

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.
LLENGUA I LITERATURA

CURS 2017-2018

IES SANT VICENT

SANT VICENT DEL RASPEIG

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE 1r ESO
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.LLENGUA I LITERATURA.
CURS 2016-2017
IES SANT VICENT

1. INTRODUCCIÓ

El departament de Llengua i Literatura. Valencià està format pel següent professorat:

CURS	ASSIGNATURA	N.º Grups	Hores	Joan Ramon Guijarro	Perfete Ripoil	Sílvia Pastor	C. Moreno	M. Roig	Nàtalia Giner	Josep Santana`	Conxa Moncho
1r ESO	Llengua i literatura	7	3						2	3	2
1r ESO	Reforços	3	3	1					1		1
2n ESO	Llengua i literatura	7	3				3	3			1
2n ESO	Llengua i literatura(PMAR)	1	3					<u>1</u>			
3r ESO	Llengua i literatura	3	3				2			1	
3r ESO	Llengua i literatura	3	5				1		1	1	

4t ESO	Llen gua i liter atur a	6	3		2			2	1	1
4t ESO	TEA TRE	1	3			<u>1</u>				
1r BAT	Llen gua i liter atur a	4	3		2	2				
1r BAT	Llen gua i liter atur a	2	4		1					1
2n BAT	Llen gua i liter atur a	1	4	1						
2n BAT X.	Llen gua i liter atur a	4	3	4						
1r FPB	Vale ncià	3	1				3			
2n FPB	Vale ncià	3	1				3			
ESO	Plan Èxit	3	1				2			1
BAT X.	Pen dent s 1r	1	1	1						
	DED ICAC IÓ DIR ECCI Ó	1	11			1				

	CAP DEP ART AME NT	1	3		1						

a) Justificació de la programació

Tot seguit es presenta la proposta d'objectius, competències i continguts seleccionats d'acord amb les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, que plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu . Cal fer constar que qualsevol esment a objectius o continguts s'ha d'entendre com a esment a un estadi dintre del procés constructiu de la formació educativa de l'alumne, mai com una fita definitiva. D'altra banda, és objectiu prioritari, integrar els coneixements de llengua amb els de la resta de matèries amb les quals l'alumne té contacte. La llengua pot ser un objecte immanent d'estudi per als especialistes, però per a l'alumnat serà un valuós instrument de comprensió i actualització del món que l'envolta.

Aquesta proposta, servirà a l'alumnat per a expressar-se oralment i per escrit un poc millor, per a saber interpretar textos, comprendre millor enunciat, normes gramaticals, ortogràfiques... Totes aquestes propostes, practicades convenientment per l'alumnat –amb ajuda del professor- seran de gran utilitat tant per al present com per al futur.

Vivim en societat i la llengua del nostre poble és l'instrument que ens defineix com un conjunt social que ha d'afrontar el segle XXI millorant la salut lingüística personal i del nostre entorn. Només si parlem i escrivim en valencià assegurarem el futur de l'idioma donat que les circumstàncies actuals discriminen, marginen i empobreixen cada vegada més la nostra llengua, per la situació diglòssica permanent, en què es veu abocada. Malgrat tot, cal lluitar perquè el procés de substitució lingüística, imminent, no arribe a produir-se.

En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són: fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que consideram primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nouvinguts de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a.

b) Contextualització

L'IES Sant Vicent està ubicat a la població de Sant Vicent del Raspeig amb uns 50.000 habitants, és el primer dels cinc instituts que existeixen a la localitat, i el que únicament hi havia a l'antic pla d'estudis, on es podia estudiar BUP i COU. Aquest fet ha creat una tendència per part de les famílies a voler inscriure els seus fills al nostre centre.

Malgrat tot, tenim adscrits tres col·legis de primària: CEIP Bec de l'Àguila, CEIP, Raspeig i CEIP Miguel Hernández.

El primer i l'últim porten dues línies d'ensenyament, pel que fa al programa lingüístic, PEV i PIP; el CEIP Raspeig aporta dues aules de PIP.

De moment, el nostre institut és un dels que continua amb la línia de PEV, fet important per al posterior desenvolupament de la nostra matèria: als alumnes de PEV el nivell de llengua és més alt que als de PIP, per tant, haurem de tenir-ho present a l'hora de marcar uns objectius i usar una metodologia.

L'extracte social dels nostres alumnes es podria catalogar en un nivell mitjà, la qual cosa és rellevant perquè una majoria tenen un ventall cultural molt ampli i els facilita l'adquisició de molts coneixements.

Aquest any també s'han incorporat alumnes de L'Almàssera, nou col·legi d'on eixien 5 grups de sisé i no tots cabien en el centre adscrit, molts d'ells van voler triar el nostre.

Aquesta escola porta alumnes de PEV i PIP, s'han distribuït en les aules corresponents, atenent a la seua modalitat lingüística.

Cal remarcar que som el centre més gran de la població, aquest curs estarem al voltant de 1800 alumnes.

Tindrem 8 unitats de 1r ESO, 6 unitats de 2n ESO, 6 unitats de 3r ESO, 6 unitats 4t ESO, 5 unitats de 1r Batx, 5 unitats de 2n BATX, més els cicles formatius, les hores de PMAR, la FPB i les classes del pla ÈXIT.

Els primers d'ESO desdoblen. La selecció de cursos es fa atenent l'antiguetat però procurem consensuar les preferències de tots.

El departament de Llengua i Literatura està format pel següent professorat:

El Departament estableix la reunió de Departament els dimarts a les 16h

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA RESPECTIVA VINCULATS AMB LA MATÈRIA.

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats que els permetran:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de

qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en valencià i en castellà, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seues literatures.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- j) Valorar la diversitat de cultures i societats i desenvolupar actituds de respecte envers la seua llengua, tradicions, costums, així com el patrimoni artístic i cultural.
- k) Conèixer, valorar i respectar la cultura de la qual formen part la Comunitat Valenciana, així com la seua història i el seu patrimoni artístic i cultural.
- l) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.
- m) Valorar, gaudir, interpretar críticament i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzen codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.

Els objectius de l'àrea de valencià són:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per a participar en la societat plural i diversa del segle xxi, per a l'entesa i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.

2. Aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en castellà i en valencià per a comunicar-se amb els altres, per a aprendre (en la recerca i l'elaboració d'informació i en la transformació dels coneixements), per a expressar les opinions i concepcions personals, apropiat-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Aconseguir la competència en castellà i valencià com a vehicles de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió i per a la seua participació en les creacions culturals a fi que siga possible que, al final de l'educació secundària obligatòria, s'utilitzen normalment i correctament les dues llengües oficials.
4. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per a obtindre, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per a participar en la vida social.
5. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment o per escrit, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, i adoptar una actitud respectuosa i de cooperació.
6. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural, valorar la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
7. Comprendre, interpretar i valorar textos orals i escrits de diferents àmbits, tot tenint en compte finalitats i situacions en què es produïxen i els elements verbals i no verbals que intervenen en la seua recepció.
8. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, i valorar el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
9. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per a comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
10. Conèixer la realitat plurilingüe de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural i personal.
11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
12. Buscar, consultar, citar i aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos, tant de fragments com d'obres completes i d'altres fonts d'informació per a adoptar una visió personal i crítica.
13. Utilitzar tant les fonts impreses com les digitals per a obtindre, seleccionar i transmetre informació i per tal de produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.

14. Reflexionar, reconèixer i analitzar els diferents nivells de la llengua (fonològic, ortogràfic, morfològic, sintàctic, lexicosemàntic i textual) i els elements que hi pertanyen per a la producció, recepció i autocorrecció de textos.
15. Identificar la intenció comunicativa dels missatges orals i escrits, assenyalar els mecanismes de relació i estructura dins el text i entre el text i el seu context a fi de desenvolupar lectures crítiques dels missatges que hi apareixen.
16. Valorar la importància d'utilitzar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.
17. Promoure la capacitat de reflexió sobre la unitat del fet artístic i les relacions que s'establixen entre la literatura i la resta de disciplines artístiques (cinema, pintura, música...).
18. Comprendre els textos representatius de la literatura en valencià des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, reconèixer i valorar la seua intencionalitat, la relació amb el context sociocultural i les convencions dels gèneres com a part del patrimoni comú.
19. Aplicar tècniques i estratègies (resum, esquema, mapa conceptual, esborrany...) per a afavorir l'aprenentatge i optimitzar l'estudi.

3.COMPETÈNCIES

<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Cura de l'entorn mediambiental i dels éssers vius	- Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa. - Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible. - Respectar i preservar la vida dels éssers vius de l'entorn immediat. - Prendre consciència dels canvis produïts per l'home en l'entorn natural i les repercussions que comporten per a la vida futura.

Vida saludable		- Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic. - Generar criteris personals sobre la relació entre la visió social de l'estètica del cos humà i l'atenció saludable d'aquest.
La ciència en el dia a dia		- Reconèixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia. - Aplicar mètodes d'anàlisi rigorosos per tal de millorar la comprensió de la realitat de l'entorn en distints àmbits (biològic, geològic, físic, químic, tecnològic, geogràfic...). - Manejar els coneixement sobre ciència i tecnologia per a solucionar problemes, comprendre què passa al nostre voltant i respondre preguntes.
Maneig d'elements matemàtics		- Conèixer i usar els elements matemàtics bàsics: operacions, magnituds, percentatges, proporcions, formes geomètriques, criteris de mesurament i codificació numèrica, etc. - Comprendre i interpretar la informació presentada en format gràfic. - Expressar-se amb propietat en el llenguatge matemàtic.
Raonament lògic i resolució de problemes		- Organitzar la informació emprant procediments matemàtics. - Resoldre problemes seleccionant les dades i les estratègies apropiades. - Aplicar estratègies de resolució de problemes a situacions de la vida quotidiana.
<i>Comunicació lingüística</i>	Comprensió: oral i escrita	- Comprendre el sentit dels textos escrits i els orals. - Mantenir una actitud favorable cap a la lectura.
Expressió: oral i escrita		- Expressar-se oralment amb correcció, adequació i coherència. - Usar el vocabulari, les estructures lingüístiques i les normes ortogràfiques i gramaticals adequades per a elaborar textos escrits i orals. - Elaborar diferents tipus de textos de manera creativa i amb sentit literari.

Normes de comunicació		- Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: mantenir el torn de paraula, escoltar atentament l'interlocutor... - Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres, en les diverses situacions comunicatives.
Comunicació en altres llengües		- Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un ús millor. - Mantenir converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos. - Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació. - Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.
<i>Compètencia digital</i>	Tecnologies de la informació	- Emprar fonts diferents per a buscar informació. - Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten. - Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
Comunicació audiovisual		- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa. - Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
Ús de ferramentes digitals		- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement. - Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària. - Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

<i>Consciència i expressions culturals</i>	Respecte per les manifestacions culturals pròpies i alienes	- Mostrar respecte pel patrimoni cultural mundial en els diferents vessants (artístic i literari, etnogràfic, científicotècnic...), i per les persones que han contribuït a desenvolupar-los. - Valorar la interculturalitat com a font de riquesa personal i cultural. - Apreciar els valors culturals del patrimoni natural i de l'evolució del pensament científic.
Expressió cultural i artística		- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics. - Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i de les manifestacions de creativitat i gust per l'estètica en l'àmbit quotidià. - Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Educació cívica i constitucional	- Conèixer les activitats humanes, adquirir una idea de la realitat històrica a partir de fonts diverses, i identificar les implicacions que té viure en un Estat social i democràtic de dret confirmat per una constitució. - Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
Relació amb els altres		- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes. - Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits. - Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.

Compromís social		- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors. - Concebre una escala de valors pròpia i actuar-hi amb conformitat. - Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i potencialitats. - Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Autonomia personal	- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies. - Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte. - Ser constant en el treball superant les dificultats. - Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
Lideratge		- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps. - Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir objectius. - Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.
Creativitat		- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema. - Configurar una visió de futur realista i ambiciosa. - Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.
Emprenedoria		- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius. - Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves. - Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes. - Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.

<i>Aprendre a aprendre</i>	Perfil d'aprenent	- Identificar potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives... - Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge. - Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
Ferramentes per a estimular el pensament		- Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent... - Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
Planificació i avaluació de l'aprenentatge		- Planificar els recursos necessaris i els passos que s'han de fer en el procés d'aprenentatge. - Seguir els passos establits i prendre decisions sobre els passos següents en funció dels resultats intermedis. - Avaluar la consecució d'objectius d'aprenentatge. - Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

Descripció del model competencial

En la descripció del model competencial, incloem el marc de descriptors competencials ja que suposen una reflexió i reconfiguració dels continguts des d'una perspectiva d'aplicació que permet l'entrenament de les mateixes. Les competències no s'estudien ni s'ensenyen; s'entrenen. Hem de generar tasques d'aprenentatge on els alumnes les apliquen al coneixement mitjançant metodologies d'aula actives.

Abordar cada competència de manera global en cada unitat didàctica és inabastable per la qual cosa cada una es trenca en indicadors, grans pilars que permeten descriure-la d'una manera més precisa. Podem trobar entre 3 i 6 indicadors per competència.

L'indicador continua sent encara massa general. Per això el trenquem en allò que hem anomenat descriptors de la competència, que "descriuen" l'alumne o l'alumna competent en aquest àmbit. Per cada indicador trobarem entre 3 i 6 descriptors redactats en infinitiu.

En cada unitat didàctica concretarem el descriptor en acompliments competencials redactats en tercera persona de present indicatiu. L'acompliment serà l'aspecte concret de la competència que podrem entrenar i avaluar de manera explícita en la unitat, serà concret i objectivable i haurà de marcar què hem d'entrenar i observar en les activitats dissenyades.

Per al seu desenvolupament partim d'un marc de descriptors competencials definit per al projecte i aplicable a tota assignatura i curs.

Respectant el tractament específic en algunes àrees, els elements transversals, com ara la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional es treballaran des de totes les àrees possibilitant i fomentant que el procés d'ensenyament-aprenentatge dels alumnes siga el més complet possible.

D'altra banda, el desenvolupament de valors presents també en totes les àrees ajudarà perquè els nostres alumnes aprenguen a desenvolupar-se des d'uns determinats valors que construeixen una societat ben consolidada en la qual tots puguem viure.

La diversitat d'alumnes amb estils d'aprenentatge diferent, ens durà a treballar des de les diferents potencialitats que tenen, basant-nos sempre en les seues fortaleces per a poder donar resposta a les seues necessitats.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura incidirem en l'entrenament de totes les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a l'àrea.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

Des de l'àrea de Valencià: llengua i literatura es poden desenvolupar alguns aspectes d'aquesta competència en concret l'entrenament del raonament lògic i la cura de l'entorn ambiental. La utilització del mètode científic per a millorar la comprensió de continguts es també una eina que es pot manejar en la matèria.

Els descriptors que treballarem fonamentalment seran:

- Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible.
- Aplicar mètodes d'anàlisi rigorosos per tal de millorar la comprensió de la realitat de l'entorn en distints àmbits (biològic, geològic, físic, químic, tecnològic, geogràfic...).
- Organitzar la informació emprant procediments matemàtics.

Comunicació lingüística

La competència en comunicació lingüística s'entrena de forma explícita en el propi àmbit curricular, per tant, podríem incloure qualsevol dels descriptors d'aquesta competència, encara que voldríem destacar alguns aspectes més competencials que afavorisquen la transversalitat d'aquests.

Els descriptors que prioritzarem seran:

- Comprendre el sentit dels textos escrits i els orals.
- Respectar las normes de comunicació en qualsevol context: mantindre el torn de paraula, escoltar atentament l'interlocutor...
- Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres, en laes diverses situacions comunicatives.
- Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació.
- Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.

Competència digital

L'àrea de Valencià: llengua i literatura ha de contribuir a l'entrenament de la competència digital, tan rellevant i necessària en el context actual. La comunicació digital, suposa una forma de comunicació que s'entrenarà dins d'aquesta àrea de forma sistemàtica. El desenvolupament de processos comunicatius eficaços en què s'utilitzen els continguts propis de l'assignatura és pilar fonamental per al desenvolupament de la competència digital en els alumnes.

Per això, en aquesta àrea, treballarem els següents descriptors de la competència:

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.
- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
- Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Manejar ferramentes digitals per la construcció de coneixement.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

Consciència i expressions culturals

L'expressió de la llengua i el coneixement de diverses expressions culturals a través de la literatura facilita des de l'àrea el desenvolupament d'aquesta competència. Verbalitzar l'expressió d'emocions i sentiments i poder descriure i apreciar manifestacions artístiques comporta un coneixement més profund i una estima per les diferents expressions artístiques, per tant, la llengua és la forma en la que trobem el plaer i la comprensió.

En aquesta àrea, treballarem els següents descriptors:

- Mostrar respecte pel patrimoni cultural mundial en els diferents vessants (artístic, literari, etnogràfic, científicotècnic...), i per les persones que han contribuït a desenvolupar-los.
- Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics.
- Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i les manifestacions de creativitat i gust per la estètica a l'àmbit quotidià.
- Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.

Competències socials i cíviques

Treballar amb altres, descobrir les diferències i establir normes per a la convivència afavorix el desenvolupament de competències socials i cíviques. Des de l'ús de la llengua per a consensuar, establir i seguir normes de funcionament fins al seguiment de les normes de comunicació es pot entrenar en l'àrea de Valencià llengua i literatura el desenvolupament d'aquesta competència.

Per aquesta raó, entrenarem els següents descriptors:

- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits.
- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball per a la resolució de conflictes.
- Reconéixer riquesa en la diversitat d'opinions i idees.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

El desenvolupament del sentit crític d'iniciativa i esperit emprenedor és de vital importància en qualsevol context educatiu perquè afavorisca l'autonomia dels alumnes i el desenvolupament d'habilitats personals per a emprendre accions innovadores en contextos acadèmics que després es podran extrapolar a situacions vitals. En el propi estudi de l'assignatura l'alumne ha de reconéixer els seus recursos i desenvolupar hàbits que puguin permetre superar dificultats en el treball i en la consecució de metes establides.

Els descriptors que entrenarem són:

- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies.
- Ser constant en el treball superant les dificultats.
- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.
- Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.
- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
- Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.

Aprendre a aprendre

La competència de aprendre a aprendre es pot desenvolupar en l'àrea afavorint tasques que permeten l'autoconeixement de l'estudiant com a aprenent per a la millora dels seus processos d'aprenentatge. En aquest sentit, l'àrea de Valencià llengua i literatura es presta de forma favorable a realitzar processos metacognitius i d'adquisició de estratègies i estructures d'aprenentatge extrapolables a altres àrees i contextos.

Treballarem els següents descriptors de forma prioritària:

- Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
- Identificar potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives...
- Planificar els recursos necessaris i els passos que s'han de fer durant el procés d'aprenentatge.
- Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge.
- Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

4.CONTINGUTS

Els continguts de l'àrea de Valencià llengua i literatura s'agrupen en diversos blocs. Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es formulen per al primer cicle d'educació secundària, encara que només fem referència a 1r d'ESO.

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Gèneres dialogats de la comunicació oral. Diferències entre oralitat i escriptura.

Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.

Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.

Assumpció de diferents rols en equips de treball.

Aplicació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).

Valoració de la conversa com a eina de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.

Creació del pensament de perspectiva.

Foment de la solidaritat i la tolerància i del respecte i l'amabilitat.

Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatius.

Característiques dels textos orals conversacionals, narratius i descriptius.

Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos conversacionals, narratius i descriptius.

Ús de tècniques de memorització i retenció de la informació: prendre notes, paraules clau i resums.

Utilització guiada de diccionaris i fonts d'informació en diferents suports.

Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació a les produccions orals.

Selecció raonada dels productes que s'inclouen en el dossier d'aprenentatge.

Coneixement dels entorns laborals, professions i estudis vinculats amb els coneixements de l'àrea.

Autoconeixement de fortaleeses i debilitats.

Continguts específics

Participació en situacions de comunicació (converses espontànies, discussions i deliberacions de normes de classe, llibres de lectura, viatges, activitats d'adaptació, relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, etc.) que desenvolupen les relacions socials en l'entorn acadèmic.

Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.

Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials, especialment en les formes de tractament i respecte, en iniciar, mantindre i acabar els intercanvis comunicatius (saludar i acomiadar-se adequadament al context, disculpar-se i respondre a una disculpa, etc.), en les peticions del torn de paraula, etc.

Utilització del lèxic del nivell educatiu i d'un llenguatge no discriminatori.

Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals conversacionals, narratius i descriptius (converses telefòniques formals i informals, descripcions d'itineraris, relats audiovisuals, cançons, fragments teatrals, poemes, endevinalles, embarbussament, seqüències narratives i descriptives de reportatges, notícies, entrevistes, etc.) i els que generen els seus aprenentatges i projectes de treball.

Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirada, actitud, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).

Utilització de les estratègies de comprensió oral en els textos conversacionals, narratius i descriptius: activació de coneixements previs, anticipació; manteniment de l'atenció, confirmació o rebuig d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.

Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais a la producció oral de textos conversacionals, narratius i descriptius.

Producció de textos orals dialogats, narratius i descriptius (lectura en veu alta de contes, poemes, seqüències narratives i descriptives, dramatització de còmics, fragments teatrals, narració d'experiències viscudes, descripcions de personatges,

d'estats, de processos, endevinalles, embarbussament, etc.) i els que generen els seus aprenentatges i projectes de treball.

Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral de textos dialogats, narratius (ordre cronològic i connectors temporals, etc.) i descriptius (abundància d'adjectivació, ús de comparacions, etc.), fent atenció a les interferències lingüístiques.

Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics, especialment de la pronúncia i de la gesticulació, amb l'ajuda de companys i companyes i del professorat.

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure.

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Característiques bàsiques dels textos narratius i descriptius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.

Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la creativitat.

Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el dossier d'aprenentatge.

Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.

Recerca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals i no documentals, amb l'ajuda de guies, de companys i companyes i del professorat.

Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtindre informació.

Avaluació de processos i resultats.

Valoració de l'error com a oportunitat.

Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.

Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats

Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i la incertesa i capacitat d'automotivació.

Superació d'obstacles i fracassos. Mostra d'iniciativa per a oferir idees innovadores, perseverança i flexibilitat.

Utilització del pensament alternatiu.

Desenvolupament del sentit crític.

Ús d'eines digitals de recerca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc. i visualització d'aquestes. Emmagatzemament de la informació digital.

Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la recerca i el contrast d'informació.

Disseny de presentacions multimèdia.

Ús de les eines més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup a fi de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees d'altri, etc.

Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge com blocs, fòrums, wikis, etc.

Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció d'un mateix i per a protegir uns altres de males pràctiques com el ciberassetjament.

Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació a aquest.

Continguts específics

Aplicació dels coneixements sobre les característiques bàsiques dels textos narratius i descriptius a la comprensió, interpretació i anàlisi dels mateixos: identificació de la intenció comunicativa, l'àmbit d'ús i el canal; distinció de la idea principal, les idees secundàries i l'organització del contingut; identificació dels elements dels textos narratius (narrador, personatges, espai, temps, diàlegs, etc.); localització d'informació explícita i implícita; anàlisi dels mecanismes gramaticals (connexió, referència, eix temporal de passat), del lèxic i dels recursos expressius (comparació, hipèrbole, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal (títol, il·lustracions, etc.), etc.

Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos narratius i descriptius: determinar la intenció, el destinatari, el tipus de text; observar textos model; generar idees (pròpies i de companys i companyes); ordenar les idees seguint esquemes temporals o espacials.

Ús de processadors de textos en l'escriptura: gestió d'arxius i carpetes, edició bàsica (desplaçament, selecció, copiar, enganxar), format de caràcter, alineació, ortografia, inserció d'imatges, etc.

Ús d'estratègies de textualització o escriptura, com a part del procés de producció escrita, amb l'ajuda de guies, de companys i companyes i del professorat: redactar esborranys, utilitzar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.

Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.

Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos narratius i descriptius. Abans de la lectura: establir els objectius de lectura; formular prediccions sobre el tema, l'acció, els personatges, etc., a partir de la informació paratextual (títol, il·lustracions, capítols, etc.); observar l'estructura externa. Durant la lectura: mantindre l'atenció constant; comprovar les prediccions i formular-ne de noves; reflexionar al final de cada paràgraf sobre la coherència i la progressió de l'acció narrativa; formular inferències sobre l'acció, l'estructura, els personatges, etc.; consultar el diccionari per a resoldre problemes de comprensió lèxica. Després de la lectura: determinar l'organització del contingut; resumir l'acció; respondre preguntes sobre els elements textuais (narrador, personatges, espai, temps, diàlegs, etc.), sobre aspectes formals

(connectors temporals i espacials, temps verbals, sinònims i altres mecanismes de referència, etc.), sobre dades explícites i implícites; localitzar i explicar els recursos expressius; valoració de les prediccions efectuades.

Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (contes, novel·les, rondalles, còmics, cartes personals, etc.), descriptius (seqüències descriptives en textos literaris narratius, fitxes de dades personals, catàlegs comercials, etc.), instructius (avisos i normes del centre, instruccions per a realitzar activitats escolars, etc.), expositius (definicions del diccionari, preguntes d'activitats o proves amb resposta breu, etc.), argumentatius (opinions breus en la interacció escrita en la web, en ressenyes o comentaris de textos literaris, etc.).

Producció de textos escrits narratius (diaris i cartes personals, narracions inventades, còmics, biografies, etc.), descriptius (de personatges de textos literaris, inventades, perfils personals, etc.), instructius (normes de classe, de la biblioteca d'aula, etc.), expositius (definicions, resposta breu a preguntes d'activitats o proves, etc.), argumentatius (justificacions personals breus, valoracions breus sobre llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.

Creació de textos escrits de caràcter narratiu o descriptiu, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el plaer personal, utilitzant recursos lingüístics (comparació, metàfora, hipèrbole, paral·lelisme, etc.), recursos del llenguatge no verbal (il·lustracions, etc.) i utilitzant eines digitals d'edició i presentació a partir de models.

Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos narratius i descriptius.

Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou.

Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.

Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, la coherència, la cohesió i la correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.

Planificació i realització, amb ajuda de guies i models i la direcció del professorat, de projectes de treball individuals i en equip, seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), recerca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte acabat (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte acabat), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte acabat i del procés d'elaboració del projecte).

Actuació eficaç en equips de treball, de manera guiada: participar en la planificació i divisió del treball, realitzar les tasques personals i el rol assignat, aportar idees constructives, col·laborar amb els companys i acceptar-los, utilitzar el diàleg per a la resolució de conflictes, utilitzar estratègies de supervisió i resolució de problemes,

prendre decisions raonades en comú, etc.

Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.

Realització, aplicació d'un format senzill i impressió de documents de text.

Construcció d'un producte o meta col·lectiu, compartint informació i recursos.

Utilització del pensament com un mitjà i un final, per a la reflexió guiada a través de qüestionaris o d'un diari, sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de tot tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball.

Avaluació de les produccions pròpies o d'altri, com a part del procés d'escriptura, amb ajuda de guies, del professorat, individualment i en equip, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, la coherència i la cohesió, amb la finalitat de millorar els textos.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Identificació d'enunciats.

Identificació de l'oració simple i dels seus components (subjecte i predicat).

Reconeixement del subjecte i dels seus tipus (el·líptic i múltiple).

Introducció als complements del predicat: complement directe, complement indirecte i complements circumstancials.

Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos narratius i descriptius.

Anàlisi de la coherència textual: identificació d'idees principals i secundàries i organització del contingut, en funció de la intenció comunicativa.

El plurilingüisme i la realitat plurilingüe d'Espanya.

Identificació de les llengües d'Espanya, dels seus trets característics i de la seua distribució geogràfica.

Continguts específics

Reconeixement i ús de classes de paraules flexives i no flexives:

El nom: gènere, nombre i classes.

L'adjectiu qualificatiu: gènere, nombre, grau i classes; posició de l'adjectiu qualificatiu.

Els determinants: article (gènere i classes; absència) i adjectiu determinatiu (gènere, nombre i classes: demostratius, possessius, indefinits, numerals).

El pronom: gènere i nombre, classes (personals, demostratius, possessius, numerals, indefinits).

El verb (persona gramatical, nombre, conjugació verbal, mode indicatiu) i tipus (verbs

regulars, irregulars i auxiliars). Formes no personals.

L'adverbi.

Les preposicions.

Les conjuncions.

Les interjeccions.

Establiment de la concordança nominal i verbal.

L'abecedari. El nom de les lletres i correspondència entre grafemes i fonemes.

Ús de grafemes i seqüències de grafemes especials (*c-qu*, *g-gu*, *s-ss-c-ç*, *g-j-tg-tj*, *b-v*, *h*, *tx-ig-x*, *s-z*).

Els dígrafs.

Separació de paraules en síl·labes.

Reconeixement de diftongs, triftongs i hiats.

Aplicació de les regles generals d'accentuació.

Accentuació de monosíl·labs. Accent diacrític.

L'apòstrof.

Ús de la dièresi.

Ortografia dels noms propis.

Ús de les majúscules i accentuació de lletres majúscules.

Ús del punt i de la coma, dels dos punts i dels punts suspensius.

Ús del signe d'interrogació i del d'exclamació.

Identificació dels elements constitutius de la paraula (arrel i afixos) i creació de famílies lèxiques.

Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: paraules simples, compostes i derivades.

Explicació del significat de neologismes i préstecs lèxics atenent al seu origen i procedència (anglicismes, gal·licismes)

Reconeixement de gentilicis.

Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (sinonímia, polisèmia i homonímia) i d'oposició-contrarietat (antonímia) entre les paraules.

Aproximació a la cohesió textual: explicació de connectors textuais (d'addició, oposició, temporals, etc.); de mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques, família lèxica i relacions semàntiques (sinonímia, antonímia, el·lipsi, etc.); mecanismes de cohesió gramatical (substitució mitjançant pronoms, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.

Aproximació a l'adequació textual: àmbit d'ús i finalitat comunicativa, relació entre emissor i receptor, reconeixement de marques lingüístiques de modalització (adjectius qualificatius i lèxic valoratiu, etc.) i ús no discriminatori del llenguatge.

Bloc 4. Educació literària

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.

Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, de centre, pública, virtual).

Coneixement i respecte de les normes de funcionament, consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Continguts específics

Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, adequades al nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.

Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.)

Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.

Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.

Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cinema, la ràdio i la televisió.

Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.

Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.

Creació d'un dossier d'aprenentatge de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, video-poemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir d'eines web, cites i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de la seua elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).

Foment de l'hàbit lector, mitjançant la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.)

Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cinema, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: l'espai dels mites, l'amor i la literatura, herois i antiherois, el joc literari i l'avantguarda.

Pervivència i evolució de personatges-tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres de tota la història de la cultura.

Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades.

Introducció a la literatura a partir de textos d'autoria masculina i femenina.

Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius.

Temes: l'espai dels mites, l'amor i la literatura, herois i antiherois, el joc literari, l'avantguarda, etc.

Tòpics: *Carpe diem*, etc.

Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers.

La narració en prosa i en vers. Elements de les narracions.

La lírica i els recursos mètrics en vers.

El teatre en prosa i en vers.

La literatura d'idees: aforismes

Anàlisi senzilla de textos: localització guiada del text en el context social, cultural, històric i literari; anàlisi senzilla del contingut de l'obra o text (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques (pla lexicosemàntic: prosopografia, etopeia, retrat, topografia, hipèrbole, comparació, antítesi, metàfora, etc.; pla morfosintàctic: paral·lelisme, asíndeton, polisíndeton, derivació, etc.; pla fònic: versificació, onomatopeia, etc.).

5.UNITATS DIDÀCTIQUES

a)Organització de les unitats didàctiques.

Unitat 1

LECTURA

- Lectura del text *Benissers i seniguers*.
- Lectura del text *Sabadell i Terrassa*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: enunciats veritaders i falsos.
- Comprensió d'expressions.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Relacionar dites tòpiques.
- Reflexió i argumentació crítica de les idees del text.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: el text narratiu
 - Elements del text narratiu.
 - El narrador: intern, omniscient i observador.
 - Ús dels diferents narradors per a la producció de textos escrits.
- Identificació i transformació del tipus de narrador.
- Els personatges: principals i secundaris.
 - Identificar en un text els tipus de personatges.
 - Personatges redons i plans. Antagonistes.

- Les categories gramaticals.

- Mots variables i invariables.
- El temps, el gènere i la persona a les oracions.
- Tipus de paraules variables: substantius, determinants, pronoms, adjectius i verbs.
- Tipus de paraules invariables: adverbis, conjuncions i preposicions.

Unitat 4

LECTURA

- Lectura del text *El soldat enamorat*.
- Comprensió del text: idees principals.
- Ordenar de manera cronològica uns fets narratius.
- Explicar expressions i frases fetes.
- Entonar i pronunciar bé un poema.
- Escriure un diàleg i representar-ho a classe.
- Fer un dibuix descriptiu de personatge seguint indicacions.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: el text teatral.
- Estructura: text principal i text secundari.
- Tipus d'acotació. Identificació i redacció d'acotacions.
- Actes i escenes.
- Gèneres principals: la tragèdia, la comèdia i el drama.
- Gèneres secundaris.

Unitat 5

LECTURA

- Lectura del text *Cada llengua ho diu tot, aquí i a la Terra de foc*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Explicar expressions i frases fetes.
- Resumir les aportacions clau d'un text.
- Comprendre les variacions lingüístiques i relacionar-les amb l'espai quotidià.

ORTOGRAFIA

- La síl·laba.
- Definició i tipus. Síl·laba tònica i àtona.
- Classes de paraules segons el nombre de síl·labes i la posició de la síl·laba tònica.
- Els diftongs. Creixents i decreixents.
- Els hiats.
- Els dígrafs.

Unitat 6

LECTURA

- Lectura del text *El meu diari personal*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: enunciats veritaders i falsos.
- Comprensió d'expressions.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Relacionar dites tòpiques.
- Reflexió i argumentació crítica de les idees del text.

MORFOSINTAXI

- El substantiu.
- Classificació.
- Regles per a la formació del gènere.
- Gènere invariable. Tret distintiu.
- Regles per a la formació del plural.
 - Substantius invariables.

Unitat 7

LECTURA

- Lectura del text *Barricades de paper*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretar el text poètic.
- Rima i al·legoria de les paraules.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb estats d'ànim i sentiments.
- Reflexió i aplicació de l'aproximació del text poètic a altres cançons i poemes.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: el text poètic
- Definició i mètrica.
- Art menor i art major.
- Tipus de versos i rima.
- Les figures retòriques: comparació, metàfora, hipèrbole, paral·lelisme, personificació i antítesi.

Unitat 8

LECTURA

- Lectura del text *La Muixeranga d'Algemesí*.

- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió d'expressions.
- Reflexió i argumentació crítica de les idees del text.
- Produir un text descriptiu d'una festa popular.

ORTOGRAFIA

- L'accentuació
- Síl·laba tònica i classes de paraules.
- Regles per a accentuar les paraules.
- Accent obert i tancat.
- Regles per a la formació del plural.
- Substantius invariables.

Unitat 9

LECTURA

- Lectura del text *El doctor Mortimer*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: enunciats veritables i falsos.
- Ordenar de manera cronològica uns fets narratius.
- Interpretació de la comunicació no verbal.
- Comprensió d'expressions.
- Reflexió i argumentació crítica de les idees del text.
- Produir un text descriptiu d'un personatge real o televisiu.

MORFOSINTAXI

- L'adjectiu.
- Els graus de l'adjectiu.
- La formació del gènere de l'adjectiu.
 - La formació del nombre de l'adjectiu.

Unitat 10

LECTURA

- Lectura del text *La senyora Pratchett*.
- Tipus de narrador.
- Antònims.
- Diftongs, dígrafs i tipus de substantius segons les síl·labes.

- Substantius.
- Comprensió del text: enunciats certs i falsos.
- Normes d'accentuació.
- La forma de l'adjectiu.
- Redacció d'un text

Unitat 11

LECTURA

- Lectura del text *El dimoni fumador*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Ordenar de manera cronològica uns fets narratius.
- Explicar expressions i frases fetes.
- Interpretar correctament un text: la rondalla.
- Entonar de manera correcta la lectura.
- Sintetitzar la informació més rellevant.
- Escriure una rondalla.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: les rondalles.
- Definició i origen de la rondalla.
- Característiques de la rondalla.
- Estructura i tipus de llenguatge que s'usa a les rondalles.
- Tipologia de les rondalles.
- Les faules.

Unitat 12

LECTURA

- Lectura del text *La comunicació oral i escrita*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Entonar de manera correcta la lectura.
- Presentació oral d'un mateix.
- Debat amb la resta de la classe.

ORTOGRAFIA

- Els signes de puntuació: el punt, la coma, els dos punts, els punts suspensius.
- Ús de les majúscules.

Unitat 13

LECTURA

- Lectura del text *El laberint de la memòria*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.

Interpretar correctament un text expositiu.

- Dramatitzar sentiments.
- Redactar un record propi.
- Debat amb un company.

MORFOSINTAXI

- L'article, els demostratius, els possessius, els numerals, els indefinits i els quantitatius.
- Pronoms determinatius, els pronoms forts i pronoms febles.

Unitat 14

LECTURA

- Lectura del text *El mirall de Leo*.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament el llenguatge escrit i visual d'un còmic.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Redactar una història fantàstica.
- Exposició d'un còmic a la resta de la classe.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: el còmic
- El llenguatge verbal. Les bafarades.
- Onomatopeies i llenguatge icònic.
- Les vinyetes. Tipus de plans.
- La tira còmica.

Unitat 15

LECTURA

- Lectura del text *D'entrada, de tu no*.
 - Inferència del significat de determinades paraules del text.
 - Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Identificació dels elements d'un acte comunicatiu.
 - Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.

- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Improvisació d'una presentació oral.
- Redacció d'una carta de queixa.

ORTOGRAFIA

- L'apòstrof i la contracció
- Ús i normes per a usar l'apòstrof i la contracció.

Unitat 16

LECTURA

- Lectura del text *Cant dels maulets*.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament una cançó.
- Recitar una cançó.
- Redactar la interpretació d'una cançó.

MORFOSINTAXI

- El verb.
- Les conjugacions i els morfemes verbals.
- Les propietats del verb: el temps, el mode, el nombre i la persona.
- L'aspecte i les formes no personals. Verbs irregulars.

Unitat 17

LECTURA

- Lectura del text *Per la Ribera Alta*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Resseguir la ruta descrita en un text.
- Identificar la informació bàsica d'un paràgraf.
- Descriure un paisatge escollit.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: el text descriptiu.
- Funció.
- Descripció objectiva i subjectiva.
- Procés per a redactar un text descriptiu.
- Estructura d'una descripció.
- Recursos lingüístics del text descriptiu.
- El retrat. Elements i vocabulari específic.

Unitat 18

LECTURA

- Lectura del text *La publicitat*.
- Inferència del significat de productes publicitaris.
- Comprensió de la imatge i del text.
- Interpretar correctament un producte visual.

Identificació dels elements de la publicitat.

- Relacionar el contingut dels anuncis amb elements quotidians i personals.
- Debatre els límits i la veracitat de la informació publicitària.
- Elaboració d'un anunci.

ORTOGRAFIA

- Ús de la *b/v*. Parònims amb *b* i *v*.
- Consonants oclusives sordes *p/t/c* i sonores *b/d/g*.

Unitat 19

LECTURA

- Lectura del text *Sentint el món*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Ús de la postdata.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Característiques dels blogs i els diaris personals.
- Debat en grup.

MORFOSINTAXI

- El verb. Els temps verbals.
- Present.
- Passat perfet, imperfet, plusquamperfet i perifràstic.
- Futur.

Unitat 20

LECTURA

- Lectura del text *La flor del desert*.
- Inferir les idees principals del text.
- Descripció d'expressions.
- Identificació de pronoms i determinants.
- Identificació de les propietats dels verbs.

- Comprensió del text: enunciats veritaders i falsos.
- La forma de l'adjectiu.
- Redacció d'un text.

Unitat 21

LECTURA

- Lectura del text *Sense tacar-se les mans ni usar ganivets*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Comprensió del text: enunciats certs i falsos.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Escriure una notícia.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: la notícia.
- Estructura: titular, entrada i cos.
- Contingut de la notícia. Les 6 preguntes bàsiques del periodisme.

Unitat 22

LECTURA

- Lectura del text *Nivells de formalitat*.
- Inferència del significat de paraules determinades.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Identificar diversos graus de formalitat.
- Exposar oralment situacions formes i informals.
- Escriure una carta de queixa.

ORTOGRAFIA

- Les grafies de la *essa*.
- *Essa* sorda i *essa* sonora.
- Normes ortogràfiques de la *essa* sonora.
- Normes ortogràfiques de la *essa* sorda.

Unitat 23

LECTURA

- Lectura del text *Crònica del concert dels Obrint Pas a la platja*.
 - Inferència del significat de determinades paraules del text.
 - Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Ordenar de manera cronològica uns fets narratius.

Interpretacions d'una metàfora.

- Ús de la postdata.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Presentació oral i escrita d'un esdeveniment.

MORFOSINTAXI

- Adverbi. Definició i ús. Les locucions adverbials. Tipologia d'adverbis.
- Les preposicions. Definició i ús. Locucions preposicionals.
- Les conjuncions. Definició i ús. Coordinants i subordinants.

Unitat 24

LECTURA

- Lectura del text *Tocar els instruments musicals retarda l'envelliment*.
 - Inferència del significat de determinades paraules del text.
 - Comprensió del text: idees principals.
 - Comprensió del text: enunciats veritaders i falsos.
 - Sintetitzar el contingut d'una entrevista en un títol i fer una síntesi de la informació més important.
 - Identificar preguntes directes i la idoneïtat de preguntes proposades.
- Pensar possibles preguntes sobre l'entrevista proposada.
- Preparar i redactar les preguntes d'una entrevista.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: l'entrevista
- Tipus segons la informació que s'hi dona i el canal.
- Estructura de la notícia: titular, frases destacades, introducció, cos i cloenda.
- Tipus de preguntes segons la forma i el contingut.

Unitat 25

LECTURA

- Lectura del text *Digues com parles i et diré qui ets*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament expressions.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Comprensió del text: enunciats veritaders i falsos.
- Presentació oral d'un *hobby*.
- Argumentar una idea

ORTOGRAFIA

- Les grafies *g/j*, *tg/tj*, *x*, i *tx/ig*
- Ús i normes per a usar correctament aquestes grafies.

Unitat 26

LECTURA

- Lectura del text *La visita*.
 - Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Identificar els tipus de descripcions que es fan en el text.
- Identificar el vocabulari específic per a descriure un espai i una persona.
 - Identificar i entendre les expressions que indiquen suposicions.
 - Relacionar la descripció oral d'un espai amb la seua representació visual.
 - Descriure una persona.

MORFOSINTAXI

- L'oració
- El sintagma. Tipologies.
- El sintagma nominal. Determinants i Complementos Nominals.
- El sintagma verbal.

Unitat 27

LECTURA

- Lectura del text *La festa de Sant Joan*.
 - Inferència del significat de determinades paraules del text.
 - Comprensió del text: idees principals i realització d'un esquema.
 - Comprensió del text: enunciats veritables i falsos.
- Interpretar els símbols que apareixen en la lectura.
- Exposar una descripció d'una festa tradicional.

COMUNICACIÓ

- Tipus de text: el reportatge.
- Estructura del reportatge. Títol, entrada i cos.

Unitat 28

LECTURA

- Lectura del text *Rosegadors que salven vides*.
- Comprensió d'una infografia i dels elements que la configuren: gràfics, imatges, nombres, text, taules i mapes.
- Definir què és una infografia.
- Prefixos per a crear antònims.
- Relacionar animals amb el tipus de salvament que poden donar.
- Exposició oral d'un

cas particular.

- Comprensió d'un gràfic i descripció escrita de la informació que conté.
- Elaborar una infografia.

ORTOGRAFIA

- Les consonants *m/n*, *r/rr*, *l/l·l* i *h*.

Ús i normes per a usar correctament aquestes grafies.

Unitat 29

LECTURA

- Lectura del text *La mirada de «la bona gent»*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Sintetitzar la informació del text amb un enunciat.
- Buscar sinònims de paraules proposades.
- Exposició oral sobre un tema proposat.
- Argumentar a favor o en contra una sèrie de temes proposats.

MORFOSINTAXI

- L'oració.
- Definició i parts de l'oració.
- La concordança entre el subjecte i el predicat.
- Les modalitats oracionals.
- L'estructura del sintagma nominal.
- Subjecte gramatical, elidit i impersonals.

Unitat 30

LECTURA

- Lectura del text *La trobada d'escriptors valencians retrà homenatge a Estellés a Alcoi*.
- Identificar el tipus de text i la seua estructura.
- Trobar sinònims.

Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.

- Identificar el so de la essa sonora.

Identificació d'adverbis i proposicions.

- Identificació del sintagma nominal, del subjecte i del predicat.
- Redacció d'un text.

b) Distribució temporal de les unitats didàctiques.

El llibre està organitzat en tres volums de 9 unitats cadascun i una final que avalua les competències bàsiques.

L'organització temporal és que cada trimestre es puga impartir un volum de manera que

cada tres classes donem una unitat, que són independents. Cada mes hem de donar tres temes. El primer es refereix a l'apartat de comunicació, el segon a ortografia i el tercer a morfosintaxi.

Procurarem que cada trimestre es facen tres exàmens per poder obtindre més ventall de notes.

6.METODOLOGIA.ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

a) Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumnat adquirix un major grau de protagonisme.

L'àrea de Llengua i literatura és de les anomenades instrumentals, el docent maneja dos objectius fonamentals: la consecució d'objectius curriculars a través de continguts del currículum i el desenvolupament d'habilitats que afavorisquen l'aprenentatge dels alumnes en altres àrees.

En aquest procés es necessari l'entrenament individual i el treball reflexiu de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i l'argumentació, que són extrapolables a altres àrees i contextos d'aprenentatges.

En alguns aspectes de l'àrea, fonamentalment en aquelles àrees que persegueixen les habilitats de comunicació entre iguals i el desenvolupament de l'expressió i la comprensió oral, el treball en grup col·laboratiu aporta entrenament d'habilitats socials bàsiques i enriquiment personal des de la diversitat, una plataforma immillorable per a entrenar la competència comunicativa.

Des del coneixement de la diversitat de l'aula i en resposta a les múltiples intel·ligències predominants en els alumnes, el desenvolupament d'activitats des de la teoria de les intel·ligències múltiples facilita que tots els alumnes pugen arribar a comprendre els continguts que han d'adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura és indispensable la vinculació a contextos reals, i l'aplicació dels conceptes més abstractes per a millorar el desenvolupament lingüístic de l'estudiant. Per això, les tasques competencials proposades facilitaran aquest aspecte i permetran la contextualització d'aprenentatges en situacions quotidianes i pròximes als alumnes.

Quan arriba a l'ensenyament secundari, el nostre alumnat té ja conformatats una sèrie d'esquemes a propòsit del fet lingüístic i del fet literari. Aquests esquemes poden estar

constituïts per:

- a) Coneixements implícits sobre el funcionament del codi lingüístic.
- b) Habilitats d'anàlisi i de comprensió de textos, frases, sintagmes i mots.
- c) Habilitats i destreses d'expressió oral i escrita.
- d) Valoracions i prejudicis sobre la llengua i la literatura.
- e) Coneixements sobre la situació en què es donen els missatges lingüístics.
- f) Consciència de la relació entre llengua i comunicació, etc.

Partint d'aquests esquemes previs, cal plantejar l'ensenyament-aprenentatge de la llengua d'acord amb un **enfocament comunicatiu**, és a dir, s'han de relacionar els mecanismes de la llengua amb les condicions de producció i recepció de missatges. Per tant, caldrà tenir en compte:

- a) L'apropriació dels paràmetres del context comunicatiu, tant físics (parlant, interlocutors, lloc i temps de l'enunciació) com socioinstitucionals, susceptibles de deixar empremta en l'enunciat, així com l'apropriació de les regles sociocomunicatives mitjançant les quals s'adequa el discurs al context.
- b) El coneixement i l'ús reflexiu del codi lingüístic, oral o escrit, pel que fa tant al pla oracional (regles morfosintàctiques i lexicosemàntiques) com al discurs (esquemes globals dels diferents tipus de textos i procediments de cohesió).
- c) El desenvolupament d'actituds com la valoració de qualsevol llengua com a mitjà d'identitat cultural i de comunicació, la consideració de qualsevol llengua com a conjunt de varietats d'ús i la valoració i respecte d'aquestes varietats d'acord amb els paràmetres situacionals a què responen.

Però la competència comunicativa no és un saber que es puga transmetre des de fora, sinó que els parlants el construeixen moguts per la necessitat de comunicació mitjançant múltiples intercanvis al llarg de tota la vida. Aquest fet exigeix unes estratègies d'ensenyament obertes a la varietat d'estils d'aprenentatge dels alumnes i a la diversitat de situacions de comunicació. En definitiva, el que l'escola ha de potenciar és l'autonomia de l'aprenent, la capacitat d'*aprendre a aprendre*.

Una metodologia com la que acabem d'esmentar es concreta en el terreny lingüístic en una concepció de l'aula com al marc per a la comunicació interactiva i on es facen arribar una gran diversitat de discursos que servisquen com a instruments pedagògics adients perquè la reflexió sobre els mecanismes de la llengua estiga integrada en les tasques d'anàlisi i producció del discurs.

Aquests aspectes són resolts, d'una banda, per la utilització d'una àmplia i variada gamma de textos i de seqüències textuais, i, de l'altra, per una programació basada en el treball per tasques o per projectes que facilita la diversitat d'intercanvis comunicatius entre els alumnes, així com el vincle necessari entre l'ús de la llengua i la reflexió metalingüística.

Pel que fa als recursos didàctics i organitzatius els podem dividir en:

-Agrupament d'alumnes.

Es podran fer diferents variants d'agrupaments, en funció de les necessitats que plantege la resposta a la diversitat i a les necessitats dels alumnes, i a l'heterogeneïtat de les activitats d'ensenyament/aprenentatge.

Així, partint de l'agrupament més comú (grup-classe), i combinat amb el treball individual, s'acudirà al petit grup quan es vulga buscar el reforç per als alumnes amb un ritme d'aprenentatge més lent o l'ampliació per a aquells que mostren un ritme d'aprenentatge més ràpid; als grups flexibles quan així ho requerisquen les activitats concretes o quan es busque la constitució d'equips de treball en els quals el nivell de coneixement dels seus membres siga diferent però hi haja coincidència quant a interessos; o a la constitució de tallers, que donaran resposta a diferents motivacions. En qualsevol cas, cada professor decidirà, a la vista de les peculiaritats i necessitats concretes dels seus alumnes, el tipus d'agrupament que considere més operatiu.

MODALITAT D'AGRUPAMENT NECESSITATS QUE COBREIX

Treball individual

- Activitats de reflexió personal.
- Activitats de control i avaluació.

Petit grup (suport)

- Reforç per a alumnes amb ritme més lent.
- Ampliació per a alumnes amb ritme més ràpid.
- Treballs específics.

Agrupament flexible

Respostes puntuals a diferències en:

- Nivell de coneixements.
- Ritme d'aprenentatge.
- Interessos i motivacions.

Tallers

- Resposta puntual a diferències en interessos i motivacions en funció de la naturalesa de les activitats

Pel seu valor intrínsec en el foment de l'adquisició i el desenvolupament d'habilitats

com l'autonomia, la presa de decisions responsable i el treball en equip, és important que es conformen **grups de treball heterogenis** per a fer **treballs cooperatius**.

Abans d'iniciar els treballs, és imprescindible que es proporcionen a l'alumnat eines que els ajuden a organitzar el treball de manera autònoma i consensuada: distribuir rols en funció de les habilitats i interessos, establir terminis, fer propostes, debatre-les després d'una escolta activa utilitzant arguments, prendre decisions, consensuar

propostes, triar els materials necessaris i transformar les propostes en productes concrets. Tot això obligarà l'alumne a reflexionar sobre el seu propi aprenentatge, fomentarà la convivència i potenciarà una de les eines més potents i productives per a l'aprenentatge: l'ensenyament entre iguals.

Per a assegurar-se l'eficàcia de la metodologia cooperativa, el docent ha de tenir molt clar que la major part del treball ha de fer-se dins l'aula i sota la seua supervisió. El desenvolupament dels treballs fora del centre ha de ser mínim i relegat a tasques concretes com ara la cerca o la consulta d'informació no accessible des del centre, així com l'ús de mitjans o eines tecnològics puntuals que els alumnes hagen decidit voluntàriament utilitzar en el seu projecte.

-Organització de l'espai

L'espai haurà d'organitzar-se en condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació necessàries per a garantir la participació de tots els alumnes en les activitats de l'aula i del centre. Aquesta organització anirà en funció dels diferents tipus d'activitats que es poden dur a terme:

Dins de l'aula

- Es podran adoptar disposicions espacials diverses.

Fora de l'aula

- Biblioteca.
- Sala d'audiovisuals.
- Sala d'informàtica.
- Saló d'actes.
- Uns altres.

Fora del centre

- Visites i actes culturals en la localitat.
- Visites i actes culturals fora de la localitat

L'espai a l'aula condiona l'ús de la metodologia. A banda del model tradicional, es proposen dues distribucions alternatives, sempre que siga possible, cadascuna destinada a una dinàmica diferent:

a) Assemblea, disposició en hemicicle per a exposició de coneixements, participació, diàleg, debat i respecte del torn de paraula. Des de la posició centra de l'aula, el

professor o els alumnes que hagen d'argumentar o exposar, podran establir contacte visual amb la resta de persones.

b) Agrupacions d'equips cooperatius.

Depenent del tipus de projecte o tasca que s'haja programat, els alumnes poden organitzar-se en distints tipus d'agrupació, segons l'objectiu que es vulga aconseguir:

I.- Grups base: per al desenvolupament de projectes entre quatre i cinc membres, normalment amb una durada trimestral o superior.

II.- Grups aleatoris: per a activitats puntuals amb dos o tres integrants. És l'agrupació ideal per a tasques curtes de les unitats didàctiques, entre una i cinc sessions.

-Materials i recursos.

Els criteris de selecció dels materials docents curriculars que adopten els equips docents s'ajusten a un conjunt de criteris homogenis que proporcionen una resposta efectiva als plantejaments generals d'intervenció educativa i al model abans proposat. De tal manera, s'estableixen vuit criteris o directrius generals que ajuden a avaluar la pertinència de la selecció:

1. Adequació al context educatiu del centre.
2. Correspondència dels objectius promoguts amb els enunciats de la programació.
3. Coherència dels continguts proposats amb els objectius, presència dels diferents tipus de contingut i inclusió de temes transversals.
4. Encertada progressió dels continguts i objectius, la seua correspondència amb el nivell i la fidelitat a la lògica interna de cada matèria.
5. Adequació als criteris d'avaluació del centre.
6. Varietat de les activitats, diferent tipologia i la seua potencialitat per a l'atenció a les diferències individuals.
7. Claredat i amenitat gràfica i expositiva.
8. Existència d'altres recursos que faciliten la tasca educativa.

Entre els recursos didàctics, el professor podrà utilitzar els següents:

- Llibre de text com a referència fonamental. 1r ESO Valencià: llengua i literatura. Editorial Teide
- L'explicació del professor quan siga estrictament necessària; si no és imprescindible, millor que els alumnes mateixos vagen progressant en l'autoaprenentatge.
- Material de reprografia: el caràcter de l'assignatura i el plantejament metodològic imposen l'ús constant d'una gran varietat de textos per a anàlisi i comentari, materials que s'obtindran per reprografia (textos, gràfics, quadres, taules...

-Notícies i articles de premsa: a través d'aquests textos es pretén acostar els

alumnes al coneixement, la comprensió i l'anàlisi de notícies i temes d'actualitat, la qual cosa els permetrà ser crítics davant de la realitat que ens envolta.

Diària: periòdics de diferent tipus: provincials, locals, gratuïts, esportius, econòmics, etc.

Setmanal: revistes setmanals de diferents tipus: politicosocials, culturals, musicals, esportives, etc.

Juvenil: publicacions dedicades especialment a la població adolescent, etc.

– Visionat de programes de televisió sobre temes d'interès per a la matèria.

– Llibres de lectura. La seua pretensió és acostar els alumnes al món dels llibres a través de textos atractius, de manera que la seua lectura siga interessant i plaent i es vaja desenvolupant en ells certa afició per aquesta. Així, es partirà de llibres de lectura pròxims als interessos i expectatives dels alumnes (literatura juvenil), per a continuar la nostra marxa lectora acostant l'alumnat a determinats textos clàssics adaptats a la seua edat. Tots els llibres que es treballen seran objecte d'observació, de reflexió i de crítica a l'aula.

– Projecte i comentari de pel·lícules

– Documentals:

Per la seua importància especial, destaquem la utilització habitual de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), com un element transversal de caràcter instrumental que constitueix un recurs didàctic amb unes possibilitats excepcionals.

Les TIC estan cada vegada més presents en la nostra societat i formen part de la nostra vida quotidiana, i suposen un valuós auxiliar per a l'ensenyament que pot enriquir la metodologia didàctica. Des d'aquesta realitat, considerem imprescindible la seua incorporació en les aules de Batxillerat, com a eina que ajudarà a desenvolupar en l'alumnat diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació, fins a la seua manipulació, tractament i transmissió en diferents suports, a més de constituir-se com un element essencial de comunicació. Les TIC ofereixen a l'alumnat la possibilitat d'actuar amb destresa i seguretat en la societat de la informació i la comunicació, aprendre al llarg de la vida i comunicar-se sense les limitacions de les distàncies geogràfiques ni dels horaris rígids dels centres educatius. A més, pot utilitzar-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la cap a l'aprenentatge, el treball i l'oci.

Un altre factor d'importància cabdal és la utilització segura i crítica de les TIC, tant per al treball com en l'oci. En aquest sentit, és fonamental informar i formar a l'alumnat sobre les situacions de risc derivades de la seua utilització, i com prevenir-les i denunciar-les.

L'ús de les TIC implica aprendre a utilitzar equipaments i eines específics, la qual cosa implica familiaritzar-se amb estratègies que permeten identificar i resoldre petits problemes rutinaris de programari i maquinari. Se sustenta en l'ús de diferents equips (ordinadors, tauletes, booklets, etc.) per a obtenir, avaluar, emmagatzemar, produir, presentar i intercanviar informació, i comunicar-se i participar en xarxes socials i de

col·laboració a través d'internet.

La incorporació de les TIC a l'aula contempla diverses vies de tractament que han de ser complementàries:

1. Com a fi en si mateixes: té com a objectiu oferir a l'alumnat coneixements i destreses bàsiques sobre informàtica, maneig de programes i manteniment bàsic (instal·lar i desinstal·lar programes; guardar, organitzar i recuperar informació; formatar; imprimir, etc.).
2. Com a mitjà: el seu objectiu és traure tot el profit possible de les potencialitats d'una eina que es configura com el principal mitjà d'informació i comunicació en el món actual.

Amb caràcter general, es potenciaran activitats en les quals calga fer una lectura i comprensió crítica dels mitjans de comunicació (internet, televisió, cinema, vídeo, ràdio, fotografia, materials impresos o en format digital, etc.), en les quals prevalga el desenvolupament del pensament crític i la capacitat creativa a través de l'anàlisi i la producció de materials audiovisuals.

En finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, els alumnes han de ser capaços de cercar, emmagatzemar i editar informació, i interactuar mitjançant diferents eines (blogs, xats, correu electrònic, plataformes socials i educatives, etc.). En Batxillerat, hauran de consolidar i desenvolupar allò que han après i aprofundir en el domini d'aquestes eines.

Quant a la utilització de les TIC en la matèria de Valencià: Llengua i Literatura, és aquest un àmbit en què tenen cabuda des de la utilització de diapositives o vídeo, fins a la visualització o realització de presentacions; l'elaboració de treballs individuals o grupals a partir de recursos multimèdia; la cerca i selecció crítica d'informació en internet; la utilització de fulls de càlcul, processadors de text i altres programes de suport, fins al desenvolupament de blogs d'aula, el tractament d'imatges, etc.

Les principals eines TIC disponibles i alguns exemples de les seues utilitats concretes són:

1. Ús de processadors de text per a redactar, revisar ortografia, fer resums, afegir títols, imatges, hipervincles, gràfiques i esquemes senzills, etc.
2. Ús de fulls de càlcul senzills de complexitat progressiva per a organitzar informació (dades) i presentar-la de manera gràfica.
3. Utilització de programes de correu electrònic.
4. Usos i opcions bàsiques dels programes de navegació.
5. Ús d'enciclopèdies virtuals (CD i www).
6. Ús de perifèrics: escàner, impressora, etc.
7. Ús de programes de presentació de complexitat progressiva (PowerPoint, Prezzi, etc.): treballs multimèdia, presentacions creatives de textos, esquemes o realització de diapositives, com a suport a les exposicions públiques orals.
8. Internet: cerca i selecció crítica d'informació.
9. Elaboració de documents conjunts mitjançant eines de programes d'edició simultània (Drive, etc.).
10. Utilització dels innombrables recursos i pàgines web disponibles.

Per tant, s'ha d'aprofitar al màxim l'oportunitat que ofereixen les TIC per a obtenir,

processar i transmetre informació. Ressaltem ací algunes dels avantatges d'utilització:

- Realització de tasques de manera ràpida, còmoda i eficient.
- Accés immediat a gran quantitat d'informació.
- Realització d'activitats interactives.
- Desenvolupament de la iniciativa i les capacitats de l'alumne.
- Aprenentatge a partir dels propis errors.
- Cooperació i treball en grup.
- Alt grau d'interdisciplinarietat.
- Flexibilitat horària.
- Utilitat com a mesura d'atenció a la diversitat de l'alumnat.

b) Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries.

- Les activitats i estratègies d'aprenentatge i ensenyança es basen en els principis d'intervenció educativa d'**orientació constructivista** i té com a element clau l'**aprenentatge significatiu**, un factor per a promoure la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Fer un aprenentatge significatiu suposa establir una relació entre allò que s'aprén i algun element ja existent en l'**estructura cognitiva** de l'individu i que és rellevant respecte al nou material objecte d'aprenentatge.
- Segons la concepció constructivista de l'aprenentatge escolar, és l'alumne qui construeix els propis esquemes de coneixement. Ara bé, perquè l'aprenentatge d'un contingut nou siga significatiu, cal que l'alumne relacione aquest contingut amb els conceptes que ja posseeix i les experiències prèvies. L'atribució de significat donada al material que és objecte d'aprenentatge té lloc a mesura que l'alumne va relacionant allò que aprén amb allò que ja sap i d'aquesta manera va construint, modificant i reelaborant els seus esquemes de coneixements.
- Els avantatges inherents a l'aprenentatge significatiu, els podríem resumir de la manera següent:
- El coneixement que s'obté significativament és retingut durant un període més llarg de temps, és a dir, es fixa de manera més estable en l'estructura cognitiva de l'alumne.
- La informació que s'assimila significativament augmenta la capacitat d'aprendre altres conceptes que hi estan relacionats i en facilita l'aprenentatge.
- La informació apresada, encara que s'oblida amb el temps, ja ha enriquit l'estructura cognitiva, perquè ha provocat l'ampliació, la diferenciació i la reestructuració de les idees rellevants de l'alumne.
- Per això, allò que de veritat interessa en l'acció docent del professorat és que l'aprenentatge que els alumnes i les alumnes facen siga el més significatiu possible.
- L'aprenentatge significatiu suposa, en l'alumnat:

- *L'assimilació activa del contingut de l'aprenentatge.* És a dir, perquè el discent assimile els nous coneixements, cal que faça una activitat intensa per a establir relacions entre els nous coneixements i els ja existents en la seua estructura cognitiva.
- *La construcció de nous coneixements i la modificació dels que ja posseeix.*
- *La diferenciació progressiva dels continguts que va aprenent.* A mesura que l'aprenentatge es porta a terme, es produeix el desenvolupament i la reelaboració dels significats, ja que la informació adquirida és modificada i, alhora, modifica els conceptes amb els quals es relaciona. Aquest desenvolupament es facilita quan les idees més generals es presenten primer i es deixa per a després la diferenciació progressiva.
- *La reconciliació integradora dels continguts d'aprenentatge.* Quan dos significats conceptuals es presenten com a contradictoris, l'alumne/a experimenta un *desequilibri cognitiu* que el professor o la professora ha d'ajudar a superar.
- Aquest nou enfocament del procés d'ensenyament-aprenentatge haurà de modificar necessàriament la funció del docent. La seua tasca no consistirà ja a transmetre coneixement, sinó a:
 - Descobrir els *coneixements previs* i els *estadis evolutius* de l'alumnat per a enfocar els blocs temàtics des d'aquesta realitat.
 - Ser capaç de suscitar el *conflicte cognitiu* que provoqe en l'estudiant la necessitat de modificar els esquemes mentals amb què es representava el món.
 - Ser capaç de proporcionar a l'alumnat un nou material d'informació que l'ajude a *reequilibrar* aquests esquemes mentals que ell, intencionadament, ha tractat que entraren en conflicte.
 - El que acabem de dir significa que el professorat ha de conèixer i saber utilitzar, adequadament, no sols l'estructura lògica dels blocs temàtics, sinó també l'estructura psicològica de l'alumnat.
 - Pel que fa a l'organització de les activitats, convé assenyalar que el llibre de text de valencià per a l'ESO les ha programades com a situacions en les quals l'alumnat siga capaç de:
 - a) «Sentir» la limitació dels seus sabers previs.
 - b) «Experimentar» la inconsistència dels seus coneixements.
 - c) «Descobrir» un nou esquema cognitiu més adequat per a comprendre la realitat.

Un altre aspecte important que cal destacar del nostre projecte és la programació en espiral que s'hi fa tant dels temes com de les activitats, de manera que aquells i aquelles alumnes que puguem no acaben mai de caminar-hi.

Es consideren activitats complementàries les planificades pels docents que utilitzen espais o recursos diferents de la resta d'activitats ordinàries de l'àrea, encara que requerisquen temps addicional de l'horari no lectiu per a la seua realització. Seran avaluables a efectes acadèmics i obligatoris tant per als professors com per als

alumnes. No obstant això, tindran caràcter voluntari per als alumnes les que es facen fora del centre o requereixen aportacions econòmiques de les famílies, en aquest cas es garantirà l'atenció educativa dels alumnes que no hi participen.

Entre els propòsits que persegueixen aquest tipus d'activitats destaquen:

- Completar la formació que reben els alumnes en les activitats curriculars.
- Millorar les relacions entre alumnes i ajudar-los a adquirir habilitats socials i de comunicació.
- Permetre l'obertura de l'alumnat cap a l'entorn físic i cultural que l'envolta.
- Contribuir al desenvolupament de valors i actituds adequades relacionades amb la interacció i el respecte cap als altres, i la cura del patrimoni natural i cultural.
- Desenvolupar la capacitat de participació en les activitats relacionades amb l'entorn natural, social i cultural.
- Estimular el desig d'investigar i saber.
- Afavorir la sensibilitat, la curiositat i la creativitat de l'alumne.
- Despertar el sentit de la responsabilitat en les activitats en què s'integren i que facen.

Com **activitats complementàries** tenim previst:

-Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, sobretot als cursos de 2n cicle de secundària: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx (Basílica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...). Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.

Tant per a 1r cicle com per al 2n cicle:

- 1 -Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA.
- 2 -Participar en la campanya *Cinema en valencià* organitzada per la UA
- 3 -Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en valencià.
- 4 -Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb les -editorial.
- 5 -Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).
- 6 -Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs (Sambori,- APA,etc.)
- 7 - Per al 1r Cicle, és factible alguna eixida, relacionada amb la matèria, sense determinar encara, en la mesura que es vagen oferint per les diverses entitats o en la mesura de les nostres possibilitats.
- 8 -Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres eixides o activitats amb la resta dels alumnes.
- 9 -Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

7.AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT.

a) Criteris d'avaluació

Bloc 1: Escoltar i parlar

Criteris d'avaluació	CC
BL.1.1. Participar activament i respectuosament en converses, discussions i deliberacions, especialment per a resoldre conflictes interpersonals, seguint instruccions, demanant el torn de paraula, disculpant-se i responant a una disculpa, etc., utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral.	CCLI CAA CSC
BL.1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.	CCLI SIEE CSC
BL.1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment conversacionals, narratius i descriptius propis dels àmbits personal, acadèmic i social pròxims als interessos de l'alumnat, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, utilitzant, seguint models, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.	CCLI CAA CSC

BL.1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos breus dels àmbits personal, acadèmic i social, de temes pròxims a l'alumne, especialment de tipologia textual narrativa i descriptiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.	CCLI CAA CSC SIEE
BL.1.5. Avaluar, amb l'ajuda del professorat, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.	CCLI CAA
BL.1.6. Reconèixer els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu i identificar els coneixements, les habilitats i competències que demanen per a relacionar-les amb les seues fortaleces i preferències.	CSC SIEE

Bloc 2: Llegir i escriure

Criteris d'avaluació	CC

BL.2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (especialment narratius i descriptius de manera autònoma, instructius i expositius breus, relacionats amb l'activitat acadèmica, amb l'ajuda del professorat i dels companys, i seqüències argumentatives breus i senzilles), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i per al gaudi personal.	CCLI CAA CSC
BL.2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment narratius i descriptius, de manera autònoma i creativa, instructius i expositius breus relacionats amb l'activitat acadèmica amb l'ajuda del professorat i dels companys, i justificacions breus i senzilles), aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori.	CCLI CAA CSC SIEE
BL.2.3. Avaluar, amb ajuda de guies i del professorat, individualment i en equip, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.	CCLI CAA

BL.2.4. Resumir textos orals i escrits narratius i descriptius, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original, amb la finalitat d'informar del contingut dels textos altres persones.	CCLI CAA
BL.2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb ajuda de guies i models i la direcció del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter narratiu o descriptiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de manera personal els resultats obtinguts.	CCLI CAA SIEE
BL.2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable.	CD CAA SIEE
BL.2.7. Realitzar amb ajuda de models, de manera eficaç, tasques o projectes; tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleeses i debilitats; mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives.	SIEE

Bloc 3: Coneixement de la llengua

Criteris d'avaluació	CC
BL.3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un enunciat, establint la concordança gramatical entre aquestes, i classificar-les i reconèixer el paper gramatical i semàntic que exerceixen en el discurs, per a utilitzar-les amb correcció en la comprensió i creació de textos narratius i descriptius.	CCLI
BL.3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.	CCLI CAA
BL.3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics i els préstecs d'altres llengües, per a enriquir el vocabulari.	CCLI CAA
BL.3.4. Explicar les relacions d'igualtat-semblança i d'oposició-contrarietat que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text.	CCLI CAA
BL.3.5. Identificar el subjecte, per mitjà de l'establiment de la concordança amb el verb, i el predicat, així com els complements del verb adequats al nivell educatiu, per a expressar-se i redactar textos narratius i descriptius amb major correcció i propietat.	CCLI CAA
BL.3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos narratius i descriptius i justificar si compleixen les propietats textuais, atenent principalment la coherència, pròpies del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.	CCLI CAA CSC

BL.3.7. Reconéixer les diferents llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Espanya, explicar els seus trets característics i establir la distribució geogràfica d'aqueixes llengües, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa cap a un entorn plurilingüe i pluricultural.	CCLI CSC

Bloc 4: Educació literària

Criteris d'avaluació	CC
BL.4.1 Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, si és el cas, tècniques expressives i teatrals.	CEC
BL.4.2 Elaborar un <i>portfolio</i> , amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica.	CCLI SIEE CEC
BL.4.3 Exposar, en suports diversos, orals i escrits, de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa.	CCLI CAA SIEE CEC
BL.4.4 Analitzar, de manera guiada, un corpus de textos literaris, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació d'opinions personals.	CCLI CAA CEC SIEE

b) Instruments d'avaluació

Al llarg del curs es poden realitzar proves d'avaluació de tipus diferents:

a) Proves de diagnòstic: al principi de curs per a obtenir una informació mínima dels coneixements lingüístics previs i de la competència en valencià de cada alumne o alumna.

b) Proves de progrés: exercicis de comprovació de coneixements orals i escrits sobre l'ús de llengua en un període determinat (en cada avaluació).

d) Proves d'assoliment: exercicis orals i escrits per a la comprovació de l'adquisició de la competència comunicativa en valencià al final de cada nivell (juny i setembre).

Les proves de recuperació es realitzaran al llarg del curs i tindran com a objectiu comprovar l'assoliment dels objectius mínims previstos per a cada nivell. Al mes de juny/juliol hi haurà programades proves específiques de recuperació per a tots els cursos de l'etapa

Normalment quan es parla d'avaluar, o de l'avaluació, es relaciona amb situacions de neguit, nervis: se sol pensar en els exàmens, les hores d'estudi, els temes que s'han de saber, les notes... Tots aquests conceptes formen part de l'univers de l'avaluació però l'enfocament i la importància que se li dóna a aquest procés pot fer que es visca com un fet angoixant i, per tant, avorrit i poc motivador o com una situació d'aprenentatge integrada en les pràctiques diàries de l'aula.

Tant des del punt de vista de l'estudiant com del professor, l'avaluació de l'aprenentatge dins l'àmbit educatiu es considera **necessària** i queda justificada per dues funcions:

- Per una banda s'avalua l'aprenentatge dels estudiants perquè el professor pugui recollir evidències del seu progrés en el procés d'aprenentatge i pugui, així, oferir ajudes molt ajustades a les seues necessitats. Aquesta funció és de tipus **pedagògic**.

- Per altra banda, s'avalua l'aprenentatge dels estudiants per comprovar que s'han assolit uns coneixements i certificar que es té un nivell de coneixement i que s'està en disposició de passar al nivell educatiu superior. Aquesta funció és de tipus **acreditatiu**.

Ambdues funcions posen de manifest l'avaluació entesa com un mecanisme que té com a darrera finalitat comprovar que s'estan assolint (o s'han assolit), i en quin grau, els objectius d'aprenentatge plantejats a l'inici de l'activitat educativa. Aquest mecanisme permet valorar el procés d'aprenentatge introduint quan siga necessari mesures de millora.

Si es té en compte el moment dins el procés d'ensenyament-aprenentatge en què es duu a terme l'avaluació, es poden diferenciar **tres tipus d'avaluació** que responen a objectius diferents:

- Avaluació *inicial* (diagnòstica): com el mateix nom indica, aquest tipus d'avaluació es produeix a l'inici de l'assignatura, normalment durant la primera setmana de classe, i té com a principal objectiu identificar els coneixements previs dels estudiants vers els continguts d'aprenentatge.

- Avaluació *formativa* (continuada, processual): aquest tipus d'avaluació es dona durant tota l'assignatura. L'objectiu és informar de l'evolució i progrés de l'aprenentatge dels estudiants per tal de poder oferir ajudes i flexibilitzar algunes decisions tenint en compte el ritme d'aprenentatge i les necessitats dels estudiants. Aquest tipus d'avaluació fomenta i potencia la regulació de l'aprenentatge dels estudiants.

- Avaluació *final* (sumativa): és l'avaluació que es produeix al final de l'assignatura (les avaluacions parcials sovint es poden considerar avaluacions sumatives: tot depèn de com estiga configurat el sistema general d'avaluació de l'assignatura). Es proposa comprovar si els estudiants han realitzat l'aprenentatge que s'havia planificat i que s'esperava que assoliren.

Si es tenen en compte aquests tipus d'avaluació i l'objectiu que es proposen, es poden utilitzar diferents **instruments d'avaluació**. Així, per exemple, en l'avaluació inicial es poden fer servir *qüestionaris, mapes conceptuals, preguntes obertes...*

- En l'*autoavaluació* l'estudiant valora els coneixements que té o que ha adquirit en el procés d'aprenentatge. Ell mateix és el responsable d'avaluar-se i li serveix per conèixer quins temes té ben preparats i quins ha de reforçar.

- L'*avaluació entre iguals* requereix de la participació de tots els estudiants (pot ser que estiguin agrupats o per parelles), que es converteixen en avaluadors dels treballs, proves escrites... dels seus companys. Els criteris d'avaluació poden ser decidits pel professor o pels mateixos estudiants. Aquest sistema d'avaluació permet a l'estudiant posar-se en el rol d'avaluador i conèixer què suposa corregir, valorar i comunicar els resultats a un company de l'aula.

L'avaluació, en l'àmbit educatiu, és una presa de decisions que té en compte uns

objectius d'aprenentatge i que ha de partir d'uns criteris explicitats i coneguts tant per l'avaluador com per l'avaluat.

c)Criteris de qualificació

**CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE 1r D'ESO
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.LLENGUA I LITERATURA
IES SANT VICENT
CURS 2017-2018**

1r_curs_d'ESQ

- **CONCEPTES: 60%**
 - **PROCEDIMENTS: 30 % (15% dels deures, treballs, activitats de classe,... i 15% del llibre de lectura)**
 - **ACTITUDS: 10% (una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)**
1. La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i actitud)
 1. En cada avaluació es farà un examen per tema o cada dos temes o tres , a criteri del professor, amb un mínim de 5 preguntes.
 1. En cada examen de conceptes es farà obligatòriament una prova de dictat, que suposarà el 10% del valor total de la nota mitjana de l'avaluació. Es podrà incloure dins del mateix examen o en un altre moment, a criteri del professor/a. Llevarem 0'1 punts per cada errada i 0'05 per accent.
 1. Les lectures obligatòries per a 1r ESO són:
 - a) 1r trimestre. *LLuna i la pluja*, de Lluçà Vallés, Editorial Bromera
a. Divendres 27 d'octubre del 2017
 - b) 2n trimestre: *Joan el Cendrós*, Carles Alberola Editorial Bromera
a. Divendres 9 de febrer del 2018
 - c) 3r trimestre: *L'ull de la mòmia*, de Jesús Cortés, Editorial Bromera
a. Divendres 1 de maig del 2018
 1. Les lectures s'avaluaran a través d'una prova de tipus test,de múltiple elecció o de resposta curta, la qual tindrà un mínim de 10 preguntes . Cada 2 preguntes mal contestades, de les de múltiple elecció, descomptarem una bé. Les que es deixen en blanc no descomptaran i les de resposta curta tampoc. També es podrà avaluar de manera oral.

1. La nota final serà el resultat d'una avaluació contínua i s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.
1. Si l'alumne vol apujar la nota de l'avaluació podrà fer-ho llegint un llibre, dels ofertats pel professor, i presentant un treball dins la data límit marcada. El màxim que es podrà apujar serà 1 punt.
1. Tots els treballs presentats, si es consideren ben qualificats per a ser publicats en la revista de l'institut Ascla, seran premiats augmentant la nota de l'avaluació en 0'5 punts.
1. Els alumnes que vagen a la prova extraordinària hauran d'examinar-se de tots els continguts. L'examen serà igual que els realitzats durant el curs, també hi haurà un dictat. La prova inclourà 10 preguntes, 6 referides als continguts impartits, un dictat i 3 relacionades amb els llibres de lectura obligatòria durant el curs. Cada pregunta valdrà 1 punt, s'haurà de traure un 5 com a mínim per a considerar aprovada l'assignatura.
1. La nota màxima amb la qual es qualificarà la prova de setembre serà un 5.

d) Activitats de reforç i ampliació.

PROGRAMA ÈXIT

Objectius :

- Millorar l'adquisició de coneixements i destreses en les àrees instrumentals.
- Facilitar el desenrotllament i l'adquisició de les competències bàsiques de l'etapa per a millorar les possibilitats de graduació de l'alumnat.
- Fomentar l'hàbit lector.
- Oferir una guia i una orientació personalitzada a l'alumnat després del seu horari lectiu per a la millora de les seues estratègies d'aprenentatge.
- Desenrotllar actitud i hàbits d'organització del temps i de constància en el treball.
- Potenciar l'autoestima en l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge per facilitar-li la integració escolar i augmentar les seues expectatives.

Quan pogueren sorgir dificultats d'aprenentatge hem de preparar activitats que han de tenir les següents premisses:

- Disminució del volum de treball.
- Divisió en seqüències de l'aprenentatge en qüestió.
- Canvi d'estratègia d'aprenentatge, passant del plantejament global a un de més

analític.

- Canvi de plantejament didàctic, optant per aprenentatge entre iguals, monitoratge, aprenentatge cooperatiu

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA

Descripció del grup després de l'avaluació inicial

A l'hora de plantejar les mesures d'atenció a la diversitat i inclusió hem de tindre, en primer lloc, informació diversa sobre cada grup d'alumnes; como a mínim hem de conèixer:

El nombre d'alumnes.

El funcionament del grup (clima de l'aula, nivell de disciplina, atenció...).

Les fortaleeses que s'identifiquen en el grup quant al desenvolupament de continguts curriculars.

- Les necessitats que s'hi hagen pogut identificar; convé pensar en aquesta fase com es poden abordar (planificació d'estratègies metodològiques, gestió de l'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures, etc.).
- Les fortaleeses que s'identifiquen en el grup quant als aspectes competencials.
- Els acompliments competencials prioritaris que cal practicar en el grup en aquesta matèria.
- Els aspectes que cal tindre en compte a l'hora d'agrupar l'alumnat per als treballs cooperatius.
- Els tipus de recursos que cal adaptar al nivell general per a obtindre un assoliment òptim del grup.

Necessitats individuals

L'avaluació inicial ens facilita no sols coneixement sobre el grup com a conjunt, sinó que també ens proporciona informació sobre aspectes individuals diversos del nostre alumnat; a partir d'aquesta avaluació podem:

- Identificar els estudiants que necessiten més seguiment o personalització d'estratègies en el seu procés d'aprenentatge. (Cal tindre en compte aquell alumnat amb necessitats educatives, amb altes capacitats i altres necessitats no diagnosticades però que requereixen atenció específica per estar en risc, per la seua història familiar...).
- Saber les mesures organitzatives que s'adoptaran. (Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per a afavorir la intervenció individual...).
- Establir conclusions sobre les mesures curriculars que s'adoptaran i sobre els

recursos que s'empraran.

- Analitzar el tipus de seguiment que es farà servir amb cada un.
- Acotar l'interval de temps i la manera en què s'avaluaran els progressos d'aquests estudiants.
- Fixar la manera en què es compartirà la informació sobre cada cas amb la resta de docents que intervenen també en el seu itinerari d'aprenentatge; especialment, amb el tutor.

Les **necessitats educatives especials** motivades per deficiències psíquiques o físiques greus d'algun alumne o alumna s'han de tenir en compte per a oferir-li la possibilitat d'assolir els objectius mínims mitjançant unes altres vies previstes en aquesta programació. La planificació d'actuacions en aquests casos requereixen un tractament coordinat amb la resta de departaments i molt especialment amb el d'Orientació. A partir de l'anàlisi de la situació concreta de l'alumne s'ha de programar, si és el cas, una **adequació curricular individual** (ACI) on han de participar totes les àrees.

En la nostra àrea la diversitat és present com en la resta d'àrees. Aquesta diversitat, però, obeeix a raons diverses, i el seu tractament, per tant, també demana l'ús d'estratègies adequades en cada cas.

Pel que fa a la presència de la diversitat en la nostra àrea podem concretar-la en les situacions següents.

8.1 Incorporació tardana al sistema educatiu valencià

Es tracta d'alumnat que no ha cursat l'assignatura Valencià: llengua i literatura amb anterioritat. Aquest alumnat, tant si ha sol·licitat l'exempció de qualificació com si no ho ha fet, ha de rebre una atenció específica pel que fa al grau d'exigència i pel que fa al tipus d'activitats que haurà de realitzar a classe. En termes generals, l'alumnat que es troba en aquesta situació haurà de tenir una atenció individualitzada mentre el seu grau de comprensió oral i escrita estiga per davall dels mínims, amb la intenció que pugui incorporar-se progressivament a la realització de les tasques proposades a la resta de la classe, si bé amb un grau d'exigència adaptat a les seues capacitats. Cada cas, però, necessita una atenció que s'haurà de concretar després de mantenir una entrevista amb l'alumne i els seus pares o tutors.

La millor forma d'oferir un tractament educatiu adequat a l'alumnat nouvingut és mitjançant un **programa de compensació educativa** per desconeixement de les llengües oficials, la planificació didàctica del qual s'ha de fer en funció de l'anàlisi de la realitat de cada centre, de cada aula i fins i tot de cada individu. A més a més d'aquest programa, la Conselleria d'Educació ha dissenyat el **programa d'acollida al sistema educatiu** (PASE), un programa temporal d'adaptació lingüística per a l'alumnat estranger de nova incorporació al sistema educatiu que desconeix la llengua base del programa d'educació bilingüe (PEB) a què quede adscrit. Així mateix, hi ha la possibilitat de sol·licitar la participació en el **programa d'acompanyament escolar i en el de suport i reforç** (la finalitat dels quals és millorar els aprenentatges i l'èxit escolar dels alumnes, propiciar la seua integració escolar i ampliar la participació de les famílies).

8.2 Adaptacions curriculars

En la nostra àrea, i especialment en determinats contextos sociolingüístics, és freqüent trobar-nos amb situacions de diversitat quant al grau de competència comunicativa inicial, quant a la capacitat per a arribar a una competència mínima o quant a la capacitat per a relacionar-se comunicativament amb el grup.

Després de fer una avaluació inicial, és molt probable que aquesta diversitat siga una realitat i que calga emprar adequacions específiques que assegurin l'assoliment dels objectius mínims. Per això proposem les adequacions següents:

- 1 **Adequacions organitzatives:** configuració de grups de treball heterogenis; treball per parelles amb un nivell d'interacció compensatori; tallers d'escriptura.
- 2 **Adequacions didàctiques:** recursos didàctics de reforçament; atenció individualitzada.

Si s'hi donaren les circumstàncies, el departament hauria d'elaborar i d'aplicar les **adaptacions curriculars significatives** (ACIS) que hi corresponguessen. Aquestes adaptacions s'elaboraran a partir d'una avaluació psicopedagògica i implicarien una adequació d'objectius i una modificació dels criteris d'avaluació.

En qualsevol cas és imprescindible preveure que aquestes situacions de diversitat (amb un índex elevat d'estrangers, un percentatge considerable del qual pot tenir deficiències comunicatives en valencià, i alguns altres també en castellà) seran cada any més generalitzades. Això exigeix que des del punt de vista organitzatiu -i pel que fa a la nostra àrea de forma particular- es formen grups d'atenció a aquestes persones. Les iniciatives del departament s'han d'emmarcar dins les propostes del **programa d'acollida** del centre.

El **desdoblament** de grups és una forma de treballar més personalitzada amb l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu, si el centre no disposa del programa de **compensació educativa**. Hi treballaríem aspectes bàsics de la llengua, amb un tractament específic com a llengua segona i/o com a llengua estrangera. Això demana que els continguts siguen els actes de parla, les estructures lingüístiques necessàries per a la comunicació formal i informal, les situacions comunicatives i sobretot l'aprenentatge de lèxic. La formació d'aquests grups de desdoblament es realitzaria a partir d'una prova inicial de diagnòstic que serviria al professorat del departament per conèixer la competència inicial de l'alumnat, les mancances i les necessitats.

8.3 L'avaluació de les adaptacions curriculars

L'alumnat de cada grup d'ESO que necessite una **adaptació curricular** (majoritàriament per incorporació tardana al sistema educatiu valencià) obtindrà una valoració positiva en funció dels aspectes següents:

- a) La integració de l'alumne/a en la dinàmica general de funcionament del grup.
- b) La resposta positiva a l'actitud cap a l'aprenentatge.
- c) L'assoliment d'hàbits de treball bàsics.

- d) L'assoliment de les capacitats bàsiques relacionades amb les habilitats de comprendre, llegir, parlar i escriure que permetran la integració amb les màximes garanties d'èxit lingüístic i comunicatiu en valencià en cursos posteriors.

e)

f) 8.4 Alumnes amb la matèria pendent de cursos anteriors.

g)

- h) Els alumnes que porten la matèria pendent de cursos anteriors podran aprovar si superen les dues primeres avaluacions de l'assignatura del curs en el qual estan. La llengua té continuïtat a tota l'ESO i per tant es pot aplicar aquest criteri. El professor del curs actual serà l'encarregat de recordar-li-ho i de notificar al cap de departament si ha superat l'assignatura pendent o no.

Els alumnes pendents de primer de batxillerat faran una prova al mes de gener i una segona oportunitat al mes de maig.

9.ELEMENTS TRANSVERSALS

a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.

El Departament de valencià sempre ha considerat bàsic el fet que l'alumnat llija i a més és pilar bàsic en els seus criteris de qualificació, els objectius a aconseguir són:

- Augmentar l'interés de l'alumnat per la lectura.
- Ampliar el lèxic i el coneixement de la llengua.
- Estimular la capacitat creativa de l'alumnat.
- Contribuir a la millora de l'escriptura.
- Fer que descobrisquen en la lectura una font de gaudi personal.
- Fomentar una actitud reflexiva i crítica.
- Fomentar l'ús de la biblioteca per a l'aprenentatge.

Les propostes per aconseguir-ho són:

- Valorar la possibilitat de poder pujar nota llegint llibres d'una sèrie que li proposa el/la professor/a, fins a un màxim de 1'5 punts (apareix reflectit als criteris de qualificació)
- Participar en la revista del centre *Ascla*, incita els/les alumnes a llegir les publicacions dels seus companys/es.
- Fer que els alumnes es recomanen obres de caràcter literari. Convé fomentar la confiança en les seues recomanacions.
- Incidir en la importància del plaer de la lectura i, per tant, en el valor de les lectures no prescrites.
- Oferir lectures de temàtica diversa, amb el treball didàctic corresponent, perquè el

professorat en faça la selecció que considere oportuna en cada trimestre.

- Anar a la biblioteca del centre o de la població i fer que els alumnes es recomanen els uns als altres obres de LIJ.
- Lectura de textos de LIJ, per a després veure la pel·lícula, si és el cas.
- Reconèixer obres dels diferents gèneres literaris estudiats.
- Portar a classe antologies poètiques adequades a l'edat dels estudiants.
- Llegir una rondalla d'Enric Valor i completar-la en una excursió per a conèixer millor el paisatge descrit. A més a més, la riquesa lèxica que la caracteritza donarà peu a treballar el text des del punt de vista de la sinonímia.

L'alumne ha de ser capaç de:

- Comprendre el sentit dels textos escrits i els orals.
- Mantenir una actitud favorable cap a la lectura.
- Expressar-se oralment amb correcció, adequació i coherència.
- Usar el vocabulari, les estructures lingüístiques i les normes ortogràfiques i gramaticals adequades per a elaborar textos escrits i orals.
- Elaborar diferents tipus de textos de manera creativa i amb sentit literari.
- Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: mantenir el torn de paraula, escoltar atentament l'interlocutor...
- Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres, en les diverses situacions comunicatives.
- Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un ús millor.
- Mantenir converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos.
- Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació.
- Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.

b) Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació.

Per desenvolupar la competència digital, l'alumne ha de:

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.
- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.

- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement.
- Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

c) Emprenedoria.

- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleeses pròpies.
- Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.
- Ser constant en el treball superant les dificultats.
- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.
- Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir objectius.
- Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.
- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema.
- Configurar una visió de futur realista i ambiciosa.
- Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.
- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius.
- Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.
- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes.
- Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.

d) Educació cívica i constitucional.

- Conèixer les activitats humanes, adquirir una idea de la realitat històrica a partir de fonts diverses, i identificar les implicacions que té viure en un Estat social i democràtic de dret confirmat per una constitució.
- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits.
- Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.
- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.
- Concebre una escala de valors pròpia i actuar-hi amb conformitat.
- Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i potencialitats.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

10.AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ASSOLIMENT.

Els diferents professors del Departament farem ús dels següents indicadors d'assoliment per avaluar el treball propi:

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: PLANIFICACIÓ

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Programa l'assignatura tenint en compte els estàndards d'aprenentatge previstos en les lleis educatives.		
2. Programa l'assignatura tenint en compte el temps disponible per al desenvolupament de l'assignatura.		
3. Selecciona i seqüència de forma progressiva els continguts de la programació d'aula tenint en compte les particularitats de cadascun dels grups d'estudiants.		
4. Programa activitats i estratègies en funció dels estàndards d'aprenentatge.		
5. Planifica les classes de manera flexible, preparant activitats i recursos ajustats a la programació d'aula i a les necessitats i als interessos de l'alumnat.		
6. Estableix els criteris, els procediments i els instruments d'avaluació i autoavaluació que permeten fer el seguiment del progrés d'aprenentatge de l'alumnat.		
7. Es coordina amb el professorat d'uns altres departaments que puguin tindre continguts afins a la seua assignatura.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: MOTIVACIÓ DE

L'ALUMNAT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Proporciona un pla de treball al principi de cada unitat.		
2. Planteja situacions que introduïsquen la unitat (lectures, debats, diàlegs...).		
3. Relaciona els aprenentatges amb aplicacions reals o amb la seua funcionalitat.		
4. Informa dels progressos assolits i de les dificultats trobades.		
5. Relaciona els continguts i les activitats amb els interessos de l'alumnat.		
6. Estimula la participació activa dels estudiants a classe.		
7. Promou la reflexió dels temes tractats.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Resumix les idees fonamentals discutides abans de passar a una nova unitat o tema amb mapes conceptuals, esquemes...		
2. Quan introduïx conceptes nous, els relaciona, si és possible, amb els ja coneguts; intercala preguntes explicatives; posa exemples...		
3. Té predisposició per a aclarir dubtes i oferir assessoria dins i fora de les classes.		
4. Optimitza el temps disponible per al desenvolupament de		

cada unitat didàctica.		
5. Usa ajuda audiovisual o d'un altre tipus per a donar suport als continguts a l'aula.		
6. Promou el treball cooperatiu i manté una comunicació fluida amb els estudiants.		
7. Desenvolupa els continguts d'una forma ordenada i comprensible per a l'alumnat.		
8. Planteja activitats que permeten l'adquisició dels estàndards d'aprenentatge i de les destreses pròpies de l'etapa educativa.		
9. Planteja activitats grupals i individuals.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT APRENENTATGE

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Realitza l'avaluació inicial al principi de curs per a ajustar la programació al nivell dels estudia		
2. Detecta els coneixements previs de cada unitat didàctica.		
3. Revisa, sovint, els treballs proposats a l'aula i fora d'ella.		
4. Proporciona la informació necessària sobre la resolució de les tasques i com pot millorar-les.		
5. Corregix i explica de forma habitual els treballs i les activitats de l'alumnat, i dóna pautes per a millorar-ne els aprenentatges.		
6. Usa criteris d'avaluació suficients que atenguen		

de manera equilibrada l'avaluació dels diferents continguts.		
7. Afavorix els processos d'autoavaluació i de coavaluació.		
8. Proposa activitats noves que faciliten l'adquisició d'objectius quan aquests no han sigut assolits suficientment.		
9. Proposa activitats noves de més nivell quan els objectius han estat assolits amb suficiència.		
10. Utilitza tècniques d'avaluació diferents segons els continguts, el nivell dels estudiants, etc.		
11. Fa servir mitjans diversos per a informar dels resultats els estudiants i els pares.		

DEPARTAMENT DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

1. INTRODUCCIÓ

El departament de Llengua i Literatura. Valencià està format pel següent professorat:

[illegible]

2n ESO	gua i liter atur a(P MAR)	1	3					<u>1</u>			
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	3				2			1	
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	5				1		1	1	
4t ESO	Llen gua i liter atur a	6	3		2				2	1	1
4t ESO	TEA TRE	1	3			<u>1</u>					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	4	3		2	2					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	2	4		1						1
2n BAT	Llen gua i liter atur a	1	4	1							
2n BAT X.	Llen gua i liter atur a	4	3	4							
1r FPB	Vale ncià	3	1					3			
2n FPR	Vale ncià	3	1					3			

ESO	Plan Èxit	3	1					2			1
BAT X.	Pen dent s 1r	1	1	1							
	DED ICAC IÓ DIR ECCI Ó	1	11			1					
	CAP DEP ART AME NT	1	3		1						

a) Justificació de la programació

Tot seguit es presenta la proposta d'objectius, competències i continguts seleccionats d'acord amb les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, que plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu . Cal fer constar que qualsevol esment a objectius o continguts s'ha d'entendre com a esment a un estadi dintre del procés constructiu de la formació educativa de l'alumne, mai com una fita definitiva. D'altra banda, és objectiu prioritari, integrar els coneixements de llengua amb els de la resta de matèries amb les quals l'alumne té contacte. La llengua pot ser un objecte immanent d'estudi per als especialistes, però per a l'alumnat serà un valuós instrument de comprensió i actualització del món que l'envolta.

Aquesta proposta, servirà a l'alumnat per a expressar-se oralment i per escrit un poc millor, per a saber interpretar textos, comprendre millor enunciacions, normes gramaticals, ortogràfiques... Totes aquestes propostes, practicades convenientment per l'alumnat –amb ajuda del professor- seran de gran utilitat tant per al present com per al futur.

Vivim en societat i la llengua del nostre poble és l'instrument que ens defineix com un conjunt

social que ha d'afrontar el segle XXI millorant la salut lingüística personal i del nostre entorn. Només si parlem i escrivim en valencià assegurarem el futur de l'idioma donat que les circumstàncies actuals discriminen, marginen i empobreixen cada vegada més la nostra llengua, per la situació diglòssica permanent, en què es veu abocada. Malgrat tot, cal lluitar perquè el procés de substitució lingüística, imminent, no arribe a produir-se.

En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són: fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que consideram primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nous nadius de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a. En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són: fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que consideram primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense

obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nouvinguts de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a.

b) Contextualització

L'IES Sant Vicent està ubicat a la població de Sant Vicent del Raspeig amb uns 50.000 habitants, és el primer dels cinc instituts que existeixen a la localitat, i el que únicament hi havia a l'antic pla d'estudis, on es podia estudiar BUP i COU. Aquest fet ha creat una tendència per part de les famílies a voler inscriure els seus fills al nostre centre.

Malgrat tot, tenim adscrits tres col·legis de primària: CEIP Bec de l'Àguila, CEIP, Raspeig i CEIP Miguel Hernández.

El primer i l'últim porten dues línies d'ensenyament, pel que fa al programa lingüístic, PEV i PIP; el CEIP Raspeig aporta dues aules de PIP.

De moment, el nostre institut és un dels que continua amb la línia de PEV, fet important per al posterior desenvolupament de la nostra matèria: als alumnes de PEV el nivell de llengua és més alt que als de PIP, per tant, haurem de tenir-ho present a l'hora de marcar uns objectius i usar una metodologia.

L'extracte social dels nostres alumnes es podria catalogar en un nivell mitjà, la qual cosa és rellevant perquè una majoria tenen un ventall cultural molt ampli i els facilita l'adquisició de molts coneixements.

Aquest any també s'han incorporat alumnes de L'Almàspera, nou col·legi d'on eixien 5 grups de sisé i no tots cabien en el centre adscrit, molts d'ells van voler triar el nostre.

Aquesta escola porta alumnes de PEV i PIP, s'han distribuït en les aules corresponents, atenent a la seua modalitat lingüística.

Cal remarcar que som el centre més gran de la població, aquest curs estarem al voltant de 1800 alumnes.

Tindrem 8 unitats de 1r ESO, 6 unitats de 2n ESO, 6 unitats de 3r ESO, 6 unitats de 4t ESO, 5 unitats de 1r Batx, 5 unitats de 2n BATX, més els cicles formatius, les hores de PMAR, la FPB i les classes del pla ÈXIT.

Els primers d'ESO desdoblen. La selecció de cursos es fa atenent l'antiguetat però procurem consensuar les preferències de tots.

El Departament estableix la reunió de Departament els dimarts a les 16h

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA RESPECTIVA VINCULATS AMB LA MATÈRIA.

El currículum de Valencià: Llengua i Literatura de 2n d'ESO s'emmarca en el referent que suposen els objectius generals de l'etapa, d'acord amb l'**art. 15 del Decret 87/2015**, que han d'assolir-se com a resultat de les experiències d'ensenyament-aprenentatge dissenyades per a aquesta finalitat en cadascuna de les matèries d'Educació Secundària Obligatòria. Aquests objectius es resumeixen en els punts següents:

Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg refermant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a fer eficaçment les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, i també qualsevol manifestació de violència contra la dona.

Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, i també rebutjar la violència, qualsevol mena de prejudicis, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.

Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, i també conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en valencià, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

Comprendre i expressar-se en una llengua estrangera o més de manera adequada.

Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i els dels altres, i també el patrimoni artístic i cultural.

Conèixer i acceptar el funcionament del seu propi cos i el dels altres, respectar les diferències, refermar els hàbits d'atenció i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i del medi ambient, i contribuir-ne a la conservació i la millora.

Valorar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

La matèria de Valencià: Llengua i Literatura es vincula especialment amb els objectius b, e, f, g, h i l.

Per facilitar-ne l'assoliment, la nostra Programació, d'acord amb l'article 15 del Decret 87/2015, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria a la Comunitat Valenciana, contribuirà al desenvolupament de les finalitats següents:

Adquirir els elements bàsics de la cultura, especialment en els aspectes humanístic, artístic, científic i tecnològic.

Adaptar el currículum i els seus elements a les necessitats de cada alumne i alumna, de manera que es proporcione una atenció personalitzada i un desenvolupament personal i integral de tot l'alumnat, respectant els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat de l'alumnat propis de l'etapa.

Orientar l'alumnat i els seus representants legals, si és menor d'edat, sobre el progrés acadèmic i la proposta d'itineraris educatius més adequats per a cada alumne o alumna.

Preparar a l'alumnat per a la seua incorporació a estudis posteriors i per a la seua inserció laboral.

Desenvolupar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.

Desenvolupar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal, la responsabilitat en la presa de decisions per l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.

Consolidar en l'alumnat hàbits d'estudi i de treball.

Formar l'alumnat per a l'exercici dels seus drets i les seues obligacions en la vida com a ciutadans.

Desenvolupar metodologies didàctiques innovadores que incloguen l'aprenentatge cooperatiu, els projectes interdisciplinaris, l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, i també la pràctica de l'educació inclusiva en l'aula.

Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.

Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyament i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.

Emprar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes i garantint l'ús normal, la promoció i el coneixement del valencià.

3. COMPETÈNCIES

Comunicació lingüística

L'estudi de la llengua i la literatura implica la posada en marxa de tota una sèrie d'estratègies cognitives de pensament i aprenentatge per a dur a terme diferents tasques per això porta

cognitives, el pensament i l'aprenentatge per a dur a terme diferents tasques, per una part, i el desenvolupament de cada una de les competències clau.

La competència en comunicació lingüística és el resultat de l'acció comunicativa dins de pràctiques socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors i a través de **textos en múltiples modalitats, formats i suports**. Aquestes situacions i pràctiques poden implicar l'ús d'una llengua o més d'una, en diversos àmbits, i de manera individual o col·lectiva.

Aquesta visió de la competència en comunicació lingüística, que ofereix una imatge de l'individu com a agent comunicatiu que produeix, i no sols rep, missatges a través de les llengües amb diferents finalitats, va associada a **metodologies actives d'aprenentatge**, com l'aprenentatge basat en tasques, enfront d'opcions metodològiques més tradicionals. A més, la competència en comunicació lingüística representa una via de coneixement i contacte amb la **diversitat cultural** que implica un factor d'enriquiment.

El currículum de Valencià: Llengua i Literatura, atés que té com a meta el desenvolupament de la capacitat per a interactuar de manera competent mitjançant el llenguatge en les diferents esferes de l'activitat social, contribueix d'una manera decisiva a desenvolupar tots els aspectes que formen la competència en comunicació lingüística. A més, les habilitats i les estratègies per a l'ús d'una llengua determinada, i la capacitat per a prendre la llengua com a objecte d'observació, es transfereixen i s'apliquen a l'aprenentatge d'altres. Aquest aprenentatge contribueix, al seu torn, a fer créixer aquesta competència sobre l'ús lingüístic en general.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

La **competència matemàtica** implica la **capacitat d'aplicar el raonament matemàtic** i les seues **eines** per a **descriure, interpretar i predir** diferents fenòmens en el seu context. La matèria de Valencià: Llengua i Literatura contribueix a l'adquisició de la competència matemàtica perquè desenvolupa la capacitat d'abstracció, la relació lògica entre conceptes i la seua representació gràfica mitjançant mapes conceptuals, diagrames de flux, mapes mentals, esquemes, etcètera.

Les **competències bàsiques en ciència i tecnologia** són les que proporcionen una **aproximació al món físic** i a la **interacció responsable** amb aquest des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la **conservació i la millora del medi natural**, decisives per a la protecció i el manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles. Aquestes competències contribueixen al **desenvolupament del pensament científic**, ja que inclouen l'aplicació dels mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques, que condueixen a l'adquisició de coneixements, el contrast d'idees i l'aplicació dels descobriments al benestar social. L'aportació de la matèria de Valencià: Llengua i Literatura es produeix a través del coneixement i el domini del llenguatge científic, i de la relació dels avenços científics i tecnològics amb el context en què es produeixen.

Competència digital

La competència digital és la que implica l'ús **creatiu, crític i segur de les TIC** per a assolir els **objectius** relacionats amb el **treball, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i la participació en la societat**. Aquesta competència comporta, a més de l'**adequació als canvis** que introdueixen les noves tecnologies en l'alfabetització, la lectura i l'escriptura, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries hui en dia per a ser competent en un entorn digital.

Requereix coneixements relacionats amb el **llenguatge específic bàsic**: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, i també les seues pautes de descodificació i transferència. Això comporta el **coneixement de les principals aplicacions informàtiques**. Suposa també l'**accés a les fonts** i el **processament de la informació**, i el coneixement dels **drets** i les **llibertats** que assisteixen les persones en el món digital.

La contribució de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura al tractament de la informació i a la competència digital és decisiva, ja que una de les metes es basa a **proporcionar coneixements**

i destreses per a la recerca i la selecció d'informació rellevant d'acord amb diferents necessitats, i també per a **reutilitzar-la** en la producció de textos orals i escrits propis. La recerca i la selecció de moltes d'aquestes informacions requerirà, per exemple, l'**ús adequat de biblioteques** o la utilització d'**Internet**, i la realització guiada d'aquestes recerques constituirà un mitjà per a desenvolupar la competència digital.

A més, el currículum de Valencià: Llengua i Literatura inclou l'**ús de suports electrònics en la composició i la publicació de textos**, de manera que puguin abordar-se més eficaçment algunes operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, execució del text, revisió, publicació...) i que constitueixen un dels continguts bàsics d'aquesta matèria.

Igualment, queda dins de l'àmbit de l'assignatura l'estudi dels elements formals i de les normes d'ús dels **gèneres discursius nous** vinculats a les **xarxes socials** i a **Internet**, i també el foment de la prevenció dels riscos que hi ha per als usuaris d'aquests sistemes de comunicació nous.

Aprendre a aprendre

La competència d'aprendre a aprendre és fonamental per a l'**aprenentatge permanent** en diferents **contextos formals, no formals i informals**. Es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge, que exigeix la **capacitat per a motivar-se per aprendre** per a desencadenar el procés. Quant a l'organització i la gestió de l'aprenentatge, requereix conèixer i **controlar els seus propis processos d'aprenentatge**. La competència d'aprendre a aprendre desemboca en un **aprenentatge cada vegada més eficaç i autònom**.

A més d'instrument de comunicació, el **llenguatge** és un **mitjà de representació del món** i està en la **base del pensament i del coneixement**. L'accés al saber i a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge es relaciona directament amb la competència bàsica d'aprendre a aprendre. Així mateix, els continguts de reflexió sobre la llengua recullen un conjunt de sabers conceptuals (metallenguatge gramatical) i procedimentals (capacitat per a analitzar, contrastar, ampliar i reduir enunciats mitjançant l'ús conscient de certs mecanismes gramaticals, substituir elements de l'enunciat per uns altres de gramaticalment equivalents, usar diferents esquemes sintàctics per a expressar una mateixa idea, diagnosticar errors i reparar-los, etc.), que s'adquireixen en relació amb les activitats de comprensió i composició de textos i que es reutilitzen per a optimitzar l'aprenentatge lingüístic, és a dir, per a aprendre a aprendre llengua.

Competències socials i cíviques

La **competència social** es relaciona amb el **benestar personal i col·lectiu**. Exigeix entendre la manera com pot procurar-se un **estat de salut física i mental òptim** tant per a les **persones** com per a les seues **famílies** i el seu entorn social pròxim, i saber com un estil de vida saludable pot contribuir a fer-ho.

La **competència cívica** es basa en el **coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils**, i també de la manera com es formulen en la Constitució espanyola, en la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la manera com els apliquen diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional. Això inclou el **coneixement dels esdeveniments contemporanis**, i també dels **esdeveniments més destacats i de les tendències principals en les històries nacional, europea i mundial**, així com la comprensió dels **processos socials i culturals de caràcter migratori** que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat.

L'aprenentatge de la llengua contribueix decisivament al desenvolupament de la competència social i ciutadana, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'entesa entre les persones. En efecte, aprendre llengua és aprendre a **comunicar-se amb els altres**, a **comprendre** el que aquests transmeten i a **aproximar-se a altres realitats**.

L'educació lingüística té un component estretament vinculat amb la competència social i

L'educació lingüística és un component estretament vinculat amb la competència social i ciutadana: la constatació de la **varietat dels usos de la llengua** i la **diversitat lingüística**, i la valoració de totes les llengües com a aptes igualment per a exercir les funcions de representació i comunicació. També es contribueix en la mesura en què s'analitza com el llenguatge transmet i sanciona prejudicis i imatges estereotipades del món, per a contribuir a l'eradicació dels usos lingüístics discriminatoris.

Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor

El sentit d'iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de **transformar les idees en actes**. Significa adquirir consciència de la situació en què cal intervenir o que cal resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, les destreses o les habilitats i les actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'assolir l'objectiu previst.

Aprendre a usar la llengua és també **aprendre a analitzar i resoldre problemes**, ja que una de les funcions del llenguatge és **regular i orientar la nostra pròpia activitat** i la **nostra interrelació amb els altres**, per això es posen en funcionament **habilitats socials per a relacionar-se, cooperar i treballar en equip**: posar-se en el lloc de l'altre, valorar les idees dels altres, dialogar, i negociar i treballar de manera cooperativa i flexible. Per això, l'adquisició d'habilitats lingüístiques contribueix a progressar en la iniciativa personal i en la regulació de l'activitat pròpia amb autonomia.

Consciència i expressió culturals

La competència en consciència i expressió cultural implica **conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític** i una actitud oberta i respectuosa, les diferents **manifestacions culturals i artístiques**, utilitzar-les com a **font d'enriquiment i gaudi personal** i considerar-les part de la **riquesa i del patrimoni dels pobles**.

Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la **capacitat estètica i creadora** pròpia i al domini de les capacitats relacionades amb els **diferents codis artístics i culturals**, per a poder utilitzar-les com a **mitjà de comunicació i expressió personal**. Implica igualment manifestar interès per la participació en la **vida cultural** i per contribuir a conservar el **patrimoni cultural i artístic**, tant de la comunitat pròpia com d'altres.

La **lectura, la interpretació i la valoració de les obres literàries** contribueixen de manera rellevant a desenvolupar una competència artística i cultural, entesa com a aproximació a un patrimoni literari i a uns temes recurrents que són expressió de preocupacions essencials de l'ésser humà.

La seua contribució serà més rellevant en la mesura que s'establisquen **relacions entre les manifestacions literàries i altres manifestacions artístiques**, com la música, la pintura o el cine.

També es contribueix a aquesta competència procurant que el **món social de la literatura** (autors, crítics, accés a biblioteques, llibreries, catàlegs o la presència del literari en la premsa) adquireixca sentit per a l'alumnat.

L'estudi de València: Llengua i Literatura suposa l'engegada de tot un seguit d'estratègies cognitives, de pensament i aprenentatge per a la realització de diferents tasques, per la qual cosa porta implícit el desenvolupament de cadascuna de les competències clau.

4.CONTINGUTS, UNITATS DIDÀCTIQUES

Unitat 1. Parlar per parlar

Metodologia didàctica

Encetem el curs de 2n d'ESO amb aquesta primera unitat, en què s'ofereix als alumnes la possibilitat de conèixer i comprendre les característiques que formen qualsevol missatge que elaboren per a comunicar-se, de manera que puguin assolir les competències necessàries per a fer-ho de manera adequada, tenint en compte els contextos en què desenvolupen la seua pròpia activitat comunicativa.

A més, han de saber apreciar i respectar la riquesa que suposen les distintes llengües que hi ha en aquest món globalitzat i interconnectat que els ha tocat viure (especialment les que es parlen a Europa), i que són el vehicle de comunicació de diferents grups humans que les fan servir no solament per a comunicar-se cada dia, sinó també per a vehicular les seues pròpies manifestacions culturals. Així, també els podem despertar la curiositat per les llengües dels companys que han arribat des d'altres països d'Europa o del món.

Competències clau i objectius

La Unitat 1 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL) Competència digital. (CD) Aprendre a aprendre. (CAA) Competències socials i cíviques. (CSC) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE) Consciència i expressions culturals. (CEC) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. (CMCT)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació. Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen l'acte comunicatiu i les diferents funcions del llenguatge per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Reconèixer la realitat plurilingüe del món i, de manera especial, d'Europa com una riquesa cultural i una mostra de la diversitat lingüística, i conèixer els grups lingüístics indoeuropees que ens són més pròxims, les llengües que hi pertanyen i la situació geogràfica de cada una.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 1 vinculats amb els criteris d'avaluació i els

estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos conversacionals. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos conversacionals.	Comprendre, interpretar i valorar textos conversacionals. (CL, CAA, CSC)	Comprén el sentit global de textos conversacionals, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant. (CL, CAA)	EP: 1; COE: 6
Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1-4; LC: 1; COE: 6; PO: 1, 5	
Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus conversacionals. (CL, CAA, CSC, SIEE)	Produeix textos breus conversacionals mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 5	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos expositius. Característiques bàsiques dels textos expositius. Identificació dels diferents elements que participen en l'acte comunicatiu i del paper de cadascun.			

Reconeixement de la intenció comunicativa de l'emissor en diversos tipus de textos.			
Coneixement de les principals funcions del llenguatge.			
Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la creativitat.	Interpretar textos escrits expositius, reconèixer els elements que participen en el procés comunicatiu, identificar les principals funcions del llenguatge i analitzar de manera raonada la funció que predomina en un text, en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC)	Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; COE: 1-3, 6, 7, 9; AS (COE): 1; CL: 1, 3, 10; AS (CL): 1-3; AL: 7; AF: 1-10
Creació de textos escrits expositius i d'altres en què predominen les diferents funcions comunicatives, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.			
Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte.			

... un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzema r informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.			
Reconeix el tema i la intenció comunicativa de textos expositius i n'identifica les característiques bàsiques, identifica els diferents elements que participen en l'acte comunicatiu i analitza de manera raonada la funció que predomina en un text. (CL, CAA)	LC: 2-11; COE: 1-9; AS (COE): 2-4; AL: 7; AF: 1, 5-9		
Dedueix el tema principal d'un text expositiu, en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'estableixen entre aquests. (CL, CAA)	LC: 2-11; CL: 1, 3, 10; AL: 7; AF: 1, 5-7		
Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos expositius i d'altres en què predominen les diferents funcions comunicatives. (CL, CAA, CSC)	Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir textos propis, expositius i d'altres en què predominen les diferents funcions comunicatives, adequats, coherents i cohesionats. (CL, CAA)	LC: 12; CL: 1, 2, 6, 10; AS (CL): 4; AL: 8	
Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)	LC: 12; CL: 1, 2, 6, 10; AS (CL): 4; AL: 8		
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)	LC: 12; CL: 1, 2, 6, 10; AS (CL): 4; AL: 8		
Escriu textos propis, expositius i d'altres en què predominen les diferents funcions comunicatives,	LC: 12; CL: 1, 2, 6, 10; AS (CL): 4; AL: 8		

imitant textos model. (CL, CAA)			
Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, fent servir les TIC per a obtenir un text expositiu, reconèixer els elements que participen en el procés comunicatiu i identificar les principals funcions del llenguatge. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, individualment o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	LC: 12; CL: 2, 6; AL: 8
Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els propis. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		LC: 12; CL: 4, 5, 10	
Coneixement de la llengua			
Reconeixement de la realitat plurilingüe d'Europa i del món. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	Analitzar gràfics i saber interpretar-ne les dades. (CMCT)	Analitza gràfics i sap interpretar-ne les dades. (CMCT)	CL: 7, 8, 10; AF: 2-4, 10
Conèixer les diferents llengües d'Europa. (CL,CSC)	Coneix les diferents llengües d'Europa. (CL, CSC)		CL: 3-5, 7, 8; AS (CL): 5-7
Identificar les llengües que pertanyen als diferents grups lingüístics indoeuropeus. (CL, CSC)	Identifica les llengües que pertanyen als diferents grups lingüístics indoeuropeus. (CL, CSC)		CL: 9, 10; AS (CL): 6, 7
	Reconeix i corregeix errades ortogràfiques		

Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques de la llengua per a produir i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL,CAA)	i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 2-4; LC: 2-11; COE: 1-9; AS (COE): 1-4; CL: 1-10; AS (CL): 1-6; AL: 1-8; PO: 1-5; AF: 1-10

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

COE: Comunicació oral i escrita.

AS (COE): Aplicar i sintetitzar (Comunicació oral i escrita).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Comunicació.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 1 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Comunicació.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 1.

Prova d'avaluació 1r trimestre.

Unitat 2. Com expliquem?

Metodologia didàctica

Una vegada adquirits els coneixements previs sobre els elements que intervenen en l'acte de comunicació, la intenció comunicativa de l'emissor i les conseqüències d'aquesta intenció comunicativa (que es concreten en les diferents funcions del llenguatge), en la Unitat 2 es proposa a l'alumnat l'estudi de quatre modalitats textuais que són el fonament dels actes comunicatius de l'àmbit acadèmic, encara que també les fan servir en les interaccions informals: els alumnes contenen històries; descriuen llocs, objectes o persones; exposen fets i n'argumenten a favor o en contra, però, normalment, en contextos informals (orals o a través de les xarxes socials). És per això que han de continuar aprofundint el coneixement i l'aplicació dels elements que caracteritzen aquestes modalitats per a usar-les en l'àmbit acadèmic en un registre formal (científicotècnic o literari), i així, a poc a poc, adquirir una competència comunicativa plena en les diferents llengües del currículum.

A més a més, per mitjà del coneixement dels diferents procediments de formació de mots i de les relacions se-màntiques, poden enriquir el vocabulari i aprendre a diversificar el discurs adaptant-lo al context comunicatiu. Cal fer-los veure que el coneixement i la pràctica dels diferents registres (sobretot dels formals) els permetrà «dominar» la llengua i evitarà que siguin manipulats perquè desconeixen el codi.

Competències clau i objectius

La Unitat 2 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.

Comunicació lingüística. (CL) Competència digital. (CD) Aprendre a aprendre. (CAA) Competències socials i cíviques. (CSC) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE) Consciència i expressions culturals. (CEC)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen les modalitats textuais narrativa, descriptiva, expositiva i argumentativa per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Reconèixer i analitzar els procediments principals per a formar paraules (la derivació i la composició), les relacions semàntiques (la sinonímia, l'antonímia, la polisèmia i l'homonímia) i les causes del canvi semàntic (especialment les paraules tabú i els eufemismes que les substitueixen).

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 2 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos expositius de l'àmbit acadèmic. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos expositius de l'àmbit acadèmic.	Comprendre, interpretar i valorar textos expositius de l'àmbit acadèmic. (CL, CAA, CSC)	Comprén el sentit global de textos expositius de l'àmbit acadèmic, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant. (CL, CAA)	EP: 1

Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1, 2; LC: 1; COE: 1; PO: 7, 9	
Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus expositius de l'àmbit acadèmic. (CL, CAA, CSC, SIEE)	2.1. Produeix textos breus expositius de l'àmbit acadèmic mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 3	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits narratius, descriptius, expositius i argumentatius. Característiques bàsiques dels textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la creativitat. Creació de textos escrits propis narratius, descriptius, expositius i argumentatius, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels	Interpretar textos escrits de caràcter narratiu, descriptiu, expositiu o argumentatiu, en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC)	3.1. Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; COE: 1, 4, 8, 9; AS (COE): 1-3, 5; CL: 3, 11, 12; AS (CL): 1; AL: 5; PO: 3; AF: 1-7

gèneres.			
Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.			
Reconeix el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius, i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA)	LC: 2-12; COE: 1, 2, 4-6, 9-11; AS (COE): 3, 4, 6, 7; CL: 3, 11, 12; AS (CL): 1; AL: 5; PO: 3; AF: 1-9		
3.3. Dedueix el tema principal d'un text narratiu, descriptiu, expositiu o argumentatiu, en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'estableixen entre aquests. (CL, CAA)	LC: 1-10, 12; COE: 1, 2, 4-6, 9-11; AS (COE): 1-7; CL: 3, 11, 12; AS (CL): 1-10, 12; AL: 5; PO: 3; AF: 1-9		
Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius. (CL, CAA, CSC)	Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir textos propis narratius, descriptius, expositius i argumentatius adequats, coherents i cohesionats. (CL, CAA)	LC: 11, 13; COE: 3, 4, 7, 8, 12; AS (COE): 6, 7; CL: 12; AS (CL): 2, 10, 13; AL: 6; PO: 6; AF: 8-10	
Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)	LC: 11, 13; COE: 3, 4, 7, 8, 12; AS (COE): 6, 7; CL: 12; AS (CL): 2, 10, 13; AL: 6; PO: 6; AF: 8-10		
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seua pròpia producció escrita o	LC: 11, 13; COE: 3, 4, 7, 8, 12; AS (COE): 6, 7; CL: 12; AS (CL): 2, 10, 13; AL: 6; PO: 6; AF: 8-10		

la dels companys. (CL, CAA, CSC)			
Escriu textos propis narratius, descriptius, expositius i argumentatius imitant textos model. (CL, CAA)		LC: 11, 13; COE: 3, 4, 7, 8, 12; AS (COE): 6, 7; CL: 12; AS (CL): 2, 10, 13; AL: 6; PO: 6; AF: 8-10	
Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, fent servir les TIC per a obtenir un text narratiu, descriptiu, expositiu o argumentatiu. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 3; LC: 11, 13	
Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els propis. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		EP: 3; CL: 11; AF: 10	
Coneixement de la llengua			
Coneixement i aplicació dels procediments principals de formació de paraules: la derivació i la composició. Coneixement i aplicació de les diferents relacions semàntiques: la sinonímia, l'antonímia, la polisèmia i l'homonímia. Coneixement i aplicació de les distintes causes dels canvis semàntics. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals	Conèixer i aplicar els procediments principals de formació de paraules: la derivació i la composició. (CL)	Coneix i aplica els procediments principals de formació de paraules: la derivació i la composició. (CL)	CL: 1, 2; AS (CL): 5, 6

Conèixer i aplicar les diferents relacions semàntiques: la sinonímia, l'antonímia, la polisèmia i l'homonímia. (CL)	Coneix i aplica les diferents relacions semàntiques: la sinonímia, l'antonímia, la polisèmia i l'homonímia. (CL)	CL: 3-9; AS (CL): 9-14
Conèixer i aplicar les distintes causes dels canvis semàntics. (CL)	Coneix i aplica les distintes causes dels canvis semàntics. (CL)	CL: 10-13; AS (CL): 7, 8
Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques de la llengua per a produir i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL, CAA)	Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 1-3; LC: 2, 4-13; COE: 1-12; AS (COE): 1-8; CL: 1-13; AS (CL): 2-14; AL: 1-6; PO: 1-9; AF: 1, 3-10

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

COE: Comunicació oral i escrita.

AS (COE): Aplicar i sintetitzar (Comunicació oral i escrita).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Comunicació.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 2 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

- Comprensió lectora.
- Comunicació.
- Coneixement de la llengua.
- Ortografia.
- Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

- Seguiment de les activitats marcades en la programació.
- Blog d'aula.
- Dossier.
- Diari d'aprenentatge.
- Avaluació de la tasca trimestral.
- Rúbrica de la tasca trimestral.
- Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.
- Prova d'avaluació de la Unitat 2.
- Prova d'avaluació 1r trimestre.

Unitat 3. Pas a pas

Metodologia didàctica

La comunicació es du a terme en diferents marcs socioculturals, que s'anomenen àmbits d'ús. És per això que en aquesta unitat, després d'haver treballat en l'anterior les quatre modalitats textuais que són el fonament dels actes comunicatius de l'àmbit acadèmic, es proposa als alumnes l'estudi i l'aplicació de dos gèneres textuais dels àmbits personal i social que estan presents en la seua vida quotidiana, encara que no en siguen conscients: les instruccions i les normes, que permeten i regulen la convivència pacífica i enriquidora a l'escola o a l'institut, i també a casa, al carrer..., en definitiva, en la societat en què vivim. A més, conèixer la finalitat i l'estructura que té la carta de sol·licitud és una eina fonamental perquè aprenguen a vehicular formalment i de manera raonada el que solen fer de manera informal i sovint poc estructurada: defensar interessos i reivindicar drets.

En el segon gran bloc de la unitat, Coneixement de la llengua, s'estudien les tres categories gramaticals o classes de paraules (el substantiu, l'adjectiu qualificatiu i els determinants) que aprofiten per a elaborar sintagmes nominals i adjectivals, i, així, es podran introduir en l'estudi més complex de la sintaxi. És bàsic que aprenguen a detectar-les i a distingir-les, a fi que comencen a dominar els mecanismes lingüístics que els permetran ser competents des del punt de vista comunicatiu.

Competències clau i objectius

La Unitat 3 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL) Competència digital. (CD) Aprendre a aprendre. (CAA) Competències socials i cíviques. (CSC) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE) Consciència i expressions culturals. (CEC)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació. Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els textos segons els àmbits personal i social per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Comprendre el concepte d'adjectiu qualificatiu i identificar-ne les característiques morfològiques, i identificar els substantius i els determinants i classificar-los.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 3 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			

Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos instructius.	Comprendre, interpretar i valorar textos instructius. (CL, CAA, CSC)	Comprén el sentit global de textos instructius, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; AS (COE): 1
Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos instructius.			
Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1; LC: 1; AS (COE): 1; PO: 1, 7	
Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus instructius. (CL, CAA, CSC, SIEE)	Produeix textos breus instructius mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 4	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits dels àmbits personal i social (la carta de sol·licitud, les normes i les instruccions).			
Característiques bàsiques de textos escrits dels àmbits personal i social (la carta de sol·licitud, les normes i les instruccions).			
Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupame			

nt personal, com a instrument potenciador de la creativitat. Creació de textos escrits propis dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions), individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	Interpretar textos escrits dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions), en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC)	Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1-5; COE: 1, 4, 5, 8; AS (COE): 1; CL: 1, 5, 10, 13; AS (CL): 1; AL: 4; PO: 1; AF: 1-4, 7
3.2. Reconeix el tema i la intenció comunicativa de textos dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions), i n'identifica les característiques bàsiques. (CL,	LC: 2-11; COE: 4, 5, 8; AS (COE): 1, 2, 6; AL: 4; AF: 7-10		

CAA)		
Dedueix el tema principal de textos dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions), en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'estableixen entre aquests. (CL, CAA)		LC: 2-11; COE: 4, 5, 8; AS (COE): 1, 2, 6; AL: 4; AF: 7-10
Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions). (CL, CAA, CSC)	Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir textos propis dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions) adequats, coherents i cohesionats. (CL, CAA)	EP: 4; LC: 11, 12; COE: 3, 4, 6, 7, 9, 10; AS (COE): 3-6; AL: 6; AF: 5, 7, 9
Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		EP: 4; LC: 11, 12; COE: 3, 4, 6, 7, 9, 10; AS (COE): 3-6; AL: 6; AF: 5, 7, 9, 10
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		EP: 4; LC: 11, 12; COE: 3, 4, 6, 7, 9, 10; AS (COE): 3-6; AL: 6; AF: 5, 7, 9, 10
Escriu textos propis dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions) imitant textos model. (CL, CAA)		EP: 4; LC: 11, 12; COE: 3, 4, 6, 7, 9, 10; AS (COE): 3-6; AL: 6; AF: 5, 7, 9, 10
5. Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, fent servir les TIC per a obtenir textos dels àmbits personal i social (cartes de sol·licitud, normes i instruccions). (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 4; LC: 12; AS (COE): 3, 5; AL: 6; AF: 5
Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		AL: 5; AF: 5, 6
Coneixement de la llengua		

Reconeixement, classificació i ús de les categories gramaticals: el substantiu, l'adjectiu qualificatiu i els determinants. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	Reconéixer, classificar i usar les categories gramaticals: el substantiu, l'adjectiu qualificatiu i els determinants. (CL)	Reconeix, classifica i usa les categories gramaticals: el substantiu, l'adjectiu qualificatiu i els determinants. (CL)	CL: 2-14; AS (CL): 2-8
Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques de la llengua per a produir i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL, CAA)	Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 2-4; LC: 2-12; COE: 1-10; AS (COE): 1-7; CL: 1-14; AS (CL): 1-8; AL: 1-6; PO: 1-7; AF: 1, 5-10	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

COE: Comunicació oral i escrita.

AS (COE): Aplicar i sintetitzar (Comunicació oral i escrita).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Comunicació.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 3 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

- Comprensió lectora.
- Comunicació.
- Coneixement de la llengua.
- Ortografia.
- Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

- Seguiment de les activitats marcades en la programació.
- Blog d'aula.
- Dossier.
- Diari d'aprenentatge.
- Avaluació de la tasca trimestral.
- Rúbrica de la tasca trimestral.
- Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.
- Prova d'avaluació de la Unitat 3.
- Prova d'avaluació 1r trimestre.

Unitat 4. Conèixer l'altre

Metodologia didàctica

En aquesta unitat es presenten als alumnes quatre gèneres textuais de l'àmbit d'ús dels mitjans de comunicació social: l'entrevista, la notícia, el reportatge i la crònica. És important intentar fer-los veure que aquest àmbit té una importància capital en la nostra societat, ja que ajuda a configurar l'opinió pública i modela l'actuació de les persones, fins i tot la dels polítics, a través de diferents suports: televisió, ràdio, premsa escrita i digital, pàgines web en Internet, etcètera. Per tant, s'haurien de familiaritzar amb aquests tipus de textos, i també aprendre a interpretar-los de manera crítica i conèixer com s'elaboren i quins elements els caracteritzen.

Competències clau i objectius

La Unitat 4 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.

Comunicació lingüística. (CL)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els textos de l'àmbit dels mitjans de comunicació per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Comprendre el concepte de verb i identificar-ne les característiques morfològiques, així com els modes i els temps verbals.
Competència digital. (CD)	
Aprendre a aprendre. (CAA)	
Competències socials i cíviques. (CSC)	
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)	
Consciència i expressions culturals. (CEC)	
Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. (CMCT)	

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 4 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi d'una entrevista oral. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi d'una entrevista oral.	1. Comprendre, interpretar i valorar una entrevista oral. (CL, CAA)	Comprén el sentit global d'una entrevista oral, i n'identifica la informació rellevant i la intenció comunicativa dels interlocutors. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1
Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1; LC: 1, 7; COE: 8; PO: 1, 7	
Produir de manera oral, individualment o en equip	Produeix una entrevista mitjançant les estratègies d'expressió oral i els		

individualment o en equip, una entrevista. (CL, CAA, CSC, SIEE)	elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 5	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits de l'àmbit dels mitjans de comunicació (la notícia, el reportatge i la crònica). Característiques bàsiques de textos escrits de l'àmbit dels mitjans de comunicació (la notícia, el reportatge i la crònica). Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la creativitat. Creació de textos escrits propis de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques), individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció.	Interpretar textos escrits de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i	Practica diferents estratègies de lectura	LC: 1-12; COE: 1, 2, 3, 8; AS (COE): 1;

d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Creació de textos escrits expositius i en què predominen les diferents funcions comunicatives, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	cròniques), en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC)	depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	CL: 1, 6, 10; AS (CL): 1; AL: 5; PO: 1; AF: 1, 7
Reconeix el tema i la intenció comunicativa de textos de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques), i n'identifica les característiques		LC: 7; COE: 1-5, 7, 8; AS (COE): 2-7; AL: 5; AF: 1-10	

II Identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA)		
3.3. Dedueix el tema principal de textos de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques), en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'estableixen entre aquests. (CL, CAA)		LC: 7; COE: 1-5, 7, 8; AS (COE): 2-7; AL: 5; AF: 1-10
Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques). (CL, CAA, CSC)	Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir textos propis de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques) adequats, coherents i cohesionats. (CL, CAA)	EP: 11, 14, 15; LC: 11, 12; COE: 6, 11; AS (COE): 1; AL: 5
Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		EP: 11, 14, 15; LC: 11, 12; COE: 6, 11; AS (COE): 1; CL: 13; AS (CL): 9; AL: 1, 5
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		EP: 11, 14, 15; LC: 11, 12; COE: 6, 11; AS (COE): 1; CL: 13; AS (CL): 9; AL: 1, 5
Escriu textos propis de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques) imitant textos model. (CL, CAA)		EP: 11, 14, 15; LC: 11, 12; COE: 6, 11; AS (COE): 1; AL: 5
Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, fent servir les TIC per a obtenir textos de l'àmbit dels mitjans de comunicació (notícies, reportatges i cròniques). (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 5; LC: 8, 13, 15; COE: 1, 6, 11; AS (COE): 1; AL: 5; TF: 1-9
Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		EP: 5; LC: 8, 13, 15; COE: 1, 11; AL: 3-5; TF: 2-9

Analitzar gràfics i saber interpretar-ne les dades. (CMCT)	6.1. Analitza gràfics i sap interpretar-ne les dades. (CMCT)	AF: 5, 6; TF: 1	
Coneixement de la llengua			
Reconeixement, classificació i ús de les categories gramaticals: el verb.	Reconéixer, classificar i usar les categories gramaticals: el verb. (CL)	Reconeix, classifica i usa les categories gramaticals: el verb. (CL)	CL: 1-5, 7-14; AS (CL): 3-10
Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.			
Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques de la llengua per a produir i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL, CAA)	Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 2-5; LC: 2-4, 6-12; COE: 1-11; AS (COE): 1, 3-5, 7; CL: 1-14; AS (CL): 1-10; AL: 1-3, 4, 5; PO: 1-7; AF: 1-3, 5, 6, 8, 10; TF: 1-9	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

COE: Comunicació oral i escrita.

AS (COE): Aplicar i sintetitzar (Comunicació oral i escrita).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Comunicació.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

TF: Tasca final.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 4 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Comunicació.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 4.

Prova d'avaluació 1r trimestre.

Unitat 5. A veus

Metodologia didàctica

L'estudi de la literatura s'enceta en aquesta unitat. Tot un món fictici i apassionant es presenta als alumnes. Un món fictici que, alhora, reflecteix la realitat que vivim, la descriu, la manipula, la denuncia, l'embelleix o la transgredeix, des de la mirada subjectiva de l'autor. A més a més, se'ls convida a comprendre i a interioritzar els diferents gèneres literaris.

L'objectiu últim d'aquesta unitat és fer veure als alumnes que la literatura té relació amb la realitat que viuen i amb les experiències personals i col·lectives. I per això, i com a meta de tot aquest trajecte, cal engrescar-los perquè es convertisquen en creadors dels seus propis textos, que es capbussen en la introspecció i la interpretació de la realitat, i que la reflectisquen amb paraules.

En l'apartat Coneixement de la llengua, es treballen les categories gramaticals o classes de paraules que quedaven per veure (els pronoms, els adverbis, les preposicions, les conjuncions i les interjeccions) i, així, es completa l'estudi d'aquesta part de la morfosintaxi, bàsic per a poder entendre el concepte de sintagma en la unitat següent.

Competències clau i objectius

La Unitat 5 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL) Competència digital. (CD) Aprendre a aprendre. (CAA) Competències socials i cíviques. (CSC) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE) Consciència i expressions culturals. (CEC)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació. Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els textos literaris en els diferents gèneres per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Comprendre el concepte de pronom i identificar-ne els tipus i les característiques morfològiques, i identificar els adverbis, les preposicions, les conjuncions i les interjeccions.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 5 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de rondalles. Escolta activa, comprensió,	1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals rondallístics. (CL, CAA)	1.1. Comprén el sentit global de textos orals rondallístics, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del	EP: 1; LC: 1

interpretació i anàlisi de textos orals rondallístics.		parlant. (CL, CAA)	
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1; LC: 1; COE: 5; PO: 3, 5	
Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus, especialment rondalles. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	Produeix textos breus orals rondallístics mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 7	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de faules. Característiques bàsiques de les faules. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la creativitat. Creació de faules pròpies, individuals i col·lectives, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte:	Interpretar faules en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; EL: 1, 2, 5, 8; AS (EL): 1, 2; CL: 1, 3, 4-6, 9, 10; AS (CL): 1, 2; AL: 7, 8; PO: 1; AF: 1-3, 8, 9

localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzema r informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.			
Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'una faula i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-13		
3.3. Dedueix el tema principal d'una faula, en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'hi estableixen. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-13		
4. Planificar i escriure faules amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir una faula adequada, coherent i cohesionada. (CL, CAA, CEC)	LC: 10, 13	
Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		LC: 10, 13; EL: 9; AS (EL): 1; CL: 2, 11; AL: 9; PO: 4; AF: 4	
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		LC: 10, 13; EL: 9; AS (EL): 1; CL: 2, 11; AL: 9; PO: 4; AF: 4	
Escriu faules pròpies imitant textos model. (CL, CAA, CEC)		LC: 10, 13	
Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint el procés d'un projecte de treball i fent servir les TIC per a obtenir una faula. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE, CEC)	Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 7; LC: 13; AL: 3, 9	

Coneix i utilitza eines de les TIC, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		EP: 7; LC: 13; AL: 2-6, 9	
Educació literària			
Lectura guiada i comprensió de textos i d'obres literàries, d'acord amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.	Fer lectures d'obres literàries, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	Fa lectures d'obres literàries, per iniciativa personal o guiades pel professor. (CL, SIEE, CEC)	LC: 1; EL: 1, 2, 5, 8; AS (EL): 1, 2; CL: 1, 4, 9; AS (CL): 1; AF: 1, 3
Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació o d'investigació senzilla sobre una lectura feta.			
Identificació de textos literaris i de les funcions de la literatura.			
Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir de textos en prosa i en vers.			
Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació per a cercar obres literàries d'acord amb els seus propis gustos o dirigides pel professor. (CL, SIEE, CEC, CD)		LC: 1; EL: 1, 2, 5, 8; AS (EL): 1, 2; CL: 1, 4, 9; AS (CL): 1; AF: 1, 3	
Exposar en suports diversos, orals o escrits, de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC, CAA)	Fa treballs sobre textos llegits i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC)		LC: 13; AL: 9
Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia. (CL, SIEE, CEC)		LC: 13; EL: 9; AS (EL): 5; CL: 2, 11	
Analitzar, de manera guiada, textos literaris de gèneres diferents i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels	Fa activitats guiades, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos		LC: 2-12; EL: 1-10; AS (EL): 1-5; AS (CL): 1, 2;

personals a partir dels coneixements teòrics adquirits. (CL, SIEE, CEC, CAA)	literaris de gèneres diferents. (CL, SIEE, CEC, CAA)	AL: 7, 8; AF: 1, 3
Fa comentaris de textos literaris de gèneres diferents seguint les pautes del professor. (CL, SIEE, CEC, CAA)		LC: 1; EL: 1, 2, 5, 8; AS (EL): 1, 2; CL: 1, 4, 9; AS (CL): 1; AF: 1, 3
Coneixement de la llengua		
Reconeixement, classificació i ús de les categories gramaticals: els pronoms, els adverbis, les preposicions, les conjuncions i les interjeccions. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	Reconéixer, classificar i usar les categories gramaticals: pronoms, adverbis, preposicions, conjuncions i interjeccions. (CL)	Reconeix, classifica i usa les categories gramaticals: els pronoms, els adverbis, les preposicions, les conjuncions i les interjeccions. (CL) CL: 1-12; AS (CL): 3-9
Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques per a produir i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL, CAA)	Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 2-7; LC: 2-8, 10-13; EL: 1-10; AS (EL): 1-6; CL: 1-12; AS (CL): 1-9; AL: 1-9; PO: 1-5; AF: 1, 3-10

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 5 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 5.

Prova d'avaluació 2n trimestre.

Unitat 6. El cant de les paraules

Metodologia didàctica

Es continua estudiant la literatura, que s'encetà en la unitat anterior, i en aquesta es treballen diferents recursos estilístics. Així, els alumnes podran endinsar-se en el món de la lírica, que, com es comentà el curs passat, sol resultar estrany a molts d'ells, ja que el fet que els textos pertanyents a aquest gènere literari estiguen estructurats d'una manera anormal, juntament amb l'ús que s'hi fa dels recursos estilístics, els pot provocar una certa impotència i menar-los envers el desinterés, atesa la dificultat que de vegades tenen per a interpretar-los. Però sí que els són propers els temes i la manera com s'hi transmeten els sentiments, els estats d'ànim, les sensacions, les emocions, etc. Cal aprofitar-se d'això per a fer-los veure que el gènere líric és una

manera especial de demostrar les capacitats expressives que tenen, i engrescar-los perquè interioritzen les tècniques per a elaborar textos propis en aquest gènere literari tot fent servir les distintes figures retòriques que apren-dran a identificar i a usar.

Una vegada vistes totes les categories gramaticals en les unitats anteriors, en l'apartat Coneixement de la llengua es treballen els diferents tipus de sintagmes, a fi d'introduir els alumnes en el món de la sintaxi.

Competències clau i objectius

La Unitat 6 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL) Competència digital. (CD) Aprendre a aprendre. (CAA) Competències socials i cíviques. (CSC) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE) Consciència i expressions culturals. (CEC)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació. Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els recursos estilístics en textos literaris lírics per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Comprendre el concepte de sintagma, identificar-ne els tipus i analitzar-ne l'estructura.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 6 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar				
Aplicació dels				

coneixem ents de la tipologia i de les propietats textuals en textos lírics. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals lírics.	1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals lírics. (CL, CAA	1.1. Comprén el sentit global de textos orals lírics, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; EL: 1	
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; EL: 1; PO: 1, 7			
Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus, especialment lírics. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	2.1. Produeix textos breus orals lírics mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 4		
Comunicació escrita: llegir i escriure		Comunicació escrita: llegir i escriure		
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos lírics. Característiqu es bàsiques dels textos lírics. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupa ment personal,				

com a instrument potenciador de la creativitat. Creació de textos escrits lírics propis, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	3. Interpretar textos escrits lírics en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	3.1. Pràctica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; EL: 1, 6, 9; AS (EL): 1; CL: 3, 4, 9; AS (CL): 1; AL: 7; PO: 3; AF: 1, 2, 4-10	
3.2. Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un text líric i n'identifica les característiques		LC: 2-12; EL: 1-9; AS (EL): 1-5; AF: 7-10		

basiques. (CL, CAA, CEC)			
3.3. Dedueix el tema principal d'un text líric, en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'hi estableixen. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-12; EL: 1-9; AS (EL): 1-5; AF: 7-10	
4. Planificar i escriure, textos lírics, amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir un text líric adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	EP: 4	
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		LC: 11, 12; EL: 3; AS (EL): 2; AL: 4-8; AF: 8	
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		LC: 11, 12; EL: 3; AS (EL): 2; AL: 4-8; AF: 8	
4.4. Escriu textos lírics propis imitant textos model. (CL, CAA, CEC)		EP: 4	
5. Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, fent servir les TIC per a obtenir un text líric. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE. CEC)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 4; LC: 12; AL: 8	

5.2. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	EP: 4; AL: 1, 2, 4-6; AF: 3			
Educació literària			Educació literària	
Lectura guiada i comprensió de textos i d'obres literàries, d'acord amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta. Reconeixement de les característiques pròpies dels recursos estilístics a partir d'una selecció de textos en vers.	6. Fer lectures d'obres literàries, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC))	6.1. Fa lectures d'obres literàries, per iniciativa personal o guiades. (CL, SIEE, CEC)	LC: 1; EL: 1, 6, 9; AS (EL): 1; CL: 3, 4, 9; AS (CL): 1; AF: 7	
6.2. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació per a cercar obres literàries d'acord amb els seus propis gustos o dirigides pel professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	LC: 1; EL: 1, 6, 9; AS (EL): 1; CL: 3, 4, 9; AS (CL): 1; AF: 7			
7. Exposar en suports diversos,				

orals o escrits de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC, CAA)	7.1. Fa treballs sobre textos llegits i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC)	LC: 11, 12; AL: 7		
Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia. (CL, SIEE, CEC)	LC: 11, 12; EL: 3; AL: 7, 8			
Analitzar, de manera guiada, els diferents recursos estilístics i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels coneixements teòrics adquirits. (CL, SIEE, CEC, CAA)	8.1. Fa activitats guiades, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos literaris de gèneres diferents. (CL, SIEE, CEC, CAA)	LC: 2-12; EL: 1-9; AS (EL): 1-5; AS (CL): 1; AF: 7-10		
8.2. Fa comentaris de textos literaris de gèneres diferents seguint les pautes del professor. (CL, SIEE, CEC, CAA)	LC: 2-12; EL: 1-9; AS (EL): 1-5; AS (CL): 1; AF: 7-10			
Coneixement de la llengua		Coneixement de la llengua		
Reconeixement, classificació i ús dels sintagmes nominal, adjectival, adverbial i preposicional. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	9. Reconèixer, classificar i usar sintagmes nominals, adjectivals, adverbials i preposicionals. (CL)	9.1. Reconeix, classifica i usa sintagmes nominals, adjectivals, adverbials i preposicionals. (CL)	CL: 1-10; AS (CL): 2-8	
10. Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques per a produir i comprendre textos orals i escrits amb	10.1. Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a	EP: 2-4; LC: 2-5, 8-12; EL: 1-9; AS (EL): 1-5; CL: 1-10; AS (CL): 1-8; AL: 1, 3-8; PO: 1-7; AF:		

correcció. (CL, CAA)	adquisició per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	4-10	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 6 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 6.

Prova d'avaluació 2n trimestre.

Unitat 7. Històries sense fi ni compte

Metodologia didàctica

La necessitat de contar històries és una constant des del sorgiment de les primeres comunitats humanes. Hui dia, encara hi ha pobles que transmeten el saber de generació en generació de manera oral i, molt sovint, per mitjà de relats de vegades farcits d'elements mítics. Així doncs, és important que els alumnes entenguin que, a través de les narracions literàries, hereves d'aquests relats populars, els autors comuniquen experiències, idees, sentiments, etc. propis, i que ells mateixos també poden esdevenir narradors, només cal que en dominen la tècnica i que hi posen coneixement, treball i passió.

Competències clau i objectius

La Unitat 7 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.
Competència digital. (CD)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els textos narratius per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los.
Aprendre a aprendre. (CAA)	
Competències socials i cíviques. (CSC)	Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)	Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats.
Consciència i expressions culturals. (CEC)	Identificar i analitzar el subjecte en una oració simple, i distingir-ne el tipus.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 7 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar				
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos orals instructius. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals instructius.	1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de caràcter instructiu. (CL, CAA)	1.1. Comprén el sentit global de textos orals de caràcter instructiu, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa dels interlocutors. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1	
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; EL: 10; PO: 1, 5, 6			
2. Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus de caràcter instructiu. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	Produeix textos breus orals de caràcter instructiu mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 5, 6		
Comunicació escrita: llegir i escriure			Comunicació escrita: llegir i escriure	

Lectura, comprensió, interpretació i valoració de guions literaris.				
Característiques bàsiques dels guions literaris.				
Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupam ent personal, com a instrument potenciador de la creativitat.				
Creació de guions literaris, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiq ues pròpies dels gèneres.	Interpretar guions literaris en suports diversos a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; EL: 1, 7, 10; AS (EL): 1, 4; CL: 1, 6, 12, 14, 15; AS (CL): 1, 5; AL: 5; AF: 1, 5	
Utilització guiada de les TIC en totes les fases del				

tasas de procés d'elaborac ió d'un projecte: localitzar, seleccionar , tractar, organitzar i emmagatz emar informació ; crear textos escrits o audiovisua ls; presentar el treball.				
Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un guió literari i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-16			
3.3. Dedueix el tema principal d'un guió literari, en reconeix la informació secundària i comprén les relacions que s'hi estableixen. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-16			
4. Planificar i escriure guions literaris amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir un guió literari adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	EP: 4-6		
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA, CSC, CEC)	LC: 17; EL: 6, 14; CL: 1; (AS) CL: 2; AL: 7-9; AF: 2, 8, 10			

(CL, CAA)				
Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		LC: 17; EL: 6, 14; CL: 1; (AS) CL: 2; AL: 7-9; AF: 2, 8, 10		
Escriu guions literaris propis imitant textos model. (CL, CAA, CEC)		EP: 4-6		
Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies o models, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, fent servir les TIC per a obtenir textos de l'àmbit dels mitjans de comunicació. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 5, 6; LC: 17; EL: 14; CL: 1; (AS) CL: 2; AL: 7-9; AF: 2, 8, 10		
5.2. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	LC: 9; AL: 2-4, 8; AF: 3, 8			
Educació literària			Educació literària	
Lectura guiada i comprensió de textos i d'obres literàries narratius, com a base per a la formació de la personalitat literària i el				

gaudi personal. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta. Reconeixement de les característiques pròpies del gènere narratiu, a partir d'una selecció de textos en prosa.	6. Fer lectures d'obres literàries pertanyents al gènere narratiu, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	6.1. Fa lectures d'obres literàries pertanyents al gènere narratiu, per iniciativa personal o guiades pel professor. (CL, SIEE, CEC)	EL: 1, 7, 10; AS (EL): 1, 4; CL: 1; AS (CL): 1; AF: 5	
Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació per a cercar obres literàries pertanyents al gènere narratiu, d'acord amb els seus propis gustos o dirigides pel professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	EL: 1, 7, 10; AS (EL): 1, 4; CL: 1; AS (CL): 1; AF: 5			
Exposar en suports diversos, orals o escrits, de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC, CAA)	Fa treballs sobre textos llegits pertanyents al gènere narratiu i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC, CAA)	EL: 6, 14; AS (EL): 3; CL: 1; AS (CL): 2; AF: 10		

Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia pertanyents al gènere narratiu. (CL, SIEE, CEC, CAA)	EL: 6, 14; CL: 1; AS (CL): 2; AF: 10			
Analitzar, de manera guiada, textos literaris narratius i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels coneixements teòrics adquirits. (CL, SIEE, CEC, CAA)	Fa activitats guiades, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos literaris narratius. (CL, SIEE, CEC, CAA)		EL: 1-14; AS (EL): 1-6; CL: 1; AS (CL): 1, 2; AF: 5-9	
Fa comentaris de textos literaris narratius seguint pautes. (CL, SIEE, CEC, CAA)	EL: 1-14; AS (EL): 1-6; CL: 1; AS (CL): 1, 2; AF: 5-9			
Coneixement de la llengua				Coneixement de la llengua
Distinció dels enunciats d'un text. Identificació i anàlisi del subjecte en una oració simple. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	Distingir els enunciats d'un text. (CL)	9.1. Distingeix els enunciats d'un text. (CL)	CL: 3-5; AS (CL): 2-4	
Identificar i analitzar el subjecte en una oració simple. (CL)	10.1. Identifica i analitza el subjecte en una oració simple. (CL)		CL: 6-11; AS (CL): 5-7	
Distingir els tipus de subjecte. (CL)	11.1. Distingeix els tipus de subjecte. (CL)		CL: 12-15; AS (CL): 8, 9	
Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques per a produir	12.1. Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements		EP: 2-6; LC: 2-17; EL: 1-14; AS (EL): 1-6; CL: 1-15; AS	

i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL, CAA)	adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	(CL): 1-9; AL: 1-9; PO: 1-6; AF: 1-10	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 7 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 7.

Prova d'avaluació 2n trimestre.

Unitat 8. D'herois i superherois

Metodologia didàctica

La necessitat de crear un univers mític per a explicar els orígens dels pobles és una constant al llarg de la història. Tothom necessita tenir un referent més o menys ideal en què inspirar-se i al qual apel·lar en una situació de crisi personal o col·lectiva. En aquest sentit, la figura de l'heroi sempre ha estat present en la tradició popular com a protagonista dels relats èpics i, posteriorment, en la literatura culta. Actualment, però, els herois s'han convertit en superherois i en un producte de consum audiovisual més, i ens els trobem no solament en la literatura, sinó sobretot en el còmic i en el cinema, on, gràcies als efectes especials, són capaços de dur a terme proeses extraordinàries i inimaginables per a salvar la humanitat, una civilització o una persona concreta.

Competències clau i objectius

La Unitat 8 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.
Competència digital. (CD)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen el poema èpic, l'heroi i la novel·la per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los.
Aprendre a aprendre. (CAA)	
Competències socials i cíviques. (CSC)	Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)	Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats.
Consciència i expressions culturals. (CEC)	Reconèixer el predicat i identificar-hi el nucli

	i els complements, especialment el directe i l'indirecte.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 8 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar				
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en els diàlegs de textos narratius. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de diàlegs en textos narratius.	1. Comprendre, interpretar i valorar els diàlegs en textos narratius. (CL, CAA, CSC, CEC)	1.1. Comprén el sentit global de diàlegs orals en textos narratius, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant. (CL, CAA)	EP: 1, 6	
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)	EP: 1, 6; LC: 1; EL: 7; PO: 1, 6			
2. Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus, especialment diàlegs en textos narratius. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	1.3. Produeix diàlegs breus orals en textos narratius mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 7		
Comunicació escrita: llegir i escriure			Comunicació escrita: llegir i escriure	
Lectura, comprensió, interpretació i				

interpretació i valoració de textos expositivoargumentatius. Característiques bàsiques dels textos expositivoargumentatius. Creació de textos escrits expositivoargumentatius individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	3. Interpretar textos escrits expositivoargumentatius en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1, 12; EL: 1, 5, 7; AS (EL): 1, 4; AS (CL): 1; AL: 5; AF: 1, 7; TF: 1-7	
Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un text expositivoargumentatiu i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-12			
3.3. Dedueix el tema principal d'un text expositivoargumentatiu, i en reconeix la informació secundària. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-12			
4. Planificar i escriure textos	4.1. Aplica progressivament les			

expositivoargumentatiu, amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	estratègies necessàries per a produir un text expositivoargumentatiu adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	LC: 12, 13; EL: 4, 6, 10; AS (EL): 6, 7; AL: 4, 5, 7; AF: 1	
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)	EP: 7; LC: 12, 13; EL: 4, 6, 10; AS (EL): 6, 7; (AS) CL: 9; AL: 4, 5, 7; AF: 1; TF: 9-10		
4.3. Revisa el text per a aclarir problemes amb el contingut o la forma i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)	EP: 7; LC: 12, 13; EL: 4, 6, 10; AS (EL): 6, 7; (AS) CL: 9; AL: 4, 5, 7; AF: 1; TF: 10		
4.4. Escriu textos expositivoargumentatius imitant models. (CL, CAA, CEC)	LC: 12, 13; EL: 4, 6, 10; AS (EL): 6, 7; AL: 4, 5, 7; AF: 1		
5. Dur a terme amb creativitat projectes individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies, seguint les fases del procés fent servir les TIC per a obtenir un text expositivoargumentatiu. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 7; AS (EL): 3; LC: 7, 13; AL: 7; AF: 8, 10; TF: 1-12	
5.2. Coneix i utilitza eines de les TIC, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, SIEE)	LC: 7; AS (EL): 3; AL: 3, 4, 6; AF: 8, 10; TF: 6, 12		
Educació literària			Educació literària
Lectura guiada i comprensió de textos i d'obres literàries			

èpiques i de novel·les, com a base per a la formació de la personalitat literària.					
Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta.	6. Fer lectures d'obres literàries de gèneres diferents, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	6.1. Fa lectures d'obres literàries, per iniciativa personal o guiades. (CL, SIEE, CEC)	EL: 1, 5, 7; AS (EL): 1, 4; AS (CL): 1; AF: 1		
Reconeixement de les característiques pròpies de la poesia èpica i de la novel·la, a partir d'una selecció de textos.					
6.2. Coneix i utilitza eines de les TIC per a cercar obres literàries d'acord amb els seus propis gustos o dirigides. (CL, SIEE, CEC, CD)		EL: 1, 5, 7; AS (EL): 1, 4; AS (CL): 1; AF: 1			
7. Exposar en suports diversos, orals o escrits, de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC)	7.1. Fa treballs sobre textos llegits i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC)	EL: 6, 10; AS (EL): 6, 7; TF: 1-12			
7.2. Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia. (CL, SIEE, CEC)		EL: 6, 14; CL: 1; AS (CL): 9; AL: 7; TF: 9-12			
8. Analitzar, de					

manera guiada, textos pertanyents al gènere narratiu, i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels coneixements adquirits. (CL, SIEE, CEC, CAA)	8.1. Fa activitats guiades, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos literaris èpics i novel·les. (CL, SIEE, CEC, CAA)	EL: 1-10; AS (EL): 1-8; AS (CL): 1, 9; AF: 1-6	
8.2. Fa comentaris de textos literaris èpics i de novel·les seguint les pautes del professor. (CL, SIEE, CEC, CAA)		EL: 1-10; AS (EL): 1-8; AS (CL): 1, 9; AF: 1-6	
Coneixement de la llengua			Coneixement de la llengua
Identificació del nucli de sintagmes verbals. Localització i anàlisi dels complements directe i indirecte. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	9. Identificar el nucli de sintagmes verbals. (CL)	9.1. Identifica el nucli de sintagmes verbals. (CL)	CL: 1-5; AS (CL): 2-4
10. Localitzar i analitzar complements directes i indirectes. (CL)	10.1. Localitza i analitza complements directes i indirectes. (CL)	CL: 6-14; AS (CL): 5-10	
11. Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques per a produir i comprendre textos orals i escrits. (CL, CAA)	11.1. Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 2-7; LC: 2-13; EL: 1-10; AS (EL): 1-8; CL: 1-14; AS (CL): 1-10; AL: 1-7; PO: 1-6; AF: 1-4, 8, 10; TF: 1-12	

EP: Escoltar i parlar.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

TF: Tasca final.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 8 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 8.

Prova d'avaluació 2n trimestre.

Unitat 9. Seguim la pista

Metodologia didàctica

Sempre hi ha hagut la necessitat de models que representen els valors i els aspectes positius de la vida, tant des del punt de vista individual i personal, com des del vessant col·lectiu i social. Així, en els subgèneres narratius, sovint de manera idealitzada, se'ns presenten personatges literaris arquetípics que, per un moment, mentre llegim les històries que protagonitzen, ens fan viure i experimentar aventures, situacions, sentiments, realitats, etc., i ens traslladen a èpoques i a llocs que ens allunyen de la vida quotidiana i, alhora, ens hi acosten perquè, a través d'aquestes històries que llegim, ens coneixem una mica millor i aprenem a conèixer la realitat que ens envolta i les persones amb qui convivim diàriament.

La majoria dels subgèneres que es treballen en aquesta unitat, qualificats de vegades com a literatura d'evasió, són un trampolí per mitjà del qual podem engrescar els alumnes a llegir, tal com ha passat a milions de xiquets i de joves d'arreu del món.

Competències clau i objectius

La Unitat 9 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.
Competència digital. (CD)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els subgèneres de la novel·la per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los.
Aprendre a aprendre. (CAA)	
Competències socials i cíviques. (CSC)	Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)	Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats.
Consciència i expressions culturals. (CEC)	Identificar i analitzar el complement de règim verbal, l'atribut i el complement predicatiu.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 9 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos expositius orals. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals expositius.	1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de caràcter expositiu. (CL, CAA)	1.1. Comprén el sentit global de textos orals de caràcter expositiu, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant. (CL, CAA)	EP: 1, 4
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1, 4; LC: 1; EL: 5; PO: 3, 6	
2. Produir de manera oral, individualment o en equip, textos breus de caràcter expositiu. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	2.1. Produeix textos breus orals de caràcter expositiu mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 5	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos narratius. Característiques bàsiques dels textos narratius. Creació de textos escrits narratius propis, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les	3. Interpretar textos escrits narratius en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de	3.1. Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1, 12; EL: 1, 5, 8; AS (EL): 1; CL: 4, 10; AS (CL): 1; AL: 1, 5; AF: 1, 5

u acord amb les característiques pròpies dels gèneres.	contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)		
Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte; creació de textos escrits o audiovisuals; presentació del treball.			
3.2. Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un text narratiu i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-10; EL: 1-10; AS (EL): 1-9; AS (CL): 1; AF: 5, 6, 8	
3.3. Dedueix el tema principal d'un text narratiu, i en reconeix la informació secundària. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-10; EL: 1-10; AS (EL): 1-9; AS (CL): 1; AF: 5, 6, 8	
4. Planificar i escriure textos narratius amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir un text narratiu adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	AS (EL): 4, 8	
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		EP: 5; LC: 11; EL: 2, 4, 6, 7, 9; AS (EL): 4, 7, 8; AL: 1, 4-6; AF: 6, 10	
4.3. Revisa el text en diverses fases per a aclarir problemes i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		EP: 5; LC: 11; EL: 2, 4, 6, 7, 9; AS (EL): 4, 7, 8; AL: 1, 4-6; AF: 6, 10	
4.4. Escriu textos narratius propis imitant textos model. (CL, CAA, CEC)		AS (EL): 4, 8	
5. Dur a terme amb creativitat projectes de treball i amb l'ajuda de guies, seguint les fases del procés, fent servir les TIC per a obtenir un text narratiu. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 5; LP: 11; AS (EL): 8; AL: 7; AF: 9, 10	
5.2. Coneix i utilitza eines de les TIC, intercanviant opinions i valorant escrits, o escrivint i donant a conèixer els seus. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		EL: 10; AL: 3, 4, 6; AF: 9, 10	
Educació literària			
Lectura guiada i comprensió de textos i d'obres literàries pertanyents als subgèneres de la novel·la, com a			

novel·la, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta. Reconeixement de les característiques pròpies dels subgèneres de la novel·la, a partir d'una selecció de textos en prosa.	6. Fer lectures d'obres literàries pertanyents als subgèneres de la novel·la, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	6.1. Fa lectures d'obres literàries pertanyents als subgèneres de la novel·la, per iniciativa personal o guiades pel professor. (CL, SIEE, CEC)	LC: 1; EL: 1, 5, 8; AS (EL): 1, 8; CL: 4, 10; AS (CL): 1; AL: 1, 2, 5; AF: 5
6.2. Coneix i utilitza eines de les TIC per a cercar obres literàries pertanyents als subgèneres de la novel·la. (CL, SIEE, CEC, CD)		LC: 1; EL: 1, 5, 8; AS (EL): 1, 8; CL: 4, 10; AS (CL): 1; AL: 1, 2, 5; AF: 5	
7. Exposar en suports diversos, orals o escrits, de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC, CAA)	7.1. Fa treballs sobre textos llegits pertanyents als subgèneres de la novel·la i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC)		EL: 2, 6; AS (EL): 8
7.2. Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia pertanyents als subgèneres de la novel·la. (CL, SIEE, CEC)		EL: 2, 6; AS (EL): 8	
8. Analitzar, de manera guiada, textos pertanyents als subgèneres de la novel·la i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels coneixements adquirits. (CL, SIEE, CEC)	8.1. Fa activitats, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos pertanyents als subgèneres de la novel·la. (CL, SIEE, CEC, CAA)		LC: 2-10; EL: 1-10; AS (EL): 1-9; AS (CL): 1; AL: 1-7; AF: 5-8
8.2. Elabora comentaris de textos literaris pertanyents als subgèneres de la novel·la seguint les pautes del professor. (CL, SIEE, CEC, CAA)		LC: 2-10; EL: 1-10; AS (EL): 1-9; AS (CL): 1; AL: 1-7; AF: 5-8	
Coneixement de la llengua			
Identificació, anàlisi i substitució per pronoms febles del complement de règim verbal, de l'atribut i del	9. Identificar, analitzar i substituir	9.1. Identifica, analitza i substitueix per	

de l'atribut i del complement predicatiu. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	per pronoms febles el complement de règim verbal, l'atribut i el complement predicatiu. (CL)	pronoms febles el complement de règim verbal, l'atribut i el complement predicatiu. (CL)	CL: 1-15; AS (CL): 2-8
10. Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques per a produir i comprendre textos orals i escrits amb correcció. (CL, CAA)	10.1. Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits per a millorar la producció de textos orals i escrits. (CL, CAA)	EP: 2, 3, 5; LC: 2-11; EL: 1-10; AS (EL): 1-9; CL: 1-15; AS (CL): 1-8; AL: 1-6; PO: 1-6; AF: 1-10	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 9 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

Educació literària.
Coneixement de la llengua.
Ortografia.
Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.
Blog d'aula.
Dossier.
Diari d'aprenentatge.
Avaluació de la tasca trimestral.
Rúbrica de la tasca trimestral.
Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.
Prova d'avaluació de la Unitat 9.
Prova d'avaluació 3r trimestre.

Unitat 10. Un món de rimes

Metodologia didàctica

El món de la lírica ens permet endinsar-nos en la realitat més pregonera de l'ésser humà. Els alumnes hi estan familiaritzats des de ben menuts gràcies a les cançons, a les endevinalles i a tota mena d'activitats lúdiques d'aproximació al llenguatge figurat. Així doncs, cal aprofitar aquest coneixement i aquesta experiència per a introduir-los en el vessant més «seriós» d'aquest gènere literari perquè s'hi acosten sense prejudicis ni pors. Això passa pel domini de les tècniques poètiques, que és clar que han de conèixer, a fi de poder entendre les composicions líriques que veuran en la unitat i al llarg de la seua vida, i de gaudir-ne amb plenitud.

Competències clau i objectius

La Unitat 10 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.
Competència digital. (CD)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen el gènere líric per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los.
Aprendre a aprendre. (CAA)	

Competències socials i cíviques. (CSC)	Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)	Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats.
Consciència i expressions culturals. (CEC)	Identificar i analitzar el complement agent i el complement circumstancial, i la resta dels complements del verb.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 10 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i les propietats textuais en l'anàlisi de cartes literàries. Escolta, interpretació i anàlisi de cartes literàries.	1. Comprendre, interpretar i valorar cartes literàries. (CL, CAA)	1.1. Comprén el sentit global d'una carta literària, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant. (CL, CAA)	EP: 1
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1; LC: 1; EL: 6; PO: 1, 6	
2. Produir, individualment o en equip, cartes literàries. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	2.1. Produeix cartes literàries mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 6	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos lírics.			

Característiques bàsiques dels textos lírics. Creació de textos escrits lírics propis, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	3. Interpretar textos escrits lírics en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	3.1. Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; EL: 1, 3, 6; AS (EL): 1; CL: 6; AS (CL): 1-4; AL: 5; PO: 1; AF: 1, 3, 7
3.2. Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un text líric i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-12; EL: 1-10; AS (EL): 1-8; AF: 7-10	
3.3. Dedueix el tema principal d'un text líric, i en reconeix la informació secundària. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-12; EL: 1-10; AS (EL): 1-8; AF: 7-10	
4. Planificar i escriure textos lírics amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir un text líric adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	EP: 6	
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		EP: 6; LC: 12; EL: 2, 7, 8; AS (EL): 6; AS (CL): 3, 4; AL: 5, 6; AF: 3	
4.3. Revisa el text en diverses fases per a			

aclarir problemes, i avalua la seua producció o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		EP: 6; LC: 12; EL: 2, 7, 8; AS (EL): 6; AS (CL): 3, 4; AL: 5, 6; AF: 3	
4.4. Escriu textos lírics propis imitant textos model. (CL, CAA, CEC)		EP: 6	
5. Dur a terme amb creativitat projectes amb l'ajuda de guies seguint les fases del procés, fent servir les TIC per a obtenir un text líric. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE, CEC)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 6; AS (CL): 3	
5.2. Coneix i utilitza eines de les TIC, comentant i valorant escrits o escrivint. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		LC: 8; EL: 10; AL: 1-3, 6	
Educació literària			
Lectura guiada, comprensió i anàlisi de textos i d'obres literàries líriques, d'acord amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta. Reconeixement de les característiques del gènere líric, a partir d'una selecció de textos.	6. Fer lectures d'obres literàries pertanyents al gènere líric, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	6.1. Fa lectures d'obres literàries pertanyents al gènere líric, per iniciativa personal o guiades pel professor. (CL, SIEE, CEC)	LC: 1; EL: 1, 3, 6; AS (EL): 1; AF: 7
6.2. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació per a cercar obres literàries pertanyents al gènere líric, d'acord amb els seus propis gustos o dirigides pel professor. (CL, SIEE, CEC, CD)		LC: 1; EL: 1, 3, 6; AS (EL): 1; AF: 7	
7. Exposar en suports diversos, orals o escrits de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions	7.1. Fa treballs sobre textos llegits pertanyents al gènere líric i els presenta en diferents suports. (CL,	EL: 2, 3, 9; AF: 10	

pròpies. (CL, SIEE, CEC, CAA)		SIEE, CEC)		
7.2. Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia pertanyents al gènere líric. (CL, SIEE, CEC, CAA)			EP: 6	
8. Analitzar textos literaris pertanyents al gènere líric i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels coneixements teòrics adquirits. (CL, SIEE, CEC, CAA)		8.1. Fa activitats guiades, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos literaris pertanyents al gènere líric. (CL, SIEE, CEC, CAA)		LC: 2-12; EL: 1-10; AS (EL): 1-8; AF: 7-10
8.2. Analitza textos del gènere líric seguint pautes. (CL, SIEE, CEC, CAA)			LC: 2-12; EL: 1-10; AS (EL): 1-8; AF: 7-10	
Coneixement de la llengua				
Reconeixement, anàlisi i substitució per pronoms febles dels complements circumstancials.	9. Reconéixer, analitzar i substituir per pronoms febles els complements circumstancials. (CL)	9.1. Reconeix, analitza i substitueix per pronoms febles les diferents classes de complements circumstancials. (CL)	CL: 6-9; AS (CL): 11	
Identificació i anàlisi del complement agent.				
Reconeixement dels complements del verb.				
Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.				
10. Identificar i analitzar el complement agent en oracions passives. (CL)	10.1. Identifica i analitza el complement agent en oracions passives. (CL)		CL: 1-5; AS (CL): 8	
11. Reconéixer els complements del verb. (CL)	11.1. Reconeix tots els complements del verb. (CL)		CL: 10-13; AS (CL): 5, 6, 9, 10	
12. Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques. (CL, CAA)	12.1. Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals. (CL, CAA)		EP: 2-6; LC: 2-12; EL: 1-10; AS (EL): 1-8; CL: 1-13; AS (CL): 1-11; AL: 2-6; PO: 1-6; AF: 1-10	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

AF: Activitats finals.

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 10 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 10.

Prova d'avaluació 3r trimestre.

Unitat 11. Ací es fa teatre?

Metodologia didàctica

En aquesta unitat s'estudia el gènere dramàtic o teatral, després de la presentació que se'n féu en la Unitat 5.

Es pot aprofitar tot el que els alumnes ja saben sobre aquest gènere literari (perquè ja l'han treballat en 1r d'ESO i de segur que també en les etapes d'infantil i primària), a més de les experiències que hi han tingut (de segur que també han assistit a representacions dramàtiques i, fins i tot, n'han fetes a escola i hi han participat com a actors o en altres tasques relacionades amb la representació), per a continuar inculcant-los l'estima pel teatre i per a seguir formant-los com a espectadors entesos i crítics en aquesta art.

Competències clau i objectius

La Unitat 11 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació.
Competència digital. (CD)	Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen el gènere dramàtic per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los.
Aprendre a aprendre. (CAA)	
Competències socials i cíviques. (CSC)	Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)	Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats.
Consciència i expressions culturals. (CEC)	Identificar i analitzar les classes d'oracions, segons l'estructura sintàctica corresponent i segons l'actitud de l'emissor.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 11 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar			
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos dramàtics. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals dramàtics.	1. Comprendre, interpretar i valorar textos dramàtics. (CL, CAA)	1.1. Comprén el sentit global de textos orals dramàtics, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; AS (EL): 1
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)		EP: 1; LC: 1; AS (EL): 1; PO: 6	
2. Produir, de manera oral, individualment o en equip, textos dramàtics. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	2.1. Produeix textos breus orals dramàtics mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 3	
Comunicació escrita: llegir i escriure			
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos dramàtics. Característiques bàsiques dels textos dramàtics. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la			

creativitat. Creació de textos escrits dramàtics propis, individuals i col·lectius, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	3. Interpretar textos escrits dramàtics en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	3.1. Practica diferents estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del tipus de text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; EL: 1, 5; AS (EL): 1; CL: 1, 5, 8; AS (CL): 1, 2; AL: 5; PO: 1-4; AF: 1, 5
3.2. Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un text dramàtic i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-9; EL: 1-7; AS (EL): 1-7; AF: 1-4, 10	
3.3. Dedueix el tema principal d'un text dramàtic, i en reconeix la informació secundària. (CL, CAA, CEC)		LC: 2-9; EL: 1-7; AS (EL): 1-7; AF: 1-4, 10	
4. Planificar i escriure textos dramàtics amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir un text dramàtic adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	EP: 3	
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)		EP: 3; LC: 10, 11; EL: 2, 4, 6, 7; AS (EL): 3; CL: 8; AS (CL): 2, 3; AL: 2, 6-8; PO: 1, 3, 5	
4.3. Revisa el text per a aclarir problemes amb el contingut o la forma i avalua la seua pròpia producció o la dels companys. (CL, CAA, CSC)		EP: 3; LC: 10, 11; EL: 2, 4, 6, 7; AS (EL): 3; CL: 8; AS (CL): 2, 3; AL: 2, 6-8; PO: 1, 3, 5	
4.4. Escriu textos dramàtics propis imitant			

4.4. Escrita textos dramàtics propis imitant textos model. (CL, CAA, CEC)		EP: 3	
5. Dur a terme amb creativitat projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda de guies, seguint les fases, fent servir les TIC per a obtenir un text dramàtic. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE, CEC)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 3; LC: 10, 11; EL: 7, 8; CL: 8; AS (CL): 2, 3; AL: 6; AF: 9	
5.2. Coneix i utilitza eines de les TIC, participant, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint i donant a conèixer els propis. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)		EL: 8; AL: 1-3, 6, 7; AF: 9	
Educació literària			
Aproximació al coneixement d'altres mons a partir de la lectura. Lectura guiada, comprensió i anàlisi de textos i d'obres literàries pertanyents al gènere dramàtic, d'acord amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. Tècniques d'elaboració de treball, de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta. Reconeixement de les característiques pròpies del gènere dramàtic, a partir d'una selecció d'obres d'autors de diverses èpoques.	6. Fer lectures d'obres literàries pertanyents al gènere dramàtic, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	6.1. Fa lectures d'obres literàries pertanyents al gènere dramàtic, per iniciativa personal o guiades pel professor. (CL, SIEE, CEC)	LC: 1; EL: 1, 5; AS (EL): 1; AF: 1
6.2. Coneix i utilitza eines de les TIC per a cercar obres literàries pertanyents al gènere dramàtic, d'acord amb els seus propis gustos o dirigides pel professor. (CL, SIEE, CEC, CD)		LC: 1; EL: 1, 5; AS (EL): 1; AF: 1	
7. Exposar en suports diversos, orals o escrits, de manera guiada, les	7.1. Fa treballs sobre textos		

conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC)	negits pertanyents al gènere dramàtic i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC)	LC: 10, 11; EL: 7; AS (EL): 4
7.2. Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia pertanyents al gènere dramàtic. (CL, SIEE, CEC)		EP: 3
8. Analitzar, de manera guiada, textos literaris pertanyents al gènere dramàtic, i comentar-los per mitjà d'opinions personals a partir dels coneixements teòrics adquirits. (CL, SIEE, CEC)	8.1. Fa activitats guiades, a fi d'adquirir els coneixements que li permeten comentar textos literaris dramàtics. (CL, SIEE, CEC, CAA)	LC: 2-9; EL: 1-7; AS (EL): 1-7; AF: 1-5, 10
8.2. Analitza textos literaris pertanyents al gènere dramàtic seguint les pautes del professor. (CL, SIEE, CEC, CAA)		LC: 2-9; EL: 1-7; AS (EL): 1-7; AF: 1-5, 10
Coneixement de la llengua		
Reconeixement i anàlisi de les classes d'oracions, segons l'estructura sintàctica i segons l'actitud de l'emissor. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	9. Reconèixer i analitzar les classes d'oracions, segons l'estructura sintàctica corresponent i segons l'actitud de l'emissor. (CL)	9.1. Reconeix i analitza les classes d'oracions, segons l'estructura sintàctica corresponent i segons l'actitud de l'emissor. (CL) CL: 1-11; AS (CL): 1-10
10. Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques amb correcció. (CL, CAA)	10.1. Reconeix i corregeix errades ortogràfiques i gramaticals aplicant els coneixements adquirits. (CL, CAA)	EP: 2, 3; LC: 2-11; EL: 1-8; AS (EL): 1-7; CL: 1-11; AS (CL): 1-10; AL: 1-8; PO: 1-6; AF: 1-10

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 11 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.

Blog d'aula.

Dossier.

Diari d'aprenentatge.

Avaluació de la tasca trimestral.

Rúbrica de la tasca trimestral.

Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.

Prova d'avaluació de la Unitat 11.

Prova d'avaluació 3r trimestre.

Unitat 12. Somriures i llàgrimes

Metodologia didàctica

Una vegada estudiades en la unitat anterior les característiques que defineixen el gènere dramàtic, en aquesta darrera es treballen els diferents subgèneres que presenta perquè els alumnes els puguin identificar. Cal insistir que la millor manera d'introduir-los en el món de la dramaturgia és que participen en l'elaboració d'obres dramàtiques i que assistisquen a representacions teatrals de tota mena.

Competències clau i objectius

La Unitat 12 contribueix al desenvolupament de les competències clau i els objectius específics que es detallen en el quadre següent.

Comunicació lingüística. (CL) Competència digital. (CD) Aprendre a aprendre. (CAA) Competències socials i cíviques. (CSC) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE) Consciència i expressions culturals. (CEC)	Comprendre, interpretar i valorar textos propis, tant orals com escrits, relacionats amb situacions reals de comunicació. Aplicar els coneixements sobre els elements que caracteritzen els diferents subgèneres dramàtics per a comprendre'ls, interpretar-los i analitzar-los. Fomentar la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge. Aplicar de manera progressiva les estratègies necessàries per a produir textos adequats a la situació comunicativa, coherents i cohesionats. Reconèixer i analitzar el text com la unitat de comunicació que transmet un missatge amb sentit complet, així com els procediments lingüístics de cohesió textual, especialment els connectors.

Continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i indicadors

En la graella es presenten els continguts de la Unitat 12 vinculats amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, associats i relacionats amb les competències clau que desenvolupen. Els indicadors són les activitats del llibre de text associades a cada estàndard.

Comunicació oral: escoltar i parlar				
Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les		1.1. Comprén el sentit global		

propietats textuals en l'anàlisi de textos dramàtics. Escolta, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals dramàtics.	1. Comprendre, interpretar i valorar textos dramàtics. (CL, CAA)	de textos orals dramàtics, i n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; EL: 1	
1.2. Reté informació rellevant i extrau informacions concretes. (CL, CAA)	EP: 1; LC: 1; EL: 1; PO: 6			
2. Produir, de manera oral, textos dramàtics. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	2.1. Produeix textos orals dramàtics mitjançant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequat. (CL, CAA, CSC, SIEE, CEC)	EP: 3		
Comunicació escrita: llegir i escriure				Comunicació escrita: llegir i escriure
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos dramàtics. Característiques bàsiques dels textos dramàtics. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupam ent personal, com a				

instrument potenciador de la creativitat. Creació de textos escrits dramàtics amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball.	3. Interpretar textos escrits dramàtics en suports diversos, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut. (CL, CAA, CSC, CEC)	3.1. Practica estratègies de lectura depenent de l'objectiu i del text. (CL, CAA, CSC)	LC: 1; EL: 1, 5, 9; AS (EL): 1; CL: 1, 5, 12; AS (CL): 1; AL: 8; PO: 1; AF: 1, 5, 7; TF: 5	
3.2. Reconeix el tema i la intenció comunicativa d'un text dramàtic i n'identifica les característiques bàsiques. (CL, CAA, CEC)	LC: 2-11; EL: 1-12; AS (EL): 1-7; AF: 1-5			
3.3. Dedueix el tema principal d'un text dramàtic, i en reconeix la informació secundària.	LC: 2-11; EL: 1-12; AS (EL): 1-7; AF: 1-5			

(CL, CAA, CEC)				
4. Planificar i escriure textos dramàtics amb adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. (CL, CAA, CSC, CEC)	4.1. Aplica progressivament les estratègies necessàries per a produir un text dramàtic adequat, coherent i cohesionat. (CL, CAA, CEC)	EP: 3; PO: 3; TF: 6		
4.2. Aplica tècniques diverses per a planificar els seus propis escrits: redacta esborranys d'escriptura. (CL, CAA)	EP: 3; LC: 12; EL: 4, 5, 8, 9, 12; AS (EL): 4-6; CL: 1, 15; AL: 1, 4, 8, 9; PO: 3; AF: 3, 4, 9, 10; TF: 6-8			
4.3. Revisa el text per a aclarir problemes i avalua la seua pròpia producció escrita o la dels companys. (CL, CAA, CSC)	EP: 3; LC: 12; EL: 4, 5, 8, 9, 12; AS (EL): 4-6; CL: 1, 15; AL: 1, 4, 8, 9; PO: 3; AF: 3, 4, 9, 10			
4.4. Escriu textos dramàtics propis imitant textos model. (CL, CAA, CEC)	EP: 3; PO: 3; TF: 6			
5. Dur a terme amb creativitat projectes de treball amb l'ajuda de guies o models, fent servir les TIC per a obtenir un text dramàtic. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE, CEC)	5.1. Planifica i du a terme amb creativitat i iniciativa, de manera individual o en equip, projectes de treball seguint models. (CL, CAA, CSC, SIEE)	EP: 3; LC: 12; EL: 3, 4, 7, 8; AS (EL): 5; AS (CL): 5; CL: 15; AL: 1-9; TF: 1-9		
5.2. Utilitza eines de les TIC, intercanviant opinions, comentant i valorant escrits aliens, o escrivint els propis. (CL, CAA, CD, CSC, SIEE)	EL: 3, 4, 7, 8; AS (EL): 5; AS (CL): 5; AL: 9; AF: 10; TF: 5			
Educació literària				Educació literària
Lectura guiada, comprensió i anàlisi de textos i d'obres literàries pertanyents al gènere dramàtic, d'acord amb el nivell, com a base per a la				

formació de la personalitat literària i el gaudi personal. Tècniques d'elaboració de treballs de creació o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura feta. Reconeixement de les característiques pròpies dels diferents subgèneres dramàtics, a partir d'una selecció d'obres d'autors de diverses èpoques.	6. Fer lectures d'obres literàries pertanyents al gènere dramàtic, triades lliurement o a proposta del professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	6.1. Fa lectures d'obres literàries pertanyents als diferents subgèneres, per iniciativa personal o guiades pel professor. (CL, SIEE, CEC)	LC: 1; EL: 1, 5, 9; AS (EL): 1; AF: 1	
6.2. Coneix i utilitza eines de les TIC per a cercar obres literàries pertanyents a diferents subgèneres dramàtics, d'acord amb els seus propis gustos o dirigides pel professor. (CL, SIEE, CEC, CD)	LC: 1; EL: 1, 5, 9; AS (EL): 1; AF: 1			
7. Exposar en suports diversos, orals o escrits, de manera guiada, les conclusions crítiques i raonades sobre els textos llegits o les creacions pròpies. (CL, SIEE, CEC)	7.1. Fa treballs sobre textos llegits pertanyents al gènere dramàtic i els presenta en diferents suports. (CL, SIEE, CEC)	LC: 12; EL: 3, 8; AS (EL): 5		
7.2. Elabora i presenta, en diferents suports, textos de creació pròpia pertanyents als diferents subgèneres dramàtics. (CL, SIEE, CEC)	EP: 3; PO: 3			
8. Analitzar, de manera guiada,	8.1. Fa activitats a fi d'adquirir els			

textos pertanyents al gènere dramàtic, i comentar-los a partir dels coneixements adquirits. (CL, SIEE, CEC, CAA)	coneixements per comentar textos literaris pertanyents als subgèneres dramàtics. (CL, SIEE, CEC, CAA)	LC: 2-11; EL: 1-12; AS (EL): 1-7; AF: 1-4, 9, 10	
8.2. Analitza textos literaris pertanyents als diferents subgèneres dramàtics seguint les pautes del professor. (CL, SIEE, CEC, CAA)	LC: 2-11; EL: 1-12; AS (EL): 1-7; AF: 1-4, 9, 10		
Coneixement de la llengua			Coneixement de la llengua
Reconeixement del text com la unitat de comunicació que transmet un missatge amb sentit complet. Reconeixement dels diversos procediments lingüístics de cohesió textual, especialment els connectors. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals.	9. Reconéixer el text com la unitat de comunicació que transmet un missatge amb sentit complet. (CL)	9.1. Reconeix el text com la unitat de comunicació que transmet un missatge amb sentit complet. (CL)	CL: 2-4; AS (CL): 1, 2
10. Reconéixer els diversos procediments lingüístics de cohesió textual, especialment els connectors. (CL)	10.1. Reconeix els diversos procediments lingüístics de cohesió textual, especialment els connectors. (CL)	CL: 5-15; AS (CL): 3-9	
	11.1. Reconeix i corregeix errades		

11. Aplicar els coneixements sobre les normes ortogràfiques amb correcció. (CL, CAA)	ortogràfiques i gramaticals en textos propis i aliens, aplicant-hi els coneixements adquirits. (CL, CAA)	EP: 2, 3; LC: 2-12; EL: 1-12; AS (EL): 1-7; CL: 1-15; AS (CL): 1-9; AL: 1-9; PO: 1-6; AF: 1-10; TF: 1-9	

EP: Escoltar i parlar.
(Coneixement de la llengua).

LC: Llegir i comprendre.

EL: Educació literària.

AS (EL): Aplicar i sintetitzar (Educació literària).

CL: Coneixement de la llengua.

Temporització

Aproximadament, caldrà dedicar a la unitat entre set i huit sessions.

En tot cas, aquesta recomanació dependrà de les característiques del grup de classe i de les necessitats de reforç d'algun contingut determinat.

Atenció a la diversitat i educació inclusiva

La unitat didàctica integrada contribueix al desenvolupament de les competències clau de l'alumnat sobre la base dels principis d'educació inclusiva, de participació i de cooperació. Per tant, les tasques plantejades en la unitat propicien produccions diverses en cada alumne, integren diferents nivells i permeten varietat de respostes correctes.

L'anàlisi i la producció de textos dels àmbits personal i professional de diferents gèneres i en diferents suports i formats permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenten la integració dels estudiants en el grup a partir del coneixement més profund dels altres membres del grup.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, la unitat ofereix un programa específic de reforç que se centra en els elements curriculars següents:

Escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Així mateix, per a atendre les necessitats dels alumnes que requereixen mesures específiques de suport educatiu s'ha dissenyat una adaptació curricular de la Unitat 12 a partir de la proposta general centrada en els apartats següents:

Comprensió lectora.

Educació literària.

Coneixement de la llengua.

Ortografia.

Proposta d'avaluació.

AS (CL): Aplicar i sintetitzar

AL: Ampliar el lèxic.

PO: Practicar l'ortografia.

AF: Activitats finals.

TF: Tasca final.

Eines d'avaluació

Seguiment de les activitats marcades en la programació.
Blog d'aula.
Dossier.
Diari d'aprenentatge.
Avaluació de la tasca trimestral.
Rúbrica de la tasca trimestral.
Rúbriques generals per a l'avaluació de destreses comunicatives.
Prova d'avaluació de la Unitat 12.
Prova d'avaluació 3r trimestre.

6.METODOLOGIA.ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

a) Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.

L'enfocament competencial de les matèries de l'Educació Secundària i l'objectiu de millora de la capacitat comunicativa de l'alumnat determinen l'adopció d'un **conjunt d'estratègies metodològiques** d'acord amb un plantejament innovador per a abordar l'ensenyament-aprenentatge de la llengua i la literatura a les aules.

Enfocament comunicatiu i funcional

La matèria de Valencià: Llengua i Literatura té com a objectiu fonamental que els alumnes desenvolupen i **milloren la seua competència comunicativa**, i siguen capaços d'interactuar amb èxit en tots els àmbits de la seua vida: personal, acadèmic, social i, en el futur, en l'àmbit professional. Amb aquesta finalitat, té una preeminència especial el **desenvolupament de la llengua oral** i de la **comprensió i l'expressió escrites**, a què es dedica tota la primera part de les unitats.

Encara que la **comunicació oral** es vincula a la vida quotidiana i personal (família, xarrades d'amics, conversacions amb companys...) i a un tipus de llenguatge informal, redundant i summament expressiu, en l'**àmbit acadèmic**, a més de les explicacions del professor i les exposicions dels alumnes, l'oral serveix com a **font d'informació, i com a sistema de comunicació i negociació**, especialment en els treballs en grup. El punt fort d'aquest àmbit és un llenguatge formal, sense repeticions que no siguen aclaridores.

És necessari, doncs, aprendre les funcions de la llengua oral i les peculiaritats que presenta com a mitjà de transmissió en contextos formals. Amb aquesta premissa, el projecte ofereix un conjunt complet de recursos per al tractament dels gèneres, les formes d'expressió i les capacitats vinculades a la comprensió i l'expressió orals: aprendre a **escoltar**, aprendre a extraure **informació literal**, aprendre a extraure **informació global** i escoltar per a **inferir**. Per a fer això, el projecte ofereix eines com les següents:

Un **corpus d'àudio i vídeo** ben ampli per a desenvolupar la comprensió oral.

Una **anàlisi de gèneres orals** ben variada en què l'oral és el mitjà de comunicació i negociació, i **propostes d'interacció** de professors i alumnes, i d'alumnes entre si. Les propostes es formulen mitjançant tasques en què es requereix escoltar en col·loquis, debats, entrevistes, presentacions... i l'expressió d'idees i de punts de vista.

La sistematització de **pautes i recomanacions per a parlar en públic**, que atenen tant l'expressió del missatge (aspectes prosòdics i de contingut) com el control dels processos

psicològics implicats en aquest tipus de situacions.

Una **aplicació per a enregistrar les produccions** dels alumnes i **rúbriques generals** per a avaluar aquest tipus d'intervencions.

La **Comunicació oral** s'erigeix, doncs, en un bloc de continguts d'atenció especial en tot el projecte, ja que la pràctica oral, associada singularment a la presentació de tasques i treballs de classe, és una constant en totes les unitats, incloent-hi formes específiques associades al **desenvolupament de la creativitat** com el recitat, la lectura dramatitzada i la dramatització en si mateixa.

Quant a la **Comunicació escrita**, en aquest curs es posa un èmfasi especial en la lectura de diferents tipus de textos pertanyents als més diversos àmbits: narratius, descriptius, dialogats..., però sobretot de textos expositius, els més habituals en la vida acadèmica dels estudiants, que tendeixen a fer una lectura més destinada a l'extracció d'informació que a l'aprenentatge en si. Per a entrenar la lectura comprensiva, es proposa un model d'anàlisi que atén els aspectes següents:

Obtenir **informació literal** del text («Obtenir informació»).

Fer **inferències** i identificar la **idea principal del text** («Comprendre i interpretar»).

Interpretar globalment el text: estructura, forma i contingut («Reflexionar i valorar el contingut i la forma»).

En aquest plantejament del desenvolupament de la competència lectora, no es pot parlar de lector competent sense una interpretació del text. Interpretar un text és comprendre'l en si mateix i en relació amb altres coneixements que el lector té, establint relacions intradisciplinàries i interdisciplinàries a partir dels materials de lectura.

És evident que el domini del procés de lectura constitueix la base per a qualsevol bon aprenentatge. Aprendre a llegir bé és aprendre a aprendre. Per aquesta raó, la **pràctica de la comprensió i l'anàlisi de textos per a construir aprenentatges nous** és una constant en tot el curs.

Es concedeix també una importància especial a la **lectura digital**, una realitat que implica el desplegament de competències lectores diferents de les que exigeix el llibre imprès o facsímil (llibre electrònic, PDF i formats semblants). La lectura dels **nous gèneres digitals**, com el blog, les wikis, els fòrums i les xarxes socials es produeix **a salts**, de manera fragmentada, amb un protagonisme extraordinari del lector, que no sols interpreta el text sinó que també és el creador de l'itinerari de lectura recolzant-se en l'**hipertext** enfront de la linealitat de la lectura tradicional.

L'atenció a la lectura digital es concreta des del foment del **maneig constant d'eines digitals** i el seu ús en una unitat de sentit en l'elaboració de tasques intermèdies i finals.

Quant a l'expressió, deixant de banda la conversació i l'expressió literària, en l'àmbit acadèmic les produccions orals i escrites dels alumnes corresponen fonamentalment als gèneres expositius i argumentatius. El desenvolupament de les capacitats que necessita l'expressió en aquests gèneres necessita també la interiorització d'un procés que exigeix tres fases:

Observació (escolta o lectura) i **anàlisi del model** (gènere que s'ha de produir).

Planificació, composició i revisió.

Presentació o publicació.

Aquestes fases s'apliquen tant en les produccions de cada unitat com en les vinculades a la tasca final de cada trimestre, en què es delimiten tres parts: **Inspiració** (amb observació del model), **Realització** (que inclou tot el procés de redacció de l'escrit o d'elaboració del treball) i

Publicació.

L'enfocament comunicatiu implica que la reflexió del bloc Coneixement de la llengua i la del bloc Educació literària no es conceben com un fi en si mateix, sinó des d'una perspectiva o **enfocament funcional**, destinat a **millorar els usos orals i escrits** dels estudiants, a ampliar la seua **capacitat creativa i d'estima per les obres artístiques**, i d'**interpretar i valorar el món i formar la seua pròpia opinió** a través de la lectura dels **textos literaris**.

Integració de les tecnologies de la informació i la comunicació

S'ha establert com un dels eixos didàctics fonamentals la implementació de les TIC des de la seua incorporació com a objecte d'aprenentatge i com a element bàsic per a la construcció d'aquest. Des de la matèria de Valencià: Llengua i Literatura es fomenta que els alumnes exploren les **possibilitats de les TIC** per a **aprendre**, per a **comunicar-se**, per a **fer les seues pròpies aportacions i creacions** utilitzant **diversos llenguatges i eines**.

L'aproximació a les TIC es du a terme des d'un pla tant analític i formal com pràctic. L'anàlisi dels **nous gèneres discursius** és fonamental per a reconèixer-ne els **requisits formals, temàtics i d'ús**, i constitueix un pas necessari per a fer un **ús efectiu, responsable i conscient** de les seues possibilitats comunicatives, expressives i d'aprenentatge.

Des del punt de vista pràctic, les TIC constitueixen **objectes d'aprenentatge en si mateix, suport per a uns continguts determinats** (multimèdia) i faciliten **eines per a construir el coneixement**, especialment en les activitats de **recerca d'informació**, i per a **fer tasques complexes** que exigeixen la **combinació de diferents llenguatges** (icònic, verbal, audiovisual).

Les activitats que integren les TIC tenen, de vegades, un **component lúdic** molt adequat per a aconseguir la **motivació** a l'aula. No obstant això, l'ús que els adolescents en fan està relacionat fonamentalment amb les seues necessitats de comunicació personal i la seua utilització en l'àmbit acadèmic ha de ser objecte d'un procés d'ensenyament-aprenentatge com el que es produeix en altres facetes del procés educatiu.

Tractament de l'educació emocional, dels continguts transversals i de valors

Les tendències pedagògiques actuals insten a la incorporació de la **dimensió emocional** en els projectes educatius, tant en els nivells inferiors d'escolaritat com en els dedicats a etapes tan delicades com l'adolescència. A les aules han de desenvolupar-se les capacitats emocionals perquè els alumnes progressen en el seu **coneixement, comprensió, anàlisi i, sobretot, en la seua gestió en la vida quotidiana**.

En les unitats **s'incorpora de manera explícita l'educació emocional**, que es converteix en l'eix sobre el qual es construeixen, se seleccionen i s'orienten les produccions dels alumnes i de les alumnes. Amb aquest plantejament, es pretén crear un clima que afavorisca l'**equilibri individual** i unes relacions personals basades en els **valors fonamentals de convivència**.

Aquests eixos, que van del coneixement d'un mateix al coneixement dels altres i de l'entorn (inclòs el cultural), han de ser una via per a satisfer les **necessitats expressives dels estudiants**, i d'**integració en el grup de classe**, de manera que enfortisquen els principis i els valors que fomenten la igualtat i afavoreixen la convivència, com la prevenció o la resolució pacífica de conflictes (mediació) o la no-violència en tots els àmbits.

ACTIVITATS FINALS

Les unitats es tanquen amb una doble pàgina d'activitats distribuïdes en dues seccions:

Un conjunt d'**activitats a partir d'un text** per a aplicar allò que s'ha après en la unitat didàctica.

Una **avaluació** destinada al fet que l'alumne comprove si ha assolit els coneixements bàsics de la unitat i detecte els aspectes que ha de repassar.

TASCA TRIMESTRAL

Aquestes pàgines inclouen una proposta de treball en grup que permet posar en pràctica els coneixements i les destreses treballats durant el trimestre. La tasca es desenvolupa en tres fases: **inspiració, realització i comunicació i publicació**.

Al final, l'alumne pot **avaluar el seu propi procés d'aprenentatge** responnent a deu preguntes de reflexió sobre què i com ha après.

Llibre digital INICIA DUAL

L'alumne disposa del llibre imprés INICIA DUAL i de la versió electrònica corresponent: el llibre digital INICIA DUAL, que incorpora un conjunt de continguts digitals per a ser treballats durant el desenvolupament de cada unitat didàctica d'acord amb la planificació docent. Pot fer-se ús de llibre digital en l'aula en local, sense necessitat de connexió a Internet.

Els continguts digitals de Valencià: Llengua i Literatura 2n ESO figuren referenciats en el llibre imprés mitjançant les icones i els enllaços.

Continguts en format digital

Els continguts, les activitats i els recursos digitals del projecte INICIA desenvolupen, reforcen i amplien les propostes del llibre imprés. Aquests recursos es presenten en **diferents formats**, en funció del seu **objectiu pedagògic** i de les dinàmiques d'aula habituals en Educació Secundària:

Presentació de la unitat, en què es recorden els coneixements previs, i s'anticipen els continguts i les capacitats que desenvoluparà amb l'estudi de la unitat

Activitats de reforç de Comunicació oral i escrita, Coneixement de la llengua, Educació literària (en PDF imprimible i en format digital).

Enllaços web a continguts de reforç, ampliació, a eines TIC... que complementen els continguts del llibre i faciliten la realització d'activitats i tasques.

Vídeos per a treballar la **comprensió** i l'**expressió orals**, i l'acostament i la **motivació** envers uns continguts determinats.

Àudios dels textos del *Llibre de l'alumne* i d'altres textos complementaris per al desenvolupament de la comprensió i expressió oral.

Audiodictats per a avaluar l'Ortografia.

Activitats interactives amb traça per a facilitar el seguiment. Totes les activitats del projecte estan digitalitzades, tant les del llibre imprés com les que s'inclouen en el llibre digital.

Adaptació curricular de cada unitat didàctica en format imprimible (PDF) per a administrar als alumnes amb necessitats de suport educatiu.

Rúbriques i proves d'avaluació tant en format imprimible com exclusivament digital.

A més, el projecte ofereix accés a eines digitals per a crear —de manera tutoritzada— recursos individuals, com el **dossier** i el **diari d'aprenentatge**; col·lectius com el **blog d'aula** i el **mural digital**; o una **aplicació per a gravar les produccions orals**. Totes aquestes eines estan al servei de principis fonamentals de la metodologia i l'avaluació (vegeu els apartats 2.1 i 4.2 d'aquest document).

2.2. Recursos didàctics i organitzatius

Per a posar en pràctica els principis metodològics assenyalats en l'apartat 2.1., s'han seleccionat un conjunt de materials didàctics que responen a aquest plantejament. Aquests són els que componen el **projecte INICIA de València: Llengua i Literatura 2n ESO d'Oxford Educació**.

Llibre de l'alumne

Les unitats didàctiques del llibre imprés INICIA DUAL presenten una organització sistemàtica:

Presentació de la unitat.

Comunicació oral i escrita (Escoltar i parlar; Llegir i comprendre: unitats 1-12; **Analitzar i reconèixer:** unitats 1-4) o **Coneixement de la llengua** (unitats 1-12).

Educació literària (unitats 9-12).

Activitats finals.

PRESENTACIÓ

La unitat es presenta amb una imatge gran que evoca els continguts que s'hi tracten. En la primera pàgina, l'alumne pot consultar:

Què saps ja? Els coneixements adquirits en unitats o cursos anteriors, i que són rellevants per a continuar construint el seu aprenentatge.

Què aprendràs? Els continguts que s'hi desenvoluparan.

De què seràs capaç? Les capacitats que ha de desenvolupar al final de la unitat.

ESCOLTAR I PARLAR. LLEGIR I COMPENDRE

En la secció **Escoltar i parlar** es treballen la **comprensió i l'expressió orals** a partir d'un **vídeo** o d'un **àudio**. A més, s'hi inclouen **pautes** per a ajudar els estudiants a expressar-se en públic.

La secció **Llegir i comprendre** està dedicada a treballar la comprensió lectora a partir de **textos literaris i no literaris**. Inclou activitats per a fer **abans, durant i després de la lectura**, i una **proposta d'Investigació** o de **Crear i compondre** un text breu.

COMUNICACIÓ ORAL i ESCRITA / EDUCACIÓ LITERÀRIA

Els continguts del bloc s'han distribuït en dues parts diferenciades al llarg del curs. Comprén aquestes seccions:

Analitzar i reconèixer: en les Unitats 1-4 es dedica a la Comunicació (el **procés de la comunicació**, l'anàlisi de les **modalitats textuais** i de distints **textos dels àmbits personal i social**); en les Unitats 5-12 tracta els continguts d'Educació literària (el **text literari**, el **llenguatge literari** i una aproximació a alguns **subgèneres de la narració literària**, a la **lírica**, al **teatre** i als **subgèneres dramàtics**).

Aplicar i sintetitzar, amb activitats per a aplicar el que s'ha après en aquest bloc. L'última activitat està destinada a la pràctica de les tècniques de treball (resum, mapa conceptual, etc.).

CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Aquest bloc està dedicat a la reflexió sobre la llengua i l'anàlisi d'aquesta com a instrument de comunicació. Inclou les seccions següents:

Analitzar i reconèixer, en què s'ofereix informació sobre continguts relacionats amb les **llengües del món i d'Europa**; les classes de **paraules**, els **sintagmes** i l'**oració simple**; el **text** i les propietats textuais.

Ampliar el lèxic, amb activitats per a enriquir el lèxic.

Practicar l'ortografia, que proposa activitats per a conèixer i aplicar les principals regles relacionades amb l'ús de les lletres, de l'accent gràfic i dels signes de puntuació. Entre aquestes, s'inclouen exercicis per a practicar la pronúncia, amb l'ajuda d'àudios.

Aplicar i sintetitzar, amb activitats per a aplicar allò que s'ha après. L'última activitat està destinada a la pràctica de les tècniques de treball.

b) Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries

Aprenentatge per tasques, desenvolupament del pensament estratègic i treball col·laboratiu

El desenvolupament de la competència en comunicació lingüística en funció dels diferents àmbits i pràctiques socials aconsella optar per **metodologies actives d'aprenentatge** en què els alumnes i les alumnes són els agents i els protagonistes de la comunicació i reconeixen en la realització de les activitats i de les tasques una **relació amb les seues pròpies necessitats comunicatives** i una **aplicació directa** als diferents àmbits de la seua vida personal, acadèmica i social. Aquesta vinculació amb l'experiència personal i amb la reutilització del coneixement en contextos reals fa veritablement **significatiu** l'aprenentatge de la llengua i la literatura, molt allunyat de la mera especulació teòrica i descriptiva sobre la gramàtica, la teoria de la comunicació, la teoria o la història literàries.

En València: Llengua i Literatura s'ha optat per la **metodologia per tasques**: cada unitat inclou diferents **tasques de producció** (orals i escrites), que encara que no condicionen, preparen la realització d'una **tasca final** trimestral en què s'apliquen les capacitats ja adquirides. En el disseny de les tasques tenen una rellevància especial les **relacions interdisciplinàries** i **intradisciplinàries**, perquè es tracta d'objectes d'aprenentatge que exigeixen la posada en marxa processos cognitius complexos, el foment de la creativitat dels alumnes i l'**aplicació constant de les TIC** tant com a **eines de recerca i elaboració d'informació** com per les seues **possibilitats comunicatives i creatives**.

La realització de les tasques implica el treball col·laboratiu, que —sense oblidar les aportacions individuals— requereix models d'agrupació flexibles i el convenciment que la resolució de la tasca no és la suma dels esforços dels integrants del grup, sinó l'esforç coordinat de tots els membres de l'equip. Actualment, la forma col·laborativa de treball és una demanda del món laboral per les condicions en què aquest es du a terme: una societat globalitzada i amb tecnologies de la comunicació ben sòlides. En l'àmbit educatiu, aquest tipus de treball significa:

Un tipus determinat d'**organització de l'aula**, per a afavorir l'espai per a la **discussió, el debat** i la **presa de decisions**. Això no implica que el treball s'haja de fer sempre a l'aula, ja que els nous mitjans de comunicació permeten la connexió sincrònica i la coordinació sense necessitat de la presència física.

Una concepció de l'aprenentatge com a **construcció conjunta del coneixement**. En promoure l'intercanvi d'idees, la comunicació precisa, l'actuació coordinada i el control mutu, el treball en col·laboració condueix a l'**aprenentatge significatiu**, que s'aconsegueix per l'esforç comú. És cada individu qui aprén, però el que s'aprén ha estat elaborat per tots els membres de l'equip. D'ací ve la necessitat de promoure un **comportament ètic** en què s'aporten al grup els coneixements propis i es respecta allò que han aportat els altres. En aquest sentit, aquest tipus d'aprenentatge és el marc idoni per a aplicar els principis d'**autoavaluació, avaluació entre iguals i coavaluació**.

Una metodologia que concedeix a l'alumne **autonomia per a aprendre** i converteix el docent en **guia i tutor del procés**.

Les tasques dissenyades són **obertes**, per a fomentar la **creativitat individual i del grup**, i estan **clarament estructurades i delimitades**, per no dificultar-ne la comprensió. S'hi especifica amb claredat el resultat que es pretén aconseguir; l'**objectiu que persegueix la tasca** s'apunta des del començament i s'estableixen clarament les vies per a obtenir el resultat final en cada una de les

fases: **inspiració, realització i publicació.**

Foment de la creativitat, del pensament estratègic i del pensament crític

El plantejament de tasques obertes exigeix la posada en marxa de processos cognitius complexos i la combinació de diferents habilitats i destreses que afavoreixen el **foment de la creativitat i l'atenció a la diversitat de capacitats** (intel·ligències múltiples).

La globalització i el canvi constant característics del món actual exigeixen individus capaços d'actuar de manera estratègica, és a dir, amb la competència necessària per a **adaptar-se a situacions noves, prendre decisions pertinents** i mantenir una **actitud constant d'aprenentatge**. Ser estratègic implica:

Analitzar i avaluar situacions noves.

Reconèixer les metes que es vol assolir.

Prendre decisions i corregir-ne l'aplicació en el cas que siga necessari.

Tenir consciència del que se sap i de com i quan cal aplicar-ho.

El **pensament estratègic** es basa en el «saber» i el «saber fer» i no pot desenvolupar-se ni teòricament ni per mitjà d'activitats que impliquen simplement la comprovació de coneixements. Per a entrenar-lo cal dissenyar activitats en què l'alumnat haja de desplegar la seua capacitat d'actuació, de reflexió i de creació.

Les tasques finals, plantejades com un repte a què els alumnes s'han d'enfrontar, representen una oportunitat idònia per a fomentar el pensament estratègic: parteixen d'una situació que els alumnes han d'analitzar (**reflexió**, en la **fase d'inspiració**), per a assolir uns objectius concrets (**actuació**, en la **fase de realització**) seguint camins no preestablits (**creació**, en les **fases de realització i publicació**).

Per a assolir aquest desenvolupament, s'han dissenyat **activitats obertes** (no tenen resposta única), **globals** (requereixen integrar coneixements d'origen divers) i **noves** per a l'alumnat (no mera reproducció d'altres ja fetes). Com en qualsevol altra producció, la resolució d'aquest tipus d'activitats requereix la **revisió del procediment** que s'ha dut a terme, de manera que facilite la reflexió sobre el mateix aprenentatge (**metaaprenentatge**).

Pensar críticament consisteix a adoptar una actitud intel·lectual d'anàlisi d'objectes i informacions de qualsevol naturalesa per a comprendre'ls i emetre un judici sobre la seua validesa, adequació, congruència, veritat... No es tracta, doncs, d'adherir-se o rebutjar una valoració determinada, sinó d'examinar els diferents aspectes de la realitat, "posant distància" i des de diferents perspectives. Com que es tracta d'una actitud intel·lectual, el **pensament crític** només es pot formar promovent-ne l'aplicació a situacions diverses, automatitzant-lo fins a constituir-lo en hàbit.

Les activitats i les tasques estan orientades a formar el pensament crític, especialment les que atenen les capacitats següents:

La **recerca autònoma d'informació**, que exigeix aplicar criteris de selecció, adequació i certesa, i també el **contrast** i la **discriminació de fonts**.

L'**anàlisi de textos** per al **desenvolupament de la comprensió oral i escrita**, que permet **descobrir incongruències i incoherències** entre les parts del text, o entre aquest i la realitat.

L'**intercanvi de plantejaments i punts de vista** per al debat i, sobretot, la presa conjunta de decisions, característica del pensament estratègic i del treball col·laboratiu.

El control objectiu del procés d'aprenentatge, inherent a tots els aspectes que s'han

mentonat.

Com **activitats complementàries** tenim previst:

- Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, sobretot als cursos de 2n cicle de secundària: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx (Basílica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...). Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.
- Tant per a 1r cicle com per al 2n cicle:
- Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA.
- Participar en la campanya *Cinema en valencià* organitzada per la UA
- Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en valencià.
- Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb les -editorial.
- Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).
- Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs (Sambori,- APA,etc.)
- Per al 1r Cicle, és factible alguna eixida, relacionada amb la matèria, sense determinar encara, en la mesura que es vagen oferint per les diverses entitats o en la mesura de les nostres possibilitats.
- Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres eixides o activitats amb la resta dels alumnes.
- Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

a) Criteris d'avaluació

La normativa vigent assenyala que l'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat en totes les matèries d'Educació Secundària Obligatoria ha de regir-se pels **principis d'avaluació contínua, formativa i reguladora, i de caràcter integrador** de les diferents àrees del currículum:

Contínua, per a garantir l'**adquisició de les competències** imprescindibles, que permeta establir mesures de reforç o d'ampliació en qualsevol moment del curs quan el progrés d'un alumne o alumna ho aconselle. L'avaluació contínua implica l'**observació sistemàtica** de l'actuació de l'alumnat, el **seguiment** i el **registre de l'activitat diària** en els quaderns i treballs de classe, i la realització de diferents tipus de **proves tant orals com escrites** per a constatar en moments puntuals del curs el grau d'adquisició de les competències exigides.

Formativa i reguladora, per a **millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge**, de manera que els estudiants puguin obtenir rendiment acadèmic i personal del procés d'avaluació, i el professorat pugui adaptar convenientment les estratègies d'ensenyament-aprenentatge, tant a escala individual com de grup de classe.

Integradora, per a l'assoliment dels objectius i de les competències corresponents, tenint en compte **totes les matèries**, encara que sense evitar la realització de

l'avaluació diferenciada de cada assignatura, atenent els seus criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluables.

A més, la LOMQE manifesta que es duren a terme **avaluacions externes de finalització d'etapa amb caràcter formatiu i de diagnòstic**, homologables a les que s'efectuen en l'àmbit internacional (especialment a les de l'OCDE) i centrades en el nivell d'**adquisició de les competències**.

L'**enfocament competencial** integra un coneixement de base conceptual: conceptes, principis, teories, dades i fets (saber); un coneixement relatiu a les destreses, referides tant a l'acció física observable com a l'acció mental (saber fer); i un tercer component de gran influència social i cultural, que implica un conjunt d'actituds i valors (saber ser). Aquest enfocament suposa que les avaluacions finals dels diferents cursos i l'avaluació final de l'etapa hauran de mesurar el grau de domini de les competències, la qual cosa implica:

Triar estratègies i instruments per a avaluar l'alumnat d'acord amb les seues **aptituds en la resolució de problemes** que simulen contextos reals.

Integrar l'avaluació de competències amb l'avaluació dels continguts, en la mesura que ser competent suposa mobilitzar els coneixements i les actituds per a donar resposta a les situacions plantejades, dotar de funcionalitat els aprenentatges i aplicar allò que s'ha après des d'un plantejament integrador.

Mesurar els **nivells d'exercici** de les competències a través d'**indicadors d'èxit**, com ara les **rúbriques** o escales d'avaluació, que han d'incloure rangs que tinguen en compte el principi d'atenció a la diversitat.

Utilitzar **procediments i eines d'avaluació variats** per a facilitar l'avaluació de l'alumnat com a part integral i de millora del procés d'ensenyament i aprenentatge.

Incorporar estratègies que permeten la **participació de l'alumnat en l'avaluació** dels seus èxits, com l'**autoavaluació**, l'**avaluació entre iguals** i la **coavaluació**, models que afavoreixen l'aprenentatge des de la reflexió i la valoració de l'alumnat sobre les seues pròpies dificultats i fortaleces, sobre la participació dels companys en les activitats del tipus col·laboratiu i des de la col·laboració amb el professorat en la regulació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Els referents per a comprovar del grau d'adquisició de les competències i l'assoliment dels objectius de l'etapa han de ser els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluables.

b) Instruments d'avaluació

Per a la matèria de Valencià: Llengua i Literatura s'ha optat per la **metodologia per tasques**. Aquest sistema implica la realització d'una sèrie de **tasques intermèdies** que preparen i estan al servei d'una **tasca final** trimestral, de **caràcter integrador**, en què els alumnes apliquen els coneixements i les destreses adquirides —de la matèria, d'altres assignatures, d'integració de les TIC, de caràcter transversal— a la realització d'un treball («tasca») individual i / o col·laboratiu.

En la realització de la tasca trimestral es posen en marxa els principis d'**autoavaluació**, **coavaluació**, **avaluació entre iguals** i l'**avaluació del mateix procés d'aprenentatge**, i s'ofereixen instruments per a avaluar les aptituds dels estudiants:

Blog i mural digital per a l'avaluació entre iguals i la coavaluació.

Dossier per a l'autoavaluació, i el registre i el seguiment continu de les tasques intermèdies i de la tasca final.

Diari d'aprenentatge per a la reflexió de l'alumne sobre el que s'ha après i sobre el procés seguit per a aconseguir-ho (**metaaprenentatge**).

Avaluació de la tasca trimestral i rúbrica de la tasca. Aquesta avaluació parteix del mateix enfocament de metaaprenentatge assenyalat en el punt anterior.

L'**enfocament funcional i comunicatiu** està orientat al desenvolupament de les destreses lingüístiques bàsiques: **comprensió i expressió oral, comprensió i expressió escrita**, i requereix igualment eines específiques per a avaluar el progrés de l'alumnat:

Conjunt de **continguts audiovisuals i proposta d'activitats complexes**, associats a **rúbriques generals** d'avaluació de destreses comunicatives.

Aplicació d'**enregistrament de la veu** per a enregistrar les produccions orals, que permet una avaluació detinguda de l'expressió oral pel professor, pel mateix alumne o per l'alumne sobre les produccions dels companys.

El plantejament exposat anteriorment no impedeix l'avaluació del grau d'adquisició dels continguts associats als estàndards i a les competències relacionades a partir de diferents tipus de proves, tal com es descriu en l'apartat següent.

Proves d'avaluació i calendari escolar

Per a atendre les diferents fites d'avaluació associades al calendari escolar, s'han dissenyat les proves d'avaluació següents:

Avaluació inicial. Es disposa d'una prova concebuda per al **diagnòstic individual** i del **grup** de classe al principi del curs escolar.

Avaluació de blocs de continguts. Per a aquest seguiment, que es desenvolupa durant el període lectiu inclòs entre les avaluacions trimestrals, es disposa de dues proves específiques d'**avaluació per unitat**.

Avaluacions de final de trimestre, que poden ser el resultat de la suma de les anteriors (i d'altres eines) o configurar-se com a **proves específiques**.

El **model de proves d'avaluació** dissenyades per a l'àrea de Valencià: Llengua i Literatura, independentment de la temporització, respon a la integració necessària de coneixements i de destreses exigida per l'enfocament competencial del currículum, de la matèria i del projecte. Les activitats de les proves d'avaluació estan **associades als estàndards d'aprenentatge** definits per a assolir-los (unitat, trimestre), de manera que el professor puga mesurar, avaluar i graduar el rendiment o l'èxit assolit.

En l'elaboració de les proves d'avaluació s'ha tingut en compte la combinació de diversos tipus de preguntes-tasques:

Les preguntes de resposta tancada responen al format d'elecció múltiple, en què només una opció és correcta i la resta es consideren errònies.

Les **preguntes de resposta semiconstruïda** inclouen diverses preguntes de resposta tancada dicotòmiques o sol·liciten a l'alumnat que complete frases o que relacione diferents termes o elements.

Les **preguntes de resposta construïda** exigeixen el desenvolupament de procediments. Aquest tipus de qüestions preveu la necessitat d'obtenir una producció única, encara que podria expressar-se de diferents maneres i descriure's diferents camins per a arribar-hi. Tant el procediment com el resultat han de ser valorats, per això s'estableixen diferents nivells d'execució en la resposta en funció del grau de desenvolupament competencial evidenciat.

Les preguntes de resposta ob

c) Criteris de qualificació

**CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE L'ESO
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ, LLENGUA I LITERATURA
IES SANT VICENT
CURS 2017-2018
2n d'ESO**

CONCEPTES 60%

PROCEDIMENTS 30 % (15% dels deures, treballs, activitats de classe,... i 15% del llibre de lectura)

ACTITUDS 10%(una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)

1. La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i actitud)
1. En cada avaluació es farà un examen per tema o cada dos temes, a criteri del professor, amb un mínim de 5 preguntes.

En cada examen de conceptes es farà obligatòriament una prova de dictat, que suposarà el 10% del valor total de la nota mitjana de l'avaluació. Es podrà incloure dins del mateix examen o en un altre moment, a criteri del professor/a. Llevarem 0'1 punts per cada errada i 0'05 per accent.

Les lectures obligatòries per a 2n ESO són:

- a) 1r trimestre. Marina, Gemma Pasqual, de. Voramar.
Examen es farà el dijous 19 d'octubre del 2017
- b) 2n trimestre: Diari de la Neus, Glòria Llobet Ed. Bromera
Examen es farà el dijous 18 de gener de 2018
- c) 3r trimestre La mansió del terror, Jesús Cortés Ed. Bromera.
Examen es farà el dijous 26 d'abril de 2018

Les lectures s'avaluaran a través d'una prova de tipus test, de múltiple elecció o de resposta curta, la qual tindrà un mínim de 10 preguntes. Cada 2 preguntes mal contestades, de les de múltiple elecció, descomptarem una bé. Les que es deixen en blanc no descomptaran i les de resposta curta tampoc. També es podrà avaluar de manera oral.

- 1 La nota final serà el resultat d'una avaluació contínua i s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.
- 1 Si l'alumne vol apujar la nota de l'avaluació podrà fer-ho llegint un llibre, dels ofertats pel professor, i presentant un treball dins la data límit marcada. El màxim que es podrà apujar serà 1 punt.
- 1 Tots els treballs presentats, si es consideren ben qualificats per a ser publicats en la revista de l'institut Ascla, seran premiats augmentant la nota de l'avaluació en 0'5 punts.

- 1 Els alumnes que vagen a juliol hauran d'examinar-se de tots els continguts. L'examen serà igual que els realitzats durant el curs, també hi haurà un dictat. La prova inclourà 10 preguntes, 7 referides als continguts imaprts i 3 relacionades amb els llibres de lectura obligatòria durant el curs. Cada pregunta valdrà 1 punt, s'haurà de traure un 5 com a mínim per a considerar aprovada l'assignatura.
- 1 La nota màxima amb la que es qualificarà la prova de juliol serà un 5.
- 1.
2. **Aquell alumne que tinga 10 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-10 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-15% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors. En cas contrari l'alumne no podrà repetir cap examen fet durant la seua absència.**

Criteris per als alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO amb la matèria pendent de cursos anteriors.

Els alumnes que tinguen la matèria pendent de cursos anteriors podran superar-la atenent als següents criteris:

- a) a) Si l'alumne/a aprova les dues primeres avaluacions del curs en el qual està, es considerarà la matèria pendent aprovada.
- b) b) Si no es dona la condició anterior es farà una prova escrita de pendents a principis del mes de maig.
- c) c) Si no supera tampoc la prova referida en el punt 2, ja haurà de presentar-se a les proves de juliol.

Sant Vicent del Raspeig, 11 de setembre de 2017

Sant Vicent del Raspeig, 11 de setembre del 2017

Curs 2017-2018

Cèsar Moreno

Criteris i baremació

Valencià. Llengua i Literatura

2n Eso

- a) En cada trimestre, la nota final de 10 de l'avaluació s'obtindrà a partir dels elements següents:
 - a. Activitats diàries de classe (que anomenem "examen de clase").
 - b. Lectura d'un llibre per trimestre i control oral subsegüent.
 - c. Examens periòdics sobre els continguts de classe.

- b) L'anomenat "examen de classe té un valor de 5 punts sobre 10.
 - a. Si l'alumne completa l'activitat diària proposada a classe, obtindrà la nota de 5. Si no, tindrà un 4.
 - b. Al final del trimestre la mitjana d'estes notes ha de ser superior a 4,5. Solament així es sumaran les altres notes.
- c) La correcció de l'examen de classe tindrà la valoració d'1 punt.
- d) El control oral de lectura tindrà la valoració d'1 punt.
 - a. La no lectura del llibre o no superar aquesta prova, invalidarà la resta de notes.
- e) Els exàmens periòdics tindran el valor de 3 punts en el còmput total de la nota.
- f) Una actitud inadequada que pertorbe el desenvolupament normal de la classe o la reiteració en les faltes d'assistència comportarà no sumar les notes anteriorment descrites. I serà per tant motiu de suspensió de l'avaluació.

Lectures suggerides

El rellotge mecànic, Philip Pullman, Ed. Bromera.
El vampiret, Angela Sommer-Bodenburg, Ed. Voramar.
Pànic 9 al carrer de la por, R. L. Stine, Ed. Hidra.
Mal temps per a fantasmes, Agustín Fernández Paz, Ed. Bromera.
Klaus Nowak, netejador de clavegueres. Pedro Mañas Romero, Ed. Anaya.
Dràcula, Bram Stoker, Bromera.
Històries de por, Angela Sommer-Bodenburg, Bromera.
Relats de terror, Edgar Allan Poe, Editorial. Bromera.
Quan un toca el dos, Anna-Greta Winberg, La Magrana.
Rondalles, Enric Valor, Editorial Bullent.

Tots els alumnes han de comunicar al professor amb antelació suficient quin llibre han decidit llegir i mostrar-li'l físicament.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ **2n d'ESO PMAR** **DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.LLENGUA I LITERATURA** **IES SANT VICENT** **CURS 2017-2018**

CONCEPTES 60%

PROCEDIMENTS 30 % (10% dels deures, treballs, 10% activitats de classe, 10% comprensió lectora)

ACTITUDS 10%(una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)

1. La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i actitud)

2. En cada avaluació es farà un examen per tema o cada dos temes, a criteri del professor, amb un mínim de 5 preguntes.

3. En cada examen de conceptes constarà de dictat-previament treballat a classe-, text de comprensió escrita, preguntes de morfosintaxis, lèxic i literatura. Llevarem 0'1 punts per cada errada i 0'05 per accent en la prova del dictat.

4. El text de comprensió lectora constarà de preguntes per a desenvolupar, d'elecció múltiple i de vertader o fals.

5. La nota final serà el resultat d'una avaluació contínua i s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.

1. **6. Aquell alumne que tinga 10 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-10 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-30% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors. En cas contrari l'alumne no podrà repetir cap examen fet durant la seua absència.**

7. Els alumnes que vagen a juliol hauran d'examinar-se de tots els continguts. L'examen serà igual que els realitzats durant el curs, també hi haurà un dictat. La prova inclourà 10 preguntes, 7 referides als continguts imaptits i 3 relacionades amb una lectura. Cada pregunta valdrà 1 punt, s'haurà de traure un 5 com a mínim per a considerar aprovada l'assignatura.

8. La nota màxima amb què es qualificarà la prova de juliol serà un 5.

Criteris per als alumnes amb la matèria pendent de cursos anteriors.

Els alumnes que tinguen la matèria pendent de cursos anteriors podran superar-la atenent als següents criteris:

- a) Si l'alumne/a aprova les dues primeres avaluacions del curs en el qual està, es considerarà la matèria pendent aprovada.
- b) Si no es dona la condició anterior es farà una prova escrita de pendents a principis del mes de maig.
- c) Si no supera tampoc la prova referida en el punt 2, ja haurà de presentar-se a les proves de juliol.

Sant Vicent del Raspeig, 11 de setembre del

2017

d) Activitats de reforç i ampliació

L'avaluació en educació ha d'entendre's com un **instrument de millora**. L'aplicació del model exposat permet identificar els aspectes metodològics i organitzatius que necessiten

algun tipus d'ajust i prendre **decisiones individualitzades** respecte dels alumnes, segons necessiten una ampliació, un reforç dels aspectes essencials del currículum o, fins i tot, una adaptació curricular, si cal una ajuda específica per a assolir els objectius de l'etapa i adquirir les competències corresponents.

Per a facilitar l'adopció de mesures de suport educatiu, cada unitat didàctica de Valencià: Llengua i Literatura 2n ESO inclou:

Un **programa de reforç** per unitat didàctica.

Una adaptació curricular per unitat didàctica.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

Les aules són un reflex de la **diversitat de la societat actual** i de les **diferències pròpies dels individus** que integren els diferents col·lectius. El reconeixement de la diversitat en les habilitats i les expectatives dels alumnes i de les alumnes constitueix un principi fonamental que ha de regir l'acció educativa en l'ensenyament bàsic, la finalitat del qual és assegurar la **igualtat d'oportunitats de tots els alumnes davant de l'educació**, i posar els mitjans per a evitar el fracàs escolar i el risc d'abandonament del sistema educatiu.

L'atenció a la diversitat ha de ser entesa com el **conjunt d'actuacions educatives** adreçades a donar resposta a les diferents capacitats, ritmes i estils d'aprenentatge, motivacions i interessos, situacions socials, culturals, lingüístiques i de salut de l'alumnat. Aquestes mesures han d'orientar-se a assolir els objectius i les competències establides per a l'Educació Secundària Obligatoria i s'han de regir pels principis de **qualitat, equitat i igualtat d'oportunitats, normalització, integració i inclusió escolar, igualtat entre dones i homes, no-discriminació, flexibilitat, accessibilitat i disseny universal, i cooperació** de la comunitat educativa.

La matèria de Valencià: Llengua i Literatura té com a eix constructiu bàsic en aquest curs el reconeixement de la diversitat de l'alumnat d'Educació Secundària i la integració de mesures, metodologies i components que permeten al professorat abordar amb garanties la diversitat de les seues aules. Aquest **pla d'atenció a la diversitat** es concreta en diferents components:

L'atenció a la diversitat està prevista en la **programació del curs** i en les **programacions d'aula** de les diferents unitats didàctiques. S'hi ofereixen **suggeriments d'actuació i materials concrets de suport educatiu**.

L'atenció a les diferències individuals quant a motivacions, interessos, capacitats i estils d'aprenentatge estan previstes en la **combinació de metodologies** de les unitats didàctiques; en la **diversitat d'agrupaments i tasques** proposats; en la **combinació de llenguatges i suports...** elements orientats a satisfer les exigències d'aprenentatge de cada alumne i a permetre el seu desenvolupament individual.

Per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, s'ha dissenyat un **programa de reforç** destinat a millorar les possibilitats d'assolir els objectius educacionals en aquesta etapa. Aquests components estan incorporats en la programació de les unitats didàctiques.

L'educació inclusiva

Les mesures d'atenció a la diversitat han d'atendre el principi d'**INCLUSIÓ EDUCATIVA**, que suposa reconèixer la legitimitat de les **diferències de totes les persones**, assumint-les com un **valor** que enriqueix el context educatiu.

L'educació inclusiva és la que adapta els sistemes i les estructures de l'escola i dels projectes educatius per satisfer les necessitats dels alumnes amb **necessitats especials de suport educatiu**. Aquest principi parteix de la premissa que tots els estudiants, siga quina

suport educatiu. Aquest principi parteix de la premissa que tots els estudiants, siga quina siga la seua condició particular, poden aprendre sempre que el seu entorn educatiu ofereisca condicions necessàries d'accés i atorgue experiències d'aprenentatge significatives per a tots.

Per a atendre les necessitats dels alumnes amb necessitats de suport educatiu es fan adaptacions curriculars significatives de les unitats didàctiques, les característiques de les quals es descriuen en les programacions d'aula.

9.ELEMENTS TRANSVERSALS

L'art. 4 del Decret **87/2015** subratlla la rellevància dels elements transversals en la Programació. En el currículum de València: Llengua i Literatura s'inclou també una sèrie de continguts que són transversals en les diferents matèries, sense perjudici que es puguin tractar específicament en algunes: la **comprensió lectora**, l'**expressió oral i l'escripta**, la **comunicació audiovisual**, les **TIC**, l'**emprenedoria**, i l'**educació cívica i constitucional**.

A més, des del tractament dels continguts, les imatges i els textos, i des de la mateixa acció educativa en l'aplicació de la matèria a les aules, s'han de fomentar valors com la **igualtat entre homes i dones**, la **no-discriminació** per qualsevol condició o circumstància personal o social, la **resolució pacífica de conflictes**, la **defensa de la llibertat**, la **igualtat**, els **drets humans i la pau**, i el **rebuig de qualsevol tipus de violència, racisme o xenofòbia**.

Igualment, han d'evitar-se **comportaments i continguts sexistes**, i els **estereotips** que comporten discriminació. La matèria ha de contribuir també a incorporar elements relacionats amb l'**educació i la seguretat viària**, el **desenvolupament sostenible** i la **protecció del medi ambient**, els **riscos d'explotació i abús sexual**, i les **situacions de risc derivades de l'ús de les TIC**.

La concreció d'aquest tractament es troba en la programació de cada unitat didàctica. No obstant això, de manera general, establim les línies d'actuació següents:

La **comprensió lectora i l'expressió oral i escrita** són part nuclear del currículum de l'àrea en els quatre cursos de l'ESO. En **2n d'ESO** els blocs de comunicació oral i escrita se centren en la pràctica dels **gèneres discursius més pròxims als alumnes** tant en l'àmbit personal, acadèmic, social i artístic.

En aquest curs es treballen sistemàticament els aspectes bàsics d'obtenció d'informació i comprensió global de textos orals i escrits, i també l'anàlisi formal de cada tipus de text, i es dissenyen tasques específiques per a l'engegada dels processos que exigeix cada tipus d'intercanvi. Igualment es proposen eines específiques per a l'avaluació d'aquests aspectes: proves de comprensió lectora, rúbriques trimestrals específiques i seguiment per observació directa i a partir de podcasts.

L'elaboració al llarg del curs de diferents tipus de textos en diferents moments de les unitats didàctiques (vegeu l'apartat 5.2, Programació de les unitats didàctiques) permetrà que l'alumne construisca el seu dossier personal a través del qual es podrà valorar el grau de desenvolupament de la seua competència en comunicació lingüística.

Amb l'objectiu de **fomentar l'hàbit lector**, el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de València: llengua i literatura, determina la creació d'un **dossier de lectura** que permetrà a l'alumnat recopilar i avaluar tots els elements relacionats amb les lectures: fitxes, resums, gravacions d'exposicions orals, infografies, etc. Aquest dossier de lectura inclourà una

selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir d'eines web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).

Es fomentarà, a més, l'hàbit lector mitjançant la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.).

La **comunicació audiovisual** és, com els elements anteriors, part integrant del currículum de València: Llengua i Literatura, especialment en el tractament dels **nous gèneres discursius** que combinen el llenguatge verbal amb altres formes de comunicació. Igualment és contingut de la matèria en 2n d'ESO el tractament de **gèneres audiovisuals** com ara el llenguatge de la ràdio, del cinema... A més, al llarg del curs s'integren continguts (àudio, vídeo...) i tasques que combinen i exigeixen la posada en pràctica de diferents llenguatges.

L'**ús de les tecnologies de la informació i la comunicació** s'entén no solament com un suport per a determinats components i eines d'aplicació en classe, sinó per la seua funció bàsica per a la **personalització de l'aprenentatge**, per **possibilitats didàctiques** encara no delimitades i per la **connexió amb els hàbits i experiències de les noves generacions d'alumnes**.

L'aproximació a les TIC durant el curs es du a terme tant des d'un pla analític i formal com pràctic. Per a més detall sobre aquest punt, vegeu l'apartat 3 d'aquest document.

Totes les unitats didàctiques de 2n d'ESO permeten treballar el **desenvolupament emocional** dels adolescents, l'**emprenedoria** i l'**educació cívica i en valors** (respecte, tolerància, cooperació, solidaritat, igualtat entre homes i dones, igualtat social, rebuig de qualsevol tipus de discriminació, anàlisi crítica d'hàbits de consum, defensa del medi ambient).

10.AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ASSOLIMENT.

Els diferents professors del Departament farem ús dels següents indicadors d'assoliment per avaluar el treball propi:

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: PLANIFICACIÓ

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Programa l'assignatura tenint en compte els estàndards d'aprenentatge previstos en les lleis educatives.		
2. Programa l'assignatura tenint en compte el temps disponible per al desenvolupament de l'assignatura.		
3. Selecciona i seqüència de forma progressiva els		

continguts de la programació d'aula tenint en compte les particularitats de cadascun dels grups d'estudiants.		
4. Programa activitats i estratègies en funció dels estàndards d'aprenentatge.		
5. Planifica les classes de manera flexible, preparant activitats i recursos ajustats a la programació d'aula i a les necessitats i als interessos de l'alumnat.		
6. Estableix els criteris, els procediments i els instruments d'avaluació i autoavaluació que permeten fer el seguiment del progrés d'aprenentatge de l'alumnat.		
7. Es coordina amb el professorat d'uns altres departaments que puguin tindre continguts afins a la seua assignatura.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: MOTIVACIÓ DE L'ALUMNAT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Proporciona un pla de treball al principi de cada unitat.		
2. Planteja situacions que introduïsquen la unitat (lectures, debats, diàlegs...).		
3. Relaciona els aprenentatges amb aplicacions reals o amb la seua funcionalitat.		
4. Informa dels progressos assolits i de les dificultats trobades.		
5. Relaciona els continguts i les activitats amb els interessos de l'alumnat.		
6. Estimula la participació activa dels estudiants a classe.		
7. Promou la reflexió dels temes tractats.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Resumix les idees fonamentals discutides abans de passar a una nova unitat o tema amb mapes conceptuais, esquemes...		
2. Quan introduïx conceptes nous, els relaciona, si és possible, amb els ja coneguts; intercala preguntes explicatives; posa exemples...		
3. Té predisposició per a aclarir dubtes i oferir assessories dins i fora de les classes.		
4. Optimitza el temps disponible per al desenvolupament de cada unitat didàctica.		
5. Usa ajuda audiovisual o d'un altre tipus per a donar suport als continguts a l'aula.		
6. Promou el treball cooperatiu i manté una comunicació fluida amb els estudiants.		
7. Desenvolupa els continguts d'una forma ordenada i comprensible per a l'alumnat.		
8. Planteja activitats que permeten l'adquisició dels estàndards d'aprenentatge i de les destreses pròpies de l'etapa educativa.		
9. Planteja activitats grupals i individuals.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT APRENENTATGE

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Realitza l'avaluació inicial al principi de curs per a ajustar la programació al nivell dels estudia		
2. Detecta els coneixements		

previs de cada unitat didàctica.		
3. Revisa, sovint, els treballs proposats a l'aula i fora d'ella.		
4. Proporciona la informació necessària sobre la resolució de les tasques i com pot millorar-les.		
5. Corregix i explica de forma habitual els treballs i les activitats de l'alumnat, i dóna pautes per a millorar-ne els aprenentatges.		
6. Usa criteris d'avaluació suficients que atenguen de manera equilibrada l'avaluació dels diferents continguts.		
7. Afavorix els processos d'autoavaluació i de coavaluació.		
8. Proposa activitats noves que faciliten l'adquisició d'objectius quan aquests no han sigut assolits suficientment.		
9. Proposa activitats noves de més nivell quan els objectius han estat assolits amb suficiència.		
10. Utilitza tècniques d'avaluació diferents segons els continguts, el nivell dels estudiants, etc.		
11. Fa servir mitjans diversos per a informar dels resultats els estudiants i els pares.		

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA
3r ESO
CURS 2017-2018
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

1. INTRODUCCIÓ

El departament de Llengua i Literatura. Valencià està format pel següent professorat:

CURS	ASSIGNATURA	N.º Grups	Hores	Joan Ramon Guijarro	Perfete Ripoll	Sílvia Pastor	C. Moreno	M. Roig	Natalia Giner	Josep` Santana	Conxa Moncho
1r ESO	Llengua i literatura	7	3						2	3	2
1r ESO	Reforços	3	3	1					1		1
2n ESO	Llengua i literatura	7	3				3	3			1
2n ESO	Llengua i literatura(PMAR)	1	3					<u>1</u>			
3r ESO	Llengua i literatura	3	3				2			1	

	a										
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	5				1		1	1	
4t ESO	Llen gua i liter atur a	6	3		2				2	1	1
4t ESO	TEA TRE	1	3			<u>1</u>					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	4	3		2	2					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	2	4		1						1
2n BAT	Llen gua i liter atur a	1	4	1							
2n BAT X.	Llen gua i liter atur a	4	3	4							
1r FPB	Vale ncià	3	1					3			
2n FPB	Vale ncià	3	1					3			
ESO	Plan Èxit	3	1					2			1
BAT X.	Pen dent s 1r	1	1	1							
	DED ICAC IÓ DIR ECCI	1	11			1					

	Ó										
	CAP DEP ART AME NT	1	3		1						

a) Justificació de la programació

Tot seguit es presenta la proposta d'objectius, competències i continguts seleccionats d'acord amb les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, que plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu. Cal fer constar que qualsevol esment a objectius o continguts s'ha d'entendre com a esment a un estadi dintre del procés constructiu de la formació educativa de l'alumne, mai com una fita definitiva. D'altra banda, és objectiu prioritari, integrar els coneixements de llengua amb els de la resta de matèries amb les quals l'alumne té contacte. La llengua pot ser un objecte immanent d'estudi per als especialistes, però per a l'alumnat serà un valuós instrument de comprensió i actualització del món que l'envolta.

Aquesta proposta, servirà a l'alumnat per a expressar-se oralment i per escrit un poc millor, per a saber interpretar textos, comprendre millor enunciacions, normes gramaticals, ortogràfiques... Totes aquestes propostes, practicades convenientment per l'alumnat –amb ajuda del professor- seran de gran utilitat tant per al present com per al futur.

Vivim en societat i la llengua del nostre poble és l'instrument que ens defineix com un conjunt social que ha d'afrontar el segle XXI millorant la salut lingüística personal i del nostre entorn. Només si parlem i escrivim en valencià assegurarem el futur de l'idioma donat que les circumstàncies actuals discriminen, marginen i empobreixen cada vegada més la nostra llengua, per la situació diglòssica permanent, en què es veu abocada. Malgrat tot, cal lluitar perquè el procés de substitució lingüística, imminent, no arribe a produir-se.

En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són:

fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que consideram primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nouvinguts de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a. En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són: fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que consideram primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense

obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nouvinguts de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a.

b) Contextualització

L'IES Sant Vicent està ubicat a la població de Sant Vicent del Raspeig amb uns 50.000 habitants, és el primer dels cinc instituts que existeixen a la localitat, i el que únicament hi havia a l'antic pla d'estudis, on es podia estudiar BUP i COU. Aquest fet ha creat una tendència per part de les famílies a voler inscriure els seus fills al nostre centre.

Malgrat tot, tenim adscrits tres col·legis de primària: CEIP Bec de l'Àguila, CEIP, Raspeig i CEIP Miguel Hernández.

El primer i l'últim porten dues línies d'ensenyament, pel que fa al programa lingüístic, PEV i PIP; el CEIP Raspeig aporta dues aules de PIP.

De moment, el nostre institut és un dels que continua amb la línia de PEV, fet important per al posterior desenvolupament de la nostra matèria: als alumnes de PEV el nivell de llengua és més alt que als de PIP, per tant, haurem de tenir-ho present a l'hora de marcar uns objectius i usar una metodologia.

L'extracte social dels nostres alumnes es podria catalogar en un nivell mitjà, la qual cosa és rellevant perquè una majoria tenen un ventall cultural molt ampli i els facilita l'adquisició de molts coneixements.

Aquest any també s'han incorporat alumnes de L'Almàssera, nou col·legi d'on eixien 5 grups de sisè i no tots cabien en el centre adscrit, molts d'ells van voler triar el nostre.

Aquesta escola porta alumnes de PEV i PIP, s'han distribuït en les aules corresponents, atenent a la seua modalitat lingüística.

Cal remarcar que som el centre més gran de la població, aquest curs estarem al voltant de 1800 alumnes.

Tindrem 8 unitats de 1r ESO, 6 unitats de 2n ESO, 6 unitats de 3r ESO, 6 unitats 4t ESO, 5 unitats de 1r Batx, 5 unitats de 2n BATX, més els cicles formatius, les hores de PMAR, la FPB i les classes del pla ÈXIT.

Els primers d'ESO desdoblen. La selecció de cursos es fa atenent l'antiguetat però procurem consensuar les preferències de tots.

El Departament estableix la reunió de Departament els dimarts a les 16h

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA RESPECTIVA VINCULATS AMB LA MATÈRIA.

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats que els permetran:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en valencià i en castellà, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seues literatures.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- j) Valorar la diversitat de cultures i societats i desenvolupar actituds de respecte envers la seua llengua, tradicions, costums, així com el patrimoni artístic i cultural.
- k) Conèixer, valorar i respectar la cultura de la qual formen part la Comunitat Valenciana, així com la seua història i el seu patrimoni artístic i cultural.
- l) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

Els objectius de l'assignatura de valencià: llengua i literatura per aquest curs són:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per a participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'entesa i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
2. Aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en castellà i en valencià per a comunicar-se amb els altres, per a aprendre (en la recerca i l'elaboració d'informació i en la transformació dels coneixements), per a expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Aconseguir la competència en castellà i valencià com a vehicles de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió i per a la seua participació en les creacions culturals a fi que siga possible que, al final de l'educació secundària obligatòria, s'utilitzen normalment i correctament les dues llengües oficials.
4. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per a obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per a participar en la vida social.
5. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment o per escrit, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, i adoptar una actitud respectuosa i de cooperació.
6. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural, valorar la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
7. Comprendre, interpretar i valorar textos orals i escrits de diferents àmbits, tot tenint en compte finalitats i situacions en què es produeixen i els elements verbals i no verbals que intervenen en la seua recepció.
8. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, i valorar el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
9. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per a comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
10. Conèixer la realitat plurilingüe de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural i personal.
11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
12. Buscar, consultar, citar i aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos, tant de fragments com d'obres completes i d'altres fonts d'informació per a adoptar una visió personal i crítica.
13. Utilitzar tant les fonts impreses com les digitals per a obtenir, seleccionar i transmetre informació i per tal de produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.
14. Reflexionar, reconèixer i analitzar els diferents nivells de la llengua (fonològic, ortogràfic, morfològic, sintàctic, lexicosemàntic i textual) i els elements que hi pertanyen per a la producció, recepció i autocorrecció de textos.
15. Identificar la intenció comunicativa dels missatges orals i escrits, assenyalar els mecanismes de relació i estructura dins el text i entre el text i el seu context a fi de desenvolupar lectures crítiques dels missatges que hi apareixen.
16. Valorar la importància d'utilitzar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.

17. Promoure la capacitat de reflexió sobre la unitat del fet artístic i les relacions que s'establixen entre la literatura i la resta de disciplines artístiques (cinema, pintura, música...).
18. Comprendre els textos representatius de la literatura en valencià des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, reconéixer i valorar la seua intencionalitat, la relació amb el context sociocultural i les convencions dels gèneres com a part del patrimoni comú.
19. Aplicar tècniques i estratègies (resum, esquema, mapa conceptual, esborrany...) per a afavorir l'aprenentatge i optimitzar l'estudi.

3. COMPETÈNCIES

<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Cura de l'entorn mediambiental i dels éssers vius	- Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa. - Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible. - Respectar i preservar la vida dels éssers vius de l'entorn immediat. - Prendre consciència dels canvis produïts per l'home en l'entorn natural i les repercussions que comporten per a la vida futura.
Vida saludable		- Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic. - Generar criteris personals sobre la relació entre la visió social de l'estètica del cos humà i l'atenció saludable d'aquest.
La ciència en el dia a dia		- Reconéixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia. - Aplicar mètodes d'anàlisi rigorosos per tal de millorar la comprensió de la realitat de l'entorn en distints àmbits (biològic, geològic, físic, químic, tecnològic, geogràfic...). - Manejar els coneixement sobre ciència i tecnologia per a solucionar problemes, comprendre què passa al nostre voltant i respondre preguntes.
		- Conéixer i usar els elements matemàtics

Maneig d'elements matemàtics		bàsics: operacions, magnituds, percentatges, proporcions, formes geomètriques, criteris de mesurament i codificació numèrica, etc. - Comprendre i interpretar la informació presentada en format gràfic. - Expressar-se amb propietat en el llenguatge matemàtic.
Raonament lògic i resolució de problemes		- Organitzar la informació emprant procediments matemàtics. - Resoldre problemes seleccionant les dades i les estratègies apropiades. - Aplicar estratègies de resolució de problemes a situacions de la vida quotidiana.
<i>Comunicació lingüística</i>	Comprensió: oral i escrita	- Comprendre el sentit dels textos escrits i els orals. - Mantenir una actitud favorable cap a la lectura.
Expressió: oral i escrita		- Expressar-se oralment amb correcció, adequació i coherència. - Usar el vocabulari, les estructures lingüístiques i les normes ortogràfiques i gramaticals adequades per a elaborar textos escrits i orals. - Elaborar diferents tipus de textos de manera creativa i amb sentit literari.
Normes de comunicació		- Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: mantenir el torn de paraula, escoltar atentament l'interlocutor... - Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres, en les diverses situacions comunicatives.
Comunicació en altres llengües		- Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un ús millor. - Mantenir converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos. - Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació. - Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.
<i>Competència digital</i>	<i>Tecnologies de la informació</i>	- Emprar fonts diferents per a buscar informació. - Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.

<i>Competència digital</i>	Tecnologies de la informació	- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
Comunicació audiovisual		- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa. - Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
Ús de ferramentes digitals		- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement. - Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària. - Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.
<i>Consciència i expressions culturals</i>	Respecte per les manifestacions culturals pròpies i alienes	- Mostrar respecte pel patrimoni cultural mundial en els diferents vessants (artístic i literari, etnogràfic, científicotècnic...), i per les persones que han contribuït a desenvolupar-los. - Valorar la interculturalitat com a font de riquesa personal i cultural. - Appreciar els valors culturals del patrimoni natural i de l'evolució del pensament científic.
Expressió cultural i artística		- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics. - Appreciar la bellesa de les expressions artístiques i de les manifestacions de creativitat i gust per l'estètica en l'àmbit quotidià. - Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Educació cívica i constitucional	- Conèixer les activitats humanes, adquirir una idea de la realitat històrica a partir de fonts diverses, i identificar les implicacions que té viure en un Estat social i democràtic de dret confirmat per una constitució.

		- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
Relació amb els altres		- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes. - Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits. - Reconéixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.
Compromís social		- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors. - Concebre una escala de valors pròpia i actuar-hi amb conformitat. - Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i potencialitats. - Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Autonomia personal	- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleeses pròpies. - Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte. - Ser constant en el treball superant les dificultats. - Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
Lideratge		- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps. - Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir objectius. - Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.
Creativitat		- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema. - Configurar una visió de futur realista i ambiciosa. - Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.
		- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius. - Mostrar iniciativa personal per iniciar o

Emprenedoria		promoure accions noves. - Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes. - Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.
<i>Aprendre a aprendre</i>	Perfil d'aprenent	- Identificar potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives... - Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge. - Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
Ferramentes per a estimular el pensament		- Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent... - Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
Planificació i avaluació de l'aprenentatge		- Planificar els recursos necessaris i els passos que s'han de fer en el procés d'aprenentatge. - Seguir els passos establits i prendre decisions sobre els passos següents en funció dels resultats intermedis. - Avaluar la consecució d'objectius d'aprenentatge. - Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

En la descripció del model competencial, incloem el marc de descriptors competencials ja que suposen una reflexió i reconfiguració dels continguts des d'una perspectiva d'aplicació que permet l'entrenament de les mateixes. Les competències no s'estudien ni s'ensenyen; s'entrenen. Hem de generar tasques d'aprenentatge on els alumnes les apliquen al coneixement mitjançant metodologies d'aula actives.

Abordar cada competència de manera global en cada unitat didàctica és inabastable per la qual cosa cada una es trenca en indicadors, grans pilars que permeten descriure-la d'una manera més precisa. Podem trobar entre 3 i 6 indicadors per competència.

L'indicador continua sent encara massa general. Per això el trenquem en allò que hem anomenat descriptors de la competència, que "descriuen" l'alumne o l'alumna competent en aquest àmbit. Per cada indicador trobarem entre 3 i 6 descriptors redactats en infinitiu.

En cada unitat didàctica concretarem el descriptor en acompliments competencials redactats en tercera persona de present indicatiu. L'acompliment serà l'aspecte concret de la competència que podrem entrenar i avaluar de manera explícita en la unitat, serà concret i

objectivable i haurà de marcar què hem d'entrenar i observar en les activitats dissenyades.

Per al seu desenvolupament partim d'un marc de descriptors competencials definit per al projecte i aplicable a tota assignatura i curs.

Respectant el tractament específic en algunes àrees, els elements transversals, com ara la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional es treballaran des de totes les àrees possibilitant i fomentant que el procés d'ensenyament-aprenentatge dels alumnes siga el més complet possible.

D'altra banda, el desenvolupament de valors presents també en totes les àrees ajudarà perquè els nostres alumnes aprenguen a desenvolupar-se des d'uns determinats valors que construïsquen una societat ben consolidada en la qual tots puguem viure.

La diversitat d'alumnes amb estils d'aprenentatge diferent, ens durà a treballar des de les diferents potencialitats que tenen, basant-nos sempre en les seues fortaleces per a poder donar resposta a les seues necessitats.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura incidirem en l'entrenament de totes les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a l'àrea.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

Des de l'àrea de Valencià: llengua i literatura es poden desenvolupar alguns aspectes d'aquesta competència en concret l'entrenament del raonament lògic i la cura de l'entorn ambiental. La utilització del mètode científic per a millorar la comprensió de continguts es també una eina que es pot manejar en la matèria.

Els descriptors que treballarem fonamentalment seran:

- Prendre consciència dels canvis produïts per l'ésser humà en l'entorn natural i les repercussions per a la vida futura.
- Manejar els coneixements sobre ciència i tecnologia per a solucionar problemes, comprendre el que ocorre al nostre voltant i respondre preguntes.
- Aplicar estratègies de resolució de problemes a situacions de la vida quotidiana.

Comunicació lingüística

La competència en comunicació lingüística s'entrena de forma explícita en el propi àmbit curricular, per tant, podríem incloure qualsevol dels descriptors d'aquesta competència, encara que voldríem destacar alguns aspectes més competencials que afavorisquen la transversalitat d'aquests.

Els descriptors que prioritzarem seran:

- Mantindre una actitud favorable cap a la lectura.
- Expressar-se oralment amb correcció, adequació i coherència.
- Utilitzar el vocabulari adequat, les estructures lingüístiques i les normes ortogràfiques i gramaticals per a elaborar textos escrits i orals.
- Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres en les diverses situacions comunicatives.
- Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un ús millor.
- Mantindre converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos.

- Utilitzar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació.
- Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o en assignatures diverses.

Competència digital

L'àrea de Valencià: llengua i literatura ha de contribuir a l'entrenament de la competència digital, tan rellevant i necessària en el context actual. La comunicació digital, suposa una forma de comunicació que s'entrenarà dins d'aquesta àrea de forma sistemàtica. El desenvolupament de processos comunicatius eficaços en què s'utilitzen els continguts propis de l'assignatura és pilar fonamental per al desenvolupament de la competència digital en els alumnes.

Per això, en aquesta àrea, treballarem els següents descriptors de la competència:

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.
- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
- Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Manejar ferramentes digitals per la construcció de coneixement.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

Consciència i expressions culturals

L'expressió de la llengua i el coneixement de diverses expressions culturals a través de la literatura facilita des de l'àrea el desenvolupament d'aquesta competència. Verbalitzar l'expressió d'emocions i sentiments i poder descriure i apreciar manifestacions artístiques comporta un coneixement més profund i una estima per les diferents expressions artístiques, per tant, la llengua és la forma en la que trobem el plaer i la comprensió.

En aquesta àrea, treballarem els següents descriptors:

- Mostrar respecte pel patrimoni cultural mundial en els diferents vessants (artístic, literari, etnogràfic, científicotècnic...), i per les persones que han contribuït a desenvolupar-los.
- Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics.
- Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i les manifestacions de creativitat i gust per la estètica a l'àmbit quotidià.
- Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.

Competències socials i cíviques

Treballar amb altres, descobrir les diferències i establir normes per a la convivència afavorix el desenvolupament de competències socials i cíviques. Des de l'ús de la llengua per a consensuar, establir i seguir normes de funcionament fins al seguiment de les normes de comunicació es pot entrenar en l'àrea de Valencià llengua i literatura el desenvolupament d'aquesta competència.

Per aquesta raó, entrenarem els següents descriptors:

- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits.
- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball

per a la resolució de conflictes.

- Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i idees.
- Concebre una escala de valors pròpia i actuar conforme a aquesta.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

El desenvolupament del sentit crític d'iniciativa i esperit emprenedor és de vital importància en qualsevol context educatiu perquè afavorisca l'autonomia dels alumnes i el desenvolupament d'habilitats personals per a emprendre accions innovadores en contextos acadèmics que després es podran extrapolar a situacions vitals. En el propi estudi de l'assignatura l'alumne ha de reconèixer els seus recursos i desenvolupar hàbits que puguin permetre superar dificultats en el treball i en la consecució de metes establides.

Els descriptors que entrenarem són:

- Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.
- Ser constant en el treball superant les dificultats.
- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.
- Trobar possibilitats en l'entorn que altres no aprecien.
- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques.

Aprendre a aprendre

La competència de aprendre a aprendre es pot desenvolupar en l'àrea afavorint tasques que permeten l'autoconeixement de l'estudiant com a aprenent per a la millora dels seus processos d'aprenentatge. En aquest sentit, l'àrea de Valencià llengua i literatura es presta de forma favorable a realitzar processos metacognitius i d'adquisició de estratègies i estructures d'aprenentatge extrapolables a altres àrees i contextos.

Treballarem els següents descriptors de forma prioritària:

- Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
- Identificar potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives...
- Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
- Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge.
- Avaluar la consecució d'objectius d'aprenentatge.

4.CONTINGUTS

Bloc 1: Escoltar i parlar

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

- Gèneres dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis, dels mitjans de comunicació social (col·loquis, debats d'opinió, taules redones, entrevistes, etc.).
- Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.
- Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.
- Assumpció de distints rols en equips de treball.
- Adequació dels usos formals i informals al context.

- Valoració de la conversa com a ferramenta de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.
- Creació del pensament de perspectiva. Foment de la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.
- Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatius.
- Característiques dels textos orals argumentatius.
- Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos expositius i argumentatius.
- Ús de les tècniques de memorització i retenció de la informació: esquemes, resums i comentaris personals.
- Utilització autònoma de diccionaris impresos i de manera guiada d'altres fonts d'informació.
- Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en la producció oral de textos expositius i argumentatius.
- Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
- Utilització de guies i gravacions.
- Selecció raonada dels productes que s'incloguen en el *portfolio*.
- Coneixement dels estudis i professions vinculats als coneixements de l'àrea.
- Autoconeixement d'aptituds i interessos. Procés estructurat de presa de decisions.

Continguts específics

- Estudi, anàlisi i pràctica del debat: estructura habitual i moderador, tema, arguments, posicions inicials i finals, etc.
- Estudi i aplicació dels procediments lingüístics de l'argumentació: tipus d'arguments, la refutació, la modalització, la reformulació, emfatització, etc.
- Participació en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social, especialment dels gèneres periodístics (col·loquis, debats d'opinió, taules redones, entrevistes, activitats de relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, etc.).
- Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.
- Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les pròpies opinions, en la identificació dels estats d'ànim, etc.
- Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).
- Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació, mirada, to, dicció, espai, etc.
- Utilització de l'estàndard i d'un llenguatge no discriminatori.
- Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals argumentatius (debats, col·loquis, tertúlies, taules redones, etc.).
- Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirada, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).
- Aplicació de les estratègies de comprensió oral en els textos argumentatius (activació de coneixements previs, anticipació; manteniment de l'atenció, confirmació o rebuig d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.).
- Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.
- Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral en textos expositius i argumentatius: ordre, claredat i rigor en l'exposició, riquesa expressiva, tipus d'arguments, recursos d'emfatització, etc., prestant atenció a les interferències lingüístiques.
- Detecció d'incoherències, repeticions de connectors, etc. Estudi i aplicació de l'estàndard oral formal.
- Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i

paralingüístics (gestos, moviments, mirada, gestió de temps, espai, prosòdia i elocució).

- Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fonts variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés).

Criteris d'avaluació.

- BL1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius reals o dramatitzats de l'àmbit acadèmic i social sobre temes de l'actualitat pròxims als seus interessos, aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada, prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat, utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.
- BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.
- BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, i utilitzant de manera autònoma les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a formar-se una opinió pròpia.
- BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos formals dels àmbits acadèmic i social de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.
- BL1.5. Avaluar, amb la supervisió del professorat i la utilització de guies i enregistraments, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.
- BL1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu, analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al desenvolupament i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

Estàndards d'aprenentatge avaluables.

- BL1.1.1. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos.
- BL1.1.2. Participa en intercanvis comunicatius utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i els estratègies d'interacció oral.
- BL1.1.3. Participa en intercanvis comunicatius aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada.
- BL1.1.4. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.

BL1.2.1. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.

BL1.2.2. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes donant suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions.

BL1.2.3 Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL1.3.1. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis de l'àmbit personal, acadèmic i social per a formar-se una opinió pròpia.

BL1.3.2. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals

BL1.3.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents utilitzant de manera autònoma les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.

BL1.4.1. Produïx, de forma oral, textos breus de diferents tipologies, dels àmbits personal, acadèmic i social, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

BL1.4.2. Produïx, de forma oral, textos breus utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat.

BL1.4.3. Produïx, de forma oral, textos breus aplicant les propietats textuais.

BL1.4.4. Produïx, de forma oral, textos breus amb riquesa lèxica.

BL1.5.1. Avalua, amb supervisió i ajuda, les produccions orals, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.

BL1.6.1. Busca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.

BL1.6.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.

BL1.6.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

Bloc 2: Llegir i escriure

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

- Característiques bàsiques dels textos argumentatius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.
- Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal com a organitzador del pensament que facilita l'aprenentatge.
- Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el *portfolio*.
- Ús de tècniques de síntesi de la informació: mapa conceptual i resum de textos expositius.
- Actuació eficaç en equips de treball: gestionar el temps, sentir-se motivat pels objectius compartits, intercanviar materials, assumir compromisos individuals, usar estratègies de supervisió i resolució de problemes, realitzar observacions i avaluacions del procés i del resultat, comunicar-se amb confiança, etc.

- Recerca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, en llengües diverses, i utilització de procediments per a la citació bibliogràfica.
- Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació.
- Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi, per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans d'aprenentatge i de desenvolupament del sentit crític i de la creativitat.
- Valoració de l'error com a oportunitat. Autoconeixement.
- Valoració de fortaleces i debilitats.
- Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació.
- Superació d'obstacles i fracassos.
- Mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat.
- Utilització del pensament alternatiu.
- Desenvolupament del sentit crític.
- Ús de ferramentes digitals de recerca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i visualització.
- Aplicació d'estratègies de filtratge en la recerca de la informació. Emmagatzematge de la informació digital en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.
- Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la recerca i el contrast d'informació.
- Organització de la informació seguint diferents criteris. Disseny de presentacions multimèdia.
- Escalat, rotació i retallada d'imatges.
- Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació.
- Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.
- Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge.
- Ús de servicis de la web social com ara blogs, wikis, fòrums, etc.
- Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.
- Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'aquest.

Continguts específics

- Aplicació dels coneixements sobre les característiques bàsiques dels textos argumentatius a la comprensió, interpretació i anàlisi d'aquests: anàlisi de la situació comunicativa; identificació de la tipologia textual; identificació o generació de la tesi, els arguments i l'organització del contingut; localització o deducció d'informació explícita i implícita; identificació de punts de vista i distinció entre informació i opinió; anàlisi dels mecanismes gramaticals (modalització, etc.), de les relacions lèxiques i dels recursos expressius (paradoxa, hipèrbaton, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal, etc.
- Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).
- Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i

mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

- Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.
- Ús d'estratègies de textualització o escriptura com a part del procés de producció escrita, amb la supervisió del professorat: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure. Creació de textos escrits de caràcter argumentatiu, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (paradoxa, hipèrbaton, etc.) i recursos del llenguatge no verbal (gràfics, etc.), i utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació de manera reflexiva i dialogada.
- Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos argumentatius. Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos argumentatius: expressar com es vol que siga el text; generar idees i informacions (pròpies i de fonts documentals), ordenar la informació en paràgrafs amb tècniques diverses (mapes conceptuals, etc.), fer plans d'escriptura de manera guiada.
- Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou.
- Ús de processadors de textos en l'escriptura: format de paràgraf; encapçalament, peu, notes, numeració; inserció de gràfics, etc.
- Avaluació de les produccions pròpies o alienes com a part del procés d'escriptura, amb la supervisió del professorat, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos.
- Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.
- Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.
- Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
- Planificació i realització, de manera reflexiva i dialogada, de projectes de treball individuals i en equip, sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o sobre temes socials, científics, culturals i literaris motivadors per a l'alumnat seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), recerca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte).
- Utilització, amb la supervisió del professorat, de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts; presentar el treball.
- Reflexió, a través de l'escriptura d'un diari, sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball. Realització, formatat senzill i impressió de documents de text. Construcció d'un producte o d'una meta col·lectiu compartint informació i recursos.

Criteris d'avaluació

BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de forma autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic, utilitzant les

estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com suport a les tasques d'aprenentatge.

BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de forma autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), aplicant les estratègies del procés d'escriptura, utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL2.3. Avaluar i revisar, amb la supervisió del professorat, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.

BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits expositius i argumentatius, utilitzant mapes conceptuals i resums, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.

BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques i projectes de treball individuals o col·lectius, de forma reflexiva i dialogada, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics, culturals, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter expositiu o argumentatiu, contrastant les fonts d'informació, detallant les referències bibliogràfiques; fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats, avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final i comunicar de forma personal els resultats obtinguts.

BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics, culturals, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable.

BL2.7. Realitzar de forma eficaç tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient es les seues fortaleces i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament i actuar amb flexibilitat buscant solucions alternatives.

Estàndards d'aprenentatge avaluable.

BL2.1.1. Interpreta textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses per a construir el significat global del text i com suport a les tasques d'aprenentatge.

BL2.1.2. Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic.

BL2.1.3. Interpreta textos escrits utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura.

BL2.2.1. Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.

- BL2.2.2. Escriu, amb adequació, coherència i cohesió pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.3. Escriu amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.4. Escriu amb correcció lèxica pròpia del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.5. Escriu textos utilitzant un llenguatge no discriminatori.
- BL2.3.1. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés de revisió de l'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu.
- BL2.3.2. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés de revisió de l'escriptura, identificant els errors de correcció (ortogràfica o gramatical) del nivell educatiu.
- BL2.3.3. En el procés de revisió de textos escrits, resol els dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.
- BL2.4.1. Sintetitza, utilitzant els procediments de síntesi adequats al nivell educatiu i a la tipologia textual, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades, textos orals i escrits expositius i argumentatius per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.
- BL2.4.2. Elabora un text coherent i cohesionat que no reproduïx literalment parts del text original ni inclou interpretacions personals.
- BL2.5.1. Realitza amb autonomia, sentit crític i originalitat projectes de treball de caràcter expositiu o argumentatiu, individuals o en equips cooperatius, sobre temes del currículum, seguint les fases del procés d'elaboració (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).
- BL2.5.2. Contrasta la validesa de les fonts d'informació que utilitza en projectes de treball i detalla les referències bibliogràfiques;
- BL2.5.3. Fa una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, l'adapta a canvis i imprevistos i transforma les dificultats en possibilitats.
- BL2.5.4. Avalua amb ajuda de guies, el procés i el producte final, i comunica de forma personal els resultats obtinguts.
- BL2.6.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de forma contrastada, la registra en paper de forma acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i servicis de la xarxa.
- BL2.6.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals i utilitzant les eines de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge.
- BL2.6.3. Realitza projectes de treball i crea continguts digitals (documents de text i presentacions multimèdia) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori aplicant els

diferents tipus de llicències.

BL2.6.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals, preveu i denuncia males pràctiques com el ciberassetjament i en protegeix els altres.

BL2.7.1. Té iniciativa per a proposar i emprendre accions que contribuïsquen a realitzar, amb supervisió, de forma eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.

BL2.7.2. Reconeix, amb supervisió, les seues fortaleces, les utilitza adequadament, identifica les seues debilitats i s'esforça per superar-les.

BL2.7.3. Manté, amb supervisió, la curiositat i l'interés durant tot el procés de realització de tasques o projectes.

BL2.7.4. Actua amb flexibilitat davant d'obstacles i dificultats i busca, amb supervisió, solucions.

Bloc 3: Coneixement de la llenguatge

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

- Ús del parèntesi, dels claudàtors, de la ratlla i de les cometes.
- Ús de la cursiva.
- Anàlisi morfosintàctica del subjecte agent, pacient i causa.
- Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, del complement de règim i del complement agent.
- Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives actives (transitives –reflexives i recíproques– i intransitives), i passives; i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals).
- Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos argumentatius.
- Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives dels textos argumentatius fonamentalment, i de la progressió temàtica; identificació d'idees principals i secundàries; resum, destacant la tesi explícita o implícita defensa per l'autor i els arguments utilitzats; justificació de la progressió temàtica i de l'estructura, en funció de la intenció comunicativa.
- Els orígens històrics de les llengües d'Espanya.
- Reconeixement de les varietats geogràfiques de la llengua i dels trets diferencials bàsics.

Continguts específics

- Els pronoms: reflexius i recíprocs.
- Combinació de pronoms enclítics i proclítics.
- El verb. Tipus (verbs transitius i intransitius, pronominals i preposicionals).
- Les locucions i perífrasis verbals.
- Valors del present.
- Establiment del plural de noms propis, d'abreviatures, sigles i acrònims.
- Incorreccions en formes de verbs impersonals.
- L'escriptura d'abreviatures i sigles.
- Ortografia de veus d'altres llengües.
- Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures.
- Significat de neologismes i de préstecs lèxics atenent l'origen i procedència (veus ameríndies, basquismes, castellanismes, galleguismes, altres llengües.) i la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, calcs semàntics).
- El canvi semàntic. Causes i mecanismes (metàfora, metonímia).

- Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) entre les paraules.
- Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais d'explicació, causals, consecutius, condicional, etc.), mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques i relacions semàntiques (sinonímia; antonímia; hiponímia; hiperonímia; substitució lèxica per metàfores, metonímies, eufemismes, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (repetició de construccions sintàctiques, dixi espacial i temporal, anàfores i catàfores, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.
- Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social, impersonalització, verbs modals, adjectius qualificatius i lèxic connotatiu, quantificació, grau de certesa, modalitat oracional, figures literàries valoratives –hipèrboles, ironia–, variació del registre, etc.) i de l'ús d'un llenguatge no discriminatori, en funció dels elements de la situació comunicativa.

Criteris d'avaluació

- BL3.1. Identificar les diferents categories gramaticals que componen un text, establint la concordança entre aquestes, classificar-les, analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs, i utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i creació de textos argumentatius.
- BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
- BL3.3. Identificar els diferents procediments de creació del lèxic, propis del nivell, distingint entre els morfològics, els préstecs d'altres llengües, així com sigles, acrònims i abreviatures, per a enriquir el vocabulari.
- BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (metàfora, metonímia) per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge; així com reconèixer les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) que s'establixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text.
- BL3.5. Analitzar morfosintàcticament l'oració simple, i classificar-la segons la naturalesa del predicat (oracions atributives, predicatives, actives, transitives, reflexives, recíproques, intransitives, passives, perifràstiques, reflexes i mitjanes) per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb més correcció i propietat.
- BL3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos argumentatius i justificar si complixen les propietats textuais adequades al nivell, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.
- BL3.7. Explicar els orígens històrics de les llengües d'Espanya i reconèixer les seues varietats geogràfiques, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa cap a la diversitat de la llengua i un entorn plurilingüe i pluricultural.

Estàndards d'aprenentatge avaluable.

- BL3.1.1. Identificar les diferents categories gramaticals que componen un text narratiu, descriptiu, instructiu, expositiu i argumentatiu; establir la concordança entre aquestes i les classifica.
- BL3.1.2. Identificar les diferents categories gramaticals les analitza morfològicament i reconeix el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs.
- BL3.1.3. Crea i revisa textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius

utilitzant correctament les categories gramaticals.

BL3.2.1. Crea i revisa textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.

BL3.3.1. Identifica els diferents procediments de creació del lèxic, propis del nivell, per a enriquir el vocabulari.

BL3.4.1. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, i identifica els seus mecanismes per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge

BL3.4.2. Reconéix les relacions d'igualtat-semblança i d'inclusió que s'establixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text.

BL3.5.1. Identifica l'estructura de l'oració simple: subjecte, predicat i complements del verb, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb més correcció i propietat.

BL3.5.2. Analitza morfosintàcticament l'oració simple i la classifica segons la naturalesa del predicat per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb més correcció i propietat.

BL3.6.1. Reconeix els elements de la comunicació que intervenen en textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius.

BL3.6.2. Justifica si els textos complixen les propietats textuais pròpies del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.

BL3.7.1. Reconeix les diferents llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Espanya i d'Europa.

BL3.7.2. Explica els trets de les llengües d'Espanya i d'Europa i n'establix la distribució geogràfica en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.

BL3.7.3. Explica els orígens històrics de les llengües d'Espanya i en reconeix les varietats geogràfiques en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.

Bloc 4: Educació literària

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

- Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.
- Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, pública, virtual).
- Coneixement i respecte de les normes de funcionament, i consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Continguts específics

- Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.
- Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres

àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.).

- Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.
- Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.
- Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cine, la ràdio i la televisió.
- Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.
- Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.
- Creació d'un *portfolio* de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir de ferramentes web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).
- Foment de l'hàbit lector per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.).
- Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cine, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: l'home en la naturalesa, el cant a la bellesa, el goig de viure, el temps fugitiu, estereotips femenins. Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres, amb especial dedicació als relacionats amb la història de la cultura des de l'edat mitjana fins al segle XVIII.
- Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades. Introducció a la literatura de l'edat mitjana al Segle d'Or a partir dels textos d'autoria masculina i femenina.
- Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Temes: l'home en la naturalesa, el cant a la bellesa, el goig de viure, el temps fugitiu, estereotips femenins, etc. Tòpics: *locus amoenus*, *descriptio puellae*, *carpe diem*, *tempus fugit*, *ubi sunt?*, etc. La literatura medieval. Característiques generals. La lírica. La poesia trobadoresca. Les quatre grans cròniques. El teatre. El Misteri d'Elx. El Segle d'Or. Característiques generals. La lírica. Ausiàs Marc. La literatura religiosa i moralitzadora. La prosa humanista. La novel·la. Tirant lo Blanc. La poesia satírica. La valenciana prosa. La literatura de l'edat moderna. Renaixement, manierisme i barroc. Joan de Timoneda, Joaquim Aierdi i Lluís Galiana.
- Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers.
- La narració en prosa i en vers.
- La lírica i els recursos mètrics en vers.
- El teatre en prosa i en vers.
- La literatura d'idees: aforismes i assaig.
- Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equívoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.).

Criteris d'avaluació

- BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, i aplicant-hi, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals.
- BL4.2. Elaborar un dossier d'aprenentatge, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de forma reflexiva i crítica.
- BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres,

personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle xviii, en creacions de diferent naturalesa.

BL4.4. Analitzar un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació de judicis personals.

Estàndards d'aprenentatge avaluables.

BL4.1.1. Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, i aplicant-hi, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals.

BL4.2.1. Elabora un dossier d'aprenentatge, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures pròximes als interessos de l'alumnat, adequades al nivell, de forma reflexiva i crítica.

BL4.3.1. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, i analitzar i comparar obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle xviii, en creacions de diferent naturalesa.

BL4.4.1. Analitza un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura.

BL4.4.2. Identifica els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere dels textos de l'edat mitjana al segle xviii analitzats.

BL4.4.3. Realitza un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes de l'anàlisi de textos literaris de l'edat mitjana al segle xviii, per mitjà de la formulació de judicis personals.

5.UNITATS DIDÀCTIQUES

a) Organització de les unitats didàctiques

Unitat 1: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior,		

presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius.

Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text.

Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes

Lectura

formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora.

- Lectura del text: *Amb el cor a la mà.*
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar frases fetes.
- Estructura d'un conte. Identificar plantejament, nus i desenllaç.
- Identificar sinònims.
- Exposar un argument.
- Escriptura d'un conte.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència socials i cíviques

	Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual i d'una ullada ràpida a algunes parts del text; identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular; controlar la coherència interna del text; formular inferències i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense. Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes; extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
	BL.3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, complement de règim i complement agent. BL.3. Classificació de	• Les categories gramaticals. • Mots variables i invariables. • El temps, el gènere, la persona, el nombre i el mode de les paraules variables. • Tipus de paraules variables: substantius, determinants, pronoms, adjectius i verbs. • Tipus de paraules invariables: adverbis,

Morfosintaxi	l'oració simple segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives actives (transitives –reflexives i recíproques– i intransitives), i passives; i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals).	conjuncions, preposicions i interjeccions. • Els sintagmes: sintagma nominal, complement nominal, sintagma adjectival, sintagma verbal, sintagma adverbial i sintagma preposicional. • L'oració: subjecte i predicat. • Tipus d'oracions: copulatives, transitives i intransitives.

Unitat 1: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades.
BL.3. Comprendre què són les categories gramaticals i ser capaç de transformar-les en un text.	Defineix amb dubtes les diferents categories i només és capaç de fer canvis puntuals en frases senzilles.	Defineix les diferents categories i és capaç d'aplicar alguns canvis en diferents tipus de textos.	Defineix amb claredat les diferents categories i les identifica i transforma en qualsevol tipus de text.
BL.3. Definir i identificar els diferents tipus de paraules en textos.	És capaç d'identificar la meitat o més de les paraules d'un text.	És capaç d'identificar la majoria de paraules d'un text.	És capaç d'identificar pràcticament totes les paraules d'un text.
BL.3. Identificar el sintagma nominal i verbal en frases i textos i els seus complements.	Té problemes per a identificar el sintagma nominal i verbal. Puntualment és capaç de relacionar els nuclis dels sintagmes amb els seus complements.	Identifica el sintagma nominal i verbal a frases i textos. Té dubtes per a relacionar els seus nuclis amb els complements.	Identifica els sintagma nominal i verbal a frases i textos. Relaciona els seus nuclis amb els complements que l'acompanyen, entenent la seua funció.

Unitat 2: Continguts

ESTRUCTURA	CONTINGUTS DEL CURRÍCULUM OFICIAL	CONTINGUTS DEL LLIBRE	COMPETÈNCIES DE LA UNITAT
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves).		

Lectura

formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuals, contextuals i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.)

- Lectura del text *La variació diafàsica o funcional: els registres lingüístics*.
- Lectura del text *Penja els guants, Butxana!*
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Exposar diferent tipus de situacions on s'usa el registre formal i informal.
- Escriure un plantejament i un desenllaç d'un text proposat.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competència social i cívica

	descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius.		
Lèxic i ortografia	BL.3. Ús del parèntesi, dels claudàtors, de la ratlla i de les cometes. BL.3. Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures.	• Formació de paraules: derivació. • Definició. Família lèxica. • Prefixos gramaticals i lèxics. • Suffixos gramaticals i lèxics. • Formació de paraules: composició. • Tipus i categories de composicions. • L'ús del guionet en els mots compostos. • El sistema vocàlic: Posició tònica i posició àtona. • Dígrafs, diftongs i hiats.	

Unitat 2: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Identificar les diferents situacions comunicatives i els trets distintius de cada registre.	Identifica amb dificultats tots els elements dels diferents tipus de registre i en produir	Identifica tots els elements dels diferents tipus de registre. És capaç d'elaborar actes comunicatius	Identifica tots els elements dels diferents tipus de registre sense cap tipus de dificultat. És capaç d'elaborar actes comunicatius

cada registre.	registre i en produeix exemples bàsics.	adaptats a cada tipus de registre seguint un model.	diversificats atenent al tipus de registre propi del context en què es dona.
BL.3. Reconéixer i usar els procediments de formació de paraules propis de la composició i la derivació.	Reconeix amb dificultats els sufixos i prefixos d'una mateixa família lèxica. Coneix els criteris i tipus de composició de paraules però dubta a l'hora d'aplicar-los.	Reconeix sense dificultats quasi tots els sufixos i prefixos d'una mateixa família lèxica. Coneix els criteris i tipus de composició de paraules i sap elaborar-ne exemples senzills.	Reconeix sense dificultats els sufixos i prefixos d'una mateixa família lèxica. Coneix els criteris per a elaborar paraules mitjançant la composició i els aplica amb pocs dubtes.
BL.3. Reconéixer tots els tipus de grafies i la seua correspondència amb els sons. Saber distingir i pronunciar totes les vocals.	Reconeix amb dificultats totes les grafies i les relaciona amb els seus sons amb dubtes. Li costa pronunciar i distingir les vocals obertes de les tancades.	Reconeix totes les grafies i les relaciona amb els seus sons, amb algunes errades. Sap identificar les vocals obertes, tot i que li costa pronunciar-les.	Reconeix totes les grafies i les relaciona amb els seus sons. Sap identificar i pronunciar totes les vocals.
BL.3. Identificar i aplicar a la separació sil·làbica els usos dels diftongs, hiats i dígrafs.	És capaç d'identificar i aplicar els usos dels diftongs, hiats i dígrafs amb molts dubtes.	És capaç d'identificar i aplicar els usos dels diftongs, hiats i dígrafs a la majoria de paraules.	És capaç d'identificar i aplicar els usos dels diftongs, hiats i dígrafs.
BL.3. Reconéixer tots els tipus de grafies i la seua correspondència amb els sons. Saber distingir i pronunciar totes les vocals.	Reconeix amb dificultats totes les grafies i les relaciona amb els seus sons amb dubtes. Li costa pronunciar i distingir les vocals obertes de les tancades.	Reconeix totes les grafies i les relaciona amb els seus sons, amb algunes errades. Sap identificar les vocals obertes, tot i que li costa pronunciar-les.	Reconeix totes les grafies i les relaciona amb els seus sons. Sap identificar i pronunciar totes les vocals.

Unitat 3: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol,		

Lectura

subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais;

- Lectura del text *La rebel·lió dels animals*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: enunciats veritables i falsos.
- Comprensió del text: idees principals.
- Buscar mots a partir de definicions.
- Trobar sinònims a paraules proposades.
- Elaborar un argument en relació amb un tema proposat.
- Pensar i escriure un discurs argumentatiu antagònic.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.		
Comunicació	BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius. BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.	• Tipus de text: el text narratiu. El tema. • L'estructura: plantejament, nuc i desenllaç. • Tipus de personatges: principals, protagonistes, antagonistes i secundaris. • El narrador: extern i intern. • El temps: lineal o discontinu. • L'espai. • Els gèneres: conte, rondalla, faula, llegenda i novel·la.	

Unitat 3: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Interpretar textos escrits de tipologia social a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic.	Identifica els elements bàsics del text narratiu i els descriu amb algunes incorreccions.	Identifica els elements del text narratiu i els descriu amb seguretat.	Identifica i classifica els elements del text narratiu i els aplica a les produccions pròpies.
BL.2. Distingir els tipus de narrador i la seua funció en el desenvolupament de l'acció narrativa.	Identifica els diferents tipus de narrador en textos senzills i és capaç de reproduir l'estil amb l'ajuda d'un model.	Identifica els diferents tipus de narrador en qualsevol text i utilitza els diferents estils de manera molt autònoma.	Identifica els diferents tipus de narrador i la intenció de cada estil i els aplica de manera creativa a les seues produccions pròpies.
			Distingeix entre personatges

BL.2. Descriure els tipus de personatges d'un text i saber construir cada tipologia per a enriquir un text.	Distingeix entre personatges principals, secundaris i antagonics i els construeix de manera bàsica en el propi text.	Distingeix entre personatges principals, secundaris i antagonics i els construeix de manera elaborada en el propi text.	principals secundaris i antagonics i els construeix de manera elaborada en el propi text, diferenciant també entre personatges redons i plans en funció de les necessitats narratives.

Unitat 4: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del		

Lectura

text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.).
Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques

- Lectura del text *Història de la llengua*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Identificació i reflexió sobre l'origen de les paraules.
- Identifica en un mapa l'espai geogràfic d'ús d'un seguit de llengües romàniques.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica

	normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.	
Morfosintaxi	BL.3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb complement predicatiu, del complement de règim i del complement agent.	• El sintagma verbal. • Estructura i tipus de predicats. Tipus de complements. • Gramàtica del verb. Tipus de morfemes i temps verbals. • Les conjugacions i les perífrasis verbals.

Unitat 4: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Identificar en una oració el sintagma verbal, el nucli i les característiques gramaticals del verb.	Té problemes per a identificar el sintagma verbal i descriure tota la informació gramatical del verb. Puntualment és capaç de relacionar els nuclis dels sintagmes amb els seus complements.	Identifica el sintagma verbal a frases i textos i descriu la majoria d'informació gramatical del verb sense problemes. Té dubtes per a relacionar els seus nuclis amb els complements.	Identifica el sintagma verbal a frases i textos i descriu la informació gramatical del verb. Relaciona els seus nuclis amb els complements que l'acompanyen, entenent la seua funció.
BL.3. Conjuguar correctament el verb atenent a la seua	Conjuga els verbs amb bastantes errades i té dificultats per a	Conjuga els verbs amb algunes errades i	Conjuga els verbs amb errades puntuals

atenent a la seua ortografia i ús en el text.	i te dificultats per a extraure'n les normes regulars.	segueix les normes regulars.	i anticipa les normes regulars.

Unitat 5: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs);		

Lectura

identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuais) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions

- Lectura del text *Cançó estiuenca*.
- Lectura del text *La mort, contada al nen del veïnat*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió d'expressions.
- Comprensió del text: interpretar el text poètic.
- Rima i al·legoria de les paraules.
- Debat en grup sobre la mort.
- Escriure un poema.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	sobre el sentit global del text. BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius.		
Lèxic i ortografia	BL.3. Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) entre les paraules. BL.3. Aplicació de les regles generals d'accentuació.	• Els camps semàntics. • Definició i diferència amb la família de paraules. • Hipònims i hiperònims. • L'accentuació i la dièresi. • Tipus de paraules segons la síl·laba tònica. • Regles d'accentuació i ús de la dièresi.	

Unitat 5: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Participar en converses i argumentar les opinions, tot respectant les opinions dels altres.	Participa escassament en debats o converses, amb opinions poc argumentades. No respecta les regles de cortesia sempre.	Participa en el debat o en la conversa, amb opinions poc argumentades. Respecta les regles de cortesia.	Participa en el debat o en la conversa i anima a participar als altres. Ofereix opinions argumentades. Respecta i ajuda a mantindre les regles de cortesia.
BL.2. Atribució de significat a l'escriptura poètica.	Reconeix la intenció literària del poema.	Reconeix i atribueix significat a la intenció literària del poema.	Fa inferències i hipòtesis sobre el sentit del poema.
BL.3. Aplicar les normes d'accentuació	Coneix les normes d'accentuació i de la dièresi i les aplica a	Coneix les normes d'accentuació i de la dièresi i les aplica a	Coneix les normes d'accentuació i de la dièresi i les aplica a

i de la dièresi en exercicis i textos propis.	u accentuació i de la dièresi i vacil·la en la seua aplicació.	dièresi i les aplica a paraules aïllades i a textos, i les incorpora amb certes dificultats.	paraules aïllades i a textos, i les incorpora a la producció escrita espontània.

Unitat 6: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fonts variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés). BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular	• Lectura del text <i>Dones saudites surten al volant per reclamar el seu dret a conduir.</i> • Inferència del significat de	• Competència comunicació

Lectura	(recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.	significat de determinades paraules del text. • Comprensió del text: identificar les idees principals. • Exposició oral sintetitzada d'una notícia escrita. • Redacció d'una notícia.	lingüística • Competència aprendre a aprendre • Consciència i expressions culturals • Competències socials i cíviques
BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius			

Comunicació	(memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.	• Tipus de text: la notícia. • Gèneres i llenguatge periodístic. • Estructura d'una notícia. • Contingut d'una notícia. Les sis preguntes bàsiques del periodisme. • Estructura narrativa d'una notícia: titular, entrada, cos.

Unitat 6: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Presentar oralment una notícia de manera clara i ordenada.	És capaç de presentar una notícia seguint una pauta clara, tot i que no controla la mirada ni el volum de la veu. Gesticula poc amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de presentar una notícia de manera bastant lliure, exposant les idees més importants i tenint un cert control de la mirada i la veu. Gesticula correctament i comet poques errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de parlar sobre una notícia de manera autònoma, exposant clarament les idees principals i secundàries i controlant la mirada i la veu. Gesticula correctament i parla amb correcció.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
	Identifica amb dificultat l'estructura		

BL.2. Identificar l'estructura i el contingut de la notícia i aplicar-ho a les produccions pròpies.	anunciat i estructura i alguns dels continguts de diferents notícies i només les aplica de manera senzilla seguint un model donat.	Identifica l'estructura i la majoria de continguts de diferents notícies i les aplica inspirant-se en un model donat.	Identifica l'estructura i els continguts de diferents notícies i les aplica de manera creativa a les produccions pròpies.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració d'una notícia.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Respecta l'estructura narrativa d'una notícia i usa un llenguatge periodístic bàsic.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Respecta l'estructura narrativa d'una notícia i incorpora progressivament un llenguatge propi del periodisme.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Respecta l'estructura narrativa d'una notícia i desenvolupa un llenguatge periodístic eficaç i adaptat a la intenció i la temàtica del text.

Unitat 7: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves,	• Lectura del text <i>De la traïció que Na Renard tractà contra el rei</i>.	

Lectura	rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.	• Inferència del significat de determinades paraules del text. • Comprensió del text: idees principals. • Relacionar adjectius amb animals. • Seleccionar la millor síntesi del text. • Entonar i pronunciar bé un poema. • Escriure un diàleg i representar-lo a classe. • Fer un dibuix descriptiu de personatge seguint indicacions.	• Competència comunicació lingüística • Competència aprendre a aprendre • Consciència i expressions culturals
	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos		

Literatura	tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. La narració en prosa i en vers. BL.4. La lírica i els recursos mètrics en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.).	• Ramon Llull. Vida. • Obra: característiques, context històric i intenció. • Obres narratives, obres religioses i en vers.

Unitat 7: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.4. Entendre el context històric i la intenció artística i personal de Ramon Llull, així com els trets característics de la seua obra literària.	Coneix els trets generals històrics i personals de Ramon Llull i sap classificar la seua obra segons que siga en prosa, religiosa o en vers.	Coneix la majoria de trets històrics i personals de Ramon Llull i sap classificar i definir els estils de cada tipus d'obra.	Coneix el context històric i la importància de l'obra de Ramon Llull i ho relaciona amb la seua intenció artística i personal a través dels diferents estils que va desenvolupar.
BL.4. Interpretar l'obra de Ramon Llull mitjançant el context històric i el	Té problemes per a explicar els elements	Identifica els elements bàsics que situen les	Identifica i relaciona els elements principals i

context històric i el seu estil personal, explicant-ne i situant les inferències de temes, personatges i característiques narratives.	bàsics de qualsevol obra de Ramon Llull amb el seu context històric i l'estil que el defineix.	produccions de Ramon Llull en el seu context històric i en relació a les seues característiques com a autor inequívoc.	secundaris de les produccions de Ramon Llull en el seu context històric i amb el seu estil personal.

Unitat 8: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fonts variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés). BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions,		

Lectura

paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica

- Lectura del text *La batalla de Muret i la mort del rei En Pere*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar adjectius amb personatges.
- Fer una síntesi del text.
- Preparar una crònica d'un succés i contar-la oralment.
- Escriure una crònica.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
Literatura	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. La narració en prosa i en vers. BL.4. La lírica i els recursos mètrics en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.). BL.4. Les quatre grans cròniques.	• Les cròniques. Definició, precedents i característiques. • Jaume I: característiques i intenció de la seua obra. • Bernat Desclot: característiques i intenció de la seua obra. • Ramon Muntaner: característiques i intenció de la seua obra. • Pere el Cerimoniós: característiques i intenció de la seua obra.

Unitat 8: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Presentar oralment una crònica de manera clara i ordenada.	És capaç de presentar una crònica seguint una pauta clara, tot i que no controla la mirada ni el volum de la veu. Gesticula poc amb errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de presentar una crònica de manera bastant lliure, exposant les idees més importants i tenint un cert control de la mirada i la veu. Gesticula correctament i comet poques errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de parlar sobre una crònica de manera autònoma, exposant clarament les idees principals i secundàries i controlant la mirada i la veu. Gesticula correctament i parla amb correcció.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.4. Identificar el tema, l'estructura i l'organització de la poesia.	Identifica el tema, l'estructura i l'organització de la poesia.	Reconeix i expressa el tema, distingeix l'estructura i l'organització de la poesia.	Reconeix i aplica estratègies per a comprendre el tema, l'estructura i l'organització de la poesia. Mostra interès per aquesta tipologia de text.
BL.4. Entendre el context històric i la intenció artística i personal dels diferents cronistes, així com els trets característiques de la seua obra literària.	Coneix els trets generals històrics i personals dels diferents cronistes.	Coneix la majoria de trets històrics i personals dels diferents cronistes.	Coneix el context històric i la importància de l'obra dels diferents cronistes.
BL.4. Interpretar l'obra dels cronistes mitjançant el context històric i el seu estil personal, explicant-ne i situant les inferències de temes, personatges i característiques narratives.	Té problemes per a explicar els elements bàsics dels diferents cronistes amb el seu context històric i l'estil que els defineix.	Identifica els elements bàsics que situen les produccions dels diferents cronistes en el seu context històric i en relació a les seues característiques com a autors diferenciats.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris de les produccions dels diferents cronistes en el seu context històric i amb cada estil personal.

Unitat 9: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
Lectura	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre	• Lectura del text <i>Plaer i amor, d'on gran desig s'origina.</i> • Inferència del significat de determinades paraules del text. • Comprensió del text: idees principals. • Comprensió del text: enunciats veritables i falsos. • Comprensió del text: interpretar el text poètic. • Entendre expressions en sentit figurat. • Recitar un poema. • Escriure una carta poètica.	• Competència comunicació lingüística • Competència aprendre a aprendre • Consciència i expressions culturals

	problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.	
Literatura	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. La narració en prosa i en vers. BL.4. La lírica i els recursos mètrics en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de	• La literatura trobadoresca. Definició, precedents i característiques. • El tema central: l'amor cortès. • Els gèneres trobadorescos. • Ausiàs March. Biografia i context històric. • Grups temàtics de la seua poesia: poemes d'amor, poemes morals, cants de mort

	i històric, identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.). BL.4. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions. BL.2. La poesia trobadoresca. BL.2. Ausiàs March.	i poemes espirituals.

Unitat 9: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Atribució de significat a l'escriptura poètica.	Reconeix la intenció literària del poema.	Reconeix i atribueix significat a la intenció literària del poema.	Fa inferències i hipòtesis sobre el sentit del poema.
BL.4. Identificar el tema, l'estructura i l'organització de la poesia.	Identifica el tema, l'estructura i l'organització de la poesia.	Reconeix i expressa el tema, distingeix l'estructura i l'organització de la poesia.	Reconeix i aplica estratègies per a comprendre el tema, l'estructura i l'organització de la poesia. Mostra interès per aquesta tipologia de text.
BL.4. Entendre el context històric i les temàtiques pròpies de la poesia trobadoresca.	Coneix els trets generals històrics i personals de la poesia trobadoresca.	Coneix la majoria de trets històrics i personals de la poesia trobadoresca.	Coneix el context històric i la importància de l'obra de la poesia trobadoresca.
BL.4. Interpretar l'obra d'Ausiàs March mitjançant el context històric i el seu estil personal, explicant-ne i situant les inferències de temes, personatges i característiques narratives.	Té problemes per a explicar els elements bàsics d'Ausiàs March amb el seu context històric i l'estil que el defineix en cadascun dels seus cicles temàtics.	Identifica els elements bàsics que situen les produccions d'Ausiàs March en el seu context històric i en relació a les seues característiques a cadascun dels seus cicles temàtics.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris de les produccions d'Ausiàs March en el seu context històric i amb cadascun dels seus cicles temàtics.

Unitat 10: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
Competències bàsiques	BL.3. Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hponímia) entre les paraules. BL.3. Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures. BL.3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, complement de règim i complement agent. BL.3. Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives actives (transitives – reflexives i recíproques– i intransitives), i passives; i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals). BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius.	• Identificar categories variables i invariables. • Definició de sintagma i derivació. • Identificar paraules compostes. • Estructura del text narratiu. • Identificar afixos i lexemes. • Identificar el narrador omniscient. • Comprendre una expressió de probabilitat. • Identificar verbs transitius. • Identificar hipònims. • Identificar errades d'accentuació. • Definició de notícia. • Identificar les afirmacions que es relacionen millor amb el tema del Llibre de les bèsties de Ramon Llull. • Identificar enunciats falsos sobre la vida de Ramon Llull.	• Competència comunicació lingüística • Competència aprendre a aprendre • Consciència i expressions culturals • Competència social i cívica • Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

Unitat 10: Rúbrica

Criteri d'avaluació			

adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.3. Aplicar les normes ortogràfiques i morfosintàctiques treballades anteriorment.	Aplica les normes a la meitat de les activitats proposades.	Aplica les normes a més de la meitat de les activitats proposades.	Aplica les normes a la majoria de les activitats proposades.
BL.4. Identificar les definicions i proposes temàtiques que més s'aproximen a les tipologies de textos i temàtiques literàries treballades.	Identifica amb dificultats les definicions correctes en la meitat dels casos.	Identifica quasi totes les definicions i temàtiques proposades, relacionant-les amb els continguts presentats amb anterioritat.	Identifica les definicions i temàtiques proposades, relacionant-les amb els continguts presentats amb anterioritat.

Unitat 11: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius		

Lectura

de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la

- Lectura del text *Diccionari per a ociosos*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Identificar l'estructura d'un text narratiu.
- Identificar les idees que pertanyen a la introducció i a les conclusions de cada text proposat.
- Argumentar oralment una opinió pròpia.
- Desenvolupar una opinió argumentada seguint un model donat.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials cíviques
- Consciència i expressions culturals

	tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
Morfosintaxi	BL.3. El verb. Tipus (verbs transitius i intransitius, pronominals i preposicionals). BL.3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels	• Complement directe. Definició i atribucions pròpies. Substitució pronominal. • Complement indirecte. Definició i substitució

	complements del verb: complement predicatiu, del complement de règim i del complement agent.	pronominal. • L'atribut. Definició i tipologia. Substitució pronominal.

Unitat 11: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Exposar oralment amb claredat una idea pròpia de manera ben argumentada i clara.	És capaç de parlar d'una idea pròpia seguint una pauta clara, tot i que no controla la mirada ni el volum de la veu. Gesticula poc i comet errades ortogràfiques i gramaticals.	Exposa amb claredat, usant lèxic nou i exemplifica les raons d'una idea pròpia usant exemples útils per a refermar la seua posició.	Exposa amb adequació i coherència a l'objectiu establert i té cura dels aspectes no verbals en la seua exposició. Argumenta les raons d'una idea pròpia, anticipant i responent les posicions contràries, usant exemples útils i concrecions adients.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades.
BL.3. Identificar els complements del verb i substituir-los pel pronom adequat.	Té problemes per a identificar els complements del verb. Puntualment és capaç de relacionar els complements amb el tipus de pronom que el pot substituir.	Identifica els complements del verb a frases i textos. Té dubtes per a relacionar els complements amb el tipus de pronom que el pot substituir.	Identifica els complements del verb a frases i textos. Relaciona els complements amb els pronoms que els poden substituir.

Unitat 12: Continguts

Estructura	Continguts del	Continguts del llibre	Competències de la

Estructura	currículum oficial	Continguts del llibre	unitat
	BL.1. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les pròpies opinions, en la identificació dels estats d'ànim, etc. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar		

Lectura

les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries,

- Lectura del text *El Penyagolosa i el Montgó*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Completar afirmacions a partir del text.
- Situar en un mapa indrets geogràfics.
- Descriure un paisatge oralment.
- Buscar i explicar mitjançant un text escrit els tipus de parcs naturals que hi ha a la Comunitat Valenciana.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials cíviques
- Competència digital

fragments narratius
en un blog, etc.),
descriptius
(descripcions en
teatre i poesia),
instructius
(gramàtiques
normatives, etc.),
expositius (textos
divulgatius, articles
d'enciclopèdia, etc.),
argumentatius (textos
breus d'opinió, fullets
publicitaris, etc.).

BL.2. Producció de
textos escrits
narratius.

BL.2. Utilització del
correu electrònic i de
mòduls cooperatius
en entorns personals
d'aprenentatge. Ús de
servicis de la web
social com ara blogs,
wikis, fòrums, etc.

BL.2. Producció de
textos escrits
narratius.

BL.3. Anàlisi de la
cohesió textual:
connectors textuais
d'explicació, causals,
consecutius,
condicional, etc.),
mecanismes
lexicosemàntics com
ara repeticions
lèxiques i relacions
semàntiques
(sinonímia;
antonímia;
hiponímia;
hiperonímia;
substitució lèxica per
metàfores,
metonímies,
eufemismes, etc.),
mecanismes de
cohesió gramatical
(repetició de
construccions
sintàctiques, dixi
espacial i temporal,
anàfores i catàfores,
eix temporal) i

	mecanismes paralingüístics i elements gràfics.	
Lèxic i ortografia	BL.3. Ús de les majúscules i accentuació de lletres majúscules. BL.3. Ús del punt i de la coma, dels dos punts i dels punts suspensius.	• La sinonímia. Definició i tipologia. Sinonímia parcial i total. • L'antonímia. Definició i tipologia. Antonímia complementària, gradual i recíproca. • Ús de les majúscules i la puntuació.

Unitat 12: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Descriure oralment un paisatge de manera clara i ordenada.	És capaç de parlar sobre un paisatge seguint una pauta clara, tot i que no controla la mirada ni el volum de la veu. Gesticula poc i comet errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de parlar sobre un paisatge de manera bastant lliure, exposant les idees més importants i tenint un cert control de la mirada i la veu. Gesticula correctament i comet poques errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de parlar sobre un paisatge de manera autònoma, justificant els punts forts i febles i controlant la mirada i la veu. Gesticula correctament i parla amb correcció.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos a partir de la informació proporcionada per un web.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora la informació obtinguda d'un web de manera poc clara.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora la informació obtinguda d'un web de manera clara.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Sintetitza, organitza i exposa la informació obtinguda d'un web de manera clara i coherent.
BL.3. Reconèixer les relacions d'igualtat-semblança i d'oposició-contrarietat entre	Identifica sinònims i antònims amb dificultats i els usa puntualment per a enriquir les produccions textuales	Identifica sinònims i antònims i els usa progressivament per a enriquir les produccions textuales	Anticipa els possibles sinònims i antònims de paraules donades o que necessita i els usa progressivament per a enriquir les

paraules.	produccions textuats pròpies.	pròpies.	produccions textuats pròpies.
BL.3. Identificar i aplicar les normes de puntuació i d'ús de majúscules en exercicis i textos propis.	Identifica les normes de puntuació i les aplica amb dubtes als textos propis. Aplica amb correcció les normes d'ús de les majúscules a més de la meitat dels casos.	Identifica les normes de puntuació i les aplica als textos, incorporant-les amb dificultats a la producció escrita espontània. Aplica amb correcció les normes d'ús de les majúscules a la majoria dels casos.	Identifica les normes de puntuació i les aplica a paraules aïllades i a textos, i les incorpora sense molts problemes a la producció escrita espontània. Aplica amb correcció les normes d'ús de les majúscules a tots els casos.

Unitat 13: Continguts

Estructura	Continguts del curriculum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades,		

Lectura

context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais; localitzar o deduir informació específica que done resposta a

- Lectura del text *Ací no paga ni Déu!*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Ordenar de manera cronològica uns fets narratius.
- Debatre les implicacions de l'argument d'un text.
- Escriure la continuació de l'obra proposada.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.		
Comunicació	BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.4. El teatre en prosa i en vers.	• Tipus de text: el text teatral. • Característiques i tipus de text dialogat. • Estructura. Actes, escenes. Introducció, nuc i desenllaç. • Tipus de personatges. Principal, col·laborador, decoratiu i simbòlic. • Elements que defineixen una representació. Director, actor i escenografia. • Els gèneres teatrals. La tragèdia, la comèdia i el drama.	

Unitat 13: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Participar en converses i argumentar les opinions, tot respectant les opinions dels altres.	Participa escassament en debats o converses, amb opinions poc argumentades. No respecta les regles de cortesia sempre.	Participa en el debat o en la conversa, amb opinions poc argumentades. Respecta les regles de cortesia.	Participa en el debat o en la conversa i anima a participar als altres. Ofereix opinions argumentades. Respecta i ajuda a mantindre les regles de cortesia.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.2. Identificar els trets distintius que caracteritza el teatre i aplicar-los en les produccions pròpies.	Identifica els trets distintius que caracteritza el teatre i els aplica puntualment a les produccions pròpies.	Identifica la majoria dels trets distintius que caracteritza el teatre i els aplica progressivament a les produccions pròpies.	Identificar els trets distintius que caracteritza el teatre i els aplica a les produccions pròpies.

BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos teatrals.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora alguns dels elements distintius de l'obra de teatre.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament els elements distintius de l'obra de teatre.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient els elements distintius de l'obra de teatre.

Unitat 14: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les pròpies opinions, en la identificació dels estats d'ànim, etc. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions,		

Lectura

paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais; localitzar o deduir informació específica

- Lectura del text *La llengua dels valencians*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Debat en grup sobre el contingut del text.
- Recerca d'informació per Internet i explicar-la mitjançant un text narratiu.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius. BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge. Ús de serveis de la web social com ara blogs, wikis, fòrums, etc.	
Morfosintaxi	BL.3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, complement de règim i complement agent.	• El complement predicatiu. Definició i característiques. Pronoms que el substitueixen. Estructures lingüístiques del complement predicatiu. • El complement de règim verbal. Definició i característiques. Pronoms que el substitueixen. Estructures lingüístiques del complement predicatiu. • El complement circumstancial. Definició i característiques. Pronoms que el substitueixen. Estructures lingüístiques del complement predicatiu.

Unitat 14: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Participar en converses i argumentar les opinions, tot respectant les opinions dels altres.	Participa escassament en debats o converses, amb opinions poc argumentades. No respecta les regles de cortesia sempre.	Participa en el debat o en la conversa, amb opinions poc argumentades. Respecta les regles de cortesia.	Participa en el debat o en la conversa i anima a participar als altres. Ofereix opinions argumentades. Respecta i ajuda a mantindre les regles de cortesia.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos a partir de la informació proporcionada per un web.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora la informació obtinguda d'un web de manera poc clara.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora la informació obtinguda d'un web de manera clara.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Sintetitza, organitza i exposa la informació obtinguda d'un web de manera clara i coherent.
BL.3. Identificar els diferents complements del verb, reconèixer la seua estructura i saber substituir-los pel pronom adequat.	Té problemes per a identificar els diferents complements del verb. Puntualment és capaç de relacionar els complements amb la seua estructura i amb el tipus de pronom que el pot substituir.	Identifica els diferents complements del verb a frases i textos. Té dubtes per a relacionar els complements amb la seua estructura i el tipus de pronom que el pot substituir.	Identifica els diferents complements del verb a frases i textos. Relaciona els seus diferents complements amb la seua estructura i el pronom que el pot substituir.

Unitat 15: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de		

comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o correcc

- Lectura del text *El registre estàndard i el registre col·loquial*.
- Lectura del text *Fi de culs a Mallorca*.
- Inferència del

Lectura

diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.).
Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.
BL.2. Producció de textos escrits narratius.
BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).
BL.3. Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; marques

significat de determinades paraules del text.
• Comprensió del text: idees principals.
• Interpretar correctament un text expositiu.
• Comprensió del text: enunciatos veritables i falsos.
• Escriure característiques del registre estàndard i formal.
• Pensar en situacions en què s'usa cada registre.
• Redacció d'una història breu on hi haja personatges que usen registres diferents.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques

	receptor, marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social, impersonalització, verbs modals, adjectius qualificatius i lèxic connotatiu, quantificació, grau de certesa, modalitat oracional, figures literàries valoratives –hipèrboles, ironia–, variació del registre, etc.) i de l'ús d'un llenguatge no discriminatori, en funció dels elements de la situació comunicativa.		
Lèxic i ortografia	BL.1. Utilització autònoma de diccionaris impresos i de manera guiada d'altres fonts d'informació. BL.2. Ús de ferramentes digitals de recerca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i visualització. BL.3. L'escriptura d'abreviatures i sigles. BL.3. Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures.	• El diccionari. Organització de la informació en un diccionari i les seues parts. Tipus i formats de diccionaris. • Les sigles, les abreviatures i els símbols. Definició i tipologia. • L'apòstrof i la contracció. Definició i normes d'ús.	

Unitat 15: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
	Aplica amb dificultat els criteris	Aplica els criteris de coherència i cohesió	

BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	ampliarats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades.	coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades.
BL.3. Entendre l'organització dels diccionaris i saber usar-los segons la seua tipologia i format.	Sap buscar paraules en el diccionari amb alguns dubtes. L'usa de manera puntual i només de suport a la comprensió lectora.	Sap buscar paraules en el diccionari. L'usa sovint per a buscar paraules de la lectura i puntualment per a millorar l'expressió escrita.	Sap buscar paraules en el diccionari. L'usa tant per a buscar paraules com per a millorar l'escriptura. Empra diferents tipus de diccionaris segons les seues necessitats.
BL.3. Identificar i aplicar les normes de l'apòstrof i la contracció en exercicis i textos propis.	Identifica les normes de l'apòstrof i la contracció i les aplica amb dubtes a paraules aïllades.	Identifica les normes de l'apòstrof i la contracció i les aplica a paraules aïllades i als textos, incorporant-les amb dificultat a la producció escrita espontània.	Identifica les normes de l'apòstrof i la contracció i les aplica a paraules aïllades i a textos, i les incorpora sense molts problemes a la producció escrita espontània.

Unitat 16: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les		

Lectura

pròpies opinions, en la identificació dels estats d'ànim, etc.

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits

- Lectura del text *Causes dels incendis forestals*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Comprensió del text: enunciats verídics i falsos.
- Realitzar un esquema amb la informació clau del text.
- Exposició en grup del tema que tracta el text.
- Redactar un text expositiu.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

	figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.		
Comunicació	BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius.	• Tipus de text: el text expositiu. Definició i intenció comunicativa: informació i component didàctic. • Estructura dels textos expositius: introducció, desenvolupament i conclusió. • Tipus d'enfocament: comparatiu, descriptiu, de seqüència temporal o narratiu, de causa-efecte. • Recursos típics dels textos expositius: subtítols, lèxic especialitzat, gràfics... • Recursos lingüístics: connectors, parèntesis, reformulacions, oracions de relatiu explicatives, aposicions, exemplificacions.	

Unitat 16: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Organitzar-se en grup i preparar	Li costa treballar en equip i connectar al	Treballa bé en equip i	Treballa i ajuda als membres de l'equip. Sap coordinar-se de

una exposició on es facen aportacions, de manera clara i ordenada.	equip i respectar el torn de paraula a l'hora d'exposar en grup.	es coordina amb la resta per acotar la seua intervenció.	manera dinàmica, improvisant si cal per millorar la presentació o donar suport.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració d'un text expositiu.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora pocs dels recursos propis del text expositiu.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament tots els tipus de recursos propis del text expositiu.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient els tipus de recursos propis del text expositiu.

Unitat 17: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura:		

Lectura

controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Producció de textos escrits

- Lectura del text *Lo crestià*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Aplicar el contingut del text a l'experiència personal i quotidiana.
- Debatre en un grup un tema proposat.
- Preparar una crònica d'un succés i contar-la oralment.
- Escriure un text sobre la joventut.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	narratiu.	
Literatura	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. La narració en prosa i en vers. BL.4. La lírica i els recursos mètrics en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.). BL.4. La literatura religiosa i moralitzadora.	• La literatura religiosa i moralitzadora. • Definició, precedents i característiques. • Francesc Eiximenis. Biografia i trets de la seua obra. • Sant Vicent Ferrer. Biografia i trets de la seua obra.

Unitat 17: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Participar en converses i argumentar les opinions tot	Participa escassament en debats o converses, amb opinions poc	Participa en el debat o en la conversa, amb opinions poc	Participa en el debat o en la conversa i anima a participar als altres. Ofereix opinions

opinions, tot respectant les opinions dels altres.	argumentades. No respecta les regles de cortesia sempre.	argumentades. Respecta les regles de cortesia.	argumentades. Respecta i ajuda a mantindre les regles de cortesia.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.4. Entendre el context històric i la intenció artística i personal dels diferents autors, així com els trets característiques de la seua obra literària.	Coneix els trets generals històrics i personals dels diferents autors.	Coneix la majoria de trets històrics i personals dels diferents autors.	Coneix el context històric i la importància de l'obra dels diferents autors.
BL.4. Interpretar l'obra de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer mitjançant el context històric i el seu estil personal, explicant-ne i situant les inferències de temes, personatges i característiques narratives.	Té problemes per a explicar els elements bàsics de l'obra de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer amb el seu context històric i l'estil que els defineix.	Identifica els elements bàsics que situen l'obra de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer en el seu context històric i en relació a les seues característiques com a autors diferenciats.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris de l'obra de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer en el seu context històric i amb cada estil personal.

Unitat 18: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els		

Lectura

aprenentatges i projectes de treball.
BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre

- Lectura del text *Espill o Llibre de les dones*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Escriure un text sobre el tema del poema.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
Literatura	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents	• La literatura satírica i misògina. • L'escola Satírica Valenciana: context històric i trets característics. • Jaume Roig. Biografia i obra. • Sor Isabel de Villena. Biografia i obra.

	en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.). BL.4. La poesia satírica.	

Unitat 18: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.4. Entendre el context històric i la intenció artística i personal de Jaume Roig i Sor Isabel de Villena, així com els trets característiques de la seua obra literària.	Coneix els trets generals històrics i personals de Jaume Roig i Sor Isabel de Villena.	Coneix la majoria de trets històrics i personals de Jaume Roig i Sor Isabel de Villena.	Coneix el context històric i la importància de Jaume Roig i Sor Isabel de Villena.
BL.4. Interpretar l'obra de Jaume Roig i Sor Isabel de Villena mitjançant el context històric i el seu estil personal, explicant-ne i situant les inferències de temes i característiques narratives.	Té problemes per a explicar els elements bàsics de l'obra Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer amb el seu context històric i l'estil que els defineix.	Identifica els elements bàsics que situen l'obra de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer en el seu context històric i en relació a les seues característiques com a autors diferenciats.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris de l'obra de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer en el seu context històric i amb cada estil personal.

Unitat 19: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Aplicació de les característiques		

del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les pròpies opinions, en la identificació dels estats d'ànim, etc.

BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol,

• Lectura del text
Tirant lo Blanc.

Lectura

subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuais;

- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: argument.
- Parlar sobre una situació de conflicte amb un company o una companya.
- Escriure un text sobre un heroi real.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
Literatura	BL.2. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.). BL.4. <i>Tirant lo Blanc</i>.	• La literatura cavalleresca. • Context històric: la narrativa de cavalleries i la narrativa cavalleresca. • <i>Curial i Güelfa</i>. Autor, estructura i característiques. • <i>Tirant lo Blanc</i>. Autor, estructura i característiques.

Unitat 19: Rúbrica

Criteri d'avaluació			

adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.4. Saber diferenciar els relats de cavalleries de la literatura cavalleresca.	Té dubtes per a diferenciar tots els elements dels relats de cavalleries i la literatura cavalleresca.	Coneix i identifica la majoria de trets històrics i propis dels diferents estils.	Coneix i identifica els trets històrics i propis dels diferents estils.
BL.4. Identificar els trets característics i la temàtica de les obres <i>Curial e Güelfa</i> i <i>Tirant lo Blanc</i> i relacionar-lo amb el seu context històric i estil literari.	Té problemes per a explicar els elements bàsics en les obres <i>Curial e Güelfa</i> i <i>Tirant lo Blanc</i> amb el seu context històric i l'estil que els defineix.	Identifica els elements bàsics que situen les obres <i>Curial e Güelfa</i> i <i>Tirant lo Blanc</i> en el seu context històric i en relació a les seues característiques com a textos únics.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris en les obres <i>Curial e Güelfa</i> i <i>Tirant lo Blanc</i> en el seu context històric i la seua aportació única.

Unitat 20: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.3. Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures. BL.3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, complement de règim i complement agent. BL.3. Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat: oracions	• Identificar les substitucions	

Competències bàsiques	atributives i predicatives actives (transitives – reflexives i recíproques– i intransitives), i passives; i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals). BL.3. Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais d'explicació, causals, consecutius, condicional, etc.), mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques i relacions semàntiques (sinonímia; antonímia; hiponímia; hiperonímia; substitució lèxica per metàfores, metonímies, eufemismes, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (repetició de construccions sintàctiques, dixi espacial i temporal, anàfores i catàfores, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. La literatura religiosa i moralitzadora.	pronominals correctes. Identificar atributs, geosinònims i falsos sinònims. • Identificar informació correcta sobre el text teatral. • Identificar complements predicatius i substitucions pronominals. • Definició d'entrada de diccionari. • Ús de l'article. • Definició i característiques del text expositiu. • Característiques de la literatura cavalleresca. • Característiques de la literatura religiosa i moral. • Intenció i trets distintius de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer.	• Competència comunicació lingüística • Competència aprendre a aprendre • Consciència i expressions culturals • Competència social i cívica • Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

Unitat 20: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.3. Aplicar les normes ortogràfiques	Aplica les normes a	Aplica les normes a més de la meitat de	Aplica les normes a

i morfosintàctiques treballades anteriorment.	la meitat de les activitats proposades.	mes de la meitat de les activitats proposades.	la majoria de les activitats proposades.
BL.4. Identificar i les definicions i propostes temàtiques que més s'aproximen a les tipologies de textos i temàtiques literàries treballades.	Identifica amb dificultats les definicions correctes en la meitat dels casos.	Identifica quasi totes les definicions i temàtiques proposades, relacionant-les amb els continguts presentats amb anterioritat.	Identifica les definicions i temàtiques proposades, relacionant-les amb els continguts presentats amb anterioritat.

Unitat 21: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular		

Lectura

hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del

- Lectura del text *I ara què?*
- Lectura de text *L'horòscop*.
- Comprensió del text: idees principals. Interpretar correctament un text expositiu.
- Expressió oral: comunicar hipòtesis sobre el futur.
- Redactar una predicció.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre

	contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).	
Morfosintaxi	BL.3. Combinació de pronoms enclítics i proclítics.	• Combinació de pronoms febles. Ordre general. Regles de col·locació. • Particularitats ortogràfiques. • Quadre de combinacions de dos pronoms.

Unitat 21: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Presentar oralment una predicció de manera clara i ordenada.	És capaç presentar una predicció seguint una pauta clara, tot i que no controla la mirada ni el volum de la veu. Gesticula poc i comet errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de presentar una predicció de manera bastant lliure, exposant les idees més importants i tenint un cert control de la mirada i la veu. Gesticula correctament i comet poques errades	És capaç de parlar sobre una predicció de manera autònoma, exposant clarament les idees principals i secundàries i controlant la mirada i la veu. Gesticula correctament i parla

	gramaticals.	ortogràfiques i gramaticals.	amb correcció.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Comprendre les regles i l'ortografia de la combinació de pronoms febles correctament i aplicar-ho a les produccions pròpies.	Sovint es confon amb les regles per combinar pronoms i comet errades ortogràfiques i gramaticals. Només les aplica a exercicis proposats.	Té algunes dificultats a l'hora de combinar els pronoms tot i que ho fa amb poques errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora aquest coneixement progressivament a les produccions pròpies.	Només comet errades puntuals a l'hora de combinar els pronoms i ho fa amb molt poques errades ortogràfiques. Usa aquestes regles de manera natural en les produccions pròpies.

Unitat 22: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura:		

Lectura

controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.).

Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Lectura, comprensió,

- Lectura del text *Els registres formals*.
- Inferència del significat de paraules determinades.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Omplir una sol·licitud.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

	interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius.		
Lèxic i ortografia	BL.3. Significat de neologismes i de préstecs lèxics atenent a l'origen i la procedència (veus ameríndies, basquismes, castellanismes, galleguismes, altres llengües.) i la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, calcs semàntics).	• Neologismes de forma i de significat. • Manlleus i calcs. • Barbarismes. • Normes ortogràfiques de la essa sorda. • Consonantisme i consonants oclusives • Regles ortogràfiques d'ús.	

Unitat 22: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos. Exposar amb el registre adequat una sol·licitud.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades. Exposar una sol·licitud barrejant registres diferents.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades. Exposar amb claredat usant majoritàriament el registre adequat.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades. Exposar amb claredat usant el registre adequat.

BL.3. Identificar els neologismes i barbarismes d'un text i reconèixer el seu origen i/o procés de formació.	Identifica gran part dels neologismes i barbarismes d'un text però sovint té dubtes del seu origen i/o procés de formació.	Identifica els neologismes i barbarismes d'un text amb pocs dubtes sobre el seu origen i/o procés de formació.	Identifica els neologismes i barbarismes d'un text tot reconeixent el seu origen i/o procés de formació.
BL.3. Identificar i aplicar les normes ortogràfiques del consonantisme en exercicis i textos propis.	Identifica les normes del consonantisme i les aplica amb dubtes a paraules aïllades.	Identifica les normes del consonantisme i les aplica a paraules aïllades i als textos, incorporant-les amb dificultats a la producció escrita espontània.	Identifica les normes del consonantisme i les aplica a paraules aïllades i a textos, i les incorpora sense molts problemes a la producció escrita espontània.

Unitat 23: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials, especialment en les formes de tractament i respecte, en iniciar, mantindre i concloure els intercanvis comunicatius (saludar i acomiadar-se adequadament al context, disculpar-se i respondre a una disculpa, etc.), en les peticions del torn de paraula, etc. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura:		

Lectura

establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura:

- Lectura del text *Decàleg de l'alimentació saludable*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals. Interpretar correctament un text expositiu.
- Debatre en grup i exposició col·lectiva.
- Redacció sobre la dieta personal.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.	
Comunicació	BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.	• El text instructiu. Definició i intenció del text instructiu. • Característiques: brevetat, ordre, organització, claredat.

Unitat 23: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent

BL.1. Organitzar-se en grup i preparar una exposició on es facen aportacions, de manera clara i ordenada.	Li costa treballar en equip i respectar el torn de paraula a l'hora d'exposar en grup.	Treballa bé en equip i es coordina amb la resta per acotar la seua intervenció	Treballa i ajuda als membres de l'equip. Sap coordinar-se de manera dinàmica, improvisant si cal per millorar la presentació o donar suport.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració d'un text expositiu.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora pocs dels recursos propis del text expositiu.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament tots els tipus de recursos propis del text expositiu.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient els tipus de recursos propis del text expositiu.

Unitat 24: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials, especialment en les formes de tractament i respecte, en iniciar, mantindre i concloure		

Lectura

els intercanvis comunicatius (saludar i acomiadar-se adequadament al context, disculpar-se i respondre a una disculpa, etc.), en les peticions del torn de paraula, etc.

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes

- Lectura del text *Per què els valencians parlem valencià?*
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals. Interpretar correctament un text expositiu.
- Debatre en grup sobre un tema derivat del contingut del text.
- Fer una redacció sobre el tema del text.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).

BL.2. Producció de textos escrits narratius.

Morfosintaxi	BL.3. Analitzar morfosintàcticament oracions coordinades, juxtaposades i oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica.	• L'oració composta. Definició. • Coordinació i tipus d'oracions coordinades. • Subordinació. Substantives, de relatiu i adverbials. • Juxtaposició.

Unitat 24: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades.
BL.3. Analitzar morfosintàcticament oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades per expressar-se i redactar textos amb major correcció i propietat.	Té dubtes per a analitzar morfosintàcticament oracions compostes i classificar-les segons la seua funció.	Identifica gran part de les oracions compostes i les classifica correctament. Incorpora aquest coneixement progressivament a les produccions pròpies.	Identifica les oracions compostes i les classifica correctament. Incorpora aquest coneixement a les produccions pròpies de manera acurada.

Unitat 25: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de		

Lectura

comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o cerca

- Lectura del text *Entrevista a Joan Garcés*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Comprensió del text: enunciat verdader i falsos

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències

	diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius. BL.2. Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge. Ús de serveis de la web social com ara blogs, <i>wikis</i>, fòrums, etc.	verdaders i falsos. • Buscar informació i fer un resum sobre el 25 d'Abril. • Elaborar un guió d'entrevista, transcriure'l i redactar un text per a recollir-ne la informació.	socials i cíviques • Competència digital
	BL.3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el		

Lèxic i ortografia	significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (metàfora, metonímia) per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge; reconèixer les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text.	• Comparacions: definició, estructura i tipus. • Locucions i frases fetes. Definició i tipologia. • Refranys. Definició i ús. • Les alveolars. Tipus: sordes i sonores. Normes ortogràfiques.

Unitat 25: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre una infografia i els elements que la configuren: gràfics, imatges, nombres, text, taules i mapes.	Identifica el tema i la informació principal de la infografia.	Identifica el tema, la informació principal i la secundària explicada en els diferents elements que conformen la infografia.	Identifica el tema i tota la informació que exposa la infografia, així com la intenció i la relació entre els diferents elements que en formen part.
BL.2. Identificar l'estructura i el contingut de l'entrevista i elaborar un qüestionari adequat al tipus de persona entrevistada i la intenció de l'entrevista.	Identifica amb dificultats l'estructura i el contingut d'una entrevista. Només les aplica de manera senzilla seguint un model donat.	Identifica l'estructura i la majoria dels continguts d'una entrevista i les aplica en l'elaboració d'un qüestionari inspirant-se en un model donat.	Identifica l'estructura i els continguts d'una entrevista i les aplica de manera creativa en la preparació d'un qüestionari.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades.
BL.3. Identificar i saber usar comparacions, locucions, frases fetes i refranys per a enriquir les produccions pròpies.	Li costa identificar els refranys i les frases fetes. Incorpora puntualment comparacions i locucions en els seus textos.	Li costa identificar alguns refranys i frases fetes. Incorpora progressivament comparacions, frases fetes i locucions en els seus textos.	Li costa identificar alguns refranys. Incorpora de manera conscient tot aquest lèxic a les produccions pròpies.
		Identifica les normes	Identifica les normes

BL.3. Conèixer i aplicar les normes ortogràfiques sobre l'ús de les consonants alveolars en exercicis i textos propis.	Coneix les normes d'ús de les consonants alveolars i les aplica amb dubtes a paraules aïllades.	de les consonants alveolars i les aplica a paraules aïllades i als textos, incorporant-les amb dificultats a la producció escrita espontània.	de les consonants alveolars i les aplica a paraules aïllades i a textos, i les incorpora sense molts problemes a la producció escrita espontània.

Unitat 26: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.1. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i		

Lectura

l'estructura del text.
Durant la lectura:
controlar i regular
(recapitular allò que
s'ha llegit, comprovar
les hipòtesis i
formular-ne de noves,
rellegir, aclarir dubtes
de comprensió,
contrastar els
coneixements previs
amb la informació del
text); controlar la
coherència interna
del text (del contingut
i de l'estructura, a
través de la reflexió
al final de cada
paràgraf, el subratllat
i les anotacions);
formular inferències
(sobre aspectes
formals i de
contingut, a partir
d'elements textuais,
contextuals i
paratextuals) i
interpretar sentits
figurats; resoldre
problemes de
comprensió lèxica
amb ajuda del
diccionari o sense
(deduir pel context,
per la forma de la
paraula, etc.).
Després de la lectura:
identificar o deduir la
tesi, els arguments, la
intenció de l'autor i
l'organització del
contingut; sintetitzar
la informació a través
de resums i mapes
conceptuals;
localitzar o deduir
informació específica
que done resposta a
preguntes concretes
(aspectes formals,
informació explícita i
implícita, etc.);
extraure conclusions
sobre el sentit global
del text.

- Lectura del text
Existeix la perfecció?
- Inferència del
significat de
determinades
paraules del text.
- Comprensió del
text: idees principals.
- Comprensió del
text: enunciats
verdaders i falsos.
- Explicar el
significat
d'expressions
donades.
- Exposar oralment
un consell.
- Redacció sobre una
opinió personal.

- Competència
comunicació
lingüística
- Competència
aprendre a aprendre
- Competències
socials i cíviques
- Sentit d'iniciativa i
esperit emprenedor

	BL.2. Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.	
Comunicació	BL.2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). BL.2. Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.	• Gèneres periodístics d'opinió. Finalitat i característiques. • Gèneres: opinió, editorial, carta al director, crítica. • L'article d'opinió: estructura, tema, tesi i tipus d'arguments. • Recursos discursius.

amb les característiques
pròpies dels gèneres.

Unitat 26: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Presentar oralment un consell de manera clara i ordenada.	És capaç de presentar un consell seguint una pauta clara, tot i que no controla la mirada ni el volum de la veu. Gesticula poc i comet errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de presentar un consell de manera bastant lliure, exposant les idees més importants i tenint un cert control de la mirada i la veu. Gesticula correctament i comet poques errades ortogràfiques i gramaticals.	És capaç de parlar sobre un consell de manera autònoma, exposant clarament les idees principals i secundàries i controlant la mirada i la veu. Gesticula correctament i parla amb correcció.
BL.2. Entendre i usar els diferents tipus d'arguments i recursos discursius de l'article d'opinió per a enriquir la capacitat expressiva dels textos propis.	Usa un nombre limitat de tipus d'arguments i recursos discursius en les seues produccions.	Usa els diferents arguments i recursos discursius amb ajuda de models, tot i que els incorpora progressivament de manera espontània.	Usa molts dels diferents arguments i recursos discursius de manera espontània i conscient.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos. Argumentar de manera clara i respectuosa una opinió.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades. Descriu les raons d'una opinió sense aclarir de manera concreta en què es basa.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades. Exposar i exemplifica les raons d'una opinió concretant idees i posant exemples.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades. Argumenta les raons d'una opinió, de manera detallada i amb exemples i avança possibles contra-rèpliques.

Unitat 27: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat

Lectura

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica

- Lectura del text *Lo somni*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.
- Resum de les idees principals.
- Conversar amb un company o una companya sobre el tema del text.
- Argumentar per escrit una idea pròpia.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
Literatura	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, ...)	• La transició a l'edat moderna: el Renaixement. Context històric i característiques. • Bernat Metge. Biografia i trets de la seua obra. • Joan Roís de Corella. Biografia i trets de la seua obra.

Unitat 27: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Participar en converses i argumentar les opinions, tot respectant les opinions dels altres.	Participa escassament en debats o converses, amb opinions poc argumentades. No respecta les regles de cortesia sempre.	Participa en el debat o en la conversa, amb opinions poc argumentades. Respecta les regles de cortesia.	Participa en el debat o en la conversa i anima a participar als altres. Ofereix opinions argumentades. Respecta i ajuda a mantindre les regles de cortesia.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.4. Interpretar l'obra de Bernat Metge i Joan Roís de Corella mitjançant el context històric i el seu estil personal, explicant-ne i situant les inferències de temes, personatges i característiques narratives.	Té problemes per a explicar els elements bàsics de l'obra de Bernat Metge i Joan Roís de Corella amb el seu context històric i l'estil que els defineix.	Identifica els elements bàsics que situen l'obra de Bernat Metge i Joan Roís de Corella en el seu context històric i en relació a les seues característiques com a autors diferenciats.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris de l'obra de Bernat Metge i Joan Roís de Corella en el seu context històric i amb cada estil personal.

Unitat 28: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat
	BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius.		

Lectura

Abans de la lectura:
establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text.
Durant la lectura:
controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.).

- Lectura del text *Flor d'enamorats*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.
- Resum de les idees principals.
- Comentar amb el company la temàtica dels poemes.
- Redacció sobre la nostra capacitat de controlar els sentiments.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius.	
Literatura	BL.2. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, ...)	• La literatura durant els segles xvi, xvii i xviii. • Context històric i característiques: renaixement, Barroc, Il·lustració i Neoclassicisme. • La decadència i les seues causes. • Les manifestacions de la cultura popular.

	paradoxa, apostrofe, etc.), pla morfosintàctic (equívoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.). BL.4. Renaixement, manierisme i barroc.	

Unitat 28: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.1. Argumentar de manera clara i respectuosa una opinió.	Describeix les raons d'una opinió sense aclarir de manera concreta en què es basa.	Exposa i exemplifica les raons d'una opinió concretant idees i posant exemples.	Argumenta les raons d'una opinió, de manera detallada i amb exemples i avança possibles contra-rèpliques.
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals. Incorpora algunes de les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes. Incorpora progressivament les paraules noves treballades.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció. Intenta incorporar de manera conscient les paraules noves treballades.
BL.4. Conèixer les característiques històriques del Renaixement, el Barroc, el Neoclassicisme i la Il·lustració, explicant-ne i situant l'estil i els temes dels diferents autors d'aquests segles.	Té problemes per a explicar les produccions dels diferents autors d'aquests segles amb el seu context històric i els estils narratius.	Identifica els elements bàsics que situen les produccions dels diferents autors d'aquests segles amb el seu context i els estils narratius.	Identifica i relaciona els elements principals i secundaris que situen les produccions dels diferents autors d'aquests segles amb el seu context i els estils narratius.

Unitat 29: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat

Lectura

BL.2. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica

- Lectura del text *Misteri d'Elx*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.
- Interpretació de símbols.
- Recitar i entonar amb to teatral el fragment proposat.
- Fer la transcripció de goigs de poblacions locals.

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

	amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text. BL.2. Producció de textos escrits narratius. BL.4. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.	
Literatura	BL.4. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. BL.4. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. BL.4. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en	• La literatura popular. • El teatre religiós. • El cicle de Nadal i el cicle de Pasqua. • El Misteri d'Elx.

	el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equivoc o dílogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.).	

Unitat 29: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.2. Comprendre les idees principals i deduir la informació a partir del text.	Identifica el tema i les idees principals.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text.	Identifica el tema, la relació entre les idees i la intenció del text, ubicant-lo en relació a les característiques de la tipologia de text a la qual pertany.
BL.3. Aplicar els criteris de coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica en l'elaboració de textos.	Aplica amb dificultats els criteris de coherència i cohesió bàsics amb algunes errades ortogràfiques i gramaticals.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb poques errades ortogràfiques i gramaticals, tot i que amb alguns dubtes.	Aplica els criteris de coherència i cohesió amb correcció.
BL.4. Conèixer les característiques pròpies del teatre medieval i la temàtica del cicle de Nadal i de Pasqua i de l'obra El Misteri d'Elx.	Coneix els trets bàsics del teatre medieval i explica amb bastantes vacil·lacions les temàtiques del cicle de Nadal i de Pasqua i de l'obra El Misteri d'Elx.	Coneix i identifica els trets bàsics del teatre medieval i explica amb algunes vacil·lacions les temàtiques del cicle de Nadal i de Pasqua i de l'obra El Misteri d'Elx.	Coneix, identifica i valora els trets propis del teatre medieval i explica les temàtiques del cicle de Nadal i de Pasqua i de l'obra El Misteri d'Elx.

Unitat 30: Continguts

Estructura	Continguts del currículum oficial	Continguts del llibre	Competències de la unitat

Competències bàsiques	BL.3. Analitzar morfosintàcticament oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica. BL.3. Significat de neologismes i de préstecs lèxics atenent a l'origen i la procedència (veus ameríndies, basquismes, castellanismes, galleguismes, altres llengües.) i la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, calcs semàntics). BL.3. Combinació de pronoms enclítics i proclítics. BL.4. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. BL.4. Renaixement, manierisme i barroc. La valenciana prosa. La literatura de l'edat moderna.	• Identificar les combinacions pronominals correctes. • Identificar neologismes i corregir barbarismes. • Identificar errades ortogràfiques en relació amb les consonants oclusives. • Identificar característiques del text instructiu. • Identificar oracions compostes coordinades i subordinades. • Explicar frases fetes. • Identificar consonants alveolars sonores. • Reconèixer les característiques dels gèneres d'opinió i dels arguments que usa. • Definir l'humanisme com a corrent cultural i ideològic. • Identificar autors i característiques literàries del Renaixement. • Identificar les característiques principals de la producció literària entre el segle xvi i el xviii.	• Competència comunicació lingüística • Competència aprendre a aprendre • Consciència i expressions culturals • Competència social i cívica • Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

Unitat 30: Rúbrica

Criteri d'avaluació adaptat al contingut del llibre	Bàsic	En progrés	Competent
BL.3. Aplicar les normes ortogràfiques i morfosintàctiques treballades anteriorment.	Aplica les normes a la meitat de les activitats proposades.	Aplica les normes a més de la meitat de les activitats proposades.	Aplica les normes a la majoria de les activitats proposades.
BL.4. Identificar les definicions i	Identifica amb	Identifica quasi totes les definicions i	Identifica les definicions i

definicions i proposades temàtiques que més s'aproximen a les tipologies de textos i temàtiques literàries treballades.	identifica amb dificultat les definicions correctes en la meitat dels casos.	temàtiques proposades, relacionant-les amb els continguts presentats amb anterioritat.	temàtiques proposades, relacionant-les amb els continguts presentats amb anterioritat.

b) Distribució temporal de les unitats didàctiques

El llibre està organitzat en tres volums de 9 unitats cadascun i una final que avalua les competències bàsiques.

L'organització temporal és que cada trimestre es pugui impartir un volum de manera que cada dos dies donem una unitat, que són independents. La primera es refereix a l'apartat de comunicació, la segona a ortografia i la tercera a morfosintaxi. Els temes de literatura anirem incloent-los conforme acabem l'apartat de morfosintaxi. En cada volum hi ha tres temes de literatura.

Cada tres unitats més una de literatura farem un examen perquè puguin valorar-se tots els apartats: procurarem que cada trimestre es facin tres exàmens per poder obtenir més ventall de notes.

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

a) Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumnat adquireix un major grau de protagonisme.

L'àrea de Llengua i literatura és de les anomenades instrumentals, el docent maneja dos objectius fonamentals: la consecució d'objectius curriculars a través de continguts del currículum i el desenvolupament d'habilitats que afavorisquen l'aprenentatge dels alumnes en altres àrees.

En aquest procés es necessari l'entrenament individual i el treball reflexiu de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i l'argumentació, que són extrapolables a altres àrees i contextos d'aprenentatges.

En alguns aspectes de l'àrea, fonamentalment en aquelles àrees que persegueixen les habilitats de comunicació entre iguals i el desenvolupament de l'expressió i la comprensió oral, el treball en grup col·laboratiu aporta entrenament d'habilitats socials bàsiques i enriquiment personal des de la diversitat, una plataforma immillorable per a entrenar la competència comunicativa.

Des del coneixement de la diversitat de l'aula i en resposta a les múltiples intel·ligències predominants en els alumnes, el desenvolupament d'activitats des de la teoria de les intel·ligències múltiples facilita que tots els alumnes puguin arribar a comprendre els

continguts que han d'adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura és indispensable la vinculació a contextos reals, i l'aplicació dels conceptes més abstractes per a millorar el desenvolupament lingüístic de l'estudiant. Per això, les tasques competencials proposades facilitaran aquest aspecte i permetran la contextualització d'aprenentatges en situacions quotidianes i pròximes als alumnes.

Quan arriba a l'ensenyament secundari, el nostre alumnat té ja conformats una sèrie d'esquemes a propòsit del fet lingüístic i del fet literari. Aquests esquemes poden estar constituïts per:

- a) Coneixements implícits sobre el funcionament del codi lingüístic.
 - b) Habilitats d'anàlisi i de comprensió de textos, frases, sintagmes i mots.
 - c) Habilitats i destreses d'expressió oral i escrita.
 - d) Valoracions i prejudicis sobre la llengua i la literatura.
 - e) Coneixements sobre la situació en què es donen els missatges lingüístics.
Consciència de la relació entre llengua i comunicació, etc.
- Partint d'aquests esquemes previs, cal plantejar l'ensenyament-aprenentatge de la llengua d'acord amb un **enfocament comunicatiu**, és a dir, s'han de relacionar els mecanismes de la llengua amb les condicions de producció i recepció de missatges. Per tant, caldrà tenir en compte:
 - a) L'apropiació dels paràmetres del context comunicatiu, tant físics (parlant, interlocutors, lloc i temps de l'enunciació) com socioinstitucionals, susceptibles de deixar empremta en l'enunciat, així com l'apropiació de les regles sociocomunicatives mitjançant les quals s'adequa el discurs al context.
 - b) El coneixement i l'ús reflexiu del codi lingüístic, oral o escrit, pel que fa tant al pla oracional (regles morfosintàctiques i lexicosemàntiques) com al discurs (esquemes globals dels diferents tipus de textos i procediments de cohesió).
 - c) El desenvolupament d'actituds com la valoració de qualsevol llengua com a mitjà d'identitat cultural i de comunicació, la consideració de qualsevol llengua com a conjunt de varietats d'ús i la valoració i respecte d'aquestes varietats d'acord amb els paràmetres situacionals a què responen.

Però la competència comunicativa no és un saber que es puga transmetre des de fora, sinó que els parlants el construeixen moguts per la necessitat de comunicació mitjançant múltiples intercanvis al llarg de tota la vida. Aquest fet exigeix unes estratègies d'ensenyament obertes a la varietat d'estils d'aprenentatge dels alumnes i a la diversitat de situacions de comunicació. En definitiva, el que l'escola ha de potenciar és l'autonomia de l'aprenent, la capacitat d'*aprendre a aprendre*.

Una metodologia com la que acabem d'esmentar es concreta en el terreny lingüístic en una concepció de l'aula com al marc per a la comunicació interactiva i on es fan arribar una gran diversitat de discursos que servisquen com a instruments pedagògics

adients perquè la reflexió sobre els mecanismes de la llengua estiga integrada en les tasques d'anàlisi i producció del discurs.

Aquests aspectes són resolts, d'una banda, per la utilització d'una àmplia i variada gamma de textos i de seqüències textuais, i, de l'altra, per una programació basada en el treball per tasques o per projectes que facilita la diversitat d'intercanvis comunicatius entre els alumnes, així com el vincle necessari entre l'ús de la llengua i la reflexió metalingüística.

Pel que fa als recursos didàctics i organitzatius els podem dividir en:

-Agrupament d'alumnes.

Es podran fer diferents variants d'agrupaments, en funció de les necessitats que plantege la resposta a la diversitat i a les necessitats dels alumnes, i a l'heterogeneïtat de les activitats d'ensenyament/aprenentatge.

Així, partint de l'agrupament més comú (grup-classe), i combinat amb el treball individual, s'acudirà al petit grup quan es vulga buscar el reforç per als alumnes amb un ritme d'aprenentatge més lent o l'ampliació per a aquells que mostren un ritme d'aprenentatge més ràpid; als grups flexibles quan així ho requerisquen les activitats concretes o quan es busque la constitució d'equips de treball en els quals el nivell de coneixement dels seus membres siga diferent però hi haja coincidència quant a interessos; o a la constitució de tallers, que donaran resposta a diferents motivacions. En qualsevol cas, cada professor decidirà, a la vista de les peculiaritats i necessitats concretes dels seus alumnes, el tipus d'agrupament que considere més operatiu.

MODALITAT D'AGRUPAMENT NECESSITATS QUE COBREIX

Treball individual

- Activitats de reflexió personal.
- Activitats de control i avaluació.

Petit grup (suport)

- Reforç per a alumnes amb ritme més lent.
- Ampliació per a alumnes amb ritme més ràpid.
- Treballs específics.

Agrupament flexible

Respostes puntuals a diferències en:

- Nivell de coneixements.
- Ritme d'aprenentatge.
- Interessos i motivacions.

Tallers

- Resposta puntual a diferències en interessos i motivacions en funció de la

naturalesa de les activitats

Pel seu valor intrínsec en el foment de l'adquisició i el desenvolupament d'habilitats

com l'autonomia, la presa de decisions responsable i el treball en equip, és important que es conformen **grups de treball heterogenis** per a fer **treballs cooperatius**.

Abans d'iniciar els treballs, és imprescindible que es proporcionen a l'alumnat eines que els ajuden a organitzar el treball de manera autònoma i consensuada: distribuir rols en funció de les habilitats i interessos, establir terminis, fer propostes, debatre-les després d'una escolta activa utilitzant arguments, prendre decisions, consensuar propostes, triar els materials necessaris i transformar les propostes en productes

concrets. Tot això obligarà l'alumne a reflexionar sobre el seu propi aprenentatge, fomentarà la convivència i potenciarà una de les eines més potents i productives per a l'aprenentatge: l'ensenyament entre iguals.

Per a assegurar-se l'eficàcia de la metodologia cooperativa, el docent ha de tenir molt clar que la major part del treball ha de fer-se dins l'aula i sota la seua supervisió. El desenvolupament dels treballs fora del centre ha de ser mínim i relegat a tasques concretes com ara la cerca o la consulta d'informació no accessible des del centre, així com l'ús de mitjans o eines tecnològics puntuals que els alumnes hagen decidit voluntàriament utilitzar en el seu projecte.

-Organització de l'espai

L'espai haurà d'organitzar-se en condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació necessàries per a garantir la participació de tots els alumnes en les activitats de l'aula i del centre. Aquesta organització anirà en funció dels diferents tipus d'activitats que es poden dur a terme:

Dins de l'aula

- Es podran adoptar disposicions espacials diverses.

Fora de l'aula

- Biblioteca.
- Sala d'audiovisuals.
- Sala d'informàtica.
- Saló d'actes.
- Uns altres.

Fora del centre

- Visites i actes culturals en la localitat.

- Visites i actes culturals fora de la localitat

L'espai a l'aula condiciona l'ús de la metodologia. A banda del model tradicional, es proposen dues distribucions alternatives, sempre que siga possible, cadascuna destinada a una dinàmica diferent:

a) Assemblea, disposició en hemicicle per a exposició de coneixements, participació, diàleg, debat i respecte del torn de paraula. Des de la posició centra de l'aula, el professor o els alumnes que hagen d'argumentar o exposar, podran establir contacte visual amb la resta de persones.

b) Agrupacions d'equips cooperatius.

Depenent del tipus de projecte o tasca que s'haja programat, els alumnes poden organitzar-se en distints tipus d'agrupació, segons l'objectiu que es vulga aconseguir:

I.- Grups base: per al desenvolupament de projectes entre quatre i cinc membres, normalment amb una durada trimestral o superior.

II.- Grups aleatoris: per a activitats puntuals amb dos o tres integrants. És l'agrupació ideal per a tasques curtes de les unitats didàctiques, entre una i cinc sessions.

-Materials i recursos.

Els criteris de selecció dels materials docents curriculars que adopten els equips docents s'ajusten a un conjunt de criteris homogenis que proporcionen una resposta efectiva als plantejaments generals d'intervenció educativa i al model abans proposat. De tal manera, s'estableixen vuit criteris o directrius generals que ajuden a avaluar la pertinència de la selecció:

1. Adequació al context educatiu del centre.
2. Correspondència dels objectius promoguts amb els enunciats de la programació.
3. Coherència dels continguts proposats amb els objectius, presència dels diferents tipus de contingut i inclusió de temes transversals.
4. Encertada progressió dels continguts i objectius, la seua correspondència amb el nivell i la fidelitat a la lògica interna de cada matèria.
5. Adequació als criteris d'avaluació del centre.
6. Varietat de les activitats, diferent tipologia i la seua potencialitat per a l'atenció a les diferències individuals.
7. Claredat i amenitat gràfica i expositiva.
8. Existència d'altres recursos que faciliten la tasca educativa.

Entre els recursos didàctics, el professor podrà utilitzar els següents:

– Llibre de text com a referència fonamental. 3r ESO Valencià: llengua i literatura. Editorial Teide

– L'explicació del professor quan siga estrictament necessària; si no és imprescindible, millor que els alumnes mateixos vagen progressant en l'autoaprenentatge.

– Material de reprografia: el caràcter de l'assignatura i el plantejament metodològic imposen l'ús constant d'una gran varietat de textos per a anàlisi i comentari, materials que s'obtidran per reprografia (textos, gràfics, quadres, taules...

-Notícies i articles de premsa: a través d'aquests textos es pretén acostar els alumnes al coneixement, la comprensió i l'anàlisi de notícies i temes d'actualitat, la qual cosa els permetrà ser crítics davant de la realitat que ens envolta.

Diària: periòdics de diferent tipus: provincials, locals, gratuïts, esportius, econòmics, etc.

Setmanal: revistes setmanals de diferents tipus: politicosocials, culturals, musicals, esportives, etc.

Juvenil: publicacions dedicades especialment a la població adolescent, etc.

– Visionat de programes de televisió sobre temes d'interés per a la matèria.

– Llibres de lectura. La seua pretensió és acostar els alumnes al món dels llibres a través de textos atractius, de manera que la seua lectura siga interessant i plaent i es vaja desenvolupant en ells certa afició per aquesta. Així, es partirà de llibres de lectura pròxims als interessos i expectatives dels alumnes (literatura juvenil), per a continuar la nostra marxa lectora acostant l'alumnat a determinats textos clàssics adaptats a la seua edat. Tots els llibres que es treballen seran objecte d'observació, de reflexió i de crítica a l'aula.

– Projecte i comentari de pel·lícules

– Documentals:

Per la seua importància especial, destaquem la utilització habitual de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), com un element transversal de caràcter instrumental que constitueix un recurs didàctic amb unes possibilitats excepcionals.

Les TIC estan cada vegada més presents en la nostra societat i formen part de la nostra vida quotidiana, i suposen un valuós auxiliar per a l'ensenyament que pot enriquir la metodologia didàctica. Des d'aquesta realitat, considerem imprescindible la seua incorporació en les aules de Batxillerat, com a eina que ajudarà a desenvolupar en l'alumnat diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació, fins a la seua manipulació, tractament i transmissió en diferents suports, a més de constituir-se com un element essencial de comunicació. Les TIC ofereixen a l'alumnat la possibilitat d'actuar amb destresa i seguretat en la societat de la informació i la comunicació, aprendre al llarg de la vida i comunicar-se sense les limitacions de les distàncies geogràfiques ni dels horaris rígids dels centres educatius. A més, pot utilitzar-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la cap a l'aprenentatge, el treball i l'oci.

Un altre factor d'importància cabdal és la utilització segura i crítica de les TIC, tant per al treball com en l'oci. En aquest sentit, és fonamental informar i formar a l'alumnat sobre les situacions de risc derivades de la seua utilització, i com prevenir-les i denunciar-les.

L'ús de les TIC implica aprendre a utilitzar equipaments i eines específics, la qual cosa implica familiaritzar-se amb estratègies que permeten identificar i resoldre petits problemes rutinaris de programari i maquinari. Se sustenta en l'ús de diferents equips (ordinadors, tauletes, booklets, etc.) per a obtenir, avaluar, emmagatzemar, produir, presentar i intercanviar informació, i comunicar-se i participar en xarxes socials i de col·laboració a través d'internet.

La incorporació de les TIC a l'aula contempla diverses vies de tractament que han de ser complementàries:

1. Com a fi en si mateixes: té com a objectiu oferir a l'alumnat coneixements i destreses bàsiques sobre informàtica, maneig de programes i manteniment bàsic (instal·lar i desinstal·lar programes; guardar, organitzar i recuperar informació; formatar; imprimir, etc.).
2. Com a mitjà: el seu objectiu és traure tot el profit possible de les potencialitats d'una eina que es configura com el principal mitjà d'informació i comunicació en el món actual.

Amb caràcter general, es potenciaran activitats en les quals calga fer una lectura i comprensió crítica dels mitjans de comunicació (internet, televisió, cinema, vídeo, ràdio, fotografia, materials impresos o en format digital, etc.), en les quals prevalga el desenvolupament del pensament crític i la capacitat creativa a través de l'anàlisi i la producció de materials audiovisuals.

En finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, els alumnes han de ser capaços de cercar, emmagatzemar i editar informació, i interactuar mitjançant diferents eines (blogs, xats, correu electrònic, plataformes socials i educatives, etc.). En Batxillerat, hauran de consolidar i desenvolupar allò que han après i aprofundir en el domini d'aquestes eines.

Quant a la utilització de les TIC en la matèria de Valencià: Llengua i Literatura, és aquest un àmbit en què tenen cabuda des de la utilització de diapositives o vídeo, fins a la visualització o realització de presentacions; l'elaboració de treballs individuals o grupals a partir de recursos multimèdia; la cerca i selecció crítica d'informació en internet; la utilització de fulls de càlcul, processadors de text i altres programes de suport, fins al desenvolupament de blogs d'aula, el tractament d'imatges, etc.

Les principals eines TIC disponibles i alguns exemples de les seues utilitats concretes són:

1. Ús de processadors de text per a redactar, revisar ortografia, fer resums, afegir títols, imatges, hipervincles, gràfiques i esquemes senzills, etc.
2. Ús de fulls de càlcul senzills de complexitat progressiva per a organitzar informació (dades) i presentar-la de manera gràfica.
3. Utilització de programes de correu electrònic.
4. Usos i opcions bàsiques dels programes de navegació.
5. Ús d'enciclopèdies virtuals (CD i www).

6. Ús de perifèrics: escàner, impressora, etc.
 7. Ús de programes de presentació de complexitat progressiva (PowerPoint, Prezzi, etc.): treballs multimèdia, presentacions creatives de textos, esquemes o realització de diapositives, com a suport a les exposicions públiques orals.
 8. Internet: cerca i selecció crítica d'informació.
 9. Elaboració de documents conjunts mitjançant eines de programes d'edició simultània (Drive, etc.).
 10. Utilització dels innombrables recursos i pàgines web disponibles.
- Per tant, s'ha d'aprofitar al màxim l'oportunitat que ofereixen les TIC per a obtenir, processar i transmetre informació. Ressaltem ací algunes dels avantatges d'utilització:
- Realització de tasques de manera ràpida, còmoda i eficient.
 - Accés immediat a gran quantitat d'informació.
 - Realització d'activitats interactives.
 - Desenvolupament de la iniciativa i les capacitats de l'alumne.
 - Aprenentatge a partir dels propis errors.
 - Cooperació i treball en grup.
 - Alt grau d'interdisciplinarietat.
 - Flexibilitat horària.
 - **Utilitat com a mesura d'atenció a la diversitat de l'alumnat.**

b) Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries

- Les activitats i estratègies d'aprenentatge i ensenyança es basen en els principis d'intervenció educativa d'**orientació constructivista** i té com a element clau l'**aprenentatge significatiu**, un factor per a promoure la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Fer un aprenentatge significatiu suposa establir una relació entre allò que s'aprén i algun element ja existent en l'**estructura cognitiva** de l'individu i que és rellevant respecte al nou material objecte d'aprenentatge.
- Segons la concepció constructivista de l'aprenentatge escolar, és l'alumne qui construeix els propis esquemes de coneixement. Ara bé, perquè l'aprenentatge d'un contingut nou siga significatiu, cal que l'alumne relacione aquest contingut amb els conceptes que ja posseeix i les experiències prèvies. L'atribució de significat donada al material que és objecte d'aprenentatge té lloc a mesura que l'alumne va relacionant allò que aprén amb allò que ja sap i d'aquesta manera va construint, modificant i reelaborant els seus esquemes de coneixements.
- Els avantatges inherents a l'aprenentatge significatiu, els podríem resumir de la manera següent:
- El coneixement que s'obté significativament és retingut durant un període més llarg de temps, és a dir, es fixa de manera més estable en l'estructura cognitiva de l'alumne.
- La informació que s'assimila significativament augmenta la capacitat d'aprendre altres conceptes que hi estan relacionats i en facilita l'aprenentatge.
- La informació apresada, encara que s'oblidi amb el temps, ja ha enriquit l'estructura

cognitiva, perquè ha provocat l'ampliació, la diferenciació i la reestructuració de les idees rellevants de l'alumne.

- Per això, allò que de veritat interessa en l'acció docent del professorat és que l'aprenentatge que els alumnes i les alumnes facen siga el més significatiu possible.
- L'aprenentatge significatiu suposa, en l'alumnat:
 - *L'assimilació activa del contingut de l'aprenentatge.* És a dir, perquè el discent assimile els nous coneixements, cal que faça una activitat intensa per a establir relacions entre els nous coneixements i els ja existents en la seua estructura cognitiva.
 - *La construcció de nous coneixements i la modificació dels que ja posseeix.*
 - *La diferenciació progressiva dels continguts que va aprenent.* A mesura que l'aprenentatge es porta a terme, es produeix el desenvolupament i la reelaboració dels significats, ja que la informació adquirida és modificada i, alhora, modifica els conceptes amb els quals es relaciona. Aquest desenvolupament es facilita quan les idees més generals es presenten primer i es deixa per a després la diferenciació progressiva.
 - *La reconciliació integradora dels continguts d'aprenentatge.* Quan dos significats conceptuals es presenten com a contradictoris, l'alumne/a experimenta un *desequilibri cognitiu* que el professor o la professora ha d'ajudar a superar.
 - Aquest nou enfocament del procés d'ensenyament-aprenentatge haurà de modificar necessàriament la funció del docent. La seua tasca no consistirà ja a transmetre coneixement, sinó a:
 - Descobrir els *coneixements previs* i els *estadis evolutius* de l'alumnat per a enfocar els blocs temàtics des d'aquesta realitat.
 - Ser capaç de suscitar el *conflicte cognitiu* que provoqe en l'estudiant la necessitat de modificar els esquemes mentals amb què es representava el món.
 - Ser capaç de proporcionar a l'alumnat un nou material d'informació que l'ajude a *reequilibrar* aquests esquemes mentals que ell, intencionadament, ha tractat que entraren en conflicte.
 - El que acabem de dir significa que el professorat ha de conèixer i saber utilitzar, adequadament, no sols l'estructura lògica dels blocs temàtics, sinó també l'estructura psicològica de l'alumnat.
 - Pel que fa a l'organització de les activitats, convé assenyalar que el llibre de text de valencià per a l'ESO les ha programades com a situacions en les quals l'alumnat siga capaç de:
 - a) «Sentir» la limitació dels seus sabers previs.
 - b) «Experimentar» la inconsistència dels seus coneixements.
 - c) «Descobrir» un nou esquema cognitiu més adequat per a comprendre la realitat.

Un altre aspecte important que cal destacar del nostre projecte és la programació en espiral que s'hi fa tant dels temes com de les activitats, de manera que aquells i aquelles alumnes que puguin no acaben mai de caminar-hi.

Es consideren activitats complementàries les planificades pels docents que utilitzen espais o recursos diferents de la resta d'activitats ordinàries de l'àrea, encara que requerisquen temps addicional de l'horari no lectiu per a la seua realització. Seran avaluables a efectes acadèmics i obligatoris tant per als professors com per als alumnes. No obstant això, tindran caràcter voluntari per als alumnes les que es facen fora del centre o requerisquen aportacions econòmiques de les famílies, en aquest cas es garantirà l'atenció educativa dels alumnes que no hi participen.

Entre els propòsits que persegueixen aquest tipus d'activitats destaquen:

- Completar la formació que reben els alumnes en les activitats curriculars.
- Millorar les relacions entre alumnes i ajudar-los a adquirir habilitats socials i de comunicació.
- Permetre l'obertura de l'alumnat cap a l'entorn físic i cultural que l'envolta.
- Contribuir al desenvolupament de valors i actituds adequades relacionades amb la interacció i el respecte cap als altres, i la cura del patrimoni natural i cultural.
- Desenvolupar la capacitat de participació en les activitats relacionades amb l'entorn natural, social i cultural.
- Estimular el desig d'investigar i saber.
- Afavorir la sensibilitat, la curiositat i la creativitat de l'alumne.
- Despertar el sentit de la responsabilitat en les activitats en què s'integren i que facen.

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumnat adquirix un major grau de protagonisme.

Com **activitats complementàries** tenim previst:

- Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, sobretot als cursos de 2n cicle de secundària: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx (Basilica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...).

Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.

Tant per a 1r cicle com per al 2n cicle:

- 1 -Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA.
- 2 -Participar en la campanya *Cinema en valencià* organitzada per la UA
- 3 -Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en valencià.
- 4 -Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb les -editorial.
- 5 -Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).
- 6 -Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs (Sambori,- APA,etc.)
- 7 - Per al 1r Cicle, és factible alguna eixida, relacionada amb la matèria, sense determinar encara, en la mesura que es vagen oferint per les diverses entitats o en la mesura de les nostres possibilitats.
- 8 -Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres

eixides o activitats amb la resta dels alumnes.

- 9 -Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

a) Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació d'un curs mantenen una relació d'interdependència amb l'opció didàctica i metodològica i amb els objectius mínims fixats. Nosaltres partim ací dels criteris establits per la Generalitat Valenciana en el currículum de l'educació secundària obligatòria per a la matèria Valencià: llengua i literatura.

L'avaluació d'una tasca -de qualsevol empresa- implica prendre en consideració tots els elements que hi intervenen, que en el cas de l'ensenyament serien els següents: l'objecte d'aprenentatge, l'aplicació metodològica d'aquest objecte, l'agent que l'aplica (el docent), el receptor-destinatari-participant (el discent), el material curricular, el mateix procés d'ensenyament-aprenentatge i fins i tot els sistemes i el procés d'avaluació. Hi haurem de tenir present, per tant, que al llarg de tot el curs l'èxit o el fracàs de la pràctica docent (el progrés en l'adquisició de la competència comunicativa en valencià de l'alumnat) dependrà de molts factors, i que l'harmonia d'aquests factors és imprescindible per a l'obtenció de resultats satisfactoris i eficaços.

Bloc1. Escoltar i parlar

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius reals o dramatitzats dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat pròxims als seus interessos, aportant arguments raonats per a defensar les pròpies opinions de manera clara i ordenada, prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat i utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.	BL.1.1.1. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos.	CCLI CAA CSC
BL.1.1.2. Participa en intercanvis comunicatius utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.		
BL.1.1.3. Participa en intercanvis comunicatius aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada.		
BL.1.1.4. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.		
BL.1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a	BL.1.2.1. Participa en equips de treball per a aconseguir	CCLI

companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.	de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.	SIEE CSC
BL.1.2.2. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes i dóna suport a companys i companyes, demostra empatia i reconeix les seues aportacions.		
BL.1.2.3. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.		
BL.1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, i utilitzant de manera autònoma les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a formar-se una opinió pròpia.	BL.1.3.1. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, per a formar-se una opinió pròpia.	CCLI CAA CSC
BL.1.3.2. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents i analitza les característiques formals i de contingut i els elements no verbals.		
BL.1.3.3. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents i utilitza, de manera autònoma, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.		
BL.1.4. Produir de manera oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos formals dels àmbits acadèmic i social de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor.	BL.1.4.1. Produeix, de manera oral, textos breus de diferents tipologies i registres, dels àmbits personal, acadèmic i social, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.	CCLI CAA CSC SIEE

BL.1.4.2. Produeix, de manera oral, textos breus i utilitza les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu.		
BL.1.4.3. Produeix, de manera oral, textos breus i aplica les propietats textuais.		
BL.1.4.4. Produeix, de manera oral, textos breus amb riquesa lèxica.		
BL.1.5. Avaluar, amb la supervisió del professorat i la utilització de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.	BL.1.5.1. Avalua, amb supervisió i ajuda, les produccions orals, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.	CCLI CAA
BL.1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al desenvolupament i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.	BL.1.6.1. Recerca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.	CSC SIEE
BL.1.6.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.		
BL.1.6.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.		

Bloc 2. Llegir i escriure

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de manera autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys) a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global	BL.2.1.1. Interpreta textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge.	CCLI CAA CSC

construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge.		
BL.2.1.2. Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu.		
BL.2.1.3. Interpreta textos escrits utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura.		
BL.2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de manera autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori.	BL.2.2.1. Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.	CCLI CAA CSC SIEE
BL.2.2.2. Escriu, amb adequació, coherència, cohesió, pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.		
BL.2.2.3. Escriu, amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.		
BL.2.2.4. Escriu, amb correcció lèxica pròpia del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.		
BL.2.2.5. Escriu textos utilitzant un llenguatge no discriminatori.		
BL.2.3. Avaluar, amb la supervisió del professorat, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.	BL.2.3.1. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, i identifica errors d'adequació, coherència i cohesió del nivell educatiu.	CCLI CAA
BL.2.3.2. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura i identifica els errors de correcció (ortogràfica i gramatical) del nivell educatiu.		
BL.2.3.3. En el procés de revisió de textos escrits, resol els dubtes, de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.		
BL.2.4. Sintetitzar textos orals i escrits expositius i argumentatius utilitzant	BL.2.4.1. Sintetitza, utilitzant	

argumentatius utilitzant mapes conceptuals i resums, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.	els procediments de síntesi adequats al nivell educatiu i a la tipologia textual, seleccionant les informacions essencials i generalitzant informacions relacionades, textos orals i escrits argumentatius, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.	CCLI CAA
BL.2.4.2. Elabora un text coherent i cohesionat que no reproduceix literalment parts del text original ni inclou interpretacions personals.		
BL.2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, de manera reflexiva i dialogada, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter expositiu o argumentatiu, contrastant les fonts d'informació, detallant les referències bibliogràfiques, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de manera personal els resultats obtinguts.	BL.2.5.1. Realitza amb autonomia, sentit crític i originalitat projectes de treball de caràcter expositiu o argumentatiu, individuals i en equips cooperatius, sobre temes diversos, seguint les fases del procés d'elaboració (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).	CCLI CAA SIEE
BL.2.5.2. Contrasta la validesa de les fonts d'informació que utilitza en projectes de treball i detalla les referències bibliogràfiques.		
BL.2.5.3. Fa una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, l'adapta a canvis i imprevistos i transforma les dificultats en possibilitats.		
BL.2.5.4. Avalua, amb ajuda de guies, el procés i el producte final, i comunica de manera personal els resultats obtinguts.		
BL.2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del	BL.2.6.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en	

científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable.	mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de manera contrastada; la registra en paper de manera acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.	CD CAA SIEE
BL.2.6.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva compartint informació i continguts digitals i utilitzant les ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge.		
BL.2.6.3. Realitza projectes de treball i crea continguts digitals (documents de text i presentacions multimèdia) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori aplicant-hi els diferents tipus llicències.		
BL.2.6.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals, preveu i denuncia males pràctiques com el ciberassetjament, i en protegeix els altres.		
BL.2.7. Realitzar amb supervisió, de manera eficaç, tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleses i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament i actuar amb flexibilitat buscant amb supervisió solucions alternatives.	BL.2.7.1. Té iniciativa per a proposar i emprendre accions que contribuïsquen a realitzar, amb supervisió, de manera eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.	SIEE
BL.2.7.2. Reconeix, amb supervisió, les seues fortaleses i les utilitza adequadament, identifica les seues debilitats i s'esforça per superar-les.		
BL.2.7.3. Manté, amb supervisió, la curiositat i l'interès durant tot el procés de realització de tasques o projectes.		
BL.2.7.4. Actua amb flexibilitat davant d'obstacles i dificultats, i busca, amb supervisió, solucions.		

Bloc 3. Coneixement de la llenguatge

Críteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un text establint la concordança entre aquestes; classificar-les, analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs; utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i la creació de	BL.3.1. Identifica les distintes categories gramaticals que componen un text narratiu, descriptiu, instructiu, expositiu i argumentatiu, i estableix la concordança entre aquestes i les classifica.	CCLI

textos argumentatius.		
BL.3.1.2. Identifica les categories gramaticals, les analitza morfològicament, i reconeix el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs. BL.3.1.3. Crea i revisa textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius utilitzant correctament les categories gramaticals.		
BL.3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.	BL.3.2.1. Crea i revisa textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.	CCLI CAA
BL.3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics, els préstecs d'altres llengües, així com sigles, acrònims i abreviatures, per a enriquir el vocabulari.	BL.3.3.1. Identifica els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, per a enriquir el vocabulari.	CCLI CAA
BL.3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (metàfora, metonímia) per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge; reconèixer les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text.	BL.3.4.1. Explica el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, i identifica els seus mecanismes per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge.	CCLI CAA
BL.3.4.2. Reconeix les relacions d'igualtat-semblança i d'inclusió que s'estableixen entre les paraules, per a captar el sentit global d'un text.		
BL.3.5. Analitzar morfosintàcticament l'oració simple i classificar-la segons la naturalesa del predicat (oracions atributives, predicatives, actives, transitives, reflexives, recíproques, intransitives, passives, perifràstiques, reflexes i mitjanes) per a, de manera autònoma, expressar-se i redactar textos	BL.3.5.1. Identifica l'estructura de l'oració simple: subjecte, predicat i els complements del verb, per al, de manera autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb	CCLI CAA

de redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.	major correcció i propietat.	
BL.3.5.2. Analitza morfosintàcticament l'oració simple i la classifica segons la naturalesa del predicat per a, de manera autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.		
BL.3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos argumentatius i justificar si compleixen les propietats textuais adequades al nivell, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.	BL.3.6.1. Reconeix els elements de la comunicació que intervenen en textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius.	CCLI CAA CSC
BL.3.6.2. Justifica si els textos compleixen les propietats textuais pròpies del nivell educatiu per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.		
BL.3.7. Explicar els orígens històrics de les llengües d'Espanya i reconèixer les seues varietats geogràfiques, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa cap a la diversitat de la llengua i un entorn plurilingüe i pluricultural.	BL.3.7.1 Reconeix les diferents llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Espanya i Europa.	CCLI CSC
BL.3.7.2. Explica els trets de les llengües d'Espanya i Europa i n'estableix la distribució geogràfica en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.		
BL.3.7.3. Explica els orígens històrics de les llengües d'Espanya i en reconeix les varietats geogràfiques en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.		

Bloc 4. Educació literària

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, amb supervisió tècnica	BL.4.1.1. Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant-hi tècniques expressives i	CEC

amb suport visual, tècniques expressives i teatrals.	teatrals.	
BL.4.2. Elaborar un <i>portfolio</i> , amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica.	BL.4.2.1. Elabora un <i>portfolio</i> , amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures pròximes als seus interessos, adequades al nivell, de manera reflexiva i crítica.	CCLI SIEE CEC
BL.4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle xviii, en creacions de diferent naturalesa.	BL.4.3.1. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle xviii, en creacions de diferent naturalesa.	CCLI CAA SIEE CEC
BL.4.4. Analitzar un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació d'opinions personals.	BL.4.4.1. Analitza un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a manera d'aproximació a la literatura.	CCLI CAA CEC SIEE
BL.4.4.2. Identifica els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere dels textos de l'edat mitjana al segle xviii analitzats.		
BL.4.4.3. Realitza un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes de l'anàlisi dels textos literaris de l'edat mitjana al segle xviii, per mitjà de la formulació d'opinions personals.		

b) Instruments d'avaluació

Al llarg del curs es poden realitzar proves d'avaluació de tipus diferents:

- a) Proves de diagnòstic:** al principi de curs per a obtenir una informació mínima dels coneixements lingüístics previs i de la competència en valencià de cada alumne o alumna.
 - b) Proves de progrés:** exercicis de comprovació de coneixements orals i escrits sobre l'ús de llengua en un període determinat (en cada avaluació).
 - d) Proves d'assoliment:** exercicis orals i escrits per a la comprovació de l'adquisició de la competència comunicativa en valencià al final de cada nivell (juny i setembre).
- Les proves de recuperació es realitzaran al llarg del curs i tindran com a objectiu comprovar

l'assoliment dels objectius mínims previstos per a cada nivell. Al mes de juny/juliol hi haurà programades proves específiques de recuperació per a tots els cursos de l'etapa

Normalment quan es parla d'avaluar, o de l'avaluació, es relaciona amb situacions de neguit, nervis: se sol pensar en els exàmens, les hores d'estudi, els temes que s'han de saber, les notes... Tots aquests conceptes formen part de l'univers de l'avaluació però l'enfocament i la importància que se li dóna a aquest procés pot fer que es visca com un fet angoixant i, per tant, avorrit i poc motivador o com una situació d'aprenentatge integrada en les pràctiques diàries de l'aula.

Tant des del punt de vista de l'estudiant com del professor, l'avaluació de l'aprenentatge dins l'àmbit educatiu es considera **necessària** i queda justificada per dues funcions:

- Per una banda s'avalua l'aprenentatge dels estudiants perquè el professor pugui recollir evidències del seu progrés en el procés d'aprenentatge i pugui, així, oferir ajudes molt ajustades a les seues necessitats. Aquesta funció és de tipus **pedagògic**.
- Per altra banda, s'avalua l'aprenentatge dels estudiants per comprovar que s'han assolit uns coneixements i certificar que es té un nivell de coneixement i que s'està en disposició de passar al nivell educatiu superior. Aquesta funció és de tipus **acreditatiu**.

Ambdues funcions posen de manifest l'avaluació entesa com un mecanisme que té com a darrera finalitat comprovar que s'estan assolint (o s'han assolit), i en quin grau, els objectius d'aprenentatge plantejats a l'inici de l'activitat educativa. Aquest mecanisme permet valorar el procés d'aprenentatge introduint quan siga necessari mesures de millora.

Si es té en compte el moment dins el procés d'ensenyament-aprenentatge en què es duu a terme l'avaluació, es poden diferenciar **tres tipus d'avaluació** que responen a objectius diferents:

- Avaluació *inicial* (diagnòstica): com el mateix nom indica, aquest tipus d'avaluació es produeix a l'inici de l'assignatura, normalment durant la primera setmana de classe, i té com a principal objectiu identificar els coneixements previs dels estudiants vers els continguts d'aprenentatge.
- Avaluació *formativa* (continuada, processual): aquest tipus d'avaluació es dóna durant tota l'assignatura. L'objectiu és informar de l'evolució i progrés de l'aprenentatge dels estudiants per tal de poder oferir ajudes i flexibilitzar algunes decisions tenint en compte el ritme d'aprenentatge i les necessitats dels estudiants. Aquest tipus d'avaluació fomenta i potencia la regulació de l'aprenentatge dels estudiants.
- Avaluació *final* (sumativa): és l'avaluació que es produeix al final de l'assignatura (les avaluacions parcials sovint es poden considerar avaluacions sumatives: tot depèn de com estiga configurat el sistema general d'avaluació de l'assignatura). Es proposa comprovar si els estudiants han realitzat l'aprenentatge que s'havia planificat i que s'esperava que assoliren.

Si es tenen en compte aquests tipus d'avaluació i l'objectiu que es proposen, es poden utilitzar diferents **instruments d'avaluació**. Així, per exemple, en l'avaluació inicial es poden fer servir *qüestionaris, mapes conceptuais, preguntes obertes...*

- En l'*autoavaluació* l'estudiant valora els coneixements que té o que ha adquirit en el procés d'aprenentatge. Ell mateix és el responsable d'avaluar-se i li serveix per conèixer quins temes té ben preparats i quins ha de reforçar.

- L'*avaluació entre iguals* requereix de la participació de tots els estudiants (pot ser que estiguin agrupats o per parelles), que es converteixen en avaluadors dels treballs, proves escrites... dels seus companys. Els criteris d'avaluació poden ser decidits pel professor o pels mateixos estudiants. Aquest sistema d'avaluació permet a l'estudiant posar-se en el rol d'avaluador i conèixer què suposa corregir, valorar i comunicar els resultats a un company de l'aula.

L'avaluació, en l'àmbit educatiu, és una presa de decisions que té en compte uns objectius d'aprenentatge i que ha de partir d'uns criteris explicats i coneguts tant per l'avaluador com per l'avaluat.

c) Criteris de qualificació

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE L'ESO DEPARTAMENT DE VALENCIÀ, LLENGUA I LITERATURA IES SANT VICENT CURS 2017-2018 3r d'ESO

CONCEPTES 60%

PROCEDIMENTS 35 % (15% dels deures, treballs, activitats de classe,... i 20% del llibre de lectura)

ACTITUDS 5%(una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)

1. La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i actitud).
2. En cada avaluació es farà, com a mínim, un examen de conceptes, amb un mínim de 6 preguntes.
3. Es farà un control dels llibres de lectura i la qualificació d'APTE, mínim un 5, serà requisit imprescindible i necessari per tal d'aprovar la matèria en cada trimestre. L'alumne tindrà l'oportunitat de recuperar els controls de lectura, NO APTE, durant el tercer trimestre.

1. Les lectures obligatòries per a 3r ESO són:

Primer trimestre: *Xènia, tens un WhatsApp*, Gemma Pasqual, Barcanova

Segon trimestre: *Els dimonis de Pandora*, Silvestre Vilaplana, Ed. Bromera

Tercer trimestre: *La fàbrica*, Gemma Pasqual, Alfaguara Voramar.

1. Les lectures s'avaluaran a través d'una prova de tipus test, de múltiple elecció, o de resposta curta, la qual tindrà 20 preguntes . Cada 2 preguntes de resposta múltiple mal contestades, descomptarem una bé. Les que es deixen en blanc no descomptaran i les de resposta curta tampoc. També es podrà avaluar de manera oral.
1. La nota final serà el resultat d'una avaluació contínua i s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.
1. Si l'alumne vol apujar la nota de l'avaluació podrà fer-ho llegint un llibre, dels ofertats pel professor, i presentant un treball dins la data límit marcada. El màxim que es podrà apujar serà 1 punt, 0'5 cada treball, sempre i quan estiga l'avaluació amb un mínim de 5.
1. Tots els treballs presentats, si es consideren ben qualificats per a ser publicats en la revista de l'institut *Ascla*, seran premiats augmentant la nota de l'avaluació en 0'5 punts.
1. Els alumnes que vagen a la prova extraordinària amb els continguts i alguna o varies lectures, s'aplicarà el següent criteri per tal de valorar la prova: 80% continguts i 20% lectures. Si, en un altre cas, només va a setembre amb les lectures o només amb els continguts , tant en una opció com en l'altra, l'examen valdrà el 100%. és requisit imprescindible arribar a un 5 en les lectures i a un 5 en la matèria, per poder aprovar, en cas contrari, no s'aplicaran els percentatges.
1. La nota màxima amb la qual es podrà qualificar a un alumne en la prova extraordinària de juliol serà un 5.
2. **Aquell alumne que tinga 10 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-5 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-15% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors. En cas contrari l'alumne no podrà repetir cap examen fet durant la seua absència.**
- 3.

Criteris per als alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO amb la matèria pendent de cursos anteriors.

Els alumnes que tinguen la matèria pendent de cursos anteriors podran superar-la atenent als següents criteris:

- Si l'alumne/a aprova les dues primeres avaluacions del curs en el qual està, es considerarà la matèria pendent aprovada.
- Si no es dona la condició anterior es farà una prova escrita de pendents a principis del

- mes de maig.
- Si no supera tampoc la prova referida en el punt 2, ja haurà de presentar-se a les proves extraordinàries de juliol.

Sant Vicent del Raspeig, a 11 de setembre de 2017

Curs 2017-2018
Cèsar Moreno
Criteris i baremació
Valencià. Llengua i Literatura
3r Eso

- a) En cada trimestre, la nota final de 10 de l'avaluació s'obtindrà a partir dels elements següents:
 - a. Activitats diàries de classe (que anomenem “examen de classe”).
 - b. Lectura d'un llibre per trimestre i control oral subsegüent.
 - c. Exàmens periòdics sobre els continguts de classe.
- b) L'anomenat “examen de classe té un valor de 5 punts sobre 10.
 - a. Si l'alumne completa l'activitat diària proposada a classe, obtindrà la nota de 5. Si no, tindrà un 4.
 - b. Al final del trimestre la mitjana d'estes notes ha de ser superior a 4,5. Solament així es sumaran les altres notes.
- c) La correcció de l'examen de classe tindrà la valoració d'1 punt.
- d) El control oral de lectura tindrà la valoració d'1 punt.
 - a. La no lectura del llibre, o no superar aquesta prova, invalidarà la resta de notes.
- e) Els exàmens periòdics tindran el valor de 3 punts en el còmput total de la nota.
- f) Una actitud inadequada que pertorbe el desenvolupament normal de la classe o la reiteració en les faltes d'assistència comportarà no sumar les notes anteriorment descrites. I serà per tant motiu de suspensió de l'avaluació.

Lectures suggerides. Almenys una per trimestre.

Les urpes del diable, Silvestre Vilaplana, Bromera.

Contes d'amor, Hermann Hesse, editorial La Magrana.

Aloma, Mercé Rodoreda, Edicions 62.

El crim de Lord Arthur Savile. El fantasma dels Canterville, Oscar Wilde, Ed. Bromera.

Rondalles del Baix Vinalopó, Joaquim González i Caturla, Editorial Aguacilara.

Rondalles de l'Alacantí, Joaquim González i Caturla, Editorial Aguclara.
Paraules que curen, Àlex Rovira, Plataforma Editorial.
L'ingenu, Voltaire. Edicions Bromera.
Mandràgora, Laura Gallego, Ed. Bromera.
Tres és massa, Màrius Serra, Ed. Columna.
Una hivernada als gels, Jules Verne, Ed. Bromera.
Conte de Nadal, Charles Dickens, Ed. Bromera.

Tots els alumnes han de comunicar al professor amb antelació, quin llibre han decidit llegir. Si algun alumne vol llegir un llibre que no siga a la llista anterior, a més de comunicar-ho al professor, li haurà mostrar (físicament) el llibre triat.

d) Activitats de reforç i ampliació

Quan pogueren sorgir dificultats d'aprenentatge hem de preparar activitats que han de tenir les següents premisses:

- Disminució del volum de treball.
- Divisió en seqüències de l'aprenentatge en qüestió.
- Canvi d'estratègia d'aprenentatge, passant del plantejament global a un de més analític.
- Canvi de plantejament didàctic, optant per aprenentatge entre iguals, monitoratge, aprenentatge cooperatiu.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

Descripció del grup després de l'avaluació inicial

A l'hora de plantejar les mesures d'atenció a la diversitat i inclusió hem de tindre, en primer lloc, informació diversa sobre cada grup d'alumnes; como a mínim hem de conèixer:

El nombre d'alumnes.

El funcionament del grup (clima de l'aula, nivell de disciplina, atenció...).

Les fortaleces que s'identifiquen en el grup quant al desenvolupament de continguts curriculars.

- Les necessitats que s'hi hagen pogut identificar; convé pensar en aquesta fase com es poden abordar (planificació d'estratègies metodològiques, gestió de l'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures, etc.).
- Les fortaleces que s'identifiquen en el grup quant als aspectes competencials.
- Els acompliments competencials prioritaris que cal practicar en el grup en aquesta matèria.
- Els aspectes que cal tindre en compte a l'hora d'agrupar l'alumnat per als treballs cooperatius.

- Els tipus de recursos que cal adaptar al nivell general per a obtenir un assoliment òptim del grup.

Necessitats individuals

L'avaluació inicial ens facilita no sols coneixement sobre el grup com a conjunt, sinó que també ens proporciona informació sobre aspectes individuals diversos del nostre alumnat; a partir d'aquesta avaluació podem:

- Identificar els estudiants que necessiten més seguiment o personalització d'estratègies en el seu procés d'aprenentatge. (Cal tindre en compte aquell alumnat amb necessitats educatives, amb altes capacitats i altres necessitats no diagnosticades però que requereixen atenció específica per estar en risc, per la seua història familiar...).
- Saber les mesures organitzatives que s'adoptaran. (Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per a afavorir la intervenció individual...).
- Establir conclusions sobre les mesures curriculars que s'adoptaran i sobre els recursos que s'empraran.
- Analitzar el tipus de seguiment que es farà servir amb cada un.
- Acotar l'interval de temps i la manera en què s'avaluaran els progressos d'aquests estudiants.
- Fixar la manera en què es compartirà la informació sobre cada cas amb la resta de docents que intervenen també en el seu itinerari d'aprenentatge; especialment, amb el tutor.

Les **necessitats educatives especials** motivades per deficiències psíquiques o físiques greus d'algun alumne o alumna s'han de tenir en compte per a oferir-li la possibilitat d'assolir els objectius mínims mitjançant unes altres vies previstes en aquesta programació. La planificació d'actuacions en aquests casos requereixen un tractament coordinat amb la resta de departaments i molt especialment amb el d'Orientació. A partir de l'anàlisi de la situació concreta de l'alumne s'ha de programar, si és el cas, una **adequació curricular individual** (ACI) on han de participar totes les àrees.

En la nostra àrea la diversitat és present com en la resta d'àrees. Aquesta diversitat, però, obeeix a raons diverses, i el seu tractament, per tant, també demana l'ús d'estratègies adequades en cada cas.

Pel que fa a la presència de la diversitat en la nostra àrea podem concretar-la en les situacions següents.

8.1 Incorporació tardana al sistema educatiu valencià

Es tracta d'alumnat que no ha cursat l'assignatura Valencià: llengua i literatura amb anterioritat. Aquest alumnat, tant si ha sol·licitat l'exempció de qualificació com si no ho ha fet, ha de rebre una atenció específica pel que fa al grau d'exigència i pel que fa al tipus d'activitats que haurà de realitzar a classe. En termes generals, l'alumnat que es troba en aquesta situació haurà de tenir una atenció individualitzada mentre el seu grau de comprensió oral i escrita estiga per davall dels mínims, amb la intenció que pugui incorporar-se progressivament a la realització de les tasques proposades a la resta de la classe, si bé amb un grau d'exigència adaptat a les seues capacitats. Cada cas, però, necessita una atenció que s'haurà de concretar després de mantenir una entrevista amb l'alumne i els seus pares o tutors.

La millor forma d'oferir un tractament educatiu adequat a l'alumnat nouvingut és mitjançant un **programa de compensació educativa** per desconèixer de les llengües oficials, la planificació didàctica del qual s'ha de fer en funció de l'anàlisi de la realitat de cada centre, de cada aula i fins i tot de cada individu. A més a més d'aquest programa, la Conselleria d'Educació ha dissenyat el **programa d'acollida al sistema educatiu** (PASE), un programa temporal d'adaptació lingüística per a l'alumnat estranger de nova incorporació al sistema educatiu que desconex la llengua base del programa d'educació bilingüe (PEB) a què quede adscrit. Així mateix, hi ha la possibilitat de

sol·licitar la participació en el **programa d'acompanyament escolar i en el de suport i reforç** (la finalitat dels quals és millorar els aprenentatges i l'èxit escolar dels alumnes, propiciar la seua integració escolar i ampliar la participació de les famílies).

8.2 Adaptacions curriculars

En la nostra àrea, i especialment en determinats contextos sociolingüístics, és freqüent trobar-nos amb situacions de diversitat quant al grau de competència comunicativa inicial, quant a la capacitat per a arribar a una competència mínima o quant a la capacitat per a relacionar-se comunicativament amb el grup.

Després de fer una avaluació inicial, és molt probable que aquesta diversitat siga una realitat i que calga emprar adequacions específiques que asseguren l'assoliment dels objectius mínims. Per això proposem les adequacions següents:

- 1 **Adequacions organitzatives:** configuració de grups de treball heterogenis; treball per parelles amb un nivell d'interacció compensatori; tallers d'escriptura.
- 2 **Adequacions didàctiques:** recursos didàctics de reforçament; atenció individualitzada.

Si s'hi donaren les circumstàncies, el departament hauria d'elaborar i d'aplicar les **adaptacions curriculars significatives** (ACIS) que hi corresponguessen. Aquestes adaptacions s'elaboraran a partir d'una avaluació psicopedagògica i implicarien una adequació d'objectius i una modificació dels criteris d'avaluació.

En qualsevol cas és imprescindible preveure que aquestes situacions de diversitat (amb un índex elevat d'estrangers, un percentatge considerable del qual pot tenir deficiències comunicatives en valencià, i alguns altres també en castellà) seran cada any més generalitzades. Això exigeix que des del punt de vista organitzatiu -i pel que fa a la nostra àrea de forma particular- es formen grups d'atenció a aquestes persones. Les iniciatives del departament s'han d'emmarcar dins les propostes del **programa d'acollida** del centre.

El **desdoblament** de grups és una forma de treballar més personalitzada amb l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu, si el centre no disposa del programa de **compensació educativa**. Hi treballariem aspectes bàsics de la llengua, amb un tractament específic com a llengua segona i/o com a llengua estrangera. Això demana que els continguts siguen els actes de parla, les estructures lingüístiques necessàries per a la comunicació formal i informal, les situacions comunicatives i sobretot l'aprenentatge de lèxic. La formació d'aquests grups de desdoblament es realitzaria a partir d'una prova inicial de diagnòstic que serviria al professorat del departament per conèixer la competència inicial de l'alumnat, les mancances i les necessitats.

8.3 L'avaluació de les adaptacions curriculars

L'alumnat de cada grup d'ESO que necessite una **adaptació curricular** (majoritàriament per incorporació tardana al sistema educatiu valencià) obtindrà una valoració positiva en funció dels aspectes següents:

- a) La integració de l'alumne/a en la dinàmica general de funcionament del grup.
- b) La resposta positiva a l'actitud cap a l'aprenentatge.
- c) L'assoliment d'hàbits de treball bàsics.
- d) L'assoliment de les capacitats bàsiques relacionades amb les habilitats de comprendre, llegir, parlar i escriure que permetran la integració amb les màximes garanties d'èxit lingüístic i comunicatiu en valencià en cursos posteriors.

e)

f) 8.4 Alumnes amb la matèria pendent de cursos anteriors.

g)

- h) Els alumnes que porten la matèria pendent de cursos anteriors lapodran aprovar si superen les dues primeres avaluacions de l'assignatura del curs en el qual estan. La llengua té continuïtat a tota l'ESO i per tant es pot aplicar aquest criteri. El professor del curs actual serà l'encarregat de recordar-li-ho i de notificar al cap de departament si ha

- superat l'assignatura pendent o no.
- i) Els alumnes pendents de primer de batxillerat faran una prova al mes de gener i una segona oportunitat al mes de maig.
- j)
- k) **9.ELEMENTS TRANSVERSALS**

a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita

El Departament de valencià sempre ha considerat bàsic el fet que l'alumnat llija i a més és pilar bàsic en els seus criteris de qualificació, els objectius a aconseguir són:

- Augmentar l'interés de l'alumnat per la lectura.
- Ampliar el lèxic i el coneixement de la llengua.
- Estimular la capacitat creativa de l'alumnat.
- Contribuir a la millora de l'escriptura.
- Fer que descobrisquen en la lectura una font de gaudi personal.
- Fomentar una actitud reflexiva i crítica.
- Fomentar l'ús de la biblioteca per a l'aprenentatge.

Les propostes per aconseguir-ho són:

- Valorar la possibilitat de poder apujar nota llegint llibres d'una sèrie que li proposa el/la professor/a, fins a un màxim de 1'5 punts (apareéis reflectit als criteris de qualificació)
- Participar en la revista del centre *Ascla*, incita els/les alumnes a llegir les publicacions dels seus companys/es.
- Fer que els alumnes es recomanen obres de caràcter literari. Convé fomentar la confiança en les seues recomanacions.
- Incidir en la importància del plaer de la lectura i, per tant, en el valor de les lectures no prescrites.
- Oferir lectures de temàtica diversa, amb el treball didàctic corresponent, perquè el professorat en faça la selecció que considere oportuna en cada trimestre.
- Anar a la biblioteca del centre o de la població i fer que els alumnes es recomanen els uns als altres obres de LIJ.
- Lectura de textos de LIJ, per a després veure la pel·lícula, si és el cas.
- Reconéixer obres dels diferents gèneres literaris estudiats.
- Portar a classe antologies poètiques adequades a l'edat dels estudiants.
- Llegir una rondalla d'Enric Valor i completar-la en una excursió per a conèixer millor el paisatge descrit. A més a més, la riquesa lèxica que la caracteritza donarà peu a treballar el text des del punt de vista de la sinonímia.

b) Comunicació audiovisual.Tecnologies de la informació i de la comunicació

L'alumne ha de ser capaç:

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.

- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement.
- Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

Ho posaran en pràctica realitzant les següents tasques:

- Ús del CD d'àudio.
- Visita de pàgines web de biblioteques, com ara < <http://xlpv.cult.gva.es/absysnetopac/vindex.htm>>
- Consulta de diccionaris en línia.
- Consulta del material digital complementari al llibre de text. Farem ús de la pissarra digital.
- Visita de pàgines web sobre LIJ o d'autors de LIJ que continguin fòrums on puguin participar els alumnes.
- Enregistrament de la lectura de poemes en veu alta per a promoure que els alumnes s'escolten amb actitud crítica i constructiva.
- Enregistrament d'una lectura dramatitzada amb l'objectiu de treballar els diàlegs i les diferents veus que apareixen en una narració.
- Els programes de presentacions digitals, com ara el Microsoft Power Point o l'Impress permeten elaborar mapes conceptuals. A banda, hi ha diferents aplicacions en línia dedicades a la creació d'aquesta mena d'esquemes, com ara Cmap Tools (<http://cmap.ihmc.us/>). L'ús d'aquestes eines habitualment és molt intuïtiu, tot i que estan en anglés.
- Ús del processador de textos per a elaborar diferents treballs.
- A partir del treball dut a terme (podem haver enregistrat lectures dramatitzades del alumnes) podem plantejar la realització d'un esquetx per a enregistrar-lo en vídeo. Es pot prendre com a punt de partida qualsevol dels textos conversacionals que apareixen al llarg del llibre de text.

c) Emprenedoria.

En aquest apartat tenim com a indicadors del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor:

- Autonomia personal:
 - Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies.
 - Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.
 - Ser constant en el treball superant les dificultats.
 - Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
- Lideratge:
 - Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.
 - Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir

objectius.

- Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.

-Creativitat:

- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema.
- Configurar una visió de futur realista i ambiciosa.
- Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.

-Emprenedoria:

- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius.
- Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.
- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes.
- Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.

d) Educació cívica i constitucional.

-Educació cívica i constitucional:

- Conèixer les activitats humanes, adquirir una idea de la realitat històrica a partir de fonts diverses, i identificar les implicacions que té viure en un Estat social i democràtic de dret confirmat per una constitució.
- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.

-Relació amb els altres:

- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits.
- Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.

-Compromís social:

- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.
- Concebre una escala de valors pròpia i actuar-hi amb conformitat.
- Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i potencialitats.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

10.AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ASSOLIMENT.

Els diferents professors del Departament farem ús dels següents indicadors d'assoliment per avaluar el treball propi:

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: PLANIFICACIÓ

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Programa l'assignatura tenint en compte els estàndards d'aprenentatge previstos en les lleis educatives.		

2. Programa l'assignatura tenint en compte el temps disponible per al desenvolupament de l'assignatura.		
3. Selecciona i seqüència de forma progressiva els continguts de la programació d'aula tenint en compte les particularitats de cadascun dels grups d'estudiants.		
4. Programa activitats i estratègies en funció dels estàndards d'aprenentatge.		
5. Planifica les classes de manera flexible, preparant activitats i recursos ajustats a la programació d'aula i a les necessitats i als interessos de l'alumnat.		
6. Establix els criteris, els procediments i els instruments d'avaluació i autoavaluació que permeten fer el seguiment del progrés d'aprenentatge de l'alumnat.		
7. Es coordina amb el professorat d'uns altres departaments que puguin tindre continguts afins a la seua assignatura.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: MOTIVACIÓ DE L'ALUMNAT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Proporciona un pla de treball al principi de cada unitat.		
2. Planteja situacions que introduïsquen la unitat (lectures, debats, diàlegs...).		
3. Relaciona els		

aprenentatges amb aplicacions reals o amb la seua funcionalitat.		
4. Informa dels progressos assolits i de les dificultats trobades.		
5. Relaciona els continguts i les activitats amb els interessos de l'alumnat.		
6. Estimula la participació activa dels estudiants a classe.		
7. Promou la reflexió dels temes tractats.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Resumix les idees fonamentals discutides abans de passar a una nova unitat o tema amb mapes conceptuals, esquemes...		
2. Quan introduïx conceptes nous, els relaciona, si és possible, amb els ja coneguts; intercala preguntes explicatives; posa exemples...		
3. Té predisposició per a aclarir dubtes i oferir assessoreries dins i fora de les classes.		
4. Optimitza el temps disponible per al desenvolupament de cada unitat didàctica.		
5. Usa ajuda audiovisual o d'un altre tipus per a donar suport als continguts a l'aula.		
6. Promou el treball cooperatiu i manté una comunicació fluida amb els estudiants.		
7. Desenvolupa els continguts d'una forma ordenada i comprensible		

per a l'alumnat.		
8. Planteja activitats que permeten l'adquisició dels estàndards d'aprenentatge i de les destreses pròpies de l'etapa educativa.		
9. Planteja activitats grupals i individuals.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT APRENENTATGE

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Realitza l'avaluació inicial al principi de curs per a ajustar la programació al nivell dels estudis		
2. Detecta els coneixements previs de cada unitat didàctica.		
3. Revisa, sovint, els treballs proposats a l'aula i fora d'ella.		
4. Proporciona la informació necessària sobre la resolució de les tasques i com pot millorar-les.		
5. Corregix i explica de forma habitual els treballs i les activitats de l'alumnat, i dona pautes per a millorar-ne els aprenentatges.		
6. Usa criteris d'avaluació suficients que atenguen de manera equilibrada l'avaluació dels diferents continguts.		
7. Afavorix els processos d'autoavaluació i de coavaluació.		
8. Proposa activitats noves que faciliten l'adquisició d'objectius quan aquests no han sigut assolits suficientment.		
9. Proposa activitats noves de més nivell quan els objectius han estat		

assolits amb suficiència.		
10. Utilitza tècniques d'avaluació diferents segons els continguts, el nivell dels estudiants, etc.		
11. Fa servir mitjans diversos per a informar dels resultats els estudiants i els pares.		

CURS 2017-2018
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ:LLENGUA I LITERATURA

1.INTRODUCCIÓ

El departament de Llengua i Literatura. Valencià està format pel següent professorat:

CUR S	ASSI GNA T.	N.º Gru ps	Hor es	Joan Ram on Guij arro	Perf ecte Ripo ll	Sílvi a Past or	C. Mor eno	M. Roig	Natà lia Gine r	Jose p Sant ana`	Con xa Mon cho
1r ESO	Llen gua i liter atur a	7	3						2	3	2
1r ESO	Refo rços	3	3	1					1		1
2n ESO	Llen gua i liter atur a	7	3				3	3			1
2n ESO	Llen gua i liter atur a(P MAR)	1	3					<u>1</u>			
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	3				2			1	
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	5				1		1	1	
4t ESO	Llen gua i liter atur a	6	3		2				2	1	1

4t ESO	TEA TRE	1	3			<u>1</u>					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	4	3		2	2					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	2	4		1						1
2n BAT	Llen gua i liter atur a	1	4	1							
2n BAT X.	Llen gua i liter atur a	4	3	4							
1r FPB	Vale ncià	3	1					3			
2n FPB	Vale ncià	3	1					3			
ESO	Plan Èxit	3	1					2			1
BAT X.	Pen dent s 1r	1	1	1							
	DED ICAC IÓ DIR ECCI Ó	1	11			1					
	CAP DEP ART AME NT	1	3		1						

a) Justificació de la programació

Tot seguit es presenta la proposta d'objectius, competències i continguts seleccionats d'acord amb les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, que plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu. Cal fer constar que qualsevol esment a objectius o continguts s'ha d'entendre com a esment a un estadi dintre del procés constructiu de la formació educativa de l'alumne, mai com una fita definitiva. D'altra banda, és objectiu prioritari, integrar els coneixements de llengua amb els de la resta de matèries amb les quals l'alumne té contacte. La llengua pot ser un objecte immanent d'estudi per als especialistes, però per a l'alumnat serà un valuós instrument de comprensió i actualització del món que l'envolta.

Aquesta proposta, servirà a l'alumnat per a expressar-se oralment i per escrit un poc millor, per a saber interpretar textos, comprendre millor enunciacions, normes gramaticals, ortogràfiques... Totes aquestes propostes, practicades convenientment per l'alumnat –amb ajuda del professor- seran de gran utilitat tant per al present com per al futur.

Vivim en societat i la llengua del nostre poble és l'instrument que ens defineix com un conjunt social que ha d'afrontar el segle XXI millorant la salut lingüística personal i del nostre entorn. Només si parlem i escrivim en valencià assegurarem el futur de l'idioma donat que les circumstàncies actuals discriminen, marginen i empobreixen cada vegada més la nostra llengua, per la situació diglòssica permanent, en què es veu abocada. Malgrat tot, cal lluitar perquè el procés de substitució lingüística, imminent, no arribe a produir-se.

En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són: fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que considerem primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nouvinguts de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a. En començar aquest curs ens plantejam una sèrie d'objectius fonamentals com són: fomentar el domini bàsic de l'ús oral habitual del valencià entre l'alumnat de tota l'etapa i el gust per la lectura, tasca que ens sembla imprescindible per aconseguir l'assoliment dels coneixements fonamentals relacionats amb la llengua que s'haurà d'haver obtingut en finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, la qual cosa no vol dir que deixem de banda els aspectes de la llengua escrita, com veurem més endavant.

És per aquesta raó que consideram primordial el fet d'insistir en l'aspecte de la llengua oral al 1r cicle, a fi que en arribar al 2n cicle puguem aprofundir en altres aspectes lingüístics i ens puguem dedicar a corregir i perfeccionar l'ús de la llengua escrita. En aquest sentit cobren una importància cabdal les proves orals a nivell de departament i fora de l'aula que l'any passat ja iniciàrem (sense obviar les diferents activitats d'avaluació oral que ja es fan dins de l'aula).

Pel que fa a la lectura, element de pràctica habitual a classe, serà també objecte de treball individual de l'alumnat, ja que els oferirem la possibilitat d'escollir entre algunes obres, sempre adequades a cada curs, a l'hora de realitzar les lectures obligatòries o voluntàries i els treballs corresponents; així fomentarem el criteri personal a l'hora de comentar el tipus de literatura que els sembla més interessant, afavorint així l'intercanvi d'opinions i el debat sobre el tema.

Així mateix, la lectura serà un instrument interessant per treballar els temes de lèxic, també inclosos en el nostre currículum.

També cal destacar la introducció, a diferent nivell en tota l'etapa, de qüestions de tipus sociolingüístic, dialectològic i històric, per tal que l'alumnat entenga l'origen del valencià i el sàpiga situar, com una llengua més, dins el context lingüístic europeu.

Aquest és un aspecte molt important per poder combatre tot tipus de prejudicis lingüístics i perquè compreguen la necessitat i la utilitat de dominar la pròpia llengua o, si més no, la llengua del lloc on viuen; i més si tenim en compte que el nostre centre té una gran part d'alumnes no valencianoparlants i cada any rep una allau de nouvinguts de diferents punts del món que no coneixen la nostra realitat.

Per aconseguir tots aquests objectius, consideram que és molt útil que els professors de llengua fem feina de manera coordinada, si més no en el tractament igual de l'ortografia i la importància de la lectura per al desenvolupament intel·lectual de l'alumne/a.

b) Contextualització

L'IES Sant Vicent està ubicat a la població de Sant Vicent del Raspeig amb uns 50.000 habitants, és el primer dels cinc instituts que existeixen a la localitat, i el que únicament hi havia a l'antic pla d'estudis, on es podia estudiar BUP i COU. Aquest fet ha creat una tendència per part de les

famílies a voler inscriure els seus fills al nostre centre.

Malgrat tot, tenim adscrits tres col·legis de primària: CEIP Bec de l'Àguila, CEIP, Raspeig i CEIP Miguel Hernández.

El primer i l'últim porten dues línies d'ensenyament, pel que fa al programa lingüístic, PEV i PIP; el CEIP Raspeig aporta dues aules de PIP.

De moment, el nostre institut és un dels que continua amb la línia de PEV, fet important per al posterior desenvolupament de la nostra matèria: als alumnes de PEV el nivell de llengua és més alt que als de PIP, per tant, haurem de tenir-ho present a l'hora de marcar uns objectius i usar una metodologia.

L'extracte social dels nostres alumnes es podria catalogar en un nivell mitjà, la qual cosa és rellevant perquè una majoria tenen un ventall cultural molt ampli i els facilita l'adquisició de molts coneixements.

Aquest any també s'han incorporat alumnes de L'Almàssera, nou col·legi d'on eixien 5 grups de sisé i no tots cabien en el centre adscrit, molts d'ells van voler triar el nostre.

Aquesta escola porta alumnes de PEV i PIP, s'han distribuït en les aules corresponents, atenent a la seua modalitat lingüística.

Cal remarcar que som el centre més gran de la població, aquest curs estarem al voltant de 1800 alumnes.

Tindrem 8 unitats de 1r ESO, 6 unitats de 2n ESO, 6 unitats de 3r ESO, 6 unitats 4t ESO, 5 unitats de 1r Batx, 5 unitats de 2n BATX, més els cicles formatius, les hores de PMAR, la FPB i les classes del pla ÈXIT.

Els primers d'ESO desdoblen. La selecció de cursos es fa atenent l'antiguetat però procurem consensuar les preferències de tots.

El Departament estableix la reunió de Departament els dimarts a les 16h

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA RESPECTIVA VINCULATS AMB LA MATÈRIA.

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats que els permetran:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en valencià i en castellà, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seues literatures.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- j) Valorar la diversitat de cultures i societats i desenvolupar actituds de respecte envers la seua llengua, tradicions, costums, així com el patrimoni artístic i cultural.
- k) Conèixer, valorar i respectar la cultura de la qual formen part la Comunitat Valenciana, així com la seua història i el seu patrimoni artístic i cultural.
- l) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

Els objectius de l'assignatura de valencià: llengua i literatura per aquest curs són:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per a participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'entesa i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
2. Aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en castellà i en valencià per a comunicar-se amb els altres, per a aprendre (en la recerca i l'elaboració d'informació i en la transformació dels coneixements), per a expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Aconseguir la competència en castellà i valencià com a vehicles de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió i per a la seua participació en les creacions culturals a fi que siga possible que, al final de l'educació secundària obligatòria, s'utilitzen normalment i correctament les dues llengües oficials.
4. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per a obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per a participar en la vida social.
5. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment o per escrit, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, i adoptar una actitud respectuosa i de cooperació.
6. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural, valorar la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de

coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.

7. Comprendre, interpretar i valorar textos orals i escrits de diferents àmbits, tot tenint en compte finalitats i situacions en què es produïxen i els elements verbals i no verbals que intervenen en la seua recepció.
8. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, i valorar el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
9. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per a comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
10. Conèixer la realitat plurilingüe de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural i personal.
11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
12. Buscar, consultar, citar i aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos, tant de fragments com d'obres completes i d'altres fonts d'informació per a adoptar una visió personal i crítica.
13. Utilitzar tant les fonts impreses com les digitals per a obtindre, seleccionar i transmetre informació i per tal de produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.
14. Reflexionar, reconèixer i analitzar els diferents nivells de la llengua (fonològic, ortogràfic, morfològic, sintàctic, lexicosemàntic i textual) i els elements que hi pertanyen per a la producció, recepció i autocorrecció de textos.
15. Identificar la intenció comunicativa dels missatges orals i escrits, assenyalar els mecanismes de relació i estructura dins el text i entre el text i el seu context a fi de desenvolupar lectures crítiques dels missatges que hi apareixen.
16. Valorar la importància d'utilitzar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.
17. Promoure la capacitat de reflexió sobre la unitat del fet artístic i les relacions que s'establixen entre la literatura i la resta de disciplines artístiques (cinema, pintura, música...).
18. Comprendre els textos representatius de la literatura en valencià des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, reconèixer i valorar la seua intencionalitat, la relació amb el context sociocultural i les convencions dels gèneres com a part del patrimoni comú.
19. Aplicar tècniques i estratègies (resum, esquema, mapa conceptual, esborrany...) per a afavorir l'aprenentatge i optimitzar l'estudi.

3. COMPETÈNCIES

		- Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa. - Comprometre's amb l'ús

<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Cura de l'entorn mediambiental i dels éssers vius	responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible. - Respectar i preservar la vida dels éssers vius de l'entorn immediat. - Prendre consciència dels canvis produïts per l'home en l'entorn natural i les repercussions que comporten per a la vida futura.
Vida saludable		- Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic. - Generar criteris personals sobre la relació entre la visió social de l'estètica del cos humà i l'atenció saludable d'aquest.
La ciència en el dia a dia		- Reconèixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia. - Aplicar mètodes d'anàlisi rigorosos per tal de millorar la comprensió de la realitat de l'entorn en distints àmbits (biològic, geològic, físic, químic, tecnològic, geogràfic...) - Manejar els coneixement sobre ciència i tecnologia per a solucionar problemes, comprendre què passa al nostre voltant i respondre preguntes.
Maneig d'elements matemàtics		- Conèixer i usar els elements matemàtics bàsics: operacions, magnituds, percentatges, proporcions, formes geomètriques, criteris de mesurament i codificació numèrica, etc. - Comprendre i interpretar la informació presentada en format gràfic. - Expressar-se amb propietat en el llenguatge matemàtic.
Raonament lògic i resolució de problemes		- Organitzar la informació emprant procediments matemàtics. - Resoldre problemes seleccionant les dades i les estratègies apropiades. - Aplicar estratègies de resolució de problemes a situacions de la vida quotidiana.
<i>Comunicació lingüística</i>	<i>Competència social i ciutadana</i>	- Comprendre el sentit dels textos escrits i els orals.

<i>Comunicació lingüística</i>	Comprensió: oral i escrita	- Mantenir una actitud favorable cap a la lectura.
Expressió: oral i escrita		- Expressar-se oralment amb correcció, adequació i coherència. - Usar el vocabulari, les estructures lingüístiques i les normes ortogràfiques i gramaticals adequades per a elaborar textos escrits i orals. - Elaborar diferents tipus de textos de manera creativa i amb sentit literari.
Normes de comunicació		- Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: mantenir el torn de paraula, escoltar atentament l'interlocutor... - Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres, en les diverses situacions comunicatives.
Comunicació en altres llengües		- Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un ús millor. - Mantenir converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos. - Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació. - Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.
<i>Competència digital</i>	Tecnologies de la informació	- Emprar fonts diferents per a buscar informació. - Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten. - Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
Comunicació audiovisual		- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa. - Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
Ús de ferramentes digitals		- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement. - Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària. - Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

<i>Consciència i expressions culturals</i>	Respecte per les manifestacions culturals pròpies i alienes	- Mostrar respecte pel patrimoni cultural mundial en els diferents vessants (artístic i literari, etnogràfic, científicotècnic...), i per les persones que han contribuït a desenvolupar-los. - Valorar la interculturalitat com a font de riquesa personal i cultural. - Apreciar els valors culturals del patrimoni natural i de l'evolució del pensament científic.
Expressió cultural i artística		- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics. - Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i de les manifestacions de creativitat i gust per l'estètica en l'àmbit quotidià. - Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Educació cívica i constitucional	- Conèixer les activitats humanes, adquirir una idea de la realitat històrica a partir de fonts diverses, i identificar les implicacions que té viure en un Estat social i democràtic de dret confirmat per una constitució. - Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
Relació amb els altres		- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes. - Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits. - Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.
Compromís social		- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors. - Concebre una escala de valors pròpia i actuar-hi amb conformitat. - Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i

		potencialitats. - Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Autonomia personal	- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies. - Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte. - Ser constant en el treball superant les dificultats. - Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
Lideratge		- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps. - Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir objectius. - Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.
Creativitat		- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema. - Configurar una visió de futur realista i ambiciosa. - Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.
Emprenedoria		- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius. - Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves. - Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes. - Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.
<i>Aprendre a aprendre</i>	Perfil d'aprenent	- Identificar potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives... - Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge. - Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
		- Aplicar estratègies per a la millora del

Ferramentes per a estimular el pensament	pensament creatiu, crític, emocional, interdependent... - Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
Planificació i avaluació de l'aprenentatge	- Planificar els recursos necessaris i els passos que s'han de fer en el procés d'aprenentatge. - Seguir els passos establits i prendre decisions sobre els passos següents en funció dels resultats intermedis. - Avaluar la consecució d'objectius d'aprenentatge. - Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

En la descripció del model competencial, incloem el marc de descriptors competencials ja que suposen una reflexió i reconfiguració dels continguts des d'una perspectiva d'aplicació que permet l'entrenament de les mateixes. Les competències no s'estudien ni s'ensenyen; s'entrenen. Hem de generar tasques d'aprenentatge on els alumnes les apliquen al coneixement mitjançant metodologies d'aula actives.

Abordar cada competència de manera global en cada unitat didàctica és inabastable per la qual cosa cada una es trenca en indicadors, grans pilars que permeten descriure-la d'una manera més precisa. Podem trobar entre 3 i 6 indicadors per competència.

L'indicador continua sent encara massa general. Per això el trenquem en allò que hem anomenat descriptors de la competència, que "descriuen" l'alumne o l'alumna competent en aquest àmbit. Per cada indicador trobarem entre 3 i 6 descriptors redactats en infinitiu.

En cada unitat didàctica concretarem el descriptor en acompliments competencials redactats en tercera persona de present indicatiu. L'acompliment serà l'aspecte concret de la competència que podrem entrenar i avaluar de manera explícita en la unitat, serà concret i objectivable i haurà de marcar què hem d'entrenar i observar en les activitats dissenyades.

Per al seu desenvolupament partim d'un marc de descriptors competencials definit per al projecte i aplicable a tota assignatura i curs.

Respectant el tractament específic en algunes àrees, els elements transversals, com ara la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional es treballaran des de totes les àrees possibilitant i fomentant que el procés d'ensenyament-aprenentatge dels alumnes siga el més complet possible.

D'altra banda, el desenvolupament de valors presents també en totes les àrees ajudarà perquè els nostres alumnes aprenguen a desenvolupar-se des d'uns determinats valors que construeixen una societat ben consolidada en la qual tots puguem viure.

La diversitat d'alumnes amb estils d'aprenentatge diferent, ens durà a treballar des de les diferents potencialitats que tenen, basant-nos sempre en les seues fortaleces per a poder donar resposta a les seues necessitats.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura incidirem en l'entrenament de totes les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a l'àrea.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

Des de l'àrea de Valencià: llengua i literatura es poden desenvolupar alguns aspectes d'aquesta competència en concret l'entrenament del raonament lògic i la cura de l'entorn ambiental. La utilització del mètode científic per a millorar la comprensió de continguts es també una eina que es pot manejar en la matèria.

Els descriptors que treballarem fonamentalment seran:

- Prendre consciència dels canvis produïts per l'ésser humà en l'entorn natural i les repercussions per a la vida futura.
- Manejar els coneixements sobre ciència i tecnologia per a solucionar problemes, comprendre el que ocorre al nostre voltant i respondre preguntes.
- Aplicar estratègies de resolució de problemes a situacions de la vida quotidiana.

Comunicació lingüística

La competència en comunicació lingüística s'entrena de forma explícita en el propi àmbit curricular, per tant, podríem incloure qualsevol dels descriptors d'aquesta competència, encara que voldríem destacar alguns aspectes més competencials que afavorisquen la transversalitat d'aquests.

Els descriptors que prioritzarem seran:

- Mantindre una actitud favorable cap a la lectura.
- Expressar-se oralment amb correcció, adequació i coherència.
- Utilitzar el vocabulari adequat, les estructures lingüístiques i les normes ortogràfiques i gramaticals per a elaborar textos escrits i orals.
- Manejar elements de comunicació no verbal, o en diferents registres en les diverses situacions comunicatives.
- Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un ús millor.
- Mantindre converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos.
- Utilitzar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació.
- Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o en assignatures diverses.

Competència digital

L'àrea de Valencià: llengua i literatura ha de contribuir a l'entrenament de la competència digital, tan rellevant i necessària en el context actual. La comunicació digital, suposa una forma de comunicació que s'entrenarà dins d'aquesta àrea de forma sistemàtica. El desenvolupament de processos comunicatius eficaços en què s'utilitzen els continguts propis de l'assignatura és pilar fonamental per al desenvolupament de la competència digital en els alumnes.

Per això, en aquesta àrea, treballarem els següents descriptors de la competència:

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.

- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
- Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Manejar ferramentes digitals per la construcció de coneixement.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

Consciència i expressions culturals

L'expressió de la llengua i el coneixement de diverses expressions culturals a través de la literatura facilita des de l'àrea el desenvolupament d'aquesta competència. Verbalitzar l'expressió d'emocions i sentiments i poder descriure i apreciar manifestacions artístiques comporta un coneixement més profund i una estima per les diferents expressions artístiques, per tant, la llengua és la forma en la que trobem el plaer i la comprensió.

En aquesta àrea, treballarem els següents descriptors:

- Mostrar respecte pel patrimoni cultural mundial en els diferents vessants (artístic, literari, etnogràfic, científicotècnic...), i per les persones que han contribuït a desenvolupar-los.
- Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics.
- Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i les manifestacions de creativitat i gust per la estètica a l'àmbit quotidià.
- Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.

Competències socials i cíviques

Treballar amb altres, descobrir les diferències i establir normes per a la convivència afavorix el desenvolupament de competències socials i cíviques. Des de l'ús de la llengua per a consensuar, establir i seguir normes de funcionament fins al seguiment de les normes de comunicació es pot entrenar en l'àrea de Valencià llengua i literatura el desenvolupament d'aquesta competència.

Per aquesta raó, entrenarem els següents descriptors:

- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits.
- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball per a la resolució de conflictes.
- Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i idees.
- Concebre una escala de valors pròpia i actuar conforme a aquesta.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

El desenvolupament del sentit crític d'iniciativa i esperit emprenedor és de vital importància en qualsevol context educatiu perquè afavorisca l'autonomia dels alumnes i el desenvolupament d'habilitats personals per a emprendre accions innovadores en contextos acadèmics que després es podran extrapolar a situacions vitals. En el propi estudi de l'assignatura l'alumne ha de reconèixer els seus recursos i desenvolupar hàbits que puguin permetre superar dificultats en el

treball i en la consecució de metes establides.

Els descriptors que entrenarem són:

- Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.
- Ser constant en el treball superant les dificultats.
- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.
- Trobar possibilitats en l'entorn que altres no aprecien.
- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.
- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques.

Aprendre a aprendre

La competència de aprendre a aprendre es pot desenvolupar en l'àrea afavorint tasques que permeten l'autoconeixement de l'estudiant com a aprenent per a la millora dels seus processos d'aprenentatge. En aquest sentit, l'àrea de Valencià llengua i literatura es presta de forma favorable a realitzar processos metacognitius i d'adquisició de estratègies i estructures d'aprenentatge extrapolables a altres àrees i contextos.

Treballarem els següents descriptors de forma prioritària:

- Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
- Identificar potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives...
- Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
- Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge.
- Avaluar la consecució d'objectius d'aprenentatge.

4.CONTINGUTS

Bloc 1: Escoltar i parlar.

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

Generes dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis, dels mitjans de comunicació social i dels àmbits professional i administratiu.

Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari. Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.

Assumpció de distints rols en equips de treball.

Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).

Adequació dels usos formals i informals al context.

Valoració de la conversació com a ferramenta de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.

Creació del pensament de perspectiva.

Foment de la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat. Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatiu. Característiques dels textos orals de l'àmbit periodístic i dels textos publicitaris, professionals i administratius.

Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos expositius i argumentatius dels àmbits periodístic, professional i administratiu.

Ús de les tècniques de memorització i retenció de la informació: esquemes, resums, comentaris i crítiques.

Utilització de diccionaris i fonts d'informació en diferents suports.

Aplicació dels coneixements de la tipologia, de les propietats textuais i de l'estàndard formal en la

producció oral de textos expositius i argumentatius.

Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en el procés de les presentacions orals. Utilització de guies i gravacions.

Selecció raonada dels productes que s'inclouen en el portfolio. Coneixement dels estudis i professions vinculats als coneixements de l'àrea.

Autoconeixement d'aptituds i interessos. Procés estructurat de presa de decisions.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Estudi, anàlisi i aplicació dels procediments lingüístics de l'argumentació: tipus d'arguments, la refutació, la modalització, la reformulació, emfatització, etc.

Participació en intercanvis comunicatius dels àmbits d'ús acadèmic, social, professional i administratiu, especialment dels gèneres periodístics informatius i d'opinió (entrevistes de treball, relacions amb institucions públiques i privades, tertúlies, activitats de relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, entorns virtuals de comunicació, radio local, etc.).

Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.

Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.) i de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment al defensar els drets propis, etc.

Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació, mirada, to, dicció, espai, etc.

Utilització de l'estàndard i d'un llenguatge no discriminatori.

Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals dels mitjans de comunicació i la publicitat (debats, tertúlies, entrevistes, conferències, discursos, missatges publicitaris de la ràdio, etc.) i dels àmbits professional i administratiu (entrevista de treball, anuncis de treball, reclamacions i queixes telefòniques, etc.).

Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirada, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).

Interpretació del so i la imatge en els textos audiovisuals.

Aplicació autònoma de les estratègies de comprensió oral en els textos periodístics, publicitaris i dels àmbits professional i administratiu (activació de coneixements previs; anticipació; manteniment de l'atenció; confirmació o rebuig d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.).

Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions, conferències, enquestes i entrevistes, reportatges, cròniques, ressenyes orals i taules redones de temes relacionats amb el currículum i polèmics de l'actualitat, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.

Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral de textos expositius i argumentatius: orde, claredat i rigor en l'exposició; riquesa expressiva; la ironia; tipus d'arguments;

recursos d'emfatització i d'expansió de la informació. Especial atenció a les interferències lingüístiques.

Detecció d'incoherències, repeticions de connectors, pobresa lèxica, ambigüitats, etc., i dificultats en la comunicació.

Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics (gestos, moviments, mirada, gestió de temps, espai, prosòdia i elocució).

Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fonts variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés).

CRITERIS D'AVALUACIÓ

BL1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius, reals o dramatitzats, especialment en els representatius dels mitjans de comunicació social i dels àmbits professional i administratiu, sobre temes polèmics de l'actualitat, defenent críticament les opinions pròpies amb fluïdesa i riquesa lèxica; ajustant el registre, el to i les normes de cortesia a la situació comunicativa, i utilitzant les estratègies d'interacció oral.

CC: CCLI CAA CSC

BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

CC: CCLI SIEE CSC

BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, especialment periodístics i publicitaris, analitzant els elements formals i de contingut, la informació no verbal i les convencions pròpies del gènere, i utilitzant les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a construir-se una opinió crítica.

CC: CCLI CAA SIEE CSC

BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos formals dels àmbits acadèmic i social de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

CC: CCLI CAA

BL1.5. Avaluar, de manera autònoma, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la

quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.

CC: CCLI CAA

BL1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per a desenrotllar-los, i comparar-los amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

CC: CSC SIEE

Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Bloc 1: Escoltar i parlar

BL1.1.1. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos.

BL1.1.2. Participa en intercanvis comunicatius utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.

BL1.1.3. Participa en intercanvis comunicatius aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada.

BL1.1.4. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.

BL1.2.1. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.

BL1.2.2. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes i dona suport a companys i companyes, demostra empatia i reconeix les seues aportacions.

BL1.2.3. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL1.3.1. Interpreta textos orals i audiovisuals propis del social, professional i administratiu, especialment periodístics i publicitaris, per a construir-se una opinió crítica.

BL1.3.2. Interpreta textos orals i audiovisuals analitzant els elements formals i de contingut, la informació no verbal i les convencions pròpies del gènere.

BL1.3.3. Interpreta textos orals i audiovisuals utilitzant les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.

BL1.4.1. Produeix de forma oral, amb el suport de les TIC i la supervisió del professor, textos formals dels àmbits acadèmic i social, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

BL1.4.2. Produeix, de forma oral, amb el suport de les TIC i la supervisió del professor, textos formals dels àmbits professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics i publicitaris dels mitjans de comunicació, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

BL1.4.3. Produeix, de forma oral textos breus utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i ajusta

el registre al grau de formalitat.

BL1.4.4. Produeix, de forma oral textos breus aplicant les propietats textuais i l'expressivitat adequada al registre utilitzat.

BL1.5.1. Avalua, de manera autònoma, les produccions orals, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.

BL1.6.1. Busca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.

BL1.6.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.

BL1.6.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

Bloc 2: Llegir i escriure.

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

Característiques bàsiques dels textos de l'àmbit periodístic (notícia, reportatge, entrevista, editorial, article d'opinió, columna, carta al director, crítica) i dels textos publicitaris: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals.

Característiques bàsiques de textos dels àmbits periodístics, professional i administratiu (carta comercial, correu electrònic, sol·licitud, reclamacions, oferta de treball, factura, currículum senzill, normativa professional, etc.): funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals.

Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos dels àmbits periodístic i publicitari.

Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos dels àmbits professional i administratiu.

Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos dels àmbits periodístic, publicitari, professional i administratiu: formular objectius, fer plans d'escriptura amb autonomia, etc.

Reflexió sobre la importància de l'escriptura com un instrument per a la creativitat, facilitador d'aprenentatges i estímul per al desenrotllament personal.

Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el portfolio. Ús de tècniques de síntesi de la informació: esquema, taula, mapa conceptual i resum de textos argumentatius.

Actuació eficaç en equips de treball: compartir informació i recursos, buscar l'autonomia en el funcionament de l'equip, responsabilitzar-se del treball individual, valorar el treball dels companys

animant-los i mostrant sensibilitat i comprensió pels seus punts de vista, usar estratègies de supervisió i resolució de problema, avaluar processos i el treball individual i el de l'equip resultant, etc.

Busca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, atenent especialment els textos dels mitjans de comunicació, en llengües diverses, i utilització de procediments per a la citació bibliogràfica.

Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació.

Reflexió autònoma sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball. Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans per al desenrotllament personal.

Valoració de l'error com a oportunitat.

Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats.

Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació.

Superació d'obstacles i fracassos. Mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat.

Utilització del pensament alternatiu.

Desenrotllament del sentit crític.

Ús de ferramentes digitals de busca en pàgines web especialitzades,

diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i

visualització.

Aplicació d'estratègies de filtratge en la busca de la informació.

Emmagatzematge de la informació digital en dispositius informàtics i servicis de la xarxa. Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la busca i el contrast d'informació.

Organització de la informació seguint diferents criteris.

Disseny de presentacions multimèdia. Tractament de la imatge. Producció senzilla d'àudio i vídeo.

Ús de ferramentes de producció digital en la web. Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació.

Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc. Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge.

Ús de servicis de la web social com ara blogs, wikis, forums, etc.

Adquisició d'hàbits i conductes per a filtrar la font d'informació més completa i compartir-la amb el grup.

Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males practiques com el ciberassetjament.

Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'este.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Aplicació dels coneixements sobre les característiques dels textos dels àmbits periodístics, professional i administratiu, a la comprensió, interpretació i anàlisi d'estos: descripció de la disposició tipogràfica; anàlisi de la situació comunicativa; identificació de la tipologia textual i del gènere; identificació o generació del tema o tesi i de l'organització del contingut; localització o deducció d'informació explícita i implícita; identificació de punts de vista i de la intertextualitat; distinció entre informació i opinió; anàlisi dels mecanismes gramaticals, del llenguatge discriminatori i dels recursos expressius (ironia, metonímia, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal dels textos publicitaris; valoració de la relació entre els aspectes formals i el contingut, etc.

Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (notícies, reportatges, cròniques, etc.), instructius (lleis, normes, etc.), expositius (reportatges, monografies, diccionaris diversos, etc.), argumentatius (editorial, article d'opinió, columna, carta al director, crítica, textos publicitaris en periòdics, revistes, tanques, web, etc.).

Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu. Abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura, formular prediccions o hipòtesis a través d'informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context, disposició tipogràfica), identificar la tipologia, el gènere i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut, de l'estructura i dels diversos elements en un text discontinu, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuals) i interpretar sentits figurats i significats no explícits; resoldre problemes de comprensió lèxica.

Després de la lectura: identificar o deduir el tema, la tesi, la idea principal, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través d'esquemes, taules, mapes conceptuals i resums; respondre a preguntes concretes sobre aspectes formals, de contingut i de relació amb el context; elaborar conclusions personals, relacionant el contingut amb la pròpia experiència i formant-se una opinió pròpia a partir de la informació del text; valorar críticament i avaluar les prediccions efectuades, la consecució dels objectius de la lectura, el sentit global del text i les conclusions personals.

Producció de textos escrits narratius (notícies, cròniques periodístiques, etc.), expositius (treballs d'investigació, memòria tècnica d'un projecte realitzat, etc.), argumentatius (articles d'opinió, treballs d'investigació, textos publicitaris, etc.), dels àmbits professional i administratiu, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.

Ús autònom d'estratègies de textualització o escriptura com a part del procés de producció escrita: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.

Creació de textos escrits dels àmbits periodístic i publicitari, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promouen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (metonímia, ironia, pleonasme, etc.) i recursos del llenguatge no verbal, i utilitzant ferramentes digitals d'edició

i presentació amb autonomia.

Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou.

Ús de processadors de textos en l'escriptura: columnes, estils, plantilles, etc.

Avaluació amb autonomia de les produccions pròpies o alienes com a part del procés d'escriptura, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos.

Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.

Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.

Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.

Planificació i realització amb autonomia de projectes de treball individuals i en equip sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o sobre temes socials, científics, culturals, professionals i literaris motivadors per a l'alumnat seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), busca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte).

Utilització autònoma de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts, i presentar el treball.

Realització, formatat senzill i impressió de documents de text. Construcció d'un producte o meta col·lectiu compartint informació i recursos.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

BL2.1. Interpretar textos escrits dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics informatius i d'opinió, als textos publicitaris dels mitjans de comunicació de masses i als textos dels àmbits professional i administratiu, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text.

CC: CCLI C CSC

BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical

i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, de diverses tipologies, centrant-se en els gèneres periodístics informatius i d'opinió, en textos publicitaris amb sentit creatiu i estètic i en textos dels àmbits professional i administratiu amb ajuda de models, aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori.

CC: CCLI C CSC SIEE

BL2.3. avaluar, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma autònoma, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.

CC: CCLI C

BL 2.4. Sintetitzar textos orals i escrits argumentatius utilitzant esquemes, taules, mapes conceptuals i resums; seleccionant les informacions essencials; generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.

CC: CCLI C

BL2.5. Realitzar, amb sentit crític i creativitat, tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb autonomia, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics, culturals, professionals i literaris motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'elaboració d'un projecte de treball, contrastant la informació, citant-ne adequadament la procedència, incloent-hi la bibliografia i la bibliografia web, i fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de forma personal els resultats obtinguts.

CC: CCLI SIEE

BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; editar continguts per mitja d'aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable.

CC: CD CAA SIEE

BL2.7. Realitzar amb autonomia, de forma eficaç, tasques o projectes; tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleces i debilitats; mostrar curiositat i interès durant el desenrotllament d'estos, i actuar amb flexibilitat buscant per iniciativa pròpia solucions alternatives.

CC: SIEE

Estàndards d'aprenentatge avaluable.

- BL2.1.1.** Interpreta textos escrits, amb especial atenció als gèneres periodístics informatius i d'opinió, als textos publicitaris dels mitjans de comunicació de masses i als textos dels àmbits professional i administratiu, per a construir el seu significat global.
- BL2.1.2.** Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu.
- BL2.1.3.** Interpreta textos escrits utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura.

- BL2.2.1.** Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.2.** Escriu, amb adequació, coherència, cohesió, pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.3.** Escriu, amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, professional i administratiu, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.4.** Escriu, amb correcció lèxica pròpia del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, professional i administratiu, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
- BL2.2.5.** Escriu textos utilitzant un llenguatge no discriminatori.
- BL2.3.1.** Avalua, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, i identifica errors d'adequació, coherència i cohesió del nivell educatiu.
- BL2.3.2.** Avalua, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura i identifica els errors de correcció (ortogràfica i gramatical) del nivell educatiu.
- BL2.3.3.** En el procés de revisió de textos escrits, resol els dubtes de forma autònoma amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.
- BL2.4.1.** Sintetitzo, utilitzant els procediments de síntesi adequats al nivell educatiu i a la tipologia textual, seleccionant les informacions essencials i generalitzant informacions relacionades, textos orals i escrits argumentatius, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.
- BL2.4.2.** Elabora un text coherent i cohesionat que no reproduïu literalment parts del text original ni inclou interpretacions personals.
- BL2.5.1.** Realitza amb autonomia, sentit crític i originalitat projectes de treball individuals i en equips cooperatius sobre temes diversos relacionats amb els àmbits periodístic o professional seguint les fases del procés d'elaboració (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).

- BL2.5.2.** Cita adequadament la procedència de la informació utilitzada en els projectes de treball que realitza i hi inclou una bibliografia i bibliografia web.
- BL2.5.3.** Fa una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, l'adapta a canvis i imprevistos i transforma les dificultats en possibilitats.
- BL2.5.4.** Avalua, amb ajuda de guies, el procés i el producte final, i comunica de forma personal els resultats obtinguts.
- BL2.6.1.** Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de forma contrastada; la registra en paper de forma acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i servicis de la xarxa.
- BL2.6.2.** Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva filtrant i compartint informació i continguts digitals i utilitzant les ferramentes de comunicació TIC, servicis de la web social i entorns virtuals d'aprenentatge.
- BL2.6.3.** Realitza projectes de treball i crea i edita continguts digitals (documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals) per mitja d'aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web aplicant-hi els diferents tipus llicències.
- BL2.6.4.** Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals i preveu i denuncia males practiques com el ciberassetjament, i en protegeix els altres.
- BL2.7.1.** Té iniciativa per a proposar i emprendre accions que contribuïsquen a realitzar, de forma eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.
- BL2.7.2.** Reconeix amb autonomia les seues fortaleces i les utilitza adequadament, identifica les seues debilitats i s'esforça per superar-les.
- BL2.7.3.** Manté amb autonomia la curiositat i l'interés durant tot el procés de realització de tasques o projectes.
- BL2.7.4.** **Actua amb flexibilitat davant d'obstacles i dificultats, i busca per iniciativa pròpia solucions.**

Bloc 3: Coneixement de la llengua

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

Ús de majúscules i minúscules en les noves tecnologies de la comunicació. Identificació de l'estructura i dels nexes propis d'oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives o de relatiu, adverbials pròpies i d'implicació lògica, així com de les funcions sintàctiques que exercixen elements que les componen.

Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos, especialment expositius i argumentatius, dels àmbits periodístic, laboral i administratiu.

Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives del textos i progressió temàtica; identificació d'idees principals i secundaries; resum, destacant la tesi explícita o implícita defensa per l'autor i els arguments utilitzats; justificació de la progressió temàtica, estructura i organització, en funció de la intenció comunicativa.

El marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana

La importància de la varietat estàndard en els mitjans de comunicació.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Caracterització semàntica de categories gramaticals. Identificació d'adjectius, pronoms i adverbis relatius.

Establiment del plural de llatinismes, préstecs i neologismes.

Procediments de formació de paraules (composició i derivació, parasíntesi i acronímia).

Significat de prefixos i sufixos, atenent-ne els d'origen grecolatí.

Formació de substantius, adjectius, verbs i adverbis a partir d'altres categories gramaticals.

Reconeixement de llatinismes, paraules patrimonials i cultismes. El doblat.

Significat de neologismes i de préstecs lèxics atenent el seu origen i procedència (hel·lenismes, arabismes, anglicismes, gal·licismes, italianismes, lusismes, altres llengües) i a la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, paraules hispanitzades, híbrids).

Nivells de significat de paraules i expressions en el discurs oral i escrit

Significat connotatiu i denotatiu.

Significat, significant i referent.

Sema, semema, camp semàntic i camp associatiu.

Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais (d'addició, oposició, causa, conseqüència, comparatius, de reformulació d'orde, condició i hipòtesi, etc.), mecanismes lexicosemantics com ara repeticions lèxiques, el·lipsi i relacions semàntiques (sinònims, hiperònims, metàfores i metonímies, eufemismes, ús d'anàfores i paral·lelismes, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (substitucions pronominals, dixi espacial i temporal, anàfores i catàfores, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.

Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, del gènere i àmbit d'ús, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; les marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social; verbs modals; quantificació i qualificació: ús valoratiu d'adjectius determinatius, articles, pronoms, adjectius qualificatius i lèxic connotatiu; grau de certesa; modalitat oracional; figures literàries valoratives; variació del registre lingüístic, atenent l'ús de col·loquialíssimes, barbarismes, vulgarismes, imprecisions, expressions clixés, estereotips lingüístics i argot) i ús d'un llenguatge no discriminatori; en funció dels elements de la situació comunicativa.

El bilingüisme i la diglòssia. Les actituds i els estereotips lingüístics. La normalització lingüística.

CRITERIS D'AVUACIÓ

COMPETENCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: Competència comunicació lingüística

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

CD: Competència digital

CAA: Competència aprendre a aprendre

CSC: Competències socials i cíviques

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

CEC: Consciència i expressions culturals

BL3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un text, propi o alié, i establir la concordança entre estes, classificar-les, analitzar-les morfològicament, i reconèixer el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs, i utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i creació correcta de textos propis dels àmbits periodístic, professional i administratiu.

CC: CCLI

BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.

CC: CCLI CAA

BL3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell, distingint entre els morfològics, préstecs d'altres llengües i l'origen del lèxic pròpia, per a enriquir el vocabulari.

CC: CCLI CAA

BL3.4. Explicar els distints nivells de significat de paraules i expressions identificant l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua per a captar el sentit global d'un text; aplicar l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua en l'elaboració de textos.

CC: CCLI CAA

BL3.5. Identificar l'estructura i els nexes propis d'oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica i analitzar-les morfosintacticament, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu amb major correcció i propietat.

CC: CCLI CAA

BL3.6. Reconèixer les propietats textuais en textos dels àmbits periodístics, laboral i administratiu, i aplicar-les al comentari pragmàtic, per a compondre textos orals i escrits amb adequació,

coherència i cohesió.

CC: CCLI CAA CSC

BL3.7. Explicar el marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana, així com establir els trets de la varietat estàndard, reconeixent la importància de l'existència d'una norma de la llengua com a element de cohesió cultural.

CC: CCLI CSC

Estàndards d'aprenentatge avaluable.

BL3.1.1 Identifica les distintes categories gramaticals que componen un text narratiu, descriptiu, instructiu, expositiu i argumentatiu; estableix la concordança entre aquestes i les classifica.

BL3.1.2. Identifica les categories gramaticals d'un text propi o alié i les analitza morfològicament, i reconeix el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs.

BL3.1.3. Crea i revisa textos propis dels àmbits periodístic, professional i administratiu utilitzant correctament les categories gramaticals.

BL3.2.1. Crea i revisa textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.

BL3.3.1. Identifica els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, per a enriquir el vocabulari.

BL3.4.1. Explica els distints nivells de significat de paraules i expressions, i identifica l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua per a captar el sentit global d'un text.

BL3.4.2. Aplica l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua en l'elaboració de textos.

BL3.5.1. Identifica l'estructura i els nexes propis d'oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos amb major correcció i propietat.

BL3.5.2. Analitza morfosintàcticament oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos amb major correcció i propietat.

BL3.6.1. Reconeix les propietats textuais en textos dels àmbits periodístics, laboral i administratiu per a compondre textos orals i escrits amb adequació, coherència i cohesió.

BL3.6.2. Aplica els coneixements sobre les propietats textuais en textos dels àmbits periodístics, laboral i administratiu comentari pragmàtic, per a utilitzar-les en la composició de textos orals i escrits.

BL3.7.1. Explica el marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana.

BL3.7.2. Estableix els trets de la varietat estàndard en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.

Bloc 4: Educació literària

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, pública, virtual).

Coneixement i respecte de les normes de funcionament; consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.

Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.).

Practica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.

Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.

Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.

Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals relacionant-los amb el cine, la radio i la televisió.

Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.

Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.

Creació d'un portfolio de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir de ferramentes web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).

Foment de l'hàbit lector per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.).

Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cine, etc.) relacionant obres,

personatges i temes universals: el món de la raó, el destí, anhels de llibertat, la visió de l'insòlit, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya.

Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de la història a partir de la comparació d'obres d'art i textos literaris i dels mitjans de comunicació, amb especial dedicació a moviments literaris més actuals: les avantguardes i el segle XX, la ciència en la literatura, etc.

Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades.

Introducció a la literatura del segle XIX a l'actualitat a partir dels textos d'autoria masculina i femenina.

Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Temes: el món de la raó, el destí, anhels de llibertat, la visió de l'insòlit, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya, estereotips femenins, etc. Tòpics: *carpe diem*, *tempus fugit*, *!ocus amoenus*, etc.

La Renaixença. Característiques generals. El modernisme.

El noucentisme. Les avantguardes.

La poesia de la postguerra. La narrativa de la postguerra. Les noves tendències teatrals. L'assaig de la postguerra.

La literatura des dels anys seixanta fins als nostres dies.

Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers.

Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor; figures retòriques: pla lexicosemàntic (sinecdoque, metonímia, sinestèsia, ironia, etc.), pla morfosintàctic (pleonasme, concatenació, commutació, etc.), pla fònic (paronomàsia, etc.).

CRITERIS D'AVALUACIÓ

BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant tècniques expressives i teatrals.

CC: CCLI SIEE CEC

BL4.2. Elaborar un portfolio, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als seus interessos, de forma reflexiva i crítica.

CC: CCLI SIEE CEC

BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i

tòpics universals, del segle XIX a l'actualitat, en creacions de diferent naturalesa (cine, música, pintura, textos literaris i dels mitjans de comunicació, etc.).

CC: CCLI CAA SIEE CEC

BL4.4. Analitzar un corpus de textos literaris, del segle XIX a l'actualitat, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitja de la formulació d'opinions personals.

Estàndards d'aprenentatge avaluables.

BL4.1.1. Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant-hi tècniques expressives i teatrals.

BL4.2.1. Elabora un portfolio, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures adequades al nivell, de forma reflexiva i crítica.

BL4.3.1. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, del segle XIX fins a l'actualitat, en creacions de diferent naturalesa.

BL4.4.1. Analitza un corpus de textos literaris, del segle XIX a l'actualitat, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura.

BL4.4.2. Identifica els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere dels textos literaris, del segle XIX a l'actualitat, analitzats.

BL4.4.3. Realitza un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes de l'anàlisi dels textos literaris, del segle XIX a l'actualitat, per mitja de la formulació d'opinions personals.

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

a) Organització de les unitats didàctiques

Valencià 4r ESO conté set unitats; totes s'organitzen en vuit blocs:

3.1. CONTACTE

Les activitats que proposem en aquest bloc pretenen fonamentalment copsar l'atenció dels nostres alumnes ja des d'un bon començament. Alhora s'hi fa una primera aproximació al treball dels objectius programats. Ens sembla essencial, en començar qualsevol activitat, posar els

mitjans perquè els alumnes s'hi senten implicats o, almenys, encuriosits. Per això hem ideat aquest primer bloc com una proposta per a **crear expectativa**. Aquest mateix plantejament fa que, al llarg del llibre, les primeres activitats de cada bloc resulten les més motivadores.

D'una altra banda, la pedagogia més avançada ha fet veure la necessitat de partir dels **coneixements previs** de l'aprenent. Integrem les novetats a partir de la informació prèvia que en podem tenir. És, doncs, molt important plantejar activitats que impliquen l'actualització del bagatge que els nostres alumnes, sens dubte, tenen dels temes que els proposem. És una bona estratègia per a afavorir l'assimilació de la informació nova i per a augmentar la implicació (intel·lectual i afectiva) de l'aprenent amb l'objecte d'estudi. Tot açò pretén incidir sobre **l'aprenentatge significatiu**.

3.2. COMUNICACIÓ

Aquest segon bloc és el nucli de cada unitat. Presenta situacions adequades per a treballar les **habilitats comunicatives**. Plantegem en aquest bloc contextos que tracten de ser alhora versemblants i atractius, **significatius** per al nostre alumnat.

En seleccionar els textos que treballem en *Valencià: 4t ESO: llengua i literatura*, tant en aquest bloc com en la resta del llibre, hem tingut en compte els tres criteris següents:

- 1) Que es tractés de textos capaços de despertar l'interés dels aprenents. Per això hem recorregut a temes com ara:

Unitat 1: Sentiments i sensacions

Unitat 2: Notícies arreu del món

Unitat 3: Els oficis

Unitat 4: La creativitat artística i la ciutat

Unitat 5: Les dones i les crisis de refugiats

Unitat 6: Rutes urbanes

Unitat 7: La música i la identitat

- 2) Presentar **tota classe de textos** segons una tipologia que permetés un bon rendiment didàctic i lingüístic. En tot el llibre trobareu textos conversacionals, descriptius, narratius, instructius, predictius, explicatius, argumentatius i retòrics. Per bé que cada tema se centra fonamentalment en un tipus de text en concret, hem procurat que en cada unitat n'hi haja de menes diferents. La coherència en el plantejament de les activitats i la mateixa actuació comunicativa real així ens ho han aconsellat. A més, **l'anàlisi textual s'ha posat sempre al servei del treball de les habilitats comunicatives**.

D'acord amb el plantejament sociolingüístic que hem exposat adés, hem tractat de proposar textos variats també pel que fa a l'adscripció dialectal i al nivell de llenguatge. Ja és hora de reflexionar sobre el tractament, al nostre parer poc encertat, que s'ha donat sovint a la diversitat dialectal. Les tirallongues de trets distintius dels diversos parlars han provocat més d'una vegada un efecte contrari al que buscàvem. Lluís Aracil ja suggeria quin podria ser el camí:

Opino que l'educació deu(ria) familiaritzar els catalans amb algun(s) dialecte(s) diferent(s) del local, per tal d'acostumar-los a reconèixer i entendre l'idioma sota diverses formes.¹

Ens estimem més, sobretot en aquests cursos, presentar textos on aqueixa diversitat es fa palesa de manera directa, natural i contextualitzada. Afavorir la incorporació de

geosinònims simplement com a sinònims ens ajudarà a enriquir la competència lèxica de l'alumne. Això dins el procés d'adquisició de la modalitat estàndard i sense que en cap moment hi haja rebuig del propi parlar.

Així mateix hem procurat incidir sobre la diversitat pel que fa al nivell de llenguatge. Un bon usuari de la llengua és aquell que, entre altres coses, és capaç d'adaptar el seu discurs a cada circumstància comunicativa. Es tracta més d'una qüestió d'adequació que no de correcció en termes tradicionals.

- 3) Les activitats que proposem al voltant dels textos permeten la integració de les quatre habilitats, sense deixar de banda l'**expressió oral**.

En la majoria de les unitats l'expressió oral té reservat un espai propi i coordinat amb el desplegament de la comprensió i de l'expressió escrita: donar l'opinió pròpia sobre un tema; explicar les conclusions a què ha arribat el grup de treball; explicar verbalment la biografia d'un personatge famós donat; justificar els avantatges de fer un viatge determinat i no un altre; preparar una conferència; participar en una taula redona... En general cal assegurar-nos que quan proposem activitats d'expressió oral hi haja **intercanvi real de comunicació**.

3.3. LITERATURA

En aquest apartat hem fet una selecció representativa d'autors i de textos de la nostra literatura moderna, i l'hem feta tenint en compte el tipus de receptor: un adolescent del s. XXI que desconeix la literatura i el context històric d'aquest. Els continguts apareixen sempre vinculats a la producció literària ja que l'objectiu fonamental és conèixer aquesta i no sols les característiques teòriques que defi neixen autors i obres.

És fonamental per a nosaltres que totes les manifestacions literàries estudiades apareguen situades en el temps i en l'espai. Aquesta contextualització permet als alumnes atansar-se de forma concreta i pràctica als textos i als autors. Les il·lustracions, els mapes, els esquemes són eines valuoses que ens faciliten l'aconseguint d'aquest objectiu. Al llarg de les unitats apareixen estratègies variades d'acostament a la realitat immediata d'un adolescent actual; a parer nostre, són remarcables les propostes de petits treballs de recerca orientats a reconèixer en el present les petjades del passat i de la nostra identitat com a poble. Fugim d'explicacions teòriques eixutes i denses i ens centrem en les característiques literàries d'autors, èpoques o obres mitjançant activitats en què els alumnes dedueixen o recerquen la informació necessària. L'objectiu és que els alumnes senten que la literatura és una manifestació cultural universal que reflecteix les inquietuds i interessos de cada època i que, a pesar de les distàncies temporals, en l'actualitat preocupen pràcticament les mateixes coses que abans.

Concebem la literatura com una manifestació comunicativa més, que ens permet, com qualsevol altre tipus de text, treballar les habilitats bàsiques de comprendre, parlar, llegir i escriure i, desplegarles també dins l'àmbit acadèmic: analitzar, sintetitzar, valorar, exposar, investigar, etc. Amb aquesta concepció unitària, hem confeccionat cada unitat amb una estreta imbricació temàtica entre els apartats de COMUNICACIÓ i LITERATURA. Aquesta imbricació respon a la voluntat esmentada d'actualitzar els continguts literaris i acostar-los a la realitat dels alumnes d'avui.

Així doncs, convidem l'aprenent a fer un viatge per la literatura com a art de la paraula. Pretenem acostar-lo al text literari com a manifestació de la capacitat creativa de l'ésser humà, com a mitjà per a l'expressió de sentiments, pensaments i bellesa. Hi faran recorregut pels

diversos tipus de textos literaris i provaran a fer d'escriptors i d'escriptores. No perdem de vista que l'objectiu final és aconseguir bons lectors: lectors que siguen capaços de gaudir dels textos.

3.4. LES PERSONES I LES LLENGÜES

Com ja hem avançat adés, aquest apartat pretén de posar les bases per al treball de la **sociolingüística** (actituds i conceptes) més sistemàtic i més aprofundit que es durà a terme en els tres cursos anteriors de l'ESO. Ací hem parat l'atenció sobre la necessitat de despertar la consciència i el respecte de la diversitat cultural. Alhora hem aprofitat per presentar algun dels elements més evidents i palpables que poden caracteritzar els valencians. Són trets que un adolescent pot observar i valorar: cuina, festes, tradicions, jocs populars, cultura popular, llengua, refranys, etc.

Aquest apartat té molt present la **nova diversitat** que amera les aules a l'hora d'ara: els aprenents arribats a casa nostra des de països sovint llunyans i poc coneguts. Veureu que sovint aprofitem, en les activitats que proposem, la informació que pot fornir de primera mà aqueix alumnat. Amb això incidim també sobre la **integració** a l'aula.

Treballem ací qüestions com ara les següents:

Unitat 1: La diversitat lingüística: Una terra per a moltes llengües.

Unitat 2: La diversitat lingüística: Un món de llengües a la vora.

Unitat 3: Una llengua romànica o neollatina.

Unitat 4: La història de la llengua i la història de nosaltres: des dels orígens fins al segle XV.

Unitat 5: La història de la llengua i la història de nosaltres: la història d'una davallada (ss. XVI-XVIII).

Unitat 6: La història de la llengua i la història de nosaltres: cap a la recuperació (ss. XIX-XXI).

Unitat 7: La variació i l'estàndard. El present i el futur: la planificació lingüística.

3.5. CONEGUEM LA LLENGUA

És el bloc reservat al treball del component més estrictament lingüístic. És un espai dedicat a la **reflexió** sobre aspectes lexicosemàntics, morfosintàctics, fonètics i ortogràfics. Hem fet una **seqüenciació** dels continguts gramaticals que ens permet estudiar, analitzar i portar a la pràctica regles, normes i usos lingüístics des de la varietat d'estratègies didàctiques, des de la diversitat d'activitats i des d'amplitud de possibilitats que requereix cada cas concret.

La **metodologia** del treball gramatical ens demana que tractem els continguts segons un doble vessant: pretenem que l'alumnat faça servir un aspecte gramatical determinat i que ho aconseguisca perquè prèviament o alhora és capaç d'interioritzar-lo, d'assimilar-lo, d'entendre'l i, per tant, d'incorporar-lo a la seua memòria a llarg termini (MLT). Només així podrem comptar realment amb individus competents, és a dir, amb persones que siguen capaces d'activar els recursos (el corpus gramatical d'una llengua) adquirits d'una forma conscient, reflexiva i experimentada. Per això, en el treball de la gramàtica, tot i tenir un pes important els continguts conceptuals, hi hem fet una insistència especial en la **sistematització** en l'ús dels diferents elements lingüístics. És a dir, ens hi hem fixat especialment en els **continguts procedimentals**. Ara bé, estem convençuts que els procediments sols no fan que l'alumne siga un bon usuari de la llengua. Això ens ha portat a fer un plantejament de les activitats que combinés la informació teòrica sobre un concepte lèxic, d'un tipus d'oració o respecte a uns sons determinats i la seua correspondència gràfica amb uns enunciats clars i d'instrucció directa per a l'aplicació pràctica

del contingut.

Sabem que el coneixement gramatical no farà alumnes competents si no tenen adquirides altres competències, però hem d'insistir en la necessitat de treballar el sistema de la llengua per fer que l'usuari no sols dispose dels instruments sinó que sàpia exactament quins s'hi han d'usar en cada cas o bé on i com pot localitzar-los.

Convé, finalment, que no perdem de vista els **contextos d'aprenentatge** que comparteixen alumnat i professorat. Amb les diferències de grau pròpies de cada cas concret, ens trobem amb una situació en què s'enseny i s'aprén una llengua minoritzada. Això vol dir que, malgrat les diferències entre el fet objectiu que el valencià siga llengua primera (llengua utilitzada en primer lloc, llengua de l'entorn familiar més immediat) o llengua segona (llengua apresada en segon lloc), l'aprenentatge estarà indefectiblement vinculat a la situació de minorització. Una situació de minorització que ha de vèncer obstacles aliens a l'objecte lingüístic (consideració social, prejudicis, etc.) però que afecten indefugiblement l'aprenentatge. I convé no oblidar tampoc que cada dia s'incorpora als nostres centres alumnat nouvingut, alumnat que ni tan sols té (o tindrà) el valencià com a llengua segona, sinó com a llengua tercera o quarta.

És necessari, per tant, que quan ensenyem gramàtica tinguem en compte aquestes situacions per conèixer-ne les limitacions però també, i sobretot, per aprofitar els avantatges d'aquesta diversitat i de les competències adquirides en altres llengües.

3.6. TALLER DIGITAL

A cada unitat plantegem una sèrie d'activitats que conformen el Taller Digital. Aquestes activitats es basen en el contingut que es treballa a cada unitat. A partir d'aqueix contingut, hem dissenyat les activitats tenint en compte el següent:

1. Al **llibre imprés** sols apareixen indicades les directrius principals de cada activitat i una breu descripció.
Al web de Tabarca (<http://auladigital.tabarcallibres.com>) s'explica cada activitat amb detall per mitjà de tutorials, text, imatges i vídeos.
2. Hem elaborat les activitats a fi de fomentar la **interactivitat**, la **creativitat**, la **resolució de problemes**, la **col·laboració** i la **recerca**.
L'alumnat crea presentacions digitals, cartells digitals, recorreguts digitals per plànols, etc.
També hem dissenyat *WebQuests* i *Caceres del tresor*.
3. Les activitats es fan per mitjà de recursos d'Internet, de la **Web 2.0**, i, en general, de les tècniques més noves en la matèria.
La Web 2.0 és el model actual d'Internet, on podem trobar molts recursos fàcils d'utilitzar a fi de crear les nostres produccions. Així, no caldrà descarregar ni comprar cap programari comercial.
A més, les pàgines web indicades no exigeixen que l'alumne s'haja de inscriure a la web, ja que això suposaria que l'alumne haguera de posar dades personals (nom, e-mail, etc.). Considerem que la privacitat de l'alumne a la Xarxa ha de ser respectada i preservada, i és per això que no volem que l'alumnat pose dades pròpies a la Xarxa.
4. Pel que respecta a l'ús de les TIC, hem plantejat **activitats senzilles de fer**; no cal coneixements previs ni d'Internet ni de TIC en general.
La prioritat a l'hora de plantejar activitats és que no presenten cap dificultat tecnològica,

ni al docent ni a l'alumne. Hem creat, doncs, activitats que puguen fer-se de forma molt senzilla.

De fet, **hem experimentat** totes les activitats i tots els plantejaments didàctics quant a TIC a fi de comprovar que, efectivament, no plantegen cap dificultat. A més, **apareixen exemples** que poden servir de model per a fer-les.

5. Hem dissenyat activitats tenint en compte els **diversos suports** que es poden utilitzar: **ordinador, tauletes tàctils o mòbil**. En aquest sentit, s'indica, en cada cas, en quin suport es pot fer cada activitat i quin de tots és el recomanat.
6. **Tipus d'activitats.**

Les activitats que es plantegen al llibre són, en essència, de tres tipus:

- a) Aplicacions web
- b) *MiniQuest*
- c) Cacera del tresor

a) Les **aplicacions web** són programes informàtics que no cal que ens els descarreguem al nostre ordinador. Sols cal entrar en una adreça web i seguir les instruccions que ens demanen a fi de fer el que correspon en cada cas (un pòster, un àlbum, etc.). A més, en el cas de les aplicacions web que hem triat, no cal que l'alumnat s'enregistre en les pàgines web on entra. D'aquesta forma, l'alumnat no hi ha de posar cap dada personal (compte, contrasenyes, etc.). Ho hem fet perquè **es preserve al màxim l'anonimat de l'alumnat i la protecció de les seues dades**.

Un exemple d'aquest tipus d'aplicacions el podem veure a continuació: es tracta d'una aplicació web per tal de fer un cartell digital. Apareix una interfície on l'estudiant sols ha d'escriure el títol i subtítol del cartell i triar la imatge.

Automàticament l'aplicació web genera el cartell i pot desar-lo al seu ordinador com si fos una imatge.

Cal dir que no hi ha aplicacions web en valencià per a fer les activitats plantejades. Així, hem fet servir aplicacions web en espanyol o, fins i tot, en anglés. Això, però, no planteja cap problema en haver de fer l'activitat. Hi ha videotutorials a la web de Tabarca (en vídeo) que expliquen pas per pas què s'ha de fer a cada aplicació web i, en totes les activitats, sols és qüestió d'escriure en formularis, seleccionar coses o pujar imatges.

- b) *WebQuest* significa literalment "Investigació en la Web" i és un tipus d'activitat. No és un model nou: Bernie Dodge en va parlar per primera vegada l'any 1995. Ho va definir com "una activitat orientada a la investigació on tota o quasi tota la informació que s'utilitza procedeix de recursos d'Internet".

Una *WebQuest* està formada per les parts següents:

- *Introducció*: aporta informació prèvia i presentació del que s'hi farà.
- *Tasca*: l'activitat que duran a terme els alumnes.
- *Procés*: les fases que s'han de seguir per realitzar la tasca. Es proporcionen els recursos i l'ajuda necessaris; es donen enllaços dels llocs d'interés, amb els quals es realitzarà el treball o activitat.
- *Avaluació*: s'indica com s'avalua l'activitat realitzada.
- *Conclusió*: fi i recordatori del que s'ha après.
- *Orientació didàctica*: aquesta part no és per a l'alumne, sinó per al professor. S'hi expliquen els objectius, la temporalització, la metodologia, etc.

- c) La **cacera del tresor** és un altre tipus d'activitat. Aquest model proposa una sèrie de preguntes a l'alumnat i li dóna adreces electròniques de llocs web en què pot aconseguir les respostes de les preguntes. Per finalitzar la tasca, es planteja una darrera pregunta, que l'estudiant ha de resoldre a partir de la informació de les qüestions plantejades anteriorment.

Les **parts** d'una cacera del tresor són:

1. *Introducció*: consisteix en la presentació del tema, treball o activitat que es desplegarà.
2. *Preguntes*: es plantegen una sèrie de preguntes, que l'alumnat podrà respondre fent una recerca per Internet.
3. *La gran pregunta*: generalment és una pregunta final, que permet a l'alumnat que demostre els coneixements que ha anat adquirint en la recerca d'informació prèvia.
4. *Recursos d'Internet*: és un recull d'adreces que tenen a veure amb el tema a treballar i referides a les preguntes que s'han de contestar.

3.7. RESUM 3.8. COMPROVACIÓ

El **Resum** arreplega de forma breu els aspectes més importants que han aparegut en cada unitat. Vol actuar com a mitjà per a sistematitzar els conceptes bàsics treballats; una petita ajuda per a l'alumnat a l'hora de fer els seus propis resums i apunts per a preparar els exàmens. Hi distingim els apartats: "Comunicació", "Literatura", "Som iguals: som diferents" i "Coneguem la llengua".

Al final de cada unitat trobareu una sèrie d'activitats d'**avaluació**. Convé que l'alumne les faci alhora que revisa el treball que s'ha dut a terme. Són fonamentalment activitats d'autoavaluació. Caldrà que vosaltres prepareu els vostres propis recursos d'avaluació que abasten les quatre habilitats; aqueixa és l'única garantia que l'instrument d'avaluació s'ajuste al que realment heu fet (o heu pogut) fer a classe.

Per a la revisió i la **correcció dels textos escrits** dels alumnes podem guiar-nos per alguna de les alternatives següents:

- a) A partir del comentari que fa el professor o professora d'un dels textos produït pels alumnes, cadascú s'autocorregeix l'escrit.
- b) Cada alumne intercanvia l'escrit amb un altre company o companya, comparen els resultats i anoten les observacions que després hauran de comunicar a la resta de la classe.
- c) Seleccionem una producció escrita per cada grup de treball. El grup corregeix l'escrit i la persona que fa de portaveu n'exposarà les observacions. L'autor o l'autora de l'escrit haurà d'explicar aquestes observacions.
- d) El professor o professora pot arreplegar els escrits, corregir-los tots i retornar-los als alumnes perquè els refacen en funció de les observacions que els haurà fet. Aquesta possibilitat implica menys participació de l'alumnat i una càrrega excessiva per al docent; a més, no sempre té repercussió en la millora de les produccions escrites.

Per a l'anàlisi, la revisió i la correcció de les produccions orals dels alumnes convé que els professors elaborin una fitxa de valoració que podria seguir aquest esquema. Convé que els alumnes tinguin al davant aqueixa fitxa i que participen en l'avaluació pròpia i dels companys/-es:

FITXA DE VALORACIÓ DE L'EXPRESSIÓ ORAL

Correcció lingüística:

- a) Pronunciació: finals consonàntics, fricatives, laterals, vocalisme, enllaços...
- b) Lèxic: barbarismes, imprecisions ...
- c) Morfosintaxi: concordances, connectors, pronominalització...

Claredat en l'expressió: articulació, volum, ritme, repeticions, rectificacions...

Força expressiva: manteniment de l'atenció, entonació, expressivitat, gesticulació...

Contingut de l'expressió (coherència i cohesió textual): adequació al context, estructura textual, claredat d'idees, ordenació de les idees, selecció de les idees...

Observacions.

UNITAT 1: QUI PERD ELS ORIGENS PERD LA IDENTITAT

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Valorar positivament la necessitat d'expressar sentiments i sensacions.
2. Familiaritzar-se amb la lectura de textos descriptius que afavorisquen l'expressió dels sentiments.
3. Reconèixer les marques textuais i lingüístiques del text descriptiu.
4. Identificar els elements més destacats del context cultural, social i històric del segle XIX.
5. Distingir les característiques més rellevants del Romanticisme i de la Renaixença com a moviments literaris del s. XIX.
6. Interpretar textos on apareguen les característiques de l'esperit romàntic.
7. Conèixer els aspectes més destacats de la vida i de l'estil literari d'autors com Jacint Verdaguer, Teodor Llorente, Constantí Llombart i Àngel Guimerà a partir de la lectura, comprensió, recitació i dramatització de fragments de les seues obres.
8. Elaborar textos literaris, com ara: declaracions d'amor, drames romàntics, rondalles i pensaments en estil romàntic seguint l'estil dels poetes jocfloralistes de la Renaixença i valorar-los col·lectivament d'acord amb les pautes estilístiques d'aquest moviment.
9. Desenvolupar una actitud crítica positiva entorn de la realitat plurilingüe i cultural del planeta.
10. Conèixer les semblances i les diferències que hi ha entre diferents llengües i entendre el canvi lingüístic com un fenomen que explica la generació d'unes llengües a partir d'unes altres.
11. Conèixer la localització i l'extensió de la família indoeuropea i els grups lingüístics que la constitueixen.
12. Utilitzar el vocabulari relacionat amb el camp semàntic del món fantàstic.
13. Identificar i fer servir els sinònims de verbs d'ús bàsic.
14. Utilitzar el gènere dels substantius i dels adjectius.
15. Fer servir les perífrasis verbals d'obligació, diferenciar l'obligació personal i la impersonal i usar el passat perifràstic.
16. Analitzar l'orde dels components de l'oració i la concordança.
17. Distingir i utilitzar *tan* i *tant*.
18. Discriminar fonèticament les oclusives finals de mot o de síl·laba i aplicar les regles ortogràfiques corresponents.
19. Dissenyar una biografia digital sobre autors de la Reinaxença.
20. Dissenyar un àlbum digital amb fotografies de l'entorn.
21. Analitzar els trets propis al voltant de la identitat digital de cadascú.
22. Crear un portafoli de lectura.

UNITAT 2: EL NOSTRE MÓN

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Desenvolupar l'observació com a recurs per descobrir la realitat del seu entorn.
2. Expressar oralment esdeveniments relacionats amb el món en què vivim: notícies d'actualitat.
3. Reflexionar sobre la realitat en què viuen i observar com es reflecteix en els mitjans de comunicació.
4. Ampliar les característiques dels textos narratius relacionats amb els mitjans de comunicació, com ara: notícies i reportatges.
5. Conèixer l'estructura del reportatge com a gènere periodístic: títol, entrada, cos, material gràfic.
6. Conèixer les característiques més rellevants del Realisme-Naturalisme com a moviments literaris del s. XIX i del context històric en què es va desenvolupar.
7. Conèixer els aspectes més destacats de la vida i de l'estil literari d'autors com Narcís Oller i Charles Dickens, a partir de la lectura, comprensió de fragments de les seues obres.
8. Valorar l'observació de la realitat social com a tècnica de creació literària per a retratar personatges d'acord amb els cànons del Naturalisme.
9. Elaborar oralment i per escrit presentacions de personatges, d'estats anímics i d'espais mitjançant tècniques descriptives basades en l'objectivitat.
10. Desenvolupar una actitud crítica positiva entorn de la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol.
11. Conèixer la pluralitat lingüística de l'Estat espanyol a partir de la lectura d'articles constitucionals i de textos en cadascuna de les diferents llengües.
12. Conèixer la localització, l'extensió, l'origen i el parentiu de les diferents llengües romàniques que es parlen a la península.
13. Ampliar el camp semàntic dels esports amb una atenció especial al vocabulari específic d'un esport en particular.
14. Entendre el concepte de sinonímia i aplicar-la en verbs que tenen un significat pròxim fent servir el diccionari.
15. Utilitzar els mots quasi-sinònims.
16. Utilitzar el nombre dels substantius i dels adjectius.
17. Fer servir les perífrasis verbals de probabilitat i d'imminència.
18. Identificar les formes del passat perifràstic i del passat simple.
19. Distingir l'oració simple i la composta i conèixer els diferents tipus d'oracions compostes.
20. Analitzar sintàcticament les oracions.
21. Distingir i utilitzar *quan* i *quant*.
22. Aplicar sistemàticament les normes d'accentuació –especialment les no coincidents entre valencià i castellà–, de la dièresi i del hiat.
23. Conèixer recursos digitals al voltant de la narració visual.
24. Conèixer recursos digitals sobre aspectes del plurilingüisme a Espanya.

UNITAT 3: I TU, QUÈ VOLS SERS QUAN SERÀS GRAN...?

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Expressar oralment i de forma ordenada i fluida les expectatives personals relacionades amb el món laboral valorant les habilitats que cal desenvolupar en determinades professions a partir d'il·lustracions i de la lectura de textos biogràfics.
2. Conèixer les característiques dels textos narratius: la biografia i l'autobiografia.
3. Distingir les semblances i les diferències entre una biografia i una autobiografia.
4. Realitzar exposicions orals sobre temes relacionats amb la unitat seguint esquemes i resums fets amb anterioritat.
5. Conèixer les característiques més rellevants del Modernisme i del context històric en què va aparèixer a partir d'imatges i de la lectura de textos relacionats amb l'època.
6. Conèixer els aspectes més destacats de la vida i de l'estil literari d'autors tals com Joan Maragall i de Joan Puig i Ferrater a partir de la lectura de fragments de les seues obres.
7. Interpretar textos poètics mitjançant activitats basades en l'escriptura automàtica.
8. Elaborar textos amb intenció literària –individualment i col·lectivament– fent servir els recursos de la rima i de les repeticions i de la comparació entorn un tema relacionat amb la unitat, com ara el desig de llibertat, la injustícia, l'amor, la raó, la ignorància...
9. Conèixer l'extensió territorial i l'origen de les diferents llengües romàniques o neollatines així com el lloc que hi correspon a la llengua catalana (grup de la romània occidental i gal·loromànic).
10. Conèixer els fets més rellevants que caracteritzen l'origen i l'evolució de la nostra llengua.
11. Utilitzar el vocabulari específic de les arts.
12. Distingir el valor semàntic específic de mots que comparteixen un significat parcial.
13. Utilitzar el present d'indicatiu i de subjuntiu de la primera conjugació.
14. Utilitzar els pronoms relatius.
15. Analitzar les oracions compostes subordinades substantives (de subjecte, de CD, d'atribut i de CR).
16. Distingir i utilitzar *si no* i *sinó*.
17. Distingir els sons de *e* oberta/*e* tancada, *o* oberta/*o* tancada.
18. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús de les lletres majúscules i minúscules.
19. Dissenyar un cartell digital i una mandala modernista.
20. Conèixer recursos digitals al voltant del plànol de la Barcelona modernista.

UNITAT 4: L'ART A L'ATAC!

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Conèixer diferents manifestacions de la creativitat artística mitjançant imatges, collages, poemes... que s'allunyen del concepte tradicional d'art.
2. Valorar i identificar l'estructura de textos argumentatius, com ara els articles d'opinió.
3. Redactar articles d'opinió basats en vivències personals i utilitzant arguments de diferents tipus entorn temes d'actualitat, com ara: els tatuatges, la roba de segona mà, les fotos de perfil de *Facebook*...
4. Conèixer les formes de la comunicació planificada: l'exposició oral i els arguments a favor i en contra d'un tema determinat.
5. Conèixer les característiques dels moviments artísticoliteraris que s'engloben sota el concepte de les Avantguardes de principis del s. XX i del context històric en què es va desenvolupar.

6. Llegir, comprendre i gaudir de la lectura de poemes d'estil avantguardista dels autors següents: Carles Salvador, Joan Salvat Papasseit i Josep Vicenç Foix.
7. Conèixer els aspectes més rellevants de la biografia dels tres escriptors del moviment d'Avantguarda, que hem triat com a més representatius d'aquest moviment en tot l'àmbit de la nostra cultura.
8. Elaborar textos literaris (felicitacions), posant en pràctica les diferents tècniques d'escriptura avantguardista, com ara el cal·ligrama, les paraules en llibertat i l'escriptura automàtica.
9. Conèixer l'origen de la nostra llengua i les llengües que l'han influïda.
10. Valorar i conèixer que durant l'Edat Mitjana la nostra llengua era una llengua no minoritzada, molt unificada i amb molta vitalitat de cultura i comunicació.
11. Conèixer els orígens del nostre lèxic, identificar el vocabulari patrimonial i els préstecs o manlleus.
12. Utilitzar els verbs de la segona conjugació.
13. Utilitzar el relatiu possessiu i el relatiu neutre.
14. Analitzar les oracions compostes subordinades de relatiu (adjectives, relatives possessives i relatives substantives o adjectives substantivades).
15. Distingir i utilitzar *si*, *sí* i *s'hi*.
16. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús de les abreviatures.
17. Distingir els sons [dZ] i [tʃ].
18. Aplicar les regles ortogràfiques per a l'ús de les consonants i dígrafs *j*, *g*, *tj*, *tg*, *x*, *tx* i *ig*.
19. Treballar amb articles d'opinió a la premsa digital.
20. Fer un *collage* digital d'obres avantguardistes.
21. Analitzar els poetes avantguardistes amb recursos digitals de la Xarxa.

UNITAT 5: HEROÏNES D'ARA

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Explicar oralment i amb fluïdesa les actituds i anhels personals respecte dels problemes socials.
2. Analitzar i escriure textos argumentatius.
3. Conèixer les marques textuais d'un article d'opinió (estructura, expressions de modalització, marcadors lògics).
4. Identificar en articles d'opinió arguments d'autoritat i de quantitat.
5. Conèixer i participar en la preparació i l'execució d'un debat.
6. Valorar positivament els debats com l'argumentació oral per excel·lència.
7. Conèixer les característiques més rellevants del context històric i de la narrativa de postguerra a partir de l'observació de fotografies, pel·lícules i de la lectura de textos relacionats amb l'època.
8. Relacionar l'etapa històrica compresa des de la Guerra Civil espanyola fins a l'actualitat amb la literatura que s'hi va crear.
9. Explicar l'aportació de Vicent Andrés Estellés, Mercè Rodoreda i Pere Quart a la nostra literatura.
10. Explicar les característiques de la literatura de postguerra com també les de la poesia

realista o social.

11. Explicar el procés de minorització de la nostra llengua com a resultat d'uns fets històrics concrets.
12. Conèixer els factors que posen de manifest el procés de minorització lingüística del valencià: exclusió dels àmbits de prestigi, augment de les diferències dialectals, disminució del nombre de parlants i interferència del castellà.
13. Conèixer el fenomen d'interferència lèxica i semàntica com a conseqüència del procés de minorització lingüística del valencià.
14. Utilitzar els diferents tipus de diccionaris (generals, bilingües, de barbarismes, etc.) i els correctors informàtics com a eines de correcció lèxica.
15. Identificar i fer servir el mecanisme de la sinonímia en verbs d'ús habitual.
16. Sistematitzar l'ús dels verbs de la tercera conjugació.
17. Utilitzar les formes i les funcions dels pronoms febles de complement directe (CD) de tercera persona.
18. Analitzar les oracions compostes subordinades adverbials circumstancials de temps, de lloc i de manera.
19. Distingir i utilitzar *per* i *per a*.
20. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús dels acrònims com a procediment d'abreviació.
21. Discriminar auditivament, articular correctament els sons [z] de *casa* i [s] de *caça* i aplicar les regles ortogràfiques per a l'ús de les consonants *s*, *ss*, *z*, *c*, *ç* i *tz*.
22. Veure i analitzar debats a la Xarxa.
23. Crear un còmic-protesta.
24. Fer un vídeo sobre un dels autors de la unitat: Mercè Rodoreda, Vicent Andrés Estellés o Pere Quart.

UNITAT 6: RUTES URBANES

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Identificar els trets dels textos expositius a partir dels itineraris o rutes urbanes arrelades a un determinat espai geogràfic.
2. Elaborar itineraris turístics sobre plànols amb la intenció d'identificar les característiques més rellevants dels nostres paratges naturals i espais culturals i urbans.
3. Elaborar articles d'opinió relacionats amb el tema de la unitat adreçats a entitats oficials, com ara un ajuntament, un museu...
4. Conèixer els aspectes més destacats de la Postmodernitat a partir d'imatges que arpleguen les tendències artístiques de la dècada dels 70.
5. Identificar els esdeveniments socials més rellevants dels setantes.
6. Identificar les característiques de la literatura postmoderna mitjançant la lectura de narracions costumistes urbanes d'autors com Quim Monzó.
7. Refer i interpretar un fragment d'una obra teatral donada.
8. Verbalitzar per escrit i oralment els recursos teatrals d'un musical, com ara *Mar i Cel* de la companyia de teatre Dagoll-Dagom.
9. Identificar els segles XIX i XXI com a segles en què la nostra llengua completa el procés de construcció pel que fa als primers intents de codificació i de creació d'un estàndard, com

també de normativització.

10. Comprendre i valorar, a partir de la realitat sociolingüística, la necessitat de recuperar un ús normalitzat del valencià.
11. Conèixer els factors que concorren en un procés de minorització lingüística, i especialment, en el valencià.
12. Conèixer el significat de mots sociolingüístics relacionats amb el procés de construcció de la nostra llengua, com ara diversitat lingüística, drets lingüístics, estàndard, interferència lingüística, llengües romàniques i minorització lingüística.
13. Utilitzar els procediments onomasiològics (la derivació, la composició, la siglació i els manlleus) i semasiològics (la metàfora) per a generar neologismes.
14. Sistematitzar l'ús dels verbs irregulars més freqüents: *ser, estar, tenir o tindre, venir o vindre, fer, voler, poder, anar, eixir i viure*.
15. Utilitzar les formes i les funcions dels pronoms febles de complement indirecte (CI) de tercera persona.
16. Aplicar les normes de combinació de dos pronoms febles (un CD i un CI).
17. Analitzar les oracions compostes subordinades adverbials de relació causa-efecte finals, causals i consecutives.
18. Distingir i utilitzar *doncs* i *perquè*.
19. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús de les sigles com a procediment d'abreviació.
20. Discriminar auditivament i articular correctament els sons [d^h] de major i [d] de millor.
21. Aplicar les normes ortogràfiques de les consonants *m, n, ny, ll* i de la semivocal *i*.
22. Dissenyar una ruta cultural fent servir Google Maps.
23. Treballar el contingut de fragments teatrals de Dagoll-Dagom, d'Els Joglars, d'Els Comediants, etc.

UNITAT 7: QUE NO PARE LA MÚSICA

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Valorar amb actitud crítica i creativa el món de la música actual en valencià.
2. Conèixer els elements bàsics d'un mapa conceptual.
3. Crear mapes conceptuais sistematitzant les idees de cançons de diferents grups musicals.
4. Escoltar i interpretar lletres de cançons de la denominada Nova Cançó.
5. Identificar en lletres de cançons de grups musicals actuals referències intertextuals i expressions populars que formen part de l'imaginari col·lectiu valencià.
6. Llegir i interpretar fragments de diferents gèneres literaris actuals, com ara «Divisa», de Maria-Mercè Marçal; *El mètode Grönholm*, de Jordi Galceran o *Te deix, amor, la mar com a penyora*, de Carme Riera, amb la intenció d'identificar temes literaris de tots els temps: identitat, amor, sexe, misteri, intriga, etc.
7. Reconèixer aspectes de la nostra identitat cultural i del nostre passat històric en textos literaris d'obres narratives actuals d'autors com Ferran Torrent, Xavier Aliaga, Jaume Cabré o Joaquim González Caturla.
8. Expressar l'opinió pròpia sobre temes de la literatura universal.
9. Reconèixer i valorar positivament les principals varietats geogràfiques, l'extensió i el nombre de parlants de la nostra llengua.

10. Identificar els principals trets fonètics dels blocs dialectals i d'altres característiques secundàries de la variació geogràfica dels nostres parlars.
11. Conèixer la realitat lingüística valenciana on conviuen dues llengües oficials, repartides de manera diversa, i les subvarietats del valencià.
12. Valorar positivament la varietat estàndard com a vehicle de comunicació interdialectal.
13. Valorar positivament i críticament el procés de normalització lingüística del valencià.
14. Analitzar i interpretar l'ús social de l'idioma a partir d'unes dades donades.
15. Utilitzar les unitats fraseològiques com a construccions semàntiques genuïnes, especialment les solidaritats lèxiques.
16. Utilitzar les unitats fraseològiques com a construccions semàntiques genuïnes, especialment les locucions i els refranys.
17. Utilitzar els verbs derivats de *batre*, *córrer*, *fondre*, *metre* i *rompre*.
18. Utilitzar correctament les formes no personals dels verbs: infinitiu, participi i gerundi.
19. Utilitzar les formes i les funcions dels pronoms febles atributs i del pronom complement predicatiu.
20. Utilitzar les formes i les funcions dels pronoms febles de complement circumstancial i del complement de règim verbal.
21. Aplicar les normes de combinació de dos pronoms febles qualsevol.
22. Analitzar les oracions compostes subordinades adverbials de relació-cause efecte: condicionals i concessives.
23. Analitzar les oracions compostes subordinades adverbials comparatives.
24. Distingir i utilitzar *perquè*, *per què* i *per a què*.
25. Distingir i utilitzar els verbs *ser* i *estar* en determinacions circumstancials de lloc.
26. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús dels símbols com a procediment d'abreviació.
27. Discriminar i articular correctament els sons [ɲ] [L] i [j].
28. Aplicar les normes ortogràfiques de *tl*, *tll*, *l·l*, *mb*, *mp*, *mpt*, *mm*, *nn* i *nv*.
29. Discriminar i articular correctament els sons de gendre [dɲ] i de ioga [j].
30. Fer servir les indicacions sobre l'ús dels tipus de lletra redona, cursiva i negreta.
31. Aplicar totes les convencions ortogràfiques en el dictat.
32. Escoltar música en valencià a la Xarxa i difondre-la per mitjà de codis QR.
33. Crear un mapa conceptual digital.
34. Descobrir dades dels autors de la unitat a la Xarxa.

b) Distribució temporal de les unitats didàctiques

El llibre té 7 unitats didàctiques. Al primer trimestre s'impartiran dos, al segon tres i al darrer trimestre dos.

6.METODOLOGIA.ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

a) Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumnat adquireix un major grau de protagonisme.

L'àrea de Llengua i literatura és de les anomenades instrumentals, el docent maneja dos objectius fonamentals: la consecució d'objectius curriculars a través de continguts del currículum i el

desenvolupament d'habilitats que afavorisquen l'aprenentatge dels alumnes en altres àrees.

En aquest procés es necessari l'entrenament individual i el treball reflexiu de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i l'argumentació, que són extrapolables a altres àrees i contextos d'aprenentatges.

En alguns aspectes de l'àrea, fonamentalment en aquelles àrees que persegueixen les habilitats de comunicació entre iguals i el desenvolupament de l'expressió i la comprensió oral, el treball en grup col·laboratiu aporta entrenament d'habilitats socials bàsiques i enriquiment personal des de la diversitat, una plataforma immillorable per a entrenar la competència comunicativa.

Des del coneixement de la diversitat de l'aula i en resposta a les múltiples intel·ligències predominants en els alumnes, el desenvolupament d'activitats des de la teoria de les intel·ligències múltiples facilita que tots els alumnes pugen arribar a comprendre els continguts que han d'adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura és indispensable la vinculació a contextos reals, i l'aplicació dels conceptes més abstractes per a millorar el desenvolupament lingüístic de l'estudiant. Per això, les tasques competencials proposades facilitaran aquest aspecte i permetran la contextualització d'aprenentatges en situacions quotidianes i pròximes als alumnes.

Quan arriba a l'ensenyament secundari, el nostre alumnat té ja conformats una sèrie d'esquemes a propòsit del fet lingüístic i del fet literari. Aquests esquemes poden estar constituïts per:

- a) Coneixements implícits sobre el funcionament del codi lingüístic.
 - b) Habilitats d'anàlisi i de comprensió de textos, frases, sintagmes i mots.
 - c) Habilitats i destreses d'expressió oral i escrita.
 - d) Valoracions i prejudicis sobre la llengua i la literatura.
 - e) Coneixements sobre la situació en què es donen els missatges lingüístics.
Consciència de la relació entre llengua i comunicació, etc.
- Partint d'aquests esquemes previs, cal plantejar l'ensenyament-aprenentatge de la llengua d'acord amb un **enfocament comunicatiu**, és a dir, s'han de relacionar els mecanismes de la llengua amb les condicions de producció i recepció de missatges. Per tant, caldrà tenir en compte:
 - a) L'apropiació dels paràmetres del context comunicatiu, tant físics (parlant, interlocutors, lloc i temps de l'enunciació) com socioinstitucionals, susceptibles de deixar empremta en l'enunciat, així com l'apropiació de les regles sociocomunicatives mitjançant les quals s'adequa el discurs al context.
 - b) El coneixement i l'ús reflexiu del codi lingüístic, oral o escrit, pel que fa tant al pla oracional (regles morfosintàctiques i lexicosemàntiques) com al discurs (esquemes globals dels diferents tipus de textos i procediments de cohesió).
 - c) El desenvolupament d'actituds com la valoració de qualsevol llengua com a mitjà d'identitat cultural i de comunicació, la consideració de qualsevol llengua com a conjunt de varietats d'ús i la valoració i respecte d'aquestes varietats d'acord amb els paràmetres situacionals a què responen.

Però la competència comunicativa no és un saber que es puga transmetre des de fora, sinó que els parlants el construeixen moguts per la necessitat de comunicació mitjançant múltiples intercanvis al llarg de tota la vida. Aquest fet exigeix unes estratègies d'ensenyament obertes a la

varietat d'estils d'aprenentatge dels alumnes i a la diversitat de situacions de comunicació. En definitiva, el que l'escola ha de potenciar és l'autonomia de l'aprenent, la capacitat d'*aprendre a aprendre*.

Una metodologia com la que acabem d'esmentar es concreta en el terreny lingüístic en una concepció de l'aula com al marc per a la comunicació interactiva i on es facen arribar una gran diversitat de discursos que servisquen com a instruments pedagògics adients perquè la reflexió sobre els mecanismes de la llengua estiga integrada en les tasques d'anàlisi i producció del discurs.

Aquests aspectes són resolts, d'una banda, per la utilització d'una àmplia i variada gamma de textos i de seqüències textuais, i, de l'altra, per una programació basada en el treball per tasques o per projectes que facilita la diversitat d'intercanvis comunicatius entre els alumnes, així com el vincle necessari entre l'ús de la llengua i la reflexió metalingüística.

Pel que fa als recursos didàctics i organitzatius els podem dividir en:

-Agrupament d'alumnes.

Es podran fer diferents variants d'agrupaments, en funció de les necessitats que plantege la resposta a la diversitat i a les necessitats dels alumnes, i a l'heterogeneïtat de les activitats d'ensenyament/aprenentatge.

Així, partint de l'agrupament més comú (grup-classe), i combinat amb el treball individual, s'acudirà al petit grup quan es vulga buscar el reforç per als alumnes amb un ritme d'aprenentatge més lent o l'ampliació per a aquells que mostren un ritme d'aprenentatge més ràpid; als grups flexibles quan així ho requereixen les activitats concretes o quan es busque la constitució d'equips de treball en els quals el nivell de coneixement dels seus membres siga diferent però hi haja coincidència quant a interessos; o a la constitució de tallers, que donaran resposta a diferents motivacions. En qualsevol cas, cada professor decidirà, a la vista de les peculiaritats i necessitats concretes dels seus alumnes, el tipus d'agrupament que considere més operatiu.

MODALITAT D'AGRUPAMENT NECESSITATS QUE COBREIX

Treball individual

- Activitats de reflexió personal.
- Activitats de control i avaluació.

Petit grup (suport)

- Reforç per a alumnes amb ritme més lent.
- Ampliació per a alumnes amb ritme més ràpid.
- Treballs específics.

Agrupament flexible

Respostes puntuals a diferències en:

- Nivell de coneixements.
- Ritme d'aprenentatge.
- Interessos i motivacions.

Tallers

- Resposta puntual a diferències en interessos i motivacions en funció de la naturalesa de les activitats

Pel seu valor intrínsec en el foment de l'adquisició i el desenvolupament d'habilitats com l'autonomia, la presa de decisions responsable i el treball en equip, és important que es conformen **grups de treball heterogenis** per a fer **treballs cooperatius**.

Abans d'iniciar els treballs, és imprescindible que es proporcionen a l'alumnat eines que els ajuden a organitzar el treball de manera autònoma i consensuada: distribuir rols en funció de les habilitats i interessos, establir terminis, fer propostes, debatre-les després d'una escolta activa utilitzant arguments, prendre decisions, consensuar propostes, triar els materials necessaris i transformar les propostes en productes concrets. Tot això obligarà l'alumne a reflexionar sobre el seu propi aprenentatge, fomentarà la convivència i potenciarà una de les eines més potents i productives per a l'aprenentatge: l'ensenyament entre iguals.

Per a assegurar-se l'eficàcia de la metodologia cooperativa, el docent ha de tenir molt clar que la major part del treball ha de fer-se dins l'aula i sota la seua supervisió. El desenvolupament dels treballs fora del centre ha de ser mínim i relegat a tasques concretes com ara la cerca o la consulta d'informació no accessible des del centre, així com l'ús de mitjans o eines tecnològics puntuals que els alumnes hagen decidit voluntàriament utilitzar en el seu projecte.

-Organització de l'espai

L'espai haurà d'organitzar-se en condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació necessàries per a garantir la participació de tots els alumnes en les activitats de l'aula i del centre. Aquesta organització anirà en funció dels diferents tipus d'activitats que es poden dur a terme:

Dins de l'aula

- Es podran adoptar disposicions espacials diverses.

Fora de l'aula

- Biblioteca.
- Sala d'audiovisuals.
- Sala d'informàtica.
- Saló d'actes.
- Uns altres.

Fora del centre

- Visites i actes culturals en la localitat.
- Visites i actes culturals fora de la localitat

L'espai a l'aula condiona l'ús de la metodologia. A banda del model tradicional, es proposen dues distribucions alternatives, sempre que siga possible, cadascuna destinada a una dinàmica diferent:

a) Assemblea, disposició en hemicicle per a exposició de coneixements, participació, diàleg, debat i respecte del torn de paraula. Des de la posició centra de l'aula, el professor o els alumnes que hagen d'argumentar o exposar, podran establir contacte visual amb la resta de persones.

b) Agrupacions d'equips cooperatius.

Depenent del tipus de projecte o tasca que s'haja programat, els alumnes poden organitzar-se en distints tipus d'agrupació, segons l'objectiu que es vulga aconseguir:

I.- Grups base: per al desenvolupament de projectes entre quatre i cinc membres, normalment amb una durada trimestral o superior.

II.- Grups aleatoris: per a activitats puntuals amb dos o tres integrants. És l'agrupació ideal per a tasques curtes de les unitats didàctiques, entre una i cinc sessions.

-Materials i recursos.

Els criteris de selecció dels materials docents curriculars que adopten els equips docents s'ajusten a un conjunt de criteris homogenis que proporcionen una resposta efectiva als plantejaments generals d'intervenció educativa i al model abans proposat. De tal manera, s'estableixen vuit criteris o directrius generals que ajuden a avaluar la pertinència de la selecció:

1. Adequació al context educatiu del centre.
2. Correspondència dels objectius promoguts amb els enunciats de la programació.
3. Coherència dels continguts proposats amb els objectius, presència dels diferents tipus de contingut i inclusió de temes transversals.
4. Encertada progressió dels continguts i objectius, la seua correspondència amb el nivell i la fidelitat a la lògica interna de cada matèria.
5. Adequació als criteris d'avaluació del centre.
6. Varietat de les activitats, diferent tipologia i la seua potencialitat per a l'atenció a les diferències individuals.
7. Claredat i amenitat gràfica i expositiva.
8. Existència d'altres recursos que faciliten la tasca educativa.

Entre els recursos didàctics, el professor podrà utilitzar els següents:

- Llibre de text com a referència fonamental. 3r ESO Valencià: llengua i literatura. Editorial Teide
- L'explicació del professor quan siga estrictament necessària; si no és imprescindible, millor que els alumnes mateixos vagen progressant en l'autoaprenentatge.
- Material de reprografia: el caràcter de l'assignatura i el plantejament metodològic imposen l'ús constant d'una gran varietat de textos per a anàlisi i comentari, materials que s'obtindran per reprografia (textos, gràfics, quadres, taules...

-Notícies i articles de premsa: a través d'aquests textos es pretén acostar els alumnes al coneixement, la comprensió i l'anàlisi de notícies i temes d'actualitat, la qual cosa els permetrà ser crítics davant de la realitat que ens envolta.

Diària: periòdics de diferent tipus: provincials, locals, gratuïts, esportius, econòmics, etc.

Setmanal: revistes setmanals de diferents tipus: politicosocials, culturals, musicals, esportives, etc.

Juvenil: publicacions dedicades especialment a la població adolescent, etc.

- Visionat de programes de televisió sobre temes d'interés per a la matèria.
- Llibres de lectura. La seua pretensió és acostar els alumnes al món dels

llibres a través de textos atractius, de manera que la seua lectura siga interessant i plaent i es vaja desenvolupant en ells certa afició per aquesta. Així, es partirà de llibres de lectura pròxims als interessos i expectatives dels alumnes (literatura juvenil), per a continuar la nostra marxa lectora acostant l'alumnat a determinats textos clàssics adaptats a la seua edat. Tots els llibres que es treballen seran objecte d'observació, de reflexió i de crítica a l'aula.

– Projecte i comentari de pel·lícules

– Documentals:

Per la seua importància especial, destaquem la utilització habitual de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), com un element transversal de caràcter instrumental que constitueix un recurs didàctic amb unes possibilitats excepcionals.

Les TIC estan cada vegada més presents en la nostra societat i formen part de la nostra vida quotidiana, i suposen un valuós auxiliar per a l'ensenyament que pot enriquir la metodologia didàctica. Des d'aquesta realitat, considerem imprescindible la seua incorporació en les aules de Batxillerat, com a eina que ajudarà a desenvolupar en l'alumnat diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació, fins a la seua manipulació, tractament i transmissió en diferents suports, a més de constituir-se com un element essencial de comunicació. Les TIC ofereixen a l'alumnat la possibilitat d'actuar amb destresa i seguretat en la societat de la informació i la comunicació, aprendre al llarg de la vida i comunicar-se sense les limitacions de les distàncies geogràfiques ni dels horaris rígids dels centres educatius. A més, pot utilitzar-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la cap a l'aprenentatge, el treball i l'oci.

Un altre factor d'importància cabdal és la utilització segura i crítica de les TIC, tant per al treball com en l'oci. En aquest sentit, és fonamental informar i formar a l'alumnat sobre les situacions de risc derivades de la seua utilització, i com prevenir-les i denunciar-les.

L'ús de les TIC implica aprendre a utilitzar equipaments i eines específics, la qual cosa implica familiaritzar-se amb estratègies que permeten identificar i resoldre petits problemes rutinaris de programari i maquinari. Se sustenta en l'ús de diferents equips (ordinadors, tauletes, booklets, etc.) per a obtenir, avaluar, emmagatzemar, produir, presentar i intercanviar informació, i comunicar-se i participar en xarxes socials i de col·laboració a través d'internet.

La incorporació de les TIC a l'aula contempla diverses vies de tractament que han de ser complementàries:

1. Com a fi en si mateixes: té com a objectiu oferir a l'alumnat coneixements i destreses bàsiques sobre informàtica, maneig de programes i manteniment bàsic (instal·lar i desinstal·lar programes; guardar, organitzar i recuperar informació; formatar; imprimir, etc.).

2. Com a mitjà: el seu objectiu és traure tot el profit possible de les potencialitats d'una eina que es configura com el principal mitjà d'informació i comunicació en el món actual.

Amb caràcter general, es potenciaran activitats en les quals calga fer una lectura i comprensió crítica dels mitjans de comunicació (internet, televisió, cinema, vídeo, ràdio, fotografia, materials impresos o en format digital, etc.), en les quals prevalga el desenvolupament del pensament crític i la capacitat creativa a través de l'anàlisi i la producció de materials audiovisuals.

En finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, els alumnes han de ser capaços de cercar, emmagatzemar i editar informació, i interactuar mitjançant diferents eines (blogs, xats, correu electrònic, plataformes socials i educatives, etc.). En Batxillerat, hauran de consolidar i desenvolupar allò que han après i aprofundir en el domini

d'aquestes eines.

Quant a la utilització de les TIC en la matèria de Valencià: Llengua i Literatura, és aquest un àmbit en què tenen cabuda des de la utilització de diapositives o vídeo, fins a la visualització o realització de presentacions; l'elaboració de treballs individuals o grupals a partir de recursos multimèdia; la cerca i selecció crítica d'informació en internet; la utilització de fulls de càlcul, processadors de text i altres programes de suport, fins al desenvolupament de blogs d'aula, el tractament d'imatges, etc.

Les principals eines TIC disponibles i alguns exemples de les seues utilitats concretes

són:

1. Ús de processadors de text per a redactar, revisar ortografia, fer resums, afegir títols, imatges, hipervincles, gràfiques i esquemes senzills, etc.
2. Ús de fulls de càlcul senzills de complexitat progressiva per a organitzar informació (dades) i presentar-la de manera gràfica.
3. Utilització de programes de correu electrònic.
4. Usos i opcions bàsiques dels programes de navegació.
5. Ús d'enciclopèdies virtuals (CD i www).
6. Ús de perifèrics: escàner, impressora, etc.
7. Ús de programes de presentació de complexitat progressiva (PowerPoint, Prezzi, etc.): treballs multimèdia, presentacions creatives de textos, esquemes o realització de diapositives, com a suport a les exposicions públiques orals.
8. Internet: cerca i selecció crítica d'informació.
9. Elaboració de documents conjunts mitjançant eines de programes d'edició simultània (Drive, etc.).
10. Utilització dels innumbrables recursos i pàgines web disponibles.

Per tant, s'ha d'aprofitar al màxim l'oportunitat que ofereixen les TIC per a obtenir, processar i transmetre informació. Ressaltem ací algunes dels avantatges d'utilització:

- Realització de tasques de manera ràpida, còmoda i eficient.
- Accés immediat a gran quantitat d'informació.
- Realització d'activitats interactives.
- Desenvolupament de la iniciativa i les capacitats de l'alumne.
- Aprenentatge a partir dels propis errors.
- Cooperació i treball en grup.
- Alt grau d'interdisciplinarietat.
- Flexibilitat horària.
- **Utilitat com a mesura d'atenció a la diversitat de l'alumnat.**

b) Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries

- Les activitats i estratègies d'aprenentatge i ensenyança es basen en els principis d'intervenció educativa d'**orientació constructivista** i té com a element clau l'**aprenentatge significatiu**, un factor per a promoure la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Fer un aprenentatge significatiu suposa establir una relació entre allò que s'aprén i algun element ja existent en l'**estructura cognitiva** de l'individu i que és rellevant respecte al nou material objecte d'aprenentatge.
- Segons la concepció constructivista de l'aprenentatge escolar, és l'alumne qui construeix els propis esquemes de coneixement. Ara bé, perquè l'aprenentatge d'un contingut nou siga significatiu, cal que l'alumne relacione aquest contingut amb els conceptes que ja posseeix i les experiències prèvies. L'atribució de significat donada al material que és objecte d'aprenentatge té lloc a mesura que l'alumne va relacionant allò que aprén amb allò que ja sap i d'aquesta manera va construint, modificant i reelaborant els seus esquemes de

coneixements.

- Els avantatges inherents a l'aprenentatge significatiu, els podríem resumir de la manera següent:
- El coneixement que s'obté significativament és retintut durant un període més llarg de temps, és a dir, es fixa de manera més estable en l'estructura cognitiva de l'alumne.
- La informació que s'assimila significativament augmenta la capacitat d'aprendre altres conceptes que hi estan relacionats i en facilita l'aprenentatge.
- La informació apresada, encara que s'oblidi amb el temps, ja ha enriquit l'estructura cognitiva, perquè ha provocat l'ampliació, la diferenciació i la reestructuració de les idees rellevants de l'alumne.
- Per això, allò que de veritat interessa en l'acció docent del professorat és que l'aprenentatge que els alumnes i les alumnes facen siga el més significatiu possible.
- L'aprenentatge significatiu suposa, en l'alumnat:
- *L'assimilació activa del contingut de l'aprenentatge.* És a dir, perquè el discent assimile els nous coneixements, cal que faça una activitat intensa per a establir relacions entre els nous coneixements i els ja existents en la seua estructura cognitiva.
- *La construcció de nous coneixements i la modificació dels que ja posseeix.*
- *La diferenciació progressiva dels continguts que va aprenent.* A mesura que l'aprenentatge es porta a terme, es produeix el desenvolupament i la reelaboració dels significats, ja que la informació adquirida és modificada i, alhora, modifica els conceptes amb els quals es relaciona. Aquest desenvolupament es facilita quan les idees més generals es presenten primer i es deixa per a després la diferenciació progressiva.
- *La reconciliació integradora dels continguts d'aprenentatge.* Quan dos significats conceptuals es presenten com a contradictoris, l'alumne/a experimenta un *desequilibri cognitiu* que el professor o la professora ha d'ajudar a superar.
- Aquest nou enfocament del procés d'ensenyament-aprenentatge haurà de modificar necessàriament la funció del docent. La seua tasca no consistirà ja a transmetre coneixement, sinó a:
- Descobrir els *coneixements previs* i els *estadis evolutius* de l'alumnat per a enfocar els blocs temàtics des d'aquesta realitat.
- Ser capaç de suscitar el *conflicte cognitiu* que provoqe en l'estudiant la necessitat de modificar els esquemes mentals amb què es representava el món.
- Ser capaç de proporcionar a l'alumnat un nou material d'informació que l'ajude a *reequilibrar* aquests esquemes mentals que ell, intencionadament, ha tractat que entraren en conflicte.
- El que acabem de dir significa que el professorat ha de conèixer i saber utilitzar, adequadament, no sols l'estructura lògica dels blocs temàtics, sinó també l'estructura psicològica de l'alumnat.
- Pel que fa a l'organització de les activitats, convé assenyalar que el llibre de text de valencià per a l'ESO les ha programades com a situacions en les quals l'alumnat siga capaç de:
-
- «Sentir» la limitació dels seus sabers previs.
- «Experimentar» la inconsistència dels seus coneixements.
- «Descobrir» un nou esquema cognitiu més adequat per a comprendre la realitat.
- Un altre aspecte important que cal destacar del nostre projecte és la programació en espiral que s'hi fa tant dels temes com de les activitats, de manera que aquells i aquelles alumnes

- que puguem no acabar mai de caminar-hi.
- Es consideren activitats complementàries les planificades pels docents que utilitzen
- espais o recursos diferents de la resta d'activitats ordinàries de l'àrea, encara que
- requerisquen temps addicional de l'horari no lectiu per a la seua realització. Seran
- avaluables a efectes acadèmics i obligatoris tant per als professors com per als
- alumnes. No obstant això, tindran caràcter voluntari per als alumnes les que es facen
- fora del centre o requerisquen aportacions econòmiques de les famílies, en aquest cas
- es garantirà l'atenció educativa dels alumnes que no hi participen.
- Entre els propòsits que persegueixen aquest tipus d'activitats destaquen:
- – Completar la formació que reben els alumnes en les activitats curriculars.
- – Millorar les relacions entre alumnes i ajudar-los a adquirir habilitats socials i
- de comunicació.
- – Permetre l'obertura de l'alumnat cap a l'entorn físic i cultural que l'envolta.
- – Contribuir al desenvolupament de valors i actituds adequades relacionades
- amb la interacció i el respecte cap als altres, i la cura del patrimoni natural i cultural.
- – Desenvolupar la capacitat de participació en les activitats relacionades amb
- l'entorn natural, social i cultural.
- – Estimular el desig d'investigar i saber.
- – Afavorir la sensibilitat, la curiositat i la creativitat de l'alumne.
- – Despertar el sentit de la responsabilitat en les activitats en què s'integren i que facen.
- Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el
- docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumnat adquireix un major
- grau de protagonisme.
- Com **activitats complementàries** tenim previst:
- -Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, sobretot als
- cursos de 2n cicle de secundària: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx
- (Basílica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la
- Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...).
- Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.
- Tant per a 1r cicle com per al 2n cicle:
- -Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA.
- -Participar en la campanya *Cinema en valencià* organitzada per la UA
- -Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en
- valencià.
- -Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb
- les -editorial.
- -Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).
- -Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs
- (Sambori,- APA,etc.)
- - Per al 1r Cicle, és factible alguna eixida, relacionada amb la matèria, sense determinar
- encara, en la mesura que es vagen oferint per les diverses entitats o en la mesura de les
- nostres possibilitats.
- -Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres eixides
- o activitats amb la resta dels alumnes.
- -Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

a) Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació d'un curs mantenen una relació d'interdependència amb l'opció didàctica i metodològica i amb els objectius mínims fixats. Nosaltres partim ací dels criteris establits per la Generalitat Valenciana en el currículum de l'educació secundària obligatòria per a la matèria Valencià: llengua i literatura.

L'avaluació d'una tasca -de qualsevol empresa- implica prendre en consideració tots els elements que hi intervenen, que en el cas de l'ensenyament serien els següents: l'objecte d'aprenentatge, l'aplicació metodològica d'aquest objecte, l'agent que l'aplica (el docent), el receptor-destinatari-participant (el discent), el material curricular, el mateix procés d'ensenyament-aprenentatge i fins i tot els sistemes i el procés d'avaluació. Hi haurem de tenir present, per tant, que al llarg de tot el curs l'èxit o el fracàs de la pràctica docent (el progrés en l'adquisició de la competència comunicativa en valencià de l'alumnat) dependrà de molts factors, i que l'harmonia d'aquests factors és imprescindible per a l'obtenció de resultats satisfactoris i eficaços.

Bloc1. Escoltar i parlar

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius reals o dramatitzats dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat pròxims als seus interessos, aportant arguments raonats per a defensar les pròpies opinions de manera clara i ordenada, prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat i utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.	BL.1.1.1. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos.	CCLI CAA CSC
BL.1.1.2. Participa en intercanvis comunicatius utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.		
BL.1.1.3. Participa en intercanvis comunicatius aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada.		
BL.1.1.4. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.		
BL.1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions així com utilitzar	BL.1.2.1. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.	CCLI SIEE CSC

aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.		
BL.1.2.2. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes i dóna suport a companys i companyes, demostra empatia i reconeix les seues aportacions.		
BL.1.2.3. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.		
BL.1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, i utilitzant de manera autònoma les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a formar-se una opinió pròpia.	BL.1.3.1. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, per a formar-se una opinió pròpia.	CCLI CAA CSC
BL.1.3.2. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents i analitza les característiques formals i de contingut i els elements no verbals.		
BL.1.3.3. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents i utilitza, de manera autònoma, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.		
BL.1.4. Produir de manera oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos formals dels àmbits acadèmic i social de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor.	BL.1.4.1. Produeix, de manera oral, textos breus de diferents tipologies i registres, dels àmbits personal, acadèmic i social, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.	CCLI CAA CSC SIEE

BL.1.4.2. Produeix, de manera oral, textos breus i utilitza les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu.		
BL.1.4.3. Produeix, de manera oral, textos breus i aplica les propietats textuais.		
BL.1.4.4. Produeix, de manera oral, textos breus amb riquesa lèxica.		
BL.1.5. Avaluar, amb la supervisió del professorat i la utilització de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.	BL.1.5.1. Avalua, amb supervisió i ajuda, les produccions orals, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.	CCLI CAA
BL.1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al desenvolupament i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.	BL.1.6.1. Recerca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.	CSC SIEE
BL.1.6.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.		
BL.1.6.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.		

Bloc 2. Llegir i escriure

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de manera autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys) a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell	BL.2.1.1. Interpreta textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses, per a construir el significat global del text i com a suport a les	CCLI CAA CSC

educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge.	tasques d'aprenentatge.	
BL.2.1.2. Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu.		
BL.2.1.3. Interpreta textos escrits utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura.		
BL.2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de manera autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori.	BL.2.2.1. Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.	CCLI CAA CSC SIEE
BL.2.2.2. Escriu, amb adequació, coherència, cohesió, pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.		
BL.2.2.3. Escriu, amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.		
BL.2.2.4. Escriu, amb correcció lèxica pròpia del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de manera autònoma o amb ajuda.		
BL.2.2.5. Escriu textos utilitzant un llenguatge no discriminatori.		
BL.2.3. Avaluar, amb la supervisió del professorat, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.	BL.2.3.1. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, i identifica errors d'adequació, coherència i cohesió del nivell educatiu.	CCLI CAA

BL.2.3.2. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura i identifica els errors de correcció (ortogràfica i gramatical) del nivell educatiu.		
BL.2.3.3. En el procés de revisió de textos escrits, resol els dubtes, de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.		
BL.2.4. Sintetitzar textos orals i escrits expositius i argumentatius utilitzant mapes conceptuals i resums, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.	BL.2.4.1. Sintetitza, utilitzant els procediments de síntesi adequats al nivell educatiu i a la tipologia textual, seleccionant les informacions essencials i generalitzant informacions relacionades, textos orals i escrits argumentatius, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.	CCLI CAA
BL.2.4.2. Elabora un text coherent i cohesionat que no reproduceix literalment parts del text original ni inclou interpretacions personals.		
BL.2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, de manera reflexiva i dialogada, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter expositiu o argumentatiu, contrastant les fonts d'informació, detallant les referències bibliogràfiques, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de manera personal els resultats obtinguts.	BL.2.5.1. Realitza amb autonomia, sentit crític i originalitat projectes de treball de caràcter expositiu o argumentatiu, individuals i en equips cooperatius, sobre temes diversos, seguint les fases del procés d'elaboració (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).	CCLI CAA SIEE
BL.2.5.2. Contrasta la validesa de les fonts d'informació que utilitza en projectes de treball i		

detalla les referències bibliogràfiques.		
BL.2.5.3. Fa una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, l'adapta a canvis i imprevistos i transforma les dificultats en possibilitats.		
BL.2.5.4. Avalua, amb ajuda de guies, el procés i el producte final, i comunica de manera personal els resultats obtinguts.		
BL.2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable.	BL.2.6.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de manera contrastada; la registra en paper de manera acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.	CD CAA SIEE
BL.2.6.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva compartint informació i continguts digitals i utilitzant les ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge.		
BL.2.6.3. Realitza projectes de treball i crea continguts digitals (documents de text i presentacions multimèdia) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori aplicant-hi els diferents tipus llicències.		
BL.2.6.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals, preveu i denuncia males pràctiques com el ciberassetjament, i en protegeix els altres.		
BL.2.7. Realitzar amb supervisió, de manera eficaç, tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleces i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament i actuar amb flexibilitat buscant amb supervisió solucions alternatives.	BL.2.7.1. Té iniciativa per a proposar i emprendre accions que contribuïsquen a realitzar, amb supervisió, de manera eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.	SIEE
BL.2.7.2. Reconeix, amb supervisió, les seues fortaleces i les utilitza adequadament, identifica les seues debilitats i s'esforça per superar-les.		
BL.2.7.3. Manté, amb supervisió, la curiositat i l'interès durant tot el procés de realització de tasques o projectes.		
BL.2.7.4. Actua amb flexibilitat davant d'obstacles i dificultats, i busca, amb supervisió, solucions.		

Bloc 3. Coneixement de la llenguatge

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un text establint la concordança entre aquestes; classificar-les, analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs; utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i la creació de textos argumentatius.	BL.3.1. Identifica les distintes categories gramaticals que componen un text narratiu, descriptiu, instructiu, expositiu i argumentatiu, i estableix la concordança entre aquestes i les classifica.	CCLI
BL.3.1.2. Identifica les categories gramaticals, les analitza morfològicament, i reconeix el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs. BL.3.1.3. Crea i revisa textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius utilitzant correctament les categories gramaticals.		
BL.3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.	BL.3.2.1. Crea i revisa textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.	CCLI CAA
BL.3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics, els préstecs d'altres llengües, així com sigles, acrònims i abreviatures, per a enriquir el vocabulari.	BL.3.3.1. Identifica els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, per a enriquir el vocabulari.	CCLI CAA
BL.3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (metàfora, metonímia) per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge; reconèixer les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i	BL.3.4.1. Explica el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, i identifica els seus mecanismes per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge.	CCLI CAA

a inclusió (hiperonímia i hipo-nímia) que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text.		
BL3.4.2. Reconeix les relacions d'igualtat-semblança i d'inclusió que s'estableixen entre les paraules, per a captar el sentit global d'un text.		
BL3.5. Analitzar morfosintàcticament l'oració simple i classificar-la segons la naturalesa del predicat (oracions atributives, predicatives, actives, transitives, reflexives, recíproques, intransitives, passives, perifràstiques, reflexes i mitjanes) per a, de manera autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.	BL3.5.1. Identifica l'estructura de l'oració simple: subjecte, predicat i els complements del verb, per al, de manera autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.	CCLI CAA
BL3.5.2. Analitza morfosintàcticament l'oració simple i la classifica segons la naturalesa del predicat per a, de manera autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.		
BL3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos argumentatius i justificar si compleixen les propietats textuais adequades al nivell, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.	BL3.6.1. Reconeix els elements de la comunicació que intervenen en textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius.	CCLI CAA CSC
BL3.6.2. Justifica si els textos compleixen les propietats textuais pròpies del nivell educatiu per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.		
BL3.7. Explicar els orígens històrics de les llengües d'Espanya i reconèixer les seues varietats geogràfiques, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud	BL3.7.1 Reconeix les diferents llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Espanya i	CCLI CSC

respectuosa cap a la diversitat de la llengua i un entorn plurilingüe i pluricultural.	Europa.	
BL.3.7.2. Explica els trets de les llengües d'Espanya i Europa i n'estableix la distribució geogràfica en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.		
BL.3.7.3. Explica els orígens històrics de les llengües d'Espanya i en reconeix les varietats geogràfiques en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.		

Bloc 4. Educació literària

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
BL.4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals.	BL.4.1.1. Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant-hi tècniques expressives i teatrals.	CEC
BL.4.2. Elaborar un <i>portfolio</i> , amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica.	BL.4.2.1. Elaborar un <i>portfolio</i> , amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures pròximes als seus interessos, adequades al nivell, de manera reflexiva i crítica.	CCLI SIEE CEC
BL.4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle XVIII, en creacions de diferent naturalesa.	BL.4.3.1. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle XVIII, en creacions de diferent naturalesa.	CCLI CAA SIEE CEC
BL.4.4. Analitzar un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle XVIII, seleccionats entorn d'un tema		

o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació d'opinions personals.	BL.4.4.1. Analitza un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a manera d'aproximació a la literatura.	CCLI CAA CEC SIEE
BL.4.4.2. Identifica els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere dels textos de l'edat mitjana al segle xviii analitzats.		
BL.4.4.3. Realitza un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes de l'anàlisi dels textos literaris de l'edat mitjana al segle xviii, per mitjà de la formulació d'opinions personals.		

b) Instruments d'avaluació

Al llarg del curs es poden realitzar proves d'avaluació de tipus diferents:

a) Proves de diagnòstic: al principi de curs per a obtenir una informació mínima dels coneixements lingüístics previs i de la competència en valencià de cada alumne o alumna.

b) Proves de progrés: exercicis de comprovació de coneixements orals i escrits sobre l'ús de llengua en un període determinat (en cada avaluació).

d) Proves d'assoliment: exercicis orals i escrits per a la comprovació de l'adquisició de la competència comunicativa en valencià al final de cada nivell (juny i setembre).

Les proves de recuperació es realitzaran al llarg del curs i tindran com a objectiu comprovar l'assoliment dels objectius mínims previstos per a cada nivell. Al mes de juny/juliol hi haurà programades proves específiques de recuperació per a tots els cursos de l'etapa

Normalment quan es parla d'avaluar, o de l'avaluació, es relaciona amb situacions de neguit, nervis: se sol pensar en els exàmens, les hores d'estudi, els temes que s'han de saber, les notes... Tots aquests conceptes formen part de l'univers de l'avaluació però l'enfocament i la importància que se li dona a aquest procés pot fer que es visca com un fet angoixant i, per tant, avorrit i poc motivador o com una situació d'aprenentatge integrada en les pràctiques diàries de l'aula.

Tant des del punt de vista de l'estudiant com del professor, l'avaluació de l'aprenentatge dins l'àmbit educatiu es considera **necessària** i queda justificada per dues funcions:

- Per una banda s'avalua l'aprenentatge dels estudiants perquè el professor puga recollir evidències del seu progrés en el procés d'aprenentatge i puga, així, oferir ajudes molt ajustades a les seues necessitats. Aquesta funció és de tipus **pedagògic**.

- Per altra banda, s'avalua l'aprenentatge dels estudiants per comprovar que s'han assolit uns coneixements i certificar que es té un nivell de coneixement i que s'està en disposició de passar al

nivell educatiu superior. Aquesta funció és de tipus **acreditatiu**.

Ambdues funcions posen de manifest l'avaluació entesa com un mecanisme que té com a darrera finalitat comprovar que s'estan assolint (o s'han assolit), i en quin grau, els objectius d'aprenentatge plantejats a l'inici de l'activitat educativa. Aquest mecanisme permet valorar el procés d'aprenentatge introduint quan siga necessari mesures de millora.

Si es té en compte el moment dins el procés d'ensenyament-aprenentatge en què es duu a terme l'avaluació, es poden diferenciar **tres tipus d'avaluació** que responen a objectius diferents:

- Avaluació *inicial* (diagnòstica): com el mateix nom indica, aquest tipus d'avaluació es produeix a l'inici de l'assignatura, normalment durant la primera setmana de classe, i té com a principal objectiu identificar els coneixements previs dels estudiants vers els continguts d'aprenentatge.

- Avaluació *formativa* (continuada, processual): aquest tipus d'avaluació es dona durant tota l'assignatura. L'objectiu és informar de l'evolució i progrés de l'aprenentatge dels estudiants per tal de poder oferir ajudes i flexibilitzar algunes decisions tenint en compte el ritme d'aprenentatge i les necessitats dels estudiants. Aquest tipus d'avaluació fomenta i potencia la regulació de l'aprenentatge dels estudiants.

- Avaluació *final* (sumativa): és l'avaluació que es produeix al final de l'assignatura (les avaluacions parcials sovint es poden considerar avaluacions sumatives: tot depèn de com estiga configurat el sistema general d'avaluació de l'assignatura). Es proposa comprovar si els estudiants han realitzat l'aprenentatge que s'havia planificat i que s'esperava que assoliren.

Si es tenen en compte aquests tipus d'avaluació i l'objectiu que es proposen, es poden utilitzar diferents **instruments d'avaluació**. Així, per exemple, en l'avaluació inicial es poden fer servir *qüestionaris, mapes conceptuals, preguntes obertes...*

- En l'*autoavaluació* l'estudiant valora els coneixements que té o que ha adquirit en el procés d'aprenentatge. Ell mateix és el responsable d'avaluar-se i li serveix per conèixer quins temes té ben preparats i quins ha de reforçar.

- L'*avaluació entre iguals* requereix de la participació de tots els estudiants (pot ser que estiguin agrupats o per parelles), que es converteixen en avaluadors dels treballs, proves escrites... dels seus companys. Els criteris d'avaluació poden ser decidits pel professor o pels mateixos estudiants. Aquest sistema d'avaluació permet a l'estudiant posar-se en el rol d'avaluador i conèixer què suposa corregir, valorar i comunicar els resultats a un company de l'aula.

L'avaluació, en l'àmbit educatiu, és una presa de decisions que té en compte uns objectius d'aprenentatge i que ha de

partir d'uns criteris explicats i coneguts tant per l'avaluador com per l'avaluat.

c) Criteris de qualificació

**CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE L'ESO
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.LLENGUA I LITERATURA
IES SANT VICENT
CURS 2017-2018**

4t curs de l'ESO

- **CONCEPTES: 60%**
 - **PROCEDIMENTS: 35 % (15% dels deures, treballs, activitats de classe,... i 20% del llibre de lectura)**
 - **ACTITUDS: 5% (una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)**
1. La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i actitud)
 1. En cada avaluació es farà, com a mínim, un examen de conceptes, amb un mínim de 6 preguntes. Les següents dates són orientatives i només s'usaran en cas de no haver realitzat els exàmens pertinents anteriorment.
 - 1a Avaluació: última setmana de novembre o primera de desembre del 2017
 - 2a Avaluació: última setmana de febrer o primera de març del 2018
 - 3a Avaluació: setmana del 14 al 18 de maig del 2018
 1. Es farà un control dels llibres de lectura i la qualificació d'APTE, mínim un 5, serà requisit imprescindible i necessari per tal d'aprovar la matèria en cada trimestre. L'alumne tindrà l'oportunitat de recuperar els controls de lectura, NO APTÉ, durant el tercer trimestre.
 1. Si un alumne té la lectura suspesa, farà una recuperació al llarg de la tercera avaluació, per tal de poder aprovar l'apartat de lectures abans dels exàmens extraordinaris, ja que és requisit imprescindible tenir-le aprovades, per tal de superar l'assignatura.
 1. Les lectures obligatòries per a 4t ESO són:
 - a) 1r trimestre. L'últim vaixell, Gemma Pasqual, Ed.: Voramar
 - a. **Control:** del 23 al 27 d'octubre del 2017
 - b) 2n trimestre: La Mèdieum, Silvestre Vilaplana, Ed.: Bromera
 - a. **Control:** del 5 al 9 de febrer del 2018
 - c) 3r trimestre L'última faena del senyor Luna, Cèsar Mallorquí, Ed. Marjal
 - a. **Control:** del 23 al 27 d'abril del 2018

RECUPERACIÓ DE LES LECTURES OBLIGATÒRIES:

. **Del 21 al 25 de maig del 2018**

1. Les lectures voluntàries per a 4t ESO són:
 - 1r trimestre: *Històries marginals*, Josep Lozano, Editorial: 3 i 4
 - Control del 20 al 24 de novembre del 2017
 - 2n trimestre:
 - o *Aloma*, Mercé Rodoreda, Edicions 62
 - Control del 5 al 9 de març del 2018
 - 3r trimestre:
 - o *Terra Baixa*, Àngel Guimerà, Ed.: Teide
 - Control del 21 al 25 de maig del 2018
1. Les lectures s'avaluaran a través d'una prova de tipus test, de múltiple elecció, o de resposta curta, la qual tindrà com a mínim 20 preguntes . Cada 2 preguntes de resposta múltiple mal contestades, descomptarem una bé. Les que es deixen en blanc no descomptaran i les de resposta curta tampoc. També es podrà avaluar de manera oral.
1. **Aquell alumne que tinga 10 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-5 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-15% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors. En cas contrari, l'alumne no podrà repetir cap examen realitzat durant la seua absència.**
1. La nota de l'avaluació final del curs serà la mitjana aritmètica dels conceptes, procediments i actitud de les tres avaluacions. Per tal de superar el curs per tant l'alumne haurà d'haver aprovat totes les lectures, el resultat de la nota mitjana de l'apartat de conceptes ha d'aprovar-se i també s'ha de superar l'apartat d'actitud. La no suficiència en algun dels apartats esmentats anteriorment comportarà la INSUFICIÈNCIA en l'assignatura.
1. Si l'alumne vol apujar la nota de l'avaluació podrà fer-ho llegint un llibre, dels ofertats pel professor, i presentant un treball dins la data límit marcada. El màxim que es podrà apujar serà 1 punt, sempre i quan estiga l'avaluació amb un mínim de 5.
1. Tots els treballs presentats, si es consideren ben qualificats per a ser publicats en la revista de l'institut Ascla, seran premiats augmentant la nota de l'avaluació en 0'5 punts.

1. Els alumnes que vagen a setembre amb els continguts i alguna o varies lectures, s'aplicarà el següent criteri per tal de valorar la prova: 80% continguts i 20% lectures. Si, en un altre cas, només va a setembre amb les lectures o només amb els continguts, tant en una opció com en l'altra, l'examen valdrà el 100%. És requisit imprescindible arribar a un 5 en les lectures i a un 5 en la matèria, per poder aprovar, en cas contrari, no s'aplicaran els percentatges.
1. La nota màxima amb la qual es podrà qualificar a un alumne en setembre serà un 5.

Criteris per als alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO amb la matèria pendent de cursos anteriors.

Els alumnes que tinguen la matèria pendent de cursos anteriors podran superar-la atenent als següents criteris:

1. Si l'alumne/a aprova les dues primeres avaluacions del curs en el qual està, es considerarà la matèria pendent aprovada.
2. Si no es dona la condició anterior es farà una prova escrita de pendents a principis del mes de maig.
3. Si no supera tampoc la prova referida en el punt 2, ja haurà de presentar-se a les proves de setembre.

Sant Vicent del Raspeig, 11 de setembre del 2017

d) Activitats de reforç i ampliació

Quan pogueren sorgir dificultats d'aprenentatge hem de preparar activitats que han de tenir les següents premisses:

- Disminució del volum de treball.
- Divisió en seqüències de l'aprenentatge en qüestió.
- Canvi d'estratègia d'aprenentatge, passant del plantejament global a un de més analític.
- Canvi de plantejament didàctic, optant per aprenentatge entre iguals, monitoratge, aprenentatge cooperatiu.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

Descripció del grup després de l'avaluació inicial

A l'hora de plantejar les mesures d'atenció a la diversitat i inclusió hem de tindre, en primer lloc, informació diversa sobre cada grup d'alumnes; com a mínim hem de conèixer:

El nombre d'alumnes.

El funcionament del grup (clima de l'aula, nivell de disciplina, atenció...).

Les fortaleeses que s'identifiquen en el grup quant al desenvolupament de continguts curriculars.

- Les necessitats que s'hi hagen pogut identificar; convé pensar en aquesta fase com es poden abordar (planificació d'estratègies metodològiques, gestió de l'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures, etc.).
- Les fortaleeses que s'identifiquen en el grup quant als aspectes competencials.
- Els acompliments competencials prioritaris que cal practicar en el grup en aquesta matèria.
- Els aspectes que cal tindre en compte a l'hora d'agrupar l'alumnat per als treballs cooperatius.
- Els tipus de recursos que cal adaptar al nivell general per a obtenir un assoliment òptim del grup.

Necessitats individuals

L'avaluació inicial ens facilita no sols coneixement sobre el grup com a conjunt, sinó que també ens proporciona informació sobre aspectes individuals diversos del nostre alumnat; a partir d'aquesta avaluació podem:

- Identificar els estudiants que necessiten més seguiment o personalització d'estratègies en el seu procés d'aprenentatge. (Cal tindre en compte aquell alumnat amb necessitats educatives, amb altes capacitats i altres necessitats no diagnosticades però que requereixen atenció específica per estar en risc, per la seua història familiar...).
- Saber les mesures organitzatives que s'adoptaran. (Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per a afavorir la intervenció individual...).
- Establir conclusions sobre les mesures curriculars que s'adoptaran i sobre els recursos que s'empraran.
- Analitzar el tipus de seguiment que es farà servir amb cada un.
- Acotar l'interval de temps i la manera en què s'avaluaran els progressos d'aquests estudiants.
- Fixar la manera en què es compartirà la informació sobre cada cas amb la resta de docents que intervenen també en el seu itinerari d'aprenentatge; especialment, amb el tutor.

Les **necessitats educatives especials** motivades per deficiències psíquiques o físiques greus d'algun alumne o alumna s'han de tenir en compte per a oferir-li la possibilitat d'assolir els objectius mínims mitjançant unes altres vies previstes en aquesta programació. La planificació d'actuacions en aquests casos requereixen un tractament coordinat amb la resta de departaments i molt especialment amb el d'Orientació. A partir de l'anàlisi de la situació concreta de l'alumne s'ha de programar, si és el cas, una **adequació curricular individual** (ACI) on han de participar totes les àrees.

En la nostra àrea la diversitat és present com en la resta d'àrees. Aquesta diversitat, però, obeeix a raons diverses, i el seu tractament, per tant, també demana l'ús d'estratègies adequades en cada cas.

Pel que fa a la presència de la diversitat en la nostra àrea podem concretar-la en les situacions següents.

8.1 Incorporació tardana al sistema educatiu valencià

Es tracta d'alumnat que no ha cursat l'assignatura Valencià: llengua i literatura amb anterioritat. Aquest alumnat, tant si ha sol·licitat l'exempció de qualificació com si no ho ha fet, ha de rebre una

atenció específica pel que fa al grau d'exigència i pel que fa al tipus d'activitats que haurà de realitzar a classe. En termes generals, l'alumnat que es troba en aquesta situació haurà de tenir una atenció individualitzada mentre el seu grau de comprensió oral i escrita estiga per davall dels mínims, amb la intenció que pugui incorporar-se progressivament a la realització de les tasques proposades a la resta de la classe, si bé amb un grau d'exigència adaptat a les seues capacitats. Cada cas, però, necessita una atenció que s'haurà de concretar després de mantenir una entrevista amb l'alumne i els seus pares o tutors.

La millor forma d'oferir un tractament educatiu adequat a l'alumnat nouvingut és mitjançant un **programa de compensació educativa** per desconeixement de les llengües oficials, la planificació didàctica del qual s'ha de fer en funció de l'anàlisi de la realitat de cada centre, de cada aula i fins i tot de cada individu. A més a més d'aquest programa, la Conselleria d'Educació ha dissenyat el **programa d'acollida al sistema educatiu** (PASE), un programa temporal d'adaptació lingüística per a l'alumnat estranger de nova incorporació al sistema educatiu que desconeix la llengua base del programa d'educació bilingüe (PEB) a què quede adscrit. Així mateix, hi ha la possibilitat de sol·licitar la participació en el **programa d'acompanyament escolar i en el de suport i reforç** (la finalitat dels quals és millorar els aprenentatges i l'èxit escolar dels alumnes, propiciar la seua integració escolar i ampliar la participació de les famílies).

8.2 Adaptacions curriculars

En la nostra àrea, i especialment en determinats contextos sociolingüístics, és freqüent trobar-nos amb situacions de diversitat quant al grau de competència comunicativa inicial, quant a la capacitat per arribar a una competència mínima o quant a la capacitat per relacionar-se comunicativament amb el grup.

Després de fer una avaluació inicial, és molt probable que aquesta diversitat siga una realitat i que calga emprar adequacions específiques que asseguren l'assoliment dels objectius mínims. Per això proposem les adequacions següents:

- 1 **Adequacions organitzatives:** configuració de grups de treball heterogenis; treball per parelles amb un nivell d'interacció compensatori; tallers d'escriptura.
- 2 **Adequacions didàctiques:** recursos didàctics de reforçament; atenció individualitzada.

Si s'hi donaren les circumstàncies, el departament hauria d'elaborar i d'aplicar les **adaptacions curriculars significatives** (ACIS) que hi corresponguessen. Aquestes adaptacions s'elaboraran a partir d'una avaluació psicopedagògica i implicarien una adequació d'objectius i una modificació dels criteris d'avaluació.

En qualsevol cas és imprescindible preveure que aquestes situacions de diversitat (amb un índex elevat d'estrangers, un percentatge considerable del qual pot tenir deficiències comunicatives en valencià, i alguns altres també en castellà) seran cada any més generalitzades. Això exigeix que des del punt de vista organitzatiu -i pel que fa a la nostra àrea de forma particular- es formen grups d'atenció a aquestes persones. Les iniciatives del departament s'han d'emmarcar dins les propostes del **programa d'acollida** del centre.

El **desdoblament** de grups és una forma de treballar més personalitzada amb l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu, si el centre no disposa del programa de **compensació educativa**. Hi treballaríem aspectes bàsics de la llengua, amb un tractament específic com a llengua segona i/o com a llengua estrangera. Això demana que els continguts siguen els actes de parla, les estructures lingüístiques necessàries per a la comunicació formal i informal, les situacions comunicatives i sobretot l'aprenentatge de lèxic. La formació d'aquests grups de desdoblament es

realitzaria a partir d'una prova inicial de diagnòstic que serviria al professorat del departament per conèixer la competència inicial de l'alumnat, les mancances i les necessitats.

8.3 L'avaluació de les adaptacions curriculars

L'alumnat de cada grup d'ESO que necessite una **adaptació curricular** (majoritàriament per incorporació tardana al sistema educatiu valencià) obtindrà una valoració positiva en funció dels aspectes següents:

- a) La integració de l'alumne/a en la dinàmica general de funcionament del grup.
- b) La resposta positiva a l'actitud cap a l'aprenentatge.
- c) L'assoliment d'hàbits de treball bàsics.
- d) L'assoliment de les capacitats bàsiques relacionades amb les habilitats de comprendre, llegir, parlar i escriure que permetran la integració amb les màximes garanties d'èxit lingüístic i comunicatiu en valencià en cursos posteriors.
- e)
- f) 8.4 Alumnes amb la matèria pendent de cursos anteriors.**
- g)
- h) Els alumnes que porten la matèria pendent de cursos anteriors lapodran aprovar si superen les dues primeres avaluacions de l'assignatura del curs en el qual estan. La llengua té continuïtat a tota l'ESO i per tant es pot aplicar aquest criteri. El professor del curs actual serà l'encarregat de recordar-li-ho i de notificar al cap de departament si ha superat l'assignatura pendent o no.
- i) Els alumnes pendents de primer de batxillerat faran una prova al mes de gener i una segona oportunitat al mes de maig.

a) 9.ELEMENTS TRANSVERSALS

a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita

El Departament de valencià sempre ha considerat bàsic el fet que l'alumnat llija i a més és pilar bàsic en els seus criteris de qualificació, els objectius a aconseguir són:

- Augmentar l'interés de l'alumnat per la lectura.
- Ampliar el lèxic i el coneixement de la llengua.
- Estimular la capacitat creativa de l'alumnat.
- Contribuir a la millora de l'escriptura.
- Fer que descobrisquen en la lectura una font de gaudi personal.
- Fomentar una actitud reflexiva i crítica.
- Fomentar l'ús de la biblioteca per a l'aprenentatge.

Les propostes per aconseguir-ho són:

- Valorar la possibilitat de poder apujar nota llegint llibres d'una sèrie que li proposa el/la professor/a, fins a un màxim de 1'5 punts (apareéis reflectit als criteris de qualificació)
- Participar en la revista del centre *Ascla*, incita els/les alumnes a llegir les publicacions dels seus companys/es.
- Fer que els alumnes es recomanen obres de caràcter literari. Convé fomentar la confiança en les

seues recomanacions.

- Incidir en la importància del plaer de la lectura i, per tant, en el valor de les lectures no prescrites.
- Oferir lectures de temàtica diversa, amb el treball didàctic corresponent, perquè el professorat en faci la selecció que considere oportuna en cada trimestre.
- Anar a la biblioteca del centre o de la població i fer que els alumnes es recomanen els uns als altres obres de LIJ.
- Lectura de textos de LIJ, per a després veure la pel·lícula, si és el cas.
- Reconèixer obres dels diferents gèneres literaris estudiats.
- Portar a classe antologies poètiques adequades a l'edat dels estudiants.
- Llegir una rondalla d'Enric Valor i completar-la en una excursió per a conèixer millor el paisatge descrit. A més a més, la riquesa lèxica que la caracteritza donarà peu a treballar el text des del punt de vista de la sinonímia.

b) Comunicació audiovisual.Tecnologies de la informació i de la comunicació

L'alumne ha de ser capaç:

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.
- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement.
- Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

Ho posaran en pràctica realitzant les següents tasques:

- Ús del CD d'àudio.
- Visita de pàgines web de biblioteques, com ara < <http://xlpv.cult.gva.es/absysnetopac/vindex.htm>>
- Consulta de diccionaris en línia.
- Consulta del material digital complementari al llibre de text. Farem ús de la pissarra digital.
- Visita de pàgines web sobre LIJ o d'autors de LIJ que continguin fòrums on puguin participar els alumnes.
- Enregistrament de la lectura de poemes en veu alta per a promoure que els alumnes s'escolten

amb actitud crítica i constructiva.

- Enregistrament d'una lectura dramatitzada amb l'objectiu de treballar els diàlegs i les diferents veus que apareixen en una narració.
- Els programes de presentacions digitals, com ara el Microsoft Power Point o l'Impress permeten elaborar mapes conceptuals. A banda, hi ha diferents aplicacions en línia dedicades a la creació d'aquesta mena d'esquemes, com ara Cmap Tools (<http://cmap.ihmc.us/>). L'ús d'aquestes eines habitualment és molt intuïtiu, tot i que estan en anglès.
- Ús del processador de textos per a elaborar diferents treballs.
- A partir del treball dut a terme (podem haver enregistrar lectures dramatitzades del alumnes) podem plantejar la realització d'un esquetx per a enregistrar-lo en vídeo. Es pot prendre com a punt de partida qualsevol dels textos conversacionals que apareixen al llarg del llibre de text.

c) Emprenedoria.

En aquest apartat tenim com a indicadors del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor:

-Autonomia personal:

- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies.
- Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.
- Ser constant en el treball superant les dificultats.
- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.

-Lideratge:

- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.
- Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir objectius.
- Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.

-Creativitat:

- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema.
- Configurar una visió de futur realista i ambiciosa.
- Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.

-Emprenedoria:

- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius.
- Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.
- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes.
- Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.

d) Educació cívica i constitucional.

-Educació cívica i constitucional:

- Conèixer les activitats humanes, adquirir una idea de la realitat històrica a partir de fonts diverses, i identificar les implicacions que té viure en un Estat social i democràtic de dret

confirmat per una constitució.

- Aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.

-Relació amb els altres:

- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en els àmbits de participació establits.
- Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.

-Compromís social:

- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.
- Concebre una escala de valors pròpia i actuar-hi amb conformitat.
- Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i potencialitats.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

10.AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ASSOLIMENT.

Els diferents professors del Departament farem ús dels següents indicadors d'assoliment per avaluar el treball propi:

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: PLANIFICACIÓ

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Programa l'assignatura tenint en compte els estàndards d'aprenentatge previstos en les lleis educatives.		
2. Programa l'assignatura tenint en compte el temps disponible per al desenvolupament de l'assignatura.		
3. Selecciona i seqüencia de forma progressiva els continguts de la programació d'aula tenint en compte les particularitats de cadascun dels grups d'estudiants.		
4. Programa activitats i estratègies en funció dels estàndards d'aprenentatge.		
5. Planifica les classes de manera flexible,		

preparant activitats i recursos ajustats a la programació d'aula i a les necessitats i als interessos de l'alumnat.		
6. Establix els criteris, els procediments i els instruments d'avaluació i autoavaluació que permeten fer el seguiment del progrés d'aprenentatge de l'alumnat.		
7. Es coordina amb el professorat d'uns altres departaments que puguin tindre continguts afins a la seua assignatura.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: MOTIVACIÓ DE L'ALUMNAT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Proporciona un pla de treball al principi de cada unitat.		
2. Planteja situacions que introduïsquen la unitat (lectures, debats, diàlegs...).		
3. Relaciona els aprenentatges amb aplicacions reals o amb la seua funcionalitat.		
4. Informa dels progressos assolits i de les dificultats trobades.		
5. Relaciona els continguts i les activitats amb els interessos de l'alumnat.		
6. Estimula la participació activa dels estudiants a classe.		
7. Promou la reflexió dels temes tractats.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Resumix les idees fonamentals discutides abans de passar a una nova unitat o tema amb mapes conceptuals, esquemes...		
2. Quan introduïx conceptes nous, els relaciona, si és possible, amb els ja coneguts; intercala preguntes explicatives; posa exemples...		
3. Té predisposició per a aclarir dubtes i oferir assessories dins i fora de les classes.		
4. Optimitza el temps disponible per al desenvolupament de cada unitat didàctica.		
5. Usa ajuda audiovisual o d'un altre tipus per a donar suport als continguts a l'aula.		
6. Promou el treball cooperatiu i manté una comunicació fluida amb els estudiants.		
7. Desenvolupa els continguts d'una forma ordenada i comprensible per a l'alumnat.		
8. Planteja activitats que permeten l'adquisició dels estàndards d'aprenentatge i de les destreses pròpies de l'etapa educativa.		
9. Planteja activitats grupals i individuals.		

REGISTRE PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT: SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT APRENENTATGE

INDICADORS	VALORACIÓ	PROPOSTES DE MILLORA
1. Realitza l'avaluació inicial al principi de curs per a ajustar la programació al nivell dels estudia		
2. Detecta els coneixements previs de cada unitat didàctica.		
3. Revisa, sovint, els treballs proposats a l'aula i fora d'ella.		
4. Proporciona la informació necessària sobre la resolució de les tasques i com pot millorar-les.		
5. Corregix i explica de forma habitual els treballs i les activitats de l'alumnat, i dóna pautes per a millorar-ne els aprenentatges.		
6. Usa criteris d'avaluació suficients que atenguen de manera equilibrada l'avaluació dels diferents continguts.		
7. Afavorix els processos d'autoavaluació i de coavaluació.		
8. Proposa activitats noves que faciliten l'adquisició d'objectius quan aquests no han sigut assolits suficientment.		
9. Proposa activitats noves de més nivell quan els objectius han estat assolits amb suficiència.		
10. Utilitza tècniques d'avaluació diferents segons els continguts, el nivell dels estudiants, etc.		
11. Fa servir mitjans diversos		

per a informar dels resultats els estudiants i els pares.		

DECRET 87/2015, de 5 de JUNY IES SANT VICENT

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE 1r BATXILLERAT

DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.LLENGUA I LITERATURA.

CURS 2017-2018

1. INTRODUCCIÓ

El departament de Llengua i Literatura. Valencià està format pel següent professorat:

CURS	ASSIGNATURA	N.º Grups	Hores	Joan Ramon Guijarro	Perf ecte Ripo ll	Sílvi a Past or	C. Mor eno	M. Roig	Natà lia Gine r	Jose p Sant ana`	Con xa Mon cho
1r ESO	Llen gua i liter atur a	7	3						2	3	2
1r ESO	Refo rços	3	3	1					1		1
2n ESO	Llen gua i liter atur a	7	3				3	3			1

[illegible]

2n FPB	valencià	3	1					3			
ESO	Plan Èxit	3	1					2			1
BAT X.	Pen dent s 1r	1	1	1							
	DED ICAC IÓ DIR ECCI Ó	1	11			1					
	CAP DEP ART AME NT	1	3		1						

a) Justificació de la programació

El RD 1105/2014, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, en el seu preàmbul exposa que "El currículum estarà integrat pels objectius de cada ensenyament i etapa educativa; les competències, o capacitats per a activar i aplicar de manera integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, per a aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos; els continguts, o conjunts de coneixements, habilitats, destreses i actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa i a l'adquisició de competències; la metodologia didàctica, que comprén tant la descripció de les pràctiques docents com l'organització del treball dels docents; els estàndards i resultats d'aprenentatge avaluable, i els criteris d'avaluació del grau d'adquisició de les competències i de l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa". Per tant, els objectius i les competències seran la font inspiradora de la resta d'elements de la nostra programació didàctica i el punt de partida en la seua elaboració.

Quant als continguts i als responsables d'elaborar-los, queden clarament definits per a la Comunitat Valenciana en l'article 2 del Decret 1105/2014, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'educació secundària a la nostra comunitat. Al llarg d'aquest document es respon àmpliament als apartats que ha de contenir tota programació didàctica, i s'especifica que ha de ser funció de l'equip docent conformat pels professors i professores que impartisquen docència en el mateix curs de l'etapa, coordinats per la prefectura d'estudis, elaborar i/o adaptar els diferents punts a la seua realitat escolar. En la seua elaboració s'haurà de tenir molt en compte la lògica i necessària coordinació entre les diferents àrees del mateix nivell, i també una

estratègia educativa comuna d'aquesta àrea per a tota l'etapa. Parlem d'una coordinació pedagògica horitzontal i vertical, canalitzada i promoguda pels diferents òrgans de coordinació docent del centre. Un aspecte molt important que ha de quedar reflectit en la programació seran els elements transversals del currículum que es concreten en l'article 10 del RD 126/2014.

Dins de les tres dimensions de concreció curricular, estratègica, tàctica i operativa, la programació didàctica es trobaria en la segona. En la dimensió estratègica, parlariem de tota la normativa educativa que l'Estat espanyol i la nostra comunitat autònoma legisla; en l'operativa, es trobaria la programació docent o d'aula, on es concreten les activitats que hauran de fer els nostres alumnes en cada unitat, i en la tàctica, veurem com desenvolupar tots els elements curriculars que assenyalen el nostre currículum i que suposen els fonaments de la nostra intervenció educativa. En aquesta línia, autors com Imbernón defineixen programar com "establir una sèrie d'activitats, en un context i temps determinats per a ensenyar uns continguts amb la pretensió d'aconseguir uns objectius".

Les funcions que persegueix la nostra programació seran les següents: la planificació, la independència i protagonisme del professorat en la seua realització i posada en pràctica; la reflexió i innovació com a base de la nostra intervenció a l'aula; la programació també ha de ser el comprovant empíric del nostre treball; ha de propiciar l'adaptació de tots els seus elements a les característiques i necessitats particulars de l'alumnat, dotant-la d'una praxi coherent, i com a funció clau, aquella que resumeix les anteriors, la millora de la qualitat de l'educació.

Tot això sustentat en quatre principis: la millora de la pràctica docent, la coordinació de tot el professorat (especialment el que imparteix la mateixa àrea), la millora en la qualitat, equitat i eficàcia de l'acció educativa i, finalment, es tracta que la nostra programació didàctica arribe a ser un document realista, factible i operatiu.

b) Contextualització

L'IES Sant Vicent està ubicat a la població de Sant Vicent del Raspeig amb uns 50.000 habitants, és el primer dels cinc instituts que existeixen a la localitat, i el que únicament hi havia a l'antic pla d'estudis, on es podia estudiar BUP i COU. Aquest fet ha creat una tendència per part de les famílies a voler inscriure els seus fills al nostre centre.

Malgrat tot, tenim adscrits tres col·legis de primària: CEIP Bec de l'Àguila, CEIP, Raspeig i CEIP Miguel Hernández.

El primer i l'últim porten dues línies d'ensenyament, pel que fa al programa lingüístic,

PEV i PIP; el CEIP Raspeig aporta dues aules de PIP.

De moment, el nostre institut és un dels que continua amb la línia de PEV, fet important per al posterior desenvolupament de la nostra matèria: als alumnes de PEV el nivell de llengua és més alt que als de PIP, per tant, haurem de tenir-ho present a l'hora de marcar uns objectius i usar una metodologia.

L'extracte social dels nostres alumnes es podria catalogar en un nivell mitjà, la qual cosa és rellevant perquè una majoria tenen un ventall cultural molt ampli i els facilita l'adquisició de molts coneixements.

Aquest any també s'han incorporat alumnes de L'Almàssera, nou col·legi d'on eixien 5 grups de sisé i no tots cabien en el centre adscrit, molts d'ells van voler triar el nostre.

Aquesta escola porta alumnes de PEV i PIP, s'han distribuït en les aules corresponents, atenent a la seua modalitat lingüística.

Cal remarcar que som el centre més gran de la població, aquest curs estarem al voltant de 1890 alumnes.

Tindrem 8 unitats de 1r ESO, 6 unitats de 2n ESO, 6 unitats de 3r ESO, 6 unitats 4t ESO, 5 unitats de 1r Batx, 5 unitats de 2n BATX, més els cicles formatius, les hores de PMAR, la FPB i les classes del pla ÈXIT.

Quant a les característiques psicoevolutives de l'alumne i seguint Piaget, els nostres alumnes es troben en el període de les operacions concretes, caracteritzat per l'arribada del realisme a les seues vides, un desenvolupament i una comprensió més avançada dels conceptes espacials i temporals i de la causalitat. Un altre aspecte important és el desenvolupament de la categorització, fonament per al desenvolupament del pensament lògic. La categorització inclou altres habilitats com la seriació, imprescindible per a ordenar objectes en funció d'una dimensió (p. ex., del més gran al més xicotet); la inferència transitiva, com a capacitat per a relacionar dos objectes partint de la relació establida entre un d'aquests i un tercer, i finalment, la inclusió de classe, com a habilitat per a veure la relació entre el tot i les seues parts. Tot això basat en el raonament deductiu i inductiu.

Des del punt de vista socioafectiu, aquest període és relativament tranquil i de grans èxits, com ara la consolidació de la seua identitat, l'acceptació de les normes, l'adopció de comportaments cooperatius, el desenvolupament d'actituds i de comportaments de participació, respecte recíproc i tolerància. Finalment, es produeix el

pas de l'heteronomia moral a l'autonomia.

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA RESPECTIVA VINCULATS AMB LA MATÈRIA.

En el marc de la LOMQE, el Batxillerat té com a finalitat proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permetran desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència. Així mateix, capacitarà l'alumnat a accedir a l'educació superior.

El Batxillerat contribuirà a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permetran:

- a) Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució Espanyola així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.
- b) Consolidar una maduresa personal i social que els permeti actuar de forma responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.
- c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents i impulsar la igualtat real i la no discriminació de les persones amb discapacitat.
- d) Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'eficaç aprofitament de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.
- e) Dominar, tant en l'expressió oral com en l'escrita, el valencià i el castellà.
- f) Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.
- g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seua evolució. Participar de forma

solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.

i) Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat triada.

j) Comprendre els elements i els procediments fonamentals de la investigació i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de forma crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com consolidar la sensibilitat i el respecte envers el medi ambient.

k) Consolidar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.

l) Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i d'enriquiment cultural.

m) Utilitzar l'educació física i l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social.

n) Consolidar actituds de respecte i prevenció en l'àmbit de la seguretat viària.

Així mateix, aquesta concreció del currículum s'orientarà a la consecució de les finalitats següents:

a) Aprofundir en l'acció educativa, per a proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permeten desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència.

b) Capacitar l'alumnat per a accedir a l'educació superior.

c) Dotar l'alumnat d'una formació i uns coneixements generals en relació amb les competències de caràcter més transversal; junt amb una preparació especialitzada, en el marc de la modalitat, i si és el cas via, de Batxillerat triada.

- d) Consolidar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.
- e) Consolidar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.
- f) Potenciar la participació activa i democràtica de l'alumnat en l'aula i en el centre, així com en l'exercici de drets i obligacions.
- g) Desenvolupar metodologies didàctiques actives i innovadores que incloguen l'ús de mètodes i tècniques d'investigació per part de l'alumnat per a aprendre per si mateix, el treball autònom i en equip, l'aplicació dels aprenentatges en contextos reals, i l'ús sistemàtic de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.
- i) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyament i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.
- j) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes aquestes.

- La matèria de Valencià llengua i literatura, troncal a les tres modalitats de Batxillerat, té com a finalitat consolidar i ampliar els aprenentatges adquirits per l'alumnat al llarg de l'ensenyament secundari. A la vegada, aprofundeix en el procés de maduració que ha de servir perquè afronten amb garantia d'èxit tant els estudis superiors (universitaris o de formació professional) com la inserció en l'àmbit social i laboral si no continuen amb la seua formació en el món acadèmic.

- És evident que l'eix de la matèria és el lingüístic i que l'objectiu últim és que l'alumnat siga capaç d'analitzar, explicar i produir textos orals i escrits, de diversos àmbits, amb correcció, coherència, cohesió i adequació. Amb aquesta finalitat, el coneixement de les categories gramaticals, de les unitats sintàctiques, del significat i les relacions de les paraules i de la norma ortogràfica s'han de consolidar i ampliar. En tot cas, els aprenentatges lingüístics només tenen sentit en el moment del seu ús. En definitiva, es tracta que l'alumnat reflexione i faça servir aquells mecanismes que se li

proporcionen no només a l'aula sinó també a les interaccions comunicatives fora de l'àmbit acadèmic.

- Aquesta competència comunicativa, però, estaria incompleta sense el fet literari, entès no només com a estudi de moviments, autors, obres i gèneres sinó també com a procés creador, com a consolidació de l'hàbit lector i, en els dos últims sentits, com a font de gaudi. A través del coneixement de la literatura s'adquireixen destreses que permeten explicar el món i expressar sentiments, vivències, experiències i emocions per refermar el procés maduratiu de l'estudiant.

- Per altra banda, amb la introducció de treballs de recerca, tècniques i mètodes d'investigació acadèmica, s'afavoreix la capacitat de l'alumnat com a emissor i receptor d'interaccions comunicatives de caire científic. Dins dels àmbits discursius a què s'ha fet referència abans, el text acadèmic esdevé, en Batxillerat, cabdal perquè l'alumnat pugui interaccionar i construir altres coneixements. La iniciació a la consulta bibliogràfica (ja siga a través de les noves tecnologies o fent servir mitjans tradicionals), la correcta citació de fonts, els aspectes formals, les convencions..., en definitiva, totes les característiques que conformen allò que s'ha considerat i que encara es considera un treball acadèmic òptim, s'han d'haver assumit al final de l'etapa.

- En resum, es tracta que l'alumnat adquireisca els coneixements lingüístics necessaris per a l'elaboració i sistematització personals que possibiliten la correcta comprensió i elaboració de tot tipus de textos, i afavorisquen el seu aprenentatge autònom, tant col·lectiu com individual, l'aplicació de mètodes d'investigació adequats i la consciència de les possibilitats que les llengües ofereixen.

3.COMPETÈNCIES.

Abans de concretar com contribueix la matèria Valencià: Llengua i Literatura al desenvolupament de les competències clau, analitzarem, en primer lloc, què són, quantes són i quins elements fonamentals les defineixen.

S'entén per competència la capacitat de posar en pràctica de manera integrada, en contextos i situacions diferents, les habilitats, les actituds personals i els coneixements adquirits durant l'etapa educativa amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

Les competències tenen tres components: un saber (un contingut), un saber fer (un procediment, una habilitat, una destresa, etc.) i un saber ser o saber estar (una actitud determinada).

Les competències clau tenen les característiques següents:

- Promouen el desenvolupament de capacitats, més que l'assimilació de continguts, encara que aquests estan sempre presents a l'hora de concretar els aprenentatges.
- Tenen en compte el caràcter aplicatiu dels aprenentatges, ja que s'entén que una persona competent és aquella capaç de resoldre els problemes propis del seu àmbit d'actuació.
- Es basen en el seu caràcter dinàmic, ja que es desenvolupen de manera progressiva i poden ser adquirides en situacions i institucions formatives diferents.
- Tenen un caràcter interdisciplinari i transversal, ja que integren aprenentatges procedents de diferents disciplines.
- Són un punt de trobada entre la qualitat i l'equitat, ja que pretenen garantir una educació que done resposta a les necessitats reals de la nostra època (qualitat) i que servisca de base comuna a tots els ciutadans (equitat).

En acabar Batxillerat, els alumnes hauran d'haver adquirit, en un grau adequat, les anomenades competències clau, és a dir, els coneixements, les destreses i les actituds que els individus necessiten per a desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència, i estar capacitats per a un aprenentatge al llarg de la vida i per a accedir, amb garanties d'èxit, a l'educació superior.

La competència en comunicació lingüística, la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia són els tres blocs competencials el desenvolupament dels quals ha de potenciar-se en l'etapa de Batxillerat. Vegem, en tot cas, quins elements fonamentals constitueixen cadascuna de les set competències clau que s'han d'adquirir en finalitzar l'etapa.

1. Competència en comunicació lingüística (CCL)

Definició

Habilitat en l'ús del llenguatge per a la comunicació, la representació, la comprensió i la interpretació de la realitat, la construcció del coneixement i l'organització del pensament, les emocions i la conducta.

Coneixements

- ☒ Component lingüístic.
- ☒ Component pragmaticodiscursiu.
- ☒ Component sociocultural.
- ☒ Component estratègic.
- ☒ Component personal.

Destreses

- ☒ Llegir i escriure.
- ☒ Escoltar i respondre.
- ☒ Dialogar, debatre i conversar.
- ☒ Exposar, interpretar i resumir.
- ☒ Elaborar creacions pròpies.

Actituds

- ☒ Respecte a les normes de convivència.
- ☒ Desenvolupament d'un esperit crític.
- ☒ Respecte als drets humans i al pluralisme.
- ☒ Concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives.
- ☒ Actitud de curiositat, interès i creativitat.
- ☒ Reconeixement de les destreses inherents a aquesta competència com a fonts de plaer.

2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)

Definició

La competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues eines per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context.

Les competències bàsiques en ciència i tecnologia proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb aquest des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a conservar i millorar el medi natural, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles.

Coneixements

- Nombres, mesures i estructures.
- Operacions i representacions matemàtiques.
- Comprensió dels termes i conceptes matemàtics.

- Sabers o coneixements científics relatius a la física, la química, la biologia, la geologia, les matemàtiques i la tecnologia, que es deriven de conceptes, processos i situacions interconnectades.

Destreses

- Aplicació dels principis i processos matemàtics en diferents contextos, per a emetre judicis fundats i seguir cadenes argumentals en la realització de càlculs, anàlisis de gràfics i representacions matemàtiques i manipulació d'expressions algebraïques, incorporant els mitjans digitals quan calga.
- Creació de descripcions i explicacions matemàtiques que porten implícites la interpretació de resultats matemàtics i la reflexió sobre la seua adequació al context, igual que la determinació de si les solucions són adequades i tenen sentit en la situació en què es presenten.
- Utilitzar els conceptes, els procediments i les eines en la resolució dels problemes que puguin sorgir en una situació determinada al llarg de la vida.
- Utilitzar i manipular eines i màquines tecnològiques.
- Utilitzar dades i processos científics per a aconseguir un objectiu.
- Identificar preguntes.
- Resoldre problemes.
- Arribar a una conclusió.
- Prendre decisions basades en proves i arguments.

Actituds

- Rigor, respecte a les dades i veracitat.

 Assumpció de criteris ètics associats a la ciència i a la tecnologia.

 Interés per la ciència, el suport a la recerca científica i la valoració del coneixement científic.

 Sentit de la responsabilitat en relació a la conservació dels recursos naturals i a les qüestions mediambientals, i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física i mental saludable en un entorn natural i social.

3. Competència digital (CD)

Definició

Habilitat per a buscar i processar informació mitjançant un ús creatiu, crític i segur de les TIC.

Coneixements

 Tècniques i estratègies d'accés a la informació.

 Eines tecnològiques.

 Maneig de diferents suports: oral, escrit, audiovisual, multimèdia, digital.

Destreses

 Accedir, buscar i seleccionar críticament la informació.

 Interpretar i comunicar informació.

 Eficàcia tècnica.

Actituds

Autonomia.

Responsabilitat crítica.

Actitud reflexiva.

4. Competència per a aprendre a aprendre (CAA)

Definició

Habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge.

Coneixements

Coneixement de les capacitats personals.

Estratègies per a desenvolupar les capacitats personals.

Atenció, concentració i memòria.

Motivació.

Comprensió i expressió lingüístiques.

Destreses

Estudiar i observar.

Resoldre problemes.

Planificar projectes.

 Recollir, seleccionar i tractar diferents fonts d'informació.

 Ser capaç d'autoavaluar-se.

Actituds

 Confiança en un mateix.

 Reconeixement ajustat de la competència personal.

 Actitud positiva davant de la presa de decisions.

 Perseverança en l'aprenentatge.

 Valoració de l'esforç i la motivació.

5. Competències socials i cíviques (CSC)

Definició

- Habilitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa des de les diferents perspectives, en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en les conviccions democràtiques.

Coneixements

 Coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils.

 Coneixement dels esdeveniments més destacats i de les principals tendències en les històries nacional, europea i mundial.

- ☒ Comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat.
- ☒ Coneixements que permeten comprendre i analitzar de manera crítica els codis de conducta i els usos generalment acceptats en les diferents societats i entorns, així com les seues tensions i processos de canvi.
- ☒ Conceptes bàsics relatius a l'individu, al grup, a l'organització del treball, a la igualtat i a la no discriminació entre homes i dones i entre diferents grups ètnics o culturals, a la societat i a la cultura.
- ☒ Comprendre les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees, i percebre les identitats culturals i nacionals com un procés sociocultural dinàmic i canviant en interacció amb l'europea, en un context de creixent globalització.

Destreses

- ☒ Capacitat de comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns socials i culturals.
- ☒ Mostrar tolerància, expressar i comprendre punts de vista diferents.
- ☒ Negociar sabent inspirar confiança i sentir empatia.
- ☒ Habilitat per a interactuar eficaçment en l'àmbit públic i manifestar solidaritat i interès per resoldre els problemes que afecten la comunitat.
- ☒ Reflexió crítica i creativa.
- ☒ Participació constructiva en les activitats de la comunitat.
- ☒ Presa de decisions, en particular, mitjançant l'exercici del vot i de l'activitat social i cívica.

Actituds

- Seguretat en un mateix, integritat i honestedat.
- Interés pel desenvolupament socioeconòmic i la seua contribució a un major benestar social.
- Comunicació intercultural, diversitat de valors i respecte a les diferències, comproment-se a la superació de prejudicis.
- Ple respecte dels drets humans.
- Voluntat de participar en la presa de decisions democràtiques.
- Sentit de la responsabilitat.
- Comprensió i respecte dels valors basats en els principis democràtics.
- Participació constructiva en activitats cíviques.
- Suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible.
- Voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres, i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.

6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)

Definició

Capacitat per a adquirir i aplicar una sèrie de valors i actituds, i de triar amb criteri propi, transformant les idees en accions.

Coneixements

- Autoconeixement.

- ☐ Establiment d'objectius.
- ☐ Planificació i desenvolupament d'un projecte.
- ☐ Habilitats socials i de lideratge.

Destreses

- ☐ Responsabilitat i autoestima.
- ☐ Perseverança i resiliència.
- ☐ Creativitat.
- ☐ Capacitat per a calcular i assumir reptes responsablement.

Actituds

- ☐ Control emocional.
- ☐ Actitud positiva davant del canvi.
- ☐ Flexibilitat.

7. Consciència i expressions culturals (CEC)

Definició

Habilitat per a comprendre, apreciar i valorar, amb esperit crític i actitud oberta i respectuosa, diferents manifestacions culturals, i interessar-se en la seua conservació com a patrimoni cultural.

Coneixements

 Llenguatges i manifestacions artístiques.

 Tècniques i recursos específics.

Destreses

 Comprendre, apreciar i valorar críticament.

 Elaborar creacions pròpies.

Actituds

 Curiositat, interès i creativitat.

 Reconeixement de les manifestacions culturals i artístiques com a fonts de plaer i gaudi personal.

 Valoració responsable i actitud de protecció del patrimoni.

La inclusió de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura en el currículum del Batxillerat respon a la necessitat de consolidar la competència comunicativa de l'alumnat, entesa en tots els vessants: pragmàtic, lingüístic, sociolingüístic i literari. Així, d'una banda, ha d'aportar-li ferramentes i coneixements necessaris per a moure's satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida acadèmica, familiar, social i professional, i, d'una altra banda, ha de servir per a la consolidació de la competència comunicativa necessària en tots els àmbits de la vida adulta. Té, per tant, un paper rellevant perquè l'alumnat assolisquen els objectius de l'etapa i adquirisquen les competències clau perquè:

 En primer lloc, i atés el caràcter instrumental, aquesta assignatura contribuirà de manera decisiva a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística. I si la comunicació és un dels pilars de la convivència social, el desenvolupament de la competència comunicativa ha d'anar estretament lligat al desenvolupament de la competència social i ciutadana. El plantejament bàsicament procedimental de l'assignatura implica que l'aprenentatge de les habilitats lingüístiques necessàries perquè es produísca la comunicació contribuísca a la comprensió de les experiències

col·lectives i de l'organització i el funcionament del passat i present de les societats. A més, en molts casos, es plantegen situacions d'aprenentatge estretament lligades a la realitat social del món actual, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en què es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per a comprometre's personalment i col·lectivament a millorar-los, i participar així, de manera activa, eficaç i constructiva, en la vida social i professional. Així doncs, per mitjà de l'organització d'equips de treball cooperatius s'hi incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa. L'alumnat, alhora que aprèn a comunicar-se, aprèn a cooperar, a comprometre's i a afrontar els conflictes, a prendre perspectiva, a desenvolupar la percepció de l'individu en relació a la seua capacitat per a influir en l'àmbit social i a elaborar argumentacions basades en evidències. És a dir, aprèn a posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

☞ A més, l'assignatura també contribueix a l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre, ja que des de tots els blocs de contingut es desenvolupen tècniques i estratègies que afavoreixen el coneixement dels processos mentals a què s'entreguen les persones quan aprenen, a més del coneixement sobre els processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar l'aprenentatge que es du a terme.

☞ L'adquisició de la competència digital es fa patent a través del l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) aplicades a l'aprenentatge, la inclusió i la participació en la societat. Implica, a més, l'adquisició d'una sèrie de coneixements, habilitats i actituds derivats dels canvis produïts sobre la lectura i l'escriptura per l'aplicació de les TIC i la generació d'entorns virtuals, no sols d'aprenentatge, sinó també d'interacció social. En aquest sentit, els continguts de l'assignatura es relacionen amb coneixements del llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. A més, s'incideix en el coneixement i ús de les principals aplicacions informàtiques necessàries per a l'accés a les fonts i el processament de la informació, i, com a conseqüència d'aquests, també s'aborda el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital. El treball de les habilitats de comprensió oral i lectora inclou el desenvolupament de destreses relacionades amb la busca, l'accés i el processament de la informació. Per la seua banda, les habilitats d'expressió oral i escrita impliquen el domini de destreses bàsiques d'ús de la informació i creació de continguts en l'àmbit personal, acadèmic, social i professional. En tots els casos s'incideix en el coneixement dels riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los. És a dir, s'ensenya a identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.

☞ També aquesta matèria contribueix a l'adquisició de la competència en el sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, la qual implica la capacitat de transformar les idees en actes. La comunicació es basa justament en la transmissió d'idees i coneixements a través d'actes comunicatius que tenen lloc en determinats àmbits d'ús (personal, acadèmic, social i professional). Per tant, si plantegem cada situació de comunicació com un problema o un repte a què s'ha d'enfrontar l'usuari de la llengua,

podem afirmar que en cada cas s'ha de prendre consciència de la situació en la qual s'ha d'intervenir o que cal resoldre. Per tant, el parlant ha de saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst. En la realització de les activitats comunicatives es promou el desenvolupament d'actituds que afavoreixen la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de forma creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa per mitjà del desenvolupament de destreses o habilitats com la capacitat d'anàlisi; la capacitat de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i de resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació; la capacitat de lideratge i delegació; el pensament crític i el sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança; l'avaluació, i l'autoavaluació.

☒ D'altra banda, la competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal, i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles, als quals contribueixen els continguts del bloc "Educació literària". A més de l'aprenentatge dels elements literaris, es proposa el desenvolupament de la creativitat, que es relaciona amb la capacitat estètica i creadora, i el domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personals. Tot això per a despertar en l'alumnat l'interès per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'unes altres comunitats.

4.CONTINGUTS

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 1: Escoltar i parlar				
CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA				
Estudi, anàlisi i avaluació dels textos orals formals,				

expositius i argumentatius, de l'àmbit acadèmic i de divulgació científica i cultural (conferències, classes, xarrades, videoconferències, etc.), dels gèneres informatius, d'opinió i publicitaris procedents dels mitjans de comunicació social (debats, tertúlies, entrevistes, anuncis de ràdio i televisió, noticiaris, concursos, musicals, esportius, promocionals, sèries, notícies, rodes de premsa, reportatges, etc.); de les característiques formals i de contingut, dels recursos verbals i no verbals, tenint en compte la qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de cortesia que regulen els intercanvis formals.					

Escolta,
comprensió,
interpretació,
anàlisi i
valoració
crítica de
textos orals
expositius i
argumentatius
dels àmbits
acadèmic i
periodístic.

Aplicació dels
coneixements
sobre les
propietats
textuals
(adequació,
coherència i
cohesió) en la
comprensió,
interpretació,
anàlisi i
valoració
crítica dels
textos
expositius i
argumentatius
orals.

Aplicació dels
coneixements
adquirits sobre
estratègies de
comprensió
oral (abans:
anticipant, fent
hipòtesis;
durant: presa
d'apunts,
preguntar per
a aclarir
dubtes;
després:
resums).

Síntesi oral de
textos
expositius i

argumentatius: ús del registre formal oral i aplicació dels recursos no verbals (entonació, dicció, control del ritme, les pauses), evitant la recitació literal de textos memoritzats, falques o comodins lingüístics.					
Estudi, anàlisi i avaluació dels gèneres discursius formals des d'un	BL1.1. Analitzar els elements de la situació comunicativa, les propietats textuais i la informació no verbal de textos orals expositius i argumentatius, propis de l'àmbit acadèmic i de divulgació científica, cultural i dels gèneres periodístics, informatius i d'opinió, procedents dels mitjans de comunicació social, utilitzant les estratègies de comprensió oral i tècniques de retenció de la informació per a sintetitzar el contingut per escrit i reflexionar críticament.	BL1.1.1 Analitza els elements de la situació comunicativa, les propietats textuais i la informació no verbal de textos orals expositius i argumentatius propis de l'àmbit acadèmic i de divulgació científica, cultural i dels gèneres periodístics, informatius i d'opinió, procedents dels mitjans de comunicació social.			
enfocament integrador de les habilitats lingüístiques (escoltar, parlar, llegir i escriure) en l'àmbit d'ús acadèmic i de divulgació científica (conferències, classes, xarrades, videoconferències, etc.).			Totes les unitats.	CCL CAA CSC	
Estudi, aplicació i avaluació de les estratègies del procés d'elaboració de la presentació oral (planificació, ...					

intervencions, introduir incisos o exemples, etc.).					
Ús de l'estàndard formal i de lèxic especialitzat.					
BL1.1.2. Sintetitza per escrit de forma crítica el contingut de textos orals expositius i argumentatius utilitzant les estratègies de comprensió oral i les tècniques de retenció de la informació.		Totes les unitats.			
BL1.2. Elaborar presentacions orals ajustades al propòsit, el contingut i la situació comunicativa, sobre temes relacionats amb el currículum, amb especial incidència en els temes, obres i autors literaris, utilitzant fonts d'informació diverses i amb suport de les TIC, un lèxic especialitzat, seguint les fases del procés d'elaboració de les exposicions orals i exposar-les utilitzant les estratègies i recursos de l'expressió oral del nivell educatiu.	BL1.2.1. Elabora presentacions orals ajustades al propòsit, al contingut i a la situació comunicativa, sobre temes relacionats amb el currículum, amb especial incidència en els temes, obres i autors literaris, i utilitza fonts d'informació diverses i amb suport de les TIC.	Totes les unitats.		CCLI CAA CSC SIEE	
BL1.2.2. Elabora presentacions orals utilitzant un lèxic especialitzat.		Totes les unitats.			
BL1.2.3. Elabora presentacions orals seguint les fases del procés d'elaboració de les exposicions orals (planificació, textualització i avaluació).		Totes les unitats.			
BL1.2.4. Exposar el contingut de presentacions prèviament elaborades utilitzant les estratègies i els recursos de l'expressió oral del nivell educatiu.		Totes les unitats.			

i expressió oral del nivell educatiu.			
BL1.3. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessaris per a desenvolupar-ho i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.	BL1.3.1. Busca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.	Unitats 5, 6 i 7.	CSC SIEE
BL1.3.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.		Unitats 5, 6 i 7.	
BL1.3.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats amb els coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.		Unitats 5, 6 i 7.	

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 2: Llegir i escriure				
CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I				

LITERATURA

Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos escrits expositius i argumentatius de l'àmbit acadèmic: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals i gèneres.

Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos escrits dels mitjans de comunicació social (gèneres periodístics informatius i d'opinió i textos publicitaris): funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals i gèneres.

Aplicació dels coneixements adquirits sobre estratègies de comprensió lectora en la lectura, comprensió,

interpretació,
anàlisi i
valoració
crítica dels
textos escrits
expositius i
argumentatius,
de l'àmbit
acadèmic i
dels textos
escrits dels
mitjans de
comunicació
social (gèneres
periodístics
informatius i
d'opinió i
textos
publicitaris).

Reflexió sobre
la importància
de la lectura
com a font
d'informació i
d'aprenentatge
.

Aplicació dels
coneixements
sobre les
propietats
textuals
(adequació,
coherència i
cohesió) en
l'escriptura de
textos
expositius de
l'àmbit
acadèmic.

Estudi de les
diverses
estructures
dels textos
expositius:
comparació,
problema-
solució,
enumeració,

causa-conseqüència, ordenació cronològica, etc., i aplicació d'aquests coneixements a l'escriptura de textos.

Estudi dels elements no verbals dels textos escrits expositius de l'àmbit acadèmic i aplicació d'aquests coneixements en l'escriptura de textos.

Ús autònom de processadors de textos en l'escriptura.

Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el procés d'aprenentatge personal com a instrument que organitza el pensament.

Realització de projectes d'investigació acadèmica, amb imaginació i creativitat, seguint les fases del procés: planificar;

buscar, obtenir, reorganitzar i posar en comú en l'equip la informació de fonts orals i escrites impreses, audiovisuals i digitals; aplicar el procés d'escriptura per a l'elaboració del producte final; presentar el treball de forma oral amb suports audiovisuals; avaluar tant el procés de treball com el resultat aconseguit.

Busca, localització i obtenció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, incloent-hi els mitjans de comunicació, en llengües diverses; valorar críticament i contrastar aquestes fonts.

Ús de ferramentes digitals de busca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies

en línia, bases de dades especialitzades, etc., o per mitjà de la sindicació de fonts de continguts (RSS) i la visualització.

Utilització autònoma de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball, amb especial incidència en la utilització d'entorns col·laboratius.

Aplicació, amb ajuda de guies i models, de les normes de presentació de textos escrits en els treballs d'investigació: índex, organització del contingut en epígrafs, procediments de citació, notes a peu de pàgina,

bibliografia.

Aplicació del
procés
estructurat de
presa de
decisions.
Calibratge
d'oportunitats i
riscos.

Aplicació
d'estratègies
de supervisió i
resolució de
problemes.

Avaluació,
autoavaluació i
coavaluació
del producte
final i del
procés

d'elaboració
d'un projecte
per a millorar
l'expressió
escrita.

Reflexió sobre
la importància
de la lectura i
l'escriptura
com a fonts
d'informació i
d'organització
de
l'aprenentatge,
i sobre la
necessitat
d'organitzar la
resolució de
tasques
complexes.

Foment de

l'autoconeixement; del sentit crític; de l'autoconcepte positiu; de la proactivitat, perseverança i flexibilitat; de la responsabilitat, i del pensament alternatiu, causal i conseqüencial.

Valoració de fortaleeses i debilitats, i de l'error com a oportunitat.

Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació, de superació d'obstacles i fracassos.

Assumpció de distints rols en equips de treball.

Adquisició d'habilitats relacionades amb el lideratge.

Foment del pensament de perspectiva, de

la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.					
Aplicació d'estratègies de motivació i automotivació.					
Estudi de tècniques d'escolta activa i posada en pràctica del diàleg igualitari.					
Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatius.					
Aplicació d'estratègies de filtratge en la busca de la informació.	BL2.1. Interpretar textos expositius i argumentatius especialitzats de l'àmbit acadèmic, periodístics i publicitaris a través de l'anàlisi dels elements de la situació comunicativa i de les característiques pròpies del tipus de text i del gènere de textos expositius i argumentatius especialitzats de l'àmbit acadèmic, periodístics i publicitaris.				
Emmagatzematge de la informació digital en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.		BL2.1.1. Analitza els elements de la situació comunicativa i de les característiques pròpies del tipus de text i del gènere de textos expositius i argumentatius especialitzats de l'àmbit acadèmic, periodístics i publicitaris.			
Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la busca i el contrast d'informació.					
			Unitats 8 i 9.	CCLI CAA CSC	

Organització de la informació seguint diferents criteris.	rectora, amb la finalitat de sintetitzar el contingut i interpretar-los críticament.				
Realització, formatat senzill i impressió de documents de text.					
Disseny de presentacions multimèdia.					
Tractament de la imatge.					
Producció senzilla d'àudio i vídeo.					
Ús de ferramentes de producció digital en la web.					
Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació.					
Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de					

planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.

Construcció d'un producte o meta col·lectiu, compartint informació i recursos.

Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge .

Ús de serveis de la web social com ara blogs, wikis, fòrums, etc.

Adquisició d'hàbits i conductes per a filtrar la font d'informació més completa i compartir-la amb el grup.

Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de

l'individu i
d'altres de les
males
pràctiques com
el
ciberassetjame
nt.

Anàlisi del
públic
destinatari i
adaptació de la
comunicació
en funció
d'aquest.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Lectura,
comprensió,
interpretació,
anàlisi i
valoració
crítica de
textos escrits
expositius i
argumentatius
de l'àmbit
acadèmic:
situació
comunicativa
(tema,
intenció,
destinatari,
gènere),
contingut
(organització
de la
informació,
idea principal i
secundàries) i
recursos
verbals i no
verbals.

Lectura,
comprensió,
interpretació,

anàlisi i
valoració
crítica de
textos escrits
dels mitjans de
comunicació
social (gèneres
periodístics
informatius i
d'opinió i
textos
publicitaris):
situació
comunicativa
(tema,
intenció,
destinatari,
gènere),
contingut
(organització
de la
informació,
idea principal i
secundàries) i
recursos
verbals i no
verbals.

Aplicació dels
coneixements
sobre els
elements
bàsics dels
textos
expositius i
argumentatius
de l'àmbit
acadèmic per
a la
comprensió,
interpretació,
anàlisi i
valoració
crítica
d'aquests.

Aplicació dels
coneixements
sobre els
elements
bàsics dels
textos escrits

dels mitjans de comunicació social (gèneres periodístics informatius i d'opinió i textos publicitaris) per a la comprensió, interpretació, anàlisi i valoració crítica d'aquests.

Ús de tècniques de síntesi de la informació (esquema, resum, mapa conceptual, etc.) en textos expositius i argumentatius de l'àmbit acadèmic i en textos periodístics d'informació i opinió, seleccionant la informació rellevant, generalitzant i globalitzant la informació relacionada i escrivint amb una expressió personal, sense reproduir literalment les paraules del text.

Interpretació i valoració crítica dels textos

publicitaris:
intenció,
distinció entre
informació i
persuasió,
recursos
verbals i no
verbals, idees
discriminatòrie
s.

Estudi, anàlisi i
valoració
crítica dels
mitjans de
comunicació.

Producció de
textos escrits
expositius de
l'àmbit
acadèmic, amb
adequació,
coherència,
cohesió i
correcció.

Aplicació dels
coneixements
adquirits sobre
les estratègies
del procés de
producció
escrita
(planificació,
escriptura,
avaluació i
revisió) en
l'escriptura de
textos
expositius de
l'àmbit
acadèmic.

Aplicació de
les normes
ortogràfiques i
gramaticals en
la revisió i

millora de les produccions escrites, prenent consciència de la importància del coneixement de les normes per a l'ús correcte de la llengua.

Coneixement i ús d'un vocabulari formal i precís en les produccions escrites adequat al nivell educatiu, i reconeixement de la importància d'enriquir el repertori lèxic personal amb termes d'especialitat.

Ús de fonts de consulta impreses i digitals (diccionaris, gramàtiques, correctors, glossaris, etc.) com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.

Adquisició i utilització en la lectura i escriptura de textos d'un

lèxic formal i especialitzat, rebutjant col·loquialismes i barbarismes.					
Utilització, en els textos escrits, d'estructures sintàctiques complexes, pròpies dels textos expositius per a expressar relacions lògiques i jeràrquiques: oracions subordinades i connectors causals, consecutius, finals, condicional, concessius, etc.					
Realització de projectes d'investigació acadèmica sobre temes del currículum, amb especial incidència en els temes, obres i autors literaris.					
BL2.1.2. Sintetitza de forma crítica el contingut de textos expositius i argumentatius especialitzats utilitzant les estratègies de comprensió lectora del nivell educatiu.	Unitats 8 i 9.				
BL2.2. Escriure, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, textos expositius de l'àmbit acadèmic sobre temes	BL2.2.1. Escriu,				

relacionats amb el currículum, utilitzant estructures pròpies de la tipologia i els recursos expressius adequats a la situació de comunicació i aplicant les estratègies del procés de producció escrita.	amb adequació, coherència, cohesió i correcció, textos expositius de l'àmbit acadèmic sobre temes relacionats amb el currículum.	Totes les unitats.	CCLI CAA
BL2.2.2. Escriu textos expositius utilitzant estructures pròpies de la tipologia i els recursos expressius adequats a la situació de comunicació.		Totes les unitats.	
BL2.2.3. Escriu textos expositius aplicant les estratègies del procés de producció escrita.		Totes les unitats.	
BL2.3. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, descrivint accions, recursos materials, terminis i responsabilitats per a aconseguir els objectius proposats; adequar el pla durant el seu desenvolupament considerant diverses alternatives per a transformar les dificultats en possibilitats; avaluar el procés i el producte final, i comunicar de forma creativa els resultats obtinguts amb el suport dels recursos adequats.	BL2.3.1. Planifica tasques o projectes, individuals o col·lectius, descrivint accions, recursos materials, terminis i responsabilitats per a aconseguir els objectius proposats.	Totes les unitats.	CCLI CAA SIEE
BL2.3.2. Adequa el pla durant el seu desenvolupament considerant diverses alternatives per a transformar les dificultats en possibilitats.		Totes les unitats.	
BL2.3.3. Avalua el procés i el producte final.		Totes les unitats.	

BL2.3.4. Comunica de forma creativa els resultats obtinguts amb el suport dels recursos adequats.		Totes les unitats.	
BL2.4. Realitzar projectes d'investigació acadèmica sentit crític i creativitat, sobre temes del currículum o de l'actualitat, seguint les fases del procés d'elaboració d'un projecte d'investigació, per a obtenir com a producte final un text escrit adequat, coherent, cohesionat, amb correcció, amb un lèxic precís i especialitzat, en el qual predominen les seqüències textuais expositives i argumentatives i que respecte les normes de presentació de treballs escrits, contrastant les fonts d'informació i detallant les referències bibliogràfiques.	BL2.4.1. Realitza projectes d'investigació acadèmica amb sentit crític i creativitat, sobre temes del currículum o de l'actualitat, per a obtenir com a producte final un text escrit adequat, coherent, cohesionat, amb correcció, en el qual predominen les seqüències textuais expositives i que respecte les normes de presentació de treballs escrits.	Totes les unitats.	CCLI CAA SIEE
BL2.4.2. Realitza projectes d'investigació acadèmica amb sentit crític i creativitat, sobre temes del currículum o de l'actualitat, seguint les fases del procés d'elaboració d'un projecte d'investigació (planificació supervisió, avaluació i comunicació).		Totes les unitats.	
BL2.4.3. Escriu, com a producte final d'un projecte d'investigació, un text expositiu utilitzant un lèxic precís i especialitzat, contrasta les fonts d'informació i detalla les referències bibliogràfiques.		Totes les unitats.	
BL2.5. Gestionar amb supervisió de forma eficaç tasques o projectes, fer propostes creatives i confiar en les	BL2.5.1. Fa propostes creatives		

reconar en les seues possibilitats, mostrar energia i entusiasme durant el seu desenrotllament, prendre decisions raonades assumint riscos i responsabilitzar-se de les pròpies accions i de les seues conseqüències.	i organitza actuacions que contribuïsca a gestionar amb supervisió, de forma eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.	Totes les unitats.	CAA SIEE
BL2.5.2. Confia en les seues possibilitats, utilitza amb supervisió adequadament les seues fortaleeses i s'esforça per superar les seues debilitats.		Totes les unitats.	
BL2.5.3. Manté, amb supervisió, la seua energia i entusiasme durant tot el procés de realització de tasques o projectes i motiva els membres del seu grup.		Totes les unitats.	
BL2.5.4. Pren amb supervisió decisions raonades assumint riscos i responsabilitzant-se de les accions pròpies i de les seues conseqüències.		Totes les unitats.	
BL2.6. Organitzar un equip de treball distribuint responsabilitats i gestionant recursos perquè tots els seus membres hi participen i aconseguisquen les metes comunes; influir positivament en els altres generant implicació en la tasca i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies actuant amb responsabilitat i sentit ètic.	BL2.6.1. Organitza un equip de treball distribuint responsabilitats i gestionant recursos perquè tots els seus membres hi participen i aconseguisquen les metes comunes.	Totes les unitats.	CSC SIEE
BL2.6.2. Influeix positivament en els altres, genera implicació en la tasca i utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies actuant amb responsabilitat i sentit ètic.		Totes les unitats.	
BL2.7. Realitzar projectes de treball			

individuals i en equips cooperatius sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; editar continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o servei web, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable.	BL2.7.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de forma contrastada, registrant-la en paper de forma acurada o emmagatzemant-la digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.	Totes les unitats.	CD CAA SIEE CSC
BL2.7.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva filtrant i compartint informació i continguts digitals i seleccionant la ferramenta de comunicació TIC, serveis de la web o mòdul en entorns virtuals d'aprenentatge més apropiat.		Totes les unitats.	
BL2.7.3. Realitza projectes de treball editant continguts digitals amb sentit estètic (documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o serveis de la web, aplicant els diferents tipus llicències.		Totes les unitats.	
BL2.7.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals i preveu i denuncia males pràctiques com el ciberassetjament, i en protegeix els altres.		Totes les unitats.	

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 3: Coneixement de la llengua				
CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA Reconeixement i explicació d'estructures sintàctiques simples (grups de paraules) i complexes (oració simple i composta: coordinada, juxtaposada, subordinada) i dels seus nexes, així com de les funcions sintàctiques que exerceixen les paraules i els grups de paraules que les componen. Classificació de l'oració composta segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives (actives -transitives - reflexives i recíproques- i intransitives-, passives i mitjanes) i				

segons
l'actitud del
parlant
(modalitats
oracionals).

Explicació dels
distints nivells
de significat de
paraules i
expressions en
el discurs oral i
escrit, en
funció de la
intenció
comunicativa
(significat
connotatiu i
denotatiu).

Anàlisi de la
coherència
textual per
mitjà de la
descripció i
l'explicació de
les parts
temàtiques
constitutives
del text,
fonamentalme
nt expositiu i
argumentatiu, i
de la
progressió
temàtica,
distingint idees
principals i
secundàries,
resumint,
destacant la
tesi explícita o
implícita
defesa per
l'autor i els
arguments
utilitzats; així
com per mitjà
de la
justificació de
la progressió
temàtica i

l'estructura i organització estructural (analitzant, sintetitzant, paral·lelística, enquadrada, circular, etc.), en funció de la intenció comunicativa.					
Aplicació del coneixement intertextual en la realització de l'anàlisi de textos de diferents gèneres i àmbits textuais.					
CONTINGUTS ESPECÍFICS					
Identificació de la tipologia i funcions de categories gramaticals (adverbi, preposicions, conjuncions i interjeccions).	BL.3.1. Caracteritzar morfològicament, sintàcticament i semànticament les categories gramaticals flexives per a identificar-ne les formes, funcions i significats, utilitzant la terminologia gramatical adequada en l'explicació lingüística;				
Explicació dels procediments morfològics de formació de paraules (derivació, composició, parasíntesi), reconeixent el significat d'afixos, especialment d'origen grecollatí; i	BL.3.1.1. Caracteritza morfològicament les categories gramaticals flexives per a identificar-ne les formes utilitzant la terminologia gramatical adequada en l'explicació lingüística.				
			Totes les unitats.	CCLI	

contrasts, hiperonímia i hiponímia, figures literàries de reiteració: metàfora i metonímia, etc.); de mecanismes de cohesió gramatical com ara paral·lelismes, correlacions, figures literàries de reiteració (polisíndeton, concatenació, anàfora, polipot, bimebració, gradació, etc.), dixi espacial i temporal, anàfores, catàfores i relacions de l'eix temporal; així com de mecanismes paralingüístics i elements gràfics.					
BL.3.1.2. Caracteritza sintàcticament les categories gramaticals flexives per a identificar-ne les funcions utilitzant la terminologia gramatical adequada en l'explicació lingüística.	Totes les unitats.				
BL.3.1.3. Caracteritza semànticament les categories gramaticals flexives per a identificar-ne els significats utilitzant la terminologia gramatical adequada en l'explicació lingüística.	Totes les unitats.				
BL3.1.4. Aplica les regles gramaticals de concordança entre les paraules per a usar correctament la llengua.	Totes les unitats.				
BL3.1.5 Explica els procediments morfològics de formació de paraules (derivació, composició, parasíntesi) per a enriquir el vocabulari i millorar la producció de textos.	Totes les unitats.				
BL3.2. Analitzar morfosintàcticamen					

t oracions compostes i classificar-les segons la naturalesa dels seus predicats i segons les seues modalitats oracionals per a millorar la comprensió, i expressar-se, amb correcció i propietat, de forma oral i escrita.	BL3.2.1. Analitza morfosintàcticament oracions compostes i les classifica segons la naturalesa dels seus predicats per a millorar la compressió i expressar-se, amb correcció i propietat, de forma oral i escrita.	Unitats 3-9.	CCLI CAA
BL3.2.2. Analitza morfosintàcticament oracions compostes i les classifica segons les seues modalitats oracionals per a millorar la compressió i expressar-se, amb correcció i propietat, de forma oral i escrita.		Unitats 3-9.	
BL3.3. Analitzar les propietats textuais per mitjà del comentari pragmàtic de textos expositius i argumentatius procedents dels àmbits acadèmic, periodístic, professional i empresarial, per a aplicar-les en l'elaboració de textos i millorar l'expressió oral i escrita.	BL3.3.1. Analitza les propietats textuais per mitjà del comentari pragmàtic de textos expositius i argumentatius procedents dels àmbits acadèmic, periodístic, professional i empresarial, per a aplicar-les en l'elaboració de textos i millorar l'expressió oral i escrita.	Totes les unitats.	CCLI CAA
BL3.4. Explicar l'origen i evolució de les distintes llengües d'Espanya i les seues principals varietats diatòpiques; analitzar els seus trets característics a través de manifestacions orals i escrites, de forma progressivament autònoma, per a reconèixer en produccions	BL3.4.1. Explica l'origen i l'evolució de les distintes llengües d'Espanya i les seues principals varietats diatòpiques.	Unitats 1-3, i 6-9.	CCLI CSC

lingüístiques de contextos formals i no formals la diversitat lingüística com a part del patrimoni cultural del nostre país.			
BL3.4.2. Analitza els trets característics de les distintes llengües d'Espanya a través de manifestacions orals i escrites, de forma progressivament autònoma, per a reconèixer la diversitat lingüística en produccions lingüístiques de contextos formals i no formals.	Unitats 1 i 6-9.		
BL3.5. Explicar les varietats de la llengua, atenent els registres lingüístics i la utilització de l'estàndard, reconeixent col·loquialismes, imprecisions, expressions clixés i prejudis i estereotips lingüístics, en produccions lingüístiques de contextos formals i no formals.	BL3.5.1. Explica les varietats de la llengua atenent els registres lingüístics i la utilització de l'estàndard en produccions lingüístiques de contextos formals i no formals.	Unitat 6	CCLI CSC
BL3.5.2. Reconeix col·loquialismes, imprecisions, expressions clixé i prejudis i estereotips lingüístics en produccions lingüístiques de contextos formals i no formals.	Unitat 6		

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 4: Literatura				
CONTINGUTS ESPECÍFICS				
Anàlisi i interpretació				

crítica de la literatura de l'edat mitjana al segle xix a partir d'obres narratives, líriques, dramàtiques i didàctiques completes o fragments, en prosa i en vers, d'autoria masculina i femenina. Temes, personatges i tòpics universals.

Dels orígens al segle xv: Les primeres manifestacions literàries.

La poesia trobadoresca: els trobadors i les trobadores o trobairitz.

La creació de la prosa literària.

La historiografia. Les quatre grans cròniques.

La Cancelleria Reial.

La literatura religiosa i

moralitzador. L'Humanisme. Formes dramàtiques medievals: El Misteri d'Elx. El Segle d'Or: La poesia lírica i la poesia satírica. La literatura religiosa: sor Isabel de Villena. La novel·la cavalleresca: <i>Curial e Güelfa</i> i <i>Tirant lo Blanc</i>. La valenciana prosa. Roís de Corella. La literatura de l'edat moderna: El Renaixement del segle xvi: Joan Lluís Vives. El barroc en el segle xvii.					
	BL4.1 Analitzar críticament textos lírics, narratius, dramàtics i didàctics, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina, per a explicar l'evolució diacrònica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins al segle xix, per mitjà de la realització de treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten	BL4.1.1. Analitza críticament textos lírics d'autoria masculina o femenina, per a explicar l'evolució diacrònica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins al segle xix, per mitjà de la realització de treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten la literatura		Totes les unitats.	CCLI SIEE CSC CEC

La Il·lustració i el neoclassicisme en el segle XVIII.	que presenten la literatura com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostar-nos a altres mons i pensaments.	com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostar-nos a altres mons i pensaments.			
La Renaixença: la poesia, el teatre, el sainet.					
La novel·la del segle XIX.					
Anàlisi i interpretació d'obres completes o fragments tenint en compte els aspectes següents:					
-Vinculació del text amb el context social, cultural i històric.					
- Reconeixement de les característiques del gènere literari aplicades al text.					
-Anàlisi de la forma i el contingut. El llenguatge literari. Intenció de l'autor.					

-Tractament evolutiu de temes i tòpics. Relació amb altres disciplines. Temes universals: l'amor, la mort, el goig de viure, herois i antiherois, la mitologia, el cant a la bellesa, la naturalesa, el temps fugitiu, la llibertat, la visió de l'insòlit, el destí, estereotips femenins, etc. Tòpics: <i>captatio benevolentiae</i>, <i>carpe diem</i>, <i>collige virgo rosas</i>, <i>beatus ille</i>, <i>locus amoenus</i>, <i>descriptio puellae</i>; <i>tempus fugit</i>; <i>menosprecio de la corte y alabanza de aldea</i>; <i>homo viator</i>, <i>vita flumen</i>, etc.				
BL4.1.2. Analitza críticament textos narratius en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina, per a explicar l'evolució diacrònica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins al segle XIX, per mitjà de la realització de treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten la literatura com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostar-nos a altres mons i pensaments.	Totes les unitats.			

mons i pensaments.			
BL4.1.3. Analitza críticament textos dramàtics, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina, per a explicar l'evolució diacrònica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins al segle XIX, per mitjà de la realització de treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten la literatura com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostar-nos a altres mons i pensaments.		Totes les unitats.	
BL4.1.4. Analitza críticament textos didàctics, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina, per a explicar l'evolució diacrònica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins al segle XIX, per mitjà de la realització de treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten la literatura com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostar-nos a altres mons i pensaments.		Totes les unitats.	
BL4.2 Interpretar, utilitzant les tècniques del comentari literari, obres completes o fragments de l'edat mitjana al segle XIX, justificant la vinculació del text amb el seu context, la pertinença a un gènere literari determinat, analitzant la forma i el contingut, descobrint la intenció de l'autor i reconeixent l'evolució de temes i tòpics en relació amb altres disciplines; i expressar raonadament les conclusions extretes per mitjà de l'elaboració de textos estructurats, orals o escrits.	BL4.2.1. Justifica la vinculació del text al seu context, la pertinença a un gènere literari determinat en obres completes o fragments de l'edat mitjana al segle XIX.	Totes les unitats.	CCLI CAA CSC CEC
BL4.2.2. Analitza la forma i el contingut d'obres completes o fragments de l'edat mitjana al segle XIX.		Totes les unitats.	

BL4.2.3. Descobreix la intenció de l'autor en obres completes o fragments de l'edat mitjana al segle XIX.	Totes les unitats.
BL4.2.4. Reconeix l'evolució de temes i tòpics en relació amb altres disciplines en obres completes o fragments de l'edat mitjana al segle XIX.	Totes les unitats.
BL4.2.5. Expressa raonadament les conclusions extretes per mitjà de l'elaboració de textos estructurats.	Totes les unitats.

5.UNITATS DIDÀCTIQUES

a) Organització de les unitats didàctiques.

Més avant afegirem les sis unitats restants, és un material que proporciona l'editorial i està encara elaborant-se

b) Distribució temporal de les unitats didàctiques.

L'organització temporal de la impartició del currículum ha de ser particularment flexible: d'una banda, ha de respondre a la realitat del centre educatiu, ja que ni l'alumnat ni el claustre de professors ni, en definitiva, el context escolar és el mateix per a tots; d'altra banda, ha d'estar subjecte a una revisió permanent, ja que la realitat de l'aula no és immutable. Amb caràcter estimatiu, tenint en compte que el calendari escolar per a primer de Batxillerat a la Comunitat Valenciana és de 32 setmanes, hem de comptar amb 96 sessions de classe per a aquesta matèria. Podem, per tant, fer una proposta de repartiment de temps dedicat a cada unitat a partir del que se suggereix en la taula següent:

UNITAT DIDÀCTICA	TEMPORITZACIÓ
UNITAT 1: Amb molt d'amor	10 sessions
UNITAT 2: Fem memòria	10 sessions
UNITAT 3: El món sobrenatural	10 sessions
UNITAT 4: Amb la ment oberta	10 sessions

UNITAT 5: Saps de nota?	10 sessions
UNITAT 6: La volta al món en vint-i-sis lletres	10 sessions
UNITAT 7: Passat, present i futur	10 sessions
UNITAT 8: Els paisatges de l'ànima	10 sessions
UNITAT 9: Un poble de soca-rel	10 sessions
TOTAL	90 sessions

6.METODOLOGIA.ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

L'etapa de Batxillerat ha de contribuir a consolidar i assolir el desenvolupament ple del pensament abstracte formal, com també a enfortir i consolidar unes altres capacitats socials i personals. La metodologia educativa en Batxillerat afavorirà el treball autònom de l'alumnat i, alhora, estimularà les seues capacitats per al treball en equip, potenciarà les tècniques d'indagació i investigació pròpies del mètode científic i les transferències i aplicacions d'allò après a la vida real.

La metodologia didàctica s'entén com el conjunt d'estratègies, accions i procediments organitzats i planificats pel professorat, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats.

a)Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.

Els nous currículums per a Batxillerat pretenen actualitzar els programes des d'una perspectiva científica, social i didàctica, i es desenvolupen a partir dels principis psicopedagògics generals proposats per les teories sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge, que, alhora, se desprenen del marc teòric o paradigma que les empara. L'enfocament del nostre projecte curricular es fonamenta en els principis generals o idees-eix següent:

- 1. Partir del nivell de desenvolupament de l'alumne.** Aquest principi exigeix atendre simultàniament el nivell de competència cognitiva corresponent al nivell de desenvolupament en el qual es troben els alumnes, d'una banda, i els coneixements previs que aquests tenen en relació amb el que es vol que

aprenquen, d'una altra.

Qualsevol aprenentatge escolar nou ha de començar a partir dels conceptes, les representacions i els coneixements que l'alumne ha construït en les experiències d'aprenentatge prèvies. La investigació psicopedagògica desenvolupada en aquest terreny ha demostrat que les capacitats característiques del pensament abstracte es manifesten de manera molt diferent depenent dels coneixements previs dels quals parteix l'alumnat. Per això, l'estímul al desenvolupament de l'alumne exigeix compaginar el sentit o significació psicològica i epistemològica. Es tracta d'harmonitzar el nivell de capacitat, els coneixements bàsics i l'estructura lògica de la disciplina. Per a fer-ho, caldrà que els continguts siguin rellevants, significatius i es presenten ben organitzats i seqüenciats.

1. **Assegurar la construcció d'aprenentatges significatius i l'aplicació dels coneixements a la vida.** Per a assegurar un aprenentatge significatiu han de complir-se diverses condicions. En primer lloc, el contingut ha de ser potencialment significatiu (*significativitat*), tant des del punt de vista de l'estructura lògica de la matèria que es treballa com de l'estructura psicològica de l'alumne. En segon lloc, és necessari que l'alumne tinga una actitud favorable per a aprendre significativament, és a dir, que estiga motivat per a connectar les coses noves que està aprenent amb el que ell ja sap, amb la finalitat de modificar les estructures cognitives anteriors.

Si es produeixen aprenentatges veritablement significatius, s'aconsegueix un dels objectius principals de l'educació: assegurar la funcionalitat del que s'aprén; és a dir, que els coneixements adquirits puguin ser utilitzats en les circumstàncies reals en què els alumnes els necessiten (*transferència*). Només així es pot garantir l'adquisició de les diverses competències, enteses, com ja hem comentat, com les capacitats per a aplicar de manera integrada els continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals) amb l'objectiu d'aconseguir la realització adequada de les activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

1. **Facilitar la realització d'aprenentatges significatius per si mateixos.** És necessari que els alumnes siguin capaços d'aprendre a aprendre. Per a això, cal prestar especial atenció a l'adquisició d'estratègies de planificació de l'aprenentatge mateix i al funcionament de la memòria comprensiva. La memòria no és solament el record del que s'ha après, sinó també el punt de partida per a fer nous aprenentatges. Com més rica siga l'estructura cognitiva on s'emmagatzema la informació i els aprenentatges adquirits, més fàcil serà poder fer aprenentatges significatius per un mateix.

En aquest sentit, és molt important propiciar un espai perquè l'alumne reflexione sobre el seu propi model d'aprenentatge, i siga capaç d'identificar les seues debilitats i fortaleces, per a ser capaç d'optar per diverses estratègies quan tinga dificultats.

1. **Modificar esquemes de coneixement.** L'estructura cognitiva dels alumnes es concep com un conjunt d'esquemes de coneixement que recullen una sèrie d'informacions, que poden estar organitzades en major o menor grau i, per tant, ser més o menys adequades a la realitat. Durant el procés d'aprenentatge, l'alumne hauria de rebre informacions que entren en contradicció amb els

coneixements que fins llavors té i que, així, trenquen l'equilibri inicial dels seus esquemes de coneixement. Una vegada superada aquesta fase, tornarà el reequilibri, la qual cosa suposa una nova seguretat cognitiva, gràcies a l'acomodació de nous coneixements, ja que solament així es pot aprendre significativament.

2. **Entrenar diferents estratègies de metacognició.** Una manera d'assegurar que els alumnes aprenen a aprendre, a pensar, és facilitar-los eines que els permeten reflexionar sobre allò que els funciona bé i allò que no aconsegueixen fer com volien o com se'ls demanava; d'aquesta manera consoliden maneres d'actuar reeixides i descarten les altres. A més, mitjançant la metacognició, els alumnes són conscients de què saben i, per tant, poden aprofundir en aquest coneixement i aplicar-lo amb seguretat en situacions noves (transferència), tant d'aprenentatge com de la vida real.
3. **Potenciar l'activitat i interactivitat en els processos d'aprenentatge.** L'activitat consisteix a establir relacions riques i dinàmiques entre el nou contingut i els coneixements previs que l'alumne ja té. No obstant això, cal considerar que, encara que l'alumne és el vertader artífex del procés d'aprenentatge, l'activitat educativa és sempre interpersonal, i hi existeixen dos pols: l'alumne i el professor.

En Batxillerat, és la matèria la forma bàsica d'estructuració dels continguts. Aquesta forma d'organització curricular facilita, d'una banda, un tractament profund i rigorós dels continguts i contribueix al desenvolupament de la capacitat d'anàlisi dels alumnes. No obstant això, la fragmentació del coneixement pot dificultar-ne la comprensió i aplicació pràctica. Per això, convé mostrar els continguts relacionats, tant entre els diversos blocs de components de cada matèria, com entre les diverses matèries. Això es pot dur a terme prenent com a referència el desenvolupament de les competències bàsiques a què ja hem al·ludit; també, i més concretament, per mitjà dels continguts comuns-transversals, construint conceptes comuns i subratllant el sentit d'algunes tècniques de treball que facen possibles solucions conjuntes a determinats problemes de coneixement.

1. **Contribuir a l'establiment d'un clima d'acceptació mútua i de cooperació.** Investigacions sobre l'aprenentatge subratllen el paper del medi socionatural, cultural i escolar en el desenvolupament dels alumnes. En aquest procés, la tasca del docent com a mediador entre els continguts i l'activitat de l'alumne és essencial. La interacció entre alumnes influeix decisivament en el procés de socialització, en la relativització de punts de vista, en l'increment de les aspiracions i del rendiment acadèmic.

En els objectius de l'etapa, els objectius de les matèries i els criteris d'avaluació s'insisteix en aquest aspecte. Caldrà, doncs, dissenyar experiències d'ensenyament-aprenentatge orientades a crear i mantindre un clima d'acceptació mútua i de cooperació, promovent l'organització d'equips de treball i la distribució de tasques i responsabilitats entre ells.

Podem dir que la intervenció educativa és un procés d'interactivitat professor-alumne o alumne-alumne, en el qual convé distingir entre allò que l'alumne és capaç de fer i

d'aprendre per si mateix i el que és capaç d'aprendre amb l'ajuda d'altres persones. La zona que es configura entre aquests dos nivells (*zona de desenvolupament pròxim*) delimita el marge d'incidència de l'acció educativa. El professor ha d'intervenir en aquelles activitats que un alumne no és capaç de fer per si mateix, però que pot arribar a solucionar si rep l'ajuda pedagògica convenient. En la interacció alumne-alumne, hem de dir que les activitats que afavoreixen els treballs cooperatius, aquelles en les quals es confronten diferents punts de vista o en les quals s'estableixen relacions de tipus tutorial d'uns alumnes amb uns altres, afavoreixen molt significativament els processos d'aprenentatge.

Principis didàctics

Aquests principis psicopedagògics impliquen o es concreten en una sèrie de principis didàctics, a través dels quals s'especifiquen nous condicionants en les formes d'ensenyament-aprenentatge, que constitueixen un desenvolupament més detallat dels principis metodològics establits en el currículum:

1. **Assegurar la relació de les activitats d'ensenyament i aprenentatge amb la vida real** de l'alumnat, partint, sempre que siga possible, de la seua pròpia experiència.
2. Dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge que permeten als alumnes **establir relacions substantives entre els coneixements i les experiències prèvies i els nous aprenentatges**, de manera que es facilite la construcció d'aprenentatges significatius.
3. **Organitzar els continguts entorn d'eixos** que permeten abordar els problemes, les situacions i els esdeveniments dins d'un context i en la seua globalitat.
4. **Afavorir la interacció alumne-professor i alumne-alumne**, perquè es produïska la construcció d'aprenentatges significatius i l'adquisició de continguts de clar component cultural i social.
5. **Potenciar l'interés espontani dels alumnes en el coneixement dels codis convencionals i instruments de cultura**, fins i tot sabent que les dificultats que aquests aprenentatges comporten poden desmotivar-los; és necessari preveure-les i graduar les activitats en conseqüència.
6. Tenir en compte les peculiaritats de cada grup i els ritmes d'aprenentatge de cada alumne en concret, per a **adaptar els mètodes i recursos a les diferents situacions**.
7. **Proporcionar contínuament informació a l'alumne sobre el moment del procés d'aprenentatge en el qual es troba**, aclarint els objectius que ha d'aconseguir, fent-li prendre consciència de les seues possibilitats i de les dificultats que ha de superar, i propiciant la construcció d'estratègies d'aprenentatge innovadores.
8. **Impulsar les relacions entre iguals** proporcionant pautes que permeten la confrontació i modificació de punts de vista, la coordinació d'interessos, la presa de decisions col·lectives, l'ajuda mútua i la superació de conflictes mitjançant el diàleg i la cooperació.
9. **Dissenyar activitats** per a aconseguir la plena adquisició i consolidació de continguts tenint en compte que molts d'aquests no s'adquireixen únicament a través de les activitats desenvolupades en el context de l'aula, però que el funcionament de l'escola com a organització social sí que pot facilitar: participació, respecte, cooperació, solidaritat, tolerància, llibertat

responsable, etc.

En el plantejament de la matèria Valencià: Llengua i Literatura destaquen els aspectes següents des del punt de vista didàctic:

- Quines mancances tenen els alumnes en l'àmbit lingüístic?
- Quins coneixements i destreses de caràcter lingüístic han d'haver adquirit al final de Batxillerat?

Les respostes a aquestes preguntes ens situen davant d'allò essencial com a constituent fonamental del currículum i condueixen a la utilització de materials que fomenten l'adquisició progressiva d'un conjunt de conceptes i destreses (mètodes, tècniques, estratègies) imprescindibles per al desenvolupament personal, social, acadèmic i professional dels alumnes.

Conjuguem, així, quatre perspectives complementàries, que es converteixen en els quatre grans referents del projecte:

- a) La **perspectiva instrumental**: la llengua com a instrument i vehicle dels altres aprenentatges.

Es pretén promoure el domini de la llengua oral i escrita com a base de l'aprenentatge, del propi desenvolupament personal i de la inserció social i professional

- a) La **perspectiva social**: la llengua com a producte social i conjunt de normes.

La seua finalitat és fomentar el respecte al codi i a les seues normes com a garantia de l'intercanvi comunicatiu.

- a) La **perspectiva cultural**: la llengua com a vehicle de la literatura.

L'objectiu és que tots coneguem i compartim el patrimoni lingüístic i literari que ens pertany com a membres d'una comunitat.

- a) La **perspectiva ètica**: la llengua com a suport del pensament i vehicle de valors.

Es fomenta la formació del judici des d'uns valors intel·lectuals i morals assumits críticament.

Comunicació, informació, raonament i coneixement

La finalitat última que perseguim és, com no podia ser d'una altra manera, incrementar la **competència comunicativa** de l'alumnat, entenent per competència comunicativa la

capacitat individual de participar en intercanvis orals o escrits d'una manera correcta i adequada a les característiques de la situació i del context. Però també són objectius prioritaris millorar la **capacitat per a accedir a la informació** d'una manera comprensiva i crítica, augmentar la capacitat de **raonament verbal** i iniciar en **el coneixement de la llengua i la literatura**.

Realitat lingüística de la Comunitat Valenciana i d'Espanya

Es presenta la realitat lingüística de la Comunitat Valenciana com una part fonamental de la realitat plurilingüe d'Espanya. Es tracta que els alumnes perceben que Espanya és un país plurilingüe, en el qual el castellà actua com a llengua comuna, però que conviu amb altres llengües cooficials en les autonomies que així ho reconeixen. Així mateix, es tracta que constaten que, a més, tant el castellà com el valencià no són llengües uniformes, sinó que, dins de la seua unitat, existeixen diverses varietats de caràcter geogràfic. En síntesi, l'objectiu és donar a conèixer aquesta riquesa lingüística que ens caracteritza perquè tots la respectem i la valorem. Per a arribar a aquest objectiu, doncs, caldrà treballar els conceptes sociolingüístics que permeten als alumnes analitzar tant la realitat lingüística valenciana com d'altres.

La comunicació

Atén els usos i formes de la comunicació oral i de la comunicació escrita. Té, doncs, un caràcter instrumental i està centrada en el treball sistemàtic de les **quatre destreses lingüístiques bàsiques: llegir, parlar, escriure i escoltar**.

Consta de dues parts:

Lectura i comprensió de textos

Els textos, que són tant literaris com no literaris, se seleccionen en funció de la qualitat, l'interés i l'adequació als alumnes, i es treballa una tipologia textual molt variada: contes, fragments de novel·les, entrevistes, textos expositius, etc.

Després de la lectura, es fan unes activitats sobre els aspectes més rellevants del text que s'ha llegit. Aquestes activitats estan agrupades entorn de les categories següents: comprensió, anàlisi dels personatges, anàlisi de l'organització, anàlisi de l'expressió,

situació de la comunicació, opinió i judici, i creació.

Anàlisi del discurs:

Es presenten els continguts que permeten treballar l'anàlisi dels textos des de la lingüística textuals. D'aquesta manera, s'ofereixen diverses situacions de comunicació que mostren les convencions d'un determinat gènere o forma de comunicació: el format, el to, la manera d'expressió.

En aquest camp interessa treballar les habilitats de l'expressió oral o escrita de textos per a analitzar els aspectes que s'hi treballen: ordenar la informació, construir un paràgraf amb cada idea, relacionar idees, evitar repeticions, etc.

L'estudi de la llengua

L'objectiu d'aquest bloc és l'aprofundiment en la comprensió dels conceptes bàsics adquirits en l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria i proporcionar un vocabulari metalingüístic adequat. El coneixement d'aquests conceptes i d'altres fenòmens de caràcter gramatical contribueix, indubtablement, a la millora de la qualitat de les produccions lingüístiques de l'alumnat, tant oral com escrites.

La literatura

L'alumne ja ha tingut un primer contacte amb l'estudi de la literatura com a forma en l'etapa anterior, que buscava oferir una base metodològica ferma en la qual es treballà, els primers cursos, els gèneres literaris i en els darrers la Història de la literatura. Es tracta, ara, de desenvolupar amb més profunditat aquest darrer aspecte.

En el tractament dels textos literaris s'ha de destacar dos aspectes molt rellevants: els textos han d'atraure, de manera que la lectura siga interessant i plaent perquè consolide en l'alumne l'afició per la lectura; i, a banda dels possibles jocs i destreses verbals, el text ha de dir coses, ha de mostrar idees, sentiments, formes d'actuar i de comportar-se, que són objecte d'observació, de reflexió i de crítica. Ambdues funcions ens remeten a una concepció de la literatura com a contingut. Aquesta concepció domina en la selecció dels textos i està present també en les activitats proposades.

A més, com a suport per a fomentar la lectura, se suggereix la implantació de **lectures obligatòries** per trimestre, a més d'altres **lectures opcionals**, a elecció de l'alumne. La selecció ha de ser representativa del període estudiat, i l'elecció es basarà en dos

criteris: la qualitat intrínseca i l'interés que puguen suscitar entre els alumnes.

El tractament dels continguts es duu a terme, doncs, des de les consideracions següents:

- ☞ La seua necessària *funcionalitat* per a satisfer les necessitats de comunicació dels alumnes en *el medi social, cultural i acadèmic*, per la qual cosa es derivaran del treball sobre textos orals i escrits, tant literaris com no literaris.
- ☞ La introducció dels continguts ha de dur-se a terme mitjançant l'anàlisi de realitzacions concretes, *avançant des d'allò personal i espontani cap a allò normatiu i formal*.
- ☞ La selecció dels continguts ha d'atendre no solament la valoració dels nivells normatius cultes de la llengua, sinó també les variants idiomàtiques i els registres o *usos* marcats per la procedència social dels alumnes, que *seran analitzats i modificats quan siga necessari*, però sempre amb una *actitud respectuosa*.
- ☞ Han d'incorporar-se com a continguts propis de la matèria aquells que faciliten el treball interdisciplinari amb la resta de les matèries curriculars, atenent especialment la *interrelació amb altres sistemes i codis de comunicació* (plàstic, musical, gestual, corporal, gràfic, etc.).
- ☞ El desenvolupament de les capacitats lingüístiques i, conseqüentment, el tractament progressiu dels continguts *responen a un model* que exigeix treballar a cada moment tots els aspectes implicats, encara que amb diferents graus d'amplitud i profunditat.
- ☞ En el desenvolupament cognitiu de l'alumne té influència decisiva, *no solament l'estudi de continguts, sinó també l'exercici de la seua competència lingüística*, de manera que, com més rica siga l'expressió lingüística d'un alumne, més recursos i matisos tindrà el seu pensament, *ja que parlar millor implica pensar millor*.

Des d'una perspectiva interdisciplinària, el desenvolupament d'aquesta matèria es materialitzarà mitjançant procediments encaminats al desenvolupament de les habilitats lingüísticocomunicatives, és a dir, per a l'expressió i comprensió oral i escrita en contextos socials significatius, així com en l'àmbit de la comunicació literària. L'adquisició i desenvolupament d'aquestes habilitats implica la reflexió sobre els mecanismes de funcionament de la llengua i les seues condicions d'ús i l'adquisició d'una terminologia que permeta la comunicació sobre la llengua. Així mateix, l'educació literària implica l'aplicació de coneixements sobre el context historicocultural a la lectura i interpretació de textos literaris.

De la mateixa manera, el desenvolupament de la matèria des d'una perspectiva interdisciplinària també es durà a terme a través d'actituds i valors com el rigor i la curiositat científica; la conservació i valoració del patrimoni cultural, artístic, institucional i històric; la tolerància respecte a les idees, opinions i creences d'altres persones i societats; la valoració i defensa de la pau mundial i de la societat democràtica, i la responsabilitat davant dels problemes col·lectius i el sentit de la solidaritat.

La concreció de les experiències de treball a l'aula, des d'una fonamentació teòrica oberta i de síntesi, buscarà l'alternança entre els dos grans tipus d'estratègies:

expositives i d'indagació. Aquestes estratègies es materialitzaran en *tècniques* com ara:

- ☒ El diàleg.
- ☒ L'estudi dirigit.
- ☒ La recerca bibliogràfica.
- ☒ El seminari.
- ☒ L'exposició oral.
- ☒ L'anàlisi i comentari de textos.
- ☒ La paràfrasi de textos.
- ☒ El col·loqui i el debat.
- ☒ La declamació.
- ☒ La dramatització.
- ☒ La composició i redacció guiada.
- ☒ El taller literari.

En síntesi, es proposa la utilització de diversos mètodes didàctics entremesclant-los:

- ☒ Interrogatiu: preguntar freqüentment als alumnes a mesura que avancem en el desenvolupament de cada unitat. És una bona manera de conèixer el punt de partida i animar-los a participar.
- ☒ Inductiu: partint de l'anàlisi de fenòmens o manifestacions particulars, arribem a la generalització.
- ☒ Deductiu: aplicar a fenòmens concrets proposicions de caràcter general.
- ☒ Investigatiu: propiciar processos de cerca i elaboració d'informacions per a afavorir la construcció de nous coneixements.
- ☒ Dialèctic: arribar a conclusions després de successives fases d'anàlisi i síntesi entre tots.

Pel que fa als recursos didàctics i organitzatius els podem dividir en:

-Agrupament d'alumnes.

Es podran fer diferents variants d'agrupaments, en funció de les necessitats que plantege la resposta a la diversitat i a les necessitats dels alumnes, i a l'heterogeneïtat de les activitats d'ensenyament/aprenentatge.

Així, partint de l'agrupament més comú (grup-classe), i combinat amb el treball individual, s'acudirà al petit grup quan es vulga buscar el reforç per als alumnes amb un ritme d'aprenentatge més lent o l'ampliació per a aquells que mostren un ritme d'aprenentatge més ràpid; als grups flexibles quan així ho requerisquen les activitats

concretes o quan es busque la constitució d'equips de treball en els quals el nivell de coneixement dels seus membres siga diferent però hi haja coincidència quant a interessos; o a la constitució de tallers, que donaran resposta a diferents motivacions. En qualsevol cas, cada professor decidirà, a la vista de les peculiaritats i necessitats concretes dels seus alumnes, el tipus d'agrupament que considere més operatiu.

MODALITAT D'AGRUPAMENT	NECESSITATS QUE COBREIX
<u>Treball individual</u>	- Activitats de reflexió personal. - Activitats de control i avaluació.
<u>Petit grup (suport)</u>	- Reforç per a alumnes amb ritme més lent. - Ampliació per a alumnes amb ritme més ràpid. - Treballs específics.
<u>Agrupament flexible</u>	Respostes puntuals a diferències en: - Nivell de coneixements. - Ritme d'aprenentatge. - Interessos i motivacions.
<u>Tallers</u>	- Resposta puntual a diferències en interessos i motivacions en funció de la naturalesa de les activitats.

Pel seu valor intrínsec en el foment de l'adquisició i el desenvolupament d'habilitats com l'autonomia, la presa de decisions responsable i el treball en equip, és important que es conformen **grups de treball heterogenis** per a fer **treballs cooperatius**. Abans d'iniciar els treballs, és imprescindible que es proporcionen a l'alumnat eines que els ajuden a organitzar el treball de manera autònoma i consensuada: distribuir rols en funció de les habilitats i interessos, establir terminis, fer propostes, debatre-les després d'una escolta activa utilitzant arguments, prendre decisions, consensuar propostes, triar els materials necessaris i transformar les propostes en productes concrets. Tot això obligarà l'alumne a reflexionar sobre el seu propi aprenentatge, fomentarà la convivència i potenciarà una de les eines més potents i productives per a l'aprenentatge: l'ensenyament entre iguals.

Per a assegurar-se l'eficàcia de la metodologia cooperativa, el docent ha de tenir molt clar que la major part del treball ha de fer-se dins l'aula i sota la seua supervisió. El desenvolupament dels treballs fora del centre ha de ser mínim i relegat a tasques concretes com ara la cerca o la consulta d'informació no accessible des del centre, així com l'ús de mitjans o eines tecnològics puntuals que els alumnes hagen decidit voluntàriament utilitzar en el seu projecte.

-Organització de l'espai

L'espai haurà d'organitzar-se en condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació necessàries per a garantir la participació de tots els alumnes en les activitats de l'aula i del centre. Aquesta organització anirà en funció dels diferents tipus d'activitats que es poden dur a terme:

ESPAI	ESPECIFICACIONS
Dins de l'aula	- Es podran adoptar disposicions espacials diverses.
Fora de l'aula	- Biblioteca. - Sala d'audiovisuals. - Sala d'informàtica. - Saló d'actes. - Uns altres.
Fora del centre	- Visites i actes culturals en la localitat. - Visites i actes culturals fora de la localitat.

L'espai a l'aula condiona l'ús de la metodologia. A banda del model tradicional, es proposen dues distribucions alternatives, sempre que siga possible, cadascuna destinada a una dinàmica diferent:

- a) Assemblea, disposició en hemicicle per a exposició de coneixements, participació, diàleg, debat i respecte del torn de paraula. Des de la posició centra de l'aula, el professor o els alumnes que hagen d'argumentar o exposar, podran establir contacte visual amb la resta de persones.
- b) Agrupacions d'equips cooperatius. Depenent del tipus de projecte o tasca que s'haja programat, els alumnes poden organitzar-se en distints tipus d'agrupació, segons l'objectiu que es vulga aconseguir:

I.- Grups base: per al desenvolupament de projectes entre quatre i cinc membres, normalment amb una durada trimestral o superior.

II.- Grups aleatoris: per a activitats puntuals amb dos o tres integrants. És l'agrupació ideal per a tasques curtes de les unitats didàctiques, entre una i cinc sessions.

-Materials i recursos.

Els criteris de selecció dels materials docents curriculars que adopten els equips docents s'ajusten a un conjunt de criteris homogenis que proporcionen una resposta efectiva als plantejaments generals d'intervenció educativa i al model abans proposat. De tal manera, s'estableixen vuit criteris o directrius generals que ajuden a avaluar la pertinència de la selecció:

1. Adequació al context educatiu del centre.
2. Correspondència dels objectius promoguts amb els enunciats de la programació.
3. Coherència dels continguts proposats amb els objectius, presència dels diferents tipus de contingut i inclusió de temes transversals.
4. Encertada progressió dels continguts i objectius, la seua correspondència amb el nivell i la fidelitat a la lògica interna de cada matèria.
5. Adequació als criteris d'avaluació del centre.
6. Varietat de les activitats, diferent tipologia i la seua potencialitat per a l'atenció a les diferències individuals.
7. Claredat i amenitat gràfica i expositiva.
8. Existència d'altres recursos que faciliten la tasca educativa.

Entre els recursos didàctics, el professor podrà utilitzar els següents:

- Llibre de text com a referència fonamental.
 - L'explicació del professor quan siga estrictament necessària; si no és imprescindible, millor que els alumnes mateixos vagen progressant en l'autoaprenentatge.
 - Material de reprografia: el caràcter de l'assignatura i el plantejament metodològic imposen l'ús constant d'una gran varietat de textos per a anàlisi i comentari, materials que s'obtindran per reprografia (textos, gràfics, quadres, taules, etc.)
- Notícies i articles de premsa: a través d'aquests textos es pretén acostar els alumnes al coneixement, la comprensió i l'anàlisi de notícies i temes d'actualitat, la qual cosa els permetrà ser crítics davant de la realitat que ens envolta.
1. Diària: periòdics de diferent tipus: provincials, locals, gratuïts, esportius, econòmics, etc.
 2. Setmanal: revistes setmanals de diferents tipus: politicosocials, culturals, musicals, esportives, etc.
 3. Juvenil: publicacions dedicades especialment a la població adolescent, etc.
- Visionat de programes de televisió sobre temes d'interés per a la matèria.
 - Llibres de lectura. La seua pretensió és acostar els alumnes al món dels llibres a través de textos atractius, de manera que la seua lectura siga interessant i plaent i es vaja desenvolupant en ells certa afició per aquesta. Així, es partirà de llibres de lectura pròxims als interessos i expectatives dels alumnes (literatura juvenil), per a continuar la nostra marxa lectora acostant l'alumnat a determinats textos clàssics adaptats a la seua edat. Tots els llibres que es treballen seran objecte d'observació, de reflexió i de crítica a l'aula.
 - Projectió i comentari de pel·lícules
 - Documentals:
- a) Amanda Gascó: *Una llengua que camina*, Vilaweb, 2011: un retrat de la situació lingüística valenciana.
 - b) Cesc Mulet: *Phantasticus. El cant de Ramon*, Televisió de Catalunya, 2013.
 - c) Ausiàs March, *cor d'acer, de carn i de fusta*, Canal 9, 2009.

d) *Joanot i Tirant, lletres i batalles*, Canal 9, 2011.

- Ús de les activitats, animacions, vídeos, autoavaluacions, etc., de l'entorn de **Saba digital**: smsabadigital.com, com eines que permeten atendre diverses necessitats i amb distintes finalitats:

- ☐ reforçar i consolidar els conceptes i aprenentatges bàsics;
- ☐ ampliar continguts i aprofundir-hi;
- ☐ desenvolupar els estàndards més procedimentals del currículum, com ara l'escolta activa, l'empatia, el debat, a través de tasques competencials properes als interessos dels alumnes;
- ☐ investigar sobre problemes reals associats a la matèria de Valencià: Llengua i Literatura a través de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP);
- ☐ activar estratègies i mecanismes de comprensió lectora a partir de textos literaris i no literaris afins a la matèria: cercar informació, interpretar i relacionar dades, i reflexionar sobre el contingut i la forma.

- Ús de l'entorn Saba digital per a la interacció professor-alumne de manera individualitzada.
- Debat, com una eina que estimula l'interés i la capacitat dels alumnes de reflexionar, consolidar coneixements, recapitular, ordenar, respectar opinions i extraure conclusions.
- Bibliografia de consulta a l'aula i a la biblioteca escolar.
- Ús habitual de les TIC, fent servir algunes de les adreces web existents, com ara:
 - <http://librosvivos.net>.
 - <http://www.secundaria.profes.net/>
 - <http://www.smconectados.com/>
 - <http://www.cece.gva.es/polin/val/publicacions>
 - <http://xtec.cat/fadults/recursos/didactics/catala/index.htm>

Per la seua importància especial, destaquem la utilització habitual de les **Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC)**, com un element transversal de caràcter instrumental que constitueix un recurs didàctic amb unes possibilitats excepcionals.

Les TIC estan cada vegada més presents en la nostra societat i formen part de la nostra vida quotidiana, i suposen un valuós auxiliar per a l'ensenyament que pot enriquir la metodologia didàctica. Des d'aquesta realitat, considerem imprescindible la seua incorporació en les aules de Batxillerat, com a eina que ajudarà a desenvolupar en l'alumnat diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació, fins a la seua manipulació, tractament i transmissió en diferents suports, a més de constituir-se com un element essencial de comunicació. Les TIC ofereixen a l'alumnat la possibilitat d'actuar amb destresa i seguretat en la societat de la informació i la comunicació, aprendre al llarg de la vida i comunicar-se sense les limitacions de les distàncies

geogràfiques ni dels horaris rígids dels centres educatius. A més, pot utilitzar-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la cap a l'aprenentatge, el treball i l'oci.

Un altre factor d'importància cabdal és la utilització segura i crítica de les TIC, tant per al treball com en l'oci. En aquest sentit, és fonamental informar i formar a l'alumnat sobre les situacions de risc derivades de la seua utilització, i com prevenir-les i denunciar-les.

L'ús de les TIC implica aprendre a utilitzar equipaments i eines específics, la qual cosa implica familiaritzar-se amb estratègies que permeten identificar i resoldre petits problemes rutinaris de programari i maquinari. Se sustenta en l'ús de diferents equips (ordinadors, tauletes, booklets, etc.) per a obtenir, avaluar, emmagatzemar, produir, presentar i intercanviar informació, i comunicar-se i participar en xarxes socials i de col·laboració a través d'internet.

La incorporació de les TIC a l'aula contempla diverses vies de tractament que han de ser complementàries:

1. Com a fi en si mateixes: té com a objectiu oferir a l'alumnat coneixements i destreses bàsiques sobre informàtica, maneig de programes i manteniment bàsic (instal·lar i desinstal·lar programes; guardar, organitzar i recuperar informació; formatar; imprimir, etc.).
2. Com a mitjà: el seu objectiu és traure tot el profit possible de les potencialitats d'una eina que es configura com el principal mitjà d'informació i comunicació en el món actual.

Amb caràcter general, es potenciaran activitats en les quals calga fer una lectura i comprensió crítica dels mitjans de comunicació (internet, televisió, cinema, vídeo, ràdio, fotografia, materials impresos o en format digital, etc.), en les quals prevalga el desenvolupament del pensament crític i la capacitat creativa a través de l'anàlisi i la producció de materials audiovisuals.

En finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, els alumnes han de ser capaços de cercar, emmagatzemar i editar informació, i interactuar mitjançant diferents eines (blogs, xats, correu electrònic, plataformes socials i educatives, etc.). En Batxillerat, hauran de consolidar i desenvolupar allò que han après i aprofundir en el domini d'aquestes eines.

Quant a la utilització de les TIC en la matèria de Valencià: Llengua i Literatura, és aquest un àmbit en què tenen cabuda des de la utilització de diapositives o vídeo, fins a la visualització o realització de presentacions; l'elaboració de treballs individuals o grupals a partir de recursos multimèdia; la cerca i selecció crítica d'informació en internet; la utilització de fulls de càlcul, processadors de text i altres programes de suport, fins al desenvolupament de blogs d'aula, el tractament d'imatges, etc.

Les principals eines TIC disponibles i alguns exemples de les seues utilitats concretes

són:

- 1 Ús de processadors de text per a redactar, revisar ortografia, fer resums, afegir títols, imatges, hipervincles, gràfiques i esquemes senzills, etc.
- 2 Ús de fulls de càlcul senzills de complexitat progressiva per a organitzar informació (dades) i presentar-la de manera gràfica.
- 3 Utilització de programes de correu electrònic.
- 4 Usos i opcions bàsiques dels programes de navegació.
- 5 Ús d'enciclopèdies virtuals (CD i www).
- 6 Ús de perifèrics: escàner, impressora, etc.
- 7 Ús de programes de presentació de complexitat progressiva (PowerPoint, Prezzi, etc.): treballs multimèdia, presentacions creatives de textos, esquemes o realització de diapositives, com a suport a les exposicions públiques orals.
- 8 Internet: cerca i selecció crítica d'informació.
- 9 Elaboració de documents conjunts mitjançant eines de programes d'edició simultània (Drive, etc.).
- 10 Utilització dels innombrables recursos i pàgines web disponibles.

Per tant, s'ha d'aprofitar al màxim l'oportunitat que ofereixen les TIC per a obtenir, processar i transmetre informació. Ressaltem ací algunes dels avantatges d'utilització:

1. Realització de tasques de manera ràpida, còmoda i eficient.
2. Accés immediat a gran quantitat d'informació.
3. Realització d'activitats interactives.
4. Desenvolupament de la iniciativa i les capacitats de l'alumne.
5. Aprenentatge a partir dels propis errors.
6. Cooperació i treball en grup.
7. Alt grau d'interdisciplinarietat.
8. Flexibilitat horària.
9. Utilitat com a mesura d'atenció a la diversitat de l'alumnat.

b)Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries.

Es consideren activitats complementàries les planificades pels docents que utilitzen espais o recursos diferents de la resta d'activitats ordinàries de l'àrea, encara que requerisquen temps addicional de l'horari no lectiu per a la seua realització. Seran avaluables a efectes acadèmics i obligatoris tant per als professors com per als alumnes. No obstant això, tindran caràcter voluntari per als alumnes les que es facen fora del centre o requerisquen aportacions econòmiques de les famílies, en aquest cas es garantirà l'atenció educativa dels alumnes que no hi participen.

Entre els propòsits que persegueixen aquest tipus d'activitats destaquen:

- Completar la formació que reben els alumnes en les activitats curriculars.
- Millorar les relacions entre alumnes i ajudar-los a adquirir habilitats socials i de comunicació.
- Permetre l'obertura de l'alumnat cap a l'entorn físic i cultural que l'envolta.
- Contribuir al desenvolupament de valors i actituds adequades relacionades amb la interacció i el respecte cap als altres, i la cura del patrimoni natural i cultural.
- Desenvolupar la capacitat de participació en les activitats relacionades amb l'entorn natural, social i cultural.
- Estimular el desig d'investigar i saber.
- Afavorir la sensibilitat, la curiositat i la creativitat de l'alumne.
- Despertar el sentit de la responsabilitat en les activitats en què s'integren i que facen.

Proposta d'activitats complementàries:

També tenim planificades les següents activitats complementàries:

-Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, sobretot als cursos de 2n cicle de secundària i 1r de batxillerat: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx (Basílica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...).

Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.

Tant per a 1r cicle com per al 2n cicle i batxillerat:

-Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA.

-Participar en la campanya Cinema en valencià organitzada per la UA

-Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en valencià.

-Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb les -editorial.

-Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).

-Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs (Sambori,- APA,etc.)

-Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres eixides o activitats amb la resta dels alumnes.

-Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

7.AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT.

L'avaluació del procés d'aprenentatge dels alumnes de Batxillerat ha de reunir aquestes propietats:

- Ser **contínua**, perquè ha d'entendre l'aprenentatge com un procés contrastant diversos moments o fases.
- **Diferenciada** per matèries.
- Tenir **caràcter formatiu**, perquè ha de tenir un caràcter educatiu i formador i ha de ser un instrument per a la millora tant dels processos d'ensenyament com dels processos d'aprenentatge.
- Garantir mesures adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions (inclosa la final de l'etapa) **s'adapten a les necessitats dels alumnes amb necessitat específica de suport educatiu**, sense que en cap cas aquestes adaptacions produïsqen la minoració de les qualificacions obtingudes.
- Ser **objectiva**.
- Ser **individualitzada**, perquè se centra en l'evolució personal de cada alumne.
- Ser **qualitativa**, en la mesura que aprecia tots els aspectes que incideixen en cada situació particular i avalua de manera equilibrada diversos aspectes de

l'alumne, no solament els de caràcter cognitiu.

En el desenvolupament de l'activitat formativa, definida com un procés continu, hi ha diversos moments clau que incideixen d'una manera concreta en el procés d'aprenentatge:

MOMENT	Característiques	Relació amb el procés d'ensenyament-aprenentatge
INICIAL	- Permet saber quina és la situació de partida i actuar des del principi de manera ajustada a les necessitats, els interessos i les possibilitats de l'alumnat. - Es fa al principi del curs o de la unitat didàctica, per a orientar sobre la programació, la metodologia que s'utilitzarà, l'organització de l'aula, les activitats recomanades, etc. - Utilitza diferents tècniques per a establir la situació i la dinàmica del grup-classe en conjunt i de cada alumne individualment.	- Afectarà més directament les primeres fases del procés: diagnòstic de les condicions prèvies i formulació dels objectius.
	- Valora el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge al llarg d'aquest. - Orienta les diferents modificacions que	- S'aplica a allò que constitueix el nucli del procés

FORMATIVA CONTÍNUA	modificacions que s'han de fer sobre la marxa en funció de l'evolució de cada alumne i del grup, i de les diferents necessitats que vagen apareixent. - Té en compte la incidència de l'acció docent.	d'aprenentatge: objectius, estratègies didàctiques i accions que fan possible el seu desenvolupament.
SUMATIVA FINAL	- Consisteix en la síntesi de l'avaluació contínua i constata com s'ha fet tot el procés. - Reflecteix la situació final del procés. - Permet orientar la introducció de les modificacions necessàries en el projecte curricular i la planificació de noves seqüències d'ensenyament-aprenentatge.	- S'ocupa dels resultats, una vegada ha conclòs el procés, i tracta de relacionar-les amb les mancances i necessitats que en el seu moment van ser detectades en la fase del diagnòstic de les condicions prèvies.

Així mateix, es preveu en el procés l'existència d'elements d'autoavaluació i coavaluació, de manera que els alumnes s'impliquen i participen en el seu propi procés d'aprenentatge. D'aquesta manera, l'avaluació deixa de ser una eina que se centra a ressaltar els errors comesos, per a convertir-se en una guia perquè l'alumne compregui què li falta per aconseguir i com pot aconseguir-ho.

a) **Criteris d'avaluació.**

En l'epígraf 4 s'han establert els **criteris d'avaluació** que han de servir com a referent per a l'avaluació, i que es concreten en **els estàndards d'aprenentatge avaluable**, que són la referència concreta fonamental a l'hora d'avaluar. Les eines d'avaluació que es proposen, per tant, no han d'intentar mesurar el grau de consecució dels continguts en si mateixos, sinó dels estàndards d'aprenentatge proposats que, intrínsecament, sempre implicarà l'adquisició dels continguts associats.

Per a mesurar el **grau de consecució de cada competència clau**, la comissió pedagògica del centre ha de consensuar un marc comú que establisca el pes del percentatge de la qualificació obtinguda en cada matèria per al càlcul de l'avaluació de cadascuna de les competències.

b) Instruments d'avaluació.

Entre altres instruments d'avaluació, convé esmentar-ne els següents:

- **Exploració inicial**

Per a conèixer el punt de partida, resulta de gran interès fer un sondeig previ entre els alumnes. Aquest procediment servirà al professor per a comprovar els coneixements previs sobre el tema i establir estratègies d'aprofundiment, i a l'alumne, per a informar-lo sobre el seu grau de coneixement de partida. Pot fer-se mitjançant una breu enquesta oral o escrita, a través d'una fitxa d'avaluació inicial.

- **Quadern del professor**

És una eina crucial en el procés d'avaluació. Ha de constar de fitxes de seguiment personalitzat, on s'anoten tots els elements que s'han de tenir en compte: assistència, rendiment en tasques proposades, participació, conducta, resultats de les proves i treballs, etc.

Per a completar el quadern del professor serà necessària una observació sistemàtica i anàlisi de tasques:

- **Participació de cada alumne o alumna en les activitats de l'aula**, que són un

moment privilegiat per a l'avaluació d'actituds. L'ús de la correcta expressió oral serà objecte permanent d'avaluació en tota classe d'activitats realitzades per l'alumne.

☒ **Treball, interès, ordre i solidaritat dins del grup.**

☒ **Quadern de classe**, en el qual l'alumne anota les dades de les explicacions, les activitats i els exercicis proposats.

- **Anàlisi de les produccions dels alumnes**

- o Monografies.
- o Resums.
- o Treballs d'aplicació i síntesi, individuals o col·lectius.
- o Textos escrits.

L'ús de l'expressió escrita i oral correctes serà objecte d'avaluació permanent en tota classe d'activitats que faci l'alumne.

- **Intercanvis orals amb els alumnes**

- ☒ Exposició de temes.
- ☒ Diàlegs.
- ☒ Debats.
- ☒ Posades en comú.

- **Proves objectives**

Han de ser el més variades possibles, perquè tinguin una major fiabilitat. Poden ser orals o escrites i, al seu torn, de diversos tipus:

☒ D'informació: amb aquestes es pot mesurar l'aprenentatge de conceptes, la memorització de dades importants, etc.

a) D'elaboració: avaluen la capacitat de l'alumne per a estructurar amb coherència la informació, establir interrelacions entre factors diversos, argumentar lògicament, etc. Aquestes **tasques competencials** persegueixen la realització d'un producte final significatiu i pròxim a l'entorn quotidià.

b) De recerca: aprenentatges basats en problemes (PBL).

☒ Treballs individuals o col·lectius sobre un tema qualsevol.

- **Fitxes d'observació d'actituds del grup-classe.**

- **Rúbriques d'avaluació:**

☒ Rúbriques per a l'avaluació: de cada unitat didàctica, de la tasca competencial,

- del treball fet en els PBL i de comprensió lectora.
- ☒ Rúbriques per a l'autoavaluació de l'alumne: de la tasca competencial, de treball en equip, d'exposició oral i de comprensió lectora.
- ☒ Fitxes-registre per a la valoració de l'expressió oral i escrita.

Els alumnes que tinguen pendent de recuperació alguna avaluació anterior rebran activitats extra de recuperació, que han de ser motivadores, significatives i adaptades a la manera d'aprenentatge de cada alumne, i que han d'ajudar-los a aconseguir els objectius. A tall d'exemple, es proposa que la realització d'aquestes activitats, en els terminis i forma que s'establisquen, podria explicar un 25 % de la nota de recuperació, que es completaria en el 75 % restant amb la nota obtinguda en una prova objectiva.

Un procediment similar ha d'establir-se amb els alumnes que han de recuperar la matèria pendent de l'any anterior. Per a això, ha d'organitzar-se un calendari de lliurament d'activitats i de proves objectives que els permeten recuperar la matèria.

També per als alumnes que perden el dret a l'avaluació contínua en funció del que estableix el Reglament de Règim Interior, ha d'establir-se un procediment d'actuació, preferiblement comú per a tot el centre.

c) Criteris de qualificació

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE PRIMER DE BATXILLERAT **DEPARTAMENT DE VALENCIÀ. LLENGUA I LITERATURA** **IES SANT VICENT** **CURS 2017-2018**

- **CONCEPTES 70% (35% Literatura i Història de la Llengua –sempre inclourà una redacció- i 35 % Comunicació i Coneixement de la Llengua – sempre inclourà un dictat)**
 - **PROCEDIMENTS 25 %/(15% llibre de lectura i 10% deures, i treball de classe)**
 - **ACTITUD 5 % (una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)**
1. Els exàmens de continguts es faran un per avaluació de tipus test, dividint la matèria en dos proves d'un mínim de 20 preguntes cadascuna. Una prova correspon als apartats del llibre *Història de la literatura* i *La llengua en el seu context*, i l'altra a l'apartat de *Normativa* –inclourà un dictat . Les preguntes seran

de múltiple elecció o de contestar breument. Les de múltiple elecció que siguin contestades incorrectament, a efectes de la nota, descomptaran una bé cada dues mal. Les de resposta curta no. Les que queden en blanc tampoc descomptaran.

- **Control 1a Avaluació:**
 - o dimecres o dijous 22/23 de novembre (Comunicació i coneixement de la llengua)
 - o Dimecres o dijous 29/30 de novembre (Literatura i Història de la Llengua)
- **Control 2a Avaluació:**
 - o dimecres o dijous 7/8 de març (Comunicació i coneixement de la llengua)
 - o Dimecres o dijous 14/15 de març (Literatura i Història de la Llengua)
- **Control 3a Avaluació:**
 - o dimecres o dijous 23/24 de maig (Comunicació i coneixement de la llengua)
 - o Dimecres o dijous 30/31 de maig (Literatura i Història de la Llengua)

1. En cada examen de *Comunicació i Coneixement de la Llengua* es farà obligatòriament una prova de dictat, que suposarà el 10% del valor total de la nota de Comunicació i Coneixement de la Llengua. Es podrà incloure dins del mateix examen o en un altre moment, a criteri del professor/a. Es descomptarà 0,1 punts per cada errada i 0,05 punts per cada falta d'accentuació (Amb 10 errades la puntuació del Dictat seria un 0)

2. Amb una nota d'un zero en el Dictat l'avaluació no es pot aprovar encara que la resta d'apartats sí que ho estiguen. Per tant la nota de l'avaluació seria INSUFICIENT.

1. En cada examen de Literatura i Història de la Llengua es farà obligatòriament una prova de redacció d'unes 200 paraules. Amb 20 faltes d'ortografia o més la nota global de la Redacció serà d'un 0. Per a la puntuació es tindrà en compte l'adequació, la coherència i la cohesió del text. Es podrà incloure dins del mateix examen o en un altre moment, a criteri del professor/a.

1. Amb una nota d'un zero en La Redacció l'avaluació no es pot aprovar encara que la resta d'apartats sí que ho estiguen. Per tant la nota de l'avaluació seria INSUFICIENT.

1. La nota de l'apartat de conceptes serà la suma de les dues proves, que tindran el mateix valor.

1. L'apartat de procediments queda dividit de la següent manera: 15 % al llibre de lectura obligatori i 10% a les redaccions, deures de casa que es demanen durant

el curs i treball de classe.

1. Del llibre de lectura es farà una prova escrita tipus test, en la qual les preguntes contestades incorrectament descomptaran una bé cada dues que estiguen mal. Les que queden en blanc no descomptaran. Tindrà un mínim de 20 preguntes. És obligatori aprovar la lectura per poder aprovar l'avaluació.
1. Si un alumne té la lectura suspesa, farà una recuperació al llarg de la tercera avaluació, per tal de poder aprovar l'apartat de lectures abans dels exàmens extraordinaris, ja que és requisit imprescindible tenir-les aprovades, per tal de superar l'assignatura.
1. Si un alumne no assisteix el dia acordat per a realitzar la prova de lectura o qualsevol de les proves programades, haurà de justificar la falta degudament – certificat mèdic original- en el moment de la seua reincorporació a classe i el professor decidirà si és adequat realitzar-li la prova, o no.
1. Si un alumne falta a classe el dia de la prova de lectura, si així ho decideix el professor, la recuperació podrà fer-se a través d'una prova oral, on el docent li formularà diverses preguntes i l'examinand haurà de respondre adequadament i amb un nivell estàndard sense incorreccions, haurà de demostrar la capacitat comunicativa adient al nivell de 1r de batxillerat. Es valorarà la fonologia, elocució, lèxic, semàntica, morfologia i sintaxi. Valorarem amb 50% l'exposició oral i amb 50% els continguts.
1. Si un alumne falta a classe el dia de la prova de redacció o de dictat, se li aplicarà la mitjana a les proves que tinga fetes, no podrà repetir-les. Si no en fa ninguna, pels motius que siguin, la nota no computarà dins l'avaluació.
1. Si un alumne falta a classe el dia de la prova de continguts, i justifica la falta degudament, si el professor creu oportú li repetirà la prova, però aquesta ja no serà obligatòriament tipus test, podrà fer el professor la prova que considere adequada.
1. La nota de l'avaluació serà el resultat de la suma de conceptes i procediments i l'actitud, sempre i quan estiguen tots els apartats aprovats.
1. Si l'alumne vol pujar la nota de l'avaluació podrà fer-ho llegint un llibre, dels ofertats pel professor, i presentant un treball dins la data límit marcada o realitzant una prova un dia concret. El màxim que es podrà pujar serà 1 punt, sempre i quan estiga l'avaluació amb un mínim de 5.
1. Tots els treballs presentats, si es consideren ben qualificats per a ser publicats en la revista de l'institut Ascla, seran premiats augmentant la nota de l'avaluació en 0'5 punts.

1. La nota de l'avaluació final del curs serà la mitjana aritmètica dels conceptes, procediments i actitud de les tres avaluacions. Per tal de superar el curs per tant l'alumne haurà d'haver aprovat totes les lectures, el resultat de la nota mitjana de l'apartat de conceptes ha d'aprovar-se i també s'ha de superar l'apartat d'actitud. La no suficiència en algun dels apartats esmentats anteriorment comportarà la INSUFICIÈNCIA en l'assignatura.

1. **Aquell alumne que tinga 10 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-5 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-15% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors.**

1. Els alumnes que hagen de recuperar el curs mitjançant la realització d'una prova extraordinària, poden tenir sense superar:
 - **Continguts i lectures:** l'examen serà igual que els realitzats durant el curs, tipus test, amb un mínim de 20 preguntes de *Literatura i d'Història de la llengua* , i 20 de *Comunicació i coneixement de la llengua*. A més d'un dictat, i dels llibres de lectura que no haja superat. La puntuació serà la següent: si té tres, dos o un llibre de lectura (conceptes 70%, lectures 20% i dictat 10%). Serà condició imprescindible per poder aprovar la matèria que l'alumne tinga les lectures aprovades, en cas contrari la qualificació, encara que els altres apartats estiguen aprovats, serà insuficient.

 - **Continguts:** l'examen serà igual que els realitzats durant el curs, tipus test, amb un mínim de 20 preguntes de *Literatura i d'Història de la llengua* , i 20 de *Comunicació i coneixement de la llengua*. A més d'un dictat,(conceptes 80% dictat 20%).

 - **Lectures:** l'examen tindrà, com a mínim, 5 preguntes de cada lectura no superada.Cada lectura ha d'estar aprovada (amb un 5).Serà condició imprescindible per poder aprovar la matèria que l'alumne tinga totes les lectures aprovades, en cas contrari la qualificació,encara que els altres apartats estiguen aprovats, serà insuficient.

1. La màxima nota amb la qual es podrà qualificar a la prova de setembre serà un 5.

1. Llibres de lectura obligatoris en 1r de Batxillerat:
 - a) 1r trimestre: *El somriure del diable*, Jordi Sierra i Fabra, Editorial Bromera
 - a. Control: dimecres o dijous 18/19 d'octubre del 2017
 - b.
 - b) 2n trimestre *L'estany de foc*, Silvestre Vilaplana, Editorial Bromera
 - a. Control: dimecres o dijous 31 de gener/1 de febrer del 2018
 - b.
 - c) 3r trimestre. *Art*, Yasmina Reza, Editorial Bromera
 - a. Control: dimecres o dijous 2/3 de maig del 2018
1. Llibres de lectura voluntaris en 1r de Batxillerat:
 1. Joseph Bédier, *Tristany i Isolda*, Quaderns Crema
 - a. Dimecres o dijous 13/14 de desembre del 2017
 - b.
 2. Isabel-Clara Simó, *Dones*, Ed.: Bromera
 - a. Dimecres o dijous 28 de febrer/1 de març del 2018
 - b.
 3. Francesc Bodí, *La passejadora de gossos*, Ed.: Bromera
 - Dimecres o dijous 6/7 de juny del 2018

1. RECUPERACIÓ DE LES LECTURES OBLIGATÒRIES:

- . **Dimecres o dijous 7 de juny del 2018**

Sant Vicent del Raspeig, 11 de setembre del 2018

d)Activitats de reforç ampliació

Quan pogueren sorgir dificultats d'aprenentatge hem de preparar activitats que han de tenir les següents premisses:

- a) Disminució del volum de treball.
- b) Divisió en seqüències de l'aprenentatge en qüestió.
- c) Canvi d'estratègia d'aprenentatge, passant del plantejament global a un de més analític.
- d) Canvi de plantejament didàctic, optant per aprenentatge entre iguals, monitoratge, aprenentatge cooperatiu.
- e) Uns altres.

En l'epígraf 8 aportarem informació més detallada d'aquest tipus d'activitats.

8.MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

El Batxillerat pertany a l'etapa postobligatòria de l'educació secundària, però n per això desapareix l'obligatorietat d'organitzar-se sota el principi de l'educació comuna, i cal prestar una atenció especial a la diversitat dels alumnes, més en particular a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu. Per això, l'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un aspecte essencial de la pràctica docent diària, també en Batxillerat.

En el nostre cas, l'atenció a la diversitat es preveu en tres àmbits o plans: en la programació, en la metodologia i en els materials.

Atenció a la diversitat en la programació

La programació ha de tenir en compte que cada alumne té les seues pròpies necessitats i que en una classe coincidiran rendiments molt diferents. La pràctica i la resolució de problemes exerceix un paper fonamental en el treball que es faça, però això no impedeix que s'utilitzin diferents tipus d'activitats i mètodes en funció de les necessitats del grup d'alumnes.

De la mateixa manera, el grau de complexitat o de profunditat que s'aconsegueixca no serà sempre el mateix. Per això s'aconsella disposar de dos tipus d'activitats: de reforç i d'ampliació, de manera que puguin treballar sobre el mateix contingut alumnes de necessitats diferents.

La programació ha de tenir també en compte que no tots els alumnes progressen a la mateixa velocitat, ni amb la mateixa profunditat. Per aquest fet, la programació ha d'assegurar un nivell mínim per a tots els alumnes al final de l'etapa, i ha de donar oportunitats perquè es recuperen els continguts que van quedar sense consolidar en el seu moment, i per a aprofundir en aquells que més interessen a l'alumne, o en els quals puga desenvolupar una major capacitat intel·lectual. Aquest és el motiu que aconsella elaborar una programació cíclica o en espiral, mètode que consisteix a prescindir dels detalls en el primer contacte de l'alumne amb un tema i preocupar-se d'oferir-ne una visió global, entorn de la qual s'anirà constituint el tema, en funció de les particularitats i interessos de l'alumnat.

Atenció a la diversitat en la metodologia

Des del punt de vista metodològic, l'atenció a la diversitat implica que el professor:

- Detecte els coneixements previs, per a proporcionar ajuda quan es detecte una llacuna anterior.
- Procure que els continguts nous enllacen amb els anteriors, i siguen els adequats al nivell cognitiu.
- Intente que la comprensió de cada contingut siga suficient perquè l'alumne en puga fer una mínima aplicació, i puga enllaçar amb altres continguts similars.

Atenció a la diversitat en els materials utilitzats

Com a material essencial s'utilitzarà el llibre de text. L'ús de materials de reforç o d'ampliació, com les fitxes de consolidació i d'aprofundiment que el professor pot trobar en *Saba digital*, permet atendre la diversitat en funció dels objectius que es vulguen traçar.

De manera més concreta, s'especifiquen a continuació els **instruments per a atendre la diversitat** d'alumnes que s'han previst:

- Varietat metodològica.
- Varietat d'activitats de reforç i aprofundiment: s'ha de disposar d'activitats de reforç no estereotipades, sinó ajustades a les necessitats concretes de cada alumne i que millor s'ajusten al seu tipus d'aprenentatge.
- Multiplicitat de procediments en l'avaluació de l'aprenentatge.
- Diversitat de mecanismes de recuperació.
- Treball en petits grups.
- Treballs voluntaris.

Aquests instruments poden completar-se amb altres mesures que permeten una atenció de la diversitat adequada, com ara:

- Dur a terme una avaluació inicial detallada.
- Afavorir l'existència d'un bon clima d'aprenentatge a l'aula.
- Insistir en els reforços positius per a millorar l'autoestima.
- Aprofitar les activitats fora de l'aula per a aconseguir una bona cohesió i integració del grup.

En el cas dels alumnes amb necessitats educatives especials, s'han d'establir condicions d'accessibilitat i disseny universal i recursos de suport que afavorisquen l'accés al currículum, i adaptar els instruments, i si escau, els temps i els suports. Si totes aquestes previsions no foren suficients, caldrà recórrer a procediments institucionals, imprescindibles quan la diversitat té un caràcter extraordinari, com puga ser deficiències significatives o dificultats originades per incapacitat física o psíquica.

9.ELEMENTS TRANSVERSALS

a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.

Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les matèries de l'etapa, i en compliment del que es disposa en el Decret 87/2015, de 5 de juny, en aquesta assignatura es treballaran diferents elements transversals de caràcter instrumental, un dels quals posa l'accent en l'adopció de mesures per a estimular l'hàbit de la lectura i millorar la capacitat d'expressar-se correctament en públic.

L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura I és, intrínsecament, la més íntimament relacionada amb el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, en tots els seus components: expressió i comprensió lectora i escrita. A més, exigeix la

configuració i la transmissió d'idees i informacions, per a la qual cosa és fonamental la cura en la precisió dels termes, en l'encadenament adequat de les idees i en l'expressió verbal. El domini de la terminologia específica, és a dir, la funció metalingüística de la llengua, contribueix a conèixer en profunditat l'eina bàsica de comunicació i, per tant, a incidir en una millor comprensió i expressió orals i escrites.

L'ús sistemàtic del debat sobre diferents aspectes (per exemple, al voltant de diferents dilemes morals), contribueix també al desenvolupament d'aquesta competència, perquè exigeix exercitar-se en l'escolta, l'exposició i l'argumentació. De la mateixa manera, el fet de comunicar i defensar amb arguments i dades idees i opinions, respectant en tot moment la visió del contrari, és imprescindible per a aconseguir els objectius relacionats (en aquest cas) amb una visió crítica de les diferents situacions analitzades, la qual cosa ajudarà, col·lateralment, a fomentar l'ús del llenguatge, tant verbal com escrit.

També la valoració crítica dels missatges explícits i implícits en els mitjans de comunicació (com, per exemple, en la premsa), estableix com a punt de partida la lectura d'articles, tant en els periòdics com en la premsa especialitzada, la qual cosa pot contribuir a estimular l'hàbit per la lectura.

El domini i el progrés de la competència lingüística en les seues quatre dimensions (comunicació oral: escoltar i parlar; i comunicació escrita: llegir i escriure), haurà de comprovar-se a través de l'ús que l'alumnat fa en situacions comunicatives diverses, insistent, particularment, en la consolidació de l'hàbit lector i l'expressió en públic. Poden servir d'exemple els següents models de situacions, activitats i tasques (la majoria, realitzades diàriament) que han de ser tingudes en compte per a avaluar el grau de consecució d'aquesta competència:

a) L'interés i l'hàbit de lectura

1. Realització de tasques de recerca en les quals siga imprescindible llegir documents de diferent tipus i suport.
2. Lectura d'instruccions escrites per a la realització d'activitats lúdiques.
3. Lectures recomanades: divulgatives, etc.
4. Pla lector i participació en tertúlies literàries sobre llibres del seu interés relacionats amb esdeveniments o personatges històrics.
5. Elaboració en comú de diferents projectes de classe: un debat televisiu, un estudi sociolingüístic, una enquesta, un còmic, etc.
6. A partir de la lectura de l'enunciat de les activitats que s'han de dur a terme, obtenir la idea principal i parafrasejar la qüestió que es proposa de la qüestió principal, per a poder donar la resposta adequada; això és particularment important en la lectura dels enunciats de les activitats escrites.
7. A partir de la lectura d'un text determinat (periòdic, revista, etc.), indicar la imatge, el titular, el títol o la gràfica, entre diversos possibles, s'ajusta més al conjunt del text complet o a alguna part, i extraure'n conclusions; comprendre i establir relacions cronològiques o de causa-efecte entre una sèrie d'accions; considerar alternatives; elaborar hipòtesis, diferenciar fets d'opinions i suposicions, etc.
8. Ús de diferents suports i tipologies textuais (textos tècnics, dades, diccionaris, atles, enciclopèdies, manuals, premsa, internet, etc.).
9. Ús de les TIC.

10. Lectura en alta veu i en silenci.

a) Expressió oral: expressar-se en públic correctament

Dur a terme, amb caràcter quotidià, activitats que permeten a l'alumne exercitar-se en l'expressió en públic, com ara:

- ☒ Exposició de temes davant del grup, amb suport (si s'escau) d'imatges o altres eines (PPT, esquemes, guions, etc.), de les produccions elaborades personalment o en grup, sobre algun dels temes que poden tractar-se a classe.
- ☒ Debat constructiu, respectant i acceptant les opinions dels altres, com a resposta a preguntes concretes o a qüestions més generals, com poden ser: *Què saps de...?*, *Què penses de...?*, *Quin valor dónes a...?*, *Quin consell donaries en aquest cas?*, etc.
- ☒ Discussions raonades sobre qüestions que contenen els textos.
- ☒ Comunicar oralment el que han llegit, parafrasejant, reelaborant o interpretant correctament els continguts.
- ☒ Interaccions orals en petit grup o en treball per parelles.
- ☒ Resumir oralment el que han llegit.
- ☒ Producció d'esquemes i/o dibuixos.
- ☒ Elaboració d'un guió per a presentar el text davant d'un grup de companys, i transformació de l'estructura del text.
- ☒ Activitats de treball cooperatiu per a aprendre dels altres i amb els altres, i, sobretot, per a propiciar situacions d'intercanvis i interaccions orals.
- ☒ Parafrasejar oralment els enunciats de les activitats utilitzant les seues pròpies paraules.
- ☒ Dramatitzacions.
- ☒ Explicacions i informes orals.
- ☒ Entrevistes.
- ☒ Presentació de diapositives, dibuixos, fotografies, mapes, etc., perquè l'alumne, individualment o en grup, descriga, narre, explique, raone, justifique i valore el propòsit de la informació que ofereixen aquests materials.
- ☒ Enregistrament en vídeo de les exposicions orals dels alumnes, per a la projecció posterior, que permetrà a l'alumne observar els aspectes millorables en el seu llenguatge corporal i en la prosòdia de la seua exposició.

b) Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació.

- Emprar fonts diferents per a buscar informació.

- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat que presenten.
- Elaborar i fer publicitat de la informació pròpia derivada de la informació obtinguda per mitjà dels mitjans tecnològics.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informació diversa.
- Comprendre els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement.
- Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball i facilitar la vida diària.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies

c)Emprenedoria.

A més, es parlarà esment al desenvolupament d'habilitats que estimulen l'adquisició i el desenvolupament de l'**esperit emprenedor**, a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix, la capacitat de comunicació, l'adaptabilitat, l'observació i l'anàlisi, la capacitat de síntesi, la visió emprenedora i el sentit crític. A aquest efecte, es proposaran activitats que ajuden a:

- Adquirir estratègies que ajuden a resoldre problemes: identificar les dades i interpretar-les, reconèixer quines dades falten per a poder resoldre el problema, identificar la pregunta i analitzar què és el que se'ns pregunta.
- Desenvolupar exercicis de creativitat col·lectiva entre els alumnes que ajuden a resoldre una necessitat quotidiana.
- Tenir iniciativa personal i prendre decisions des del seu esperit crític.
- Aprendre a equivocar-se i oferir les seues pròpies respostes.

-Treballar en equip, negociar, cooperar i construir acords.

-Desenvolupar habilitats cognitives (expressió i comunicació oral, escrita i plàstica; aplicació de recursos TIC a l'aula, etc.) i socials (comunicació; cooperació; capacitat de relació amb l'entorn; empatia; habilitats directives; capacitat de planificació; presa de decisions i assumpció de responsabilitats; capacitat organitzativa, etc.)

- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleeses pròpies.

- Assumir les responsabilitats encomanades i donar-ne compte.

- Ser constant en el treball superant les dificultats.

- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de la dificultat de la tasca.

- Gestionar el treball del grup coordinant tasques i temps.

- Encomanar l'entusiasme pel que s'ha de fer i la confiança en la possibilitat d'aconseguir objectius.

- Prioritzar la consecució d'objectius grupals als interessos personals.

- Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema.

- Configurar una visió de futur realista i ambiciosa.

- Trobar possibilitats en l'entorn que els altres no aprecien.

- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius.

- Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.

- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques i els projectes.

- Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.

d) Educació cívica i constitucional.

En l'apartat d'educació en valors, ja s'ha posat de manifest el compromís d'aquesta assignatura amb l'**educació cívica i constitucional**, basada en el coneixement i el respecte pels valors constitucionals de llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític, amb una atenció especial als drets i deures fonamentals: igualtat davant la llei, dret a la vida, llibertat religiosa i ideològica, llibertat personal, llibertat d'expressió, dret de reunió, associació i participació, dret a l'educació, al treball, etc.

Podem vincular aquesta assignatura amb l'**educació moral, cívica, per a la pau i per a la igualtat d'oportunitats entre sexes** per mitjà del foment del desenvolupament d'actituds com ara:

- La tolerància intel·lectual per a acceptar i estar oberts a obres, opinions, interpretacions i punts de vista diferents dels propis, assumint que la discrepància és necessària per a aconseguir solucions més riques i integradores.
- Crítica davant missatges que denoten una discriminació sexual, racial, social, etc.
- Disposició oberta a cercar part de l'explicació de successos actuals.
- Reconeixement dels assoliments aconseguits per la democràcia en la conquesta de la llibertat i el respecte als drets humans.
- Valoració crítica dels prejudicis sexistes que hi ha en els nostres costums i recuperació i integració del patrimoni cultural protagonitzat per dones.
- Disposició oberta a cercar part de l'explicació de successos actuals en els seus antecedents històrics.
- Valoració dels drets humans com una conquesta històrica i rebuig de qualsevol forma de violació d'aquests, així com de tot tipus de discriminació per raons d'edat, sexe, raça, nacionalitat i religió.

De la mateixa manera, es propiciarà el coneixement, la valoració i el respecte per l'organització territorial d'Estat en comunitats autònomes, així com la reflexió sobre els drets (igualtat de gènere, protecció de la família, drets dels menors i majors, dret a l'educació, a les prestacions socials, dret de les persones amb discapacitat o minusvalidesa, etc.) i deures ciutadans (responsabilitat en l'ús dels recursos públics, compliment de les obligacions fiscals, participació en la vida civil, etc.).

Per la seua especial rellevància, també es prestarà particular atenció a la realització d'activitats que potencien la igualtat efectiva entre homes i dones i ajuden a prevenir la violència de gènere. És també d'una importància cabdal que els alumnes adquirisquen formació en prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, basada en els valors que sustenten la llibertat, la

justícia i la igualtat, i la prevenció del terrorisme i de qualsevol tipus de violència. En les sessions de classe, es durà a terme una presa de postura conscient per a eliminar els prejudicis en l'assignació dels rols de gènere, propiciant en tot moment un tractament absolutament igualitari entre xics i xiques. Així mateix, s'evitarà qualsevol actitud, comentari, comportament o contingut que comporte elements sexistes o es fonamenten en estereotips que suposen discriminació deguda a les diferents orientacions sexuals o a l'assignació sexista de rols i, en definitiva, s'adoptarà una postura decidida a favor de la prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia.

La reflexió sobre la varietat lingüística en el nostre país és en realitat una reflexió sobre la diferència, i la necessitat de respectar-la i imposar justícia, la qual cosa pot ser el fil argumental que porte a la reflexió sobre els drets humans, des d'un punt de vista polític, econòmic i social.

Un altre objectiu relacionat amb l'anterior és la valoració positiva de la diversitat humana, a fi d'impedir el sorgiment de conductes xenòfobes o intolerants. Es tracta de fomentar en els alumnes la valoració positiva de la diversitat cultural del món, com a factor d'enriquiment personal.

També en l'apartat d'educació en valors s'ha comentat la incorporació d'elements curriculars relacionats amb el desenvolupament sostenible i el medi ambient, i el seu compromís amb la col·laboració per a aconseguir un desenvolupament harmònic amb el medi natural.

10.AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ASSOLIMENT.

L'avaluació de la pràctica docent ha d'enfocar-se almenys en relació amb moments de l'exercici:

- ☒ Programació.
- ☒ Desenvolupament.
- ☒ Avaluació.

Com a **model**, es proposa el següent exemple de fitxa d'autoavaluació de la pràctica docent:

MATÈRIA:		CLASSE:
PROGRAMACIÓ		
INDICADORS D'ÈXIT	Puntuació de l'1 al 10	Observacions
Els objectius didàctics s'han formulat en funció		

dels estàndards d'aprenentatge avaluables que concreten els criteris d'avaluació.		
La selecció i temporització de continguts i activitats s'han ajustat.		
La programació ha facilitat la flexibilitat de les classes, per a ajustar-se a les necessitats i els interessos dels alumnes tant com s'ha pogut.		
Els criteris d'avaluació i qualificació han sigut clars i els alumnes es coneixien, i han permès fer un seguiment del seu progrés.		
La programació s'ha fet en coordinació amb la resta del professorat.		
DESENVOLUPAMENT		
INDICADORS D'ÈXIT	Puntuació de l'1 al 10	Observacions
Abans d'iniciar una activitat, s'ha fet una introducció sobre el tema per a motivar els alumnes i saber els seus coneixements previs.		
Abans d'iniciar una activitat, s'ha exposat i justificat el pla de treball (importància, utilitat, etc.), i s'ha informat els alumnes sobre els criteris d'avaluació.		
Els continguts i activitats s'han relacionat amb els interessos dels alumnes i s'han construït sobre els seus coneixements previs.		
S'ha oferit als alumnes un mapa conceptual del tema perquè sempre estiguen orientats en el procés d'aprenentatge.		

Les activitats proposades han sigut variades en la seua tipologia i tipus d'agrupament, i han afavorit l'adquisició de les competències clau.		
La distribució del temps a l'aula és adequada.		
S'han utilitzat recursos variats (audiovisuals, informàtics, etc.).		
S'han facilitat estratègies per a comprovar que els alumnes entenen i que, si cal, saben demanar aclariments.		
S'han facilitat als alumnes e s t r a t è g i e s d'aprenentatge: lectura comprensiva, com buscar informació, com redactar i organitzar un treball, etc.		
S'ha afavorit l'elaboració conjunta de normes de funcionament a l'aula.		
Les activitats grupals han sigut suficients i significatives.		
L'ambient de la classe ha sigut adequat i productiu.		
S'ha proporcionat a l'alumne informació sobre el seu progrés.		
S'han proporcionat activitats alternatives quan l'objectiu no s'ha aconseguit en primera instància.		
Hi ha hagut coordinació amb altres professors.		
AVALUACIÓ		
INDICADORS D'ÈXIT	Puntuació de l'1 al 10	Observacions
S'ha fet una avaluació inicial per a ajustar la programació a la situació real d'aprenentatge.		

S'han utilitzat de manera sistemàtica diferents procediments i instruments d'avaluació, que han permès avaluar continguts, procediments i actituds.		
Els alumnes han disposat d'eines d'autocorrecció, autoavaluació i coavaluació.		
S'han proporcionat activitats i procediments per a recuperar la matèria als alumnes amb alguna avaluació suspesa o amb la matèria pendent del curs anterior o en l'avaluació final ordinària.		
Els criteris de qualificació proposats han sigut ajustats i rigorosos.		
S'ha informat adequadament els pares sobre el procés d'avaluació: criteris de qualificació i promoció, etc.		

A més, sempre resulta convenient escoltar també l'opinió dels usuaris. En aquest sentit, és interessant proporcionar als alumnes una via perquè puguin manifestar la seua opinió sobre alguns aspectes fonamentals de l'assignatura. Per a això, pot utilitzar-se una sessió informal en la qual s'intercanvien opinions, o bé passar una senzilla enquesta anònima perquè els alumnes puguin opinar amb total llibertat.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA
2n batxillerat
CURS 2017-2018.
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

1. INTRODUCCIÓ

El departament de Llengua i Literatura. Valencià està format pel següent professorat:

CURS	ASSIGNATURA	N.º Grups	Hores	Joan Ramon Guijarro	Perfected Ripoll	Sílvia Pastor	C. Moreno	M. Roig	Natalia Giner	Josep Santana`	Conxa Moncho
1r ESO	Llengua i literatura	7	3						2	3	2
1r ESO	Reforços	3	3	1					1		1
2n ESO	Llengua i literatura	7	3				3	3			1

	a										
2n ESO	Llen gua i liter atur a(P MAR)	1	3					<u>1</u>			
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	3				2			1	
3r ESO	Llen gua i liter atur a	3	5				1		1	1	
4t ESO	Llen gua i liter atur a	6	3		2				2	1	1
4t ESO	TEA TRE	1	3			<u>1</u>					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	4	3		2	2					
1r BAT	Llen gua i liter atur a	2	4		1						1
2n BAT	Llen gua i liter atur a	1	4	1							
2n BAT X.	Llen gua i liter atur a	4	3	4							
1r FPB	Vale ncià	3	1					3			

2n FPB	Vale ncià	3	1					3			
ESO	Plan Èxit	3	1					2			1
BAT X.	Pen dent s 1r	1	1	1							
	DED ICAC IÓ DIR ECCI Ó	1	11			1					
	CAP DEP ART AME NT	1	3		1						

Justificació de la programació

El RD 1105/2014, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat, en el seu preàmbul exposa que "El currículum estarà integrat pels objectius de cada ensenyament i etapa educativa; les competències, o capacitats per a activar i aplicar de manera integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, per a aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos; els continguts, o conjunts de coneixements, habilitats, destreses i actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa i a l'adquisició de competències; la metodologia didàctica, que comprén tant la descripció de les pràctiques docents com l'organització del treball dels docents; els estàndards i resultats d'aprenentatge avaluables, i els criteris d'avaluació del grau d'adquisició de les competències i de l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa". Per tant, els objectius i les competències seran la font inspiradora de la resta d'elements de la nostra programació didàctica i el punt de partida en la seua elaboració.

Quant als continguts i als responsables d'elaborar-los, queden clarament definits per a la Comunitat Valenciana en l'article 2 del Decret 1105/2014, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'educació secundària a la nostra

comunitat. Al llarg d'aquest document es respon àmpliament als apartats que ha de contenir tota programació didàctica, i s'especifica que ha de ser funció de l'equip docent conformat pels professors i professores que impartisquen docència en el mateix curs de l'etapa, coordinats per la prefectura d'estudis, elaborar i/o adaptar els diferents punts a la seua realitat escolar. En la seua elaboració s'haurà de tenir molt en compte la lògica i necessària coordinació entre les diferents àrees del mateix nivell, i també una estratègia educativa comuna d'aquesta àrea per a tota l'etapa. Parlem d'una coordinació pedagògica horitzontal i vertical, canalitzada i promoguda pels diferents òrgans de coordinació docent del centre. Un aspecte molt important que ha de quedar reflectit en la programació seran els elements transversals del currículum que es concreten en l'article 10 del RD 126/2014.

Dins de les tres dimensions de concreció curricular, estratègica, tàctica i operativa, la programació didàctica es trobaria en la segona. En la dimensió estratègica, parlariem de tota la normativa educativa que l'Estat espanyol i la nostra comunitat autònoma legisla; en l'operativa, es trobaria la programació docent o d'aula, on es concreten les activitats que hauran de fer els nostres alumnes en cada unitat, i en la tàctica, veurem com desenvolupar tots els elements curriculars que assenyalen el nostre currículum i que suposen els fonaments de la nostra intervenció educativa. En aquesta línia, autors com Imbernón defineixen programar com "establir una sèrie d'activitats, en un context i temps determinats per a ensenyar uns continguts amb la pretensió d'aconseguir uns objectius".

Les funcions que persegueix la nostra programació seran les següents: la planificació, la independència i protagonisme del professorat en la seua realització i posada en pràctica; la reflexió i innovació com a base de la nostra intervenció a l'aula; la programació també ha de ser el comprovant empíric del nostre treball; ha de propiciar l'adaptació de tots els seus elements a les característiques i necessitats particulars de l'alumnat, dotant-la d'una praxi coherent, i com a funció clau, aquella que resumeix les anteriors, la millora de la qualitat de l'educació.

Tot això sustentat en quatre principis: la millora de la pràctica docent, la coordinació de tot el professorat (especialment el que impartisca la mateixa àrea), la millora en la qualitat, equitat i eficàcia de l'acció educativa i, finalment, es tracta que la nostra programació didàctica arribe a ser un document realista, factible i operatiu.

Contextualització

L'IES Sant Vicent està ubicat a la població de Sant Vicent del Raspeig amb uns 50.000 habitants, és el primer dels cinc instituts que existeixen a la localitat, i el que únicament hi havia a l'antic pla d'estudis, on es podia estudiar BUP i COU. Aquest fet ha creat una tendència per part de les famílies a voler inscriure els seus fills al nostre centre.

Malgrat tot, tenim adscrits tres col·legis de primària: CEIP Bec de l'Àguila, CEIP,

Raspeig i CEIP Miguel Hernández.

El primer i l'últim porten dues línies d'ensenyament, pel que fa al programa lingüístic, PEV i PIP; el CEIP Raspeig aporta dues aules de PIP.

De moment, el nostre institut és un dels que continua amb la línia de PEV, fet important per al posterior desenvolupament de la nostra matèria: als alumnes de PEV el nivell de llengua és més alt que als de PIP, per tant, haurem de tenir-ho present a l'hora de marcar uns objectius i usar una metodologia.

L'extracte social dels nostres alumnes es podria catalogar en un nivell mitjà, la qual cosa és rellevant perquè una majoria tenen un ventall cultural molt ampli i els facilita l'adquisició de molts coneixements.

Aquest any també s'han incorporat alumnes de L'Almàssera, nou col·legi d'on eixien 5 grups de sisé i no tots cabien en el centre adscrit, molts d'ells van voler triar el nostre.

Aquesta escola porta alumnes de PEV i PIP, s'han distribuït en les aules corresponents, atenent a la seua modalitat lingüística.

Cal remarcar que som el centre més gran de la població, aquest curs estarem al voltant de 1800 alumnes.

Tindrem 8 unitats de 1r ESO, 6 unitats de 2n ESO, 6 unitats de 3r ESO, 6 unitats 4t ESO, 5 unitats de 1r Batx, 5 unitats de 2n BATX, més els cicles formatius, les hores de PMAR, la FPB i les classes del pla ÈXIT.

- Quant a les característiques psicoevolutives de l'alumne i seguint Piaget, els nostres alumnes es troben en el període de les operacions formals, caracteritzat per l'assoliment de la diferència entre allò real i allò possible, que fa que posen en pràctica el mètode hipoteticodeductiu. Un altre aspecte important és el desenvolupament del pensament abstracte, mitjançant el qual poden aplicar un mètode sistemàtic a la resolució de problemes.
- Des del punt de vista socioafectiu, aquest període es caracteritza per un egocentrisme formal, segons el qual l'adolescent fa front als problemes des del seu punt de vista i això ocasiona que, de vegades no trie la solució més adequada. En aquest sentit, són importants les relacions entre iguals i l'acceptació del grup. Finalment, en aquesta etapa l'adolescent adquireix una moralitat autònoma, segons la qual pot crear les seues pròpies normes i identificar que una norma és injusta o que pot tenir excepcions. Per això, adquireixen importància els temes ètics, polítics i socials, en els quals l'adolescent es pot involucrar a mesura que és capaç de desenvolupar una

perspectiva més àmplia i teòrica sobre les seues experiències.

2. OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA RELACIONATS AMB L'ÀREA

Constitueixen uns enunciats que defineixen, en termes de capacitats, el tipus de desenvolupament que esperem que assolisquen els alumnes en finalitzar l'etapa. Aquestes capacitats orientaran i vertebraran l'actuació educativa en totes les matèries i atenen a una evolució integral de la personalitat, ja que es refereixen a la seua dimensió intel·lectual, comunicativa, estètica, socioafectiva i motòrica.

En concret, el Batxillerat ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permeten:

- ☐ Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució espanyola, així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.
- ☐ Consolidar una maduresa personal i social que els permeta actuar de manera responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.
- ☐ Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats i discriminacions existents, i en particular la violència contra la dona, i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones per qualsevol condició o circumstància personal o social, amb atenció especial a les persones amb discapacitat.
- ☐ Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'aprofitament eficaç de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.
- ☐ Dominar, tant en la seva expressió oral com escrita, la llengua castellana i, si s'escau, la llengua cooficial de la seva comunitat autònoma.
- ☐ Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.
- ☐ Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.
- ☐ Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seua evolució. Participar de manera solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.
- ☐ Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats pròpies de la modalitat elegida.
- ☐ Comprendre els elements i els procedimentals fonamentals de la recerca i dels elements i els procediments fonamentals de la recerca i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de manera crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en

el canvi de les condicions de vida, així com consolidar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.

- ☒ Consolidar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.
- ☒ Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.
- ☒ Utilitzar l'educació física i l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social.

Així mateix, aquesta concreció del currículum s'orientarà a la consecució de les finalitats següents:

- a) Aprofundir en l'acció educativa, per a proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permeten desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència.
- b) Capacitar l'alumnat per a accedir a l'educació superior.
- c) Dotar l'alumnat d'una formació i uns coneixements generals en relació amb les competències de caràcter més transversal; junt amb una preparació especialitzada, en el marc de la modalitat, i si és el cas via, de Batxillerat triada.
- d) Consolidar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.
- e) Consolidar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.
- f) Potenciar la participació activa i democràtica de l'alumnat en l'aula i en el centre, així com en l'exercici de drets i obligacions.
- g) Desenvolupar metodologies didàctiques actives i innovadores que incloguen l'ús de mètodes i tècniques d'investigació per part de l'alumnat per a aprendre per si mateix, el treball autònom i en equip, l'aplicació dels aprenentatges en contextos reals, i l'ús sistemàtic de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.
- i) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyament i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.
- j) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes

aquestes.

3. LES COMPETÈNCIES CLAU

Abans de concretar com contribueix la matèria Valencià: Llengua i Literatura al desenvolupament de les competències clau, analitzarem, en primer lloc, què són, quantes són i quins elements fonamentals les defineixen.

S'entén per competència la capacitat de posar en pràctica de manera integrada, en contextos i situacions diferents, les habilitats, les actituds personals i els coneixements adquirits durant l'etapa educativa amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

Les competències tenen tres components: un **saber** (un contingut), un **saber fer** (un procediment, una habilitat, una destresa, etc.) i un **saber ser** o **saber estar** (una actitud determinada).

Les competències clau tenen les característiques següents:

- Promouen el **desenvolupament de capacitats**, més que l'assimilació de continguts, encara que aquests estan sempre presents a l'hora de concretar els aprenentatges.
- Tenen en compte el **caràcter aplicatiu dels aprenentatges**, ja que s'entén que una persona *competent* és aquella capaç de resoldre els problemes propis del seu àmbit d'actuació.
- Es basen en **el seu caràcter dinàmic**, ja que es desenvolupen de manera progressiva i poden ser adquirides en situacions i institucions formatives diferents.
- Tenen un **caràcter interdisciplinari i transversal**, ja que integren aprenentatges procedents de diferents disciplines.
- Són un punt de trobada entre **la qualitat** i l'equitat, ja que pretenen garantir una educació que done resposta a les necessitats reals de la nostra època (qualitat) i que servisca de base comuna a tots els ciutadans (equitat).

En acabar Batxillerat, els alumnes hauran d'haver adquirit, en un grau adequat, les anomenades competències clau, és a dir, els coneixements, les destreses i les actituds que els individus necessiten per a desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència, i estar capacitats per a un aprenentatge al llarg de la vida i per a accedir, amb garanties d'èxit, a l'educació superior.

La competència en comunicació lingüística, la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia són els tres blocs competencials el desenvolupament dels quals ha de potenciar-se en l'etapa de Batxillerat. Vegem, en tot

cas, quins elements fonamentals constitueixen cadascuna de les set competències clau que s'han d'adquirir en finalitzar l'etapa.

- <u>Competència en comunicació lingüística (CCL)</u>	
Definició	Habilitat en l'ús del llenguatge per a la comunicació, la representació, la comprensió i la interpretació de la realitat, la construcció del coneixement i l'organització del pensament, les emocions i la conducta.
Coneixements	- Component lingüístic. - Component pragmaticodiscursiu. - Component sociocultural. - Component estratègic. - Component personal.
Destreses	☞ Llegir i escriure. ☞ Escoltar i respondre. ☞ Dialogar, debatre i conversar. ☞ Exposar, interpretar i resumir. ☞ Elaborar creacions pròpies.
Actituds	☞ Respecte a les normes de convivència. ☞ Desenvolupament d'un esperit crític. ☞ Respecte als drets humans i al pluralisme. ☞ Concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives. ☞ Actitud de curiositat, interès i creativitat. ☞ Reconeixement de les destreses inherents a aquesta competència

	com a fonts de plaer.
- <u>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)</u>	
Definició	La competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues eines per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context. Les competències bàsiques en ciència i tecnologia proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb aquest des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a conservar i millorar el medi natural, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles.
Coneixements	- Nombres, mesures i estructures. - Operacions i representacions matemàtiques. - Comprensió dels termes i conceptes matemàtics. - Sabers o coneixements científics relatius a la física, la química, la biologia, la geologia, les matemàtiques i la tecnologia, que es deriven de conceptes, processos i situacions interconnectades.
	- Aplicació dels principis i processos matemàtics en diferents contextos, per a emetre judicis fundats i seguir cadenes argumentals en la realització de càlculs, anàlisis de gràfics i representacions matemàtiques i manipulació d'expressions algebraïques, incorporant els mitjans digitals quan calga. - Creació de descripcions i explicacions matemàtiques que porten implícites la interpretació de resultats matemàtics i la

Destreses	reflexió sobre la seua adequació al context, igual que la determinació de si les solucions són adequades i tenen sentit en la situació en què es presenten. - Utilitzar els conceptes, els procediments i les eines en la resolució dels problemes que pugen sorgir en una situació determinada al llarg de la vida. - Utilitzar i manipular eines i màquines tecnològiques. - Utilitzar dades i processos científics per a aconseguir un objectiu. - Identificar preguntes. - Resoldre problemes. - Arribar a una conclusió. - Prendre decisions basades en proves i arguments.
Actituds	- Rigor, respecte a les dades i veracitat. ☒ Assumpció de criteris ètics associats a la ciència i a la tecnologia. ☒ Interés per la ciència, el suport a la recerca científica i la valoració del coneixement científic. ☒ Sentit de la responsabilitat en relació a la conservació dels recursos naturals i a les qüestions mediambientals, i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física i mental saludable en un entorn natural i social.
- <u>Competència digital (CD)</u>	
Definició	Habilitat per a buscar i processar informació mitjançant un ús creatiu, crític i

	segur de les TIC.
Coneixements	☒ Tècniques i estratègies d'accés a la informació. ☒ Eines tecnològiques. ☒ Maneig de diferents suports: oral, escrit, audiovisual, multimèdia, digital.
Destreses	☒ Accedir, buscar i seleccionar críticament la informació. ☒ Interpretar i comunicar informació. ☒ Eficàcia tècnica.
Actituds	☒ Autonomia. ☒ Responsabilitat crítica. ☒ Actitud reflexiva.
- <u>Competència per a aprendre a aprendre (CAA)</u>	
Definició	Habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge.
Coneixements	☒ Coneixement de les capacitats personals. ☒ Estratègies per a desenvolupar les capacitats personals. ☒ Atenció, concentració i memòria. ☒ Motivació. ☒ Comprensió i expressió lingüístiques.
Destreses	☒ Estudiar i observar. ☒ Resoldre problemes. ☒ Planificar projectes. ☒ Recollir, seleccionar i tractar diferents fonts d'informació. ☒ Ser capaç d'autoavaluar-se.
	☒ Confiança en un mateix. ☒ Reconeixement ajustat de la competència personal.

Actituds	☒ Actitud positiva davant de la presa de decisions. ☒ Perseverança en l'aprenentatge. ☒ Valoració de l'esforç i la motivació.
- <u>Competències socials i cíviques (CSC)</u>	
Definició	- Habilitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa des de les diferents perspectives, en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en les conviccions democràtiques.
Coneixements	- Coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils. - Coneixement dels esdeveniments més destacats i de les principals tendències en les històries nacional, europea i mundial. - Comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat. - Coneixements que permeten comprendre i analitzar de manera crítica els codis de conducta i els usos generalment acceptats en les diferents societats i entorns, així com les seues tensions i processos de canvi. - Conceptes bàsics relatius a l'individu, al grup, a l'organització

	del treball, a la igualtat i la no discriminació entre homes i dones i entre diferents grups ètnics o culturals, a la societat i a la cultura. - Comprendre les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees, i percebre les identitats culturals i nacionals com un procés sociocultural dinàmic i canviant en interacció amb l'europea, en un context de creixent globalització.
Destreses	 Capacitat de comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns socials i culturals. Mostrar tolerància, expressar i comprendre punts de vista diferents. Negociar sabent inspirar confiança i sentir empatia. - Habilitat per a interactuar eficaçment en l'àmbit públic i manifestar solidaritat i interès per resoldre els problemes que afecten la comunitat. - Reflexió crítica i creativa. - Participació constructiva en les activitats de la comunitat. - Presa de decisions, en particular, mitjançant l'exercici del vot i de l'activitat social i cívica.
	- Seguretat en un mateix, integritat i honestat. - Interès pel desenvolupament socioeconòmic i la seua contribució a un major benestar social. - Comunicació intercultural, diversitat de valors i respecte a les

Actituds	diferències, compromentent-se a la superació de prejudicis. - Ple respecte dels drets humans. - Voluntat de participar en la presa de decisions democràtiques. - Sentit de la responsabilitat. - Comprensió i respecte dels valors basats en els principis democràtics. - Participació constructiva en activitats cíviques. - Suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible. - Voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres, i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.
- <u>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)</u>	
Definició	- Capacitat per a adquirir i aplicar una sèrie de valors i actituds, i de triar amb criteri propi, transformant les idees en accions.
Coneixements	☒ Autoconeixement. ☒ Establiment d'objectius. ☒ Planificació i desenvolupament d'un projecte. ☒ Habilitats socials i de lideratge.
Destreses	☒ Responsabilitat i autoestima. ☒ Perseverança i resiliència. ☒ Creativitat. ☒ Capacitat per a calcular i assumir reptes responsablement.
	☒ Control emocional.

Actituds	☒ Actitud positiva davant del canvi. ☒ Flexibilitat.
- <u>Consciència i expressions culturals (CEC)</u>	
Definició	- Habilitat per a comprendre, apreciar i valorar, amb esperit crític i actitud oberta i respectuosa, diferents manifestacions culturals, i interessar-se en la seua conservació com a patrimoni cultural.
Coneixements	☒ Llenguatges i manifestacions artístiques. ☒ Tècniques i recursos específics.
Destreses	☒ Comprendre, apreciar i valorar críticament. ☒ Elaborar creacions pròpies.
Actituds	☒ Curiositat, interès i creativitat. ☒ Reconeixement de les manifestacions culturals i artístiques com a fonts de plaer i gaudi personal. ☒ Valoració responsable i actitud de protecció del patrimoni.

3.1. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU

La inclusió de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura en el currículum del Batxillerat respon a la necessitat de consolidar la competència comunicativa de l'alumnat, entesa en tots els vessants: pragmàtic, lingüístic, sociolingüístic i literari. Així, d'una banda, ha d'aportar-li ferramentes i coneixements necessaris per a moure's satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida acadèmica, familiar, social i professional, i, d'una altra banda, ha de servir per a la consolidació de la competència comunicativa necessària en tots els àmbits de la vida adulta. Té, per tant, un paper rellevant perquè l'alumnat assolisca els objectius de l'etapa i adquireisca les competències clau perquè:

- ☒ En primer lloc, i atés el caràcter instrumental, aquesta assignatura contribuirà de manera decisiva a l'adquisició de la **competència en comunicació lingüística**.

I si la comunicació és un dels pilars de la convivència social, el desenvolupament de la competència comunicativa ha d'anar estretament lligat al desenvolupament de la **competència social i ciutadana**. El plantejament bàsicament procedimental de l'assignatura implica que l'aprenentatge de les habilitats lingüístiques necessàries perquè es produïska la comunicació contribuïska a la comprensió de les experiències col·lectives i de l'organització i el funcionament del passat i present de les societats. A més, en molts casos, es plantegen situacions d'aprenentatge estretament lligades a la realitat social del món actual, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en què es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per a comprometre's personalment i col·lectivament a millorar-los, i participar així, de manera activa, eficaç i constructiva, en la vida social i professional. Així doncs, per mitjà de l'organització d'equips de treball cooperatius s'hi incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa. L'alumnat, alhora que aprén a comunicar-se, aprén a cooperar, a comprometre's i a afrontar els conflictes, a prendre perspectiva, a desenvolupar la percepció de l'individu en relació a la seua capacitat per a influir en l'àmbit social i a elaborar argumentacions basades en evidències. És a dir, aprén a posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

☞ A més, l'assignatura també contribueix a l'adquisició de la **competència d'aprendre a aprendre**, ja que des de tots els blocs de contingut es desenvolupen tècniques i estratègies que afavoreixen el coneixement dels processos mentals a què s'entreguen les persones quan aprenen, a més del coneixement sobre els processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar l'aprenentatge que es du a terme.

☞ L'adquisició de la **competència digital** es fa patent a través del l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) aplicades a l'aprenentatge, la inclusió i la participació en la societat. Implica, a més, l'adquisició d'una sèrie de coneixements, habilitats i actituds derivats dels canvis produïts sobre la lectura i l'escriptura per l'aplicació de les TIC i la generació d'entorns virtuals, no sols d'aprenentatge, sinó també d'interacció social. En aquest sentit, els continguts de l'assignatura es relacionen amb coneixements del llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. A més, s'incideix en el coneixement i ús de les principals aplicacions informàtiques necessàries per a l'accés a les fonts i el processament de la informació, i, com a conseqüència d'aquests, també s'aborda el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital. El treball de les habilitats de comprensió oral i lectora inclou el desenvolupament de destreses relacionades amb la busca, l'accés i el processament de la informació. Per la seua banda, les habilitats d'expressió oral i escrita impliquen el domini de destreses bàsiques d'ús de la informació i creació de continguts en l'àmbit personal, acadèmic, social i professional. En tots els casos s'incideix en el coneixement dels riscos

associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los. És a dir, s'ensenya a identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.

☞ També aquesta matèria contribueix a l'adquisició de la **competència en el sentit d'iniciativa i esperit emprenedor**, la qual implica la capacitat de transformar les idees en actes. La comunicació es basa justament en la transmissió d'idees i coneixements a través d'actes comunicatius que tenen lloc en determinats àmbits d'ús (personal, acadèmic, social i professional). Per tant, si plantegem cada situació de comunicació com un problema o un repte a què s'ha d'enfrontar l'usuari de la llengua, podem afirmar que en cada cas s'ha de prendre consciència de la situació en la qual s'ha d'intervenir o que cal resoldre. Per tant, el parlant ha de saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst. En la realització de les activitats comunicatives es promou el desenvolupament d'actituds que afavoreixen la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de forma creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa per mitjà del desenvolupament de destreses o habilitats com la capacitat d'anàlisi; la capacitat de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i de resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació; la capacitat de lideratge i delegació; el pensament crític i el sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança; l'avaluació, i l'autoavaluació.

☞ D'altra banda, la **competència en consciència i expressió cultural** implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal, i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles, als quals contribueixen els continguts del bloc "Literatura". A més de l'aprenentatge dels elements literaris, es proposa el desenvolupament de la creativitat, que es relaciona amb la capacitat estètica i creadora, i el domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personals. Tot això per a despertar en l'alumnat l'interès per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'unes altres comunitats.

4. CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE ASSOCIATS A CADA COMPETÈNCIA. UNITAT DIDÀCTICA QUE ELS DESENVOLUPA

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC

BLOC 1: Escoltar i parlar

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I

LITERATURA

Anàlisi de les fronteres i interseccions entre oralitat i escriptura.

Estudi, anàlisi i valoració crítica de la comunicació oral formal en l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial i dels gèneres: conferències, taules redones, entrevistes de treball, etc.

Escolta, comprensió, interpretació, anàlisi i valoració crítica de textos orals expositius i argumentatius de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial.

Aplicació dels coneixements sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en la comprensió, interpretació, anàlisi i valoració

crítica dels textos expositius i argumentatius orals. Síntesi oral de textos expositius i argumentatius: ús del registre formal oral i aplicació dels recursos no verbals (entonació, dicció, control del ritme, pauses), evitant la recitació literal de textos memoritzats, falques o comodins lingüístics. Aplicació dels coneixements adquirits sobre les estratègies del procés d'elaboració de la presentació oral. Aplicació dels criteris d'ordenació del contingut i dels recursos audiovisuals en les presentacions orals d'acord amb la tipologia textual argumentativa, la intenció i l'auditori (interés, importància, lògica, cronològica, etc.). Aplicació dels recursos no	BL1.1. Analitzar els elements de la situació comunicativa, les propietats textuals i la informació no verbal de textos orals expositius i argumentatius procedents dels àmbits acadèmic, periodístic i publicitari, professional i empresarial, utilitzant les estratègies de comprensió oral i les tècniques de retenció de la informació per a extraure i sintetitzar el contingut, oralment o per escrit; relacionant tots els aspectes globals del discurs	BL1.1.1. Analitza els elements de la situació comunicativa, les propietats textuals i la informació no verbal de textos orals expositius i argumentatius procedents dels àmbits acadèmic, periodístic i publicitari, professional i empresarial.	Totes les unitats.	CCL CAA CSC

verbals
(imatge,
gestualitat,
mirada,
entonació,
dicció, control
del ritme, les
pauses, el
temps i la
duració del
discurs).

Selecció dels
arguments
adequats a la
defensa de la
tesi (lògics,
d'autoritat, de
quantitat,
d'analogia,
apel·lació als
valors
compartits,
etc.).

Aplicació dels
mecanismes
de citació.

Ús autònom de
programes de
presentació.

Ús de guies,
gravacions.

Avaluació,
autoavaluació i
coavaluació
del procés, de
l'aplicació de
les estratègies
i del producte
final.

Coneixement
dels estudis i
professions
vinculats als
coneixements
de l'àrea.

Autoconeixem
ent d'aptituds i
interessos.

Coneixement
del procés
estructurat de
presa de
decisions.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Aplicació de

discurs,
interpretant-lo
de manera
crítica i
utilitzant
alternatives
inclusives a
idees
discriminatòrie
s.

Aplicació de les estratègies d'expressió oral i recursos retòrics propis del text argumentatiu, evitant la recitació literal de textos memoritzats, col·loquialismes, falques o comodins lingüístics. Utilització de connectors discursius que organitzen, relacionen i cohesionen el contingut i les parts del discurs (per a iniciar intervencions, introduir incisos o exemples, etc.).				
BL1.1.2. Sintetitza, oralment o per escrit, el contingut de textos orals expositius i argumentatius utilitzant les estratègies de comprensió oral i les tècniques de retenció de la informació.				
BL1.1.3. Interpreta de manera crítica els aspectes globals del discurs de textos orals expositius i argumentatius utilitzant alternatives inclusives a idees discriminatòries.				
BL1.2. Elaborar presentacions orals ajustades al propòsit, el contingut i la situació comunicativa, sobre temes de caràcter acadèmic o de l'actualitat social, científica o cultural, utilitzant fonts d'informació diverses i amb suport de les TIC, el lèxic tècnic adequat, seguint les fases del procés d'elaboració de les exposicions orals i exposar les	BL1.2.1. Elabora presentacions orals ajustades al propòsit, al contingut i a la situació comunicativa sobre temes de caràcter acadèmic o de l'actualitat social, científica o cultural utilitzant fonts d'informació diverses i amb suport de les TIC	Totes les unitats.	CCLI CAA CSC SIEE CD	

orals, i exposar-les utilitzant les estratègies i els recursos d'expressió oral del nivell educatiu.	suport de les TIC.		
BL1.2.2. Elabora presentacions orals utilitzant el lèxic tècnic adequat.			
BL1.2.3. Elabora presentacions orals seguint les fases del procés d'elaboració de les exposicions orals (planificació, textualització i avaluació).			
BL1.2.4. Exposar el contingut de presentacions prèviament elaborades utilitzant les estratègies i els recursos de l'expressió oral del nivell educatiu.			
BL1.3. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per a desenvolupar-los, i comparar-los amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.	BL1.3.1. Busca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.	??????	CSC SIEE CD
BL1.3.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.			
BL1.3.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.			

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENT ATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 2: Llegir i escriure				
CONTINGUTS COMUNS AMB				

**LLENGUA
CASTELLANA
I**

LITERATURA

Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos escrits de l'àmbit professional i administratiu (cartes comercials i de presentació, informe, memoràndum, saluda, avís, factura, instàncies, reclamacions, etc.): funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals. Aplicació dels coneixements adquirits sobre estratègies de comprensió lectora en la lectura, comprensió, interpretació, anàlisi i valoració crítica dels textos escrits de l'àmbit professional i administratiu. Avaluació crítica de les propietats d'un text, relacionant les característiques amb el sentit global i la intenció de l'autor. Aplicació dels

coneixements sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos argumentatius de l'àmbit acadèmic. Estudi dels tipus d'arguments (exemples, analogies, d'autoritat, causals, deduccions, etc.) i dels recursos retòrics dels textos argumentatius (ironia, figures literàries, humor, preguntes retòriques, etc.), i aplicació d'estos coneixements a l'escriptura de textos. Estudi de les propietats (adequació, coherència i cohesió) dels textos de l'àmbit professional i administratiu, i aplicació d'estos coneixements a l'escriptura de textos. Ús autònom de processadors de textos en l'escriptura. Realització de

projectes d'investigació acadèmica, amb imaginació i creativitat, seguint les fases del procés: planificar; buscar, obtenir, reorganitzar i posar en comú en l'equip la informació de fonts orals i escrites impreses, audiovisuals i digitals, especialment dels mitjans de comunicació socials; aplicar el procés d'escriptura per a l'elaboració del producte final; presentar el treball de forma oral amb suports audiovisuals; avaluar tant el procés de treball com el resultat aconseguit. Busca, localització i obtenció d'informació en diferents tipus de text i fonts documentals, en llengües diverses, valorant críticament i contrastant aquestes fonts. Ús de ferramentes digitals de

búscas en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., o per mitjà de la sindicació de fonts de continguts (RSS) i visualització. Utilització autònoma de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals, presentar el treball, amb especial incidència en les ferramentes per a la correcció i revisió ortogràfica, gramatical i lèxica. Aplicació de les normes de presentació de textos escrits en els treballs d'investigació: índex, organització del contingut en epígrafs, procediments de citació,					

notes a peu de pàgina, bibliografia. Aplicació del procés estructurat de presa de decisions. Calibratge d'oportunitats i riscos. Aplicació d'estratègies de supervisió i resolució de problemes. Avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració d'un projecte per a millorar l'expressió escrita. Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a fonts d'informació i d'organització de l'aprenentatge i sobre la necessitat d'organitzar la resolució de tasques complexes. Foment de l'autoconeixement, del sentit crític, de l'autoconcepte positiu, de la proactivitat, perseverança i flexibilitat, de la responsabilitat i del pensament					

alternatiu, causal i conseqüencial. Valoració de fortaleeses i debilitats i de l'error com a oportunitat. Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació, de superació d'obstacles i fracassos. Assumpció de distints rols en equips de treball. Adquisició d'habilitats relacionades amb el lideratge. Foment del pensament de perspectiva, de la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat. Aplicació d'estratègies de motivació i automotivació. Estudi de tècniques d'escolta activa i posada en pràctica del diàleg igualitari. Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatge cooperatiu. Aplicació d'estratègies de filtratge en la busca de la	BL2.1. Descriure, amb el metallenguatge adequat, les propietats textuais de textos expositius i argumentatius escrits dels àmbits acadèmic, periodístic, professional i administratiu, analitzant els elements formals i de contingut amb ajuda de guies i la reflexió dialogada, resumint el contingut i relacionant estes	BL2.1.1. Descrició, amb el metallenguatge adequat, les propietats textuais de textos expositius i argumentatius escrits dels àmbits acadèmic, periodístic, professional i administratiu.	Unitats 8 i 9.	CCLI CAA CSC

informació. Emmagatzema tge de la informació digital en dispositius informàtics i servicis de la xarxa. Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la busca i el contrast d'informació. Organització de la informació seguint diferents criteris. Realització, formatat senzill i impressió de documents de text. Disseny de presentacions multimèdia. Tractament de la imatge. Producció senzilla d'àudio i vídeo. Ús de ferramentes de producció digital en la web. Coneixement i ús de drets d'autor i licències de publicació. Ús de tècniques de redacció de textos expositius acadèmics en suport paper o digital (planificació, investigació, originalitat i	característique s expressives amb el sentit global del text.				

originalitat i creativitat; ús de fonts d'informació en paper, digitals i en línia; procediments de citació: bibliografia i web). Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc. Construcció d'un producte o meta col·lectiu, compartint informació i recursos. Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge. Ús de servicis de la web social com ara blogs, wikis, fòrums, etc. Adquisició d'hàbits i conductes per a filtrar la font d'informació més completa i compartir-la					

amb el grup. Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i protecció d'altres de les males pràctiques com el ciberassetjame nt. Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'aquest. CONTINGUTS ESPECÍFICS Lectura, comprensió, interpretació, anàlisi i valoració crítica de textos escrits expositius i argumentatius de l'àmbit professional. Aplicació dels coneixements sobre les propietats textuals (adequació, coherència i cohesió) en la comprensió, interpretació, anàlisi i valoració crítica dels textos expositius i argumentatius. Resum de textos expositius i argumentatius:					

selecció de la informació rellevant, generalització i globalització de la informació relacionada, escriptura amb una expressió personal, sense reproduir literalment les paraules del text. Producció de textos escrits argumentatius de l'àmbit acadèmic, amb adequació, coherència, cohesió i correcció. Producció de textos escrits de l'àmbit professional i administratiu (currículum, cartes comercials i de presentació, avisos, instàncies, reclamacions, etc.) amb adequació, coherència, cohesió i correcció. Aplicació dels coneixements adquirits sobre les estratègies del procés de producció escrita (planificació, escriptura, avaluació i revisió) en l'escriptura de textos					

argumentatius de l'àmbit acadèmic i de textos de l'àmbit professional i administratiu. Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals, i, en concret, del coneixement sobre les estructures sintàctiques, en la revisió i millora de les produccions escrites. Coneixement i ús d'un vocabulari formal i precís en les produccions escrites i reconeixement de la importància d'enriquir el repertori lèxic personal amb termes d'especialitat. Ús de fonts de consulta impreses i digitals (diccionaris, gramàtiques, correctors, glossaris, etc.) com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica. Reconeixement en la lectura i utilització en l'escriptura dels recursos retòrics propis dels textos

argumentatius per a reforçar els arguments. Utilització, en els textos escrits, d'estructures sintàctiques complexes pròpies dels textos argumentatius per expressar relacions lògiques i jeràrquiques: oracions subordinades i connectors causals, consecutius, finals, condicional, concessius, etc. Realització de projectes d'investigació acadèmica sobre temes del currículum, amb especial incidència en els temes, obres i autors literaris.					
BL2.1.2. Analitza els elements formals i de contingut dels textos expositius i argumentatius escrits amb ajuda de guies i la reflexió dialogada.					
BL2.1.3. Resumeix el contingut de textos expositius i argumentatius escrits, relacionant les seues característiques expressives amb el sentit global del text.					
BL2.2. Escriure, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, textos expositius i argumentatius de l'àmbit acadèmic sobre temes relacionats amb el currículum, utilitzant estructures pròpies de la tipologia i els	BL2.2.1. Escriu, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, textos expositius i argumentatius de l'àmbit acadèmic	Totes les unitats.		CCLI CAA	

recursos expressius adequats a la situació de comunicació, i aplicant les estratègies del procés de producció escrita.	sobre temes relacionats amb el currículum.		
BL2.2.2. Escriu textos expositius i argumentatius utilitzant estructures pròpies de la tipologia i els recursos expressius adequats a la situació de comunicació.		Totes les unitats.	
BL2.2.3. Escriu textos expositius i argumentatius aplicant les estratègies del procés de producció escrita.		Totes les unitats.	
BL2.3. Escriure textos de l'àmbit professional i administratiu, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, aplicant els coneixements sobre les característiques de cada gènere textual i les estratègies del procés de producció escrita.	BL2.3.1. Escriu textos de l'àmbit professional i administratiu, amb adequació, coherència, cohesió i correcció.	Totes les unitats.	CCLI CAA SIEE
BL2.3.2. Escriu textos de l'àmbit professional i administratiu aplicant els coneixements sobre les característiques de cada gènere textual i les estratègies del procés de producció escrita.		Totes les unitats.	
BL2.4. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, descrivint accions, recursos materials, terminis i responsabilitats per aconseguir els objectius proposats; adequar el pla durant el desenvolupament considerant diverses alternatives per a	BL2.4.1. Planifica tasques o projectes, individuals o col·lectius, descrivint accions, recursos materials, terminis i responsabilitats per	Totes les unitats.	CCLI CAA CSC SIEE

transformar les dificultats en possibilitats; avaluar el procés i el producte final, i comunicar de forma creativa els resultats obtinguts amb el suport dels recursos adequats.	a aconseguir els objectius proposats.		
BL2.4.2. Adequa el pla durant el desenvolupament considerant diverses alternatives per a transformar les dificultats en possibilitats.		Totes les unitats.	
BL2.4.3. Avalua el procés i el producte final.		Totes les unitats.	
BL2.4.4. Comunica de forma creativa els resultats obtinguts amb el suport dels recursos adequats.	Totes les unitats.		
BL2.5. Realitzar projectes d'investigació acadèmica amb sentit crític i creativitat, sobre temes del currículum (amb especial incidència en els temes, obres i autors literaris) o de l'actualitat que generen opinió, seguint les fases del procés d'elaboració d'un projecte d'investigació, per a obtenir com a producte final un text escrit argumentatiu adequat, coherent, cohesionat, amb correcció, amb un lèxic precís i especialitzat, i que respecta les normes de presentació de treballs escrits.	BL2.5.1. Realitza projectes d'investigació acadèmica amb sentit crític i creativitat, sobre temes del currículum (amb especial incidència en els temes, obres i autors literaris) o de l'actualitat que generen opinió, per a obtenir com a producte final un text escrit argumentatiu adequat, coherent, cohesionat, amb correcció i que respecta les normes de presentació de treballs escrits.	Totes les unitats.	CCLI CAA SIEE CEC CSC
BL2.5.2. Realitza projectes d'investigació acadèmica amb sentit crític i creativitat, sobre temes del currículum (amb			

especial incidència en els temes, obres i autors literaris) o de l'actualitat que generen opinió; segueix les fases del procés d'elaboració d'un projecte d'investigació (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).	Totes les unitats.		
BL2.5.3. Escriu, com a producte final d'un projecte d'investigació, un text argumentatiu utilitzant un lèxic precís i especialitzat, contrastant la informació, esmentant adequadament la seua procedència i incloent-hi la bibliografia i la bibliografia web.	Totes les unitats.		
BL2.6. Gestionar amb autonomia, de forma eficaç, tasques o projectes; fer propostes creatives i confiar en les seues possibilitats; mostrar energia i entusiasme durant el desenrotllament; prendre decisions raonades assumint riscos, i responsabilitzar-se de les pròpies accions i de les seues conseqüències.	BL2.6.1. Fa propostes creatives i organitza actuacions que contribuïsquen a gestionar amb autonomia, de forma eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.	Totes les unitats.	CSC SIEE
BL2.6.2. Confia en les seues possibilitats utilitzant adequadament, amb autonomia, les seues fortaleses i esforçant-se per a superar les seues debilitats.	Totes les unitats.		
BL2.6.3. Manté, amb autonomia, la seua energia i entusiasme durant tot el procés de realització de tasques o projectes i motiva els membres del seu grup.			
BL2.6.4. Pren amb autonomia decisions raonades, assumeix riscos i es responsabilitza de les pròpies accions i de les seues conseqüències.			
BL2.7. Organitzar un equip de treball distribuint responsabilitats i gestionant recursos perquè tots els			

perquè tots els seus membres hi participen i aconseguisquen les metes comunes, influir positivament en els altres generant implicació en la tasca i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies actuant amb responsabilitat i sentit ètic.	BL2.7.1. Organitza un equip de treball distribuint responsabilitats i gestionant recursos perquè tots els seus membres hi participen i aconseguisquen les metes comunes.	Totes les unitats.	CAA SIEE CSC
BL2.7.2. Influeix positivament en els altres i genera implicació en la tasca; utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies, i actua amb responsabilitat i sentit ètic.		Totes les unitats.	
BL2.8. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; editar continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable.	BL2.8.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de forma contrastada; la registra en paper de forma acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i servicis de la xarxa.		CCLI CD CSC
BL2.8.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva			

filtrant i compartint informació i continguts digitals i seleccionant la ferramenta de comunicació TIC, servicis de la web social o mòdul en entorns virtuals d'aprenentatge més apropiat.	
BL2.8.3. Realitza projectes de treball creant i editant continguts digitals amb sentit estètic (documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web, i aplica els diferents tipus de llicències.	
BL2.8.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals i preveu i denuncia males pràctiques com ara el ciberassetjament, i els en protegeix.	

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 3: Coneixement de la llengua				
CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA Reconeixement i explicació d'estructures sintàctiques simples (grups de paraules) i complexes (oració simple i composta: coordinada, juxtaposada, subordinada) i dels seus nexes, així com de les funcions sintàctiques que exerceixen les paraules i els grups de paraules que les componen.				

Classificació de l'oració composta segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives (actives - transitives - reflexives i recíproques- i intransitives-, passives i mitjanes) i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals). Explicació dels distints nivells de significat de paraules i expressions en el discurs oral i escrit, en funció de la intenció comunicativa (significat connotatiu i denotatiu). Anàlisi de la coherència textual per mitjà de la descripció i l'explicació de les parts temàtiques constitutives del text, fonamentalment expositiu i argumentatiu, i de la progressió temàtica, distingint idees principals i secundàries, resumint, destacant la

tesi explícita o implícita
defesa per l'autor i els arguments utilitzats; així com per mitjà de la justificació de la progressió temàtica i l'estructura i organització estructural (analitzant, sintetitzant, paral·lelística, enquadrada, circular, etc.), en funció de la intenció comunicativa. Aplicació del coneixement intertextual en la realització de l'anàlisi de textos de diferents gèneres i àmbits textuais.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

Identificació de la tipologia i funcions de categories gramaticals (adverbi, preposicions, conjuncions i interjeccions). Explicació dels procediments morfològics de formació de paraules (derivació, composició, parasíntesi), reconeixent el significat d'afixos, especialment

BL.3.1.
Identificar la tipologia i les funcions de les categories gramaticals no flexives per a usar correctament la llengua i explicar els procediments de formació de paraules, atenent el significat dels

BL.3.1.1.
Identifica la tipologia i funcions de les

d'origen grecol·latí; i dels procediments no morfològics de formació de paraules (acurtaments, abreviatures, sigles i acrònims). Explicació de la transcategoritz ació (substantivació , adjectivació i adverbialitzaci ó). Anàlisi de l'adequació textual per mitjà de la descripció i explicació de la tipologia textual, del gènere i àmbit d'ús (acadèmic, periodístic, professional i empresarial), del to del discurs, de la forma d'elocució, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); així com per mitjà de la descripció i l'explicació de la relació existent entre l'emissor i el receptor, de les marques lingüístiques de modalització	principals prefixos i sufixos, especialment aquells que procedeixen del llatí i grec, i la transcategoritz ació per a, aplicant els coneixements adquirits, enriquir el vocabulari actiu i millorar la producció de textos.	categories gramaticals no flexives per a usar correctament la llengua.	Totes les unitats.	CCLI	

(dixi, verbs modals, qualificació i quantificació, modalitats oracionals, complements oracionals valoratius, procediments de citació, figures literàries valoratives, humor, variació del registre, etc.) i del registre idiomàtic; en funció dels elements de la situació comunicativa. Anàlisi de la cohesió textual per mitja de la descripció i l'explicació d'elements de connexió, nexes i connectors (d'orde, addició, oposició, causalitat, reformulació, etc.); de mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques i relacions semàntiques (camp semàntics, associatius, sinonímia, antonímia, polisèmia i contrastos, hiperonímia i hiponímia, figures

literàries de reiteració: metàfora i metonímia, etc.); de mecanismes de cohesió gramatical com ara paral·lelismes, correlacions, figures literàries de reiteració (polisíndeton, concatenació, anàfora, políptoton, bimebració, gradació, etc.), dixi espacial i temporal, anàfores, catàfores i relacions de l'eix temporal; així com de mecanismes paralingüístics i elements gràfics.					
BL.3.1.2. Explica els procediments de formació de paraules atenent el significat dels principals prefixos i sufixos, especialment aquells que procedeixen del llatí i grec, i la transcategorització per a, aplicant els coneixements adquirits, enriquir el vocabulari actiu i millorar la producció de textos.		Totes les unitats.			
BL3.2. Analitzar sintàcticament oracions compostes i classificar-les segons la naturalesa dels seus predicats i segons les seues modalitats oracionals per a millorar la comprensió i expressar-se i redactar, amb correcció i	BL3.2.1. Analitza sintàcticament oracions compostes i les classifica segons la naturalesa dels seus predicats per a millorar la comprensió i expressar-se, amb correcció i propietat, de forma oral i escrita.	Unitats 5-9.		CCLI CAA	

propietat, de forma oral i escrita.			
BL3.2.2. Analitza sintàcticament oracions compostes i les classifica segons les seues modalitats oracionals per a millorar la comprensió i expressar-se, amb correcció i propietat, de forma oral i escrita.		Unitats 5-9.	
BL3.3. Explicar els distints nivells de significat de les paraules o expressions del discurs oral o escrit, en funció de la intenció comunicativa del text en què apareixen, per a interpretar-lo adequadament; així com fer un ús connotatiu o denotatiu de la llengua, de forma progressivament autònoma, per a enriquir el vocabulari actiu i millorar la producció de textos.	BL3.3.1. Explica els distints nivells de significat de les paraules o expressions del discurs oral o escrit, en funció de la intenció comunicativa del text en què apareixen, per a interpretar-lo adequadament.	Totes les unitats.	CCLI CAA
BL3.3.2. Fa un ús connotatiu o denotatiu de la llengua, de forma progressivament autònoma, per a enriquir el vocabulari actiu i millorar la producció de textos.		Totes les unitats.	
BL3.4. Analitzar les propietats textuais i la intertextualitat per mitjà del comentari pragmàtic de textos expositius i argumentatius procedents dels àmbits acadèmic, periodístic, professional i empresarial, per a interpretar i valorar discursos orals i escrits; i aplicar els coneixements obtinguts per a millorar l'expressió	BL3.4.1. Analitza les propietats textuais i la intertextualitat per mitjà del comentari pragmàtic de textos expositius i argumentatius procedents dels àmbits acadèmic, periodístic, professional i empresarial, per a interpretar i valorar discursos orals i escrits.	Unitats 1-7.	CCLI CAA SIEE

oral i escrita.		
BL3.4.2. Elabora textos aplicant els coneixements obtinguts en l'anàlisi de les propietats textuais i la intertextualitat per a millorar l'expressió oral i escrita.	Totes les unitats.	

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	UNITAT	CC
BLOC 4: Literatura				
CONTINGUTS ESPECÍFICS Anàlisi i interpretació crítica de la literatura del segle xx i de l'actualitat a partir d'obres narratives, líriques, dramàtiques i didàctiques completes o fragments, en prosa i en vers, d'autoria masculina i femenina. Temes, personatges i tòpics universals. La literatura en el context històric, social i cultural del segle xx i l'actualitat. El modernisme: la poesia, la novel·la, el teatre. El noucentisme: la poesia, la problemàtica de la novel·la, el teatre. Les	BL4.1 Reconèixer l'evolució diacrònica i cultural de les tendències, autors i obres			

avantguardes. La poesia de la postguerra. La narrativa de la postguerra. Les noves propostes teatrals. L'assaig de postguerra. La literatura des dels anys seixanta fins a l'actualitat. Anàlisi i interpretació d'obres completes o fragments tenint en compte els aspectes següents: -Vinculació del text al context social, cultural i històric. - Reconeixement de les característiques del gènere literari aplicades al text. -Anàlisi de la forma i el contingut. El llenguatge literari. Intenció de l'autor. -Tractament evolutiu de temes i tòpics. Relació amb altres disciplines. Temes universals: l'amor, la mort, el goig de viure, la llibertat, estereotips femenins, el ...	dels grans moviments literaris del segle xx analitzant críticament textos lírics, narratius, dramàtics i didàctics, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina; i realitzar treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten la literatura com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostar-nos a altres mons i pensaments.	BL4.1.1. Reconeix l'evolució diacrònica i cultural de les tendències, autors i obres dels grans moviments literaris del segle xx analitzant críticament textos lírics d'autoria masculina o femenina.	Totes les unitats.	CCLI SIEE CSC CEC	

sentit de l'existència, el joc literari i l'avantguarda, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya, etc.				
BL4.1.2. Reconeix l'evolució diacrònica i cultural de les tendències, autors i obres dels grans moviments literaris del segle xx analitzant críticament textos narratius, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina.				
BL4.1.3. Reconeix l'evolució diacrònica i cultural de les tendències, autors i obres dels grans moviments literaris del segle xx analitzant críticament textos dramàtics, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina.				
BL4.1.4. Reconeix l'evolució diacrònica i cultural de les tendències, autors i obres dels grans moviments literaris del segle xx analitzant críticament textos didàctics, en prosa i en vers, d'autoria masculina o femenina.				
BL4.1.5. Realitza treballs de síntesi, creatius i documentats, que presenten la literatura com un producte lligat al seu context històric i cultural, capaç d'acostarnos a altres mons i pensaments.				
BL4.2 Interpretar, utilitzant les tècniques del comentari literari, obres completes o fragments de la literatura del segle xx a l'actualitat, justificant la vinculació del text amb el seu context, la pertinença a un gènere literari determinat, analitzant la forma i el contingut, descobrint la intenció de l'autor i reconeixent l'evolució de temes i tòpics en relació amb altres disciplines; i expressar raonadament les conclusions extretes per mitjà de l'elaboració de textos estructurats, orals o escrits.	BL4.2.1. Justifica la vinculació del text al seu context, la pertinença a un gènere literari determinat en obres completes o fragments de la literatura del segle xx a l'actualitat.	Totes les unitats	CCLI CAA CSC CEC CD	
BL4.2.2. Analitza la forma i el contingut d'obres completes o fragments de la literatura del segle xx a l'actualitat.				
BL4.2.3. Descobreix la intenció de l'autor en obres completes o fragments de la literatura del segle xx a l'actualitat.				

BL4.2.4. Reconeix l'evolució de temes i tòpics en relació amb altres disciplines en obres completes o fragments de la literatura del segle xx a l'actualitat.				
BL4.2.5. Expressa raonadament les conclusions extretes per mitjà de l'elaboració de textos estructurats.				
	BL4.3 Desenvolupar per escrit un tema de la història de la literatura, realitzant una investigació prèvia que incloga la consulta de diverses fonts i exposant les conclusions amb rigor, claredat i coherència; adoptar un punt de vista crític i personal, utilitzant les TIC per a obtenir informació veraç i citant les fonts consultades.	BL4.3.1. Desenvolupa per escrit un tema de la historia de la literatura, realitzant una investigació prèvia que incloga la consulta de diverses fonts, exposant les conclusions amb rigor, claredat i coherència, adoptant un punt de vista crític i personal, utilitzant les TIC per a obtenir informació veraç i citant les fonts consultades.	Totes les unitats.	

5. UNITATS DIDÀCTIQUES: ORGANITZACIÓ I DISTRIBUCIÓ TEMPORAL

L'organització temporal de la impartició del currículum ha de ser particularment flexible: d'una banda, ha de respondre a la realitat del centre educatiu, ja que ni l'alumnat ni el claustre de professors ni, en definitiva, el context escolar és el mateix per a tots; d'altra banda, ha d'estar subjecta a una revisió permanent, ja que la realitat de l'aula no és immutable. Amb caràcter estimatiu, tenint en compte que el calendari escolar per a segon de Batxillerat a la Comunitat Valenciana és de 30 setmanes, hem de comptar amb 90 sessions de classe per a aquesta matèria. Podem, per tant, fer una proposta de repartiment de temps dedicat a cada unitat a partir del que se suggereix en la taula següent:

UNITAT DIDÀCTICA	TEMPORITZACIÓ
UNITAT 1: A la recerca del sentit	10 sessions
UNITAT 2: Junts els joncs fan garba	10 sessions
UNITAT 3: L'art com a resposta	10 sessions
UNITAT 4: De tot cor	10 sessions
UNITAT 5: La vida a mans plenes	10 sessions
UNITAT 6: Vers la llibertat	10 sessions
UNITAT 7: Dones de lletres	10 sessions
UNITAT 8: L'última paraula	10 sessions
UNITAT 9: Un mar de cultures	10 sessions
TOTAL	90 sessions

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

L'etapa de Batxillerat ha de contribuir a consolidar i assolir el desenvolupament ple del pensament abstracte formal, com també a enfortir i consolidar unes altres capacitats socials i personals. La metodologia educativa en Batxillerat afavorirà el treball autònom de l'alumnat i, alhora, estimularà les seues capacitats per al treball en equip, potenciarà les tècniques d'indagació i investigació pròpies del mètode científic i les transferències i aplicacions d'allò après a la vida real.

La metodologia didàctica s'entén com el conjunt d'estratègies, accions i procediments organitzats i planificats pel professorat, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats.

6.1. METODOLOGIA GENERAL

Els nous currículums per a Batxillerat pretenen actualitzar els programes des d'una perspectiva científica, social i didàctica, i es desenvolupen a partir dels principis psicopedagògics generals proposats per les teories sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge, que, alhora, se desprenen del marc teòric o paradigma que les empara. L'enfocament del nostre projecte curricular es fonamenta en els principis generals o idees-eix següent:

- 1. Partir del nivell de desenvolupament de l'alumne.** Aquest principi exigeix atendre simultàniament el nivell de competència cognitiva corresponent al nivell de desenvolupament en el qual es troben els alumnes, d'una banda, i els coneixements previs que aquests tenen en relació amb el que es vol que aprenguen, d'una altra.

Qualsevol aprenentatge escolar nou ha de començar a partir dels conceptes, les representacions i els coneixements que l'alumne ha construït en les experiències d'aprenentatge prèvies. La investigació psicopedagògica desenvolupada en

aquest terreny ha demostrat que les capacitats característiques del pensament abstracte es manifesten de manera molt diferent depenent dels coneixements previs dels quals parteix l'alumnat. Per això, l'estímul al desenvolupament de l'alumne exigeix compaginar el sentit o significació psicològica i epistemològica. Es tracta d'harmonitzar el nivell de capacitat, els coneixements bàsics i l'estructura lògica de la disciplina. Per a fer-ho, caldrà que els continguts siguin rellevants, significatius i es presenten ben organitzats i seqüenciats.

1. **Assegurar la construcció d'aprenentatges significatius i l'aplicació dels coneixements a la vida.** Per a assegurar un aprenentatge significatiu han de complir-se diverses condicions. En primer lloc, el contingut ha de ser potencialment significatiu (*significativitat*), tant des del punt de vista de l'estructura lògica de la matèria que es treballa com de l'estructura psicològica de l'alumne. En segon lloc, és necessari que l'alumne tinga una actitud favorable per a aprendre significativament, és a dir, que estiga motivat per a connectar les coses noves que està aprenent amb el que ell ja sap, amb la finalitat de modificar les estructures cognitives anteriors.

Si es produeixen aprenentatges veritablement significatius, s'aconsegueix un dels objectius principals de l'educació: assegurar la funcionalitat del que s'aprèn; és a dir, que els coneixements adquirits puguin ser utilitzats en les circumstàncies reals en què els alumnes els necessiten (*transferència*). Només així es pot garantir l'adquisició de les diverses competències, enteses, com ja hem comentat, com les capacitats per a aplicar de manera integrada els continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals) amb l'objectiu d'aconseguir la realització adequada de les activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

1. **Facilitar la realització d'aprenentatges significatius per si mateixos.** És necessari que els alumnes siguin capaços d'aprendre a aprendre. Per a això, cal prestar especial atenció a l'adquisició d'estratègies de planificació de l'aprenentatge mateix i al funcionament de la memòria comprensiva. La memòria no és solament el record del que s'ha après, sinó també el punt de partida per a fer nous aprenentatges. Com més rica siga l'estructura cognitiva on s'emmagatzema la informació i els aprenentatges adquirits, més fàcil serà poder fer aprenentatges significatius per un mateix.

En aquest sentit, és molt important propiciar un espai perquè l'alumne reflexione sobre el seu propi model d'aprenentatge, i siga capaç d'identificar les seues debilitats i fortaleces, per a ser capaç d'optar per diverses estratègies quan tinga dificultats.

1. **Modificar esquemes de coneixement.** L'estructura cognitiva dels alumnes es concep com un conjunt d'esquemes de coneixement que recullen una sèrie d'informacions, que poden estar organitzades en major o menor grau i, per tant, ser més o menys adequades a la realitat. Durant el procés d'aprenentatge, l'alumne hauria de rebre informacions que entren en contradicció amb els coneixements que fins llavors té i que, així, trenquen l'equilibri inicial dels seus esquemes de coneixement. Una vegada superada aquesta fase, tornarà el

reequilibri, la qual cosa suposa una nova seguretat cognitiva, gràcies a l'acomodació de nous coneixements, ja que solament així es pot aprendre significativament.

2. **Entrenar diferents estratègies de metacognició.** Una manera d'assegurar que els alumnes aprenen a aprendre, a pensar, és facilitar-los eines que els permeten reflexionar sobre allò que els funciona bé i allò que no aconsegueixen fer com volien o com se'ls demanava; d'aquesta manera consoliden maneres d'actuar reeixides i descarten les altres. A més, mitjançant la metacognició, els alumnes són conscients de què saben i, per tant, poden aprofundir en aquest coneixement i aplicar-lo amb seguretat en situacions noves (transferència), tant d'aprenentatge com de la vida real.
3. **Potenciar l'activitat i interactivitat en els processos d'aprenentatge.** L'activitat consisteix a establir relacions riques i dinàmiques entre el nou contingut i els coneixements previs que l'alumne ja té. No obstant això, cal considerar que, encara que l'alumne és el vertader artífex del procés d'aprenentatge, l'activitat educativa és sempre interpersonal, i hi existeixen dos pols: l'alumne i el professor.

En Batxillerat, és la matèria la forma bàsica d'estructuració dels continguts. Aquesta forma d'organització curricular facilita, d'una banda, un tractament profund i rigorós dels continguts i contribueix al desenvolupament de la capacitat d'anàlisi dels alumnes. No obstant això, la fragmentació del coneixement pot dificultar-ne la comprensió i aplicació pràctica. Per això, convé mostrar els continguts relacionats, tant entre els diversos blocs de components de cada matèria, com entre les diverses matèries. Això es pot dur a terme prenent com a referència el desenvolupament de les competències bàsiques a què ja hem al·ludit; també, i més concretament, per mitjà dels continguts comuns-transversals, construint conceptes comuns i subratllant el sentit d'algunes tècniques de treball que facen possibles solucions conjuntes a determinats problemes de coneixement.

1. **Contribuir a l'establiment d'un clima d'acceptació mútua i de cooperació.** Investigacions sobre l'aprenentatge subratllen el paper del medi socionatural, cultural i escolar en el desenvolupament dels alumnes. En aquest procés, la tasca del docent com a mediador entre els continguts i l'activitat de l'alumne és essencial. La interacció entre alumnes influeix decisivament en el procés de socialització, en la relativització de punts de vista, en l'increment de les aspiracions i del rendiment acadèmic.

En els objectius de l'etapa, els objectius de les matèries i els criteris d'avaluació s'insisteix en aquest aspecte. Caldrà, doncs, dissenyar experiències d'ensenyament-aprenentatge orientades a crear i mantindre un clima d'acceptació mútua i de cooperació, promovent l'organització d'equips de treball i la distribució de tasques i responsabilitats entre ells.

Podem dir que la intervenció educativa és un procés d'interactivitat professor-

alumne o alumne-alumne, en el qual convé distingir entre allò que l'alumne és capaç de fer i d'aprendre per si mateix i el que és capaç d'aprendre amb l'ajuda d'altres persones. La zona que es configura entre aquests dos nivells (*zona de desenvolupament pròxim*) delimita el marge d'incidència de l'acció educativa. El professor ha d'intervenir en aquelles activitats que un alumne no és capaç de fer per si mateix, però que pot arribar a solucionar si rep l'ajuda pedagògica convenient. En la interacció alumne-alumne, hem de dir que les activitats que afavoreixen els treballs cooperatius, aquelles en les quals es confronten diferents punts de vista o en les quals s'estableixen relacions de tipus tutorial d'uns alumnes amb uns altres, afavoreixen molt significativament els processos d'aprenentatge.

Principis didàctics

Aquests principis psicopedagògics impliquen o es concreten en una sèrie de principis didàctics, a través dels quals s'especifiquen nous condicionants en les formes d'ensenyament-aprenentatge, que constitueixen un desenvolupament més detallat dels principis metodològics establits en el currículum:

1. **Assegurar la relació de les activitats d'ensenyament i aprenentatge amb la vida real** de l'alumnat, partint, sempre que siga possible, de la seua pròpia experiència.
2. Dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge que permeten als alumnes **establir relacions substantives entre els coneixements i les experiències prèvies i els nous aprenentatges**, de manera que es facilite la construcció d'aprenentatges significatius.
3. **Organitzar els continguts entorn d'eixos** que permeten abordar els problemes, les situacions i els esdeveniments dins d'un context i en la seua globalitat.
4. **Afavorir la interacció alumne-professor i alumne-alumne**, perquè es produïska la construcció d'aprenentatges significatius i l'adquisició de continguts de clar component cultural i social.
5. **Potenciar l'interés espontani dels alumnes en el coneixement dels codis convencionals i instruments de cultura**, fins i tot sabent que les dificultats que aquests aprenentatges comporten poden desmotivar-los; és necessari preveure-les i graduar les activitats en conseqüència.
6. Tenir en compte les peculiaritats de cada grup i els ritmes d'aprenentatge de cada alumne en concret, per a **adaptar els mètodes i recursos a les diferents situacions**.
7. **Proporcionar contínuament informació a l'alumne sobre el moment del procés d'aprenentatge en el qual es troba**, aclarint els objectius que ha d'aconseguir, fent-li prendre consciència de les seues possibilitats i de les dificultats que ha de superar, i propiciant la construcció d'estratègies d'aprenentatge innovadores.

8. **Impulsar les relacions entre iguals** proporcionant pautes que permeten la confrontació i modificació de punts de vista, la coordinació d'interessos, la presa de decisions col·lectives, l'ajuda mútua i la superació de conflictes mitjançant el diàleg i la cooperació.
9. **Dissenyar activitats** per a aconseguir la plena adquisició i consolidació de continguts tenint en compte que molts d'aquests no s'adquireixen únicament a través de les activitats desenvolupades en el context de l'aula, però que el funcionament de l'escola com a organització social sí que pot facilitar: participació, respecte, cooperació, solidaritat, tolerància, llibertat responsable, etc.

6.2. METODOLOGIA ESPECÍFICA

En el plantejament de la matèria Valencià: Llengua i Literatura destaquen els aspectes següents des del punt de vista didàctic:

- a) Quines mancances tenen els alumnes en l'àmbit lingüístic?
- b) Quins coneixements i destreses de caràcter lingüístic han d'haver adquirit al final de Batxillerat?

Les respostes a aquestes preguntes ens situen davant d'allò essencial com a constituent fonamental del currículum i condueixen a la utilització de materials que fomenten l'adquisició progressiva d'un conjunt de conceptes i destreses (mètodes, tècniques, estratègies) imprescindibles per al desenvolupament personal, social, acadèmic i professional dels alumnes.

Conjuguem, així, quatre perspectives complementàries, que es converteixen en els quatre grans referents del projecte:

1. La **perspectiva instrumental**: la llengua com a instrument i vehicle dels altres aprenentatges.

Es pretén promoure el domini de la llengua oral i escrita com a base de l'aprenentatge, del propi desenvolupament personal i de la inserció social i professional

1. La **perspectiva social**: la llengua com a producte social i conjunt de normes.

La seua finalitat és fomentar el respecte al codi i a les seues normes com a garantia de l'intercanvi comunicatiu.

1. La **perspectiva cultural**: la llengua com a vehicle de la literatura.

L'objectiu és que tots coneguem i compartim el patrimoni lingüístic i literari que ens pertany com a membres d'una comunitat.

1. La **perspectiva ètica**: la llengua com a suport del pensament i vehicle de valors.

Es fomenta la formació del judici des d'uns valors intel·lectuals i morals assumits críticament.

Comunicació, informació, raonament i coneixement

La finalitat última que perseguim és, com no podia ser d'una altra manera, incrementar la **competència comunicativa** de l'alumnat, entenent per competència comunicativa la capacitat individual de participar en intercanvis orals o escrits d'una manera correcta i adequada a les característiques de la situació i del context. Però també són objectius prioritaris millorar la **capacitat per a accedir a la informació** d'una manera comprensiva i crítica, augmentar la capacitat de **raonament verbal** i iniciar en **el coneixement de la llengua i la literatura**.

Realitat lingüística de la Comunitat Valenciana i d'Espanya

Es presenta la realitat lingüística de la Comunitat Valenciana com una part fonamental de la realitat plurilingüe d'Espanya. Es tracta que els alumnes perceben que Espanya és un país plurilingüe, en el qual el castellà actua com a llengua comuna, però que conviu amb altres llengües cooficials en les autonomies que així ho reconeixen. Així mateix, es tracta que constaten que, a més, tant el castellà com el valencià no són llengües uniformes, sinó que, dins de la seua unitat, existeixen diverses varietats de caràcter geogràfic. En síntesi, l'objectiu és donar a conèixer aquesta riquesa lingüística que ens caracteritza perquè tots la respectem i la valorem. Per a arribar a aquest objectiu, doncs, caldrà treballar els conceptes sociolingüístics que permeten als alumnes analitzar tant la realitat lingüística valenciana com d'altres.

La comunicació

Atén els usos i formes de la comunicació oral i de la comunicació escrita. Té, doncs, un caràcter instrumental i està centrada en el treball sistemàtic de les **quatre destreses lingüístiques bàsiques: llegir, parlar, escriure i escoltar**.

Consta de dues parts:

Lectura i comprensió de textos

Els textos, que són tant literaris com no literaris, se seleccionen en funció de la qualitat, l'interés i l'adequació als alumnes, i es treballa una tipologia textual molt variada: contes, fragments de novel·les, entrevistes, textos expositius, etc.

Després de la lectura, es fan unes activitats sobre els aspectes més rellevants del text que s'ha llegit. Aquestes activitats estan agrupades entorn de les categories següents: comprensió, anàlisi dels personatges, anàlisi de l'organització, anàlisi de l'expressió, situació de la comunicació, opinió i judici, i creació.

Anàlisi del discurs:

Es presenten els continguts que permeten treballar l'anàlisi dels textos des de la lingüística textual. D'aquesta manera, s'ofereixen diverses situacions de comunicació que mostren les convencions d'un determinat gènere o forma de comunicació: el format, el to, la manera d'expressió.

En aquest camp interessa treballar les habilitats de l'expressió oral o escrita de textos per a analitzar els aspectes que s'hi treballen: ordenar la informació, construir un paràgraf amb cada idea, relacionar idees, evitar repeticions, etc.

L'estudi de la llengua

L'objectiu d'aquest bloc és l'aprofundiment en la comprensió dels conceptes bàsics adquirits en l'etapa de l'Educació Secundària Obligatoria i proporcionar un vocabulari metalingüístic adequat. El coneixement d'aquests conceptes i d'altres fenòmens de caràcter gramatical contribueix, indubtablement, a la millora de la qualitat de les produccions lingüístiques de l'alumnat, tant oral com escrites.

La literatura

L'alumne ja ha tingut un primer contacte amb l'estudi de la literatura com a forma en l'etapa anterior, que buscava oferir una base metodològica ferma en la qual es treballà, els primers cursos, els gèneres literaris i en els darrers la Història de la literatura. Es tracta, ara, de desenvolupar amb més profunditat aquest darrer aspecte.

En el tractament dels textos literaris s'ha de destacar dos aspectes molt rellevants: els textos han d'atraure, de manera que la lectura siga interessant i plaent perquè consolide en l'alumne l'afició per la lectura; i, a banda dels possibles jocs i destreses verbals, el text ha de dir coses, ha de mostrar idees, sentiments, formes d'actuar i de comportar-se, que són objecte d'observació, de reflexió i de crítica. Ambdues funcions ens remeten a una concepció de la literatura com a contingut. Aquesta concepció domina en la selecció dels textos i està present també en les activitats proposades.

A més, com a suport per a fomentar la lectura, se suggereix la implantació de **lectures obligatòries** per trimestre, a més d'altres **lectures opcionals**, a elecció de l'alumne. La selecció ha de ser representativa del període estudiat, i l'elecció es basarà en dos criteris: la qualitat intrínseca i l'interés que puguin suscitar entre els alumnes.

El tractament dels continguts es duu a terme, doncs, des de les consideracions següents:

- La seua necessària *funcionalitat* per a satisfer les necessitats de comunicació dels alumnes en *el medi social, cultural i acadèmic*, per la qual cosa es derivaran del treball sobre textos orals i escrits, tant literaris com no literaris.

- ☞ La introducció dels continguts ha de dur-se a terme mitjançant l'anàlisi de realitzacions concretes, *avançant des d'allò personal i espontani cap a allò normatiu i formal*.
- ☞ La selecció dels continguts ha d'atendre no solament la valoració dels nivells normatius cultes de la llengua, sinó també les variants idiomàtiques i els registres o usos marcats per la procedència social dels alumnes, que *seran analitzats i modificats quan siga necessari*, però sempre amb una *actitud respectuosa*.
- ☞ Han d'incorporar-se com a continguts propis de la matèria aquells que faciliten el treball interdisciplinari amb la resta de les matèries curriculars, atenent especialment la *interrelació amb altres sistemes i codis de comunicació* (plàstic, musical, gestual, corporal, gràfic, etc.).
- ☞ El desenvolupament de les capacitats lingüístiques i, conseqüentment, el tractament progressiu dels continguts *responen a un model* que exigeix treballar a cada moment tots els aspectes implicats, encara que amb diferents graus d'amplitud i profunditat.
- ☞ En el desenvolupament cognitiu de l'alumne té influència decisiva, *no solament l'estudi de continguts, sinó també l'exercici de la seua competència lingüística*, de manera que, com més rica siga l'expressió lingüística d'un alumne, més recursos i matisos tindrà el seu pensament, *ja que parlar millor implica pensar millor*.

Des d'una perspectiva interdisciplinària, el desenvolupament d'aquesta matèria es materialitzarà mitjançant procediments encaminats al desenvolupament de les habilitats lingüísticocomunicatives, és a dir, per a l'expressió i comprensió oral i escrita en contextos socials significatius, així com en l'àmbit de la comunicació literària. L'adquisició i el desenvolupament d'aquestes habilitats implica la reflexió sobre els mecanismes de funcionament de la llengua i les seues condicions d'ús i l'adquisició d'una terminologia que permeta la comunicació sobre la llengua. Així mateix, l'educació literària implica l'aplicació de coneixements sobre el context historicocultural a la lectura i interpretació de textos literaris.

De la mateixa manera, el desenvolupament de la matèria des d'una perspectiva interdisciplinària també es durà a terme a través d'actituds i valors com el rigor i la curiositat científica; la conservació i valoració del patrimoni cultural, artístic, institucional i històric; la tolerància respecte a les idees, opinions i creences d'altres persones i societats; la valoració i defensa de la pau mundial i de la societat democràtica, i la responsabilitat davant dels problemes col·lectius i el sentit de la solidaritat.

La concreció de les experiències de treball a l'aula, des d'una fonamentació teòrica oberta i de síntesi, buscarà l'alternança entre els dos grans tipus d'estratègies: expositives i d'indagació. Aquestes estratègies es materialitzaran en *tècniques* com ara:

- ☒ El diàleg.
- ☒ L'estudi dirigit.
- ☒ La recerca bibliogràfica.
- ☒ El seminari.
- ☒ L'exposició oral.
- ☒ L'anàlisi i comentari de textos.
- ☒ La paràfrasi de textos.
- ☒ El col·loqui i el debat.
- ☒ La declamació.
- ☒ La dramatització.
- ☒ La composició i redacció guiada.
- ☒ El taller literari.

En síntesi, es proposa la utilització de diversos mètodes didàctics entremesclant-los:

- ☒ Interrogatiu: preguntar freqüentment als alumnes a mesura que avancem en el desenvolupament de cada unitat. És una bona manera de conèixer el punt de partida i animar-los a participar.
- ☒ Inductiu: partint de l'anàlisi de fenòmens o manifestacions particulars, arribem a la generalització.
- ☒ Deductiu: aplicar a fenòmens concrets proposicions de caràcter general.
- ☒ Investigatiu: propiciar processos de cerca i elaboració d'informacions per a afavorir la construcció de nous coneixements.
- ☒ Dialèctic: arribar a conclusions després de successives fases d'anàlisi i síntesi entre tots.

6.3. ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENENTATGE

Perquè l'estudiant adquireisca el perfil competencial previst per a València: Llengua i

Literatura, el professor, en el seu caràcter de guia-orientador, ha de desenvolupar una sèrie d'estratègies didàctiques planificades, ben realitzades i coherentment avaluades. En aquesta tasca, el docent podrà elegir entre els mètodes següents o uns altres de personals: aprenentatge globalitzador basat en problemes, aprenentatge social cooperatiu, dialògic, de servei, aprenentatge resolutiu basat en problemes o aprenentatge analític, basat en l'estudi de casos, aprenentatge disciplinari o instructiu. Aquests mètodes es concretaran en les activitats i les tasques que es desenvolupen en l'aula de València.

Si bé aquest apartat mereix un desenvolupament específic en la programació d'aula, convé esmentar ací algunes estratègies concretes aplicables a l'ensenyament d'aquesta matèria.

Les **activitats o experiències d'aprenentatge** són el conjunt de tasques o actuacions de tota classe que els alumnes han de fer per a aconseguir els objectius previstos i adquirir els continguts seleccionats. És important disposar d'un ampli i variat repertori d'activitats per a atendre —sense dificultats afegides— l'estil i el ritme d'aprenentatge de cada alumne. Amb això, tanmateix, no es pretén homogeneïtzar els temps d'activitat i les tasques pròpiament dites. Un mateix temps educatiu pot i ha de permetre la realització d'actuacions diverses en un mateix grup d'alumnes.

Per a la selecció d'activitats o experiències d'aprenentatge, es proposen els criteris operatius següents:

- Validesa; això és, relació entre experiència i conducta desitjada.
- Comprensibilitat; ja que els diferents tipus d'aprenentatge exigeixen diferents tipus d'experiències.
- Varietat; per a cobrir diferents interessos, modalitats d'aprenentatge, ritmes de treball, etc.
- Adaptació al nivell general del desenvolupament individual i del grup.
- Estructuració en xarxes o constel·lacions al voltant d'un pla general.
- Continuitat dins de la mateixa competència; entre l'experiència escolar i l'extraescolar, dins del mateix temps escolar.
- Rellevància per a la vida quotidiana de l'alumnat; ja que, generalment, aquest aprèn per a respondre a les seues necessitats.
- Participació; la planificació conjunta evita l'aprenentatge parcial.

Igual que els temps, els agrupaments i els espais, les activitats també seran flexibles i de diversos tipus. Es preveuran, així, activitats graduades en el nivell de dificultat i aprofundiment, en funció de la pròpia evolució de l'alumne al llarg de tot el procés d'ensenyament-aprenentatge, partint sempre d'allò general a allò concret, de manera que les activitats siguin prou fàcils com per a aconseguir l'èxit i, al seu torn,

prou difícils per a suposar un repte. En aquest sentit podem diferenciar diversos tipus d'activitats segons la finalitat:

1. *Activitats prèvies i de motivació.* Tracten d'esbrinar les idees, els interessos, les necessitats, etc., dels alumnes sobre els continguts que es treballaran. Amb aquestes se suscita la curiositat intel·lectual i la participació de tots en les tasques educatives.
2. *Activitats de desenvolupament.* Són aquelles que les unitats de programació preveuen amb caràcter general per a tot l'alumnat.
3. *Activitats de reforç.* Per a aquells alumnes el ritme d'aprenentatge dels quals siga més lent (alumnat amb necessitats educatives especials), és imprescindible la programació d'activitats de reforç que, d'acord amb les seues característiques, faciliten el desenvolupament de les seues capacitats.
4. *Activitats d'ampliació.* Són aquelles que possibiliten als alumnes seguir avançant en els seus processos d'aprenentatge una vegada que han fet satisfactòriament les tasques proposades en una unitat de programació. Haurien de dissenyar-se per a alumnes amb ritmes d'aprenentatge *ràpid*.
5. *Activitats d'avaluació.* El professorat ha de dissenyar aquestes activitats, sense que puguin ser percebudes pels alumnes com diferenciades, per a reajustar permanentment els processos educatius.
6. *Treballs monogràfics interdisciplinaris o uns altres de naturalesa anàloga que impliquen diversos departaments.* Són aquells que pretenen:

- ☐ Desenvolupar, aplicar i posar en pràctica les competències bàsiques previstes per al Batxillerat.
- ☐ Mostrar la consecució aconseguida dels objectius generals de l'etapa.
- ☐ Mostrar els coneixements adquirits sobre diversos temes o matèries.
- ☐ Aplicar mètodes i tècniques de treball a través de continguts diversos que il·lustren la seua assimilació.
- ☐ Acostar els alumnes a una manera de treballar metòdica on poder aplicar els procediments i habilitats que han après en diferents matèries.
- ☐ Centrar-se en la indagació, la recerca i la pròpia creativitat, afavorint la curiositat i l'interès en la seua realització.

Les seues característiques són:

- ☐ Facilitar i estimular la cerca d'informacions, l'aplicació global del coneixement, dels sabers pràctics, capacitats socials i destreses, no necessàriament relacionats amb les matèries del currículum, almenys no tots.
- ☐ Fer alguna cosa tangible (prototips, objectes, intervencions en el medi natural, social i cultural; inventaris, recopilacions, exposicions, digitalitzacions, plans, estudis de camp, enquestes, recuperació de tradicions i llocs d'interès, publicacions, etc.).
- ☐ Triar com a nucli vertebrador alguna cosa que tinga connexió amb la realitat, que

done oportunitats per a aplicar i integrar coneixements diversos i done motius per a actuar dins i fora dels centres docents.

- ☒ Viure l'autenticitat del treball real, seguint el desenvolupament complet del procés, des de la seua planificació, diferents fases de la seua realització i l'assoliment del resultat final.
- ☒ Fomentar la participació dels estudiants en les discussions, en la presa de decisions i en la realització del projecte, sense perjudici que puguem repartir-se tasques i responsabilitats.

En conclusió, es planteja una **metodologia activa i participativa**, en la qual s'utilitzaran una **diversa tipologia d'activitats** (d'introducció-motivació, de coneixements previs, de desenvolupament —de consolidació, funcionals o d'extrapolació, de recerca—, de reforç, de recuperació, d'ampliació/aprofundiment, globals o finals). El nostre enfocament metodològic s'ajustarà als paràmetres següents:

- ☒ Es dissenyaran activitats d'aprenentatge integrades que permeten als alumnes avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.
- ☒ En les activitats d'investigació, aquelles en què l'alumnat participa en la construcció del coneixement mitjançant la cerca d'informació i la inferència, o també aquelles en què utilitza el coneixement per a resoldre una situació o un problema proposat, es classificaran les activitats segons el grau de dificultat (senzill-mitjà-difícil), per a poder així donar millor resposta a la diversitat.
- ☒ L'acció docent promourà que els alumnes siguem capaços d'aplicar els aprenentatges en una diversitat de contextos.
- ☒ Es fomentarà la reflexió i recerca, així com la realització de tasques que suposen un repte i desafiament intel·lectual per als alumnes.
- ☒ Es podran dissenyar tasques i projectes que comporten l'ús significatiu de la lectura, l'escriptura, les TIC i l'expressió oral mitjançant debats o presentacions orals.
- ☒ L'activitat de classe afavorirà el treball individual, el treball en equip i el treball cooperatiu.
- ☒ Es procurarà organitzar els continguts entorn de nuclis temàtics pròxims i significatius.
- ☒ Es procurarà seleccionar materials i recursos didàctics diversos, variats, interactius i accessibles, tant pel que fa al contingut com al suport.

6.4. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS

6.4.1. AGRUPAMENTS D'ALUMNES

Es podran fer diferents variants d'agrupaments, en funció de les necessitats que plantege la resposta a la diversitat i a les necessitats dels alumnes, i a l'heterogeneïtat de les activitats d'ensenyament/aprenentatge.

Així, partint de l'agrupament més comú (grup-classe), i combinat amb el treball individual, s'acudirà al petit grup quan es vulga buscar el reforç per als alumnes amb un ritme d'aprenentatge més lent o l'ampliació per a aquells que mostren un ritme d'aprenentatge més ràpid; als grups flexibles quan així ho requereixen les activitats concretes o quan es busque la constitució d'equips de treball en els quals el nivell de coneixement dels seus membres siga diferent però hi haja coincidència quant a interessos; o a la constitució de tallers, que donaran resposta a diferents motivacions. En qualsevol cas, cada professor decidirà, a la vista de les peculiaritats i necessitats concretes dels seus alumnes, el tipus d'agrupament que considere més operatiu.

MODALITAT D'AGRUPAMENT	NECESSITATS QUE COBREIX
<u>Treball individual</u>	☒ Activitats de reflexió personal. ☒ Activitats de control i avaluació.
<u>Petit grup (suport)</u>	☒ Reforç per a alumnes amb ritme més lent. ☒ Ampliació per a alumnes amb ritme més ràpid. ☒ Treballs específics.
<u>Agrupament flexible</u>	Respostes puntuals a diferències en: ☒ Nivell de coneixements. ☒ Ritme d'aprenentatge. ☒ Interessos i motivacions.
<u>Tallers</u>	☒ Resposta puntual a diferències en interessos i motivacions en funció de la naturalesa de les activitats.

Pel seu valor intrínsec en el foment de l'adquisició i el desenvolupament d'habilitats com l'autonomia, la presa de decisions responsable i el treball en equip, és important que es conformen **grups de treball heterogenis** per a fer **treballs cooperatius**. Abans d'iniciar els treballs, és imprescindible que es proporcionen a l'alumnat eines que els ajuden a organitzar el treball de manera autònoma i consensuada: distribuir rols en funció de les habilitats i interessos, establir terminis, fer propostes, debatre-les després d'una escolta activa utilitzant arguments, prendre

decisiones, consensuar propostes, triar els materials necessaris i transformar les propostes en productes concrets. Tot això obligarà l'alumne a reflexionar sobre el seu propi aprenentatge, fomentarà la convivència i potenciarà una de les eines més potents i productives per a l'aprenentatge: l'ensenyament entre iguals.

Per a assegurar-se l'eficàcia de la metodologia cooperativa, el docent ha de tenir molt clar que la major part del treball ha de fer-se dins l'aula i sota la seua supervisió. El desenvolupament dels treballs fora del centre ha de ser mínim i relegat a tasques concretes com ara la cerca o la consulta d'informació no accessible des del centre, així com l'ús de mitjans o eines tecnològics puntuals que els alumnes hagen decidit voluntàriament utilitzar en el seu projecte.

6.4.2. ORGANITZACIÓ DE L'ESPAI

L'espai haurà d'organitzar-se en condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació necessàries per a garantir la participació de tots els alumnes en les activitats de l'aula i del centre. Aquesta organització anirà en funció dels diferents tipus d'activitats que es poden dur a terme:

ESPAI	ESPECIFICACIONS
Dins de l'aula	☒ Es podran adoptar disposicions espacials diverses.
Fora de l'aula	☒ Biblioteca. ☒ Sala d'audiovisuals. ☒ Sala d'informàtica. ☒ Saló d'actes. ☒ Uns altres.
Fora del centre	☒ Visites i actes culturals en la localitat. ☒ Visites i actes culturals fora de la localitat.

L'espai a l'aula condiona l'ús de la metodologia. A banda del model tradicional, es proposen dues distribucions alternatives, sempre que siga possible, cadascuna destinada a una dinàmica diferent:

- ☒ Assemblea, disposició en hemicicle per a exposició de coneixements, participació, diàleg, debat i respecte del torn de paraula. Des de la posició central de l'aula, el professor o els alumnes que hagen d'argumentar o exposar, podran establir contacte visual amb la resta de persones.
- ☒ Agrupacions d'equips cooperatius. Depenent del tipus de projecte o tasca que

s'haja programat, els alumnes poden organitzar-se en distints tipus d'agrupació, segons l'objectiu que es vulga aconseguir:

I.- Grups base: per al desenvolupament de projectes entre quatre i cinc membres, normalment amb una durada trimestral o superior.

II.- Grups aleatoris: per a activitats puntuals amb dos o tres integrants. És l'agrupació ideal per a tasques curtes de les unitats didàctiques, entre una i cinc sessions.

6.4.3. MATERIALS I RECURSOS

Els criteris de selecció dels materials docents curriculars que adopten els equips docents s'ajusten a un conjunt de criteris homogenis que proporcionen una resposta efectiva als plantejaments generals d'intervenció educativa i al model abans proposat. De tal manera, s'estableixen vuit criteris o directrius generals que ajuden a avaluar la pertinència de la selecció:

1. Adequació al context educatiu del centre.
2. Correspondència dels objectius promoguts amb els enunciats de la programació.
3. Coherència dels continguts proposats amb els objectius, presència dels diferents tipus de contingut i inclusió de temes transversals.
4. Encertada progressió dels continguts i objectius, la seua correspondència amb el nivell i la fidelitat a la lògica interna de cada matèria.
5. Adequació als criteris d'avaluació del centre.
6. Varietat de les activitats, diferent tipologia i la seua potencialitat per a l'atenció a les diferències individuals.
7. Claredat i amenitat gràfica i expositiva.
8. Existència d'altres recursos que faciliten la tasca educativa.

Entre els recursos didàctics, el professor podrà utilitzar els següents:

1. Llibre de text com a referència fonamental. Serà el de l'editorial SM.
2. L'explicació del professor quan siga estrictament necessària; si no és imprescindible, millor que els alumnes mateixos vagen progressant en l'autoaprenentatge.
3. Material de reprografia: el caràcter de l'assignatura i el plantejament metodològic imposen l'ús constant d'una gran varietat de textos per a anàlisi i comentari, materials que s'obtindran per reprografia (textos, gràfics, quadres, taules, etc.)

- a) Notícies i articles de premsa: a través d'aquests textos es pretén acostar els alumnes al coneixement, la comprensió i l'anàlisi de notícies i temes d'actualitat, la qual cosa els permetrà ser crítics davant de la realitat que ens envolta.
 - Diària: periòdics de diferent tipus: provincials, locals, gratuïts, esportius, econòmics, etc.
 - Setmanal: revistes setmanals de diferents tipus: politicosocials, culturals, musicals, esportives, etc.
 - Juvenil: publicacions dedicades especialment a la població adolescent, etc.
- a) Visionat de programes de televisió sobre temes d'interés per a la matèria.
 - b) Llibres de lectura. La seua pretensió és acostar els alumnes al món dels llibres a través de textos atractius, de manera que la seua lectura siga interessant i plaent i es vaja desenvolupant en ells certa afició per aquesta. Així, es partirà de llibres de lectura pròxims als interessos i expectatives dels alumnes (literatura juvenil i d'adults), per a continuar la nostra marxa lectora acostant l'alumnat a determinats textos clàssics. Tots els llibres que es treballen seran objecte d'observació, de reflexió i de crítica a l'aula.
 - c) Projecte i comentari de pel·lícules
 - d) Documentals:
 - a) Amanda Gascó: *Una llengua que camina*, Vilaweb, 2011: un retrat de la situació lingüística valenciana.
 - b) *Santiago Rusiñol, motor del modernisme*, TVC i Media 3.14, 2002.
 - c) *Mercè Rodoreda: vida secreta*, TVC, i MediaPro, 2004.
 - d) *Estellés, poeta de meravelles*, Canal 9, 2012.
 - e) *Poetes del poble: Miquel Martí i Pol*, TVC, 2007.
 - a) Ús de les activitats, animacions, vídeos, autoavaluacions, etc., de l'entorn de **Saba digital**: smsabadigital.com, com eines que permeten atendre diverses necessitats i amb distintes finalitats:
 - ☐ reforçar i consolidar els conceptes i aprenentatges bàsics;
 - ☐ ampliar continguts i aprofundir-hi;
 - ☐ desenvolupar els estàndards més procedimentals del currículum, com ara l'escolta activa, l'empatia, el debat, a través de tasques competencials properes als interessos dels alumnes;
 - ☐ activar estratègies i mecanismes de comprensió lectora a partir de textos literaris i no literaris afins a la matèria: cercar informació, interpretar i relacionar dades, i

reflexionar sobre el contingut i la forma.

- a) Debat, com una eina que estimula l'interés i la capacitat dels alumnes de reflexionar, consolidar coneixements, recapitular, ordenar, respectar opinions i extraure conclusions.
 - b) Bibliografia de consulta a l'aula i a la biblioteca escolar.
- Ús habitual de les TIC, fent servir algunes de les adreces web existents, com ara:
 - <http://librosvivos.net>.
 - <http://www.secundaria.profes.net/>
 -
 - <http://www.cece.gva.es/polin/val/publicacions>
 - <http://xtec.cat/fadults/recursos/didactics/catala/index.htm>

Per la seua importància especial, destaquem la utilització habitual de les **Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC)**, com un element transversal de caràcter instrumental que constitueix un recurs didàctic amb unes possibilitats excepcionals.

Les TIC estan cada vegada més presents en la nostra societat i formen part de la nostra vida quotidiana, i suposen un valuós auxiliar per a l'ensenyament que pot enriquir la metodologia didàctica. Des d'aquesta realitat, considerem imprescindible la seua incorporació en les aules de Batxillerat, com a eina que ajudarà a desenvolupar en l'alumnat diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació, fins a la seua manipulació, tractament i transmissió en diferents suports, a més de constituir-se com un element essencial de comunicació. Les TIC ofereixen a l'alumnat la possibilitat d'actuar amb destresa i seguretat en la societat de la informació i la comunicació, aprendre al llarg de la vida i comunicar-se sense les limitacions de les distàncies geogràfiques ni dels horaris rígids dels centres educatius. A més, pot utilitzar-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la cap a l'aprenentatge, el treball i l'oci.

Un altre factor d'importància cabdal és la utilització segura i crítica de les TIC, tant per al treball com en l'oci. En aquest sentit, és fonamental informar i formar a l'alumnat sobre les situacions de risc derivades de la seua utilització, i com prevenir-les i denunciar-les.

L'ús de les TIC implica aprendre a utilitzar equipaments i eines específics, la qual cosa implica familiaritzar-se amb estratègies que permeten identificar i resoldre petits problemes rutinaris de programari i maquinari. Se sustenta en l'ús de diferents equips (ordinadors, tauletes, booklets, etc.) per a obtenir, avaluar, emmagatzemar, produir, presentar i intercanviar informació, i comunicar-se i participar en xarxes socials i de col·laboració a través d'internet.

La incorporació de les TIC a l'aula contempla diverses vies de tractament que han de

ser complementàries:

1. Com a fi en si mateixes: té com a objectiu oferir a l'alumnat coneixements i destreses bàsiques sobre informàtica, maneig de programes i manteniment bàsic (instal·lar i desinstal·lar programes; guardar, organitzar i recuperar informació; formatar; imprimir, etc.).
2. Com a mitjà: el seu objectiu és traure tot el profit possible de les potencialitats d'una eina que es configura com el principal mitjà d'informació i comunicació en el món actual.

Amb caràcter general, es potenciaran activitats en les quals calga fer una lectura i comprensió crítica dels mitjans de comunicació (internet, televisió, cinema, vídeo, ràdio, fotografia, materials impresos o en format digital, etc.), en les quals prevalga el desenvolupament del pensament crític i la capacitat creativa a través de l'anàlisi i la producció de materials audiovisuals.

En finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, els alumnes han de ser capaços de cercar, emmagatzemar i editar informació, i interactuar mitjançant diferents eines (blogs, xats, correu electrònic, plataformes socials i educatives, etc.). En Batxillerat, hauran de consolidar i desenvolupar allò que han après i aprofundir en el domini d'aquestes eines.

Quant a la utilització de les TIC en la matèria de Valencià: Llengua i Literatura, és aquest un àmbit en què tenen cabuda des de la utilització de diapositives o vídeo, fins a la visualització o realització de presentacions; l'elaboració de treballs individuals o grupals a partir de recursos multimèdia; la cerca i selecció crítica d'informació en internet; la utilització de fulls de càlcul, processadors de text i altres programes de suport, fins al desenvolupament de blogs d'aula, el tractament d'imatges, etc.

Les principals eines TIC disponibles i alguns exemples de les seues utilitats concretes són:

- a) Ús de processadors de text per a redactar, revisar ortografia, fer resums, afegir títols, imatges, hipervincles, gràfiques i esquemes senzills, etc.
- b) Ús de fulls de càlcul senzills de complexitat progressiva per a organitzar informació (dades) i presentar-la de manera gràfica.
- c) Utilització de programes de correu electrònic.
- d) Usos i opcions bàsiques dels programes de navegació.
- e) Ús d'enciclopèdies virtuals (CD i www).
- f) Ús de perifèrics: escàner, impressora, etc.
- g) Ús de programes de presentació de complexitat progressiva (PowerPoint, Prezzi, etc.): treballs multimèdia, presentacions creatives de textos, esquemes o realització de diapositives, com a suport a les exposicions públiques orals.
- h) Internet: cerca i selecció crítica d'informació.
- i) Elaboració de documents conjunts mitjançant eines de programes d'edició simultània (Drive, etc.).

j) Utilització dels innombrables recursos i pàgines web disponibles.

Per tant, s'ha d'aprofitar al màxim l'oportunitat que ofereixen les TIC per a obtenir, processar i transmetre informació. Ressaltem ací algunes dels avantatges d'utilització:

- o Realització de tasques de manera ràpida, còmoda i eficient.
- o Accés immediat a gran quantitat d'informació.
- o Realització d'activitats interactives.
- o Desenvolupament de la iniciativa i les capacitats de l'alumne.
- o Aprenentatge a partir dels propis errors.
- o Cooperació i treball en grup.
- o Alt grau d'interdisciplinarietat.
- o Flexibilitat horària.
- o Utilitat com a mesura d'atenció a la diversitat de l'alumnat.

6.4.4. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS I COMPLEMENTÀRIES

Es consideren activitats complementàries les planificades pels docents que utilitzen espais o recursos diferents de la resta d'activitats ordinàries de l'àrea, encara que requereixen temps addicional de l'horari no lectiu per a la seua realització. Seran avaluable a efectes acadèmics i obligatoris tant per als professors com per als alumnes. No obstant això, tindran caràcter voluntari per als alumnes les que es facen fora del centre o requereixen aportacions econòmiques de les famílies, en aquest cas es garantirà l'atenció educativa dels alumnes que no hi participen.

-Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, sobretot als cursos de 2n cicle de secundària i 1r de batxillerat: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx (Basílica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...).

Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.

Tant per a 1r cicle com per al 2n cicle i batxillerat:

-Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA.

-Participar en la campanya Cinema en valencià organitzada per la UA

-Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en valencià.

-Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb les -editorial.

-Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).

-Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs (Sambori,- APA,etc.)

-Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres eixides o activitats amb la resta dels alumnes.

-Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

Entre els propòsits que persegueixen aquest tipus d'activitats destaquen:

- Completar la formació que reben els alumnes en les activitats curriculars.
- Millorar les relacions entre alumnes i ajudar-los a adquirir habilitats socials i de comunicació.
- Permetre l'obertura de l'alumnat cap a l'entorn físic i cultural que l'envolta.
- Contribuir al desenvolupament de valors i actituds adequades relacionades amb la interacció i el respecte cap als altres, i la cura del patrimoni natural i cultural.
- Desenvolupar la capacitat de participació en les activitats relacionades amb l'entorn natural, social i cultural.
- Estimular el desig d'investigar i saber.
- Afavorir la sensibilitat, la curiositat i la creativitat de l'alumne.
- Despertar el sentit de la responsabilitat en les activitats en què s'integren i que facen.

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

L'avaluació del procés d'aprenentatge dels alumnes de Batxillerat ha de reunir aquestes

propietats:

- Ser **contínua**, perquè ha d'entendre l'aprenentatge com un procés contrastant diversos moments o fases.
- **Diferenciada** per matèries.
- Tenir **caràcter formatiu**, perquè ha de tenir un caràcter educatiu i formador i ha de ser un instrument per a la millora tant dels processos d'ensenyament com dels processos d'aprenentatge.
- Garantir mesures adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions (inclosa la final de l'etapa) **s'adaptin a les necessitats dels alumnes amb necessitat específica de suport educatiu**, sense que en cap cas aquestes adaptacions produïsquen la minoració de les qualificacions obtingudes.
- Ser **objectiva**.
- Ser **individualitzada**, perquè se centra en l'evolució personal de cada alumne.
- Ser **qualitativa**, en la mesura que aprecia tots els aspectes que incideixen en cada situació particular i avalua de manera equilibrada diversos aspectes de l'alumne, no solament els de caràcter cognitiu.

En el desenvolupament de l'activitat formativa, definida com un procés continu, hi ha diversos moments clau que incideixen d'una manera concreta en el procés d'aprenentatge:

MOMENT	Característiques	Relació amb el procés d'ensenyament-aprenentatge
INICIAL	- Permet saber quina és la situació de partida i actuar des del principi de manera ajustada a les necessitats, els interessos i les possibilitats de l'alumnat. - Es fa al principi del curs o de la unitat didàctica, per a orientar sobre la programació, la metodologia que	 Afectarà més directament les primeres fases del procés: diagnòstic de les condicions

	s'utilitzarà, l'organització de l'aula, les activitats recomanades, etc. - Utilitza diferents tècniques per a establir la situació i la dinàmica del grup-classe en conjunt i de cada alumne individualment.	prèvies i formulació dels objectius.
FORMATIVA CONTÍNUA	- Valora el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge al llarg d'aquest. - Orienta les diferents modificacions que s'han de fer sobre la marxa en funció de l'evolució de cada alumne i del grup, i de les diferents necessitats que vagen apareixent. - Té en compte la incidència de l'acció docent.	☒ S'aplica a allò que constitueix el nucli del procés d'aprenentatge: objectius, estratègies didàctiques i accions que fan possible el seu desenvolupament.
SUMATIVA FINAL	☒ Consisteix en la síntesi de l'avaluació contínua i constata com s'ha fet tot el procés. ☒ Reflecteix la situació final del procés. ☒ Permet orientar la introducció de les modificacions	☒ S'ocupa dels resultats, una vegada ha conclòs el procés, i tracta de relacionar-les amb les mancances i necessitats que en el seu moment van ser detectades en

	necessàries en el projecte curricular i la planificació de noves seqüències d'ensenyament-aprenentatge.	la fase del diagnòstic de les condicions prèvies.

Així mateix, es preveu en el procés l'existència d'elements d'autoavaluació i coavaluació, de manera que els alumnes s'impliquen i participen en el seu propi procés d'aprenentatge. D'aquesta manera, l'avaluació deixa de ser una eina que se centra a ressaltar els errors comesos, per a convertir-se en una guia perquè l'alumne comprenga què li falta per aconseguir i com pot aconseguir-ho.

7.1. CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS. REFERENTS PER A L'AVALUACIÓ

En l'epígraf 4 s'han establert els **criteris d'avaluació** que han de servir com a referent per a l'avaluació, i que es concreten en **els estàndards d'aprenentatge avaluable**, que són la referència concreta fonamental a l'hora d'avaluar. Les eines d'avaluació que es proposen, per tant, no han d'intentar mesurar el grau de consecució dels continguts en si mateixos, sinó dels estàndards d'aprenentatge proposats que, intrínsecament, sempre implicarà l'adquisició dels continguts associats.

Per a mesurar el **grau de consecució de cada competència clau**, la comissió pedagògica del centre ha de consensuar un marc comú que establisca el pes del percentatge de la qualificació obtinguda en cada matèria per al càlcul de l'avaluació de cadascuna de les competències. A tall d'**exemple**, es proposa el següent desglossament per a la matèria Valencià: Llengua i Literatura:

COMPETÈNCIA CLAU	PES DE LA MATÈRIA
Competència en comunicació lingüística	50 %
Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia	5 %
Competència digital	5 %
Competència per a aprendre a aprendre	10 %
Competències socials i cíviques	10 %
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	5 %
Consciència i expressions culturals	15 %

7.2. PROCEDIMENTS I INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Entre altres instruments d'avaluació, convé esmentar-ne els següents:

- **Exploració inicial**

Per a conèixer el punt de partida, resulta de gran interès fer un sondeig previ entre els alumnes. Aquest procediment servirà al professor per a comprovar els coneixements previs sobre el tema i establir estratègies d'aprofundiment, i a l'alumne, per a informar-lo sobre el seu grau de coneixement de partida. Pot fer-se mitjançant una breu enquesta oral o escrita, a través d'una fitxa d'avaluació inicial.

- **Quadern del professor**

És una eina crucial en el procés d'avaluació. Ha de constar de fitxes de seguiment personalitzat, on s'anoten tots els elements que s'han de tenir en compte: assistència, rendiment en tasques proposades, participació, conducta, resultats de les proves i treballs, etc.

Per a completar el quadern del professor serà necessària una observació sistemàtica i anàlisi de tasques:

- **Participació de cada alumne o alumna en les activitats de l'aula**, que són un moment privilegiat per a l'avaluació d'actituds. L'ús de la correcta expressió oral serà objecte permanent d'avaluació en tota classe d'activitats realitzades per l'alumne.

- **Treball, interès, ordre i solidaritat dins del grup.**

- **Quadern de classe**, en el qual l'alumne anota les dades de les explicacions, les activitats i els exercicis proposats.

- **Anàlisi de les produccions dels alumnes**

- o Monografies.
- o Resums.
- o Treballs d'aplicació i síntesi, individuals o col·lectius.
- o Textos escrits.

L'ús de l'expressió escrita i oral correctes serà objecte d'avaluació permanent en tota classe d'activitats que faci l'alumne.

- **Intercanvis orals amb els alumnes**

- ☒ Exposició de temes.
- ☒ Diàlegs.
- ☒ Debats.
- ☒ Posades en comú.

- **Proves objectives**

Han de ser el més variades possibles, perquè tinguen una major fiabilitat. Poden ser orals o escrites i, al seu torn, de diversos tipus:

- D'informació: amb aquestes es pot mesurar l'aprenentatge de conceptes, la memorització de dades importants, etc.
- D'elaboració: avaluen la capacitat de l'alumne per a estructurar amb coherència la informació, establir interrelacions entre factors diversos, argumentar lògicament, etc. Aquestes **tasques competencials** persegueixen la realització d'un producte final significatiu i pròxim a l'entorn quotidià.
- De recerca: aprenentatges basats en problemes (PBL).
- Treballs individuals o col·lectius sobre un tema qualsevol.
- **Fitxes d'observació d'actituds del grup-classe.**
- **Rúbriques d'avaluació:**
 - Rúbriques per a l'avaluació: de cada unitat didàctica i de comprensió lectora.
 - Rúbriques per a l'autoavaluació de l'alumne: d'exposició oral i de comprensió lectora.
 - Fitxes-registre per a la valoració de l'expressió oral i escrita.

Els alumnes que tinguen pendent de recuperació alguna avaluació anterior rebran activitats extra de recuperació, que han de ser motivadores, significatives i adaptades a la manera d'aprenentatge de cada alumne, i que han d'ajudar-los a aconseguir els objectius. A tall d'exemple, es proposa que la realització d'aquestes activitats, en els terminis i forma que s'establisquen, podria explicar un 25 % de la nota de recuperació, que es completaria en el 75 % restant amb la nota obtinguda en una prova objectiva.

Un procediment similar ha d'establir-se amb els alumnes que han de recuperar la matèria pendent de l'any anterior. Per a això, ha d'organitzar-se un calendari de lliurament d'activitats i de proves objectives que els permeten recuperar la matèria.

També per als alumnes que perden el dret a l'avaluació contínua en funció del que estableix el Reglament de Règim Interior, ha d'establir-se un procediment d'actuació, preferiblement comú per a tot el centre.

7.3. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ 2n DE BATXILLERAT

CURS 2017-2018

- CONCEPTES: 70% (EXAMEN)
- PROCEDIMENTS: 30% (20% COMENTARIS I EXERCICIS I 10% LECTURA). ELS TREBALLS VOLUNTARIS DE LES ACTIVITATS COOPERATIVES (UDIs) O DE LA REVISTA DEL CENTRE PODRÀ INCREMENTAR FINS A 1 PUNT LA NOTA FINAL DE CADA AVALUACIÓ.
- ACTITUD: L'ACTITUD (INCLOSA LA SOCIOLINGÜÍSTICA) PODRÀ AUGMENTAR O MINVAR FINS A UN 5% LA NOTA FINAL.
 1. La nota global de l'avaluació serà la suma dels tres apartats anteriors.
 2. En cada avaluació es farà un examen l'estructura del qual serà la següent:
 - 2.1 Comprensió del text (tema, parts, resum i qüestions relatives a la caracterització) Valoració: 3 punts sobre 10. les preguntes seran del tipus següent:
 - a) Descriure el tema i les parts bàsiques del text.
 - b) Resumir el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies.
 - c) Identificar la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text.
 - c') Identificar el registre (formal / informal) o la varietat geogràfica (català central, valencià o balear) especificant els trets corresponents que apareixen al text.
 - c'') Identificar recursos expressius o tipogràfics presents al text: metàfora, metonímia, hipèrbole, ús de la cursiva, del parèntesi, de les cometes, etc.
 - d) Identificar les veus del discurs.
 - d') Identificar i justificar les marques de modalització del text.
 - d'') Identificar i analitzar els mecanismes de referència externs i interns, connectors, etc.
 - 2.2 Anàlisi lingüística del text: identificació i anàlisi d'estructures gramaticals (pronúncia, sintaxi i lèxic). Valoració: 3 punts sobre 10.
 - 2.3 Expressió i reflexió crítica. Avaluació de la capacitat de l'estudiant d'elaborar dos textos en registre formal i de valorar críticament un text mitjançant sengles redaccions d'unes 150 paraules. La qüestió se centrarà en la literatura contemporània.

Sant Vicent del Raspeig, 11 de setembre del 2017

En tot procés d'ensenyament-aprenentatge de qualitat, els criteris de qualificació han de ser clars, coherents i, sobretot, coneguts pels alumnes. El subjecte de l'aprenentatge ha de saber, abans de fer una tasca, què s'espera d'ell i com serà avaluat; solament així podrà fer l'esforç necessari i en la direcció adequada per a aconseguir els objectius proposats. És molt aconsellable proporcionar-li, si escau, un model que imitar en el seu treball. S'arbitrarà, també, la manera d'informar sobre els criteris d'avaluació i qualificació a les famílies dels alumnes, així com les condicions per a poder presentar-se a l'avaluació final de Batxillerat.

Els criteris de qualificació haurien de, idealment, ser consensuats per tots els professors que imparteixen classe al grup, i haurien de ser coherents en totes les matèries que s'imparteixen en el centre.

Els resultats d'avaluació s'expressaran amb nombres sense decimals de l'1 al 10, que s'afegiran a les qualificacions següents: *excel·lent* (9, 10), *notable* (7, 8), *bé* (6), *suficient* (5) o *insuficient* (4, 3, 2, 1). La qualificació *no presentat* solament podrà usar-se quan l'alumne no es presente a les proves extraordinàries, llevat que haguera obtingut una altra qualificació en l'avaluació final ordinària, cas en el qual es posarà la mateixa qualificació.

7.4. ACTIVITATS DE REFORÇ I AMPLIACIÓ

Dins de la guia docent del mateix projecte SABA, apareixen desglossades activitats de consolidació (reforç) en aquells casos en els quals pogueren sorgir dificultats d'aprenentatge.

Per a dissenyar-les, entre altres premisses, es tenen en compte:

- Disminució del volum de treball.
- Divisió en seqüències de l'aprenentatge en qüestió.
- Canvi d'estratègia d'aprenentatge, passant del plantejament global a un de més analític.
- Canvi de plantejament didàctic, optant per aprenentatge entre iguals, monitoratge, aprenentatge cooperatiu.
- Uns altres.

7.5. AVALUACIÓ FINAL ORDINÀRIA I EXTRAORDINÀRIA

El caràcter integrador de l'avaluació (en el sentit que l'equip docent haurà de valorar l'avaluació de l'alumnat en el conjunt de les matèries i la seua maduresa acadèmica en relació amb els objectius de Batxillerat i les competències corresponents), no és obstacle perquè el professorat faça de manera diferenciada l'avaluació de cada assignatura tenint en compte els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatges avaluable de cadascuna.

L'alumnat que obtinga una qualificació negativa en la convocatòria ordinària, ha de rebre un informe individualitzat en el qual consten els objectius no aconseguits i se li proposen activitats concretes per a la seua recuperació en la prova extraordinària.

Aquesta prova extraordinària ha d'ajustar-se a allò que s'ha recollit en l'informe que s'ha donat a l'alumne i, idealment, hauria de tenir en compte la realització de les activitats de recuperació proposades.

7.6. AVALUACIÓ FINAL DE BATXILLERAT

Els alumnes i les alumnes han de fer una avaluació individualitzada en acabar el Batxillerat, en la qual s'ha de comprovar l'assoliment dels objectius d'aquesta etapa i el

grau d'adquisició de les competències corresponents en relació amb les matèries

- a) Totes les matèries generals cursades en el bloc d'assignatures troncales. En el cas de matèries que impliquen continuïtat, cal tenir en compte només la matèria cursada en segon curs.
- b) Dues matèries d'opció cursades en el bloc d'assignatures troncales, en qualsevol dels cursos. Les matèries que impliquen continuïtat entre els cursos primer i segon només computen com una matèria; en aquest cas, cal tenir en compte només la matèria cursada en segon curs.
- c) Una matèria del bloc d'assignatures específiques cursada en qualsevol dels cursos, que no siga educació física ni religió.
- d) L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura.

Només es poden presentar a aquesta avaluació els alumnes i les alumnes que hagen obtingut avaluació positiva en totes les matèries. A aquests efectes, només es computen les matèries que com a mínim l'alumne o alumna ha de cursar en cadascun dels blocs.

El Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, prèvia consulta a les comunitats autònomes, ha d'establir per a tot el sistema educatiu espanyol les característiques de les proves, les ha de dissenyar i n'ha d'establir el contingut per a cada convocatòria. La superació d'aquesta avaluació requereix una qualificació igual o superior a 5 punts sobre 10.

Els alumnes i les alumnes que no hagen superat aquesta avaluació, o que vulguen elevar la seva qualificació final de batxillerat, poden repetir l'avaluació en convocatòries successives, i es tindrà en consideració la qualificació més alta de les obtingudes en les convocatòries a què s'haja concorregut.

S'han de fer almenys dues convocatòries anuals, una ordinària i una altra d'extraordinària.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA

El Batxillerat pertany a l'etapa postobligatòria de l'educació secundària, però no per això desapareix l'obligatorietat d'organitzar-se sota el principi de l'educació comuna, i cal prestar una atenció especial a la diversitat dels alumnes, més en particular a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu. Per això, l'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un aspecte essencial de la pràctica docent diària, també en Batxillerat.

En el nostre cas, l'atenció a la diversitat es preveu en tres àmbits o plans: en la programació, en la metodologia i en els materials.

a) Atenció a la diversitat en la programació

La programació ha de tenir en compte que cada alumne té les seues pròpies necessitats i que en una classe coincidiran rendiments molt diferents. La pràctica i la resolució de problemes exerceix un paper fonamental en el treball

que es faça, però això no impedeix que s'utilitzin diferents tipus d'activitats i mètodes en funció de les necessitats del grup d'alumnes.

De la mateixa manera, el grau de complexitat o de profunditat que s'aconsegueixca no serà sempre el mateix. Per això s'aconsella disposar de dos tipus d'activitats: de reforç i d'ampliació, de manera que puguin treballar sobre el mateix contingut alumnes de necessitats diferents.

La programació ha de tenir també en compte que no tots els alumnes progressen a la mateixa velocitat, ni amb la mateixa profunditat. Per aquest fet, la programació ha d'assegurar un nivell mínim per a tots els alumnes al final de l'etapa, i ha de donar oportunitats perquè es recuperen els continguts que van quedar sense consolidar en el seu moment, i per a aprofundir en aquells que més interessen a l'alumne, o en els quals puga desenvolupar una major capacitat intel·lectual. Aquest és el motiu que aconsella elaborar una programació cíclica o en espiral, mètode que consisteix a prescindir dels detalls en el primer contacte de l'alumne amb un tema i preocupar-se d'oferir-ne una visió global, entorn de la qual s'anirà constituint el tema, en funció de les particularitats i interessos de l'alumnat.

a) Atenció a la diversitat en la metodologia

Des del punt de vista metodològic, l'atenció a la diversitat implica que el professor:

- ☒ Detecte els coneixements previs, per a proporcionar ajuda quan es detecte una llacuna anterior.
- ☒ Procure que els continguts nous enllacen amb els anteriors, i siguin els adequats al nivell cognitiu.
- ☒ Intente que la comprensió de cada contingut siga suficient perquè l'alumne en puga fer una mínima aplicació, i puga enllaçar amb altres continguts similars.

a) Atenció a la diversitat en els materials utilitzats

Com a material essencial s'utilitzarà el llibre de text. L'ús de materials de reforç o d'ampliació, com les fitxes de consolidació i d'aprofundiment que el professor pot trobar en *Sabadigital*, permet atendre la diversitat en funció dels objectius que es vulguen traçar.

De manera més concreta, s'especifiquen a continuació els **instruments per a atendre la diversitat** d'alumnes que s'han previst:

- Varietat metodològica.
- Varietat d'activitats de reforç i aprofundiment: s'ha de disposar d'activitats de reforç no estereotipades, sinó ajustades a les necessitats concretes de cada alumne i que millor s'ajusten al seu tipus d'aprenentatge.
- Multiplicitat de procediments en l'avaluació de l'aprenentatge.

- Diversitat de mecanismes de recuperació.
- Treball en petits grups.
- Treballs voluntaris.

Aquests instruments poden completar-se amb altres mesures que permeten una atenció de la diversitat adequada, com ara:

- Dur a terme una avaluació inicial detallada.
- Afavorir l'existència d'un bon clima d'aprenentatge a l'aula.
- Insistir en els reforços positius per a millorar l'autoestima.
- Aprofitar les activitats fora de l'aula per a aconseguir una bona cohesió i integració del grup.

En el cas dels alumnes amb necessitats educatives especials, s'han d'establir condicions d'accessibilitat i disseny universal i recursos de suport que afavorisquen l'accés al currículum, i adaptar els instruments, i si escau, els temps i els suports. Si totes aquestes previsions no foren suficients, caldrà recórrer a procediments institucionals, imprescindibles quan la diversitat té un caràcter extraordinari, com puga ser deficiències significatives o dificultats originades per incapacitat física o psíquica.

9. ELEMENTS TRANSVERSALS

9.1. EDUCACIÓ EN VALORS

Com la resta de les assignatures del curs, l'ensenyament de Valencià: Llengua i Literatura II ha d'atendre també al desenvolupament de determinats elements transversals del currículum, a més de potenciar les actituds i els hàbits de treball que ajuden l'alumne a apreciar el propòsit de la matèria, a tenir confiança en la seua habilitat per a abordar-la satisfactòriament i a desenvolupar-se en altres dimensions humanes: autonomia personal, relació interpersonal, etc.

En el projecte Saba de Secundària (ESO + Batxillerat), hem decidit focalitzar el treball al voltant de cinc valors, que considerem fonamentals per al desenvolupament integral de l'alumne:

1. Respecte

1. A un mateix: autoestima, dignitat, esforç personal, honestetat, projecte de vida.
2. Als altres: empatia, escolta activa, diàleg, resolució de conflictes. Es pot treballar

amb l'enfocament *haver de (tenim el deure de respectar els altres)*.

3. A les cultures: idees, llengües, costums, patrimoni.
4. Als animals: evitar el dany innecessari, evitar l'extinció d'espècies.
5. A la naturalesa: evitar el deteriorament mediambiental, participar activitat en la seua recuperació.

2. Responsabilitat

- ☒ Davant de les tasques personals i de grup: esforç personal, assumpció de projectes comuns, compliment de compromisos adquirits amb el grup.
- ☒ Davant de les normes socials: civisme, ciutadania. Es pot treballar amb l'enfocament *haver de (tenim el deure...)*.
- ☒ Davant dels conflictes i dilemes morals: informació fiable, sentit crític, posicionament responsable i raonat.
- ☒ Davant del consumisme: consum responsable i racional de productes.
- ☒ Davant de les generacions esdevenidores: desenvolupament sostenible, ètica global a llarg termini.

3. Justícia

- Dret a la igualtat, amb especial referència a la igualtat efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència de gènere, i als valors inherents al principi d'igualtat de tracte i no discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social.
- Dret a l'alimentació.
- Dret a la salut.
- Dret a l'educació.
- Dret a la pau, mitjançant el foment de l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social.
- Dret a la justícia internacional, basat en els valors que sustenten la llibertat, la igualtat, el pluralisme polític, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans i el rebuig a la violència terrorista, la pluralitat, el respecte a l'estat de dret, el respecte i consideració a les víctimes del terrorisme i la prevenció del terrorisme i de qualsevol tipus de violència.

4. Solidaritat

1. Amb les persones pròximes que se senten fràgils i indefenses davant del seu dia a dia.
2. Amb les persones que pateixen una malaltia greu o una limitació d'algun tipus.
3. Amb els immigrants, refugiats i desplaçats.
4. Amb les víctimes del desequilibri econòmic mundial.
5. Amb les víctimes de conflictes armats.
6. Amb les víctimes de desastres naturals.

5. Creativitat i esperança

- Adquisició de l'impuls de buscar alternatives i solucions davant de problemes plantejats.
- La confiança en el fet que és possible millorar les situacions difícils, els conflictes, les persones i el món en general.

La formació lingüística i literària en Batxillerat, d'una banda, és continuació de la que s'ha adquirit en l'Educació Secundària Obligatoria i, d'altra, té unes finalitats específiques pròpies d'aquesta etapa en la qual adquireix una importància especial l'inici d'una formació científica, i en la qual els alumnes han d'aconseguir una maduresa intel·lectual i humana i uns coneixements i habilitats que els permeten incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència i que els capaciten per a accedir a l'educació superior. Així doncs, l'objectiu d'aquesta matèria és abans de res el desenvolupament dels coneixements necessaris per a intervenir de forma adequada i satisfactòria en la interacció verbal en els diferents àmbits socials. Aquests sabers es refereixen als principis i normes socials que presideixen els intercanvis, a les formes convencionals que presenten els diferents gèneres textuais en la nostra cultura, als procediments que articulen les parts del text en un conjunt cohesionat, a les regles lexicosintàctiques que permeten la construcció d'enunciats amb sentit i gramaticalment acceptables o a les normes ortogràfiques.

En Batxillerat s'ha d'atendre al desenvolupament de la capacitat comunicativa en tot tipus de discursos, però s'ha de concedir atenció especial als discursos científics i tècnics i als culturals i literaris i, per això, els àmbits del discurs en els quals s'ha de treballar de manera preferent són l'acadèmic, el dels mitjans de comunicació i el literari.

En l'àmbit acadèmic, se situen els textos amb els quals s'adquireixen coneixements, tant en el camp científic i tècnic com en l'humanístic, i els que han de produir els alumnes mateixos en els seus treballs escolars, la qual cosa suposa familiaritzar-se amb l'ús de l'expressió en uns contextos formals, que a més exigeixen rigor i precisió.

Els mitjans de comunicació proporcionen textos que contribueixen al coneixement i la valoració de les realitats del món contemporani i a una formació

cultural de caràcter general. Posar l'adolescent en contacte amb aquest tipus de discurs contribuirà al desenvolupament d'actituds crítiques i al fet que en la vida adulta puga estar en contacte de manera autònoma amb una font important de coneixements sobre el món que l'envolta.

El discurs literari contribueix de manera molt especial a l'ampliació de la competència comunicativa, ja que ofereix una gran varietat de contextos, continguts, gèneres i registres; però, a més, les obres literàries són part essencial de la memòria universal de la humanitat, l'arxiu de les seues emocions, idees i fantasies, per la qual cosa exerceixen un paper molt important en la maduració intel·lectual i humana dels joves, en permetre'ls veure objectivades experiències individuals i col·lectives en un moment en què són evidents les seues necessitats de socialització i obertura a la realitat.

Tenint en compte el que s'ha dit, l'ensenyament de Valencià: Llengua i Literatura II en Batxillerat ha de conjugar i harmonitzar les prioritats següents:

- Consolidar i ampliar la competència comunicativa.
- Conèixer els diferents tipus de discursos i, en particular el científic i el literari.
- Elevar el nivell de coneixements i la capacitat de representació i reflexió.
- Incrementar l'hàbit lector i la capacitat creadora.

L'educació en aquesta matèria es planteja com un continu al llarg dels diferents trams educatius. Interessa, per tant, accentuar els elements considerats més específics de Batxillerat: un determinat grau de complexitat de les activitats discursives, rigor analític i, per tant, l'ús adequat de l'instrumental teòric i terminològic. En aquesta etapa, a part de l'adquisició de continguts directament relacionats amb l'assignatura, l'ensenyament de Valencià: Llengua i Literatura II participa de manera inequívoca perquè els alumnes de Batxillerat completen un procés d'alfabetització cultural en el seu sentit més ampli, en un moment en el qual són a punt de finalitzar uns estudis que a molts els portarà directament a la vida social adulta i a uns altres, a l'inici d'estudis superiors per als quals necessitaran una formació lingüística sòlida que els permeta seguir aprenent al llarg de la vida. Entre les propietats d'aquesta assignatura que més contribueixen en aquest sentit, hem de destacar:

- Identifica els diversos tipus d'interacció verbal (converses, entrevistes, debats, etc.) i les característiques bàsiques dels diferents estils i registres de la llengua parlada.
- Facilita la comprensió dels trets paralingüístics de la comunicació (característiques de la veu, expressions facials, sistemes gestuals i posturals) i la seua representació escrita (còmic, vinyetes, etcètera.).
- Contribueix a la comprensió dels trets característics del llenguatge escrit i els tipus i àmbits (formal, informal, científic, periodístic, col·loquial, etc.).
- Facilita la cerca, recollida i processament d'informació escrita, dades i conceptes amb la finalitat d'usar-los en els estudis i per a organitzar els coneixements de

manera sistemàtica.

- Estimula la consciència de la variabilitat de la llengua i de les formes de comunicació a través del temps i en diferents àmbits geogràfics, socials i comunicatius.
- Permet comunicar, de forma oral o escrita, i comprendre, o fer que uns altres compreguen, diversos missatges en una varietat de situacions i amb propòsits diferents.
- Contribueix a formular els arguments propis, oralment o per escrit, de manera convincent, tenint en compte altres punts de vista i que estiguen expressats de forma oral o escrita.
- Facilita l'escolta i la comprensió de diversos missatges parlats en una varietat de situacions comunicatives i per a parlar de manera clara i concisa.
- Promou la recepció d'opinions i arguments d'uns altres sense prejudicis i fa possible mantenir un diàleg crític i constructiu.
- Permet la lectura i la comprensió de diferents textos, adoptant estratègies apropiades depenent de l'objectiu de la lectura (lectura informativa, per raons d'estudi o de plaer) i del tipus de text.
- Permet l'ús de recursos (com ara notes, esquemes, mapes) per a produir, presentar o comprendre textos complexos de manera escrita o oral (discursos, converses, instruccions, entrevistes, debats).
- Desenvolupa una actitud positiva cap a la comunicació intercultural.
- Promou la producció de diferents tipus de textos amb diferents propòsits, controlant el procés d'escriptura (de l'esborrany a la correcció).
- Contribueix al respecte de la realitat plurilingüe i pluricultural de la Comunitat Valenciana i d'Espanya.

En síntesi, aquesta matèria desenvolupa una tasca fonamental relacionada amb l'adquisició d'habilitats per a l'anàlisi, la inferència, el maneig de fonts d'informació, la interpretació crítica, la síntesi o l'emissió de judicis ponderats sobre assumptes o qüestions discutibles. Tot això contribueix al desenvolupament d'una personalitat equilibrada que integra la formació de capacitats del tipus següent:

- ☞ Capacitats cognitives, en exercitar característiques pròpies del pensament lògic abstracte com ara la formulació d'hipòtesi, l'anàlisi multicausal, l'organització de conceptes en forma de teories, la conformació d'esquemes operacionals formals, etc.
- ☞ Capacitats socioafectives, en afavorir l'interés per conèixer la diversitat d'aportacions, indagar en les seues peculiaritats i assoliments socials i tecnològics, potenciant els valors de tolerància i solidaritat.

Els valors s'han de fomentar des de la dimensió individual i col·lectiva. Des de la **dimensió individual** es desenvoluparan, principalment, l'autoestima, l'afany de

superació, l'esperit crític i la responsabilitat. Des de la **dimensió col·lectiva** han de desenvolupar-se la comunicació, la cooperació i convivència, la solidaritat, la tolerància i el respecte.

9.2. MESURES PREVISTES PER A ESTIMULAR L'INTERÉS I L'HÀBIT DE LECTURA I LA MILLORA DE L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA

Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les matèries de l'etapa, i en compliment del que es disposa en el Decret 87/2015, de 5 de juny, en aquesta assignatura es treballaran diferents elements transversals de caràcter instrumental, un dels quals posa l'accent en l'adopció de mesures per a estimular l'hàbit de la lectura i millorar la capacitat d'expressar-se correctament en públic.

L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura II és, intrínsecament, la més íntimament relacionada amb el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, en tots els seus components: expressió i comprensió lectora i escrita. A més, exigeix la configuració i la transmissió d'idees i informacions, per a la qual cosa és fonamental la cura en la precisió dels termes, en l'encadenament adequat de les idees i en l'expressió verbal. El domini de la terminologia específica, és a dir, la funció metalingüística de la llengua, contribueix a conèixer en profunditat l'eina bàsica de comunicació i, per tant, a incidir en una millor comprensió i expressió orals i escrites.

L'ús sistemàtic del debat sobre diferents aspectes (per exemple, al voltant de diferents dilemes morals), contribueix també al desenvolupament d'aquesta competència, perquè exigeix exercitar-se en l'escolta, l'exposició i l'argumentació. De la mateixa manera, el fet de comunicar i defensar amb arguments i dades idees i opinions, respectant en tot moment la visió del contrari, és imprescindible per a aconseguir els objectius relacionats (en aquest cas) amb una visió crítica de les diferents situacions analitzades, la qual cosa ajudarà, col·lateralment, a fomentar l'ús del llenguatge, tant verbal com escrit.

També la valoració crítica dels missatges explícits i implícits en els mitjans de comunicació (com, per exemple, en la premsa), estableix com a punt de partida la lectura d'articles, tant en els periòdics com en la premsa especialitzada, la qual cosa pot contribuir a estimular l'hàbit per la lectura.

El domini i el progrés de la competència lingüística en les seues quatre dimensions (comunicació oral: escoltar i parlar; i comunicació escrita: llegir i escriure), haurà de comprovar-se a través de l'ús que l'alumnat fa en situacions comunicatives diverses, insistent, particularment, en la consolidació de l'hàbit lector i l'expressió en públic. Poden servir d'exemple els següents models de situacions, activitats i tasques (la majoria, realitzades diàriament) que han de ser tingudes en compte per a avaluar el grau de consecució d'aquesta competència:

- **L'interés i l'hàbit de lectura**

- a) Realització de tasques de recerca en les quals siga imprescindible llegir

documents de diferent tipus i suport.

- b) Lectura d'instruccions escrites per a la realització d'activitats lúdiques.
- c) Lectures recomanades: divulgatives, etc.
- d) Pla lector i participació en tertúlies literàries sobre llibres del seu interès relacionats amb esdeveniments o personatges històrics.
- e) Elaboració en comú de diferents projectes de classe: un debat televisiu, un estudi sociolingüístic, una enquesta, un còmic, etc.
- f) A partir de la lectura de l'enunciat de les activitats que s'han de dur a terme, obtenir la idea principal i parafrasejar la qüestió que es proposa de la qüestió principal, per a poder donar la resposta adequada; això és particularment important en la lectura dels enunciats de les activitats escrites.
- g) A partir de la lectura d'un text determinat (periòdic, revista, etc.), indicar la imatge, el titular, el títol o la gràfica, entre diversos possibles, s'ajusta més al conjunt del text complet o a alguna part, i extraure'n conclusions; comprendre i establir relacions cronològiques o de causa-efecte entre una sèrie d'accions; considerar alternatives; elaborar hipòtesis, diferenciar fets d'opinions i suposicions, etc.
- h) Ús de diferents suports i tipologies textuais (textos tècnics, dades, diccionaris, atles, enciclopèdies, manuals, premsa, internet, etc.).
- i) Ús de les TIC.
- j) Lectura en alta veu i en silenci.

- **Expressió oral: expressar-se en públic correctament**

Dur a terme, amb caràcter quotidià, activitats que permeten a l'alumne exercitar-se en l'expressió en públic, com ara:

- ☒ Exposició de temes davant del grup, amb suport (si s'escau) d'imatges o altres eines (PPT, esquemes, guions, etc.), de les produccions elaborades personalment o en grup, sobre algun dels temes que poden tractar-se a classe.
- ☒ Debat constructiu, respectant i acceptant les opinions dels altres, com a resposta a preguntes concretes o a qüestions més generals, com poden ser: *Què saps de...?*, *Què penses de...?*, *Quin valor dónes a...?*, *Quin consell donaries en aquest cas?*, etc.
- ☒ Discussions raonades sobre qüestions que contenen els textos.
- ☒ Comunicar oralment el que han llegit, parafrasejant, reelaborant o interpretant correctament els continguts.
- ☒ Interaccions orals en petit grup o en treball per parelles.

- ☒ Resumir oralment el que han llegit.
- ☒ Producció d'esquemes i/o dibuixos.
- ☒ Elaboració d'un guió per a presentar el text davant d'un grup de companys, i transformació de l'estructura del text.
- ☒ Activitats de treball cooperatiu per a aprendre dels altres i amb els altres, i, sobretot, per a propiciar situacions d'intercanvis i interaccions orals.
- ☒ Parafrasejar oralment els enunciats de les activitats utilitzant les seues pròpies paraules.
- ☒ Dramatitzacions.
- ☒ Explicacions i informes orals.
- ☒ Entrevistes.
- ☒ Presentació de diapositives, dibuixos, fotografies, mapes, etc., perquè l'alumne, individualment o en grup, descriga, narre, explique, raone, justifique i valore el propòsit de la informació que ofereixen aquests materials.
- ☒ Enregistrament en vídeo de les exposicions orals dels alumnes, per a la projecció posterior, que permetrà a l'alumne observar els aspectes millorables en el seu llenguatge corporal i en la prosòdia de la seua exposició.

9.3. ALTRES ELEMENTS TRANSVERSALS DEL CURRÍCULUM

A més dels elements transversals de caràcter instrumental que s'acaben d'esmentar, des de València: Llengua i Literatura es tractaran altres continguts transversals i comuns, que han de treballar-se en totes les matèries.

En l'apartat d'educació en valors, ja s'ha posat de manifest el compromís d'aquesta assignatura amb l'**educació cívica i constitucional**, basada en el coneixement i el respecte pels valors constitucionals de llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític, amb una atenció especial als drets i deures fonamentals: igualtat davant la llei, dret a la vida, llibertat religiosa i ideològica, llibertat personal, llibertat d'expressió, dret de reunió, associació i participació, dret a l'educació, al treball, etc.

Podem vincular aquesta assignatura amb l'**educació moral, cívica, per a la pau i per a la igualtat d'oportunitats entre sexes** per mitjà del foment del desenvolupament d'actituds com ara:

- ☒ La tolerància intel·lectual per a acceptar i estar oberts a obres, opinions, interpretacions i punts de vista diferents dels propis, assumint que la discrepància és necessària per a aconseguir solucions més riques i integradores.

- ☒ Crítica davant missatges que denoten una discriminació sexual, racial, social, etc.
- ☒ Disposició oberta a cercar part de l'explicació de successos actuals.
- ☒ Reconeixement dels assoliments aconseguits per la democràcia en la conquesta de la llibertat i el respecte als drets humans.
- ☒ Valoració crítica dels prejudicis sexistes que hi ha en els nostres costums i recuperació i integració del patrimoni cultural protagonitzat per dones.
- ☒ Disposició oberta a cercar part de l'explicació de successos actuals en els seus antecedents històrics.
- ☒ Valoració dels drets humans com una conquesta històrica i rebuig de qualsevol forma de violació d'aquests, així com de tot tipus de discriminació per raons d'edat, sexe, raça, nacionalitat i religió.

De la mateixa manera, es propiciarà el coneixement, la valoració i el respecte per l'organització territorial d'Estat en comunitats autònomes, així com la reflexió sobre els drets (igualtat de gènere, protecció de la família, drets dels menors i majors, dret a l'educació, a les prestacions socials, dret de les persones amb discapacitat o minusvalidesa, etc.) i deures ciutadans (responsabilitat en l'ús dels recursos públics, compliment de les obligacions fiscals, participació en la vida civil, etc.).

Per la seua especial rellevància, també es prestarà particular atenció a la realització d'activitats que potencien la igualtat efectiva entre homes i dones i ajuden a prevenir la violència de gènere. És també d'una importància cabdal que els alumnes adquirisquen formació en prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, basada en els valors que sustenten la llibertat, la justícia i la igualtat, i la prevenció del terrorisme i de qualsevol tipus de violència. En les sessions de classe, es durà a terme una presa de postura conscient per a eliminar els prejudicis en l'assignació dels rols de gènere, propiciant en tot moment un tractament absolutament igualitari entre xics i xiques. Així mateix, s'evitarà qualsevol actitud, comentari, comportament o contingut que comporte elements sexistes o es fonamente en estereotips que suposen discriminació deguda a les diferents orientacions sexuals o a l'assignació sexista de rols i, en definitiva, s'adoptarà una postura decidida a favor de la prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia.

La reflexió sobre la variació lingüística en el nostre país és en realitat una reflexió sobre la diferència, i la necessitat de respectar-la i imposar justícia, la qual cosa pot ser el fil argumental que porte a la reflexió sobre els drets humans, des d'un punt de vista polític, econòmic i social.

Un altre objectiu relacionat amb l'anterior és la valoració positiva de la diversitat humana, a fi d'impedir el sorgiment de conductes xenòfobes o intolerants. Es tracta de fomentar en els alumnes la valoració positiva de la diversitat cultural del món, com a factor d'enriquiment personal.

També en l'apartat d'educació en valors s'ha comentat la incorporació d'elements curriculars relacionats amb el desenvolupament sostenible i el medi ambient, i el seu compromís amb la col·laboració per aconseguir un desenvolupament harmònic amb el medi natural.

A més, es parlarà esment al desenvolupament d'habilitats que estimulen l'adquisició i el desenvolupament de l'**esperit emprenedor**, a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix, la capacitat de comunicació, l'adaptabilitat, l'observació i l'anàlisi, la capacitat de síntesi, la visió emprenedora i el sentit crític. A aquest efecte, es proposaran activitats que ajuden a:

- a) Adquirir estratègies que ajuden a resoldre problemes: identificar les dades i interpretar-les, reconèixer quines dades falten per a poder resoldre el problema, identificar la pregunta i analitzar què és el que se'ns pregunta.
- b) Desenvolupar exercicis de creativitat col·lectiva entre els alumnes que ajuden a resoldre una necessitat quotidiana.
- c) Tenir iniciativa personal i prendre decisions des del seu esperit crític.
- d) Aprendre a equivocar-se i oferir les seues pròpies respostes.
- e) Treballar en equip, negociar, cooperar i construir acords.
- f) Desenvolupar habilitats cognitives (expressió i comunicació oral, escrita i plàstica; aplicació de recursos TIC a l'aula, etc.) i socials (comunicació; cooperació; capacitat de relació amb l'entorn; empatia; habilitats directives; capacitat de planificació; presa de decisions i assumpció de responsabilitats; capacitat organitzativa, etc.)

10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT

L'avaluació de la pràctica docent ha d'enfocar-se almenys en relació amb moments de l'exercici:

- ☒ Programació.
- ☒ Desenvolupament.
- ☒ Avaluació.

Com a **model**, es proposa el següent exemple de fitxa d'autoavaluació de la pràctica docent:

MATÈRIA:	CLASSE:
PROGRAMACIÓ	

INDICADORS D'ÈXIT	Puntuació de l'1 al 10	Observacions
Els objectius didàctics s'han formulat en funció dels estàndards d'aprenentatge avaluable que concreten els criteris d'avaluació.		
La selecció i temporització de continguts i activitats s'han ajustat.		
La programació ha facilitat la flexibilitat de les classes, per a ajustar-se a les necessitats i els interessos dels alumnes tant com s'ha pogut.		
Els criteris d'avaluació i qualificació han sigut clars i els alumnes es coneixien, i han permès fer un seguiment del seu progrés.		
La programació s'ha fet en coordinació amb la resta del professorat.		
DESENVOLUPAMENT		
INDICADORS D'ÈXIT	Puntuació de l'1 al 10	Observacions
Abans d'iniciar una activitat, s'ha fet una introducció sobre el tema per a motivar els alumnes i saber els seus coneixements previs.		
Abans d'iniciar una activitat, s'ha exposat i justificat el pla de treball (importància, utilitat, etc.), i s'ha informat els alumnes sobre els criteris d'avaluació.		
Els continguts i activitats s'han relacionat amb els interessos dels alumnes i s'han construït sobre els seus coneixements previs.		
S'ha oferit als alumnes un		

mapa conceptual del tema perquè sempre estiguen orientats en el procés d'aprenentatge.		
Les activitats proposades han sigut variades en la seua tipologia i tipus d'agrupament, i han afavorit l'adquisició de les competències clau.		
La distribució del temps a l'aula és adequada.		
S'han utilitzat recursos variats (audiovisuals, informàtics, etc.).		
S'han facilitat estratègies per a comprovar que els alumnes entenen i que, si cal, saben demanar aclariments.		
S'han facilitat als alumnes e s t r a t è g i e s d'aprenentatge: lectura comprensiva, com buscar informació, com redactar i organitzar un treball, etc.		
S'ha afavorit l'elaboració conjunta de normes de funcionament a l'aula.		
Les activitats grupals han sigut suficients i significatives.		
L'ambient de la classe ha sigut adequat i productiu.		
S'ha proporcionat a l'alumne informació sobre el seu progrés.		
S'han proporcionat activitats alternatives quan l'objectiu no s'ha aconseguit en primera instància.		
Hi ha hagut coordinació amb altres professors.		
AVALUACIÓ		
INDICADORS D'ÈXIT	Puntuació de l'1 al 10	Observacions

S'ha fet una avaluació inicial per a ajustar la programació a la situació real d'aprenentatge.		
S'han utilitzat de manera sistemàtica diferents procediments i instruments d'avaluació, que han permès avaluar continguts, procediments i actituds.		
Els alumnes han disposat d'eines d'autocorrecció, autoavaluació i coavaluació.		
S'han proporcionat activitats i procediments per a recuperar la matèria als alumnes amb alguna avaluació suspesa o amb la matèria pendent del curs anterior o en l'avaluació final ordinària.		
Els criteris de qualificació proposats han sigut ajustats i rigorosos.		
S'ha informat adequadament els pares sobre el procés d'avaluació: criteris de qualificació i promoció, etc.		

A més, sempre resulta convenient escoltar també l'opinió dels usuaris. En aquest sentit, és interessant proporcionar als alumnes una via perquè puguin manifestar la seua opinió sobre alguns aspectes fonamentals de l'assignatura. Per a això, pot utilitzar-se una sessió informal en la qual s'intercanvien opinions, o bé passar una senzilla enquesta anònima perquè els alumnes puguin opinar amb total llibertat.

PROGRAMACIÓ DE L'ASSIGNATURA ARTS ESCÈNIQUES I DANSA
CURS 4t D'ESO
IES SANT VICENT
CURS 2017-2018

L'activitat dramàtica és un procés artístic que proporciona als alumnes la possibilitat d'analitzar, comprendre i comunicar idees i sentiments que ells mateixos poden expressar amb gran varietat de formes simbòliques.

a) OBJECTIUS

El desenvolupament d'aquesta matèria ha de contribuir a que els alumnes adquirisquen les següents capacitats:

- Integrar de forma activa en un grup de treball.
- Analitzar conceptes, temes i esdeveniments de l'entorn personal a través de la projecció de la personalitat en papers i personatges.
- Interpretar, coneixent i practicant de forma sistemàtica, tècniques de representació que suposen, fonamentalment, el control del gest i la veu.
- Generar, desenvolupar i estructurar idees de forma coherent respecte a un conflicte entre personatges en un lloc i temps determinats.
- Conèixer i utilitzar textos de la literatura per analitzar i comprendre la seua estructura formal i els seus continguts temàtics.

- Integrar de forma harmònica altres llenguatges artístics associats al teatre (música, dansa, mímica, expressió plàstica ...)
- Valorar la importància del treball col·lectiu en produccions d'animació o muntatge d'un espectacle.
- Participar en els espectacles teatrals gaudint i valorant els diversos elements que constitueixen la representació.
- Conèixer tècniques tant pel que fa a la interpretació, com al muntatge o posada en escena i escriptura dramàtica, per aprendre a "mour's" dins del fet teatral.
- Fomentar la comunicació oral i expressiva (des dels postulats de la retòrica) i el treball en equip, més enllà de la creació artística.

2. COMPETÈNCIES

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques.

La inclusió de la pràctica teatral concebuda com a manifestació literària i de creació expressiva en el quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria, adquireix especial rellevància per ser una excel·lent activitat formadora de l'individu, tant a través dels textos, com en les diferents circumstàncies que concorren en la posada en escena. El currículum d'aquesta matèria, en tenir com a finalitat el desenvolupament de la capacitat per a interactuar de forma competent mitjançant la utilització del llenguatge com instrument de comunicació oral, contribueix a la competència en comunicació lingüística en permetre que l'alumne pugui arribar a comprendre, compondre i utilitzar textos diferents amb una intenció comunicativa: la de saber representar la realitat, organitzar el propi pensament i, alhora, aprendre.

La matèria contribueix a la competència cultural i artística, igual que la resta de les formes d'expressió, en possibilitar que l'alumne es familiaritzi amb una àmplia varietat de manifestacions artístiques i culturals, tant del passat com del present, així com que s'iniciï en el coneixement dels principals materials, tècniques i recursos del llenguatge teatral. Alhora, li exigeix iniciativa, imaginació i creativitat en la realització d'experiències artístiques compartides.

El teatre, com la resta de les formes d'expressió, té una sèrie de característiques pedagògiques que ofereixen a l'alumne un eficaç instrument de treball per a la seua formació integral com a persona i això contribueix a la competència d'autonomia i iniciativa personal, en ajudar els alumnes a establir compromisos de treball cooperatiu i desenvolupar habilitats relacionades amb el lideratge de projectes, que inclouen la confiança en un mateix, l'esperit de superació o l'assumpció de riscos per a la realització

d'un treball ben fet, i l'apreciació de les contribucions alienes.

El resultat final del treball realitzat pels alumnes és, d'una banda, aparador del realitzat a l'aula, però ajuda també a la creació de nous i millors espectadors. La difusió dins i fora del centre dels espectacles teatrals dels alumnes ajuda a projectar una imatge activa i variada de la nostra educació i cultura, contribuint així a la competència social i ciutadana.

3. CONTINGUTS

Es poden agrupar en els següents epígrafs, tenint en compte els elements bàsics de l'acció teatral:

Personatge: Cos i moviment.

Conceptes: El cos, la relaxació (respiració), l'observació, el cos en moviment, la postura i el gest, l'emissió de so, la construcció del personatge, el ritme, el tempo, la màscara.

Procediments: Jocs (salts, curses, tombarelles) jocs de concentració, memòria sensorial, imitació de gestos, sonorització d'ambients.

Actituds: Desinhibició i espontaneïtat de gestos, veu i moviment; valoració del món interior com a lloc de reconeixement d'un mateix; valoració del propi cos; comprensió i respecte pels altres, valoració de la interpretació com un treball sistemàtic, creatiu i agradable.

Espai: Grup

Conceptes: Desplaçaments: el moviment com a resultat de la intenció i del caràcter del personatge, el recorregut (ritmes); la trobada (adaptació i conflicte), la planificació del desplaçament; l'objecte (relació amb l'objecte); determinació del lloc, l'espai (el cercle, l'escenari)

Procediments: Jocs (execucions ràpides de moviments, caminar, córrer, representació de personatges), improvisacions (creació de personatges, manipulació d'objectes, evocació d'emocions), tècnica (entrades i sortides, parades, trobades), elaboració d'esquemes de escenografies, treballs de recerca.

Actituds: Interès per organitzar l'espai d'acord amb unes necessitats específiques, participació activa en activitats, interès per organitzar activitats teatrals.

Acció: Improvisació i interpretació

Conceptes: Temps (ritme, acceleracions, pauses), temps simbòlic; conflicte (acció-reacció, desig i negació)

Procediments: Jocs (elaboració en grup d'accions seqüenciades, realització de jocs, ús de recursos espacials, corporals i sonors, elaboració de propostes,

realització de quadres escènics a partir d'una proposta gestual. Improvisació: desenvolupament d'un conflicte (protagonista-antagonista), cerca d'accions que donen sentit al text.

Actituds: Sensibilització i vivència temporal, valoració del sentit del ritme com experiència interna o com a estímul extern, disposició oberta davant de qualsevol proposta, valoració d'una obra teatral a partir del ritme de desenvolupament del conflicte plantejat.

Text: So. Veu. Text teatral

Conceptes: La veu: la seva producció. La respiració com a aparell productor de la major part dels sons. Qualitats dels sons (volum, registre, matís).

Reconeixement de sons. Articulació. Declamació. Recitació.

Argument (gènesi d'idees, guions), tema (anàlisi de l'estructura, anàlisi de les motivacions dels personatges, anàlisi del llenguatge)

Procediments: Jocs fonètics. Embarbussaments. Lectura i recitació de textos poètics i dramàtics. Jocs (desenvolupament de l'argument d'una història), tècnica (Guions, lectures de textos, anàlisi d'un text dramàtic, creació d'escenes o d'una obra teatral), improvisació (recreació de textos dramàtics), treballs de recerca (Temes de literatura dramàtica)

Actituds: Valoració de la veu com a mitjà de comunicació de sentiments o sensacions. Valoració de l'expressió com a vehicle d'interacció amb el medi, anàlisi crítica dels processos socials, predisposició per prendre en consideració la representació teatral.

Mitjans expressius no específics: llum i so

Conceptes: El visual (plàstica de l'espectacle), la llum, la imatge, el so (música, coreografia), altres processos.

Procediments: Tècnica: dibuix d'esquemes, ús de materials per a realitzar elements de caracterització, improvisació o muntatge d'escenes, elaboració de models escenogràfics, elaboració d'escenografies, realització de treballs de il·luminació, enregistraments, creació de cançons. Treballs de recerca: recopilació de material gràfic i audiovisual.

Actituds: Valoració del fet teatral com a procés interdisciplinari, valoració de les possibilitats estètiques que els recursos tecnològics ofereixen, recerca de possibilitats expressives.

Muntatge:

Conceptes: El grup (cohesió del grup), rotació de funcions, la idea (anàlisi, assaigs, la mostra, el públic)

Procediments: Jocs (dinàmica grupal). Improvisació (assaigs de situacions i

personatges del guió). Tècnica: discussió en grup de les necessitats del muntatge, elaboració en grup de l'espai escènic i de la il·luminació, so, etc. Realització de cartells, anuncis i programes.

Actituds: Constància en la participació en les tasques cooperatives; anàlisi crítica del propi treball i del dels altres; valoració de les representacions com a producte de l'esforç de tot un equip, respecte i compromís pels terminis d'execució d'un treball.

4. ARTICULACIÓ I DISTRIBUCIÓ DELS CONTINGUTS

Tres hores lectives setmanals.

Els continguts es distribueixen en sis blocs, però s'intentarà treballar sempre sobre els tres primers blocs de contingut en cada classe. Els continguts s'aniran integrant en els següents, de manera que en les sessions es treballen els continguts ja assimilats i els nous.

5. METODOLOGIA.

El treball s'ha d'orientar cap a activitats lúdiques, improvisacions, tècniques de representació i treballs de recerca. Lògicament, la representació d'una obra dramàtica pot ser tasca fonamental, però no és l'objectiu d'aquest taller: l'objectiu és dominar més el cos, la veu, l'espai, el grup, els objectes, el ritme ... entrenar i desenvolupar les tècniques teatrals i no teatrals més interessants per millorar com a persona, com ser expressiu.

El professor ha d'exercir un paper dinamitzador i negociador. No es tracta de buscar actors, sinó que ha d'existir un camí intermedi entre la iniciació i l'especialització. El desenvolupament de les capacitats individuals i grupals és tan important com la representació teatral.

6. CRITERIS D'AVUACIÓ.

1. Aplicar tècniques d'expressió relacionades tant amb la veu com amb el cos.
2. Conèixer els elements que formen part d'una posada en escena i adquirir criteris per valorar-la.
3. Dominar l'espai en les improvisacions i en els jocs escènics.
4. Ser capaç de construir una escena dramàtica (en l'escriptura, en la interpretació i en el muntatge escènic).
5. Ser capaç de comunicar vivències interiors amb l'entorn (L'altre personatge i els espectadors) a través de les tècniques adquirides.
6. Analitzar un text teatral literari des de la seva estructura teatral (No l'estil literari sinó els conflictes, les accions, les tensions, la progressió dramàtica, etcètera).
7. Interpretar els textos proposats d'acord amb les tècniques de representació estudiades.
8. Realitzar correctament la lectura dramatitzada dels textos proposats.
9. Utilitzar altres llenguatges teatrals per complementar el lingüístic en la dramatització.

10. Integrar de forma activa en el grup.

L'avaluació serà contínua. La valoració del procés d'aprenentatge es centrarà en el seguiment d'actituds, interessos, hàbits de treball i grau de participació i adquisició de destreses específiques de l'activitat. També ha de ser valorat el nivell de responsabilitat de cada alumne i del grup.

La valoració de la qualitat interpretativa no estarà subjecta a referents externs que funcionen com a models, sinó que atindrà a l'increment progressiu del grau de desinhibició i adquisició de nous recursos a l'hora de projectar en papers i crear personatges, o d'utilitzar de forma expressiva la veu i el gest.

7.CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

- Dedicarem els últims 15 minuts de la tercera sessió setmanal de classe a fer l'avaluació
- Puntuarem cada setmana amb un color roig (valor 0), taronja (valor 5) o verd (valor 10)
- El color es trau de:
 - Falta d'assistència NJ (roig)
 - Retard horari superior a 5 min (taronja) 2 retards (roig)
 - No compliment de tasques encomanades com portar alguna cosa, preparar un element escènic, elaborar un text... (roig)
 - Poca implicació en la tasca i les activitats de classe (taronja)
 - Trencar l'activitat que està desenvolupant-se (roig)
- Al final del període es trau la nota i s'arrodoneix.
-

Exemple:

	Set 1	Set 2	Set 3	Set 4	Set 5	NOTA
Alumne/a						10
Alumne/a						8
Alumne/a						5

Alumne/a						5
Alumne/a						3

Es consideren instruments de qualificació:

- Les fitxes d'avaluació individualitzades, ja que permeten el seguiment del procés de cada alumne, el seu grau de participació i superació.

Unitat:

Alumne/a:

Elements que cal observar	Trets	Rarament	A vegades	Sovint	Quasi sempre	Sempre
Cos	Es mou amb desimboltura Es mou de formes diferents					
Veu	Utilitza la seua veu sense inhibicions Utilitza la seua veu de formes diferents					
	Es desplaça					

Espai	fluidamen t Es desplaça de formes diferents					
Objectes	Utilitza els objectes amb espontane ïtat Utilitza els objectes de formes distintes					
	Utilitza postures, gestos, moviment s: • per expressar sensacion s, emocions, idees (relaciona des amb la consigna; tot					

Improvisacions no verbals	enriquant la consigna amb elements personals) • amb la intenció de comunicar-se (tot prenent la iniciativa de la comunicació; reaccionant a la iniciativa dels altres i observant-los)					
	Utilitza les paraules: • per expressar sensacions, emocions, idees (relacionades amb					

Improvisació verbal	la consigna; tot enriquint la consigna amb elements personals) • amb la intenció de comunicar-se (tot prenent la iniciativa de la comunicació; reaccionant a la iniciativa dels altres i observant-los)					
	Utilitza simultàniament la veu, la paraula, el moviment, els gestos i					

Improvisació no verbal i gestual	les postures: • per expressar sensacions, emocions, idees (relacionades amb la consigna; tot enriquint la consigna amb elements personals) • amb la intenció de comunicar-se (tot prenent la iniciativa de la comunicació; reaccionant a la iniciativa dels altres i					

	observant -los)					
Creació individual i col·lectiva	Utilitza adequadament diferents formes d'expressió: • per expressar sentiment • per comunicar-te amb el grup i amb les persones externes al grup-classe					

Unitat:

Alumne/a:

	Molt bé	Bé	Passable	Malament
Participació en el joc				
Respecte de les consignes				
Escolta activa dels altres				

Atenció i constància durant la sessió				
Satisfacció personal				

· Els treballs d'expressió escrita (guions, informes crítics, treballs monogràfics i bibliogràfics) realitzats individualment o pel grup. La seua valoració atendrà als nivells d'adequació amb els objectius proposats, a la claredat argumental, maduresa i profunditat dels comentaris.

Escuchar

Leer fonéticamente

PROVA EXTRAORDINÀRIA

- Si un alumne no supera la matèria farà un examen dels dossier teòric impartit durant el curs. La màxima nota que podrà aconseguir serà la mínima per aprovar: un 5.

LLENGUA I LITERATURA VALENCIANA

CONTINGUTS FPBàsica 1r i 2n

Continguts FP Bàsica	1r Trimestre
Setmana 1	Presentacions. Abecedari, lletres i grafies
Setmana 2	Text instructiu. La síl.laba
Setmana 3	Les cançons. L'accent
Setmana 4	Les cançons II. Repàs continguts
Setmana 5	Textos de localització. Vocabulari la ciutat
Setmana 6	Diàlegs en una botiga. Vocabulari de les botigues
Setmana 7	Diàlegs en una botiga II. Vocabulari de les botigues II
Setmana 8	L'entrevista. El substantiu
Setmana 9	L'entrevista II. El substantiu: formació del gènere i nombre
Setmana 10	Control continguts

Setmana 11	Llibre de lectura
Setmana 12	Preguntes llibre lectura. Resum
Setmana 13	Control llibre de lectura

2n Trimestre

Setmana 1	La carta.Diftongs
Setmana 2	La noticia. Hiats
Setmana 3	L'anunci. L'adjectiu:gènere i nombre
Setmana 4	Notes i avisos. L'adjectius i els graus
Setmana 5	Textos predictius1. Les preposicions
Setmana 6	Textos predictius: l'horòscop. Ús de G/J
Setmana 7	Textos predictius: el temps meteorològic. Ús TX/ X/ IG
Setmana 8	Els numerals i el guionet
Setmana 9	Repàs de continguts
Setmana 10	Control continguts

3r Trimestre

Setmana 1	Topònims i gentilicis
Setmana 2	L'oració: subjecte i predicat
Setmana 3	El predicat: components
Setmana 4	El verb i les conjugacions
Setmana 5	El verb i els temps verbals
Setmana 6	El còmic. Els adverbis.
Setmana 7	Repàs de continguts
Setmana 8	Control continguts

Els continguts són per a 1r FPB. Els continguts de 2n FPB són sols els del 1r i 2n Trimestre

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ D'FP BÀSICA
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ.LLENGUA I LITERATURA
IES SANT VICENT
CURS 2017-2018
1r FP BÀSICA

CONCEPTES 50%

PROCEDIMENTS 35 % (15% dels deures, treballs, activitats de classe,converses en valencià... i 20% del llibre de lectura)

ACTITUDS 15%(una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)

Les hores lectives d'aquesta assignatura seran d'una hora setmanal.

La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i actitud).

La lectura obligatòria serà: *Xènia, keep calm i fes un tuit*, Gemma Pasqual. Ed. Barcanova

La lectura s'avaluarà a través d'una prova de tipus test, de múltiple elecció o de resposta curta, la qual tindrà un mínim de 10 preguntes. Cada 2 preguntes mal contestades, de les de múltiple elecció, descomptarem una bé. Les que es deixen en blanc no descomptaran i les de resposta curta tampoc. També es podrà avaluar de manera oral.

La nota final serà el resultat d'una avaluació contínua i s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.

Els alumnes que vagen a juliol hauran d'examinar-se de tots els continguts. L'examen serà igual que els realitzats durant el curs. La prova inclourà 10 preguntes, 7 referides als continguts impartits i 3 relacionades amb el llibre de lectura obligatòria durant el curs. Cada pregunta valdrà 1 punt, s'haurà de traure un 5 com a mínim per a considerar aprovada l'assignatura.

La nota màxima amb la que es qualificarà la prova de juliol serà un 5.

Aquell alumne que tinga 5 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-15 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-15% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors. En cas contrari l'alumne no podrà repetir cap examen fet durant la seua absència.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ D'FP BÀSICA
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ, LLENGUA I LITERATURA
IES SANT VICENT
CURS 2017-2018
2n FP BÀSICA

CONCEPTES 50%

PROCEDIMENTS 35 % (15% dels deures, treballs, activitats de classe, converses en valencià... i 20% del llibre de lectura)

ACTITUDS 15%(una actitud dolenta que impossibilita el desenvolupament normal de classe i que vaja en contra de les normes de convivència, podrà, fins i tot, ser suficient per suspendre l'avaluació)

Les hores lectives d'aquesta assignatura seran d'una hora setmanal.

La nota global de l'avaluació serà la suma de tots els apartats anteriors, sempre i quan estiguen aprovats, amb un mínim de 5, cadascun dels apartats anteriors (conceptes, procediments i

actitud).

La lectura obligatòria serà: *Cul de sac*, Gemma Lienas. Ed. Empúries

La lectura s'avaluarà a través d'una prova de tipus test, de múltiple elecció o de resposta curta, la qual tindrà un mínim de 10 preguntes. Cada 2 preguntes mal contestades, de les de múltiple elecció, descomptarem una bé. Les que es deixen en blanc no descomptaran i les de resposta curta tampoc. També es podrà avaluar de manera oral.

La nota final serà el resultat d'una avaluació contínua i s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.

Els alumnes que vagen a juliol hauran d'examinar-se de tots els continguts. L'examen serà igual que els realitzats durant el curs. La prova inclourà 10 preguntes, 7 referides als continguts impartits i 3 relacionades amb el llibre de lectura obligatòria durant el curs. Cada pregunta valdrà 1 punt, s'haurà de traure un 5 com a mínim per a considerar aprovada l'assignatura.

La nota màxima amb la que es qualificarà la prova de juliol serà un 5.

Aquell alumne que tinga 5 faltes d'assistència sense justificar de manera adequada en una avaluació, tindrà l'actitud insuficient (-15 %), així com també tindrà insuficient l'apartat de procediments en tot allò que es refereix al treball de l'alumne en classe: deures, activitats diàries... (-15% de procediments). D'acord amb el que estipula el Reglament de Règim Intern del Centre les faltes a classe hauran de ser justificades per part dels pares o tutors legals en el termini màxim de tres dies des de la incorporació de l'alumne al Centre i si les faltes són previsibles s'hauran de comunicar amb antelació als professors. En cas contrari l'alumne no podrà repetir cap examen fet durant la seua absència.

DEPARTAMENT DE VALENCIÀ. LLENGUA I LITERATURA.

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

-Tenim previstes algunes eixides relacionades amb la matèria impartida, tant per al cicle de Secundària com per al Batxillerat: València (Fira del llibre, ciutat medieval...), Elx (Basílica de Santa Maria, banys àrabs...) Gandia (Palau ducal dels Borja, Monestir de la Valldigna...), Xàtiva (castell, nucli històric...) Alcoi (Cercle industrial, nucli històric...) i també Gandia (Palau dels Borja, Sant Jeroni de Cotalba...).

També si ix un grup amb una quantitat mínima de participants visita a Barcelona.

Les dates dependrien de les avaluacions i del temari.

-Assistència a alguna obra de teatre programada per la UA o per altres entitats.

-Participar en la campanya *Cinema en valencià* organitzada per la UA

-Promoure la participació en la revista del centre, la qual es publica íntegrament en valencià.

-Possibles trobades amb autors d'alguna de les lectures plantejades. (A determinar amb les -editorial.

-Viatges interdisciplinars amb els departament d'anglès(Londres).

-Viatge final de curs a un parc d'atraccions amb alumnes de qualsevol nivell.

-Participació en concursos de relats i redacció que es programen per al llarg del curs (Sambori,- APA,etc.)

-Per al cicle de Secundària proposarem una visita a la biblioteca municipal de Sant Vicent.

- Per al 1r Cicle, és factible alguna eixida, relacionada amb la matèria, sense determinar encara, en la mesura que es vagen oferint per les diverses entitats o en la mesura de les nostres possibilitats.

-Depenent de les ofertes culturals que es presenten en el curs, es realitzaran altres eixides o activitats amb la resta dels alumnes.

-Assistència dels cursos de PEV a la Trobada de Secundària de la comarca de L'Alacantí.

-Participaió en la LLiga Debat de Secundària

CRITERIS DE RECUPERACIÓ PER ALUMNES AMB LA MATÈRIA PENDENT.

Criteris per als alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO amb la matèria pendent de cursos anteriors.

Els alumnes que tinguen la matèria pendent de cursos anteriors podran superar-la atenent als següents criteris:

- a) Si l'alumne/a aprova les dues primeres avaluacions del curs en el qual està, es considerarà la matèria pendent aprovada.
- b) Si no es dona la condició anterior es farà una prova escrita de pendents el divendres 4 de maig del 2018.
- c) Si no supera tampoc la prova referida en el punt 2, ja haurà de presentar-se a les proves de juliol.

Criteris per als alumnes de 2n de Batxillerat amb la matèria pendent de 1^r de Batxillerat.

-Els alumnes de 2n de Batxillerat amb la matèria pendent realitzaran una prova el divendres 12 de gener del 2018 a les 11,00 hores a la Sala d'Usos Múltiples. La prova consisteix en 50 preguntes tipus test de literatura i 50 de normativa més un dictat. La valoració serà de 40% normativa, 40% literatura i 20% dictat.

-El dictat serà extret d'un llistat de 20 que té l'alumne. Les preguntes tipus test estaran basades en el temari del curs passat.

-Tots els divendres a les 11.00 tenen la possibilitat d'anar a repassar qualsevol dificultat al departament de valencià on estarà Joan Ramon Guijarro, per atendre'ls.

-Si superen la prova del 12 de gener ja tindran la matèria aprovada, en cas contari, podran optar a una segona oportunitat el divendres 4 de maig a les 11,00 hores a la Sala d'Usos Múltiples. Aquesta prova tindrà les mateixes característiques que la primera.

-En cas que en aquest darrer examen la matèria quede insuficient, ja haurien d'anar a la prova extraordinària dels alumnes de segon de batxillerat.

Sant Vicent del Raspeig, 17 d'octubre del 2017

ÍNDIX

1. PROGRAMACIÓ 1r ESO.....	2
2. PROGRAMACIÓ 2n ESO.....	69
3. PROGRAMACIÓ 3r ESO.....	176
4. PROGRAMACIÓ 4t ESO.....	328
5. PROGRAMACIÓ 1r BATXILLERAT.....	404

6. PROGRAMACIÓ 2n BATXILLERAT.....	507
7. PROGRAMACIÓ ARTS ESCÈNIQUES I DANSA.....	599
8. PROGRAMACIÓ 1r i 2n FP BÀSICA	611
10. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS	614
11. CRITERIS RECUPERACIÓ PENDENTS	615

